

число - 1.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

0 7

9 2

7.

Б.

Нова Хата

ч. 1. січень 1927.

Аркуш Кроїв.

А. Блузка прибраною закладками.

Лінія: ——— в частині.

А₁ горішня частина переду

А₂ долішня "

А₃ плечі

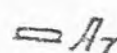
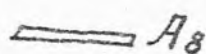
А₄ рукав

А₅ мітовання кишені

А₆ рама

А₇ закінчення рукава

А₈ половина ковніра з продовженням до везання

Б. Ранішня блузка (матінка.)

якщо її продовжити, одержимо форму шифона (6 частей)

Лінія: ———

Б₁ перед

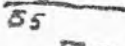
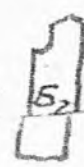
Б₂ плечі

Б₃ рукав

Б₄ ковнір

Б₅ продовження ковніра

Б₆ кишеня.

В. Суконка для снотрика (4 часті)

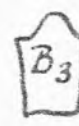
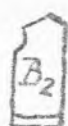
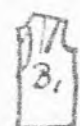
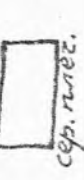
Лінія: стігний

В₁ перед

В₂ плечі

В₃ рукав

В₄ половина ковніра

Г. Плащик для малої дівчинки (7 частей)

Лінія: стігний

Г₁ перед гески

Г₂ плечі гески

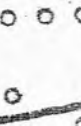
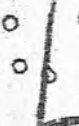
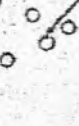
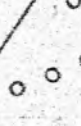
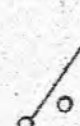
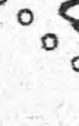
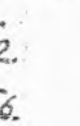
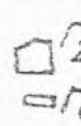
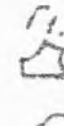
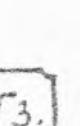
Г₃ перед

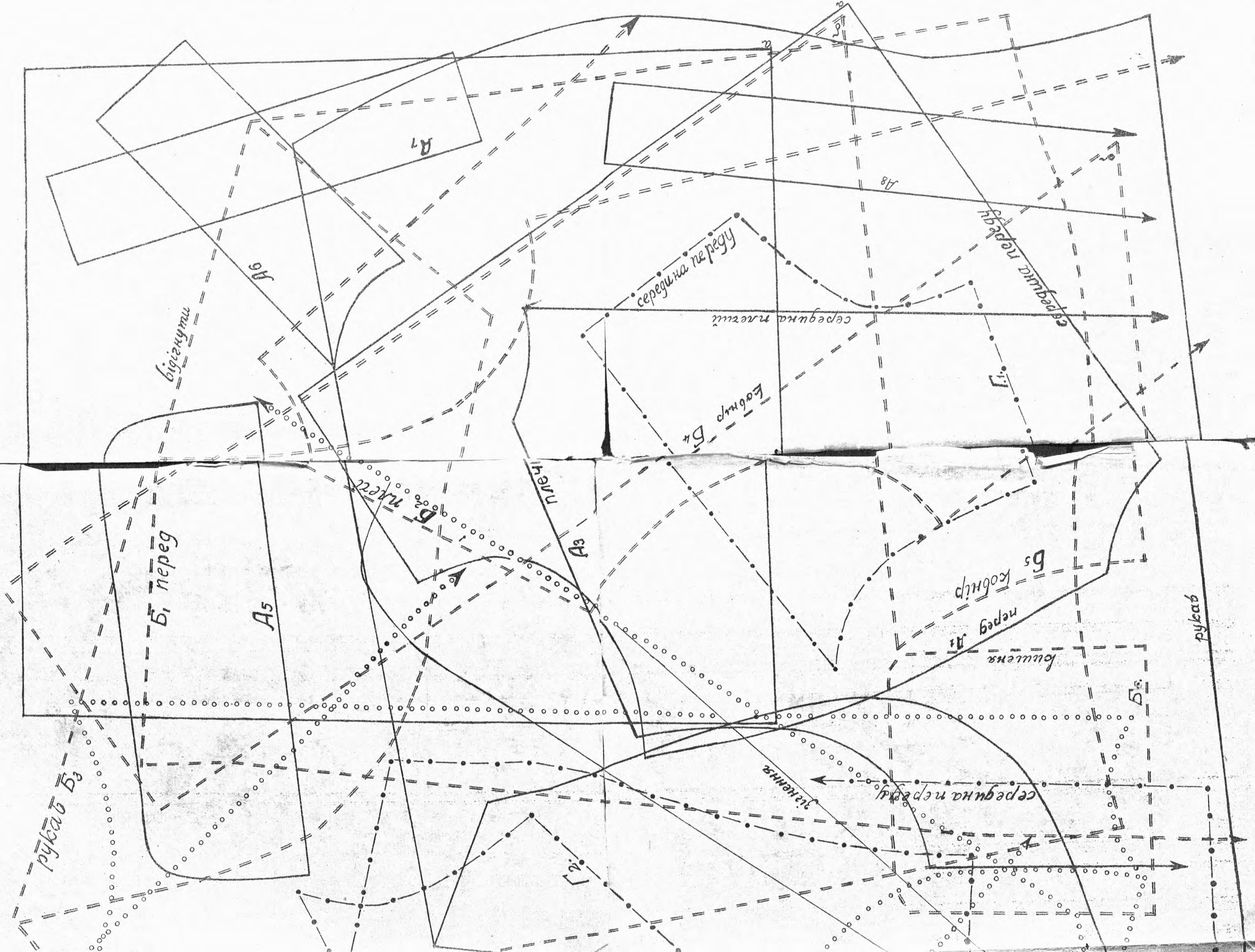
Г₄ плечі

Г₅ рукав

Г₆ манжет

Г₇ ковнірець (половина)

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи :

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділ 10.— 30л.

Адреса кооперативки: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

ВПИСОВЕ 1.— 30л.

ЗАПРОСКИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відпов. Др. І. Раковський.

Передплата в краю вноситься: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2-50 з. За границею 4 долари або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, обріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Фед. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.		1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „		1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„РАДА“

Політичний орган незалежної думки

виходить два рази на тиждень
(в четвер та неділю)

Безплатний додаток

„КУПЕЦЬКІ ВІСТІ“

Квартальна передплата 5 зол.

Адреса Адміністрації:

Львів, Ринок 10 II п.

Редакції: Львів, ул. Панська 21.

Телефон 16-76.

„НОВИЙ ЧАС“

**ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.**

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Ждайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2.— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

**РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ**
ПРИЙМАЄ
ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

**Оригінальні килими, проєкту й праці
О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ**
ЗАМОВЛЯТИ
через „НОВУ ХАТУ“

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III.

ЛЬВІВ, СІЧЕНЬ 1927.

Ч. 1.

ЗМІСТ: К. Гриневичева: За нове обличчя; Реферат п. Катрі Гриневичевої; Куре для інструкторок; Ст. Ча-цький: Памяти А. Очиповичевої; Ф. Лопатинська; П. Щуровська-Росієвич; Ріжні вісти; А. Аверченко: Дітвора, пер. Ст. Г.; З. чеський зізд для досліду дитини; Реформа подр. права в Швеції; М. Фуртак: Чеська Жанна д'Арк; Я. Лагодницька: Дівчинка з лялькою; Моді; Роботи; Лист; Берізка: Як заховати красу; О. З. Про послух; В. Б. Жінка в дома; Ради; Приписи.

КАТЯ ГРИНЕВИЧЕВА.

За власне обличчя

Ж-2092

Наші борці, які на прикінці несамовитих дужань за волю своєї зміли відійшли зі світової арени голіруч, створили характеристичний тип часу нової руїни. Де побачите в юрбі уста затиснені від глухої образи, око палаюче темним внутрішнім огнем, зачерствіле в стенових вітрах, у смертельних маршах обличчя і тверді рухи людини, який не по дорозі з оними, що зухвало переходять мимо, то ви є певні, що це український бойовишник переможений зрадливим ударом, учасник всенародної драми, який не покине ніколи стреміти до її величного фіналу.

Жінок такого типу ви не відмітите. А прецінь ми всі пережили велике! Ми розлучалися, навіть тратили! І немає певно родини, якаб кого небудь не оплакувала. І на сейраз — ми програли!

Ви не відмітите Українки: вона, таксамо, як її сусідка, що має власну державу, щебетлива, наряджена й закохана в собі, в панчохах як повітря і мітрах à la Тутанкамен.

Коли на сітківку ока впаде заверуха всяких павітних покрас, немає вже місця на людину, яка закуталася у всякі мітри, байори, бовтики. Та цього булоб все таки за мало, щоби сховати обличчя на якому, як на хусті Вероніки, заважило страдання цілого народу. Не вжеж у нас зовсім немає жіночого типу, що бувби сам собою?

Подумає дехто, що хочу повести річ про істоти виімкові? Про жести і пози незвичайні?

Рішуче ні. Я не хочу тільки епізодичних фігур, непридатних людей, у яких все буває випадкове й бездумне, тоді, коли кожний чин народу, який бореться на життя й смерть, вимагає орієнтації, обчислення й послідовності. Хочу з усіх сил бачити нарешті утилітарний загаль жіночий, союз гордих і щедрих вдач, які можуть і хочуть з радістю обогачувати наше завтра.

Правда, наше жіноцтво може повеличатися деякими передовими людьми, ось як Та, за якою не впізналася Ліра Націй, — живих згадаю мовчанням, щоби не образити скромності цих боевників будня, не свята, хоч на ділі саме вони несуть духові скиптри перед скиптром свого часу. Шожд? Їх чистий запал мусять розбивати потворні криги байдужності, як сонце кошмар північної імлі. Від цього загалу будьто ніщо вкруг нас не змінюється: так само незрозуміло наповнюються балеви салі шовками та мережевом і не йде туди за ними ніякий дух Банка у крові й лах-

міттю, а мало не кожний жіночий дуєт на ході до церкви, крамниці, театру це по давньому ціла Аркадія идоволеної з себе мілкоті.

Руйнуюча жадаба блестіти, романтична забага волюкти за собою навине віяло, стоюче, сиравляють, що поспівасмо лихою єдицією за сусідами, дарма, що ті психічні рефлекси, це Ausschusswaage всяких культур з чужого плеча, а гідності та естетички там не шукати.

Після дебаклю 70-тих років, французьке жіноцтво спопуляризувало в народі таку здержаність і величну простоту, що очевидно нуте з гордістю: „У найвищих кругах суспільства вибаганні колишні холодики заступає із успіхом пугар зимної води“.

Витична думка по євангельськи проста. А майно французьких установ цей пугар води побільшив як ніколи і жили вискаженого організму обновили свіжий бурт крові: гріш.

Як реагувала патріотична жіноча Вандея на часи лихоліття? Всі її дорожності йшли на обличчя долі політичних в'язнів, але Вандея не розуміла щастя одиниць без щастя народу.

І Корея у час своєї боротьби з япанською перемогою завела примус загальної здержаності. Гостини, прийяття, зустрічі — перестали обов'язувати. Джіпрі-кіша з ляки, зкрашувана срібними цвяхами зникла, її місце заняли прості посилки з дерева. Палочки до рижу з шильдрету й срібла замінили палочки зі стебел папороті. Альнаковий парасоль, верх комфорту заступив парасоль з паперу папосного оливою, а дорогі чижми з парчі замінили сандалі з рижової соломи.

Чогож відмовляє собі, чим жертвує в хосен великої справи донька українського народу?

У мене була в Кракові товаришка науки, з родини, яка дала польському народові героїв. Шіснадцятилітня дівчина, заслухана в минулі еха, предестинована для жертвених призначень, вона літо й зиму одягала темно-сіру сукню спартанською крою (може поклала обіт?). Одинокою прикрасою її чистого, суворого лица був виложений білий ковпирчик, застіблений на онуку зашліпку з великого коралю в золоті, певно з архіву родинних памяток. Коротко при шії обтягає волосся, що тоді являлося нечуваною річчю, сиравляло, що вона здавалася мені молодим Давидом, коли вибирається з однією павівною пращею на Голіята. Я не чула в неї сміху, дарма, що радість потрібна є в життю, щоби воно стало сильне та здорове. І хіба всім нам є звісною сила

відпорности, яку дає веселість. (Говорять, що навіть зорі співають круг сонця...).

Тому й наша молодь мусить мати свою весну серця, жити у питомім собі обман-краю, цікавитися спортом і радіти життям з усіх щирих сил. Але існування цілої плеяди таких сірих одиниць, як намічена мною, одиниць скуплених у безнастаннім надслухуванні, звідки їх клнче нарід, мусілоб безумовно підносити усякі розривки та весняні ідиллі до поважнішого урівеня, до насичення їх внутрішнім світлом, до витворення типу з остро скріпленою громадянською активністю. Думаю, що піднесення о один тон моїх духовних вимог вийшло від цих інтересних, чужих дівчат з їх пристрасним гоним до вияву душі — в народі.

Ми не привикли вважати потреб народу своїми власними, але це поняття завдяки практикам переможця обійшло вже значну дорогу в умах. Нещодавно надіслано на конкурс однієї нашої установи пару десятків праць. Ті, які мають темою комфортне переживання одиниць, *dolce far niente* ситого затумінка, відбивають грубо від часу, в якому живемо, вони без горожанського такту й непристойні. Чим далі, тим частіше все те, що не має вищестепенних цих духа народної утилітарности, буває читачем, глядачем рівнодушно висортоване, як не те чого ждемо і чого нам треба.

Коли зашибнути ціпком купину з муравлями, засуяються малий нарід, ратує дітву, двигає всякий талант, треба ж на ново творити, будувати, трівати! Ніхто не питає, чие? Нарід гине!

І ми суїтимосся, але як пиняво, як не спішно! І це тоді, коли наш селянин у своїй простій мудрості говорить, що час став короткий, бо не знає сказати по научному, що люде стали нервові та непродуктивні. Тимчасом у всіх нас є многовартні дані, щоби піклуватися справами рідної землі. У кожної з нас, а в самостійних жінок з окрема, помічаємо такі довгождані ціхи, як смілість виступу, ударна сила в рішеннях, у зусиллях іти пробоем. Це слід воєнної самовистарцальности.

Ціхи просто безцінні, колиб за ними стояла величина ідеї.

Кудиж справити ці розколихані, творчі сили? Хіба не у боротьбу з мужчиною, а в радісну працю побіч нього — для народу?

Слід тямити, що ці нові сили мають свої відемні ціхи, спосібні обмерзнути життя окруженню. Для того Плятон виселював із своєї республіки крикливців і невдоволених, а Ескуляп не хотів продовжувати їм життя.

Чи так трудно розглянутися добросовісно у своїх спримогах і намічене - ж виконати?

Стремління в тишині й радости це чинник тривкої молодости й внутрішньої краси.

Гнет школи? Протистав йому свою контракцію: поцікався духовим обличчям служниці, життям просвітних гуртків, знайди контакт з нашою приватною школою, помагай їй. Кермуй хоч принагідно світоглядом і долею одного — двох школярів, знайди, або обнови своє материнство в народі.

Якою щасливою в наділюванні других може бути кожна з нас! Яке поле до попису в поборюванні перешкод, у здобуванні й жертви! Треба при цьому вірити Жан Жакові Руссо, що на жінку глядиться, але її не розглядається, тоді лекше прийде дещо віддати, дечого виречися.

Багато дечого говорить про обломовщину провінції, — треба, щоби попри щоденне піклування вигодами найшла куток висока думка, застанова про завтра народу. Одною стравою менше раз у тиждень і стане господарська школа в Угерцях, а в Космачі величний

документ жіночого серця, санаторія для інвалідів української армії...

Є річчю зовсім примітивної амбіції приголомшувати видців джесбендом брокатів по баях. На це в дійсности можуть дозволити собі дві, три неглибокі одиниці, бо що до решти, яка коштом родинних непорозум'нь підтягається на вищу лінію, то хіба нічия суспільна позиція не є тайною? За це, як не понижувала хати, навіяки свідчила про її гарну культуру карта звільнююча від святочних алькоголів, так само свідчалаб і кріпила душі відзнака ліги скромної одежі...

В слід за скромністю прийде гідність, найдеться спокій, а даремне розсипувані слова, це дике марнотратство енергії, ображуватимуть ухо.

На прикінці наведу виімок ізподорожних заміток про Німеччину L. Naudeau, члена контрольної комісії Ліги Народів.

„Коли глянеш на жіночу публіку, яка заповнює паризьку оперу, мимохіть питаєш, чи вона не шукає там тільки приємности очам і нагоди оглядати всякі трансформації моди. В берлінській опері не те: там бачив я в круг себе не то простоту жіночих уборів, але, (це ще далеко до того, що хочу сказати) їх нечувану мірноту, яка доходить до проявів холодної вбогости. Я певен, що всі молоді жінки, які мене оточують, погорджують штукаю блестіти. Вони сказали-б мені мабуть, що аби впоюватися творами штуки, не треба перебиратися за бовдурів і робити рекламу модисткам. По чим боці слухність?“ — питає Француз з нагоди побуту у Німеччині.

Відповідь тільки одна.

Реферат п. Катрі Гриневичевої. Дня 12 грудня 1926 р. відбувся в Товаристві жінок з вищою освітою реферат п. Катрі Гриневичевої п. т. „Жінка в сучасному народі“. Шановна письменниця дозволила помістити цей реферат в скороченні у нашому журналі, щоби дати змогу широкому загалові застановитися над завданням жіноцтва під нинішню хвилю. Дуже прикро вражало мале число присутніх на рефераті.

Курс для інструкторок.

Заходом „Союзу Українок“ у Львові починається невідклично дня 15 січня 1927 р. курс для інструкторок на села. Наука треватиме 5 місяців. В програму курсу намічуються такі предмети: підготовку до культурно-освітньої праці на селах, основи кооперації, гігієну, ведення захоронок, науку крою і шиття та домашнє господарство. На курс приймається кандидатки з укінченим семінаром. Учениці мусять подати про своє приміщення, а харч приготуватимуть самі на курсі.

Після закінчення курсу Союз Українок заангажує учасниць на учительки курсів крою і шиття та провідниці діточих садків в ріжних місцевостях краю.

Письменні зголошення посылати на адресу: „Союз Українок“ у Львові, ул. Рутовського ч. 22. Зголошені учасниці дістануть подрібну програму та інформації.
О. Шепарович, голова. **М. Мриц**, секретарка.

П а м я т и Антоніни Осиповичевої

В соняшний листопадовий ранок розпиралася зі світом одна з найбільше талановитих, улюблених, а в рівній мірі і заслужених артисток української сцени. А відійшла від життя так тихо і незаметно, як тихо, в цілковитому майже забутті прожила останні роки. Мало хто з громадянства знав, що в похилій хатині при ул. св. Петра, в комірнім у семі доконувала віку Антоніна Осиповичева, що около сорок літ прослужила вірно і чесно українському театральному мистецтву, що була красою і гордістю театру „Української Бесіди“.

Невеличкий гурток молодших товаришів і поклонників супроводжав її тлінні останки на Личаківське кладовище.

І скільки раз доводиться мені йти за акторською домовиною, все виривають в моїй пам'яті слова героїв одної драми: „А я вас питаю, други мої, чому Коклени, Барної, Россі і Сальвіні вмирають спокійно у своїх віллях, тільки ми кінчаємо життя в лічницях, в захистах, на гіркому хлібі семейної ласки, а то й гинемо за кулісами, на старих запорошених декораціях?“ І нікого з нас не везли чотирма кіньми на вічний спочинок — а скільки то наших поклали у цвинтарній закутині на забуття, — на вічне забуття... Чи вчислити по всій країні розкинені, запалі, а то й з землею порівняні могили тих, що скоротали вік у твердій службі української сцени?...

Покійна Антоніна Скишван (таке було її дівоче прізвище) була родом Чешка (родилася в Празі 1855 р.), але від малої дитини жила у Східній Галичині. В р. 1877 вступила до польської мандрівної трупи Пясецького, що давала тоді вистави в Тернополі. Дебютувала в оперетці „Жаки“, опісля здобула великий успіх в ролі Марії в славній на той час французькій мелюздрі „Дві сироти“, яку грали в Тарнові.

В 1882 році (коли деякий час були аж три театральні дружини — театр „Бесіди“ під управою Гриневецького — Біберовича, і два приватні: Т. Романовичевої та Омеляна Бачинського) — стрічаємо покійну в театрі „Бесіди“ під прибраним прізвищем Танської. Був це рік, коли театр „Бесіди“ під ім'ям проводом Гриневецького — Біберовича двигався помітно із занепаду 1880 і 1881 рр. — В дружині були такі сили як Стефурак, Пясецький, Кость Підвисоцький, Плошевський, Данилович, Осипович, Санецький, а з жінок Біберовичева, Ем. Підвисоцька, Пясецька, Стефуракова, Дашкевичева, згодом прийшла Попелі.

Тоді Танська одружившись з Осиповичем, взяла й довільний шлюб з українською сценою.

„Театр — сказано у звіті артистичної комісії за другу половину 1882 р. — під новою дирекцією гарно розвивається і має у себе всі майже найкращі сили попередніх труп“.

На мистецький рівень театру складалися в рівній мірі: режисерський хист Гриневецького, акторські таланти і щирий, совісний труд всієї дружини. В часі свого побуту у Львові в р. 1882 дав театр „Бесіди“ около 20 вистав. Між иншим великий успіх здобула історична драма Ом. Огоновського „Федько Острозький“ та обновлений К. Устіяновича „Ярополк“. Про театр писали тоді з признанням не лиш українські, а й польські часописи.

З того часу Осиповичева служить (з кількмісячною перервою) на українській сцені.

Зачала, як бувало звичайно від роль любовниць. Молода жінка, незвичайної вроди, вивінувана гарним голосом грала у всіх народних драмах, співала у всіх оперетках, співала й Гальку у мелюздраматичній перерібіці Остапа Левицького.

З роками переходить на ролі старших жінок, за-

ймаючи таке місце у нас, як на придніпрянській сцені Ганна Затиркевич-Карпинська. Хто-ж забуде її, як розкішну Вустю в „Не ходи Грицю“.

При всій своїй природности, щирости та свободі зберігала поміркованість, проявляла незвичайне почут-

тя мистецького смаку, яке ніколи не давало їй схитнутися до переборщення. А при цьому всьому мала вона сильно драматичні наголоси. Вистане пригадати „Надію“, „Лимерівну“ чи „Сонце Руїни“. Йшов мороз поза спину як Дорошенкова мати говорила сухим, рівним голосом: „Прилетіли й до мене недобрі вісти, як чорні орли воду сколотили“.

В 1907 році вшанувало її громадянство гарним ювілеєм її 30-літньої діяльності на сцені. Сама Осиповичева вибрала на ювілейну виставу Тобилевичу „Суєту“, у якій грала Тетяну. Було це свято, що виходило далеко поза межі святкування одиниці, а стало святом українського театру.

Було багато глупих промов, були війки й дарунки і був один зворушуючий момент. Про велику українську Осиповичеву не забула велика світова Крушельницька і піднесла їй срібний вінок. Не був це пустий жест, а глибокий символ.

Це був мабуть найкращий день в житті „тітки“ Антоніни.

Осиповичева була зразком артистки, яка все була свідомо цього, що до успіху на сцені не вистарчає сам талант, але ще треба невпинного, важкого, совісного труду.

Як товаришка була все для молодших сестер доброю порадицею.

Крізь життя йшла з погідним лицем, з доброю усмішкою в долі й недолі. Такою відійшла зі світа. А з її тлінними останками поховали велику українську артистку, що приплила до нас від чужих берегів, що полюбивши українську сцену, служила їй вірно, ціле життя — до могили...

Ст. Ча-цький.

Довідуємося, що на днях виїздить на Радянську Україну відома наша артистка Фільомена Лопатин-

ська. Уроджена в Чернівцях в р. 1873 вступила на українську сцену в 1890 р. за дирекції Біберовича — Гриневецького. Зразу виступала в народних драмах і оперетках. Опісля, перейшовши правильно науку співу виступала в операх так на українській, як і польській сцені. З накрощих її партій слід пригадати головні ролі в „Гальці“, „Жидівці“, „Онегіні“ (Тетяна) у „Фавсті“ (Маргеріта) „Мадам Батерфляй“, „Роксоляна“, „Кармен“.

Ріжні вісти

Незалежний Людовий Театр. По ріжних невдатних театральних спробах, маємо вкінці „Незалежний Людовий Театр“. Вистави відбуваються по неділям, стягають численну, побільшій часті робітничу публіку, а тим самим стають не тільки пропагатором театрального мистецтва серед широкіх мас але й великим виховуючим чинником. З дотеперішного репертуару найбільш вдатний вибір комедії Запольської „Мораль пані Дульської“. Ця штука, хоч стара все таки незвичайно цікава, як глибока суспільна студія дрібноміщанського, гнилого середовища з його дволичною мораллю і брутальним відношенням до слуги — робітниці.

Гра артистів могла вдоволити не тільки вибагли-

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Д і т в о р а

Є така рубрика жартів і дотепів, що займає дуже видне місце на сторінках гумористичних журналів, — рубрика, без якої не обійдеться хочби найменший „веселий куток“ в часопису.

Рубрика ця — „наші діти“.

Сіль дотепів „наші діти“ полягає в цьому, що ось, мовляв, які страшні стали нині діти, як змінився світ, як поступово діти стають зовсім невинні та вводять своїх родичів і знайомих в прикре положення.

Звичайно дотепи „наші діти“ фабрикуються по одній і цій самій рецепті.

— Бабусю, ти виділа Лису Гору?

— Ні, любий.

— А чому ж тато казав вчора, що ти правдива відьма?

Або:

— Володю, поцілуй маму, — каже тато. Подякуй за обід.

— А чому — питає Володя, — вчора стрийко Гриць цілував маму в будуарі перед обідом?

Або зовсім просто:

— Стрийку, ти лисий дурак?

Що тобі, Лізочко?

Ну так мамо, ти сама казала вчора татові, що стрийко лисий дурак.

Бувають сюжети настільки збуднені, що вже перестають бути дотепними, перестають бути „злим тоном літератури“. Такий сюжет „наші діти“.

І тому якраз, я також хочу розповісти історію о „наших дітях“.

* * *

Від святкових видатків, від покупок ріжних гусій, сардинок, нового самоваря, кав'яру і бранзолети для жінки, в чиновника Плешіхіна осталося небагато грошей.

Він задержався перед магазином забавок і оглядаючи виставу подумав:

Куплю своїй Вані щось спеціального, що-небудь такого з машиною і пружиною!

Ввійшов до skleпу.

— Дайте якусь забавку для вісім — дев'ять — літнього хлопчика!

— Коли йому показали кілька забавок, він попав в одушевлення від штучно зробленого джокера на собаці. Собачка перебирала ногами, а джокер хитався в зад і в перед і натягав віжки як живий. Довго придивлявся йому Плешіхін, сміявся, дивувався і кілька разів просив накрутити.

Вертаючи домі, він не чув ніг під собою, з радості, що попав на таку прекрасну річ.

В дома роздягнувся, а переходячи біля дитячої кімнати, почув голоси і задержався...

— О чім вони там радяться? Певно мріють ангелатка о несподіванках, ворожать, які кому припадуть дарунки... певно зворушені цікавістю, чи буде ялинка... О, золоте дитинство!

Розмавляти троє: Ванька, Вова і Лізочка.

— Я, все таки, — говорив Ванька, — стою на цьому, щоби їх не огірчувати. Хотять устроїти ялинку? Нехай! Картоновими прикрасами її завішати хочуть — нехай бавляться. Але я думаю, що з нашого боку потрібна найбільша делікатність: ми повинні удати, що це нам подобається, що нам весело, що ми одушевлені! Ну... можна навіть поскакати довкруги ялинки і зісти декілька цукорків.

— На мою думку — сказав прямого характеру Вова, треба просто показати наше правдиве відношення до цієї глупої ялинки і до всего, що нам родичі готовлять своїми шепотами і наївними глупостями. До чого воно здалося — коли це така скука...?

— Милій мій! Ти забуваєш о традиції. Тобі легко сказати, але батько, може бути, ізза цього всю ніч не спатиме. Він же з дитячих літ привик до ялинки і без неї Різдво йому не Різдво. Чогож безпотрібно огірчувати старенького...?

— І смішно і гидко, — усміхнувся Вова — як вони нині строїли ту ялинку: замкнулися в гостинній, клеють якісь картонажі, ліхтарики. Нащо? Пощо? А коли я нарочно запитав, що там робиться, тітка Ніна відповіла: „там шиють для мам нову сукню!...“

„Тайна мундура!...“

Всі засміялися.

— Милі мої! благаючи сказав до брата Вань-

вих, але й упереджених. Особливу увагу звернули на себе п. Козак-Вірленська у ролі п. Дульської, п. Левицька у ролі розтріпаної дочки п. Дульської Гесі та п. Блавацька у ролі Мелі, другої дочки поважної і доброї. Дуже гарно вивязалися зі своїх роль артистки п-і Юрчакова, Полугова і Якімова та артисти п. Блавацький і п. Федоренко.

Режія дуже глибоко продумана, і як що можна булоб замітити то тільки вбогість декорації. Навіть такі хронічні хиби нашого театру, як неточність початку й закінчення тут усунені.

Штука залишила дуже гарне враження і надію на піднесення нашого театрального мистецтва, на сталий театр і кращу долю артистів.

Четверта виставка діячів українського мистецтва. В грудні 1926 р. була отворена IV виставка діячів українського мистецтва.

З жінок брали в ній участь загально відома артистка О. Кульчицька і дебютуюча артистка Я. Музикова. Крім мозаїки, двох портретів (темпера) замітні були з праць п. Музикової її батіки своєю оригінальністю у спробі впровадити в це мистецтво народні мотиви.

Накладом „Рідної Школи“ вийшла симпатична читанка для молоді „Зима“. Книжечка буде гарним гостинцем для нашої дівчоти.

Плямоніда Щуровська-Росіневич.

Невтомпа, талановита працівниця на ниві музики й популяризації української пісні за кордоном. Бувший заступник диригента української, Республіканської Капелі, нині диригентка українського Академічного Хору в Празі й керівниця диригентської класи музичного відділу Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі.

ка. — На всякий випадок, ради Бога, не зраджуйтеся. Ви тільки дивіться, як я буду заховуватися — без надмірних одушевлень, без пересади, а просто зроблю вид, що я зворушений, що в мене блистають очка і бється серце з захоплення. Зробіть так і ви, а потішимо стареньких.

*

Плешіхін отворив двері й увійшов в дитячу кімнату. Він удав, що нічого не чув.

— Здорові діточки! Ваня, поглянь, який дарунок я тобі приніс! З розуму мож зійти.

Він розвинув папір і пустив в рух джокера верхом на собаці.

— Дуже гарна! сказав Ваня і заплескав у долоні. Як живий! Дякую, таточку.

— Тобі подобається?

— Певно! Чомуж би та забавка мала мені не подобатися. Зроблена майстерно, в помислі й механізмі багато видумки, остроумності. Дуже, дуже мила.

— Ванічка!!...

— Що таточку?

— Милій мій! Я тебе люблю — ну, будь же і ти отвертий зі мною... Скажи мені, як тобі подобається тота забавка і чому в тебе такий дивний тон.

Ванька заклопотано спустив голову.

— Видиш таточку... Як ти дозволиш мені бути отвертим, то я повинен тобі сказати: ти цілком не знаєш психології дитини, ані її уподобань ні потягу (но певно, що я не говорю о собі, ні о Вові — о присутніх не говориться). На мою думку, дитині потрібна зовсім примітивна забавка, який будь відрубок або лялька зі шматок, без носа й очей, бо дитина це великий фантаст і любить мати роботу для своєї фантазії. Вона наділяє ляльку усіми прикметами, які лиш прийдуть їй в голову; а там, де за неї все зобразив майстер, договорив механік, там фантазія і ум дитини не мають вже над чим працювати. Дорослі все о цім забувають і даруючи дітям забавки, самі більше одушевляються ними, тому що їх фантазія сухіша й вичерпана і може кріпитися тільки цим, що зближене до повної ілюзії природи, шгучного її наслідування.

Понуривши голову, мовчки, слухав сина чиновник Плешіхін.

— Так... Так! Значиться, і ялинка, як ти говорив недавно, також традиція, яка більше потрібна дорослим чим дітям?

— Ах, ти чув?... Ну, щож робити!... В кожному разі ми булиби настільки делікатні та не далиби вам, нізачо в світі, відчуті нашого правдивого відношення до вашого фальшу й смішності, що для посторонного ока таке замітне...

Чинивник Плешіхін задумався та кілька разів перейшовся по кімнаті.

Потім круто повернувся до сина і сказав:

— Роздягайся! Сейчас буду бити!

На устах Ваньки дрогнула риска терпіння.

— Прошу... По твоїй стороні сила — я знаю! І я розумію, що це виконання кари важніше й потрібніше для тебе, чим для мене. Певно, я не буду говорити о дикості, некультурності й огидності такого аргументу як биття... це вже так прийняте. І як хочеш, то я навіть розумію і оправдую тебе... Ти змучений, запрацьований, находився, витратив гроші, в тебе пригноблений настрій, сердитий, поганий... Требаж на когось зігнати злість, на мені, чи на когось иншому — все одно! Ну, щож, — як вже мені випала доля стати об'єктом твого злого настрою — я корюся і, додаю, навіть не серджуся. „Поняти, — сказав філософ, — значить простити“.

Старий Плешіхін нечаяно скочив з крісла, махнув рукою, зняв блюзу, камізолю і ляг на килим.

— Що з тобою, тату? Що ти робиш?

— Бий ти мене, щож вже робити! — сказав чинивник Плешіхін і тихо заплакав.

* * *

В імя правди, в імя логіки, в імя любови до дітей, автор приневолений заявити, що все це — ні менче, ні більше, як сонні мари чинивника Плешіхіна...

Заснув чинивник і... приверзлося.

А однак, серце стискається, як подумаєш, що діти наших дітей, ідучи з духом часу, будуть і повинні бути такими, як розумні діточки зацофаного чинивника...

Пішли, Господи, всім нам смерть на п'ять хвилин перед цим.

Переклала Ст. Г.

Звичайні Загальні Збори тов. „Союз Українок“ у Львові відбулися дня 5-ого грудня 1926.

Як відомо, „Союз Українок“ у Львові, хоч фактично є центральною організацією всіх жіночих товариств в краю, з формального боку, — по своїй будові, — є установою місцевою. В цьому й лежить причина, що звич. Загальні Збори є неінтересною, колючою формальністю для вибору виділу і голів секцій. А властиві справи організаційні обговорюються на дорічному з'їзді делегаток з краю, який звичайно відбувається на весну.

Зі звітів виділу довідуємося, що львівський С. У. удержував через свою секцію організаційну звязок з 69 філіями й сфедерованими жіночими товариствами; через промислову секцію улаштував в краю курси крою і шиття, та підготував на 15-ого січня 5-місячний курс для інструкторок.

Це були головні завдання і праці, які перевів виділ за минулий рік. Крім цього, ще реферати у Львові, звязки з іншими товариствами, висилка делегатки на міжнародний жіночий конгрес в Парижі, і т. п.

До нового виділу ввійшли: п. Олена Шепарович, як голова; пп. Говиковичева, Донцова, Левицька, Макух, Мрицівна, Пелеська, Рудницька, Соколовська, як виділові; пп. Колтунюкова, Струтинська та Ярославич, як заступниці. Врешті Будзинівська, Іжницька і Стефанівська, як члени Ревізійної Комісії.

Нове товариство - кооператива. В жовтні 1926 р. оснувалося у Львові товариство „Ощадність“, яке покляло своєю метою поширювати ідею ощадності та піднімати заходи до заснування і розбудови ощадності в хосен своїх членів.

Третій чеський зїзд для досліду дитини

в днях між 30/X а 2/XI 1926.

„Душа дитини“! Колись незрозуміла, нецікава нікому хиба тільки ніжній, добрій мамі — нині стала предметом найповажніших наукових студій. Сідоголові старці, повні віри у всемогутність науки, молоді її адепти — стають перед загадкою — які думки, чуття і бажання ворухать душу дитини.

Недавно відбулася в Парижі виставка літератури про дитину — в слід за цим в Празі „зїзд для досліду дитини“. В цьому зїзді взяли участь численні організації та особи, які працюють над дослідом дитини з сторінки фізичної, психічної й суспільної. Праця зїзду відбувалася в III секціях: I — психологічно-педагогічна, II — біологічно-лікарська, III — для досліду аномальних дітей.

Було 75 рефератів. Провідною думкою зїзду, було це, що наша доба домагається нової школи, — вільної, діяльної школи, яка привчалаби діти до більшої самостійності життєвої, якби їх оружила до боротьби з життям. Найгостріше критиковано середнє шкільництво. Дуже цікавий був реферат п. Людвічкової з Відня — „О успіхах школи праці“ в якому прелегентка зясувала на основі власного досвіду всі користи, які приносить дитині така школа.

Друга тема, про яку слід згадати, це „Проблема виховання в добі пологового дозрівання“. Цю критичну добу людського життя до тепер майже не узгляднювано в шкільництві, а через це виринали нераз глибокі діточі трагедії. А однак саме ця доба дозрівання це найкраща пора, вправді не для памятевого навчання всяких відомостей, але для етичного, естетичного й суспільного виховання дитини. В цій порі свого життя дитина найбільше захоплюється, найбільше приймає вражень — а при цьому найбільше борониться від небажаних впливів. Тому треба незвичайного уміня, щоб використати всі ці позитивні чинники виховання і повести дитину дорогою добра і краси.

Рівночасно відбулася виставка праць вихованків Єдлічкового *) заведення. На цій виставці найкраще виявилась користь практичного виховання. З цієї школи праці виходять діти підготовлені до самостійного життя, а при цьому замість накопичення історичних дат і фактів, воєн, математичних формул, граматичних правил чужих мов в них вироблена сильна воля і любов до краси.

(д.)

*) Проф. др. Рудольф Єдлічка помер 27 жовтня 1926 р. в Америці. Цей учений віддав все своє майно на оснування величавого, модерного заведення для дітей-калік, щоби і ці нещасні не були паріями а хосеними членами людства.

Реформа подружого права у Швеції

У Швеції видано новий подружній закон, що унормовує подружжя і родинне життя. Цей закон признає рівноправність чоловіка і жінки та їх повну незалежність. В його основу покладено принцип, що подружжя є звязком двох незалежних одиниць, з однаковими правами і обовязками. В подружжю житті мають вони все і всюди взаїмно собі допомагати.

В першій точці цього закону сказано: Подружжя зобовязується до вірності й взаїмодопомоги та має спільно дбати про добро своєї родини.

Друга точка унормовує господарські відносини між чоловіком а жінкою. Спільними фондами й засобами мусять вижити свою рідню. До виживлення рідні, жінка причиноється вже тим, що веде домашнє господарство. Працю жінки ставиться на рівні з працею чоловіка.

Родинне майно жінки і чоловіка являється їх спільним добром і підлягає взаїмній контролі. Окреме майно мужа чи жінки стає спільним, коли перед вінчанням не було між ними про це окремої умови. Вже ця обставина, що майно стає спільною власністю має це додатне значіння, що обоє вони в однаковій мірі дбають і відповідають за нього, стараються збільшити його і не кривяться зі своїми доходами. Колиж котре з них муж чи жінка стануть безпотрібно розтрачувати своє майно, закон признає право порушення спільності й поділу майна. В крайних випадках признає право курателі. На випадок смерті котрогось із них — той що залишився при життю має право і на цю другу половину майна. Жінка ручить враз з чоловіком за довги, які тяжать на їх спільнім майні.

Колиж одно із них забажає розводу — то ця справа йде до мирового судді, який старається довести до певного порозуміння між чоловіком і жінкою. Як що це примирення не вдається, суддя по унормуванню всіх прав і обовязків у відношенні до дітей, після року від дати подання о розвід, оголошує судовим шляхом розвід та поділ їх майна. Таким чином цей закон забезпечує жінці повну незалежність і рівноправність в такий мірі, як мужчннї.

С. М.

Матеріали вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

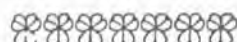
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

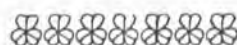
РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

Картина з захисту
воєнних сиріт
в Давос (Швейцарія)

Весела і здорова їзда
на саночках
під лучами сонця.

Чеська „Жанна Д'Арк“

(Елішка Красногорська ур. 1847 р. ум. 26.XI-1926 р.)

Так називали злобно молоду бойовницю за права жінки, дитини, за волю народів і клас, за свободу слова та думки — велику бойовницю за поступ взагалі — Елішку Красногорську.

А сьогодні, по її смерті, це згідне колись імення коротко і вірно зясовує суть її небуденної істоти.

Елішка Красногорська (правдиве її назвисько Пехова) уродилася 1847 в Празі, в заможній ремісничій родині. Змалку недужа на тяжкий сугубий ревматизм, не мала змоги посвятитися систематичній науці, хоча в неї зарання виявився небуденний талант. Незвичайно високу освіту здобула самообразуванням та знакомством з визначними людьми своєї доби.

На літературний шлях впровадила молоду дівчину слава вже тоді письменниці і суспільна діячка Кароліна Светля (1830—1899) (знана у нас з перекладів видаваних Наталією Кобринською в „Жіночій Бібліотеці“). Молода поетка здобула собі досить скоро прихильність читачів і признання критики і в короткому часі видала три збірники поезій „З маю життя“, „Зі Шумами“ і „До славянського півдня“. В цих збірках зяснів весь її широкий талант. Лірика особистих переживань, чудові описи одної з найкращих закутин її рідного краю, горячий протест поневолення південних Славян і глибоке співчуття з жертвами жорстокого режиму відзеркалюють її ніжну, вразливу, але наскрізь бунтівничу вдачу. Бо хоча її чеський нарід жив тоді в неволі, не чути в її ліриці жалібних нот, тільки сувору критику безділля і горячі заклики до чину.

Мало є на світі прикладів такої безграничної енергії і сили волі, яку проявила в недужі покійна Елішка Красногорська. Пальцями руки вона не володіла, а коли хотіла писати то мусили прив'язувати її ручку до руки. Послідних 15 літ життя перележала в ліжку — але праці не покидала ніколи. Приходить на думку життя Лесі Українки, Івана Франка й Володимира Гнатюка, що також було тяжким терпінням і безпчинним трудом.

Елішка Красногорська, крім літературної праці брала участь і в суспільному житті. Живо працювала в założеному К. Светлю товаристві „Жіноча промислова спілка“. Завдяки її енергії, організаційним здібностям і витривалості — з малого, ледви помітного гуртка, що цілею своєю поставив поширення народного мистецтва — виросло товариство, яке по-

клало основу під славні нині чеські промислові, господарські, кухарські й ин. школи. Ніхто й не подумавби, що у підмурівках цих величавих палат криється труд і витривалість кількох одиниць.

Працюючи в цьому товаристві мала вона нагоду зійтися з жінками і першим завданням поставила собі зорганізувати жіноцтво. В тій цілі закладає жіночий журнал „Ženské listy“, де кожна стаття є боевим визовом в обороні прав жінки. За її ініціативою та старанням założено першу вищу жіночу школу, яку відтак переіменовано в жіночу класичну гімназію та названо її іменем.

Тяжко рішити в якій ділянці культурного життя поклала вона найбільші заслуги. Всеж такі найбільше цінять її за літературну діяльність. Крім поезій ліричних, епічних, крім палкої і влучної сатири на всі недомогання тодішнього життя, писала вона оповідання, а також публіцистичні, наукові та літературно-критичні статті. Рівнож працювала вона в області літератури для молоді, а її оповідання для доростаючих дівчат тішать ще й нині великою популярністю. — Одна з її повістей „Svehlavička“ (Впертюшок) є навіть сфільмована, хоча під нинішню хвилю вона вже трохи перестаріла.

Дуже цінні є її переклади: Міцкевича „Пана Тадея“, Байрона „Мандрівка Чайльд Гаролода“, Пушкіна „Борис Годунов“ і Гамерлінґа Роберта „Сіонський король“ (II. часть).

Писала пєси для діточих театрів, пробувала сил в комедії і драмі та складала для тодішніх чеських музиків (Сметани, Бендля і Фібіха) лібретта до їхніх опер. Думаю, що і в нас знає прекрасна Сметанова опера „Поцілуй“, до якої лібретто вона написала.

Чеський нарід умів гідно пошанувати цю людину, що клала перші підвалини під величаву будову нинішньої чеської культури. В 40-ліття її літературної праці піднесли їй народний дар, а в 75-ліття уродин іменували її почесним доктором Карлового університету й дійсним членом Академії наук.

Померла вона 26 листопада 1926 р. в Празі — у своїй домі при вулиці Чорній, ч. 6. Вдячний нарід востаннє віддав їй честь похоронами з Пантеону Національного Музею. Це перша жінка — яку ховали з Пантеону. В похоронах взяли участь і укр. Організації — університет в особі ректора проф. О. Колесси і українське жіноцтво з представницею проф. М. Омельченко. Тисячі жінок і молодих дівчат відпровали на спочинок цю велику — невтомну робітницю.

Марія Фуртак

ЯРОСЛАВА ЛАГОДИНСЬКА.

Дівчинка з лялькою

З циклу „Різдво і людське горе“.

Її можна бачити кожної пори дня на вулиці однієї з пролетарських дільниць міста.

Маленька, худенька, з рудавим волоссям, сплеченим у тісну кісочку, в старому витертому плащику, якого краски ніяк не розбереш. Так само годі пізнати, скільки літ цій дівчині: вісім — десять, чи більше. Личко бліде, на устах все та сама дурнівата усмішка, а очі дивляться на людей, мовби чогось просили.

На руках у неї лялька, яку міцно притискає до себе. Часом сідає на тротуарі, біля брами й починає безконечні розмови з лялькою. Шепче їй щось до вуха, сміється й колише на руках, наче до сну. Коли хтось із прохожих наблизиться до неї в таку хвилину, вона засувається в найглибший куток, лягає на ляльку своїми худенькими грудьми і вискалює зуби, мов щеня, готове кожної хвилині вкусити.

Раз хотів їй один хлопець відібрати ляльку. Та вона подрапала йому лице до крові і з того часу має спокій від малих уличників.

Впрочім вона любить людей, — коли тільки не рухають її ляльки.

Любить дивитися на гарні ноги в ясных панчохах та маленьких блискучих черевиках, — бо сидючи на бруку вона тільки всього й бачить що ноги. Любить дивитися, як сліпий дід на вулиці розтягає сухими руками свою скрипучу гармонію. Любить дивитися на пари молодих людей, що йдуть, взявшись під руку, говорять собі щось приємного та сміються до себе.

О, вона так любить глядіти й слухати, коли хтось сміється... Пробує й собі голосно засміятися, та з відчиненого ротика добуваються тільки якісь невиразні, захриплі звуки.

Вона майже весь день на вулиці. Бо тут ясно й весело, а дома тепло й понуро. Мати так страшно кашляє і така жовта шкіра в неї на лиці... Такого лица не має тут на вулиці ніхто... Батько лає, брати б'ють, при іді забирають собі всі кращі кусники, а їй лишають самі відпадки.

Але в вечір маленька руда дівчинка дуже щаслива. Коли на вулиці гаснуть світла вистав і чути лоскіт залізних віконниць, тоді приходить до дому її велика, гарна сестра. Хата наповнюється дивним запахом. Це запахи тамтого иншого, щасливішого світа...

Руда головка пригортається до м'яких грудей великої сестри а ніздря втягають жадібно дивні пахощі її тіла.

Потім вона гладить суконку сестри, її гарне коротке волосся та ноги в шовкових панчохах. Все таке, як у тих гарних жінок на вулиці.

Часом приносить їй сестра маленькі кусники шовку до забави. Дитина завиває в них ляльку, але потому стягає назад і ховає шматки в сінник, на самий спід, щоби брати не бачили.

Та найбільша радість для малої дурніватої дівчинки, коли сестра стане розказувати їй про великий sklep з ясными лямпами та різнобарвними шовками. Тоді вона замикає очі, випрямлюється і розкішні дрозди перебігають тілом.

З темного хаосу мізку вистрілюють дві думки: — Який чудовий запах мусить там бути...

— Коби хоч раз, одиніський раз в життю туди дістатися.

І засинає на колінах сестри.

Надходить Різдво. Вистави sklepів наповнюються ласощами та цяцками, — діточі личка червоніють від радісного очікування, мов яблочка від серпневого сонця.

Рудоволоса дівчинка мучиться. В день і в ночі одна тільки думка товчється по її тупій головці:

...Широка — широка вулиця, а на ній багато світла й чудових вистав, а один триповерховий будинок, від низу аж до самого даху, із скла. В цьому будинку її сестра вдягає на себе гарні, мягонькі, пахучі сукні. А за виставами палають ялинки...

Коли в вечір лягає спати, в її головці піднімається страшна метушня. Так начеб-то малий мулярчик, що працює в них на подвір'ю, заліз до її головки та гримав з усієї сили молотком:

— Гуп, гуп, гуп.

А там нище, у грудях щось наче схопило серце й міцно стискає.

В ухах шумить, перед очима іскри сиплюються, а кров така горяча...

Хвилинами здається їй, що хтось гладить лагідно її голову та ціле тіло. Якось м'яко, приємно холодна рука. Тоді всі болі зразу устають і надходить спокій, холодний та прозорий, мов кусники льоду, що висять з вікна.

Але рука зникає, а мулярчик починає на-ново гупати молотком о стіни головки.

Маленьке, забідоване тіло бунтується, бажає чогось, — само не знає, чого. А в тупій головці не находити ніякої відповіді.

Тоді воно чіпляється з розпукою давньої думки: ...Широка вулиця, веселе світло, м'які шовки, а понад усім пливуть таємні пахощі...

Одного вечора сказала собі: — Піду сьогодні. Наділа плащик, взяла на руки ляльку і вийшла на двір.

Ніколи ще досі не була поза своєю вулицею, та сьогодні наважилася піти далше й добитися таки до прегарної, панської вулиці, де була її сестра.

Не знала, як далеко воно, бачила тільки, як сестра кожного ранку завертала праворуч від їх дому. Пішла й собі в цьому напрямі.

Раділа й шептала до ляльки:

— Побачиш, маленька, там уберуть тебе як паню... Піднесла голову й побачила перед собою гарного високого пана з сірим футром на ковнірі. Засміялася. Перший раз так правдиво — голосно засміялася, як інші діти й витягнула до прохожого свою ляльку.

Молодий мужчина всміхнувся, погладив злегка головку дитини рукою в шкіряній рукавичці й пішов далше. Дівчинка згадала добру холодну руку, що втишала її болі, а з темного кутка голови вистрибнула давно десь зачуте слово.

— Це мій наречений... — сказала вона до ляльки й подріботала в перед.

Її знакома вулиця скінчилася. Завагалася хвилину, а там навання пустилася на ліво. Тут торхтіли трамваї, а хлопці з часописами викрикували дивними голосами незрозумілі слова. Великанських скляних будинків, як ті, що про них сестра розказувала, ще не було видно.

— Це певно там... — подумала дівчинка. Перед її очима простягнулася велика чотирикутна площа, з якої розходилися вулиці на всі чотири сторони. За нею горіло синяве світло реклям.

З тугою гляділа в той бік.

Треба однак перейти площу, що роїться від людей та авт.

Притискає ляльку з жахом до грудей і пускається в перед. Гук і свист довкола неї заглушують її зовсім. В голові відзивається молоточок. Перед очима звідні падають. А з двох сторін надїзджають авт. На одному ціла гора зелених ялинок. Та рудоволоса дівчинка не бачить вже їх.

Ноги деревіють з жаху і вона, замість утікати, стає. Хочє крикнути, та не може.

Пригадує собі ляльку й ховає її в останньому моменті під плащик.

Себе - ж не ратує.

А велике тягарове авто надїздить щораз ближче...

На авті багато-зелених, молоденьких, пахучих ялинок...

Коли молода дівчина прийшла зі skleпу до дому, побачила тільки ляльку на столі. Ляльці не сталося нічого, тільки кінчик носа надбився. Та малої дівчинки вже не було.

А вона саме сьогодні стільки шматинок принесла до дому, таких гладеньких, блискучих, запаших...

ч. 382. Спортовий костюм для малої дівчинки, роблений з доброї волічки на дрютах.

ч. 383. Костюм до зимового спорту. Спідничка запинається на гузики, жакет можна носити на обі сторони.

ч. 384. Волічкове убрання до саночок для малого хлопчика. Свєтер, камаші, сподєнки і шапочка.

ЛИСТ

Львів, 13/12 1926.

Дорога Ірино!

Сьогодні одержала Твого листа й відписую негайно під безпосереднім вражінням Твоїх слів.

Вдумуюся в Твоє положення, уявляю собі прекрасно Твоє життя і розумію Тебе.

Мале місточко й зима в ньому! Зима! Довгі — предовгі вечори в ogritій кімнаті, — переривані два — три рази в місяць засіданням „Союзу Українок“, або чайним вечєром у тїсній, закуреній атмосфері „Бєсїди“, час до часу нова книжка або журнал, от і всі розривки. Я вірю, що Ти можеш себе поганю почувати, що Ти стратила всю свою давню життєрадість, що лінієш, старієшся передчасно, та стаєш, як сама пишеш, товстою, типовою „провінціоналкою“.

Зиму вважаєш необхідним лїхом, яке треба перетерпіти. Ти забула однак, що зима має свій чар, що прекрасну мовчанку природи, дрімуючої під білим пухом, цю дивну музику вітру, цей скрипучий мороз, що краще від шмїнки рум'янить лиця. І Ти забула, що зима дає неоцінену розривку — зимовий спорт.

Витягни зі стриху заржавілі совги, які певно залишилися Тобі з дівочих часів та замість читати нудний роман піді совгаться на ріку або став.

А може нема в Вас ріки ні ставу? Прости, — мої географічні відомості не сягають так далеко;

але й на це є рада. Уряди совганку на своєму подвір'ю. Совгання, це поезія руху. Рисуєш на скляній поверхні предивні арабески, захоплюючися легкістю своїх рухів і цілої постави. А танець на совганці чи не кращий, не здоровіший, чим тансінг на „Бєсїді“?

Як що не хочеш ховзатися, бо Тобі за тїсно на малій ограниченій площі, купи собі лєщата. Посвяти цього року одну нову вечєркову сукню, а гроші якіб вона Тебе коштувала призначи на лєщата й все, що до цього спорту потрібне. Я певна, що воно буде навіть дешевше.

Лєщєтарство — це найкращий спорт. Стаєш співучасницею білого сну природи, маєш до розпорядимости безмежну красу простору, маєш тишину самоти й невольний спів вітру.

Їздити на лєщатах не тяжко навчитися, о багато лекше чим це здається початкуючому, як в перших днях що хвиля лежить в снігу й не може дійти до порядку з поплутаними „дошками“. Ціла штука їзди на лєщатах обмежується до цього, щоб навчитися правильно падати й правильно вставати. А хто раз цєї штуки навчився, хто має трохи відваги й охоти, та попрубував „пускатися з вітром в перегони“, — для цього „дошки“ стали найкращим приятелем і наймилішою розривкою.

Третий зимовий спорт, — це санчата. Невже Ти й про них забула? Чейже тямши наші шалєні зізди з „чортівської гори“ в стрийському парку,

(Докінчення на стор. 19.)

ч. 385. Костюм з velours попелятої краски прибраний темнішим футром; модний шалевий ковчир.

ч. 386. Плащ з чорного velours. Ковчир і рукави прибрані поперечно уложеними футряними пасками.

ч. 387. Плащ з попелятого velours, прибраний біберетами. По боках пришиті пліси.

ч. 388. Костюм з оксаміту вишневої краски прибраний попелятим футром.

ч. 389. Плащ з чорного плюшу, оригінально прибраний ясним футром. Плащ дуже модний і ефектовний.

ПЛІСУВАННЯ,

мережання, ендлювання, обтягання гузиків, відбивання взорів до ґапу

виконує заведення

М. ЛЯНДАВ, ЛЬВІВ Пасаж Міколяша.

ч. 390. Суконка з білого шовку* прикрашена галтом в трьох
красках: золотій, срібній і зеленій.

ч. 391. Суконка з гранатового оксаміту. Камізелька зі
срібної коронки і срібний галт на спідничці.

ч. 392. Сукня з шовкової сатини, рожевої краски, прикра-
шена галтом з золотих кораликів.

ч. 393. Драпована сукня з чорного оксаміту, долиною обля-
мована золотою лямкою.

ч. 394. Стилева сукня з двоякої шовкової сатини — чорної
і рожевої. З пояса звисає гірлянда квітів, рівнож на раме-
ни великий цвіт.

О Л Ь К А

пору-
чає

ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ
ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ
ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ

РИНОК 35.

«біля Народної
Торговлі.

ч. 395. Сукня з Crêpe Marocaine, краски беіге, з інтересно вставленими плісованими частинами. Горішня часть сукні прикрашена стебнівками які йдуть лініями в формі трикутників. Пасок шкіряний.

ч. 396. Святочна суконка для малої дівчинки з блідо-рожевого фулярю, фальбанки в різних відтінках рожевого. Ковнірчик коронковий.

ч. 397. Сукня з Crêpe de Chine пастилевої краски; шарфа звязана на боці в велику кокарду

ч. 398. Стройна суконка для дівчинки з рожевого тафту в сині квітки. Великий ковнір з синього мушліну, а облямування суконки і шарфа з синього тафту.

ч. 399. Сукня з Crêpe Georgette краски бордо, облямована оксамітом тої самої краски. Цікаве одиобічне прибрання в виді великої кокарди.

ФОРТЕП'ЯНИ, П'ЯНИНА І ФІСТАРМОНІЇ

о різних цінах продає, купує, вимінює готівкою

Фірма **ГАНАК** Львів, вул. Панська 21/І п. — Тел. 35-45.

ч. 400. Плащик для малої дівчинки з ясного вовняного матеріалу з пелеринкою. Прибрання з футряних пасків. Пелерина має вшитки, які відтак розходяться.

ч. 401. Плащик з бронзового velours, прикрашений дуже модними плісками.

ч. 402. Плащик з velours в крати, з частиною пелериною. Футряний ковнір.

ч. 403. Святочна суконка з білозеленої Crepe de chine з луковатими фальбанками на рукавах і долині спіднички.

ч. 404. Плащик з кольорового оксаміту в пружки, прибраний попелятим футром. (Диви таблиця крою).

ч. 405. Убрання з зеленого оксаміту прибране чорним матеріалом для малого хлопчика.

ч. 406. Маринарський одяг для старшого хлопця. Убрання незвичайно практичне.

Фірма

РОМАН ЗУБИК

— ЛЬВІВ, —
вул. галицька ч. 16.

продає найдешевше

Модні МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
і інші. — Плюші, оксаміти, вельвети.

ч. 407. Плащ для смотра з граватового плюшу.

ч. 408. Сукня з двоякого матеріалу; гладка плісована спідничка на шельках. Взористу блузку вдягається на верх.

ч. 409. Імпрегована суконка з двоякої матерії. Спідничка з матеріалу в крати, уложена в широкі й глибокі фалди, в поясі стягнена на гумку. Блузка має на раменах вишивки й краватку з того самого матеріалу, що спідничка.

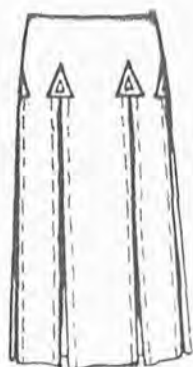
ч. 410. Плащ з чорного оксаміту, прибраний лопелятим футром.

ч. 411. Сукня до танцю для смотра. Подвійна спідничка викроєна в зуби. Долішня спідничка трохи вужча.

ч. 412. Вечірня суконка для смотра. Суконка на раменах і в поясі зморщена, долиною прикрита темнішим матеріалом. Патки на раменах і спідничка долиною гаптовані срібними кораликами.

При замовлюванні кроїв не забувати подавати їх величину, а при монограмах величину букв і до чого вони призначені (до хустинок, біллі, рушників, пошевок і т. п.) Замовлення на крої, взори й монограми виконується тільки за попереднім надісланням належності (чеком, переказом або поштовими значками.)

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄТЬСЯ.

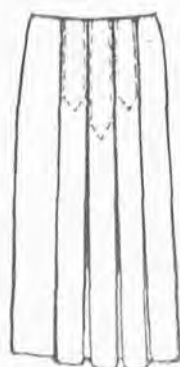
413

414

415

416

417

418

419

ч. 413. і 416. Спіднички зложені в фалди, прибрані стебнівками і гаптованими трикутниками.

ч. 414. Блузка й блідорожевої Crepe de Chine з хінським коширцем і закладочками в виді камізьки. (Див. таблиця кроїв).

ч. 415. Блузка з блідозеленої попеліни прибрана темнішим.

ч. 417. Практичний фартушок із взористої матерії, лямований, по боках вязаний на стяжки.

ч. 418. Матінка з флянелі, прибрана відмінним матеріалом. (Див. таблиця кроїв; крій той сам що ч. 419).

ч. 419. Шляфрок з вовняної матерії або оксаміту прибрааний гаптом. (Див. таблиця кроїв).

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! — ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛЯРУЙТЕ НОВІ.

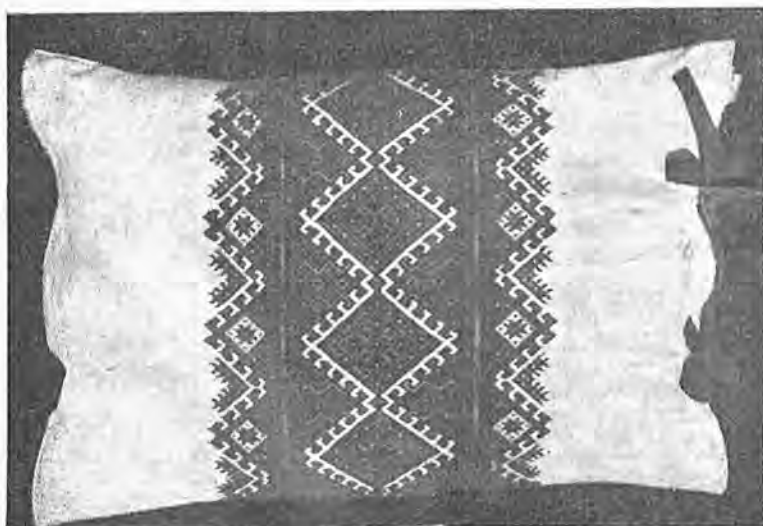
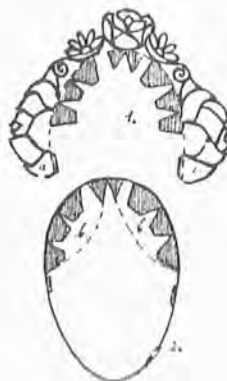
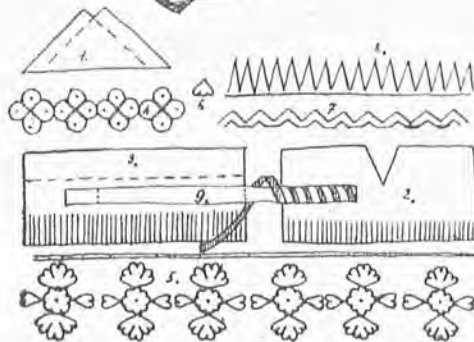
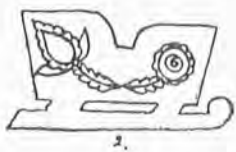
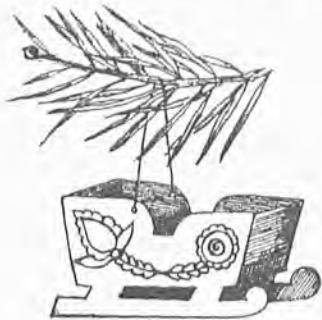
Дівчата на гойданці. Витяти з тонкого картону три фігурки і наліпити на лискучий кольоровий папір. Спідничку витяти з червоного паперу, а жупан з синього. На шию фігурки прив'язати коралики на нитці. Відтак треба прикріпити під ноги кожної фігурки три рівні соломки з прив'язаними на кінцях золотими нитками. Руки фігурок зліплюємо в точці (а) вклею-

ючи при тім поміж них золоту нитку, так, що кожна виглядає як на гойданці. Золоті нитки лучимо в горі, переводяючи всі три через коралик, а на кінці робимо петельку до завішення. Фартушок, сорочку, рукави лишаємо білими, щоб було можна нарисувати, або намалювати вишивку. Збаночок робимо з видutoї шкаралупки яйця; до неї приклеюємо долину (рис 3)

і шийку (рис 2) з темнозеленого паперу; щоб добре приклеїти, треба ті частинки понадтинати. В шийку вліплюємо дзюбок (рис. 1). Збанок прикрашаємо орнаментом, який треба витяти з лискучого кольорового паперу; рис. 5. Яснозелені осередки й темно-вишневі або горячо-жовті зубчики (рис. 6, 7, 8), рис. 4' бурачкові. Ушко робимо зі зложеного паска зеленого паперу обліпленого бурачковим. (рис. 9). **Козак.** Яйце видуваємо, а на обох сторонах малюємо очі, ніс і лінії, де мають прийти брови й вуса. Відтак намащуємо клеєм згадані місця і прикріплюємо брови і вуса з вати. Окремо витинаємо шапку, намащуємо її з обох сторін клеєм і посипуємо дрібно потятою вовною чорної або сірої краски. Як шапка висохне, приліплюємо її в зачеркнених місцях до яйця.

Саночки. З кольорового картону витинаємо фігурку 1. Уривані лінії натинаємо легко ножиком, щоб картоник можна було заломити в цьому місці. Відтак витинаємо фіг. 2 два рази з того самого паперу, і наклеюємо на них орнаменти, витяті з кольорового паперу. Так пригтовані боки саночок треба зліпити з фіг. 1, приклеюючи до зачеркнених місць. Середина фіг. 1 це спід, праве крило то зад, а ліве перед саночок.

Головка дівчини. Видмухати яйце і намалювати з обох сторін однакові личка. Вінок витинаємо з зеленого лискучого паперу, а на него наліплюємо квіти, витяті з червоного лискучого паперу. — Роздвоїти зачеркнені зубці і приклеїти ними вінок до яйця. Назначити олівцем місця призначені на волосся (в) і помастити їх клеєм. Потім натягти дрібно чорної або брунатної вовни і посипати нею місця помащені клеєм. Відтак наволічи на нитку коралики й прикріпити їх в точках (а).

Подушка на отоману з оригінальною гуцульською вишивкою „нізиним“ на полотні. Ваір можна замовити окремо.

Найкращу лінію тіла

можна одержати тільки
при помочі ношення

НАГРУДНИКІВ і ПАСІВ на ЖИВІТ
марки „ГЕРМА“

які має на складі тільки реномована фірма

ГЕРМАН ПІЗЕН

ЛЬВІВ,

УЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 і ГАЛИЦЬКА 14

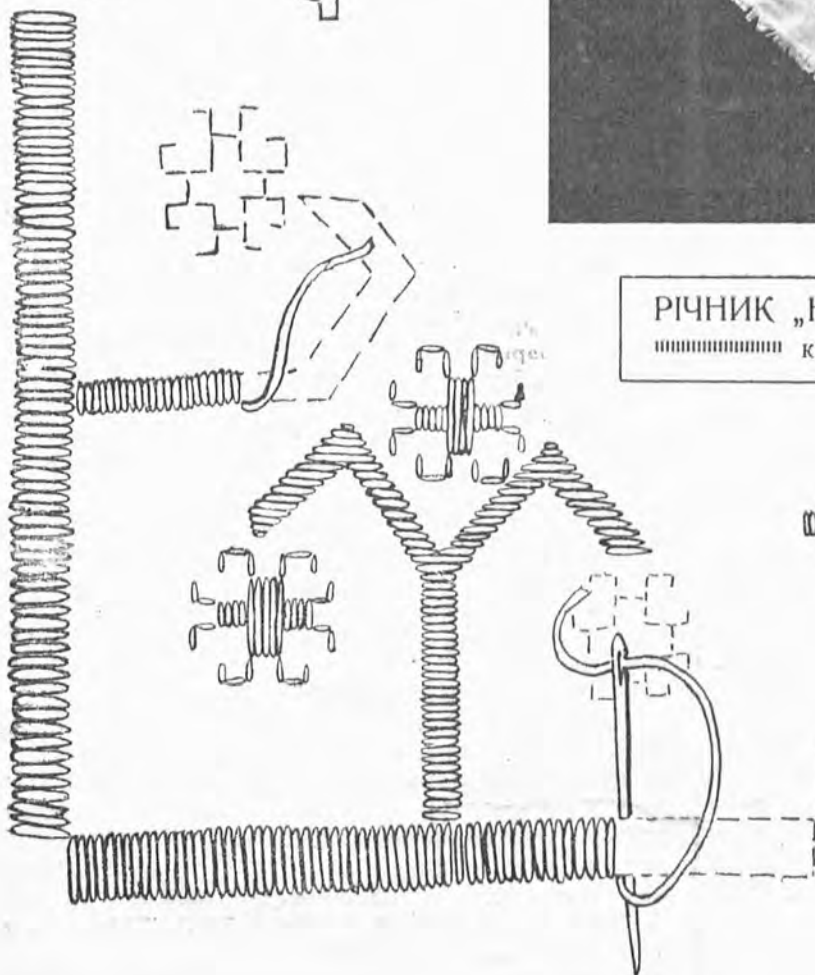
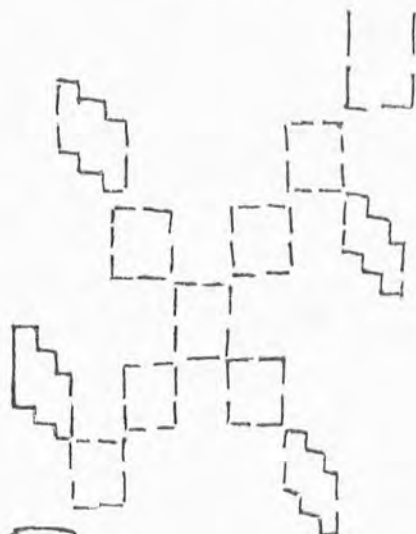
ТЕЛЕФОН 36-14.

Р О Б О Т И

МОНОГРАМИ

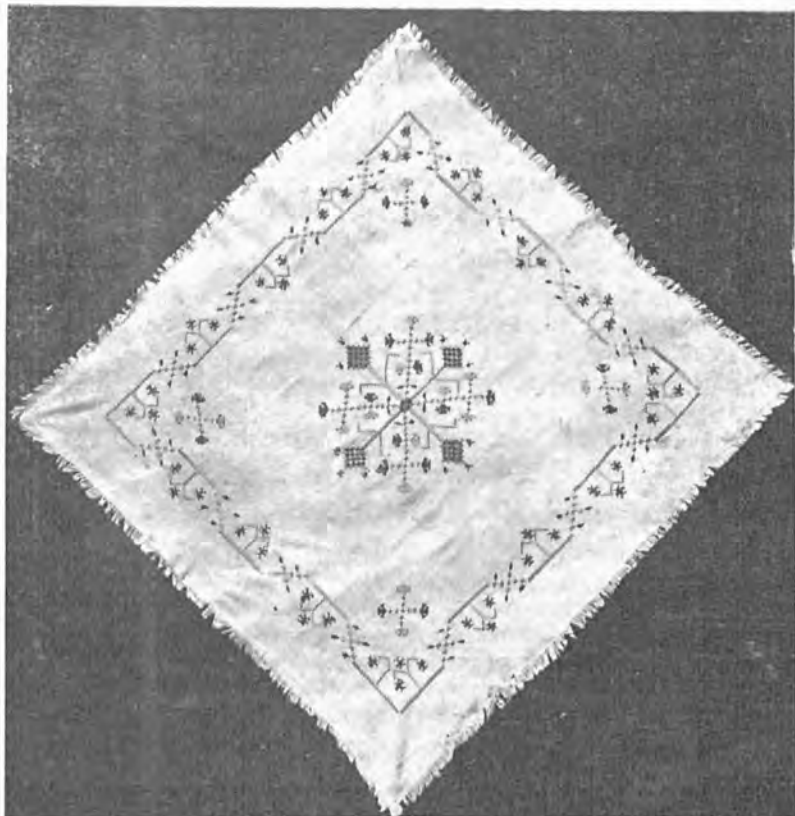
до гапту і вишивання можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні від 0.50 до 1.— ал.

Мотив вишивки з полтавської серветки.

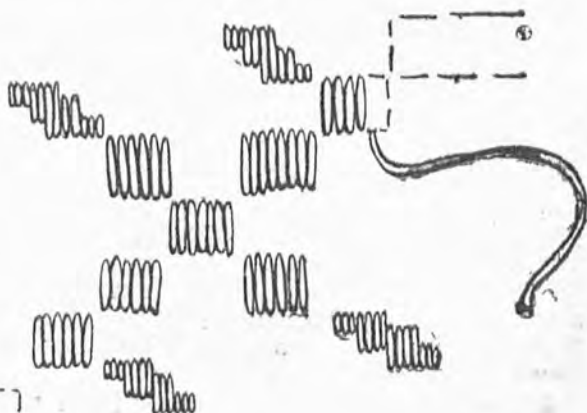

Полтавська серветка

вишивана гладдю срібними й кольоровими нитками.
Взір природної величини можна замовити окремо.

РІЧНИК „НОВОЇ ХАТИ“ за 1926 рік
коштує тільки 10 зол.

УРЯДЖУЮ КУРС АРТИСТИЧНОГО МАЛЯРСТВА: артистичне батікування і реліф. (випуклим золотом). **МАЛЮЮ**

на замовлення сукні-балеви, візитові, шалі, подушки, макати, і т. п.
Зголошення від 11-1 і від 4-6. — — — Телефон ч. 13-20.

„РОДОГАН“ Львів, Оссолінських 6, I. пов.

П р о п о с л у х

(З твору Генріха Лоцке — „Душа твоєї дитини“)

На вироблення послуху в дитини складаються дві сили — строгість і лагідність. Одна без другої — це мука. Так, як мужчина і жінка є необхідні для існування дитини, так строгість і лагідність для її виховання.

Тисячі ніжних ниток лучить родичів з дитиною. Мама, а нерідко й батько знають, чого дитина потребує заки вона отворить уста. Вони відчувають і розуміють її без слів та й самі не витрачують багато слів на її виховання. Вони повинні старатися виховувати діти своїм приміром і поведінням — а не пудними проповідями. Родичі мусять викресати з себе найкращу іскру і дати в дар своїй дитині. Бо хто дає життя дитині, а не дає їй найкращої частини свого „я“ є злочинцем.

Коли дитина бачить, що родичі самі мають ці прикмети, яких домагаються в неї — то вона легко дається наклонити до послуху.

Строгість родичів дасть їм змогу переперти свою волю, а їхня лагідність вчинить з послуху цінне щастя дитини.

Прийде час, коли ціла вдача твоєї дитини збунтується проти тебе так, як бунтується молодий кінь, коли пробує і досліджує свого їздця. Твоя перемога залежить від твоєї здібності. Коли в цьому заінтересована ціла твоя істота, не потребуєш до цього слів, а передовсім не багато.

Де треба вилити потоки слів або переговорювати про потребу послуху, там тяжко чекати успіху. Хто тратить багато слів, тратить, майже все, свою владу.

Виховання дитини може обійтися без биття. Биття це найбільша хиба у вихованні. Чи знаєш, що

часте биття викликає передчасну змисловість. Дикі, грубі люди діставали не за мало а за багато биття.

В минулому строгому столітті багато били, але загальна освіта наших днів рішуче виступає проти цього дикого способу виховання. Спробуй щиро, чи не дійдеш до перемоги без биття, а певно переможеш.

Лучається у кожній здорової дитини вибух злості або впертості, що порушить обидві сторони до воюючого гніву. Тоді найрозумніше є запровадити дитину до самотньої кімнати і там лишити її доти, доки вона не успокоїться. Кімнати не замикати, бо замикання упокорює. При каранні дитини ніхто другий не сміє втручатися — в протилежному разі ніколи не виробимо в неї послуху. Найбільш непослушними й упертими є діти незгідних родичів.

В межичасі треба самому успокоїтися та спокійно підійти до дитини. Не говорити нічого та ніколи не вимушувати обіцянки поправи, бо цим привчаємо дитину до фальшу й до брехні. Найкраще є взяти дитину лагідно за руку й мовчки запровадити назад до звичайного життя. Мусимо однак старатися, щоби строга повага перемогла нашу любов.

Чим правдивіша була перемога, тим рідше повторюватимуться такі сутички.

Родичі, зі свого боку, повинні старатися їх оминати. Ніколи не можна дитину змушувати до чого небудь тоді, коли ми самі роздразнені, ані тоді, коли дитина схильована. Найбільше ділає на дитину спокій і повага. Тоді вистарчить одно слово, а послух є досягнений без болю упокорення.

Переказала *Осипа З.*

Ж і н к а в д о м а

Бажанням жінки є створити в своїй хаті товариський осередок; людям з якими жиється дати певність, що вони є бажаними гостями в дома, дальших знайомих притягнути до себе, одним словом — окружити їх атмосферою тепла і привітності.

Але це великий дар уміти вести інтересну розмову, більш ввічливий, — як це багатьом жінкам здається. Бо до цього не вистарчить сама інтелігенція і такт, але також ум, орієнтаційний зміст й обсерваційний талант. Коли жінка стремить до цього, щоб для своїх гостей бути ввічливою господинею, то передовсім мусить пам'ятати про це, щоб свою особу скільки змоги найменше висувати наперед. За це треба звертати увагу присутних на здібності й таланти поодиноких гостей; підняти цікаву тему до розмови, а несміливих заохотити до говорення. Найкраще підібрати тему підхожу для всіх зібраних, як подорожі, штука, література, спорт і т. п. Не вистарчає для піддежки розмови самому багато й легко говорити — важнішим є у відповідний час уміти слухати й мовчати. Пані дому мусить мати дар, в моментах коли грозить непорозуміння, як це часто трапляється при розмовах на політичні або релігійні теми, або при сумнівних дотепях уміти зручно змінити тему розмови й тим оминати нетактів. Булоби дуже не на місці, в такій неприємній ситуації робити ображений, або обурений вид, бо тоді щойно може легко вийти на яв нетакт котрого-небудь з гостей.

Але як поведеться господиня дому, коли розмова ведеться про її найближчих і осуджується їх роботу й вчинки в поганий спосіб і лайкою? Найкраще, коли в такому випадкові буде держатися здалека, з відхилляючого мовчанкою. Як це не помагає, то пані дому

має право перервати розмову й ввічливо вказати на це, що її погляд в цій справі інший від погляду її гостей.

Дуже мило й добре настрює кожного чоловіка, коли в товаристві слухається чемності — але й в цьому мусять бути задержані певні границі. Надто влізливе підлецування викликає скорше несмак; таксамо нікому не справляє приємності під притокою замилювання до правди, казати вислухувати комусь щирості, які не все є на місці.

В малому крузі треба розмову вести все для всіх, а не доторкати областей, які можуть цікавити тільки фахівців. — Розмова мусить бути вільна від голосних, гамірливих вибухів веселости. Таких товариських хиб, як шептати на вухо, або безперестанним говорінням змушувати інших до мовчанки, не повинає вже сьогодні жадна жінка.

Частіше лучається такий блуд, що в товаристві говориться про особисті діла, про справи ведення господарства, служниці, хвороби, клопоти. Такі теми можна порушувати тільки в чотири очі з дуже добрими знайомими. Як хтось окаже до нас тільки довіря, що втаємничує нас в свої інтимні справи, то ми не повинні його засипувати питаннями, але шанувати його довіря і це, що нам довірено задержати в як найбільшій дискреції.

Може яка пані вважає злишнім вичислювати всі ці самозрозумілі річі. — Але роля пані дому не є легка. Все таки це залежить майже виключно від доброї волі жінки, від її здібності, уміти знайти властивий тон. Якщо вона завдасть собі труда й на ті години, в які бавить у себе гостей, забуде про себе й числитися з інтересами кожного поодинокого з її приятелів, тоді не прийде їй тяжко, своєю добротою, ввічливістю і тонким зрозумінням лишити кожному зі своїх гостей миле враження з побуту у неї в дома.

В. Б.

Л И С Т

(Докінчення ві стор. 9.)

і ті пові „даюзерн“, які ми першої днини там розторошили? Чи може Ти вже так перенялася провінціональними відносинами, що думаси „мечі це не винадає?“

Коли згадала це наше вічне „не винадає“, мушу пригадати Тобі ще одне: спортовий одяг. Він також може „не винадати“, — бо що на лещатах не можливо їздити в спідниці, про це чейже не мушу Тобі писати; а до саночок і до сангів штанги безумовно практичніші. Як що Ти дійсно хотілаби послухати моєї ради — управляти зимові спорти, то послухай мене також відносно підходячого одягу. До совганки можна дуже добре ужити старий літній костюм, — як що спідничка доволі широка. Під спідничку одягнути короткі спортові штани. Светер, волічкова шапочка, шалик, теплі шкарпетки та панчохи доповняють цей костюм, який можна так само уживати до саночок. Краще однак їздити на саночках в самих штанах.

До їзди на лещатах найліпше надається т. зв. норвежський костюм, який складається з довгих широких штанив і тісно прилягаючої куртки. Штани носуємо в черевик, які обмотуємо зверху довгим паском з волічки т. зв. „пеком“ (щоб не налігав сніг). Такий одяг однак не є конечний, і якщо Ти не можеш собі на него дозволити (хоч це видаток раз на все), то вистарчать короткі штани, доповнені грубими, волічковими камашами, і короткий жакет від якогось старого костюму. Светери не практичні, бо скоро перепускають сніг. До лещат необхідні великі рукавички з одним пальцем.

Бачиш отже, що костюм не так навіть дорого винадає; а лещата з усіма додатками коштують 50 зол. Твоя послідна вечірня сукня, яку Ти мала нагоду одягнути лише на одну забаву у Львові коштівала набуть в четверо більше!

Так отже Ірино, якщо Ти хочеш бути веселою, молодою, тішитися життям, а не сидіти в Вашому малому містечку, — управляй зимові спорти. Побачиш, що в зовсім інших красках представляється Тобі ця нудна, погана зима; як скоро минатимуть Тобі зимові вечори; втішить Тебе гарна краска Твоїого лица, і не з можеш вийти з дива, що в Тебе така струнка стать, хоч апетит також буде дописувати.

Треба вже закінчити листа і то бажаннями „Веселих свят“.

Але з мене непоправна менторка; і знов одна наука насувається під перо. „Веселих свят!“ — Знаєш, Ірино, як зробити, щоб ці свята були дійсно веселі, — а не получені з цими всіма клопатами, які вони приносять кожній господині?

Не печи ні одного торта, не роби ніяких наштетів, ні роляд, не проси ніяких гостей, ані тих, що Тобі милі, ані тих, яких Тобі винадає просити. Зроби скромний святний вечір, а першого дня свят в ранці забери чоловіка й дитину, замкни хату й поїдь на кілька днів в гори, до Дори, Ворохти, чи де там хочеш. Возьми саночки й лещата, а як погода допише, тоді я певна, що будеш вдоволена й будеш мати дійсно „Веселі свята“.

Цілую Тебе щиро

ГАЛЬКА.

Українко!

Лиши раз на все купи товарів поза рідою нашою союзною кооперативною організацією! Не вкорочуй національного доходу! Збільшення його потрібне нації до розбудови її життя. — По степеням добробуту йти може одиноко культурний розвій нації.

Жінки! Вступайте громадно в члени найстаршої української кооперативи і всеціло переводіть свої закупки в

„Народній Торговлі“

щоби дати їй можливість власними силами загоїти всі післявоєнні рани і ще у вищій мірі, як дотепер, поширяти культурні і гуманітарні інституції.

БЕРІЗКА

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Масаж лица. До удержання або відзискання краси треба конче масувати (розтирати лице) кремом або чистою васеліною. Взяти грудку крему, менш більш таку, як зерно гороху, та кілька хвилин легенько розтирати пальцями шкіру на чолі, коло очей, носа та над устами, в напрямі від середини на боки. Потому витерти лице мягким рушником. Так робиться вечером, щоби стерти денний порошок, а рано, щоби приготувати шкіру до студеної води.

Блискучий ніс можна вилічити тільки натиранням товстим кремом. Кожного вечора перед сном треба лице натирати товстим кремом, а потому легко стерти рушником, щоби увільнити пори та не лишити бруду.

Зморшки на лиці можна усунути окладами з румянку. Дві кавові ложочки румянку запарити киплячою водою. Нехай стоїть пів години — а відтак процідити, замочити кусник полотна, положити на лице, а другим сухим зверха прикрити. Так лежати при замкненому вікні пів години. Міємо тоді вражіння, якби лице парувало. За той час лице вигладиться. Не зашкодить легкий масаж, а успіх блискучий.

Горячі оклади дається по далекій подорожі, по балю, по нічний праці в бюрі, шпиталі, для відсвіження вигляду лица. В тій цілі складається платок, мочитись в киплячій воді, викручується і кладеться гарячий платок на лице, притримуючи з обох сторін руками. По трьох мінутах відкладається з лица оклад і накривається сухим рядном, доки лице не остигне.

Ніколи не кажіть „я змучена, завтра це зроблю“. Шкіра вимагає точного плекання, а поширене у нас чисте миття лица є шкідливе. Масажі товстим кремом усунуть масну шкіру, миття студеною водою й пара надасть йому свіжого вигляду. В цей спосіб можна задержати красу до пізньої старости, не викидаючи гроша на дорогу косметику.

Від видавництва. З цим числом починаємо третій рік видання. За минулі два роки, здобув собі наш журнал уліпшення. На загальне бажання читачок додаємо в цьому числі таблицю крою, яка на разі буде виходити кожного чверть-року. Числимо на це, що з новим роком наші читачки придбають нових передплатниць і цим допоможуть нам поставити наш журнал на відповідну висоту. Ми привіднали до співпраці визначніші письменниці й культурні робітниці й докладаємо всіх зусиль, щоб цей журнал став необхідним приятелем й практичним дорадником наших жінок.

Ради господиням

Щоби супа була чиста й прозора треба кинути до неї кусник деревного вугля — кілька разів його заварити, а відтак виняти.

Коли їда припалиться, кинути до неї кусник деревного вугля. Воно втягне в себе весь припалений смак.

Як переховати надкросну цитрину? Мало хто знає спосіб, як переховати надкросну цитрину, щоби вона не засохла або не зігнила. Треба положити цитрину надкросною стороною на тарілку, на якій наляляли ми трохи винного оцту. В цей спосіб перехована цитрина остане довший час наче свіжа.

При варенню студених кинути до неї кусник лушпинки з яйця, а дриглі будуть прозорі.

Підлогу гарно виміємо, коли будемо мити мішаниною негашеного вапня й піску. Взяти три частини піску й одну частину вапня, вимішати разом і шурувати підлогу. Від цього зникне весь бруд і всякі наслідки. По вишурованню сполокати чистою водою. Коли на підлозі є товсті плями треба день наперед посипати глиною змоченою гарячою водою.

Средство проти кашлю. В горнятку змішати три ложки меду з одним жовтком. Це все добре втерти, а відтак додати поволі одну ложку оливи, а вкінці ложечку відвару зянижю. З того утвориться маса, густа наче сирок. При нападі кашлю зісти ложечку цього лікарства, а кашель утишиться.

Господині !

Редакція „Нової Хати“ звертається до Вас з проханням надсилати до нашого журналу випробовані практичні поради. Добрі поради поміщуватимемо по черзі, а за найліпшу раду, яка прийде на протязі місяця дістане авторка в нагороду добру книжку. Премію одержать тільки передплатниці „Нової Хати“.

Приписи.

Щупак з яйцями.

Очистити 2 kg щупака і посолити день наперед, а потім зварити в смаку із ярини.

Смак на 2 kg риби: Взяти 2 петрушки, 2 моркви, $\frac{1}{2}$ калярепи, кусник капусти відпарити, налити зимною водою, додати 3 грибки, 2 цибулі, 2 зернятка англійського перцю і варити так довго, аж ярина буде м'яка. Звареного смаку має бути $\frac{1}{2}$ л. Проціджений і вихолоджений смак дати до сковороди (братванки) вложити цілу рибу і варити під покривкою на сильному вогні. Якщо шкірка лопає, риба готова.

До цієї кількості риби зварити 6 яєць на твердо, посікти дрібно, дрібку посолити, додати трохи січеної петрушки, кинути на гаряче масло, вимішати і обсипати рибу, уложену на довгому полумиску. Можна також пократити рибу на частини (дзвони), а по зваренні уложити їх на полумиску так, щоб творили цілість.

Велику рибу треба варити в особливій (спеціальній) посудині призначеній до варення риб в цілости.

Макова легуміна.

Тісто: 30 dkg муки і 20 dkg масла перемісити, потім додати 8 dkg цукру, 7 повних ложок квасної сметани і шкірку з одної цитрини. Все разом місити пів години.

Тортівницю о промірі 25 см вимастити товщом і посипати мукою. Тісто поділити на 3 частини. Одною частиною вложити дно тортівниці, другою побічницю, а третя становить верх.

Начинка: Втерти на біло 8 жовтків з 14 dkg цукру, додати 14 dkg відпареного і втертого маку, ванілії й шум із 6 білок. Мак дається одночасно з шумом.

Цєю масою виповнити тісто в тортівниці і накрити кружком з полишеного тіста. Якщо зовсім прохолодне вложити на полумисок і посипати цукром. Цю легуміну можна подати на Святий Вечір.

С. Мінська.

Риба в сосі хреновім.

Щупака обчищеного, насоленого начинити такою начинкою: кусень риби без остей посікти, дати ложку масла, кусень булки намоченої в воді і добре витисненої, двоє яєць, трошки соли, перцю і два листочки цвіту мушкетелевого. Це

все добре вимішати і цим щупака начинити, а відтак зашити. На бретвану дати пару плястрів тоненько крайної моркви, петрушку, салера, ложку десерового масла; на це покласти рибу і дуже обережно печи в русі, але під покривкою, щоби не висохла. Час під часу треба рибу скрапляти зверху маслом. Приготовити $\frac{1}{4}$ л (або більше) доброї сметани, додати до неї 2-3 жовтка а як риба вже спечена обсипати її тертим хреном і обляти цією сметаною.

Рибу найліпше печи на циновім або емальованім полумиску, бо викладаючи з бретвани на полумисок треба дуже уважати, щоби не поломилася. На полумиску гарно прибрати яриною і видати на гарячо до столу.

До риби не подавати пожив тільки видки. Рибу їмо в цей спосіб, що до правої руки беремо вилок, а до лівої кусник хліба або булки і цим помагаємо собі.

Капусняки які надаються на Святий Вечір.

Дві великі ложки масла розтерти добре з літрою муки — дати до цього 4 dkg дріжджів розроблених в $\frac{1}{4}$ склянці трохи посолодженого молока, 6 жовток втертих з 4-ма ложками мілкою цукру і три ложки квасної, доброї сметани та шкірки цитринової або помаранчевої для запаху. Це все добре вимішати, а як виросте виробляти, начиняючи солодкою капустою, фаршом з риби або сиром.

Начинка з капусти: Зварити дві головки капусти, добре витуснути з води, посікти і присмажити на маслі з цибулькою, дати трошки соли і перцю і тим начиняти.

Фарш з риби: Кусень риби і трохи риб'ячого молочка посікти, додати трохи цибулі присмаженої або печеної, ложку квасної сметани, $\frac{1}{2}$ ложки масла — це все добре вимішати і цим начиняти.

Солодкий сир: Дві склянки сира перетерти через сито, додати 1 ложку свіжого масла, $\frac{1}{4}$ склянки мілкою цукру утерти з трома жовтками, убити піну з двох яєць і дати для запаху порошок ванілевій або шкірку з цитрини. Все це добре вимішати і цим начиняти.

Начинені капуснячки, положити на висмаровану бляху, а коли підростуть печи.

О. Л.

Співробітницям, передплатницям, читачкам і прихильницям „Нової Хати“ бажаємо „Веселих Свят“ і „Щасливого Нового Року“.

Редакція „Нової Хати“.

КОЖНА СВІДОМА УКРАЇНКА

ПРИКРАЩУЄ ЯЛИНКУ

Т І Л Ь К И

ЦУКРОВИМИ ВИРОБАМИ

„НОВОЇ ФОРТУНИ“

Л Ь В І В

ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО 23.

СКЛЕП: ВУЛ. РУСЬКА 1.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 43	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовниста довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовниста довжина довгих штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2:20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1:80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1:— „
 г) малі форми ручних робіт 1:50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2:40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

РУЧНІ РОБОТИ,

які можна купити готові або замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

СЕРВЕТКА БУКОВИНСЬКА

(взір Н. Х. ч. 2/1926) величина 70×70 см на чеському полотні — зл. 70' —
 величина 55×55 см на гуцульському полотні 45' —

СЕРВЕТКА з вишивкою з городенського повіту (взір Н. Х. ч. 11/1926) величина 50×50 см на сільському полотні 17' —

РУШНИК вишиваний з обох кінців (взір Н. Х. ч. 1/1925, або ч. 3/926) на сірому льняному полотні 18' —

ПОДУШКА з килимовими мотивами (взір Н. Х. ч. 5/1926) величина 52×50 см на білому сільському полотні 25' —

ПОКРИВАЛЬЦЕ НА РІЧІ ДО ПОДОРОЖІ (взір Н. Х. ч. 7/8/926) величина 150×100 см з сильного сірого полотна 40' —

НІЧНА СОРОЧКА з БАТИСТУ прикрашена нізінною вишивкою (довільна величина) зл. 35' —

БЛЮЗКИ-СОРОЧКИ для дітей з полотна прикрашені нізінною вишивкою 23' —

САШЕТКИ НА ГРЕБЕНІ з полотна з нізінною вишивкою 7' —

НІЧНІ ЧІПЦІ з батику з вишивками 8' —

ОПРАВА НА АЛЬБОМ з шарого полотна прикрашена вишивкою вел. 28×18 см (взір Н. Х. ч. 12/1926) 12' —

ГОТОВИЙ АЛЬБОМ в полотняній оправі з вишивкою нізінною 36' —

СЕРВЕТКА з гуцульського полотна прикрашена нізінною вишивкою вел. 20×20 см 7' —

РУШНИК з льняного полотна вишитий яворівськими мотивами (взір Н. Х. ч. 6/1926 р.) 27' —

Можна замовляти портієри, капи, накидки, подушки і всі хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів поміщених в „Новій Хаті“ — як рівнож після взорів, які „Нова Хата“ має у себе до диспозиції. —

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання домашньої культури.

Передплата на рік 1927 виносить:

Для краю:	цілорічна	зол. 18—		чвертьрічна	„ 5—
	піврічна	„ 9.50		ціна одного числа	„ 1.80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редакції і Адміністрації: „НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18. — Телефон 30-13.

Вже вийшов багато ілюстрований, Халендар -- Альманах „Жіночої Доля“ на 1927 рік.

13 аркушів друку великої вісімки, на доброму сатинованому папері.

Копірова окладинка О. Кульчицької.

Знайдете в ньому: гарні оповідання з нашої давньої і нової бувальщини. Історію розвитку жіночих організацій, товариств і преси. Життєписи й портрети славного жіноцтва, воєнних героїнь, письменниць, діячок. Вірші та різні цікаві статті.

Практична частина обіймає поради: Як плекати й лікувати немовлята. Як виховувати діти. Як заховуватись в товаристві. Як має виглядати наша хата. Що й чому варити. Поради косметичні й багато иншого цікавого, практичного й повсящого.

Купуйте!

Замовляйте!

Ціни в нас 3 зол.; з поруч. пересилкою 3.50 зол.
За границею: 50 ам. центів; з пересилкою 60 цент.

Хто замовить 10 прим. не платить пересилки.

Замовляти: Редакція „ЖІНОЧА ДОЛЯ“
Колонія, вул. Нова ч. 1
(Kolomea, East Galizien, Poland.)

Українки!

Передплачуйте популярний, ілюстрований
жіночий часопис

„Жіноча Доля“ що від січня 1927 р. стає двотижневником.

Кожне число міститиме: вірші, оповідання, наукові статті, дописи про жіночий рух у нас і других краях; поради жіночим гурткам матірям, господиням. Сторінку для молоді й дітей. Цікавий американсько-канадський відділ. Крім цього різні статті цікаві не тільки для жіноцтва, але й усього громадянства.

„Жіноча Доля“ в найдешевшим у нас двотижневником, бо коштує річно тільки

9 зол., за границею 2 дол.

Адреса: „Жіноча доля“ Колонія
(вул. Нова ч. 1.

„Zinocza Dola“ Kolomea, East Galizien, Poland.

З друкарні Ігн. Єрепа, Львів, вул. Сикстуська 33.

Одинокий журнал української плястики

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушевицею,
обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ

при співучасті найкращих наукових
і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата
7 зол.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ:
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА
ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

Жіноча Промислова Спілка „ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручав свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільш вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілості й части, вишивані сорочки, блузки, прикраси домашнього урядження і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ і МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ і БІЛЛЯ
ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.
Години прийнять: від 8—1 і 3—6.

число - 2.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

1

9

2

7.

Б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи :

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

уділ 10.— 30л.

вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи : **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обемі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісти, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає : Українська Видавнича Спілка.
Редагує Комітет. За ред. відпов. Др. І. Раковський.

Передплата в краю вносить: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2-50 з.
За границюю 4 долари або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИСІ

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.
Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.
Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2* — 3л.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

„РАДА“

Політичний орган незалежної думки

виходить два рази на тиждень
(в четвер та неділю)

Безплатний додаток

„КУПЕЦЬКІ ВІСТІ“

Квартальна передплата 5 зол.

Адреса Адміністрації:

Львів, Ринок 10 II п.

Редакції: **Львів, ул. Панська 21.**

Телефон 16-76.

„НОВИЙ ЧАС“

Одинокий ілюстрований, популярний часопис, виходить 3 рази в тиждень.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границюю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.		1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „		1/8 „	35 „

В тексті 50%. дорожче.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III.

ЛЬВІВ, ЛЮТИЙ 1927.

Ч. 2.

ЗМІСТ. *Марія Фуртак*: Драматична творчість Лесі Українки; *Бліска Баранова*: Права жінки; *І. Федоронич-Малицька*: Нова історична повість Б. Лепкого; *Ріжні висті*; *М. Павленко*: Галаганівський будинок на Прилучині в маєтку Лебединцях (зі 4-ома образками); *Еомонд Франк*: „Черевки ляльки”; 3 днів молоді жінки; *Ст. К.*: Дещо про моду; *Моди*; Як шити спортову блузу (зі 6-ома рис.); *Ручні роботи*; *Др. Марія Монтессорі*: Допоможіть дитині до самостійної творчості; *С. Місська*: Паві а служанка; *Беріка*: Як заховати красу, свіжість і молодість; *Ради господ*; *С. М. О. Л.*: Приписи.

МАРІЯ ФУРТАК.

Драматична творчість Лесі Українки^{*)}

Незвичайно багата творчість Лесі Українки не йде в парі з її „вбогим на зовнішні події” життям, з її „життям оранжерійної рослини”, з її безперервною боротьбою між життям а смертю. А це життя було може не так вбоге як незнане ширшому загалові її прихильників. Ще й досі воно не просліджене, ще й досі не появилася ніяка студія, яка подавала би нові відомості про життя поетки. Всі дотеперішні, це перерібки матеріалів з ЛНВ з 1913 р. виданого після її смерті. Навіть критично — біографічний нарис Зерова приніс тільки декілька нових, майже незамітних деталей з її життя. Тому й писати про її життя, значить повторювати це, що вже не раз було написано.

Тому цікавіше буде по-знакомити наші читачки з драматичною творчістю Лесі Українки, тим більше, що різні видавництва зачинають тепер видавати її драми і загально зростає зацікавлення творчістю поетки.

Драми Лесі Українки не тільки непопулярні, але по більшій частині невідомі українській публіці, хоча вже 14 літ минає від дня смерті поетки. Причина цьому, недостача повного видання її творів, яка ще до недавня так болюче відчувалася, байдуже відношення критики до великої письменниці на яке вона парікала ще за життя**), а вкінці поширена у нас загальна нехоть до драматичної літератури та брак української сцени, яка популяризувала би її твори. Тільки дуже мало її драм появилася на сцені. На Великій Україні грали ще перед війною „Лісову

пісню” у постановці В. Садовського по вказівкам самої Лесі Українки. Після революції грали цю драму у Києві за режії Леся Курбаса та у Львові в театрі Загарова. Але львівська критика віднеслася до постановки цієї драми зовсім неприхильно. Критик „Діла” твердив, що

„люде XX ст. просто не є здібні зворушуватись примітивною наївністю почувань і подивляти глибіню символів, які є ясні навіть для учнів нижчих гімназійальних клас.” („Діло” 18. XI. 1923).

Маленьку її сценку п. з. „Магомед і Айша” відіграв в 1913 р. один київський аматорський гурток і Леся Українка незвичайно тим раділа. (Лист до матері з 27. III. 1913 р.).

На Радянській Україні появляються драми Лесі Українки чим раз частіше. У Харківському театрі ім. Франка йшла 23. XII. 1925 р. премієра її найбільш сценічної драми: „Камінний Господар” у постановці артиста-режисера Гната Юри. З того часу стрічаємо її драми у репертуарі українських театрів. Драматичною творчістю нашої поетки цікавляться і чужі. Чеський письменник і працівник театральний др. Франтішек Тіхй прекрасно переклав на чеську мову „Лісову пісню” і навіть старався о постановку цієї драми на сцені одного пражського театру.

Леся Українка це наскрізь драматичний талант. Навіть її лірика, епіка і проза є часто переткані драматичним елементом (діалогами, монологам, акцією), як це влучно підмітив один з новіших критиків М. Зеров*). А цей талант заяснів тоді, як Леся Українка знеможена недугою мусіла стати осто-

ЛЯРИССА КОСАЧ-КВИТКА (Леся Українка)
ур. 13/II. 1871, ум. 1/VIII. 1913 р.

Репр. Л. Янушевича з портрету І. Труша.

*) Реферат, який перечитано на святі Л. У. улаштованім Громадою Студенток в Празі в лютім 1926 р. (в скороченні).

**) Листи Л. У. до матері „Червоний Шлях” 1923, ч. 6-7 і 8.

*) М. Зеров — „Леся Українка”, критично-біографічний нарис. Книгоспілка, Харків-Київ 1924.

роль життя та зачала вглублюватися в різні життєві проблеми.

Леся Українка образована на західно-європейській культурі, обізнана знаменито з європейською літературою перенесла на український ґрунт не один здобуток літературної творчості Заходу. І то не тільки сюжети, як Кассандру, Дон Жуана і Трістана, але також і напрями. Її драматичні твори, від першої презової драми „Блакитна троянда“ (написаної 1896 р. а друкованої в „Новій Раді“ в 1908 р.) до останнього нариса про Теокрита, всі вони стоять під прапором символізму. Символізм тодішніх світоглядів європейської літератури Гауптмана, Ібсена й Матерлінка — відбився стоголосою луною у всій драматичній творчості нашої поетки. Інтимне життя одиниці, складне життя громади, життєві проблеми родини і суспільні, вічні конфлікти індивідуальності з колективом, філософічні питання етичні, релігійні, та суспільні, все це відбилося в її творчості під заслоною дуже багатих символів. Для їх поглиблення послуговувалася вона новим у нашої літературі засобом мистецтва — запозиченням побутового тла з інших країв, часів і культур. При помочі того мистецького засобу вона подавала нам образ життя своєї доби або розв'язувала загальнолюдські проблеми, рishала вічні життєві колізії.

Розглядаючи творчість Лесі Українки треба спинитися над проблемами, які її цікавили, над сюжетами, які підбирала для своїх творів і мистецькими засобами, якими послуговувалася у своїй творчій праці. Вузькі рамки статті не дадуть змоги викопити як слід цієї задачі, але вкажуть шлях, як читати ті драми, щоби відчувати й зрозуміти всю їх глибину і красу.

Перша її драматична праця „Блакитна Троянда“ — це розвязка проблеми, яка нуртувала саму письменницю; це питання — чи людина засягнена спадщиною невилічимої недуги має право до родинного частя. Чи „примари“ минулих батьків не появляються серед найбільшого частя і не знищать його жорстоко? Трагічною розвязкою цієї драми авторка відповідає негативно на це питання. Драма цікава не тільки з літературного погляду, але й з біографічного. Вона разом з драмою Л. Старицької-Черняхівської, „Крила“ (ЛНВ. 1913 р.) присвяченою пам'яті Л. У. — дозволяє догадуватися, що поетка мусіла пережити якусь особисту трагедію.

Поетка, яка у своїй громадянській поезії клала таку велику вагу на палке почуття ненависті, яка сказала, що „тільки той ненависти не знає, хто вік увесь нікого не любив“, мусіла звеличати це почуття і у своїх драмах. Лягло воно в основу двох її драматичних поем „Грішниця“ і „Одержимої“, в обох, як товчок ділання героїв — молоденької революціонерки, що життя своє жертвує для справи, і „одержимої“, що гине в обороні Христа з рук юрби, яку вона ненавидить за її лицемірство у відношенні до Христа. Ця ненависть, це контраст до пасивної християнської любови. Вона зроджує в тихій, кохаючій дівчині революціонерку, а „одержимий“ дає силу стати навіть проти Христа і проти його заповіту всепрощення.

Більшість тем і мотивів творчості Лесі Українки відзеркалюють життя української суспільності на передодні революції. Вищі верстви жили все ще ідеалами і мріями батьків-народників. Леся, під впливом Драгоманова*) і власних студій**) перенялась соціалістичною ідеологією і першим її ідеалом і стремлінням була зміна державного ладу в Росії. Її ненависть до царського устрою проявляється в її поезії на громадянські мотиви („Досвітні вогні“, „Fiat pax“ „Ізраель в Єгипті“, „Хвилина розпачу“,

„Сон“, „Коли втомлюся я життям щоденним“ і ин.). Її активна вдача рвала її до боротьби, до чину і колиб не її страшна недуга, то хто зна, чи не сталаб вона одною з тих великих, нині ще незнаних „грішниць“ революціонерок, про котрих заговорять прийдешні покоління. Недуга, яка прикувала її до ліжка й до милиць та вицілене матір'ю — письменницею замишування до літератури, дали нам поетку, яка своєю активну, безкомпромісну вдачу оживила в своїх героях. Передреволюційні настрої глибоко потрясли її душею. Вона вся віддалась справі революції і Франко не помилився, коли зачислив її до гуртка тих „українських радикалів, що в першій мірі почувують себе соціалістами, а тільки в другій Українцями“*). Але глибоко національне виховання дитячих літ і вплив щиро національного середовища полишили в її світогляді великий слід. І саме та синтеза соціалістичного й національного світогляду пробивається у всій її творчості. А її індивідуалізм можна пояснити тим, що вона, перенявшись соціалістичним світоглядом, станула вище своєї класи, гляділа й бачила далі. У неї громада консервативна, але герої майже всі революціонери, каменирі нового життя у змаганні з камяною стіною суспільної заскорузлості.

До змальовування переживань і настроїв української інтелігенції підшукувала вона тло давно замірлих епох. „Допотопність“ — називає один критик ці її сюжети**).

В поемі з 1902 р. п. з. „Вавилонський полон“, в такому на причуд вірному побутовому малюнку — розвязує проблему необхідності праці подоланого народу під ярмом у переможця. Це є проблемою тільки для вищих верств, бо для пролетаріату праця є життєвою konieczністю. І тут, устами співця Елеазара, що проти своєї касты пішов на службу до ворога, кидає поетка клич, щоб не сторонити від дійсного життя, щоб відважно й завзято боротись серед даних обставин „як барс серед облави“, щоб примусити ворогів тямити, що „живий Ізраель, хоч і в Вавилоні“.

Ще більше накликів до активного, творчого життя чується в поемі з 1904 р. „На руїнах“, основаній знова на сюжеті єгипетсько-жидівських відносин. І тут устами пророчиці Тірки дає поетка вказівки, як розбудувати руїни. „Лежачим, краю рідного немає; чий хліб і праця того і земля!“ — кличе пророчиця. Вона каже взятися до творчої праці, забути про давню славу і могили, викинути всі стародавні, поржавілі пам'ятки та „добути нових слів, нових струн“. Але за ці бунтарські слова, женуть її камінням в пустиню. Одні за те, що в своїх мріях про майбутнє обрала инший центр будови нового храму, другі за те, що храм мавби бути новий „без скрині заповіту й херувимів“, врешті треті за те, що сміє вона думати про будову нового храму без дозволу царя чи дозорця.

Ідеєю звеличання активного життя навіяна є драматична поема „Три хвилини“ написана в 1905 р. І тут герой, що втік перед гільотиною на чужину, вертає назад у рідний край, щоби мати змогу на ново боротись, на ново пережити „високе щастя жертви для ідеї і смерті неминучої трагізм“.

Всі три поеми написані до революції. Ціком інакше поставилася поетка до тих самих проблемів після революції 1905 р. яка розчарувала поетку тим, що ніяк не старалась розв'язати національне питання.

Тому вона у драматичній поемі „В домі роботи-країні неволі“, розв'язуючи проблему співпраці рабів пануючої та поневоленої нації, бачить, що раби пануючої нації так глибоко затроєні любов'ю до кумирів своєї пануючої класи, що готові в їх обороні жертвувати навіть класовою солідарністю в боротьбі за визволення з рабства.

*) Побут Л. У. у Драгоманова в Софії в 1895 р. — Листи Драгоманова до Л. У. — Червоний Шлях 1923, ч. 4-5

**) Приналежність до київського гуртка, який мав на цілі простудіювати Маркса.

*) І. Франко — „Молода Україна“ — Між своїми ст. 95,

**) Гнат Хоткевич — ЛНВ. — 1909/II.

Цілком інакше як в поемі „Вавилонський полон“ вирішує поетка те саме питання можливості служби у ворога-побідника — в поемі з 1912 р. п. з. „Оргія“. Там запало рішення брати участь в житті — тут за перехід на службу до побідника гине героїня Нерісса з руки свого чоловіка Ангеса, що одинокий з поміж численних коринтських Греків став у опозиції до завойовників Римлян, які свій гачок насилля прибрали меценатським хробоком ласки і так ловили жадних слави й мастків Греків.

За зраду своєму народові подиктовану не мистецьким неперсможеним бажанням слави як у Нерісси але християнським пацифізмом і страхом перед зломанням присяги даної цареві терпить подружжя Степан і Оксана в „Боярині“ з 1912 р. одинокій громадянській, драматичній поемі з сюжетом запозиченим з рідного побуту. Характер обох героїв наскрізь пасивний і ця пасивність є джерелом їхньої трагедії.

Змальовування героїв драми — як характери пасивні — це також оригінальне уміня Лесі Українки, яке виправді поглиблює психологічну вагіть цих драм, але спиною їх акцію.

Навіть в улюбленій своїй темі, в проблемі роздору сильної індивідуальності з консервативною і відсталого громадою, героями є по більший часті люди пасивні.

Таким неактивним героєм є Річард Айрон з поеми „У пущі“ (скінченій 1907 р.) мистець, який живе в оточенні людей ворожо настроєних до його мистецтва. Але він не веде з ними боротьби, не побіджує, ні не паде — тільки усувається, нидіє як мистець і марнується як людина.

Ще більш пасивним типом, який стає на краю зі своєю суспільністю є нещасна троїнська пророчиця Кассандра у драматичній поемі „Кассандра“ з 1903 р. Вона бачить упадок своєї суспільності, але вона не ділає, навіть тоді, коли чин її рішення долю її рідного міста. Ця пасивність впливає з її життєвого детермінізму, з її сліпої віри в неминучість призначення, яке вона бачить своїм вищим зором. І ця пасивність спричиняє катастрофу і виповнення всіх її нещасних пророцтв.

Одиноким активним героєм драм, де рішається проблема боротьби одиниць з громадою крім Елеазара і Тірци, є раб-неофіт з поеми „В катакомбах“ з 1906 р. Він не тільки кидає християнській громаді обвинувачення за своє болюче розчарування в ній, за їх плазуєнство, за їх дешеве милосердя за їх лояльність супроти держави — але він нехтує і їхнього слабого Бога і поклонившись Прометеві йде у табір Спартака, щоби розбивати пута тут на землі — а не чекати на небесне царство по смерті.

Християнська ідеологія лягла ще в основу кількох її драм. „На полі крови“ — (написаній в 1909 р. — і сконфіскованій російською цензурою за „богохульство“) та в трьох родинних драмах „Руфін і Присцилла“ (1907 р.) „Юанна жінка Хусова“ (1910 р.) і „Адвокат Мартіян“ (з 1911 р.). Брак місця не дозволяє мені проаналізувати ці незвичайні іскри драми, ці прекрасно змальовані родинні конфлікти між подружжям, між батьком і дітьми — які викликувала заповідь Христа що „хто всего зрікся, а себе не зрікся, не любить той“. В тих драмах пробивається цікавий погляд Лесі Українки на християнську ідеологію, який утворився у неї під впливом її матеріалістичного світогляду та лектури Нітшего. В драмах цих є переведена також глибока аналіза суспільного життя так, що вони скорше філософічні чим сценічні.

Найбільш сценічними є її драма-феєрія „Лісова пісня“ і драма „Камінний господар“ (обі з 1911 р.). Перша основана на фантастичних мотивах переказів і казок Полісся та може рівнатися з „Затопленим звоном“ Гауптмана. Песа та наскрізь роман-

тична так своїм сюжетом як і формою. У мистецьких образах вияснює значіння ідеалу в людському житті. А крім цього це прекрасна пісня ліса, що зачинається несмілою мелодією розвиваючихся листків, переходить в гарячий шум зрілого колосся, а кінчиться сумним свистом зимового вітру.

Не знати чи котрий сюжет тішився більшою популярністю у світовій літературі, як сюжет про Дон Жуана. Скомпонований з кількох переказів, увійшов в літературу світову в XVII ст. завдяки іспанському монахові Тірсо де Моліна.

З того часу рідко котрий великий поет, помилив цю тему: Байрон, Мольєр, Пушкін, Толстой, Ленав, Габбе, Гофман і много інших, а в новіших часах Шов — всі вони радо оживляли постать великого баламута засуджуючи його на пекельні карі за гуляще життя або за безбожність. Леся Українка поставилася до цієї теми цілком оригінально і колиб хто хотів порівнювати — то найкраще надається порівняння з Шововим „Чоловіком і надчоловіком“. Дон Жуан Л. У. не гине за кару за свої гріхи з руки вищої сили, як у всіх іспанських та італійських драмах, його не спасає свята жінкою любов і він не кається в монастирі, як Дон Жуан в драмі Толстого, ані не гине, змудившись життям і розтративши всі сили, як в Ленава. Провідна ідея твору — хто спроневірився сам собі, хто зрадив себе — цей вбив своє „я“ стратив свою індивідуальність В образі Дон Жуана є виведений характер людини, яка зірвала всі звязи з лицемірною суспільністю і стоїть поза межами пануючої моралі і обов'язків. Але на дорозі свого життя стрічається з жінкою, яка бачить волю тільки на суспільних вершинах, сама туди прямує і тягне за собою Дон Жуана. Він кладе її під ноги „свою так буйно виховану волю“, через труна свого суперника прямує до влади, а досягнувши її не пізнає себе. Він зрадив себе. Він — вільний Дон Жуан перестав існувати, а його істота скаменіла у иншій, чужій формі. Поява „Камінного господаря“ на весільній гостині, це тільки символ переміни вільного Дон Жуана у всевладного командора.

У всіх її драмах виступають дуже ярко характеристики жінок. Характеристики незвичайно глибокі й виразні, вміє Леся Українка подавати не в плястичних образах — тільки в розитковій дії. Характери жінок по більший часті тверді, непримиримі. Мають ту внутрішню силу, що жене їх до виявлення своєї індивідуальності ціною кохання (Кассандра) родинного щастя (Присцилла, Йоанна, Нерісса) честі (Дольорес) а навіть спасення душі. (Грішниця, Міріям). А та сила індивідуальності жінки зосереджується в Донні Анні. Вона одна не гине, ні не ломиться, але пориває за собою другу істоту та навіть ломить її індивідуальність.

Попри типи громадянськ бачимо цілу галерею жінок у родинному житті — матерей, дружин, коханих.

Мати в Лесі Українки все має черту твердості і цього материнського егоїзму, що так пригнічує розвиток щастя дітей. (Груїчева, мати Річарда, мати Лукана). Дружина ніколи не є „голубкою що воркує“ але людиною, що хоче йти поруч мужа — своїм власним шляхом, (Присцилла, Нерісса), а тільки кохані вміють любити „без застави“ — і віддавати цьому почуттю цілу свою істоту, а навіть честь (Мавка, Дольорес).

Вартість тих драм підносять діалоги, нераз дуже глибоко філософічні — але все майстерно переведені, переплітані таким багатством порівнянь, що вони одні дають свідоцтво про незвичайну глибину думки і знання поетки.

Цей коротенький начерк, хай буде глибоким поклоном її світлій пам'яті, в річницю її п'ятдесять-п'ять літніх народин.

П р а в а ж і н к и

в новім цивільнім кодексі швейцарським.

Французький правничий світ обходив в 1904 р. столітній ювілей свого цивільного кодексу — під назвою „Кодексу Наполеона“. Це був перший в світі кодекс цивільного права, в якому зібрані були головні засади французької революції. Кодекс Наполеонський став основою цивільного права — у більшості європейських народів а то в Бельгії, Голландії, Швейцарії, Зах. Німеччині, Італії, Іспанії і Конгресовій Польщі.

Столітній ювілей Кодексу Наполеонського був не тільки днем великого признання для нього але й гострої критики. Світ юридичний звернув увагу на конечність змін, викликаних новими проявами життя, тим більше, що кодекс вже в хвилі своєї появи не зовсім відповідав тодішнім суспільним вимогам — а подекуди займав навіть реакційне становище.

Одною з перших держав, які на основі Кодексу Наполеонського впровадили у себе новий кодекс цивільний — була Швейцарія.

При творенні нового кодексу звернено між иншим особливу увагу на становище жінки в цивільнім праві. Правне становище жінки в цивільнім кодексі швейцарським можна поділити на дві категорії а саме, становище жінки взагалі та становище замужньої жінки. — Під першим оглядом новий кодекс зрівняв майже зовсім цивільні права жінок з муццинами. Він усунув, пануюче на протязі середовіччя, понижаюче трактування жінки, як людини слабшої, нижчої і приміювання до неї правових норм — як до особи малолітньої (особливо в справах маєткових). — Навіть Кодекс Наполеонський, хоча значно поступовіший — задержав був дві різниці що до прав жінки, а саме, не уважаючи жінку як особу повно правну, відмовив їй права асистування як свідка при певних урядових актах (пр. актах народжень, всяких нотаріальних і и.), права участі в опіці над дітьми

і в радах родинних, за виїмком опіки над власними дітьми і внуками. Ці засади змінив у користь жінок новий кодекс швейцарський і німецький. На основі цих законів, свідком при правних актах може бути кожна особа повнолітня без різниці пола, а що до опіки і рад родинних — то жінки не є виключені, однак мають право від них відказатись. Цього права муццини не мають. — Лишилася тільки одна різниця — нікому не шкідлива, а то вік повнолітності, якого вимагає закон до заключення подружжя. Повнолітність жінки в Швейцарії приходить з 18-тим, а муццини з 20-тим роком життя.

Правні різниці, які залишилися в новім кодексі швейцарським — відносяться тільки до замужних жінок. Кодекс швейцарський очеркує точно взаїмне відношення обох сторін подружжя до себе і зводять їх до двох головних категорій, до особистих відносин, які виходять з подружжя звязи й до відносин маєткових, витворених через подружжя. Після цього кодексу обі сторони подружжя зобов'язуються до співпраці в цілі забезпечення добра подружжю, а також старуються спільно о виховання і образування дітей. Головою родини є муж. Він вибирає місце замешкання і старається о удержання дому. Жінка повинна по можності помагати мужови ділом і радою, а також провадити домашнє господарство. В границях цього господарства — репрезентує вона родину на рівні з мужом і може заключувати умови, обов'язуючі й мужа. Коли однак жінка надуживає цього права, може муж його відібрати або обмежити. Мусить однак подати це до прилюдної відомости за посередництвом відповідної власті. Жінка може домагатися судового рішення, як що муж обмежив це її право без важких причин. На випадок, коли одно з подругів занедбує свої подружні обов'язки або наражує другого на небезпеку, сором

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Нова історична повість Б. Лепкого

Прегарний різдвяний дарунок зготував нам цього року Богдан Лепкий. Обдарував нашу суспільність книжкою, в якій відживає, що нам найдорожче: колишня слава, забутий Маєстат України і світла постать людини, що була осередком і висловом високої ідеї освободження і злуки всіх українських земель, яка до нині світить провідною зіркою на горизонті наших змагань та думок.

Окрім цієї світлої постаті нашої минувшини, окрім Гетьмана Івана Мазепи, наводить автор і другі замітні одиниці, муццини і жінки.

Нас цікавлять з окрема ці останні. І тут, ми, українські жінки нинішньої доби, повинні почувати себе до великого довгу вдячності супроти автора, який перший нарешті впровадив в нашу живу літературу постать Українки, не безпомічної, сентиментальної, податливої, не задивленої в дрібничкові справи її нецікавого, скучного життя а людину великих розмірів, сильних поривань і смілих думок.

Такою сильною людиною є Лепкого Мотря Кочубейна. Не безплідно журлива Оксана, не розміряна дівчина-любка, не пригноблена жінка — страдниця, а сильна, непоборна, що, хоч і не зуміє кермувати долею, однак ніколи морально не піддається їй і ні на мить не попадає в зневіра.

Буйне життя України, її слава і недоля немов втілені в цій дівчині незвичайної вдачі. З малку вже, не мріє про майбутнього жениха, а турбується

долею рідної країни. Слава і могутність більш приваблює для неї ніж тихі потіхи любови. Так росте собі буйна, як степова квітка. Нетерпеливо відтручує від себе солодкаві заливання численних приклонників. „Я не люблю пустих розмов“ — каже вона до одного з молодих козацьких старшин, що любить в ній — „а вже з тими любов'юками та квітоньками, то хай до мене ніхто не пристає“. А далі, коли він дивиться на неї очима закоханого, хоча і щиро закоханого, вона лише сміється з нього. „Як же бо ви хлопці дурні“ каже „які дурні! яка-будь юпка і серце загориться, як губка“. Потім, кинувши роботу геть (вона вишивала) дає почуттям волю „Ах, яка розкіш бути сильною, великою, грізною, яка розкіш! Як я такої розкоші бажаю. Іншої ні, лиш такої. На дикого, нев'язданого коня сісти, щоб почув твою силу, і гнати, гнати на осліп, тратуючи все, що марне та кволе, що сонця боїться, перед вітром тнеться, — хай пропадає! Гнати, щоб позабути все й побачити щось нового, великого, може й страшно-го, жакливого, але иншого, як — це!“

Ця пристрасна туга за чимсь „новим, великим“, ця безумна жадаба могутности нагадують другу буйну квітку українського степу, менш свідому своєї правдивої приналежности, та не менш розкішну: Марію Башкірцеву.

Але ж Мотря не є лиш буйна і химерна. Вона вправді ще не вироблена, а однак пробивається в ній вже ця глибока повага, ця трагічна свідомість правди, яку вона бачить очима своєї душі, там де другі ще нічого не догадують ся.

Нераз, як то кажуть: „приступає до неї“: очі її дивляться тоді десь у безвість, вона ціла дріжить,

або втрату, — тоді пошкодована сторона може зажадати інтервенції суду. Суд повинен поробити старання, щоби винного наклонити до совісного сповищення своїх обов'язків, а якщо це не паступить, тоді уповноважити пошкодованого до опущення спільного мешкання, означуючи однак обов'язки для обох сторін відносно средств удержання на час розлуки. — Коли муж занедбує свої обов'язки відносно удержання родини, тоді суд може зарядити, щоби кожна платня впливала на руки жінки.

Крім вище поданих справ, новий кодекс швейцарський обговорює ще інші точки подружого права а саме: громадянство, назвисько, місце замешкання, право заробітку, відношення до дітей маєткової справи. Всі майже законодавства, а також і швейцарське, визнають, що жінка приймає громадянство й назвисько мужа. Виймок творить кодекс наполеонський, який не вкладає на жінку обов'язку приймати назвисько мужа. Кодекс швейцарський як і всі майже законодавства, ставлять як головну умову подружого обов'язку спільне замешкання, а право вибору місця лишають мужови. На случай однак, коли спільне помешкання шкодить здоров'ю, репутації або взагалі добру одній зі сторін, тоді суд може уповноважити кожне з подругів до окремого замешкання.

Більше уваги присвячує швейцарський кодекс справі заробітку жінки. — Вона може займатися промислом і торгівлею, або мати інше заняття, але за згодою мужа. На случай коли муж відмовить згоди, тоді жінка може її одержати від судової влади, якщо докаже, що це є корисне для родини.

Після швейцарського кодексу діти одержують громадянство і назвисько по батькові.

Власть родини належить однаково до обох родичів, в разі однак непорозуміння рішучий голос має батько. По смерті одного з родичів власть остає при другім. Коли обоє родичів не живуть, тоді діти дістають опікуна.

Відносини маєткові різно означають різні законодавства. Зі сучасних законодавств виймкове становище займає російське право, яке визнає абсолютну

маєткову роздільність подругів. Кожне з них остає власником і управителем того майна, яке мав перед шлюбом і може ним довільно розпоряджатися.

Інакше однак цю справу ставить кодекс швейцарський. Він узгаднює три роди відношення маєткового подругів, а то: отримання майна, його спільності і роздільності.

Коли подружжя заключило перед шлюбом відповідну умову, тоді об'язує їх спільність майна. Полягає вона на цьому, що майно обох сторін лучиться і стає їх спільною власністю, однак заряд і приходи належать до мужа. На случай розв'язання подружжя — кожна зі сторін відбирає те, що внесла.

Коли муж не дає жінці удержання або незабезпечує її, — тоді суд установає роздільність майна і кожна зі сторін управляє своїм власним майном.

Одну ще зміну впровадив кодекс швейцарський, а саме зміст т. зв. „право асистенції мужа“, узгадане кодексом наполеонським. Це була одна з інституцій правних, найбільше понижаюча жінку, яка полягала на цьому, що жінка не могла заключувати ніяких правних умов, навіть в справі свого власного майна, без дозволу й асистенції мужа.

Тільки в одному випадку предвиджує кодекс швейцарський потребу повної влади мужа для жінки, а це тоді, коли жінка хоче зречися спадку.

Всі зміни в цивільному праві в користь жінки завдячують жінки старанням швейцарських Жіночих Організацій, які уряджували голосні прилюдні маніфестації проти старого Наполеонського Кодексу, уважаючи його несправедливим і понижаючим становище жінки в суспільному житті.

немов у лихорадці, ніби якась вища космічна свідомість її устами промовляє.

„Чую кров“ каже вона до стрівоженої тітки, Марії Хведорівни — „чую дим, надходить туча, неминуха, дванадцята година, — судний день...“ ...меле родила руїна, кров по кістки, попіл по коліна, зрада — ізміна, гідь!“...

Тітка старається заспокоїти схвильовану дівчину — дарма. Під впливом вищої сили Мотря далі дріжить, далі промовляє... Пригадуються мимоволі слова Д. Донцова про творчість Лесі Українки*), — яку порівняв до „Ламенту збожеволілої людини, якій неждано відслонили образ страшного суду. Як та кітка, що надовго перед людьми прочуває близьку катастрофу землетрусу, кидалася вона, волаючи ратунку там, де її оточення спокійно віддавалося щоденній праці. Там, де вони бачили лише золоте жито і синє небо — привиджувалися їй смерть і труни, а повільні степові річки спливали кровю. Перед нею вставали гнітючі примари „страшної і невсипної війни“, „страшної і невблаганної борні“.

Лепкого Мотря, це духовна сестра Лесіних героїнь: гордої і розумної Донни Анни, трагічної Касандри, достойної пророкині Тірки. — Вона зараз холодна і палка, холодна розумом, палка почуваннями; річ в тому, що в ній і розум і почування були скермовані на одну велику ідею...

За м'явим, особистим щастям (цим обманливим привидом слабих одиниць) не питає. Для неї існує лише одно правдиве щастя, яке добачує в змаганні за велику ідею, в здійсненні великої мрії. „Чому ти

не маєш бути щасливою, як другі?“ питається Мотря стара тітка.

„Бо я не така, як другі, тому й щастя моє інше. Не для всякого таке саме щастя“ відповідає Мотря.

Кожна людина живе подвійним життям, веде, так сказати, рівночасно дві паралельні егзистенції: обсяг своїх щоденних обов'язків, і чуттєве життя, що наче підземна ріка пливе паралельно з її зовнішньою діяльністю. Крім цих двох форм життя є однак ще третя, не менш важна, а саме: духовне життя. Цей третій фактор — духовний — яко найвищий, повинен панувати над тамтими. Він має рішати про загальне ведення життя і йому має підпорядковуватися усьо інше.

Одиниці, в яких цей духовний чинник переважає, є наче нетикальні супроти ударів особистої долі. В них не ця „доля“ є тим всевладним чинником, що може зломати або ущасливити, а над нею, на вищій пляні, недосяжній для подій звичайного життя, царює на яснім престолі „думка“, до якої не мають доступу ані ця оспівана „доля“ ані інші об'яви нижчого життя.

Такою-то людиною з вищим духовним життям є Лепкого Мотря, і тому-то вона так мужно, майже без жалю, зрікається свого особистого щастя, коли їй здається, що велика справа вимагає цього. І це для неї не посвята, не катастрофа, а природна річ, тому, що над справами її особистого життя ясніше провідна думка, і цю думку ніхто, навіть зла доля, їй не відбере.

Тому-то, як має розстатися з людиною, якій віддала була своє палке, дівоче серце, та на якій покла-

* Д. Донцов: поетка українського республіканства (Лесі Українки). Літ.—Наук. Вістник 1922 книжка I. за май.

Р і ж н і в і с т и

Курс для інструкторок на села. На днях розпочався курс для інструкторок на села, влаштований „Союзом Українок“ у Львові. Курс цей має на цілі підготувати інструкторки, які закладали б по селах практичні курси (крою, шиття, домашнього господарства, ведення заходів), а при цьому провадили б культурно-освітню працю.

Учасниці курсу це абсолютки учительського семінара, які мають до цієї праці відповідну підготовку.

Наука на курсі складається з предметів фахових та загально-образовних. До фахових предметів належать: крій і шиття, домашнє господарство, ведення заходів та кооператив (теоретично й практично). До загально-образовних: провадження культурно-освітньої праці на селі, організація жіноцтва та гігієна. Крім науки, учениці матимуть змогу познайомитися з методами праці всіх наших культурно-освітніх установ. Також матимуть нагоду спільно з делегатами тих же установ брати участь в організаційних поїздках на села та з близька приглядатися організаційній роботі.

На курс зголосилося 25 учениць. Половина з них вислана філіями „Союза Українок“ і „Просвіти“ — для поглиблення метод організації та культурно-освітньої праці. Деякі учасниці працювали вже в культурно-освітніх установах. На загал праця ведеться з незвичайним запалом і є надія, що принесе учасницям велику користь.

Нова повість Ольги Кобилянської. Ольга Кобилянська почала друкувати в пражському місячнику „Нова Україна“ (VII, 1926 р.) свою нову повість п. н. „Апостол черні“.

„Рідна школа“ видала недавно гарно ілюстровані книжечки для дітей. Є там різні казки, перерібка Франкової новели „Мій злочин“ та смішна Франкова казка „Про ріпку“, яка всім дітям так незвичайно подобається.

„Жіноча Доля“ популярний і загально цінений журнал почав з новим роком виходити як двотижневик.

Перша жінка міністром у Фінляндії. В теперішньому кабінеті міністрів Фінляндії іменовано пораз перший міністром суспільної опіки провідницю фінляндських соціалістичних жінок Мінну Сіллянпее.

Міжнародний Союз Сестер. Відома громадська діячка Англії Беатріса Уеб (Webs) заклала нову жіночу організацію „Союз Сестер“ для пропаганди ідей Союзу Народів. В Англії ведуть цю пропаганду спільно з п. Уеб пані Уельс, Гледстоун та Люїгстоун. Дня 18 січня ц. р. відбулися основателські збори секції того Союзу у Відні. Головний реферат виголосила п. Олена Граніч. Віденська секція переняла на себе завдання організувати такі секції в цілій середній Європі.

Карін Міхаеліс про щастя в подружжі. Карін Міхаеліс виголосила минулого місяця в Берліні ряд рефератів, між ними також реферат про щастя і нещастя в подружжі. Зміст того реферату був приблизно ось який:

— Дібрані подружжя дуже рідкі. На всякий випадок для вдержання гармонії, найкраще щоб супруги не перебували постійно разом. Симпатія в подружжі важливіша ніж пристрасть. Найважливіше однак в подружжі не наступати собі на п'яті.

— Давніше була Карін Міхаеліс проти штучного обмеження потомства, але тепер змінила свій погляд, бо переконалася, що для працюючих родин забагато дітей це нещастя.

— Важко о рецепту на щастя в подружжі. Є люди, які надаються до подружжя, для інших стає воно страшними кайданами. З жінок до подружжя не надаються: вроджена проститутка, жінка з кров'ю риби та стовідсоткова мати, яка несвідомо стає злою жінкою віддаючися в цілості дітям.

— Молоді незгідні подружжя повинні розводитися, старші повинні собі багато вибачати і розводитися коли дійсно іншого виходу нема.

дала усі свої надії, не плаче, не нарікає, не жалеться, а навпаки, коли Гетьман каже „бідна, бідна Моя!“... вона „гарна і горда стояла перед ним“. „Не бідна я, Іване Степановичу, бо Ти обдарував мене ніби добром найбільшим у світі, довіряю своїм, ти розпалив передімною нову зорю-надію. З нею я і найчорнішої ночі не боюся. І не злякаюся самоти, велика думка мені за товариша стане. Опівночі, коли вснути не зможу, думатиму про неї. Не бідна я тепер, не бідна!“

Прощаючись в останнє з Гетьманом, каже вона „Шаблею поминайте мене, а не жалем“.

Не лише гордість веділа їй так говорити, вона була щира, бо справжнє щастя своє не добачала в обставинах особистого життя, а в здійсненні великої ідеї, в яку непохитно вірила.

В тім її моральна краса, що поза особистими амбіціями, вродженими кожній людині, вона кермувалася вищими думками. Вищими тому, що сягають далеко поза вузьку раму її особистого життя.

Оживлена тугою за кращою будучністю рідної країни, вона стає ніби втіленням висловом цієї туги.

Таких-то жінок сильному народови треба. — Наколи це правда, що пераз література має рішачий вплив не лише на одиниці, але й на колективне життя, нехай би Мотря Кочубеївна, як її змалював Лепкий, стала взором жінки, яких нам треба якнайбільше. Розумна, відважна, і... не сентиментальна.

Сентиментальність розм'ягчує, обезсилює людину, чинить її нездібною до гарного, сильного життя.

В свійому часі, в другій половині XIX. віку, коли прерафаеліти опанували мистецьку публичну опінію, скрізь по Лондонських сальонах можна було

стрічати жінок з довгими, білими шиями, розкішним, просто уложеним волоссям, превеликими спокійними очима і устами, що розхилились немов пишні пелюстки свіжо розцвілої, багряної рожі. Були якісь етеричні, далекі, неземські, і здавались тільки-що виняті з рам прекрасних творів великого прерафаеліта Dante Gabriel Rossetti. Дійсно і взоровались вони на прекрасному модельові, що глядить з безсмертних творів незабутного артиста.

Так то життя безпосередню взоровалось на мистецтві, і хоча наведений тут примір відноситься до чисто поверховного наслідування даного типу, маємо і чимало випадків, коли літературний твір давав почин до нового напрямку в цілм життє даної суспільності. Коли гадаю, що Лепкого Мотря може до певної міри стати для нас таким прототипом нового покоління, маю на думці не тільки її фізичну красу, не її молодечу буйність, не палкий темперамент — а цю тонку вражливність на моральну красу, що кермує її поступованням і цілим життям.

Зрештою, тим є Лепкого Мотря так життєво правдива, що протягом зовнішніх подій переходить вона цілу внутрішню еволюцію, і вкінці, як тихо собі міркує муж її, Чуйкевич, — „це вже не та сама Мотря. Ні сліду колишніх примх, цієї дивної афектації, того демонізму, котрий доводив його до розпуки. Була спокійна, тиха, ніби рішена на те, щоб покірно прийняти присуд судби і виповнити його. Ніколи не чув від неї докору, не нарікала на нікого, навіть на маму, „не з перцем, а з серцем“ підходила до людей, ніби чекаючи чогось великого, супроти чого теперішнє її життя змадіє і втратить всяку вагу“.

(Докінчення буде)

Галаганівський будинок на Прилуччині в маєтку Лебединцях

Фот. Л. Янушевича, з малюнків Кричевського.

На початку революції серед інших культурних пам'яток, що гинули стихійно, на Прилуччині в маєтку Лебединцях спалено цінного пам'ятника нового українського будівництва — Галаганівський будинок. Грицько Галаган — дідич, що постійно мешкав у своєму дідівському маєтку Сокиринцях на тій-же Прилуччині, збудував цей будинок у другому своєму

для того часу річ. Браму до будинку зроблено з Шевченкового малюнку. Про мету такої будівлі лаконічно казав напис на головній бантині великої кімнати будинку. „Дом сей сооружен для оживления предания о жизни предков в памяти потомков“. Зроблено весь будинок з дерева в зруб, з великою призьбою й висо-

Брама.

маєтку Лебединцях на випадок приїзду свого або гостей. Будинок цей так і звався: „Домок за-для гостей“. Збудовано його 1856 року. До цього часу, тоб-то до середини XIX ст. старий усталений стиль панських садіб „Ампір“ цілком занепав і пани шукали чогось нового. Характерно, що Галаган не погнався за чимось „заморським“, а збудував цей бу-

Світлиця.

кою українською стріхою. Вікна відкривались по стародавньому — кватирками. Біля головного входу був великий ганок на гарно рублених кслонках. Трохи менші ганочки були й на бокових дверях. Будинок остільки гарно архітектурно виконано, що його легко було прийняти за старовинний.

В середині будинок мав такі кімнати: сіни, їдальня, вітальня, канашна, дівоча, опочивальня й інші.

Ганок.

динок у стилі старої української старшинської хати XVIII ст. Лебединецький будинок був першою спробою на Україні відродити український архітектурний стиль.

Безперечним впливом на Грицька Галагана, нащадка відомого ренегата, що доскочив ганебної ласки Петра I, був поширений тоді на Україні серед панства — козакофільський романтизм.

Галаган запросив на допомогу собі художника-архітекта Червінського й укупі з ним вони простудіювали багато пам'яток старого українського будівництва й на підставі цього розпочали цю незвичайну

Крісло.

Усі кімнати прибрані надзвичайно просто й разом із тим гарно. Тут були великі кахльові розписні печі виробу Роменських ганчарів, прекрасні стилісті прості меблі, старі українські килими й такий-же посуд. Усе було прекрасно дотримано й робило добре враження навіть на видатних знавців українського стилю, які бачили цей будинок. У сад будинок виходив чудесним піддашсям на різблених колонках. Був тут і старий прадідівський сад не перероблений на новий взірць.

Через півстоліття ця справа, що її розпочав Галаган, розквітнула з новою силою, давши цілу низку будівель у неоукраїнському стилі, як ось Полтавський земський будинок то-що.

(За „Глобусом“)

М. ПАВЛЕНКО

ЕДМОНД ФРАНК.

„Черевички ляльки“

Була собі раз маленька дівчинка, на ймення Лілі, і старий швець, на ймення Кольбус.

Склепик шевця стояв у сусідстві дому родичів Лілі. Це сусідство цілком не підносило краси дому, але для його мешканців було воно дуже миле, бо коли потребували дещо направити, не мусіли далеко ходити. Крім цього, сусідство старого Кольбуса не могло бути немиле. Від рана до пізнього вечора сидів на своєму стільчику при вікні, вистукував молотком та нікому не перешкаджав.

Раз, коли саме прибирав до черевика підшви, а при цьому співав якусь стару — прастару пісню, застукав хтось до дверей.

„Добрий день“ — обізвався милий, дитячий голосок.

„Добрий день, моя дитино“, відповів, бо знав, що за чемність треба платити чемністю. По голосі пізнав свою малу сусідку Лілі.

„Пане Кольбус, пане Кольбус!“

„Що сталося, моя дитино?“

„Пане Кольбус, приходжу з цими черевичками“...

Тут старушок вкінці оглянувся. Побачив милу, руську головку Лілі, яка ледви визидала зза пульту, а на своє превелике здивування, побачив на пульті ще одну особку дуже елегантно вбрану та вбуту.

„Я принесла до направи черевички моєї ляльки“ сказала Лілі, без ніякого замішання.

Старий Кольбус міг засміятися, міг здвигнути плечима або й сказати: „Дурненька дівчинко“! Як можна для такої дурниці забирати час старому робітникові. Я не маю часу на забаву.

Але він замість сміятися чи воркотіти, поправив тільки окуляри та зачав цілком поважно оглядати малі черевички. Обертав їх на всі боки в своїх великих, чорних руках, пробував їх своїми широкими пальцями й казав:

„Вершки?... гм... гм...! Зап'ятки?... ц... ц...! Підшви?... оо... о...! Знаю вже, що їм бракує“ — сказав і підсунув окуляри аж на ніс.

„Кілько це буде коштувати?“ — питала трівожно Лілі.

„Но, побачимо“, — сказав старий Кольбус.

„Коли будуть готові?“ — питала Лілі.

„Завтра ледви чи будуть готові“ — відповів старушок.

На другий день: „Добрийдень, пане Кольбус, чи черевички моєї Блянки вже готові?“

„Готові, Лілі“.

Взяв черевички з полиці, обтер їх щераз рогом фартуха (зовсім як для старших) та поставив перед дитиною на пульт.

„Кілько коштує, пане Кольбус?“

„Гм... Латання вершків... нові зап'ятки... нові підшви... роботи було много“.

Лілі тремтіла при цьому численні й дрозжачим голосом сказала: „Але я маю всего 40 грошів, що дістала від мами на цукорки. Я сховала ці гроші, бо думала...“

В її очах блиснули сльози.

Старий Кольбус брехав, наче з нот. В дійсності він навіть не діткнувся черевичків, бо вони були зовсім нові й цілі. Але він був правдивим другом дітей — та не хотів зіпсувати радості дитині.

„Но, Лілі, не плач“ — сказав — „остав собі, своїх 40 грошів, а за це поцілуй мене. Це така моя сусідська ціна.“

Лілі заплатила бажану ціну. Виконала це так любобо й смішно, як тільки уміє дитина у своїй невинності й вдячності. Але тепер засміявся і старий швець так широко й голосно, як вже давно не сміявся, а сміх цей був такий заразливий, що старі, подерті черевички зачали й собі сміятися,

(перекл. д.).

З ДНЕВНИКА МОЛОДОЇ МУЖАТКИ

Мої тверді постанови з приводу першої річницї шлюбу.

Я не буду таїти перед приятельською адреси моєї кравчині й моднярки.

Я буду спізнитися на рандки не більше як десять хвилин.

Я не буду так часто стрічатися з Влодком (з Остапом і Славком також ні).

Я буду так господарити, щоб мої гроші вистачили до першого.

Я не буду справляти нової балевої сукні.

Я буду точно провадити мої домашні рахунки.

Я не буду розказувати Ірині, які сплетні Оля чула про неї і Ромка.

Я буду часами й мійому чоловікові признавати рацію.

Я не буду передплачувати журналу *Swiat kobiecy*

Я буду мою шафу з біллям тримати в порядку.

Я не буду так багато курити.

Я буду читати Стефаника.

Я не бути в склепах говорити по польськи.

Я буду точно платити передплату за „Нову Хату“.

Я буду, — я не буду, — чи буду я виконувати оці мої тверді постанови?

ДЕЩО ПРО МОДУ

Футра з коротким волоссям є вже довший час модні. Між ними прийшли тепер до „слова“ футра з мертвороджених телят чорно-білі, бронзово-білі, жовтаві, — ними прибирають плащі, пояси, торбинки, ковчирці, капелюхи, — бо шкірка гарно прилягає, є дуже м'ягка й незвичайно декоративна. Тому тішиться таким всестороннім приміненням.

На балах і товариських сходинах найбільшою модою є сукні багатого прибрані перлами, джетами й навіть штучними каміннями.

Але рівнож дуже добре падається до товариства скромна елегантна сукня з *Georgette* в пастилевих красках, прибрана реверсами, і великою цвіткою на рамени.

З красок дуже модерного є біла, в зіставленню з чорною, а також чорна з рожевою. Ці два зіставлення є характеристичні для теперішнього сезону балів. Між ясеними красками видно ще жовту в ріжних нюансах; цілком ясну кремову, або краску кукурудзи, а також темнотолотистий кольор. В кожному разі цього річна зима стоїть під знаком ясних красок.

Французькі журнали вже предвиджують моду на весну. На підставі цих відомостей можна припускати, що головню в плащах удержиться англійський спортовий фасон.

Матеріяли ясні, м'які, *Kasha Frisca*, *Shetland* або *Jersey Trikot*. Побіч матеріялів гладких появляється на весну також дрібношористі.

При сукнях на долі остають на днешньому порядку ріжного роду фалди: плісовані, дзвонозі, з переду, з боку, з заду, — які примінюється відповідно до смаку і фігури.

Блузкова форма суконь яку осінню переймали з плащів, удержується на далі, і напевно утвердиться на весняний сезон. В такому фасоні кожна пані виглядає трохи сильніша в клубах, але й набирає певної м'якості.

Довгі рукави є даліше дуже улюблені. При них кожна кравчиня має нагоду пописатися як найширшою фантазією.

Ст. К.

ч. 420. Практична суконка з сірого матеріалу в простих лініях. Ціле прибрання полягає на стебнованню. Спідничка поширена двома фалдами з боків. Білий ковнірець і стяжка.

ч. 422. Скромний зимовий плащ, з краткованого вовняного матеріалу. На переді дві вишитки, які кінчаються при кишенях. Ковнір і маншети з темного лиса.

ч. 421. Скромна сукня в болеровій формі, з зеленої вовняної попеліни; з переду камізелька, на спідничці фартушок, пристебнований лише до колін, для улегшення ходу.

ч. 423. Сукня з чорного і блідо-синього оксаміту. Станик зроблений з двох матеріалів, — болеро з чорного. Спідничка підбита з переду синім оксамітом, з випустками.

ч. 424. Суконка з гранатового Стєре матосаш. З переду туніка, яка спадає на два волянти. Блузка з заду підвинена, з паском, з лівого боку реверс.

ч. 425. Костюм з темної вовняної матерії. Жакет і спідниця прибрані групами плісок. На жакеті вони згублені в патках, зашнурованих на гузик. Пасок зашнуровується на пряжку.

ч. 426. Дуже гарний плащ, з високо зашнурованим ковніром. З переду і з заду геска й широкі фалди. Пасок, який з заду стягується на пряжку, надає плащеві блюзову форму.

До кожного моделю готовий крій.

ОЛЬКА

порукає

ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ
ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ
ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ

РИНОК 35.
біля Народної
Торговлі.

ч. 427. Стрій бочрині на костюмовий баль. Жупан і спідниця з взористого в паси адамашку; на голові „кораблик“ і намітка, (вельон) з Crepe Georgette нашивана пацьорками і сріблом.

ч. 428. Костюм „Рожа“ — з тафту краски чайної рожі, прибраний гірляндою у відповідних відтінках.

ч. 429. Костюм „Ліс“. Станичок з чорного тафту. Спідничка з витинаних листків з зеленого тафту, в чорні жилки.

ч. 430. Сукня з шафірової Crepe de Chine, і шовкового мушліну в яснішому тоні. Пасок зі стяжок в красці мушліну.

ч. 431. Сукня з шовкової сатини, блідо зеленої; прибрання з гарного гафту в красках золотій, чорній і червоній.

До кожного моделю готовий крій.

ФОРТЕП'ЯНИ, П'ЯНИНА І ФІСГАРМОНІЇ

о різних цінах продає, купує, вимінює готівкою

Фірма **ГАНЯК** Львів, вул. Панська 21/І п. — Тел. 35-45.

ч. 432. Костюм „Збіжжя“. Сукня зроблена з со-
ломи, прибрана піллькими квітами. Костюм, не-
звичайно оригінальний, ефектний і мальов-
ничий, хоча досить трудний до виконання.

ч. 433. Костюм „Півертка“ — з білого й чорного
тафту. Матеріяли зшиті в зигзак, — долом
нашиті квадрати.

ч. 434. Костюм „Музика“ — з білдороженого
тафту, аплікації з чорного оксаміту. Цей костюм
дуже гарний і практичний.

ч. 435. Сукня з білої шовкової сатини, обшита
срібною лямою, з якої зроблений і пасок. Сук-
ня дуже ефектовна.

ч. 436. Сукня з Сре Georgette краски блідо
зеленої, в різнокольорові, цвіти; на боці прип-
нята пряжкою матерія раппе.

До кожного моделю готовий крій.

Фірма

РОМАН ЗУБИК

— ЛЬВІВ, —

вул. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

Модні МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
і інші. — Плюші, оксаміти, вельвети.

ч. 437. Жупреї'ова суконка для смотрика з трикотової матерії; прибрання з ірхи. Спідничка уложена в глибокі контрафалди.

ч. 438. Практична і гарна футряна куртка, прибранна на ковнірі яснішим футром.

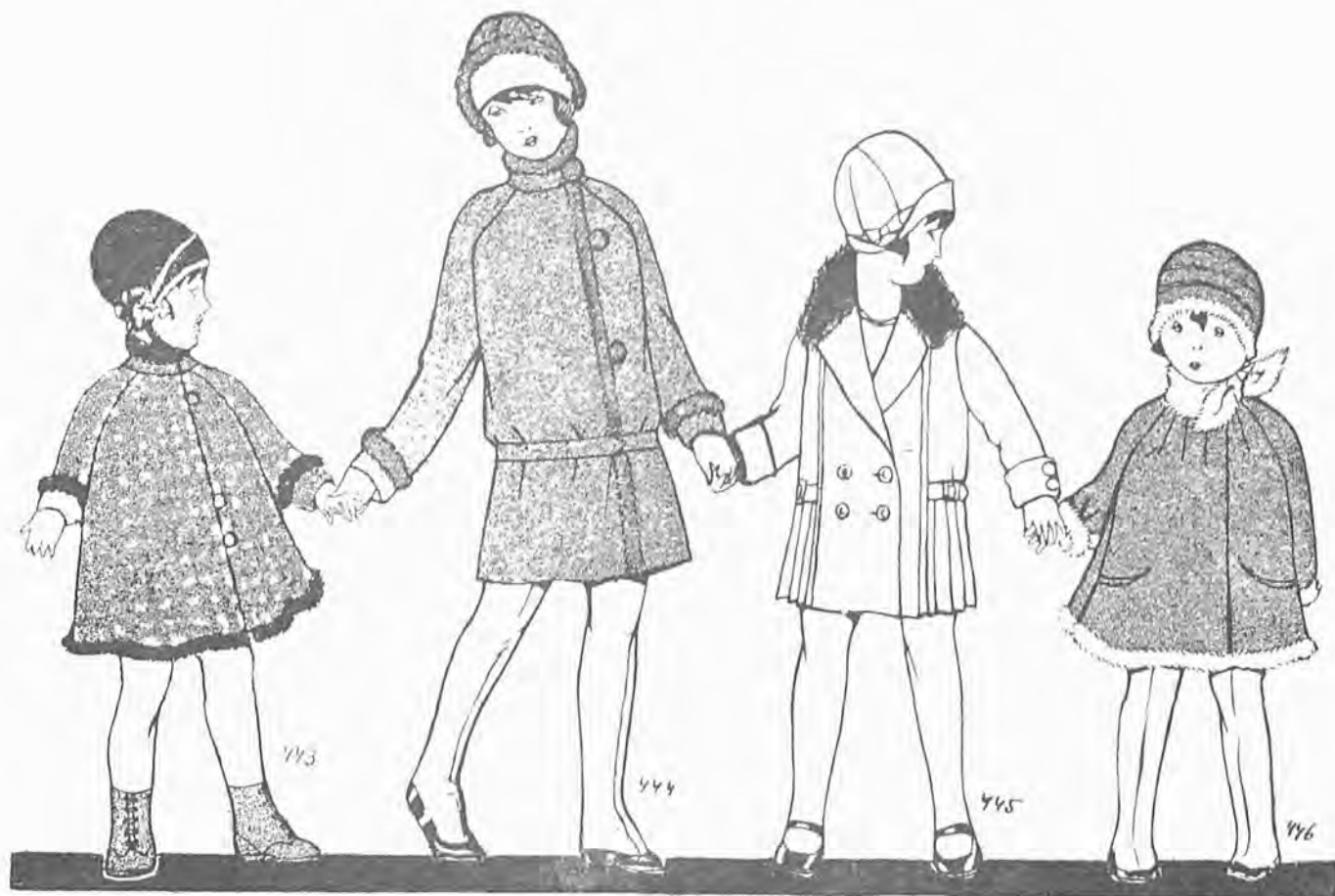
ч. 339. Болерова суконка для смотрика; спідничка з фальбанок; прибрання з кольорової борти. Срібні гузики для прикраси.

ч. 440. Сукня для старшої пані з попеліни магонової краски; на паску й ковнірці кольоровий гапт.

ч. 441. Сукня для старшої пані з темно-фіолетної вовняної матерії, прибранна лідіовим шовком і золотою коронкою.

ч. 442. Сукня для старшої пані з чорної Crepe de Chine, прибранна чорним джетом. Спідничка, витята в зуби.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 443. Плащик з краткованого оксаміту, краски бордо, прибраний футряними красками. Практичний і дуже гарний.

ч. 444. Плащик для дівчинки з матеріалу каша, краски суніці, прибраний біберетами.

ч. 445. Плащик з матеріалу каша, з плісованими боками і пасочком спинаним по боках на спряжки.

ч. 446. Плащик з оксаміту, в рагляновій формі і прибрання з білих крілків.

ч. 447. Суконка з синьої крепи, прибрана гаптом. Суконка елегантна і ефективна.

ч. 448. Суконка з крепи краски беige прибрана закладочками. Суконка дуже модна.

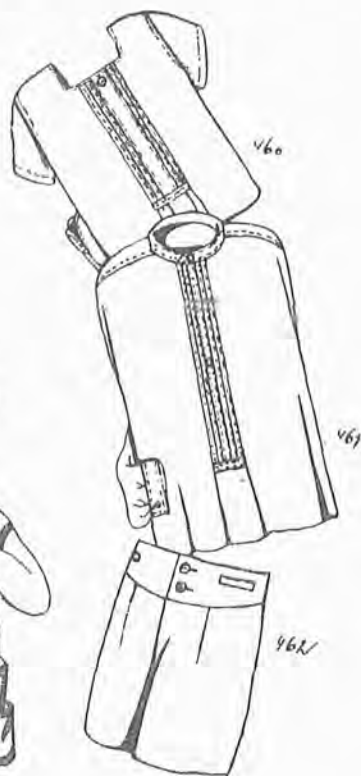
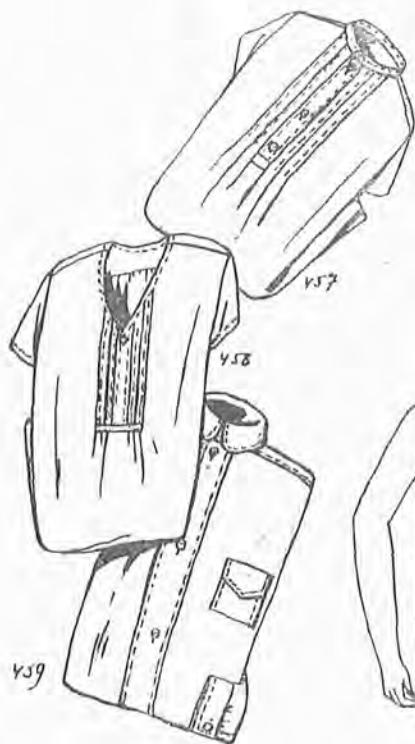
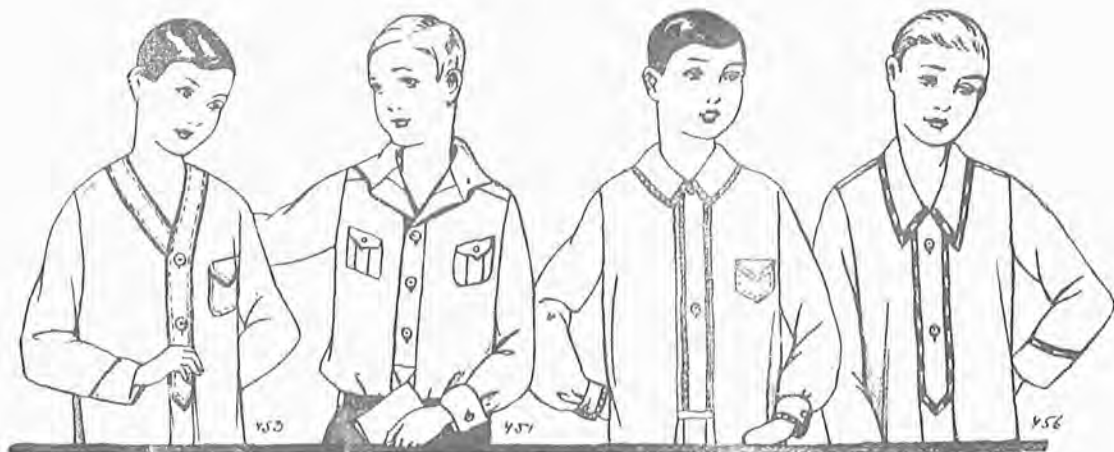
ч. 449. Убранко для хлопчика з флянелі, пастилевої краски, прикрашене морщенням.

ч. 450. Плащик для хлопчика з вовняної матерії. Гузики в ряди. Ковнір і маншети футрянні.

ч. 451. Болерова суконочка з вовняної попеліни, прибрана гаптом або бортою. Спідничка уложена в фалди.

ч. 452. Суконочка для дитини з флянелі. На ковнірчику, рукавах і кишнях гаптована.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 453. Нічна сорочка з кольоровою нашивкою і кишенкою з боку.

ч. 454. Спортова сорочка.

ч. 455. Нічна сорочка з виложеним ковніром.

ч. 456. Нічна сорочка з ковнірцем.

ч. 457. Денна сорочка з високо за-
пинаним ковніром.

ч. 458. Денна сорочка з подовгастим
викроем коло шиї. Рукави короткі.

ч. 459. Спортова сорочка.

ч. 460. Денна сорочка з чотирокут-
ним викроем.

ч. 461. Денна сорочка з довгими
рукавами.

ч. 462. Короткі спідні штанці.

ч. 463. Штанці зі станичком для
хлопця.

ч. 464. Ранішній одяг для хлопця.

ч. 465. Незвичайно практичний фартушочок для хлопчика з потрійними кишенями.

Д О К О Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

П Л І С У В А Н Н Я,

мережання, ендлювання, обтягання гузиків, відбивання взор в до гапту
виконує заведення

М. Л Я У Д О Н, Л Ь В І В Пасаж Міколяша.

Як шити спортову блузу

На загал вважаємо, що вшити спортову блузу є дуже легко. До певної міри це може й правда! Головно тоді, як мається на увазі можливо скромний фасон. Але якщо хочемо мати блузу, з якогось доброго матеріалу, з шовку до прання або хінської крепи, старанно викінчену, тоді виринають різні труднощі, і ляк стає перед всякими малими загадками.

Головно при викінченню ковнірців, які носимо високозапнуті або виложені, при патках і розрізах (т. зв. шліцах) криється чимало таємниць. Якщо вони роз'яснені, зникають всі труднощі; і вшити самому блузу, все одно чи скромну, чи більш елегантну при допомозі кроїв „Нової Хати“, є незвичайною приємністю; треба лише докладно простудіювати ці початкові відомості, які тут подаємо.

1. Прикрашування. Як прикладати части крою на матерію зложеноу в двоє, видно на рисунку. Але воно може й інакше теж виглядати; залежить від ширини матеріалу, яка є дуже різна. При укладанні частей крою, треба передовсім вважати на те, щоб відпадало якнайменше матеріалу, а принайменше, щоб те, що відпадає не було покращене в дрібні кусники, лише щоб лишилось можливо в одній цілості.

Середина переду й плечей повинна звичайно лежати на зігненню матеріалу, через половину. Лише тоді, як блуза є занижена на гузики з гори до долини, тоді повинна середина переду припасти на край матеріалу. Але при тепе-

добре є зазначити кольоровою ниткою. Це значення середини є теж потрібне, як блузу прикрашуємо закладочками; бо їх муситься зробити ще перед прикроюванням. Навіть, як би на ці закладки лишилося при прикроюванні відповідну ширину, то тяжко є цю роботу виконати бездоганно; бо не лише тугість матеріалу впливає на глибину закладок, але також і естетичний взір на ньому. Треба також звернути увагу, щоб закладки йшли за ниткою матеріалу й рівнобіжно до зазначеної середини. (Впрочім знаки на кроях „Нової Хати“ звичайно означають де мають приходити закладки.) На рис. 2 видно докладно як треба приложити крій переду, до матеріалу на якому передтим пороблено закладки.

р. 466.

2. Різний спосіб викінчення ковнірця. Майже всі спортові блузи є так зладжені, що їх можна носити високозапнуті, або з виложеним ковнірцем; тому при шитті кладеться велику вагу на викінчення ковнірця і передних берегів блузи (шліців), так зверху, як і з під споду.

Є два засадничі способи викінчення спортової блузи на переді: з паткою, до запинання на гузики, або з гладко викінченим шліцом, який на грудях придержується зав'язаною стяжечкою. Є ще інші відміни, зі вставленими камізерельковими частинами, або з ковнірцем вшитим впрост у викрій ший. (Але їх виконання буде вже вияснене дальшим описом, так що їм не присвячується окремого розділу).

Найбільш уживаною формою є патка на гузики, як це видно на моделю (ч. 466). Зачинається з цього, що розтинається перед блузи на довжину патки. Сама патка, (яка все є додана до кроїв „Нової Хати“) мусить бути подвійно скроєна, отже окремо для кожного краю шліца. Відтак патку пришивається шторцом до шліца, як це видно на рис. 3. Потім висувається патку до переду на цілу її ширину і підшивається з під споду.

рис. 1.

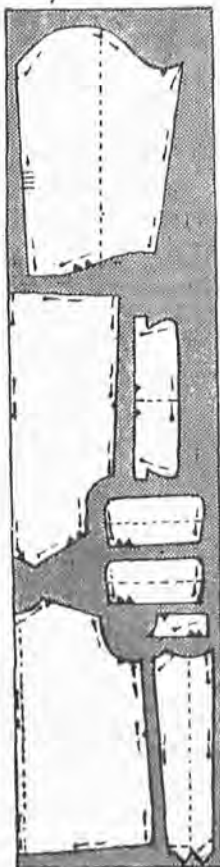

рис. 2.

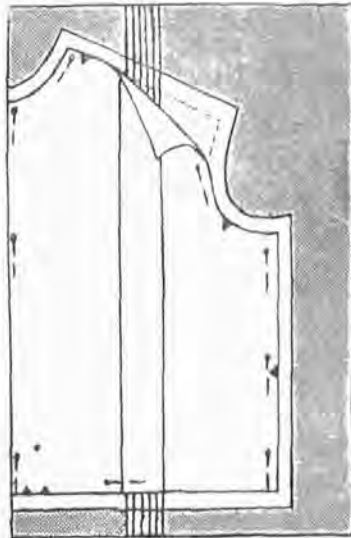

рис. 1. Крій спортової блузи з довгими рукавами (ч. 466) з 265 м матеріалу широкого на 100 м.

рис. 2. Як-що на переді або плечах мають бути закладки, треба їх зробити перед краєнням матерії.

рис. 3.

рис. 3. Патка до середніх кантів шторцом.

рішній моді це трапляється рідко, тому, що блузи й сукні шийтеся тепер до втягання через голову.

При прикрашуванні наддається 2 см матеріалу; а всі контури крою і всі знаки на крою, зазначаються т. зв. раделком, або кравецькою крейдою. Також середину переду, плечей й інших частей крою

На рис. 3. видно, як обі патки наперед припинаємо до переду, відтак прифастриговуємо, а врешті пришиваємо. Фастрижкою означено середину й ширину патки.

В горі патка є поширена на те, щоб реверс був старанно викінчений, і його треба з під споду крито

пришити. (як це видно на рис. 4). Долішній кінець обох паток заходить один на другий, при чому лівий повинен йти на спід; його треба легко надтяти, щоб кінець не був за грубий. Він повинен згубитися до поєдинчої матерії, а щоб не штріпався належить його обкинути голкою в руках.

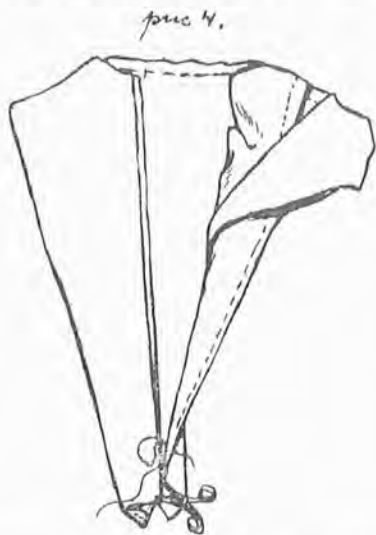

рис. 4. Патки загинається до середини, і пришивається.

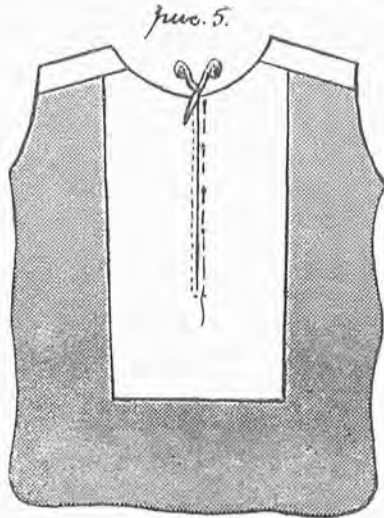

рис. 5. Викінчення середнього шліца — при допомозі кусника матеріалу.

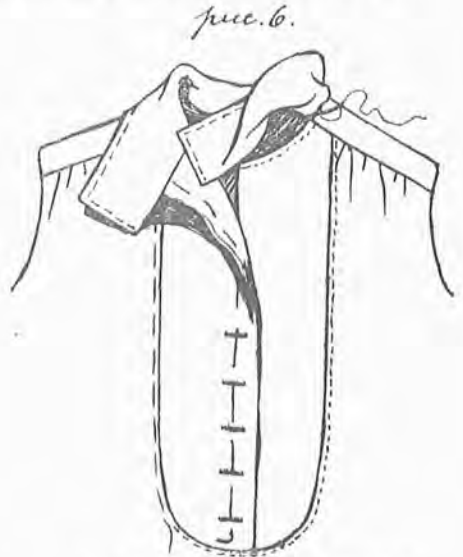

рис. 6. Вставлена камізелька.

Лекше є зробити блузу на переді в шпіц, з прилягаючими до себе краями (рис. 4. 5). Тут беремо рівний кусник матеріалу, прикладаємо його лицем до лица, припилюємо, а відтак пристебнуємо. Тоді доперва робимо розріз (шпіц), а пристебновану вкладку загинаємо до середини. Звичайно вона звисає з під споду свобідно, і в такому разі її треба обкинути довкола в руках; це найкраще зробити ще перед стебнуванням; можна її також при-

мережкувати до верху, тоді блузка буде мати позірну камізельку.

Врешті на рис. 6. є представлений ще один спосіб викінчення блузи на переді: т. зв. вставлена камізелька. Цей спосіб є легкий; кожна половина

По викінченню переду блузи зшивається її боки. Це є дуже легка робота, бо боки зшивається раз з правого, відтак з лівого боку (т. зв. французьким стбом). (Продовження буде).

РУЧНІ РОБОТИ

Оригінальна доріжка з правдивими приднірянськими мережками й вишивкою гладдю.

Виконання мережок:

рис. 1 Загальний природної величини вигляд мережки уміщеної довкола доріжки. (Мережка уміщена вздовж по середині, має цей сам мотив, лише втягнуто менше ниток, через що мотив дістав більш розтяглий вигляд).

рис. 1 а Спосіб роблення берега мережки.

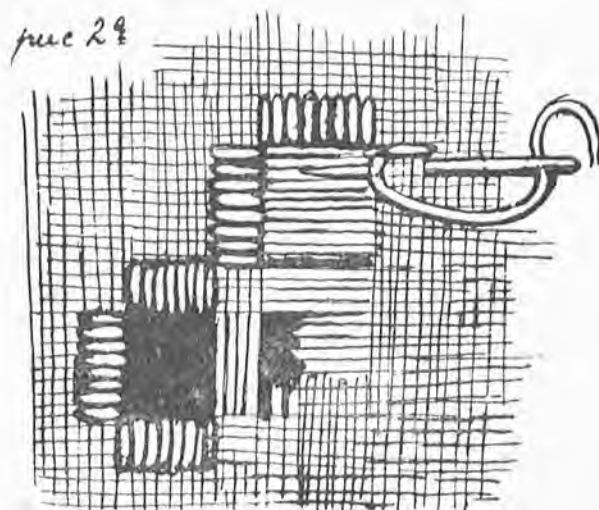
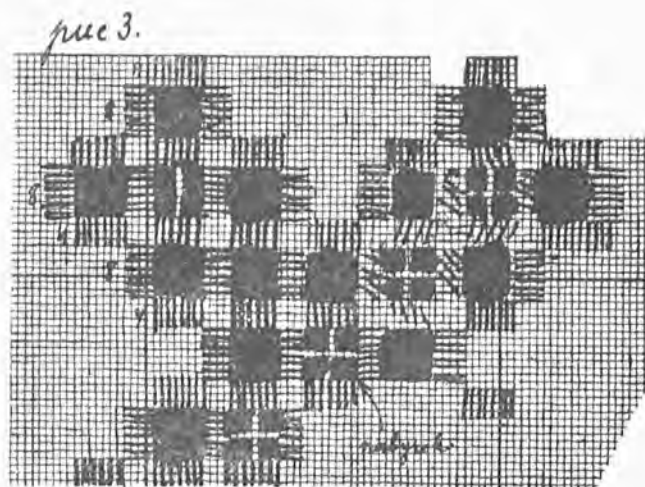
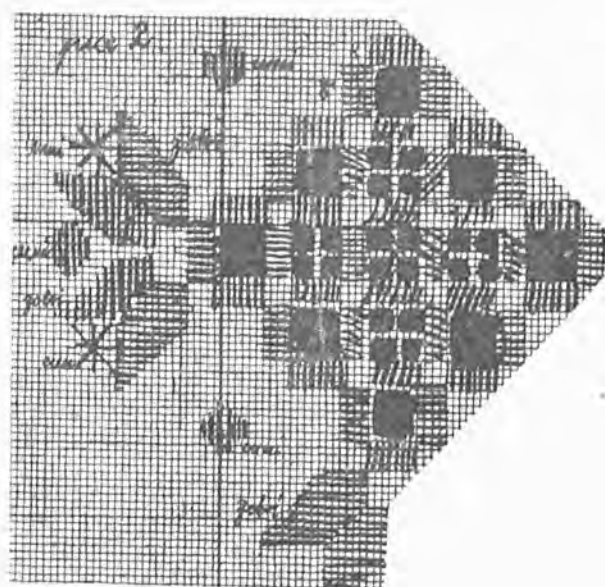
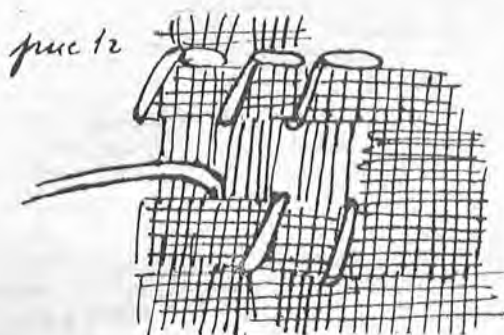
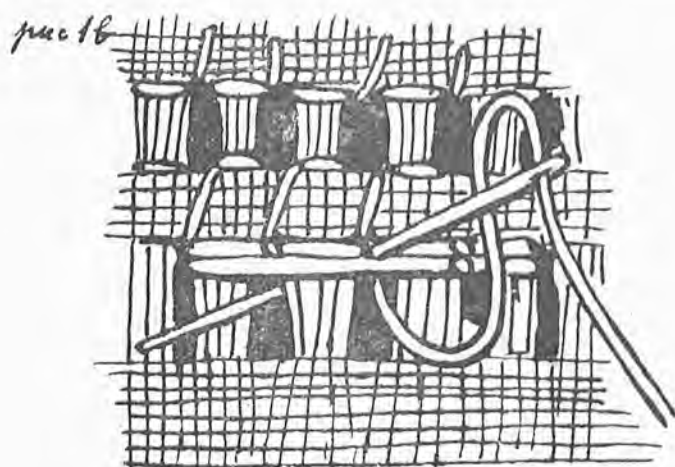
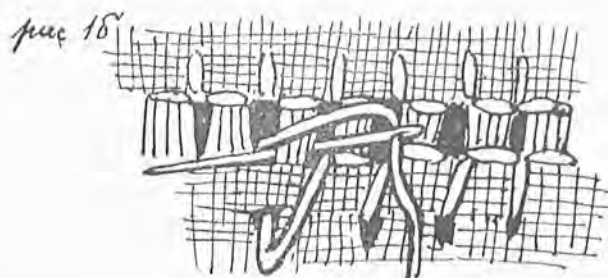
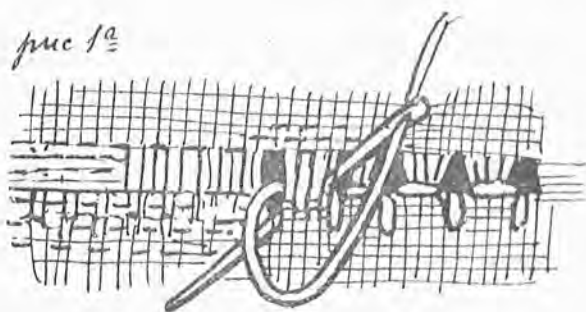
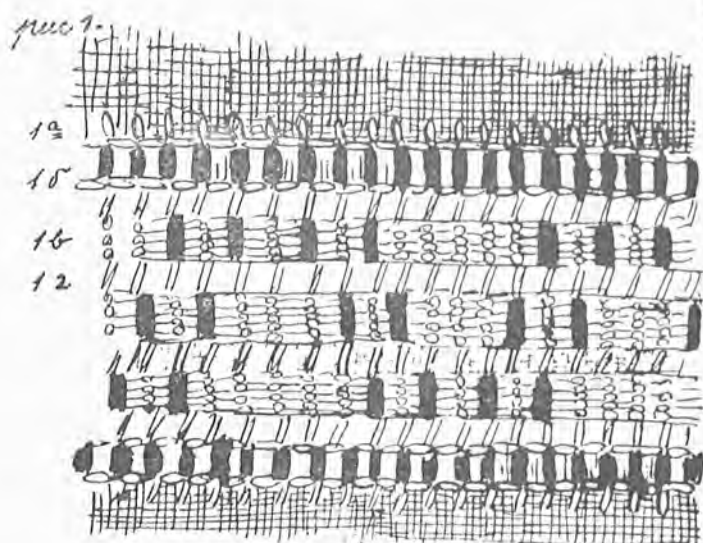
- „ 1 б Дальший тяг „ „ „
- „ 1 в Виконання самої мережки.
- „ 1 г Середня частина в мережці.
- „ 2 Частина мотиву звізди розкиненої по доріжці.
- „ 3 „ хреста, уміщеного в середній частині доріжки. (Тут уміщена на переїну інша звізда, упрощена в своїй внутрішній будові).
- „ 2, 3 а Спосіб роблення мережки на звізді й хресті. (По обкиненню поодиноких квадратиків, належить в деяких з них, на рисунку це видно, — перевязати павучка).

Всі мережки виконані білими нитками; вишивка гладдю коло звізди виконана нитками жовтими й синими.

О. О. К.

(Гляди стор. 17).

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! — ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛАРУЙТЕ НОВІ.

Матеріали вовняні,
шовкові, полотна й ин.
поручає найстарша фірма
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
Львів
РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

Допоможіть дитині до самостійної творчості

Лікарі студіюють сьогодні історію медицини, лише як цікаву минувшину; так в будучині і учителі, лише для пізнання історичної минувшини студіюватимуть дотеперішню педагогіку, котра опиралася виключно на філософії. Підготовка будучого учителя буде зовсім інша від сьогоднішньої. Вона мусить бути чисто біологічна, мусить мати за завдання пізнання життя.

Що й тоді засвоїмо собі ту основну правду, що поміч, яку належить давати дитині мусить доходити до неї **не безпосередно**, а лише **посередною** дорогою. Що потрібна як найдокладніша обсервація пригожих умовин, серед котрих молоде ество може розвиватися, — а зовсім злишне бажання безпосередно на нього впливати.

Все змагання учителя мусить йти в тому напрямі, щоб дитині **допомогти**. І тому повинен він набути широке всестороннє знання, щоб мати змогу передати його дитині. Він мусить бути неначе тим фільтром, через який переходить знання, щоб дістатися до дитини.

Він мусить бути свідомим того, що індивідуальність дитини розвивається сама з себе, що майже все можна зробити для другого, лише не можна сформувати його індивідуальності. Досі бажав учитель формувати індивідуальність дитини на зразок своєї, — але це неможливе й суперечне само в собі. Завданням учителя може бути лише підготувати все необхідне для того, щоб дитина могла **сама** розвиватися і **самостійно** добувати життєвий досвід. Вже в другому році життя дитини можна починати ту працю над нею.

Всі ми знаємо, що діти з великою радістю працюють самостійно, — **бо творчість це їх інстинкт**. І це саме й є новою допомогою — уможливити дитині самостійну творчість. Бо досі дорослий думав, що треба робити все за дитину і тим самим

унеможлилював її самостійну працю та був лише перешкодою для її розвитку.

Дві речі мусить робити дорослий: приготувати для дитини те, що вона потребує для заняття і навчити її з тим обходитися, щоб вона вміла орудувати предметами і таким чином доходила до зласного розвитку.

Ось кілька прикладів: дорослий не повинен годувати дитини, він повинен навчити її, як вона сама може їсти; він не повинен одягати дитини, — він повинен навчити її, як вона сама може одягнутися. І тих двох річей вже навіть доволі, — бо коли дитина їх знає, то має багато можливостей зацікавитися і ділати.

Так отже учитель повинен завжди бути лише посередником між дитиною, а середниками розвитку, якій дається їй до свobodного уживання.

Недавно бачила я у виставових вікнах в часі передсвяткових вистав прекрасні речі для **ляльок**: полицки, столики, стільці і інші предмети, — але для **дитини** не бачила я нічого. Для ляльки дитини ларуємо їй ціле урядження салону, — а сама дитина не має часто навіть власного стільця чи столика. Вона сидить на підлозі або на звичайному стільці. Здається що ляльки також ростуть, а з ними і ті предмети, які даємо дитині для її ляльки, — а може прийде також час коли зробимо ще і цей крок вперед, що замість тих всіх предметів для **великої ляльки**, подбаємо і про предмети необхідні для **малої дитини**.

І тоді зачнемо творити **світ дитини**, котрий ще досі не існує. І що й тоді, коли зрозуміємо, що світ дитини мусить повстати, — можна буде перейти до підготовки учителя, котрий повинен знати не як найкраще **навчити** дитину, лише як допомогти дитині найкраще **жити**.

Пані а служанка

Часті нарікання господинь, на щораз гірші відносини меж ними а служанками, спонукали мене кинути на цю тему кілька слів.

На чім полягають властиво ці непорозуміння і кому належить приписати вину? Якщо говориться про вину служанки, то треба признати, що і пані не є без вини.

Придивімся ближче поведенню деяких пань-господинь. Дуже часто є така пані змйна, вираз її лиця і рухи горді; виявляє по більшій частині брак довіри в моральність і чесність служки, як також незичливість для неї. Видає прикази гострим тоном, картає о дрібничку, воркотить цілий день; є при цьому нетерпелива, вимагає від неї надмірної праці, не зважаючи часом на її недугу, а одночасно звертає велику увагу на своє здоров'я, на втому і на потребу відпочинку. Не перечу, що пинішні служанки є повні ріжних хиб, тому і на них частина вини припадає. Часом лучається несогріша дівчина. Поставмося отже в положення такої дівчини, незіпсованої великоміським багном, яка надіється, що при добрій волі з її сторони, а вирозумінню пані для її недостач, увійде в милі відносини до своїх хазяїв. І тут же її перше розчарування. Скоро приходить до пересвідчення, що вона є для своєї пані лиш необхідним знарядом праці. Минає отже гарний сон, що пані буде для неї дбайливою опікункою. Хто має життєвий досвід, а зможе глибше заглянути в людське серце, знає, що таке поведення хазяйки засіває в ду-

ші служанки огірчення, знеохочення, почуття упокоєння і жалю. Вона починає критичним оком приглядатися своїй пані. Відкриває в ній щораз нові, немилі сторони її вдачі, як також ці самі хиб, які пані їй закидає і за які картає, — бо пані звичайно не уважають за відповідне вязатися супроти служки і тут їх характер, вдача, прикмети серця і душі виступають в яркому світлі. Дівчина зражується чим раз більше до своєї пані і залежно від вдачі, або виступає відразу ворожо, або терпить довго примхи господині, аж вкінці стає до явної боротьби — бунтується. Життєвий досвід вчить, що якраз такі лагідні і спокійні вдачі справді довго зуміють терпіти, але також нагальніше ворохобляться. З найліпшої, найохотнішої, найчеснішої дівчини, під впливом невічливого поведення пань, робиться скоро злобне, підступне, байдужне сотворіння, о душі, в котрій родяться і розвиваються ріжні пристрасти. Кожне слово пані, кожна догана хочби справедлива, є заплачена відворкуванням, робленням наперекір, несповнюванням приказів, обмовою господині і т. п. Є це однак зовсім природні наслідки, котрим не підлягають лиш одиниці о дуже сильнім характері, а таких тяжко знайти у наших служанок в часах загальної деморалізації. В кінці напружені відносини меж хазяйкою а служанкою доходять до крайности; довший побут служанки в дома стається неможливий; вона опускає службу, або за згодою господарів або прямо втікає і шукає нової служби, на котру приходить вже з гори упереджена до своєї, нової господині. І хотяби тотя сповняла свої обовязки людяно супроти неї, то ще велике питання, чи зможе вона викоринити

МОНОГРАМИ

до гапту й вишивання можна замовляти
в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні від 0:50 — 1 — 3л.

з її душі злі інстинкти. Знаємо з досвіду, що зі злої дороги спровадити когось на добру, є о много тяжче, чим зразу дану людину туди спрямувати.

Кожна благородна і розумна пані не дасть відчувти служанці її підпорядкованого становища — бо еластиво кожний чоловік, служить другому. Як раз на цій точці грішить багато господинь. Боятися, що стратять на гідності і значінню, якщо не будуть дивитися на службу з легковаженням. Часто грубе поведіння зі служанкою в присутності домівників а навіть і чужих має в думці тих пань послужити до цього, щоб їх значіння поставити у властивім світлі. Таке поведіння господинь супроти служби не підноситься ніколи їх значіння. Не можна тут поминути одної важної точки, а іменню, великої „інтимності“ межі господинею а служанкою. Так, як всякі зносини людей межі собою обертаються в означених правилах, як у відношенні поодиноких одиниць мусять бути заховані деякі границі, так само є вони необхідні у відношенні межі панею а служанкою. Господиня не повинна ніколи знижуватися до людських хиб буденного життя, як пр. підслухування, сплетні о сусідах і. т. п. В тому напрямі грішать часто пані, тратять через це вплив на служанку, а навіть стають часто залежними від неї.

В який спосіб може собі господиня поради з незіпсованою, а повною хиб дівчиною, або як спровадити здеморалізовану служанку на добру дорогу? Дозволь дорога Читачко, що о тім дещо скажу.

Служанка виконує в дійсності працю за господиню. Тому стоїть до неї ближче через сполучку інтересів. Не повинна отже господиня робити дуже великої різниці межі службою а родиною. Нехай уважає служанку не як чужу, але як домівника, за котрого добро і терпіння є відповідальною. Хай не пожаліє труду у вихованні своєї служки. Щоб мати на ню більший вплив, мусить передовсім пізнати її індивідуальність. Пересвідчиться майже в кожному случаю о цілковитій невідомості під оглядом добра і зла. — Котра з нас господинь не знає прямо геніальних брехунок і зручних злодійок яких помисловість у викрутах і притомність ума викликає в нас подив? — Не знайде ні замилювання до порядку, ні точности, ні послуху. Це є хибі, що при добрій волі і терпеливості пані дадуться у многих случаях викоринити. До цього послужать принагідні поговірки господині зі служанкою, о котрі тим легше, що пані є в безупиннім контакті з нею. В таких поговірках заціплює в душі служанки відразу до різних її хиб, повчає о різниці межі добром а злом, виказує і переконує її, що служби і праці не треба соромитися, навпаки, що праця є убагородненням у власнім і чужім переконанні; повчає о прикметах кожної праці, як також о відповідальности, котру людина бере на себе в хвилі прийняття якого небудь обов'язку. Треба повчити служанку як много людей сходять на манівці тому, що не мають в собі замилювання до порядку, ні точности, що не вміють додержати слова, не вміють ні слухати, ні приказувати, не знають цієї правди, що чеснота є найкращою поміччю в інтересах. Так, може шляхотна і розумна пані привчити дівчину правдомовности, послуху, доброго поведіння, совісности і рочности навіть у дрібницях. Повинна також домагатися чистоти, та охайности. Може розбуджувати у служанки глибоке привязання до свого рідного, навчаючи, що не годиться соромитися своєї мови а калічити чужою, що треба любити і шанувати своє. Може звернути увагу на красу, традицію народного

строю, котрим не вільно погорджувати на річ міського одягу, що однак на жаль бачимо на кожному кроці. Може також вказувати на красу народного мистецтва пр. вишивки і. т. п. Повинна також поборювати своїм впливом великий в нинішніх часах нахил до забав і строїв. Якщо пані відкриє у служанки даровитість у якому напрямі, обов'язком її є заохотити і допомогти дівчині, щоб вона могла у цій діяльності розвинути. Господиня повинна також розвивати у дівчини почуття власної гідности і при кожній нагоді відкликуватись до кращих сторін її душі. Рідко коли здаємо собі справу з цього, який превеликий вплив має наша воля, наші думки, на поведіння даної людини. Ідучи цією дорогою, добуде хлібодарка в короткому часі довіря і серце служанки. Рідко лучається так зіпсована людина, на котру обходження повне добра і поваги не мало-би вплинуло. Дуже часто пізнає служанка в короткому часі добру волю своєї пані а тоді вічливий погляд її стається для неї приказом, а добре слово заступить довгу промову. Поважне і спокійне поведіння хазяйки мусить викликати у служанки пошану. Кожний потрібний заклад, раду або догану, возьме собі вона до серця і постановляє поправу. Одним словом, господиня, котра в своїм поведінні кермується шляхотними почуваннями, стається для служанки ідеалом.

Звертаюсь до Тебе молода, образована Хазяйко! Не зражайся, якщо приймеш дівчину з ріжними хибми, а навіть здеморалізовану. Там о тім передовсім, що може ріжні обставини спровадили недосвідчену на злу дорогу, затруїли її серце і душу. Старайся протидіяти цьому, виховуючи її подібно як дитину, бо чи не є така дівчина великою дитиною. Там о цім, що виправді в службових відносинах розходиться о обопільні обов'язки, але на Тобі спочиває о много більша відповідальність. Сповнювання обов'язків не є ніколи легке, а вже бездоганне їх виконання через господиню супроти служанки, не належить зовсім до найлегших її задач. А чи може бути вище завдання, як помагати слабим, а недосвідчим вести? Як мало коштує вічливе слово і ласкавий погляд. Чи будемо біднішими, якщо зі скарбу свого знання і досвіду дещо віддамо? Чи не маємо вражіння, що стаємо багатіші і внутрішню вдоволені, чим більше щасливих людей бачимо кругом себе? Господиня сама повинна пізнати, що оплатиться працювати у цьому напрямі, а навіть малі добутки у цій діяльності, дадуть їй сили до більших. А милою нагородою для неї буде це пересвідчення, що в тісних рамах домашнього ділання, помагає не тільки своєму народові але й людству убагороднюючи людину.

С. Міська.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину — бо це терпіння не п'є тало з Вашої вини. Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки в життю. Тому нехай кожний недужий звернеться негайно до

Заведення М. Фрайліха

Львів. Городецька 35.

винахідника і спеціаліста патентованих бандажів, а також пасів на живіт для мужчин, жінок і дітей. Цим бандажам завдячує сотки людей свій ратунок навіть у застарілих випадках.

Фірма М. Фрайліха, що існує вже 60 літ здобула собі признання і багато похвал не тільки в краю але й за границею. Про це свідчать золоті медалі, почесний докторат, численні подяки від високих достойників, священників, офіцерів і лікарів. Фірма Фрайліха заняла в тій області перше місце.

Від адміністрації. З попереднім числом вислано всім передплатникам поштової складики для відновлення передплати "Нової Хати". Прохання всіх тих, які невислали ще передплати за перший квартал зробити це негайно, бо інакше будемо приневолені здержати їх висилку чергового числа. Неточні передплатники, це найбільші вороги всякого видавництва.

БЕРІЗКА

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Черти лица є дуже важним чинником краси. Тому, треба плекати штуку володіння над собою — так як плекається фізичну красу. Знають це добре артистки, які штуку опанування лица перенесли в цю дегне життя. Тому рідко коли стрічаємо негарну артистку; вона є щонай менше інтересною.

Лице дитини є невразне. Лице людини все має вираз утворений життєвими переживаннями. Всі вони відбиваються на лиці. Заздрість падає лицю вираз твердості й остроти, ханчність лишає остру рясу біля уст, а очам падає вираз неспокою. За велика цікавість, злість, гнів — також вирізьблює лице відповідно. Коли стараємося опанувати лице, щоби його не опанувати — опануємо ринчасно і це пагальне почування і так маємо з цього подвійну користь. Тою вчутірною культурою можемо перевиховати себе на людей не тільки кращих але й лиших.

Нема нічого прикрішого як це, коли ми своїх знайомих змушуємо бути свідками вибухів наших почувань гніву чи злості. Найкращим ліком проти цього є зеркало. Жінка яка не уміє панувати над собою, повинна мати зі собою трохетинне зеркало, щоби могла бачити себе в такій хвилині зі всіх сторін. Це буде для неї найліпшим і найдешевшим средством до плекання краси.

Ради господиням

Чорні або гранатові сукні та фартушки з кльоту кашміру або швейоту будуть наче нові, якщо після прання накрохмалимо їх розвареним і розпущеним каруком, до якого додаємо трохи оцту. Так накрохмалену сукню прасуємо на лійній бік, ще поки вохка. Так крохмалити можна також шовк і коронки, тільки замість каруку розпускаємо в гарячій воді желатину.

Кухонна сіль є універсальним середником в домашньому господарстві. І так:

Масло можна переховати 6-8 тижнів цілком свіже, якщо завинемо його до пергаментового паперу, та заллємо сильним розчином соли в киплячій воді. Розчин треба остудити, заки наллємо його на масло.

Срібні ложечки зчорнілі від яєць, чистимо вохкою сажено і сіллю.

Ножі почорнілі від цибулі чистимо сіллю.

Умивальні, водотяги, білі меблі чистимо вохким платком намоченим в соли.

Меблі, які страшили пошкис можна відсвіжити сіллю. Сіль треба висунити на блясі й дати до полотняного, подвійно зложеного платка, який зав'язується так, щоби утворився круглий вузок. Той вузок мацаємо в оливі й натираємо ним політуровані меблі. Потім треба ще меблі витерти мягким платком з фланелі.

Молі та муравлі виганяємо сіллю намоченою в нафті

Краски диванів можна відсвіжити сіллю. Їх треба лиш посипати нею, лишити на якийсь час, а відтак вишукати.

Кольорові нитки до вишивання не будуть пускати, якщо їх наперед намочимо в сильному розчині соли.

Приписи.

Кананки маримухи.

Підготовка: З доброго дріжджевого тіста викроїти чаркою о промірі 4½ см відповідну кількість малих круглих булочок, уложити їх на блясі в таких відступах, щоби не зрослися і спекти на гарну рум'яну краску.

Окремо спекти довгу, вузьку булку, — як звичайно на кананки. Це зробити день перед приладженням кананок.

Приладження кананок в день прийняття. Відповідно до числа кананок приготувати, масло розтерте з бриндзею і сардинками, масло з бриндзею, протерті тверді жовтка, січені білка, паштет, шинку, грубий кусень ементалера, кілька червоних баклажанів зі соли, і дрібку червоної, меленої паприки.

З довгої булки накраяти квадратні кусинки (5½ см великі), посмажувати мішаниною масла, бриндзи та сардинок, на це покласти платок шинки, покрити муштардою, а на шинку дати квадратик паштету.

Окремо зі сира викроїти стовпчик високі на 5½ см, з одного кінця тонші, з другого грубіші; їх обліпити мішаниною масла з бриндзею.

З округлих булочок відкрити споди; з вершків видобати трохи мякушки, а ямку вимастити бриндзею з маслом і сардинками. Зверху булочки посмажувати розтертими, без вершат баклажанами, і посипати паприкою та січеними білками. Так приготовану шапочку грибка маримухи, застромити на корінь з сира, і готовий грибок поставити на середині кананки.

Саму кананку (відстану) можна прибрати меленими жовтками, майонезом, канарами, кав'яром і т. п.

Спосіб подавання: Кананки покласти на малі тарілки, прибрати ярмуком і поставити на приготовані накриття для кожної особи. Перед кожним накриттям ставляється чарка з горілкою.

— Ці кананки прегарно прикрашують стіл.

Якщо кананки обносяться, треба уложити їх на підносі прибрані також ярмуком.

Записка: Хто не має червоних баклажанів, може шапочку грибка лишити несмаженими; тоді вони виглядають як гриби боровики й теж дуже гарно декорують стіл.

Пампушки.

Приладження тіста: Вісім dkg муки запарити киплячим молоком, щоби тісто було густе, як лемішка. Як вихолоне додати 4½ dkg дріжджей, розроблених в двох ложках теплого молока, добре вимішати, присипати зверху мукою і поставити в теплом місці, щоби підросло. Вісім жовтків втерти на біло з 17 dkg цукру, влити до розчини, додати 1 kg муки, ¼ l теплого молока, чарочку руму, шкірку, з одної цитрини й дрібку соли. Місити годину, а при кінці влити 4 ложки склярваного, холодного масла; разом вимісити і відставити, щоби підросло.

Вироблення пампушок: На стільницю посипану мукою, виняти половину тіста, розплескати легко руками, щоби тісто було на 2 см грубе. Відтак укладати на тісті раз за разом, у віддаленні що 6 см конфігуру без соку, (найкраще рожу) відступати від краю тіста на 9 см. Пошишений беріг тіста закинути відтак на конфігуру і тоді викраувати чаркою від вина пампушки, так, щоби конфітура знаходилася посередині. Викраїти пампушки укладати на серветі посипаній мукою; як підростуть, — смажити, а ринчасно виробляти пампушки з другої половини тіста. Всіх відразу не виробляється тому, що заки одні посмажиться, то другі за цей час переросли би.

Смаження: До каміної ринки дати 1 kg смальцю і чарочку руму. Чи смалець досить гарячий, пробується кусником тіста; як воно виплине сейчас на верх, можна пампушки смажити. Пампушки кидається по кілька штук нараз, верхню сторону, вважаючи щоби мали місце рости; ринку накривається покринкою. Як пампушки з одної сторони рум'яні, обернути їх дротом, а ринку вже не накривати. Щоби переконатися, чи пампушки готові, — переколоти дротом; як-що він сухий, можна пампушки винимати. Укладається на подумиску один побіч другого й гарячі посипається цукром з ванілією.

Каштановий торт.

Обрати з першої лупини ¼ l g каштанів і зварити; гарячі ще очистити з другої лупини й негайно протерти крізь сито; втерти на біло шість жовтків з ¼ kg цукру, вимішати з каштановою масою, додати ½ склянки змелених мигдалів, ½ лісочки товченої ванілії, шкірку з одної цитрини, врістити шум з осталих білок. З цієї маси спекти два плячки в тортівницях о промірі 25 см і переложити такою масою: 20 d g змелених, волоських горіхів вимішати з 20 d g мілкового цукру, додаючи тільки зм'якненої води, щоби маса була густа, але достатньо вохка.

Полива на торт: Чотири таблички шоколяди розварити в сметанці. Полива має бути так вільна, щоби нею можна торт облили.

С. Мійська.

Сливкова ковбаса.

Обварити ½ kg добрих сушених слив в дуже малій кількості води. Виймати кістки, сливки пократити в паски; окремо приготувати густий сироп з ¼ склянки води та ¼ kg цукру. В цей сироп вкинути пократі сливи, щоби висмажались. Треба однак пильно мішати, щоби не припалилися. Додати ½ kg дрібно пократіх волоських горіхів та довільного коріння до запаху. Як ця мішанина вже обсихає, дати її на стільницю посипану грисковим цукром, виробити у форму валочка й поставити в сухому, теплом місці.

До їдженя подасть пократу в грубі на палець платочки.

О. Л.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковпирці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім націсланням належності), протягом 7—10 днів. За послілатою кроїв не висилається.

РУЧНІ РОБОТИ.

які можна купити готові або замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

СЕРВЕТКА БУКОВИНСЬКА

(взір Н. Х. ч. 2/1926) величина 70×70 см на чеському полотні — зл. 70'—
 величина 55×55 см на гуцульському полотні „ 45'—

СЕРВЕТКА з вишивкою з городенського повіту (взір Н. Х. ч. 11/1926)

величина 50×50 см на сільському полотні „ 17'—
 величина 32×32 „ 15'—

ПОДУШКА З КИЛИМОВИМИ МОТИВАМИ (взір Н. Х. ч. 5/1926)

величина 52×50 см на білому сільському полотні „ 25'—

ПОКРИВАЛЬЦЕ НА РІЧИ ДО ПОДОРОЖІ (взір Н. Х. ч. 7/8/1926)

величина 150×100 см з сильного сірого полотна „ 40'—

НІЧНА СОРОЧКА З БАТИСТУ прикрашена нізінною вишивкою (довільна величина) зл. 35'—

БЛЮЗКИ-СОРОЧКИ для дітей з полотна прикрашені нізінною вишивкою „ 23'—

САШЕТКИ НА ГРЕБЕНІ з полотна з нізінною вишивкою „ 7'—

НІЧНІ ЧІПЦІ з батишту з вишивками „ 8'—
 „ „ з шовку „ 12'—

ОПРАВА НА АЛЬБОМ з шарого полотна прикрашена вишивкою вел. 28×18 см (взір Н. Х. ч. 12/1926) „ 12'—

ГОТОВИЙ АЛЬБОМ в полотняній оправі з вишивкою нізінною „ 36'—

СЕРВЕТКА з гуцульського полотна прикрашена нізінною вишивкою вел. 20×20 см „ 7'—

РУШНИК НА ОБРАЗИ з льняного полотна вишитий яворівськими мотивами (взір Н. Х. ч. 6/1926 р.) 26'—

Можна замовляти портієри, кани, накидки, подушки і всі хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів поміщених в „Новій Хаті“ — як рівнож після взорів, які „Нова Хата“ має у себе до диспозиції.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Неоцінений жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок своїх і чужих. Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. Аккуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знакомих з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50
чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80
— — Для закордону: (цілорічна) 3 дол. — —

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневник

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл.
на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 долари амер.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZIROCZA DOLA“ kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

НОВИНА!

НОВИНА!

Купуйте багато ілюстрований

Календар -- Альманах

„Жіночої Долі“ на 1927 рік

ЦІНА: в краю 3 зл. 30 ам. цен., в пересилкою 3.60 зл.
Для закордону: 50 ам. цен., в пересилкою 60 ам. цен.

Так Календар як і „Жіночу Долю“ можна теж замовляти в Канаді через Книгарню Вп. Ів. Чайки: Mr. I. Chaika, Sask. або Mr. Peter Schuchuk Station „C“ box 1008 Toronto III ont. В Америці Mrs. Helen Lototsky 79 Newkirkstr. Jersey City N. J.; Dr. W. J. Siemenowycz 1286 Milwaukee Ave Chicago III

Одинокий журнал української плястики

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушевими,
обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ

при співучасті найкращих наукових
і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата
7 зол.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

**ОКАЗОВІ ЧИСЛА
ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.**

Земельний Банк Гіпотечний

Акційна Спілка у Львові.

Телефон 3.82.

Кonto в П. К. О. 149.000

Полагоджує всякі банкові чинності. — Приймає долярові й золотові вклади на найкорисніших умовах — Пересилає гроші до всіх країв Європи, Америки і т. д. — Приймає вексли до інкасса на всі місцевості краю.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕВІЗОВИЙ БАНК!

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна примірника зл. 1.80.

число. 3.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

7

9

2

7.

Б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи :

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— 30Л.

ВПИСОВЕ 1.— 30Л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсима запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відпов. Др. І. Раковський.

Передплата в краю: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2-50 л. За границю 4 долари або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

РІК IV

Одинокий, найстарший на західних українських землях

РІК IV

ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.

500 артистично виконаних ілюстрацій.

50 ріжних новель, оповідань і повістей.

200 статей на ріжноманітні теми з письменства, мистецтва, науки суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік.

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.

За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація.

„Nasza Besida“, Warszawa, Długa 50 m 47

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

РІК II.

Найдешевша
Ілюстрована тижнева газета

РІК II.

НАРІД

під редакцією Володимира Островського

ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол. 50 гр., на рік 7 зол.

За кордон: на півроку 1 долар, на рік 2 долари.

Адреса Редакції і Адміністрації:

NARID Warszawa, Długa 50 m 47. — Р. К. О. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КЮСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. долари або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алев. В. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛІВСЬКОГО Ч. 15.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, МАРТ 1927.

Ч. 3.

ЗМІСТ: Хвилини з життя К. Гриневичевої; К. Гриневичева, Душа книжки; М. Ф. Діточі садки; І. Федорович-Малицька, Найновіша повість Б. Лепкого; Ріжні вісти; М. Новакова, Панчішки; *Моди*; Як шити спортову блюзу; Ручні роботи; *Світлина*: Катрі Гриневичевої, діточого садку, хореографічної студії М. Гонтара; Др. Софія Парфанович, Вітаміни; Наша хата; О. Ш. Чи жінка може у спорті перевищити чоловіка; *Берізка*, Як заховати красу; Ради господарям; Приписи.

Хвилини з життя Катрі Гриневичевої

Рідне гніздо К. Гриневичевої це Винники під Львовом із їх зеленими спохиллями лісів і містечком, заплетеним як вінок довкола привабливої долини. Хату, де в заможній сім'ї побачила світ (19 листопада 1875 р.) авторка „Непоборених“ і тепер видно з поміж смерек край достатних садіб; вона стоїть руїною, знищена московським стрільном.

Як трохлітня дитина К. Гриневичева переїхала до Кракова. Чужинне місто вскорі з'асимілювало родину письменниці, а польська школа довершила решти. Дівчинка, втягнена в орбіту чужоплемінної психіки, мусіла перейти цей процес не аби як болоче, бо завжди вважала себе кимось іншим посеред гурту. З часом це поняття поширилося самостійно на потребу стати кимось іншим серед загалу.

Це був час, коли українська пісня, а тим більше церковна молитва була санскритом для уха Катрі Гриневичевої. Проте неясний жаль за видом втраченого раю, за мелодією рідного слова так хвилювали її, що за случайно зачуттю на краківських „плянтах“ розмовою, йшла туди, — де стовпи небо підпирають.

У вісімнадцятому році життя, коротко перед своїм замужжям, Гриневичева наблизилася до гуртка соціалістичної молоді, згурпованої вкруг Артура Гурського, заслуженого в Польщі автора „*Montsalvat'u*“. В старосвітській хаті батьків поета (мати була попадянюкою) молода конспірація набиралася ума із забороненої в державі літератури. В цьому кружку, нечисленному і кермованому серафічним чоловіколюбством, Гриневичева ставляла перші кроки як громадянка. Ось про який епізод зі свого життя пригадує письменниця.

Одного дня із скирти різномовних часописів А. Гурський виняв один, обемистий як плахта, рябий від егзотичних кривульок і поспитав мене, який це ча-

сопис? Ні, я рішуче не знала. Ні французька мова, якої вчилася я ще від дрібних літ, ні німецька, що її присвоювала собі у виділовій школі німецьких монахинь, а навіть „*Народовіщання*“ з р. 1776, видане в почаївській Лаврі, яке було у нас дома, не мало нічого спільного з цими джунглями фантастичних кривульок... Після надуми я відповіла весело у почутті близькості правди: „Цей часопис — гебрійський!“ А. Гурський справив з видимим враженням: „Який там гебрійський! Цеж ваше, львівське „Дьло“!“

Як раз заведено в краківському учительському семінарі надобовязкову науку української мови, з цим, щоби створити ворота мазурським учителькам у Східну Галичину. Учителем був др. Третяк, спольщений професор краківського університету.

К. Гриневичева пірнула тоді всею душею у правильну науку рідної мови, та спала зі словарем Желехівського під подушкою, як колись з „*Пригодами Робінзона Крузо*“. На цей час припадає її стріча з Василем Стефаніком.

Десятинадцятьлітню жінкою вона живе вже у Львові, замужна, знакомиться скоро з передовими людьми свого часу Маковеем, Франком, Гнатюком, Кобринською. Дебютує в ЛНВістнику, де містить вірші, описи прозу. На конкурсі ім. Д. Бравського одержує премію за оповідання для Просвіти „Батько Петро і його діти“. Пише для „Буковини“, „Мети“, „Діла“, „Неділі“, „Руслана“, „Українського Слова“, „Нової Раді“, побіч принагідних праць у інших видавництвах. Її „*Легенди й оповідання*“ видає У. П. Т., яке й повірює письменниці редакцію „Дзвінка“ після Константи Малицької. На цьому місці трудиться виключно для молоді три роки.

Світова буря кинула К. Гриневичеву в табір українських виселенців у Гмінді на моклаки Доліш-

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА

(Світлина для „Нової Хати“.)

ної Австрії. Це не лише кочовище „втікачів“ було державою в державі, з широким адміністративним апаратом, з усякими перехресними впливами, зі смілими посяганнями одиниць. К. Гриневичева стає вчителькою таборової школи і ділить час між неї та бараки смерті, як очевидно нечуваного заперечення прав людини взагалі а прав матері з окрема. Вони задержують власний суд про людей і події та інформують віденський „Вістник визволення України“ в спосіб ні трохи не бажаний таборовий клічі. А як рефлекс своєї пристрасної любові народу, як вияв очікування Марією з „Дороги“, Докійкою зі „Спо-

минів“ та Параскою Гоголь „у вічному цвітті“ вона ставить пам'ятник „Незнайомому виселенцеві“ у „Непоборних“.

Пера Катрі Гриневичевої є також збірка оповідань „По дорозі в Сихем“. В дану хвилину письменниці працює над історичним романом, якого виїмки містив ЛНВ. в минулому році.

Збірка „Непоборні“ викликала велике зацікавлення між чужими. До письменниці звернувся о дозвіл перекладу чеський письменник Я. Гулька і польський др. Станіслав Пазуркевіч.

К. ГРИНЕВИЧЕВА.

Д у ш а к н и ж к и

„Книжка це є хтось... недовіряйте їй... Майтеся на увазі перед цими чорними лініями, що женуть кудись по білому папері. Є це сили, які у безпастанному труді лучаються, комбінують, вижуть та розв'язують. Одна лінія ловить, друга жме й бурить, третя манить і чарує. Тобто заволоділа книжка, яка не випустить тебе, поки не витисне свого патна на умі“. (W. Hugo).

Не можу уявити собі ні одного пережиття, згадати ні одного обличчя, яке або заважило на моїй судбі, або хочби як ластівка крилом черкнуло мою пам'ять, щоби вслід за спомином не випула з мінного кожиа тогочасна книжка.

Ще заки досягла я на вишніх ясеневій комоді, де повагом цокотів годинник, спихав мене знову на моє низьке, приземне місце маестат покладеного там маминого молитвенника, запертого на срібну оківку. А коли вже й сама я збагнула чудодійну тайну букваря, книжка стала „кимось“, — вона промостила собі раз на все шлях обіч мене, зі мною.

Моє твердодзвучне й одиноке у великоміській школі ім'я, давало притоку польській дівторі робити мені прикрити, то мама купила мені на потіху образок св. Катерини зі Сієни і вказала там книгу, з цяточку розхиленими сторінками, на яких струнка ніби ефеб свята, клала пальчасту гильку финика.

Книжка ця легко погодила мене з існуючим станом річи.

Маю-ж говорити про щасливі сльози, ронені тихцем в тій хвилі, коли герой Даниїла Дефое на вершку своєї пущи знаходить кістяк розбитого корабля, а в ньому скарби Алядина: амуніцію, бусоло, цяхи? Згадувати чар, який кидає на читача міцний і консеквентний від оглава до кінцевої вінетти Бен-Гур чи „I N R I“ Розеттера?

Або передавати вражіння, яке пливе ніби запах зі сторінок оповідань Коцюбинського, Черемшини, а творів Шпітелера, Гельрупа?

А ще навертати перед всіх злощасний подих кошмарної клінічної фантазії, Еверсової Альравини?

Сьогодні супроти масової продукції книжок в Європі, коли до голосу приходять кожний, хто хоче, і чим більше запламлене лахміття розвертає перед очима читача, тим певніший матеріального успіху й слави, дивно подумати про часи, коли ті, що їх іменами мережана історія, брали свій духовий корм із мандрівного слова.

Втомлений патологічною лектурою, широко розкошаний цивілізаційними сензаціями повоевний читач уявляє собі ніби весняну феєрію тверді часи дужань героїв з богами, які оспівує евангелія фіордів, стара Едда, — і погідну усмішку прикличе на його уста пісня Гавамаль, яка образним трошем вчить розсудливості дома і в дорозі. Крізь глуху віддаль століть слухаємо як Боян-соловій, чи скальд з над північного моря у теплі глітного, стрічного дворища оспівує зимою в супроводі гуслі дзвінокрилу славу.

здобуту кінцем копія, веселим людським хотінням. Як закріплює для безсмертності княжі набіги на половецькі стада й вежі та вісім перемог Гаральда Гарфагара над осми королями дронттаймського краю. І як врешті співак героїв та богів кінчить свій речитатив гучним славословем Бористену або зеленій долині над озером Тінгвали.

Така душевна страва сувора й міцна, давала народам міцних людей, — більше, чинила героїство насущним хлібом.

До примітивів мандрівного слова тужити годі. Але вільно нам хотіти, щоби книжка давала народові сильних людей, не обтяжувала його кінстичної енергії юрбою розслаблених жилами калік, яким писаний один шлях: з тарпейської скали у низ.

„Книжка — це хтось“.

Відома річ, як уважно добираємо собі круг знайомих, з якими хочемо удержувати ближчі зв'язки. Розглядаємо тоді по купецьки: втратимо, чи зискаємо на їх дружбі? Щоденний досвід вчить, що деякі вдачі й характери пригнічують нас і втоплюють зі силою в свою болотисту пядь землі, другі підносять нас зі собою на соняшні висоти, на завітчані узгір'я. Тому, коли трафиться знайомство для нас непригоже, без жалю вичеркуємо його з круга наших інтересів.

До книжки, на жаль, не примінюємо тих самих правил, хоч вони теж — великий незнайомий. З нею діло трудніше. Бо коли перед небажаними відвідинами можемо охоронити себе, книжка проникає вонючо в наше життя, всовгується всіми ходами хати, сідає безгломно поміж нами і еманує або жерельну ясність та силу, або отруйний чад здеправованого інтелекту. Частіше всього трапляється книжка дрантивенька, ніяка, по волоцюжськи розхрістана і хмільна, з якою нам ні спільних, ні розбіжних інтересів не буде, за це є зовсім реальна витрата часу на пуста.

Кожна прочитана книжка оставляє з останнім акордом композиції вражіння цієї чи другої першостепенної ціхи, зовсім як людина після довірливої розмови. Ось ми й міркуємо про себе: цей, добродуха — той, неповседневний ум, велике серце, — ще инший, — завидько або крутий. Та людей недбалих у вислові, розхрістаних в одежі ми оминаємо квапно, оглядаючися, чи хто нас з ними не видить, а ледви, чи хто відклав би на бік розхрістану книжку.

І в цьому її небезпека.

Не говорю вже про грошеву літературу будня, (здебільша про переклади), яка хочби й не тягала читача по сліпих вулицях, по незахідних місцях, все таки нічого путнього не навчить, навпаки скавуть із кожної стрічки, що ми малі, миршаві людиці, такі ж як і книжка сама, і що все є так, як саме має бути.

А хибаж ми-б і справді хотіли вичеркнути з життя радість, підем, побіду?

В тому й річ, що треба з книжкою поступати, як з людиною. Пильно дослухуватися, що говорить

її устами, хвилює її серцем? Бож є імена, які говорять за себе, імена відомі.

Загально говорить, що нема лихої або доброї книжки, — є тільки добре й лихо написана. Так розсуджувати можуть зрілі, критичні одиниці, — для молоді книжка мусить бути не тільки добре написана, але й добре подумана. Бо молодій душі не прийдуть в підмогу ніякі критерії, життєвий досвід, зрівноважений ум, тривкі стичні засади. А забруджену увагу хіба-ж виперемо на ставі, під ляск праника?

Не можна припускати, щоби матері хотіли товаришами своїх дітей видіти неробів, кокот і мантий. А цими типами найрадше тепер заповнюється книжки, бо книжка поспіває за фільмом, а фільм є обчислений на принаду юрбі.

Мати, яка бодай раз під неділю розглядає біля своєї родини, щоби в пору випране й викачане не світило челюстями дір, пустими слідами гузиків, мусить стреміти також до цього, щоби і духа родини удержати в чистоті. Вона стоятиме все на сторожі доброго смаку, який є одною з найсильніших основ моральності. З окрема перегляне уважно кожну книжку, яка перепливає через хату, а всяку фантастичну лектуру вичеркне безпощадно зі списку хатних насолод.

Звісною є річчю, що кожний душевний товчак знаходить свій рефлекс у фізичній уладі людини. Не дармо говорять, що подратованому годі сидати до обіду. Очевидна річ, що сліди, які оставляє порнографічна лектура на душі дитини, дадуться порівняти до слідів катаклізму, після якого трава не хоче зеленіти.

Перед роками одна мила бабуня говорила румяній внучці, зачитаній у „Хмарах“ Нечуй-Левичького: „Гляди, Галю, не читай повістей, бо рум'янічуться!“

Сьогодні не такі книжки читають з цілим спокоєм наші недолітки.

Не стану шукати собі зарви з течією, але на мою думку здоровіший примітив, чим судороги футуризму. У примітиві є сила, є тисяч доріг в стрімнії.

Слід знати інтелігентним матірям, що від уважного добору книжки, залежить у великій мірі фізичний стан їх дітей, особливо тепер, коли як вислід воєнного лихоліття лютують нервові недуги.

З цих добрих книжок, яким ми дозволимо на контакт зі собою, відмітимо з особливою почесністю, які годні збудити в нас приспані творчі спромоги. скріпити виявлені вже сили.

Невідрадным явищем є здебільша поверховно провірені шкільні бібліотеки. Бо коли дівча-підросток приносить зі шкільної бібліотеки „Dzieje grzechu“ Жеремського і ще бідкає, що вони намічені як лектура, то такий випадок дуже характеристичний для часу, в якому живемо.

Пора, щоби у нас являлася час до часу чиста, сильна книжка для молоді, як тої, що будуватиме

власну державу. Наші установи, добре просперуючі кооперативи повинні творити літературні стипендії, виплачувати замітні премії за найкращий твір для молоді, у якому кормилиб ми її духа високими думками і де, по думці д'Анунція слідно було, що великі спомини є братами великих надій. Тоді відкри-

„К. Гриневичева, в часі літературного дебюту“.

либ ми напевно великі таланти, запряглиб у народну колесницю свіжі, радісні сили.

Нещодавно видний американський часопис проголосив літературні дужання за нагороду кількадесяти тисяч доларів для найкращої повісти з американського побуту. Із двадцять тисячів праць, які наспіли, нагороджено повною премією твір пікому незвідної норвежської учительки, Марти Остаде. Невжеж цих двадцять тисяч людей були професійними письменниками?

Скінчу апострофою до книжки, цитатом Romain Rolland'a: „Гарна книжка! Ти є наче тайна, яку треба тільки шепотіти в тишині щасливого серця“.

Діточі садки

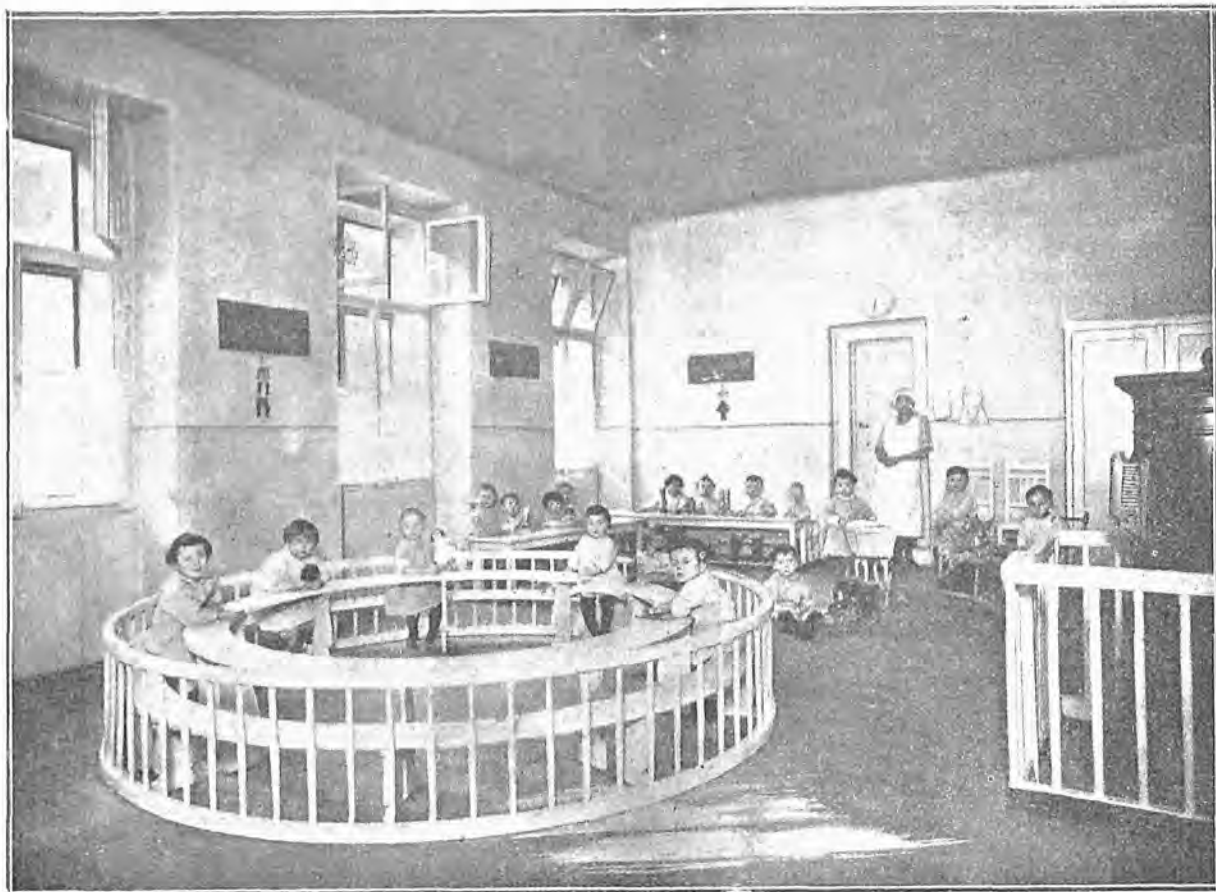
Тяжкі економічні умови повоєнної доби видизгнули цілий ряд нових проблемів, котрих давніше не помічали або до котрих не прикладали великої ваги. Одним з питань, що настигливо вимагають нового трактування та широкого, громадянського зацікавлення є питання діточих садків.

Родинні умови після війни різко змінилися в некористь дитини, через те, що мати мусить заробляти поза домом. Вже перед війною старалася жінка виїти з економічної залежності від чоловіка який забезпечував родину тільки своїм заробітком. Емансипаційний рух змагав до цього, щоби жінку вирвати з хатних клопотів, щоби забезпечити їй самостійний доступ до всіх ділянок людської праці. В по-

воєнній добі життєві умови змінилися о стільки, що питання співпраці жінки для удержання родини — серед широких кол громадянства вже перерішене. Загальне зубожіння довело до цього, що жінка мусить сьогодні поруч з чоловіком стати до спільної боротьби о прожиток. В звязку з цим мусить жінка на довгий час кидати хату, щоби працювати відповідно до свого звання в школі, в шпиталі, в бюрі, в фабриці, реставрації, каварні, в магазині, склепі, на полі і т. д. В наслідок таких економічних умов змінюються на наших очах дотеперішні форми родинного життя і зроджуються перед родиною і цілим громадянством щораз нові проблеми. Тяжкі матеріальні умови заставляють молодих людей резигнувати з такого „люксусу“ як дитина. У тих що по-мимо всего зважаються на цей „люксус“ питання дошкільного виховання дитини набирає щораз гострі-

ших форм. Жінка, котра не може або не хоче покинути своєї праці мусить лишати дитину довгий час під чужим доглядом. Щастя коли живуть батьки родичів — вони звичайно радо перебирають на себе

ровий і природний розвиток дитини. Інакше в місті. Маса робітничих дітей засуджені тут з перших днів на недоїдання і недостачу опіки. Жінці приходится кидати працю або лишати дитину на догляд вули-

ПОКІЙ
ДО ЗАБАВИ
в „Діточім
Садку“
в Празі-Карліні

всі обов'язки зглядом дитини, але не у всіх родин є така поміч.

Недостача організованої самопомочі змушує більшість селянських і робітничих родин лишати дитину без найменшого догляду. Характер селянського життя забезпечує, що правда, бодай можливо здо-

ці. В подібній гострій формі являється оце питання і серед тих кол громадянства, що сьогодні не станули ще на березі економічної руїни. Бо хоча жінка в тих кругах не мусить ще більшості дня проводити поза домом, то всеж немає змоги дати дитині відповідної для її розвою обстановки, товариства, свободи. Ди-

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА

Нова історична повість Б. Лепкого

(Докінчення).

Якщо Мотрин батько, нещасний муж української Леді Мекбет, зганьбив себе перед історією на віки, пехай донька його, Кочубеева Мотря, почасти відкуплює батьківський гріх, стаючи для нас одною з цих постатей, що дороговказом стоять край тернистої дороги самопізнання і визволення народу.

Окрім Мотрі ще другі жінки виступають в повісті Лепкого. Є мати гетьмана Івана Мазепи, ігуменя монастира дівочо-вознесенського-київпечерського, Марія Магдалина Мазепина. Вона прекрасний зразок високо інтелігентної жінки, яка, не виступаючи особисто в громадському житті, має посередно, сильний вплив на розвиток подій. Чи не в її особі повинні ми добачити вказівку на вроджену місію умово визначених жінок, бути дорадницями ближчих їм мужчин, а не самим кидатись у розбурхане низькими, підлими пристрастями море публичного життя, удари якого краще понесе твердша вдача мужчин, аніж розніжені нерви жінок.

На цю тему хотілося не одно сказати, та не тут на це місце. „Для гетьмана“ каже Лепкий „була ігуменя Магдалина найвірнішим другом, сповідницею його щораз то нових намірів і плянів, учителькою і наставницею. Ніхто не знав того, що вона і нікого не слухав гетьман так покірно, як своєї

доброї і мудрої матері. Нераз доводилося йому тяжко жалувати й нарікати на себе, коли не зробив так, як мати казала, і навпаки, чи раз він рад був, що пішов за порадою матері“.

Чи якбудь жінка, хоча і наймудріша, найздібніша, може собі бажати кращої похвали, кращої оцінки своєї вартости, як от-ці повні пошани та признання слова?

Річ в цьому, що не кожна жінка вміє собі заслужити, не кожний син ані кожний муж радо відноситься до неї, як людина до людини.

Невідрадным типом самопевної, деспотичної матрони є мати Мотрі, Любов Хведорівна. Її пожирає якась злочинна жадоба влади, якась хороблива нія величости, одно і друге обмежене до мерзенних границь приватних амбіцій. Понадто замічається в ній погану рису жіночої вдачі: брак почуття міри в цьому, що розпочинає. Жінки, звичайно пасивні, податливі, кидаються нераз на осліп, як розгукана стихія, стрімголов у пропасть. Не ясна, обдуманна ціль, а якийсь невизначений, непогамований гін, якась безумна потреба бігу для бігу, якась непереможна сила експансії жене їх вперед, собі і другим на згубу. Так поступають нерідко добрі жінки. А Любов Хведорівна була зла. Була з ґрунту зла, тому, що поза власною безкритичною амбіцією, поза своїми апетитами не бачила, не лише важніших, загальних справ, але не бачила навіть тих, які для серця матері мають бути найближчі: мужа, дітей. — А однак в цій жінці був, хоча короткозорий, але не-аби-який розум,

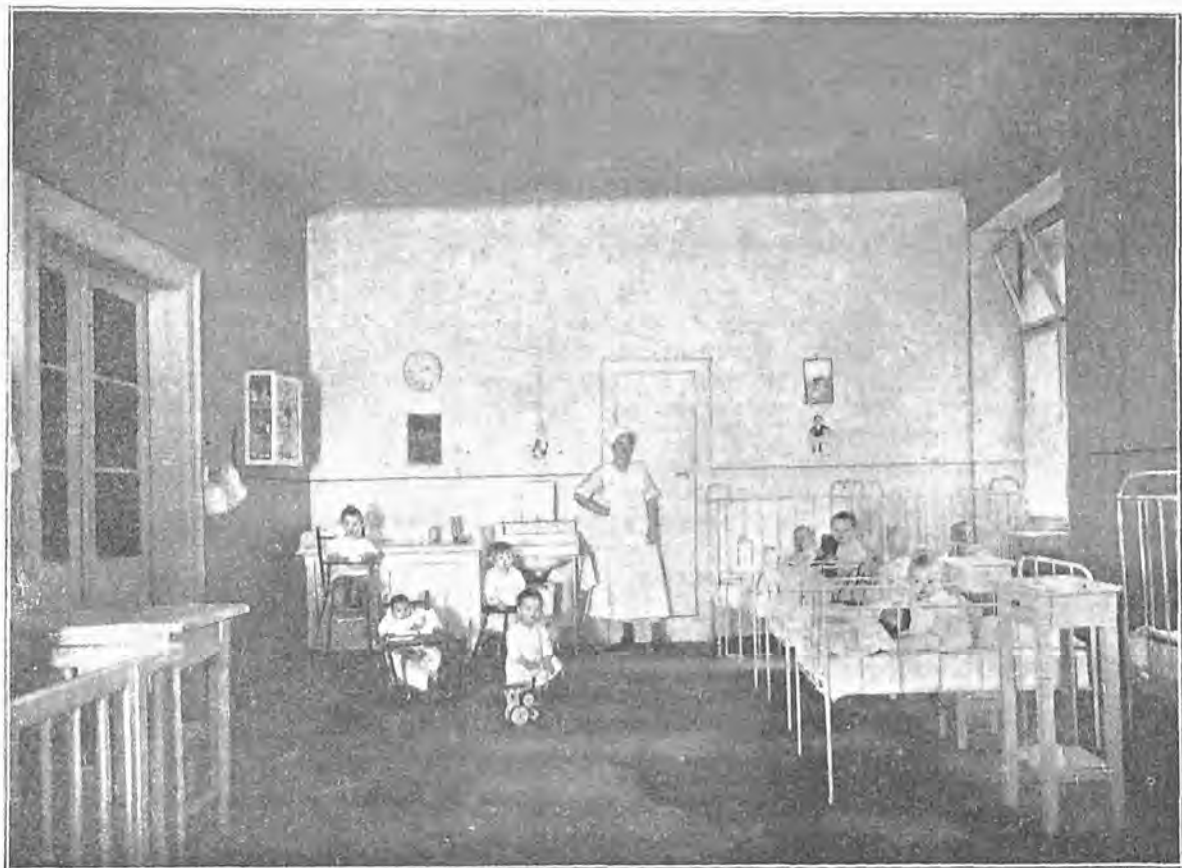
тина зростає серед вічних наказів і обмежень її свободи, їй нічо не вільно, вона всім перешкаджас і всім докучає своїми невичерпаними питаннями.

І тому то для добра дітей, для щастя родини,

Діточі садки дають дитині все те, чого вона не має дома: відповідно улажену кімнату, свободу рухів, забаву в оточенні дітей і догляд фахової педагогічної сили.

СПАЛЬНЯ
тих найменчих
в „Діточім
Садку“
в Празі-Карліні

для піднесення її добробуту, а вкінці для можливості праці жінок — повинна поширюватися ідея діточих садків. Вона здобуває собі з кожним роком чимраз більше прихильників, її стараються здійснити головню по селах в часі польових робіт, але вона не прийняла ще форми **суспільної конечности**.

Часто й не одна мати не має найменшого поняття як доглядати дитину і не раз сама у своїй несвідомості її вбиває. Жіночі школи, що навантажують голови дівчат різним багажом, не дають їм жадної відомості про їх життєве завдання. До всіх обов'язків пригтовляється жінка дуже основно тільки

не аби-який характер. — Характер злий — а всеж характер.

Найнуженіші з людей: — безхарактерні. В доньки її, Мотрі, ця жадоба влади виступає убагороднена, перетворена у високу ідейність, яко пристрасне бажання могутности для цілої нації, якої почувалася членом.

Сестра Любови Хведорівни, Марія, і Тітка Лідія, якась близька своячка Гетьмана, обі добрі, лагідні жінки. — З них двох Марія Хведорівна замітніша.

Цікавим типом є стара няня, „літ понад сто“, в Кочубеевім домі. Ще Мотрину маму на руках носила. „Вона всім тикає, ніби вона тут найважніша особа. Всі її шанують, ніби бояться. Батьків та дідів нагадує. Ніби вона не жива людина, а дух старовини, що зв'язує теперішнє з давно-давно минулим. Няні все вільно. Любов Хведорівна яка, а няня і її не раз правду в очі скаже і Любов Хведорівна змовчить.

Стара няня є типом, який щораз рідше тепер стрічаємо. Вона не так слуга, як приятелька дому, її люблять, шанують, а вона платить за це щирим привязанням. Щоб сотворити таких типів, треба родин, що вміють заразом шанувати людей і власну традицію... тоді ці люди ще ліпше цю традицію зберігають, ніж власні, еманціповані члени родини...

Крім цього Лепкий дав доказ справжнього опанування задачі, майстерним впровадженням двох так життєво важних чинників: комічного і дивачного.

(des Grotesken). Вони виступають в третім уступі II. тому під заголовком „Пробудження“. Мимоволі думається про теорію Віктора Гюґо про сусідів трагічного з комічним, коли Лепкий впроваджує в особах двох старших, зубожілих своячок Любови Хведорівни два типи так трагікомічні, що нагадують комічні інтермецца Шекспіровських драм, де не раз приходить сміятись аж до сліз.

Розмова двох сварливих жінок так захоплюючо передана, що здається, почуєш їх живий голос. Знаменито підхоплено перехід від байдужої оспалості до оживленої сварки, аж вкінці спільна небезпека навчас їх співати одну пісню.

На них кінчиться галерія жіночих портретів повісти. І мимоволі насувається думка про другі визначні жінки давньої України, дизні, нероз'адані, чекаючи хвилі, коли й за них хтось живим словом загадає, коли воскреснуть до нового життя у якомусь творові геніяльного артиста — бо:

„Was im Liede soll erstehn, muss im Leben untergehn“ —

а вони ж вже так давно, давно відійшли від нас... Ділять нас від них не роки, а цілі століття, а проте очі їх колись горіли тим самим вогнем що наші, серце радісно або трівожно билося в них за власну і національну долю, душа не одної з поміж них рвалася може до вищих вчинків, хоча і життя не даю усього здійснити...

Як англійський поет Robert Browning в своїй розкішній „Toccata of galuppi's“ в якій оспівує

до завдання бути матір'ю, хоча воно найтяжче і найбільш відповідальне.

Найбільше уваги присвячують охороні матері і дитини в Радянському Союзі. На Україні в 1926 р. влаштовано 750 диточих захоронок по селах. Правда, і цього мало, щоби загоїти всі рани нанесені війною революцією і голодом, але з кожним роком іде до кращого, та вростає в психіку жінки розуміння ваги диточих садків.

В Західній Європі ця ідея також дуже поширена. В Чехах, наприклад є спеціальні вищі школи „соціальної опіки“, де приймають абсолювенток середніх шкіл на три роки студій. З цих шкіл виходять керівниці диточих садків обізнані з організацією і веденням цих установ.

Редакція „Нової Хати“ вистарала статут і кілька світлин одного з найкращих того роду заведень у Празі-Карліні. Історія повстання цієї установи дуже проста. В основу лягли щира воля, енергія, особисте зацікавлення та розуміння ваги такої інституції для громадянства.

Ціллю садку є заопікуватися дітьми, які цієї опіки потребують (сироти, діти працюючих родичів, діти хворих родичів, діти, які живуть в умовах, що загрожують їхньому здоров'ю, діти родичів недбалих чи неморальних). Садок дає захист 40 дітям від 6 тижнів до 3 літ життя. Є відчинений від 6½ рапо до 7 вечера.

Мати приносить рано дитину, розбирає її а убрання дитини складає в числовану скриньочку в передпокою. Нагу дитину передає нянці, яка відносить її до лазнички, де вже все приготовлене до купелі. Кожна дитина має два платочки до купання, один на личко, другий на тільце і окреме простиральце до витирання на сухо. Для кожної дитини приготівляють окрему купіль, а після кожної купелі ванну дезінфекують. Після купелі дитину вазать, а вагу записують. Коли дитина не прибуває на вазі, дають її до лікарських оглядин лікарці заведення і вона дає відповідні зарядження що до відживлювання дитини. Відтак дитину вбирають в чистеньке білля і одержу і подають їжу. Варять все відповідно до приписів лікарки і подають в чистеньких, для кожної дитини окремих фляшечках. Після їжі старші діти

бавляться, а дрібота вдоволено лежить або спить у своїх ліжечках. О 11½ подають обід. Після обіду дітей миють, зсувають та кладуть спати. О 3-тій годині діти знова дістають їсти а відтак бавляться під доглядом досвідних виховательок. Вони їх забавляють та привчають до чистоти та всіх гігієнічних правил. О 5½ є вечера. Около 7-мої приходять матері по дітей, перебирають їх знова у власну одержу і забирають до дому.

На світлинах бачимо спальню і покій до забави дітей. Маємо ще світлинку взірцево улаженої лазнички, багато вивіреної кухні, та кімнати зі складаними ліжочками, де діти сплять після обіду. Всюди панує найкраща чистота і порядок. Родичі віддавши діти у таке заведення можуть спокійно працювати у свідомості цього, що їх дитина і пагодована і вмига і весело грається в товаристві других дітей під опікою досвідної людини, що добровільно вибрала собі це звання і поглибила його наукою.

У Львові існує вже 25 літ товариство „Українська Захоронка“. Це товариство повстало з ініціативи українських жінок, згуртованих тоді у „Клубі Русинів“ — та оснувало першу захоронку в 1902 році на Городецькім. Сьогодні має товариство вже 10 захоронок, де знаходить добру опіку около 500 дітей.

Двадцятьпять літ тихої праці дало гарний вислід. Однак двадцятьпятьлітній ювілей існування „Української Захоронки“, який обходитимемо в травні б. р. повинен стати починком до поширення цієї ідеї і до розбудови захоронок на лад інших країн.

Українське жіноцтво повинно виказати глибоке розуміння справи і власними фондами, енергією і трудом збудувати своїм дітям величавий, взірцевий дім, який ставби зразком для будови таких домів по всіх містах і селах нашої країни.

М. Ф.

минуле життя легкодушної Венеції і красу венеційських жінок.

„Dear dead women, with such hair, to what's become of all the gold“... (дорогі померші жінки, що й з таким волоссям, що сталося з цим золотом?) і ми питаємо: де ті розкішні уста, де той чарівний усміх, де погляд цих задумчивих очей жінок давніх часів? Усю розпалось в пил і порох... Так — але Дух Старовини не помер, зі старих могил та руїн віє „ворожий вітер“, а з ним подих старих часів:

„На пригірку поміж гаями,
Повитий срібною імлою,
Підпертий білими стовпами,
Гетьманський дім...“*).

і хоча не відразу дасться „піднести його з упадку і з руїни“ як бажає поет, та нехай в сильнім, живім слові, в народній літературі воскресне давня слава; нехай бодай очима душі бачимо те світле минуле, що разом є запорукою світлішої будучности.

Нехай би з чародійного пера шановного автора повстало ще більше, ще багато минулих образів та дорогих нам подій, що скріплюють нинішнє покоління в самотності, яка у великій мірі виростає з пошану до цього минулого.

Лепкий, своїм тонким відчуттям атмосфери да-ного середовища і ще тоншим вчуванням в ду-

хову атмосферу поодиноких осіб, є покликаний до творів цього роду, що вимагають методу, совісної праці, і синтетичного таланту.

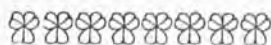
Повість про Мазепу, крім згаданих прикмет, ще і тим підносить високо понад рівень усіх дотеперішних в нас подібних праць, що від першої сторінки до останньої, мова є бездоганна, вирізьблена долотом поета-артиста, в якого краса форми не менш важна від вартости змісту. Це треба тим більше оцінити, що в нас культ форми уважають за порожену формулу, забуваючи, що на цім світі усяка цінність стає для нас доступною лише за посередництвом якоїсь зовнішньої форми. Чим краща, відповідніша ця форма, тим краще передає та виражає собою зміст, а впертим легковаженням форми погони і затрачується зміст.

Такою-то викінченою формою, твір Лепкого викликає враження не так повісти, а прекрасної поеми — в прозі.

Йому припадає слава, що перший з поміж Українців — поетів та письменників взявся віддати довг едичности Великому Гетьманові (як не соромно нам, що доси лише чужинці оспівали його?), і перший написав історичну повість, яка є зараз артистичним твором.

Лишається сподівати, що „Мазепа“ є лише початком цілого ряду книжок цього роду, які вартістю сягають далеко поза рами так званої „літератури“, о скільки уважаємо літературу за щось відокремленого від життя.

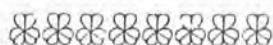
*) Богдан Лепкий: „Батуринські руїни“.

ХОРЕОГРАФІЧНА
СТУДІЯ
У ЛЬВОВІ.

Учні цієї школи артистичних танків
з професором
арт. М. Гонтаром

Ріжні вісти

Жіночий зїзд у Харкові. Від 16—20 січня відбувався у Харкові зїзд жіноцтва. Зїзд відкрив голова ВУЦВК-ту Петровський про участі 600 делегаток. Вирішувано питання участі жінки в державному будівництві, питання жіночої преси й підкреслювано невідрадную появу радянського побуту—хуліганство.

Концерти Любки Колесси у Львові в днях 8 і 10 лютого ц. р., були великим тріумфом нашої п'яністки. Численно зібрана публіка одушевлялася її незрівняним мистецтвом, а вся львівська як українська, так і чужа преса була переповнена похвалами для артистки. „Нова Хата“ — помістить довшу статтю про виступи Любки Колесси в одному із чергових чисел.

Масковий бал уряджений старанням Тов. Українських письменників і журналістів і Кооперативи Укр. Театр, відбувся з великим успіхом в салі Народного Дому дня 12 лютого ц. р. Одинадять нагогод розіграно між найдотепніші маски, а нагороду „Нової Хати“ — яворівський, рушник дістала маска „Шишка“ (Г. Копистянська). За ближчими інформаціями радимо заглянути до „Зиза“ з 15 лютого 1927 р.

Національний Музей у Львові влаштовує в квітні ц. р. у своїх кімнатах етнографічну виставку народного мистецтва. Експонати зібрали п. Бачинські зі Стрия. Сподіємося, що бодай тепер кімнати Національного Музею заповняться великим числом учасниць, які прийдуть оглянути народне мистецтво усіх закутин України.

Вечер артистичних танків М. Гонтара. Дня 7 лютого ц. р. відбувся у Львові в салі Лисенка вечер артистичних танків М. Гонтара. В програму вечера входили: „Дзвони“, „Щедрик“, „Пташина пісня“, „Сон“ і кілька народних танків. Хореографічне мистецтво здобуває собі чим раз більші круги прихильників, про що свідчать по береги виповнені салі на всіх вечірках того рода. Недостача школи артистичних танків у нас дуже відчувається і почин М. Гонтара слід горячо привитати.

Шкільне свято. Учениці дівочої фахової доповняючої школи ім. Б. Грінченка у Львові, урядили дня 20 лютого ц. р. під проводом учительського збору шкільне свято. Хор учениць під проводом п. С. Купчинської відспівав гарно кілька пісень, а відтак відіграли учениці коротку алегоричну п'єсу „На стрічу“.

Між ученицями є кілька замітніших декламаторок. Вони проявилися в грі, яка ґрунтується виключно на декламації (Бабуся, Хлопець, Україна). Учительському зборові, головню п. Купчинській належить велике признание за корисну працю для піднесення духових інтересів молодих дівчат.

Перший почин. Пані Ольга Гундичева з Осмолоди, прихильниця і передплатниця „Нової Хати“ прислала нам дарунок, вишивану оригінальну народну сорочку з околиць Перегінська. Цей перший дар стане завязком етнографічної збірки „Нової Хати“. Думаємо, що всі читачки і прихильниці „Н. Х.“ підуть за гарним приміром п. Гундичевої і надішлють нам дари на ту ціль.

Участь жінок в артистичному промислі Відня. В віденським, „Künstlerhaus-i“ улажено в грудні і січні багату і різнопорядну виставу артистичного промислу. Були там гарні зразки справжнього мистецтва, а не та всячина, що під шумною назвою артистичного промислу визирає зза численних крамничних вікон.

Добірні колекції кераміки, порцеляни, різаного скла, емалії, виробів з металю, мистецьких оправ і прикрас книг, виробів текстильних і шкіряних — провкти мистецького уладження хат, модерних меблів — виконані найліпшими австрійськими мистцями, були розміщені в просторих кімнатах „Künstlerhaus-y“ по різних габльотах, вітринах та нижах. Уложено все дуже просто і заразом так приманчиво, можнаб сказати рафіновано-просто, якби ті два поняття в часті себе не виключали.

Для нас інтересне те, що багато найгарніших річей — се твори жінок. Ось їх імена: Dina Kun, Bucher, Wieseltier, Fink, Rotenberg, Schwamberger, Zach і інші.

Імена трьох перших і знимки їх керамік можна подибати в найповажніших німецьких і чужих мистецьких журналах; різані скла і образи на шклі, спеціальною технікою, роботи Fink і Rotenberg — се справжні перлини мистецтва, прикраси найвибагливіших салонів. (Ціни деяких, невеличких впроцім, шкляних ваз чи фляконів переходили суму 1.500 шілінгів).

Майже всі вчислені артистки — се колишні учениці віденської „Kunstgewerbeschule“, що стільки признань здобула за свої експонати на минулорічній світовій виставі в Парижі. Наші артисти Олена Кульчицька, Марійка Дольницька, Оля Окуневська, Бринський — се також бувші ученики цієї школи. О. З.

Панчішники

Кажуть, що кожна людина має в собі дещо гарного. У гімназистки Блянки були це ніжки. Стрункі, прекрасно модельовані, словом - поема. Хто мимохідь задивився на це чудо природи, вповите в ніжні, шовкові панчішки, яке займало все найбільш принагідні пози, тому певно зікрутилося в голові від усієї цієї краси. Але і Блянка була свідомою, що такими ногами не може похвалитися ні одна її товаришка. З радістю привитала моду коротких спідничок і ясних панчішок, та мала глибоке пересвідчення, що її бідному, зачарованому хлопцеві й на думку не впаде критикувати її надто малі очі та цікаво задертий носик.

Але недовго тішилася тріумфами подиву, який читала в очах стрічних мужчин. Як грім з ясно-го неба впало на неї нове розпорядження директорки інституту. Мала кокетка не прочувала, що дзвінок, яким директорка викликувала тишину в гамірній ідальні, видзвонить кінець всім її слазним побідам.

Директорка, здивачіла стара панна, не могла довше стерпіти, цієї, на її думку дуже неприличної моди, наслідування голих литок.

„А тому діти“ — кінчила строго „якщо хочете називатися ученицями нашого заведення, не смійте вдягати оці погані вибрики моди!“

„Ах!“ — вихопилося щире розчарування з тридцять дівочих уст, а тридцять пар сміючих очей нараз посумніло. Блянка, що взагалі не слухала приказів директорки, цим разом поблідла наче стіна. Шастя, що саме тоді кусала своїми мишачими зубами твердий книділь, який також мимо наказу взяла з тарілки, бо якби не це, булаби певно не здержалася від розпучливо оклику.

Розвіялися всі її мрії, пропали всі замки на леді. Осталася тільки тверда, незмінна дійсність, у виді зненавиджених чорних панчіх. Блянка перестала ходити з високо піднесеною головою, мальовничо укладаючи ноги, тільки скромно спускала погляд та вибирала найкоротшу дорогу до школи. Хибаж не могла огорнути її чорна розпука, що саме від дня проклятого наказу, зачала вона стрічати по дорозі гарного хлопця? А він ледви глянув на неї — Блянку, що звикла до повних подиву поглядів мужчин. Мало що не розплакалась тоді зі злості, а від цього часу почала спускати очі. До чорних панчіх, яким приписувала вину за всі свої невдачі, запалала чорною ненавистю.

Раз сиділа в робітні тяжко зітхаючи над латинською граматикую і холодним зором перебігала сторінки. Більша половина з них була їй цілком чужою, а завтра мала вона бути питана з латини.

Блянці мороз пішов поза спину, як уявила собі професора латини. Ох, як вони всі його ненавиділи! Надутий, злий чигає, щоб зненацька заскочити ученицю питанням. А міжтим його сірі, вибалушені очі розглядають її з під цвікера. Найбільш уваги присвячує ногам. А Блянка впевнилася, що легкі питання професора завдячує тільки своїм ніжкам. Але тепер?

Дзвінок директорки пригадав їй знова причину її даремних зусиль. З під прижмурених вій кинула сердитий погляд в напрямі руйниці своїх тріумфів. Але в ту мить розяснилось їй личко і латинська граMATика щезла в тайних глибинах торби. На що вчитися? Директорка завтра відізнає та лишає дівчата під опіку виrozumілої настоятельки.

На другий день вранці Блянка немогла вже діждатися відходу дівчат зі спальні. Після цього отворила свою шафу і з сіяючим лицем вишляла пару шовкових, ясних панчіх. Пестливо погладила вона оці втрачені й знова знайдені скарби. Скорим ру-

хом скинула з правої ноги чорну панчохоу і наділа лискучу, мягоньку павутинку. Відтак легенько всунула ніжку в черевичок та порівнюючи цю величезну різницю, шептала: „одинка з латини капне цієї днини“.

„Блянко, Блянко!“ — почула нагло голос з дверей, що з гуком отворилися перед чорнявою дівчиною.

„Біжи до вікна! Швидко! — Дивися оцей вимоклий паяц вийшов напроти Марти!“

Блянка трохи отямилася з переляку, і як правдива дочка Еви миттю схопилася з місця.

— „Цей Парис начеб відчув, що стара відіхала. А дивись на Марту, як дується; но, но“ — воркотіла Блята з зазвистю міряла товаришку від стіп до голови.

Блянка начеб цього й не чула, тільки розміряно гляділа вділя на вулицю. Аж порядний штотханець Єлі збудив її з задуми.

„Дівчино! — чи цей вимочок так тебе вчарував, що ти і про школу забула? Збудися! За п'ять хвилин осьма!“

Блянка зірвалася стрілою і заки хто вспівби дочислити до п'ять, була вже на вулиці. Хоча була пізня пора, вона не спішилася, бо самопевність піднесла знова гордо її голову і викликала на устах усмішку.

Нараз здрігнулася і мимохідь ще більше виприамилася. Проти неї йшов хлопець що її так болюче вразив своєю неувагою, Блянка впиалася очима в його лице...

Бачила, що він знова хотів її неуважно минути, але втім кинув погляд на її ноги. Наче від чарів щезла байдужність з його очей і вони наповнилися незвичайним здивуванням. Опісля ще раз подивився на Блянку і — земле розступися! — розсміявся.

Носик Блянки піднісся ще о один сантиметр вище. Ах, вонаж цього була певна! Не видержав!

Блянка була щаслива! Всі люди начеб симпатизували з нею, гладили поглядами її ноги і радісно усміхалися.

Певна псбідни опинилась вкляці в клясі. Ледви скинула капелюх і сіла в лавку, увійшов професор латини. Сів за стіл, витягнув з кишені страшну чорну книжечку та сухим голосом викликав імя учениці.

„Нещасна, це винні твої ноги“ — трохи злобно пожалувала Блянка товаришку, коли та вертала сумно на своє місце.

„Блянка П.“! Острий голос професора перервав її міркування. Вискочила жваво з лавки і плавким кроком станула на підвищенні. Легким рухом кинула на катедру зшиток і відступила кількома ганцюючими кроками назад. Ціла її увага була звернена на професора, тому й не завважила приглушеного сміху, що озивався в лавках.

„Цей машкара“ — сердилася в душі — „коби бодай подився на неї, заки завдасть питання. Ну, вкляці!“ І ніжки Блянки наче наелектризовані рушилися неспокійно.

Тонкі вуха клясичного філолога підхопили дивний гамір в клясі. Тому він підніс очі і грізним поглядом змірив непосидючі дівчата. Опісля звернувся до Блянки, щоби поставити їй питання.

Але, щож це? Остовпівшим поглядом впирається він в Блянчині ноги. Нагло вибухає голосним сміхом, а ціла кляса за ним.

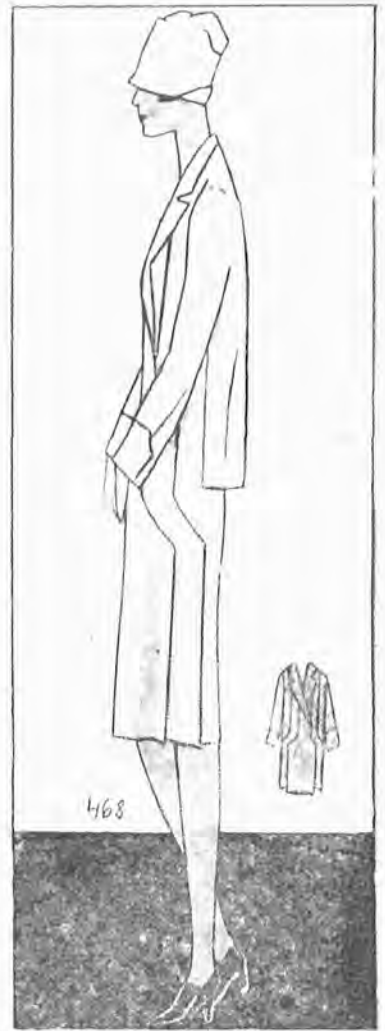
Блянка стоїть наче жінка Лота, зчудовано оглядаючись довкола себе. Нараз її погляд паде на ноги і крик розпучки добувається з її уст.

На правій нозі ясніла красна, блискуча панчішка і наче сміялась зі скромної, чорної товаришки на лівій нозі.

При супроводі веселого сміху товаришок, червона від сорому, Блянка ледви найшла свою лавку. Не чула навіть, що професор, втираючи заплакані від сміху очі, звільнив її на сьогодні від питання. Здержуваний плач безсилої злості сіпав її уста, а дві великі сльози промивали стежку на її напудрованому личку.

(Переклад з чеського.)

ВЕСНА Й МОДА

Колись, перед літами, — весняні капелюхи, — це були ясні, легкі як мрія, прибрані перами, цвітами, стяжками, кокетливі й жіночі. Нині — вже давно їх нема; від коли жінка в званні і спорті стала на рівні з мужчиною, вона потребує такеж саме практичне вбрання, щоб не звертало на себе уваги, а рівночасно щоб було вигідне. Всеж таки знову є змагання скінчити з модою зовсім поєднаних, позбавлених фантазій фільцових капелюхів.

Паризькі модистки вводять в моду капелюхи прибрані цвітами. Їх форма лишається на далі мала, лиш де-не-де вирине ширша криса.

Чи це капелюх з фільцу, стяжки чи легкої

ч. 468. Плащ з ясно-попелятого матеріалу, прибраний шафіровими лямівками; запинається на переді нахрест, як мужеська камізелька.

ГОТОВИЙ КРІЙ.

ч. 467. Практичний весняний плащ з вовняного матеріалу гранатової краски; ковнір і маншети ясно-попеляті. Фалди з гори пристебновані.

ДО КЮЖИНОГО МОДЕЛЮ.

егзотичної соломки, кожний має принайменше одну цвітку на боці; це виглядає незвичайно елегантно, як ще ця цвітка гармонізує з другою припнятою до сукні або плаща.

Все таки є багато капелюхів нестройних, гладких. Бо їх треба на щодень до частого ношення; вони такі необхідні, як сукні jumper'ові. Лиш форма цих скромних капелюхів дещо змінилась. Вже не модні такі надто високі; їх загинається на голові, відповідно до лица. Прибрання капелюха уміщується тепер більш до заду. До таких капелюхів надаються прибрання із стяжок. Краска капелюха повинна своїм тоном відбивати від сукні, що надає більше свіжості.

Характеристичною новістю мод є при костюмах короткі жакети, паски при жакетах, скомплікований крій, та прибрання з стебнівок. Весняний сезон передвиджує в одягах найрізноманітніші зіставлення: Сукня і плащ, сукня і жакет, спідничка й плащ, до jumper'ової блузи, бо jumper на долі все ще, панує, — в найрізноманітніших формах. Найновіші моделі jumper'ів мають поперечні паси; їх носить із шкіряним пасочком.

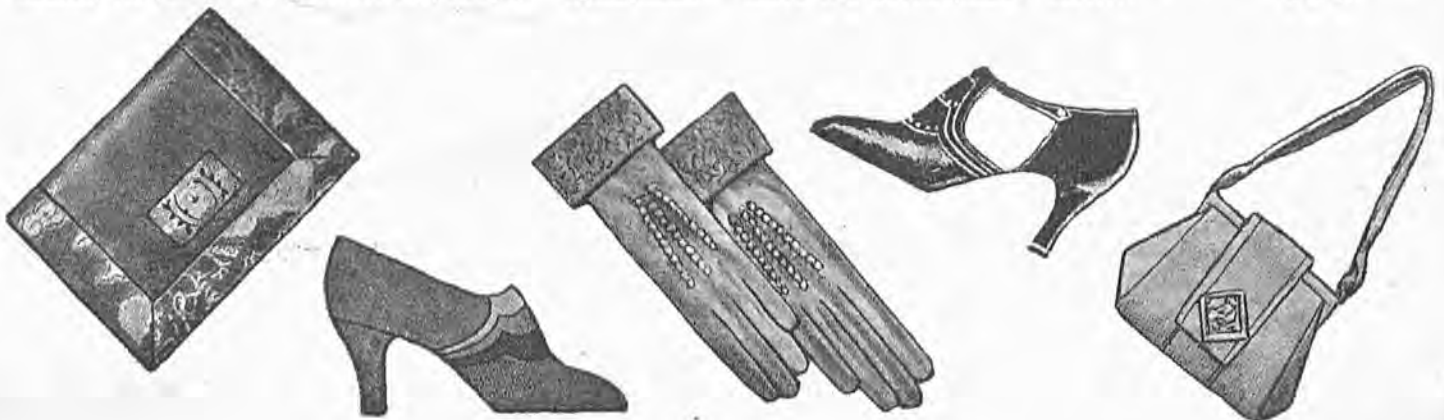
Короткий жакет є звичайно з реверсами, шальовим ковніром, але стрічається також жакети й плащі без ковнірів, і такий фасон буде навіть типічним.

З матеріалів модний вовняний трікот, крім цього Crepella та Kasha.

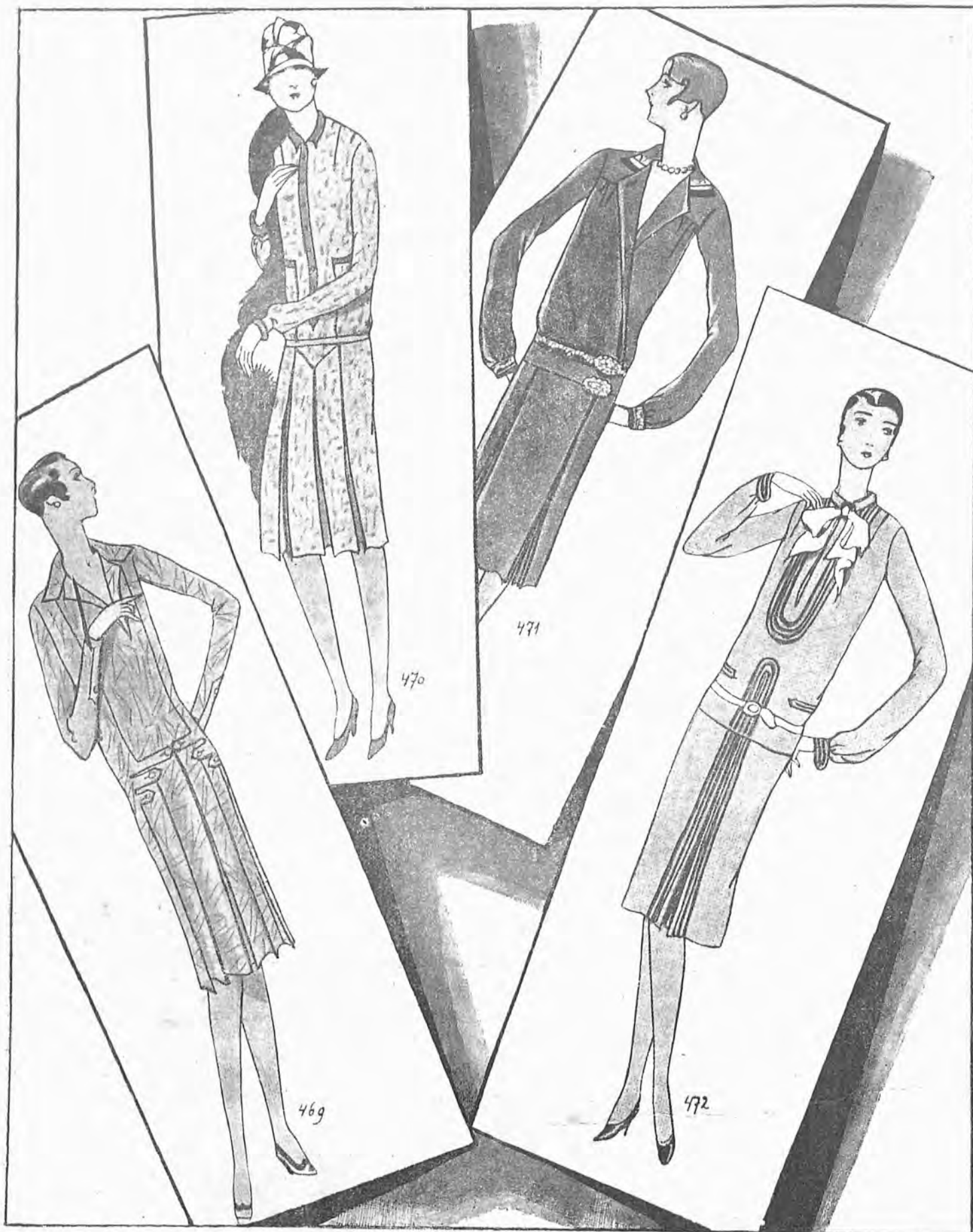
Весна приносить ясні краски, — чорна зникне разом з зимою. Резедовий кольор, зеленаво-синій всі сині й зеленаво-сині відтінки приходять на місце ери червоної краски. Срібlistий і рожевий, оба разом й кожний з осібна є домінуючим в зближаючійся сезоні. Також білий є модний, а чорний надається лиш на візиту.

При сукнях модні жакоти звичайно з цієї самої матерії, підшиті шовком. Лінія стану трохи піднесена в гору, менш-більш на ширину долоні; але чи вдержиться, чи все таки жінки широкі в бедрах задержать її в дотеперішній висоті?

Сп. К.

ПРАКТИЧНИЙ ОДЯГ

з 469. Елегантна сукня з тем-
гової матерії, на переді уло-
жені фалди, які притримують
патки.

ч. 470. Практична сукня з взо-
ристого каше. З переду фал-
ди, з яких бічні підходять
в гору до паток.

ч. 471. Скромна суконка з си-
нього рипсу; прибрання ков-
нірця, маншетів і паска з ко-
льорового гачку.

ч. 472. Практична сукня з во-
пелятого Shetland. Червона
кокарда, пасок і лямівки.
Стан скорочений.

Д О К О Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

ВЕЧІРНІ СУКНІ

ч. 473. Сукня з чорної коронки й шовку. В горі й в долині відложена під коронкою золота дяма.

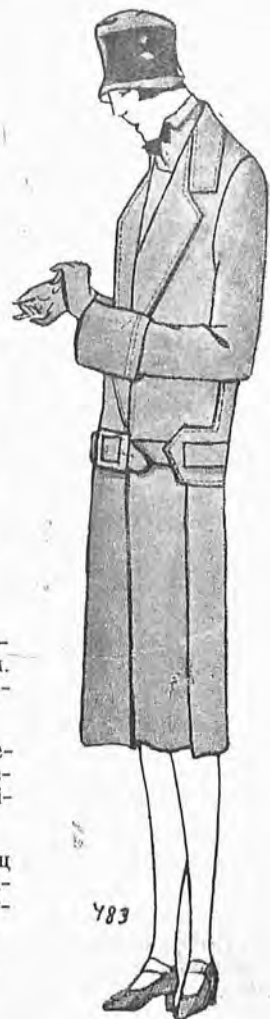
ч. 474. Візитова сукня прибрана в поясі вузькими закладочками. Коло шиї нашита пліска й цвітка. }

ч. 375. Вечірна сукня] з Crêpe Georgette золотистої краски, прибрана коронками. Спідня сукня рожева.

ч. 476. Сукня з касаком з Crêpe de Chine, краски beige. Оригінальне прибрання з вузьких закладочок.

До кожного моделю готовий крій.

ВЕСНЯНИЙ ОДЯГ

ч. 477. Скромний плащ з матеріалу kasha, з модерно скровними рукавами. Пасок уміщений майже в природній лінії стану.

ч. 478. Елегантний весняний костюм з взористого матеріалу, краски beige в двох тонах. Прибрання з однобарвного матеріалу; ґузики.

ч. 479. Костюм з матеріалу kasha, срібlistої краски ковнір, маншети й випустки з червоної шкірки; (На спідничці) два глибокі фалди.

ч. 483. Спортовий плащ для смотрика, з вилоženим ковніром і ориґінально пришитим паском. Елегантна, скромна спряжка.

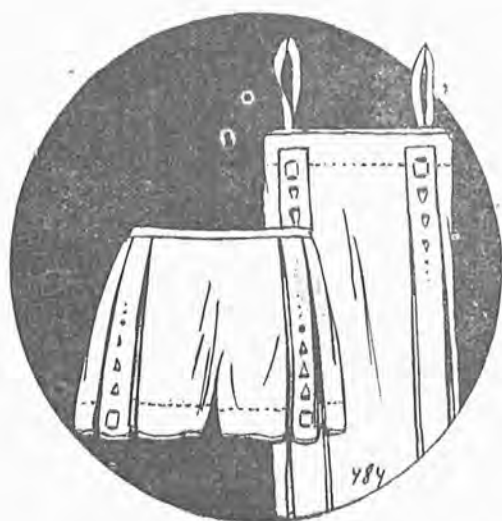
ч. 480. Костюм з взористого матеріалу, в красках: зеленій з білим. Ковнір, маншети й пасок з зелено-го одностаїнного матеріалу.

ч. 481. Плащ з матеріалу kasha в великі крати, піскової краски; а до него спідничка з цього самого матеріалу, — і камізелька без рукавів.

ч. 482. Практичний весняний плащ для смотрика з раґляновими рукавами, прибраний стебнівками й ґузиками. Шкіряний пасок.

До кожного моделю готовий крій.

БІЛЛЯ, БЛЮЗКИ, ШЛЯФРОКИ

ч. 484, 485, 486. Білля: денні сорочки й майтки прибрані плісами, гаптами, або мережками.

ч. 487. Домашня суконка з wzoristogo матеріалу, прибрана иншим однобарвним.

ч. 488. Блуза з *Stere de Chine* з подвійним жаботом, ніжно плісованим. Стяжка оксамітна.

ч. 489. Спортова блуза з шовкового полотна прибрана мережками.

ч. 490. Шляфрок з тонкого вовняного матеріалу, багато гаптований.

До кожного моделю готовий крій.

НАШІ ДІТИ

491

492

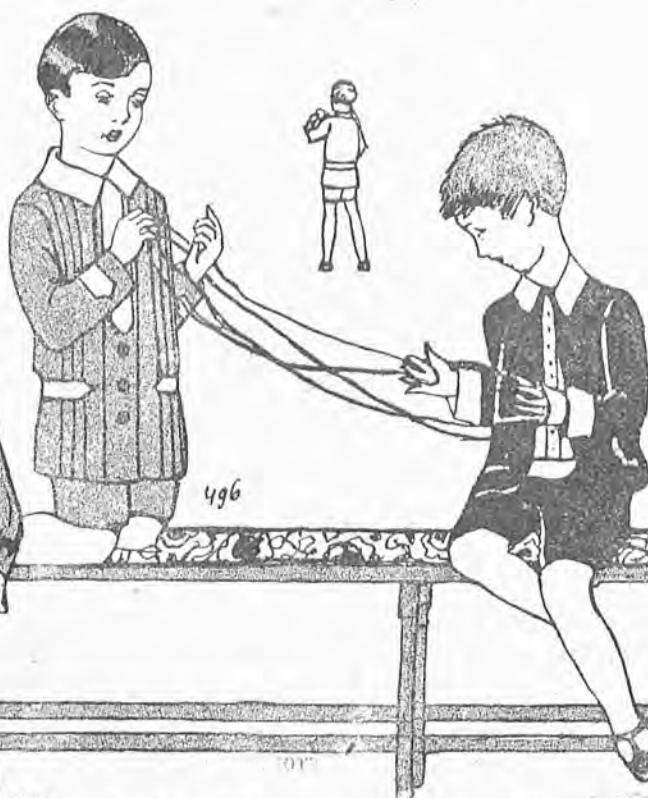
493

494

495

496

497

498

ч. 491 Фартушок для дівчинки з матеріалу в горошки, викінчений зубцями.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ

ч. 492 і 493. Незвичайно практичний одяг для дітей до школи. Блузочки з флянелки в паски; спідничка, споденки й прибрання блузок з однобарвного матеріалу. На блузочках пришитий пасок з гузичками, на яких припинається спідничка або споденки.

ч. 494. Фартушок з двокожного матеріалу; запинається з задку на затріски.

ч. 495. Суконочка з чорного матеріалу, прибрана чорним. Запинається на переді.

ч. 496. Убранко для хлопчика, з вовняного матеріалу, прибране іншим — яснішим.

ч. 497. Убранко з оксаміту; камізілька, ковнірець і маншети з білої піки.

ч. 498. Суконка з гранатової матерії, прибрана гузиками й вишневими лямівками.

ГОТОВИЙ КРІЙ.

ОЛЬКА

поруває

ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ
ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ
ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ

РИНОК 35.
біля Народної
Торговлі.

Як шити спортову блузу

(Докіпчення).

На раменах вставляється звичайно малий кусник (в якому місці, — це все докладно назначено на кроях Н. Х.). Цей кусник пришивається звичайним швом, а береги викінчуються обміткою, (диви рис. 7) або підшивається. Тоді підшевку пришивається рівночасно з матеріалом, при першій шві, з одного боку, а з другого боку закладається підшевку в руках. (диви рис. 8).

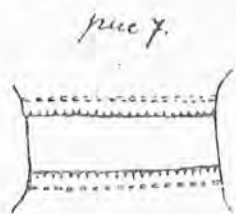

рис. 7. При поєдинчій матеріалі треба шви обкинути.

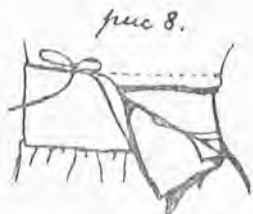

рис. 8. При подвійному матеріалі шви підшивається підшевою.

4. Ковнірець прикраується з подвійного матеріалу. Обі часті прикладається лицем до лица, пристебнується, зіпнявши передтим докладно шпильками, щоб матеріал не посунувся. Як вже готове, притинається матеріал довкола, близько при шві (диви рис. ч. 9), також в кутиках, де шев змінює

рис. 9. Прикроєний з подвійного матеріалу ковнірець треба разом зішити.

напряв треба матеріал надтяти; інакше потім, як ковнірець вивернеться на другий бік, шев в цьому місці тягнувби. Якщо ковнірець скровний без цього кутика, то очевидно тоді не треба нічого витинати.

Тепер приступаємо до пришиття ковнірця; це виконується дуже різно — відповідно до його форми.

Найлегший спосіб, як це звичайно робиться з ковнірцем з витягнутими кутиками, видно на рис. 10.

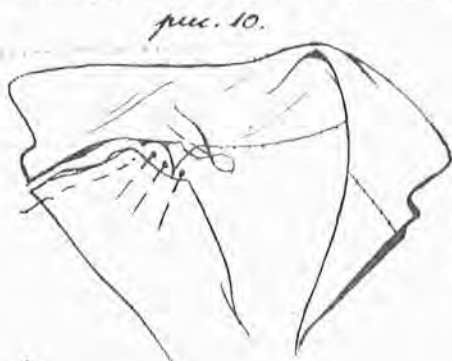

рис. 10. Спідний ковнірець пришивається до викрою ший; відтак підшивкується шев верхнім ковнірцем.

Пришивається передовсім спідну частину ковнірця до викрою ший; тут треба уважати, щоб горішню частину загнутої патки не пристебнувати. Потім випрасовується шев, а верхню частину ковнірця підшивкується шев разом з кроєм виложеної патки.

Коли блузка є викінчена на переді прилягаючими до себе шлицями, то ковнірець пришивається в спосіб поданий на рисунку ч. 11. Роботу зачинаємо з цього, що спідну частину ковнірця вшиваємо до викрою ший, при чому знову не вшиваємо на разі внутрішньої частини шліца. Пришиття ковнірця продовжується на вні, пришиваючи верхню частину ковнірця до внутрішньої частини шліца; це видно докладно на рис. 11.

Тут є потрібно, щоб лінію викрою ший зазна-

чити рівночасно на частині переду і внутрі шліца, щоб ковнірець напавду лежав гладко. Відтак шви треба відпрасувати, а краї швів трохи понадтинати, щоб не тягнули. Врешті треба верхній ковнірець під-

рис. 11. При другим способі пришивання ковнірця пришивається його звичайним швом до викрою ший і внутрішньої частини шліца, а лише на плечах підшивкується верхнім ковнірцем.

шити на викрою ший на плечах В цей спосіб вишитий ковнірець лежить найкраще, — все одно чи носимо його отворений, чи високозапнутий.

Найлегший спосіб пришиття ковнірця бачимо на рис. 6. Тут пришивається верхній ковнірець до викрою ший, а спідним підшивкується.

5. Рукав. Також при рукаві, як хочемо щоб був старанно пришитий до спортової блузи, натрапляємо на різні труднощі, хоч на зверх воно може видаватися легкою річчю. Вже при зішиванню рукава, що робиться наперед з правої, відтак з лівої сторони, треба уважати, щоб на верхній частині рукава зробити кілька фалдиків (диви рис. 12). Долішню частину рукава треба зморщити на ширину маншета (диви рис. 12). Маншет крається з подвійного матеріалу. Обі його часті кладеться лицем до лица, спається шпильочками, а відтак стебнує. По-

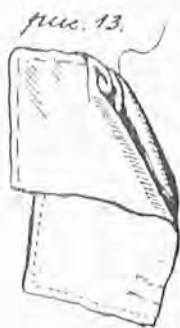
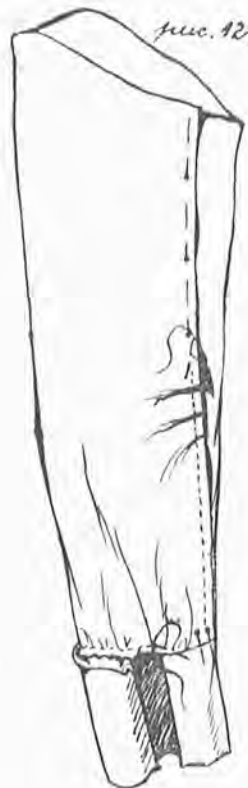

рис. 12. Долішню частину рукава вишивається всередину між обі часті маншета; частина рукава лишається вільна, і її заобрублюється.

рис. 13. Обі часті маншета зішивається разом, а відтак вивертається.

тім маншет вивертаємо і краєм прифастриговуємо (диви рис. ч. 13). В блузках до прання можна маншет ще раз зістебнувати, але при шовкових або вовняних краще лишити так.

Тепер пристається верхню частину маншета

до в долині зморщеного рукава, уважаючи, щоб сходилися знаки. Зморщити повинні прийти головню під лікоть. Між кінцями маншета лишається яких 3 см вільного рукава, який треба загнути (диви рис. 12). Вкінці закладається внутрішню частину маншета над швом.

Тепер треба ще зробити дірки на гузики. Тому, що при більш елегантних блузах робиться звичайно виложені маншети, то їх запинається на подвійний гузик, а в тій цілі є потрібні дві дірки; одну з них, спідну, робиться прямию, верхню в поперек (диви рис. 14, і 15). Можна також подвійний гузик

зправа і зліва, або зі швом вшивається рівночасно обрубцею, яким відтак підшевується шев. Очевидно рукав треба передтим прифастригувати, при чому однакові знаки повинні рівно припадати до себе. Най-

рис. 17. Пасочок зашивається з довгого кусника матеріалу, який відтак вивертається при допомозі аграфки.

краще є спробувати перед стебнуванням прифастригований рукав; бо відповідно до цього, як хто держиться, треба рукав підтягнути вище, або нище.

Накінець треба ще блузу викінчити долиною. Також і це можна всіляко робити. Звичайно закладається матерію, — грубішу ширше, тоншу вужче, або скісним матеріалом відлямовується; вкінці можна викінчити рульоником.

При блузах долиною вільних, т. зв. касакових формах, робиться звичайно на боці запнутий фалд; на верхній його частині пришивається пасмантерійний шнурочок, а на спідній гузики (диви рис. 16).

Спростування друкарської ошибки.

В попередньому числі трапилася прикра помилка при ломанні статті: Як шити спортову блузу.

По першій шпальті 16-ої сторінки належить продовжити текст сьомим рядком другої шпальти (під рисунками) аж до слів: Кожна половина, відтак треба продовжити текст першим рядком другої шпальти аж до слів: місця в блузі (диви рис. 6). Врешті закінчити 12-им рядком другої шпальти до кінця статті (т. зв. французьким стилем).

рис. 14, і 15. На маншетах з вилогами робиться по дві дірки. Верхню прямою, спідну в поперек.

рис. 16. Збоку блузу запинається на петельки і гузики.

імітувати; а то в цей спосіб, що до одного краю маншета зі середини пришивається гузик і його запинається на дірку з другого краю маншета. Тоді не дається вилогів до маншетів, бо тут розходиться о упрощення роботи блузки.

Тепер вже готовий рукав треба ще пришити. Це робиться в такий спосіб: або пришивається швом

РУЧНІ РОБОТИ

ХЛОПЯЧА БЛЮЗКА.

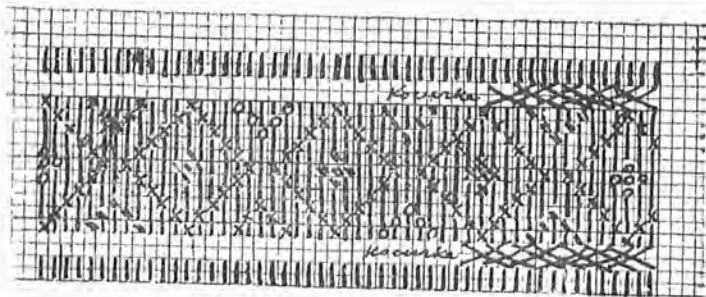
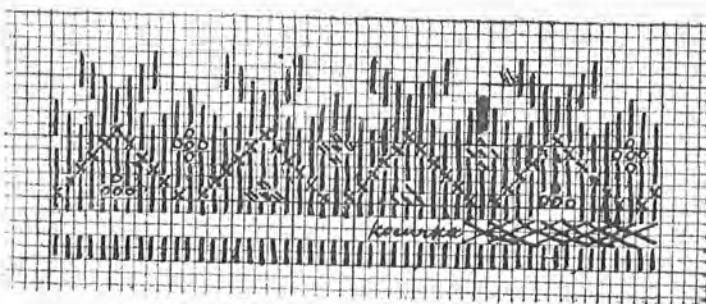
(Модель п. І. Білинської з Пчани).

Хлопяча блузка з нізінною вишивкою, виконана на полотні нитками D M C, в кольорах:

|| чорна, . . . хх червона,
oo жовта, |||| зелена,
|| ліліова.

Таке приміснення нізінної вишивки надається теж до білого або кремового вовняного матеріалу; тоді вишивку треба виконати через канву, або інший подібний матеріал (рідке полотно, органіну, або млинську газу).

Рівнож в цей спосіб можна вишити на шовку, нитками Mouline, або фільофлос; і жіноча блузка з Sere de Chine прикрашена дискретною вишивкою на ковнірці, (який в теперішній моді має назву „хінського“) маншети, та в розкря, представляється незвичайно елегантно й ефективно.

Взори на ковнірці, маншети і пазаху (розкрій).

НА ВЕСНУ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

по приступних цінах та

в найкоротшому часі

НА ВЕСНУ

виконув

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ.

Марії Волянської-Тавлюк

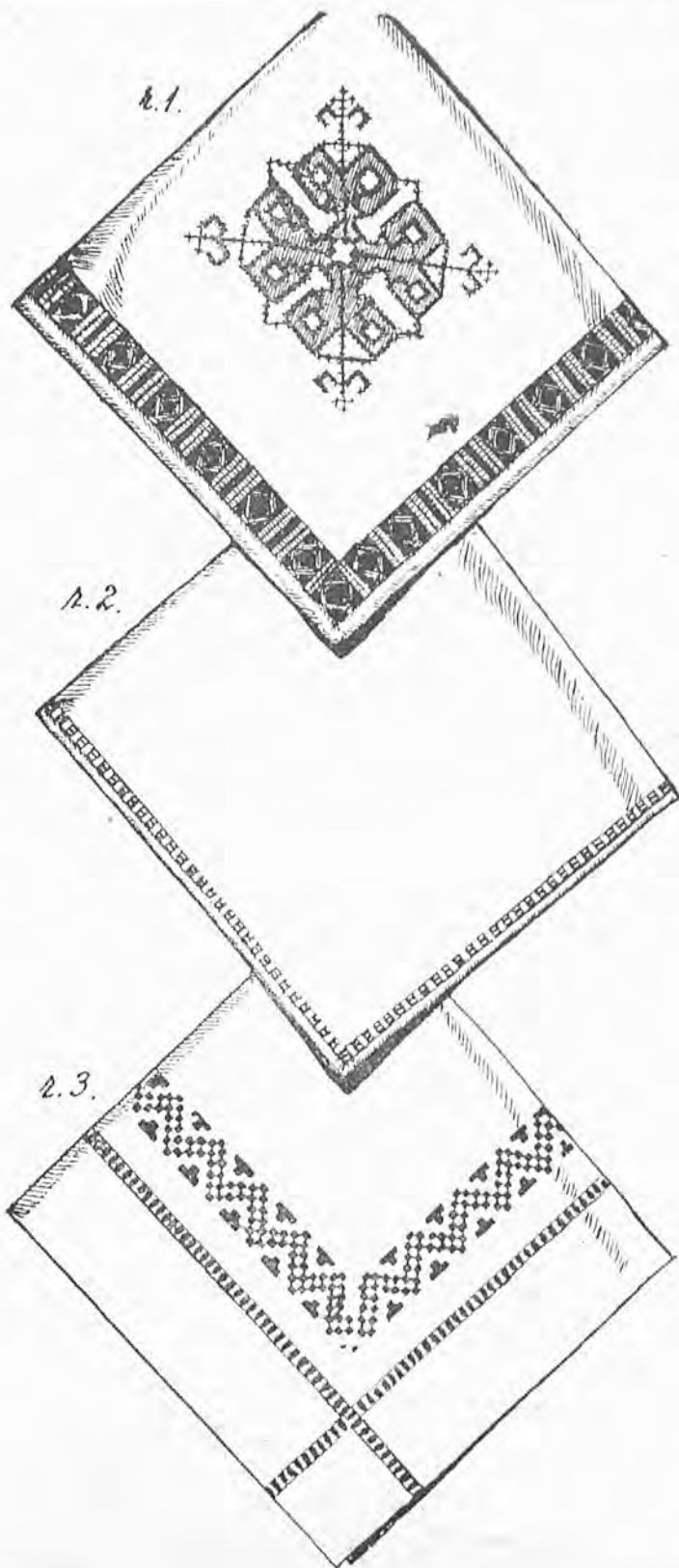
Львів, Собіського 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0.50 — до 1 зол. за штуку, після зложення належності готівкою або поштовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

ТРИ СПОСОБИ ВИКІНЧЕННЯ РУЧНИХ РОБІТ НА КРАЯХ:

- 1) широкою мережкою
- 2) вузькою, званою на Підгір'ю „цирка“
- 3) Звичайним способом, з широко заложеним матеріалом.

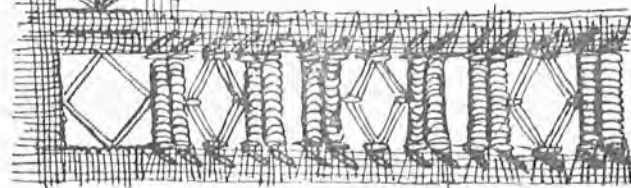
Цей третій спосіб, загально прийнятий, вимагає певної кількості матеріалу, і примінюють його до всіх майже ручних робіт, як обруси, серветки, а навіть рушники і т. п. Вузьке примереження для придержання заложеного матеріалу, є найменш вибагливим способом викінчення даної роботи, зі згляду на витрату часу, як і сам її вигляд.

Натомість два попередні способи, куди краще надаються до викінчування цього роду робіт. Вони ефективніші в своєму приміненні, нешаблонові і надають роботі далі легший вигляд.

А спосіб їх виконання можна собі легко присвоїти, на підставі поміщених тут рисунків. М. С.

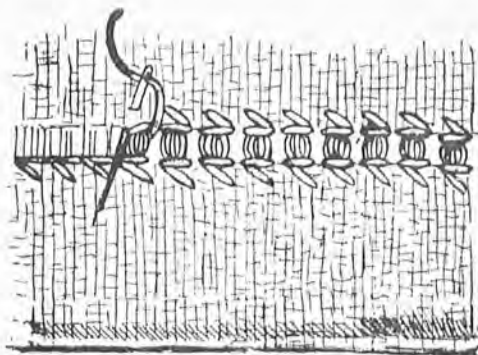
2.1^a

2.2^a

2.3^a

ФОРТЕП'ЯНИ, П'ЯНИНА І ФІСГАРМОНІЇ

о різних цінах продає, купує, вимінює готівкою

Фірма **ГАНЯК** Львів, вул. Панська 21/І п. — Тел. 35-45.

ДР. СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

В і т а м і н и

В людській їжі знаходяться такі хемічні складники: білковини, товщі, углеводні (цукри), мінеральні соли та вода.

Досвід показав, що людина живлена тільки цими складниками не вдержиться при здоров'ї та житті. Вона попадає в ряд недуг, котрі винищують організм. Причиною цього є недостача поживних тіл, званих вітамінами. Вони знаходяться в деяких яринах, овочах та звіринних продуктах як: мясо, молоко, масло, жовтко, тран і т. д. Є це тіла ще неповні пізнані що-до їхнього хемічного складу; їх названо А, В, С, D або фактор антирахітичний, антиневритичний і т. д. — в залежності від цього, які недуги виступають ізза недостачі такого тіла або відповідно до того, які недуги лікують подаванням цього фактора.

Тіло А викрили в 1912—13 р. Американці Осборн і Мендель в бураковому олію і назвали його фактором А. Він знаходиться передовсім в жовтих товщах рослинних та звіринних: в маслі, оліях, риб'ячій трані, в жовтих яринах як: морква, баклажани (помідори), а також в інших яринах, як: салата, капуста, шпак, вкінці в м'ясі, нирках та жовтку яйця. Здавалосьби, що його дуже багато, однак при звичайному способі приряджування їжі велика його частина гине, бо розкладається під впливом воздуха та високої температури. Тільки в риб'ячій товщі тіло А не розкладається під впливом воздуха. Фактор А має значіння для організму, що розвивається і росте, бо недостача цього фактора спричинює задержання зросту, недуги очей (курча сліпота) і т. д. Діти такі є слабівиті та мало відпорні проти недуг. Про дійсність цього твердження переконують нас досліди лікарів

роблені на щурах та лікарська практика. З неї довідуємося, що в Данії та Японії, де дітей кормлять збірним молоком, багато дітей хорує на недуги очні та сліпне. Колиж додати дитині до їжі денно 20 гр. масла або трану, недуги ці уступають.

До недавня приписувано тілові А велике значіння при повстанні кривухи (rachitis). Однак тепер показується що це ще квестія спірна, бо на повстання кривухи має вплив передовсім недостача світла, а саме ультрафіолетних лучів, що знаходяться в соняшному світлі. Сьогодні приймають, що кривуху викликає недостача особного фактора D, котрий повстає так в тілі звірячій, як і поза ним під впливом ультрафіолетного світла. Масло, холястерина та інші товщі набувають його через насвітлення, а в риб'ячій трані витворюється він з поживи риб. Поживою тою є дрібні морські рослини, звані плянктоном, котрі живуть на поверхні води, осяяні сонцем. Вони витворюють фактор D, а риби (згл. кити) поїдаючи їх, депонують це тіло в товщі. Звідси велика лічнична вартість трану.

Вітамін В видобув Функ 1911 р. з оболонки рижу. Знаходиться він також в оболонках інших зерен як: жито, ячмінь, кукуруза, а також в дріжджах. Недостача цього тіла викликає недугу, звану Besi-besi або загальна нервиця; є це недуга, що виступає головню у народів, які живляться рижем позбавленим оболонок. Ця недуга є поширена в Азії та тропічних околицях. Однак вона появляється і у нас в касарнях, тюрмах та бараках. Симптомами її є забурення серця, опухи, болі та пораження м'язів та нервів. Виступає також у звірят та птиць, кормле-

Н а ш а Х а т а

Модерне урядження хати обмежується на як найменшу кількість предметів — але за це вони мають бути добрі, доцільні й солідні. Сьогоднішня доба не є ні романтична, ні сентиментальна, та не любується в переховуванні старої переписки, та засохлих квітів. Нинішні люди хочуть мати провітрені всі закутки, бажають світла, воздуха, простору. Чимраз більше змітне старання визбутися з мешкання несмачних прикрас та дешевої позлітки. Вирішення проблеми урядження хати є справою соціальною: тут треба руководитись економією, здоровою простотою і естетичним смаком, — не жадобою блиску й репрезентації.

Спальня повинна мати вікна звернені на схід, або полудневий схід, щоби рано можна її добре провітрити й відсвіжити сонінними лучами, та щоб сонце не дозволило довго вилігуватися в ліжку.

Величина спальні має відповідати кількості людей, які в ній сплять. На думку деяких лікарів на одну особу потрібно щонайменше 32 м² простору. Для людей, що працюють фізично, треба більше воздуха, бо вони при віддиханні з'уживають більше кисня. В з'ужитому воздуху сон не приносить ніякого відсвіження. Чоловік встає змучений душевно й фізично.

Спальню треба добре провітрювати. Коли хочемо мати добрий настрій і здоров'я, мусимо закинути накопичування в спальні ріжких тяжких заслон, портієр і т. п. Чим більше в спальні свіжого воздуха, тим здоровіший відпочинок.

Вікна мають бути великі, а на них лиш малі білі заслони. Найкращі з етаміни, тусору або батисту; треба їх мати дві пари, щоб часто змінити. Гарні й практичні є вітражики, які не впускають в хату зору цікавих з вулиці або з протилежних вікон, а не є такі тяжкі, як цілі стори.

Підлога в спальні, повинна бути паркетова; її найлегше вичистити, але де це неможливо, треба вдоволитися підлогою зі звичайних дощок. Дощок не малювати бодай три роки по вибудованні дому, щоби не кинувся гриб. На підлозі один більший диван, або хідник. Коло ліжок окремі малі диваники.

Спальня повинна бути ясна; може бути цілком біла, тільки на горі прикрашена кольоровим мотивом. Дехто твердить, що темні стіни роблять кімнату інтимнішою, або що вони є практичніші, бо не пізнають на них бруду. Така людина немає поняття о здоровім мешканню. Чоловікові що перестерігає чистоту, тажко стерпіти бруд, чи видить його, чи ні: а малювати стіни так, щоб на них не було пізнати бруду, значить те саме, що запудрувати брудну шню, або лице.

До спальні не надаються тяжкі образи, а вже найменше олійодруки; за це гарно, як висить оригінальний, погідний образок кисти правдивого, хочби й початкувального мистця. Урядження спальні повинно бути зовсім поєднане. Два ліжка, дві шафи, два нічні столики, туалета з зеркалом; як є місце можна ще поставити отаману. Дуже гарні й тревалі є спальні ясні, дубові, хоч можуть бути й з мягкого дерева.

Ліжка найкраще поставити разом, вищими поручами оперти о стіну, щоби зі всіх сторін був доступ воздуху. Вони не повинні стояти проти вікон, щоби не разило світло в очі. Також не повинні стояти на протязі, між вікном, або дверима.

Дуже багато значить гарна прикраса-ліжка. В загальні на прикрасу хати повинна звернути господаря пильну увагу, та не купувати дорогого чужостороннього лахміття, а вносити всюди на кожному кроці своєрідну українську культуру, декоративне народне мистецтво. Хай кожна інтелігентна жінка стремить до цього, щоб не комфорт і смішна пересада, а здоров'я, чистота, елегантна простота та своєрідна краса гляділи з усіх закутків її хати.

ФІРМА

РОМАН ЗУБИК Л Ь В І В

ВУЛ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ИНШІ — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

них лущеним зерном (кури). Лікують цю недугу чорним разовим хлібом та отрубам.

Вітамін С то фактор антишкорбутовий. Недуга, звана шкорбутом, виступає на кораблях, у в'язницях та всюди там, де люде примушені живитися сушеним мясом без ярин. Обяви її: обезсилення, кровавлення з ясен, шкіри, ставів та м'язів, болі і зломання костей, випадання зубів, запалення олегочної, опух і т. д. Лікуємо шкорбут яриною і овочами. Найбільше того вітаміну мають: капуста, салата, цибуля, бульба, бураки, а з овочів: цитрини, помаранчі, суниці, малини, яблука. Вітамін цей розпускається в воді, розкладають його луги (алькалії), а кваси хоронять перед розкладом. Нищить його сушення та відгрівання ярин, але при варенні ярин (бульба, капуста) не зникає.

Подібною до шкорбута є недуга Меллер Барльова у немовлят (кровотеча зі слизниць і шкіри, кроваві стільці і моч, болі в костях). Недуга ця виступає у дітей кормлених штучним молоком і зникає при кормленні природнім.

Оце кілька слів про вітаміни, які необхідно знати модерній жінці. Вона приряджує їжу для родини та мусить дбати про розвиток своїх дітей. Коли вона обізнана зі значінням вітамінів, тоді розуміє, яка пожива найбільш відповідає її дитині. Вона зрозуміє, чому найліпша мішана пожива, чому необхідні ярини та овочі, чому шпінак та морковця такі добрі для дитини. Підзнає відживну вартість товщів; що масло є куди здоровіше від смальцю, (смалець немає вітамінів), що жовте масло є багатше на вітаміни чим біле, сушена ярина гірша від свіжої, штучне молоко шкідливе. Овочі не є тільки присмаком та забаганкою дітей, але є необхідною потребою організму, що росте й розвивається. Мати недужої та блідої дитини зрозуміє лічницю вартість трану та не занедбає придбати його своїй дитині.

Вміючи раціонально дібрати та приладити вітаміни, жінка підносить відпорність дитячого організму та виховує здорових і сильних громадян.

Жінка а спорт

Гертруда Едерле переплила не тільки як перша жінка канал Ля Манш, вона побила рівночасно усі раніше здобуті осяги мужчин. Правда в короткому часі Фіркешер і Мішель випередили Едерле майже о дві години, все таки насувається питання, чи може жінка перевищити в спорті мужчину, чи може вона здобувати нові спортові осяги і їх вдержати? Ці питання стали актуальними від часу, коли жінки стали поражно берематися спортом і від часу, коли загаль почав зовсім інакше оцінювати фізичні здібності жінки. Фахівці висказують погляд, що хоча є передвиджений значний фізичний розвиток жінки в майбутньому, то все таки мужчина в спортових досягненнях все буде стояти вище. Причини треба шукати в анатомії, ріжниці будови тіла обох полів. Мужчина є пересічно десять до двадцять сантиметрів вищий, жіноче тіло має більшу кількість товщевих клітинок, мужеське — сильніші м'язи. Ріжниця в будові тіла, яка впливає з фізіологічного призначення жінки як матері, має у спорті величезне значіння і вона грає головну роллю при легко — атлетичних осягах, зокрема в бігу.

На полішення жіночих осягів, при щораз то більшому поширенні серед жінок заінтересування спортом, впливають різні обставини. Передовсім інший спосіб виховання молодих жіночих поколінь, а відтак зміна понятя про одяг. В нинішніх часах жінка може собі дозволити управляти спорт в такому одязі, який є в повній раціональній і в якому вона може виконувати вільно всі рухи. А пригадаймо собі, як була вдягнена жінка тому п'ятнадцять літ — пр. до ситківки. Шнурівка, довга по землю сукня, догрі рукави, не могли причинитися до таких осягів, які жінка може сьогодні здобути.

Плавання, це спорт в якому жінка найскорше зможе перевищити мужчину. Більша скількість товщу в жіночому тілі робить його у воді легшим і рівночасно являється природною охороною від зимна, чим полегшує жінці довше вдержати у воді. І дійсно у плаванні на дальшу віддаля жінки мають найкращі осяги, от хочби Гертруда Едерле. Колиж ходять о скорість у плаванні, то стрункість будови мужеського тіла являється кориснішою. Це саме можна сказати відносно легкої атлетики й інших спортів.

Інтересні є відносини у спорті ситківкарським. Міжнародні успіхи „королевої ситківки“ Зузання Ленглен звернули увагу на здобутки жінки в цій ділянці спорту. Безумовно вона осягнула найбільше з усіх жінок. Однак... Зузання Ленглен програла дуже багато змагань проти мужчин і то друго- і треторядних граців (змагань неофіційних, бо офіційно може ставати до змагань тільки жінка проти жінки). При цьому рішає не ріст мужчин — Зузання Ленглен є, як відомо, дуже низького росту, а це при ситківці не без значіння — але сила м'язів правої руки, в якій також жінка ніколи не дорівнює мужчині.

З цього видно, що жінка не перевищить мужчини в спорті, але це не має пайменшого впливу на значіння спорту взагалі. Найважнішою справою являється піднесення пересічного уровня жіночих змагань і осягів, поширення ідеї участі жіноцтва в спортовому русі, бо це причиниться до виховання здорового й дужого молодого покоління. О. Ш.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину — бо це терпіння не повстало з Вашої вини. Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки в життю. Тому нехай кожний недужий звернеться негайно до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька 35.

винахідника і спеціаліста патентованих бандажів, а також пасів на живіт для мужчин, жінок і дітей. Цим бандажам завдячує сотки людей свій ратунок навіть у застарілих випадках.

Фірма М. Фрайліха, що існує вже 60 літ здобула собі признання і багато похвал не тільки в краю але й за границею. Про це свідчать золоті медалі, почесний докторат, численні подяки від високих достойників, священиків, офіцерів і лікарів. Фірма Фрайліха заняла в тій області перше місце.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Найбільшим ворогом собі є та жінка, котра не передплачує „Нової Хати“. Жінка, яка не має „Нової Хати“, мусить купувати чужі журнали і тим скріплює чужі видавництва. Чужі журнали поширюють чужу культуру. Тому всі повинні передплачувати „Нову Хату“, якої передплата на рік виносить лише 18 золотих. **Дотелерішні передплатниці хай бирівнують залеглу передплату:**

БЕРІЗКА

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Купіль ніг проти тревалих болів голови. Красі, спокоеві її гладкості лиця дуже шкодять болі голови, (мігрена, невральгія або нервові болі голови). Певного средства проти цих болів нема, а много жінок терпить на мігрени. Біль голови вирізує тверді лінії в лиці, надає устам вигляд терпіння і ділає руйнуючо на цілий організм людини.

Середником проти цих болів є щоденні гарячі купелі ніг. Коли побачимо добрий успіх, не треба переставати але терпеливо продовжувати лікування. Дуже добрим додатком до цих купелів є чай з рум'янку.

Коли устануть болі голови, лице набере свіжішого й кращого виразу.

Матеріали вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

Ради господиням

Щітки до волосся миемо в холодній воді, в якій розпушена сода. Дуже добре натерти їх жовтком і зачекати аж жовток ствердне. Опісля треба щітку витерти і добре виполокати.

Рижова щітка не поломиться, коли перед уживанням спарити її гарячою водою.

Мраморні плити дуже добре чистити цитриною і сполкати чистою водою.

Вікна чисто вимиемо водою, до якої додамо трохи синки, *Алюмініове* почорніле начиння дуже гарно вичистимо відваром лупинки з яблук.

Мосязні річі чистимо сіллю. В тій цілі робимо папку з соли й оцту і тою мішаниною натираємо предмети, а відтак витираємо їх ще мягким, сухим платком.

Як можна мати з білка подвійну скількість піни? На кожне білко дати ложку води і бити піну, як звичайно. Скількість піни подвоїться, але піна буде густа, як зі самих білків.

Твердий хліб змякне, коли вложимо його до кам'яного начиння, добре накриємо покрішкою та вложимо до горшка з кип'ячою водою, де буде стояти доти, доки вода не вистигне. Хліб стане наче свіжий.

Приписи.

Пропорція на 6 осіб.

Книдні з булки.

Покраяти в кістки 10 черствих булок, дати на бритванну, скропити ложкою товщу і вставити до рури, щоб просохли. По винятті з рури, полляти кватиркою хоходного молока і оставити нехай уся булка насякне молоком. Втерти на біло 5 жовтків, додати $\frac{1}{4}$ л зимного молока, 26 дкг муки, посолити до смаку і дальше терти, щоб не було грудок. Полишені білка вбити на шум і додати до тіста. Потім всипати булку, добре вимішати і відставити на $\frac{1}{2}$ години. Опісля виробляти книдлі, величини малого яблука, мачаючи руки в тертій булці, кидати на окріп і варити під покрішкою у широкій посудині. Варити щойно тоді, коли подається зупу на стіл. Видаючи помастити обильно шкварками. Ці книдлі смакують з квасною капустою і вуджениною.

На пісний день можна їх подавати із сочевицею або з повилком розробленим сметанкою.

Легуміна зі сира.

Змолоти 2 рази на машинці до мяса 1 кг доброго сухого сира або протерти крізь сито, додаючи 5 зварених і змелених бараболів. Втерти на біло 6 жовтків з 25 дкг цукру і з 1 ложкою свіжого несоленого масла. Для запаху дати цитринової шкірки. До жовтків добирати по трохи сира і знова терти. Коли весь сир вимішаний з жовтками, всипати 3 дкг муки і добре вимісити рукою. Опісля додати шум з осталих білків і ложкою вимішати. Цю масу дати до ринки, вимашеної товщем, та посипаної булкою і вставити до недуже гарячої рури на $\frac{3}{4}$ години.

Готову легуміну викинути на півмисок і посипати цукром.

Пляцок з повилком.

Тісто: 15 дкг свіжого масла, 4 жовтки, 15 дкг цукру втерти на біло. Додати $\frac{1}{2}$ кг муки, $\frac{1}{4}$ л. солодкої сметанки, 3 дкг дріжджів (розроблених в сметанці): шкірку з 1 цитрини і все це місити пів години; тісто має бути вільніше, чим на вареники. По вимішенню відложити $\frac{1}{4}$ частину тіста, а решту розтягнути на блясі, помащений товщем і посипаний мукою. Розтягнене тісто посмарувати білком.

Перша маса: $\frac{1}{4}$ кг спарених мигдалів змолоти, додати шум з 3 білків $\frac{1}{4}$ кг мілкового цукру і все вимішати. Цю масою прикрити сирій пляцок.

Друга маса: $\frac{1}{2}$ кг доброго повила розробити малиновим або вишневим соком, додати цитринової шкірки, 10 дкг спарених і змелених мигдалів, 10 дкг родзинків без кісток, дрібку цинамону, все добре вимішати і наложити на мигдалову масу.

Завершення пляка: З полишеного тіста виробити однаково грубі валочки. і покласти їх на повилу, поперець плячка у рівних відступах. Якщо пляцок підросте, посмарувати валочки жовтком, посипати січеними мигдалами, змішаними з мілким цукром і пекти годину.

С. Мійська.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВИ

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ у Львові відбудуться дня 19. Березня 1927. в салі „Бесіди“ при вул. Рутівського 22. о год. 5-й попол. з таким дневним порядком:

- 1) Відкриття Зборів.
- 2) Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів.
- 3) Звіт з діяльності за 1926 р.
- 4) Відчитання звіту з ревізії.
- 5) Затвердження білянсу за 1926. і розділ чистого зиску.
- 6) Доповняючий вибір Надзірної Ради.
- 7) Внески і запити.

НАДЗІРНА РАДА.

ОСНОВАНА в 1837 р. ФІРМА

І. ДРЕКСЛЕР & СИНИ

(власник фірми: КАЗИМИР ДРЕКСЛЕР)

ЛЬВІВ, ПЛОЩА КАПІТУЛЬНА 2. — ТЕЛ. ч. 13-17.

РОБІТНЯ І МАГАЗИН ПОСТЕЛІ

КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ ПОДУШОК, БІЛЛЯ ЖІНОЧОГО-МУЖЕСЬКОГО І ПОСТЕЛЕВОГО

3 приводу 90-літнього існування фірми уряджує ювілейну продаж з 15% опустом.

поручаючи: полотна, шифони, обруси, рушники, хусточки, зефіри, полотенця, бархани, воалі, коци, дивани, хідники, фіранки, капи, дреліхи, пледи, сінники, піря, волосіння, Комплетні шлюбні виправи.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

В е л и ч и н а	для смотриків			д л я п а н ь					
	14	5	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковчирці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилок **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блужки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портіери, капи, накидки, подушки і всі інші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.		1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „		1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок своїх і чужих. Хоронить жінку перед неміттю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. Аккуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знакомиє з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДОПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50
чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80
— — Для закордону: (цілорічна) 3 дол. — —

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневник

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл.
на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 долари амер.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

НОВИНА!

НОВИНА!

Купуйте багато ілюстрований

Календар -- Альманах

„Жіночої Долі“ на 1927 рік

ЦІНА: в краю 3 зл. 30 ам. цен., з пересилкою 3.60 зл.
Для закордону: 50 ам. цен., з пересилкою 60 ам. цен.

Так Календар як і „Жіночу Долю“ можна теж замовляти в Канаді через Книгарню Вп. Ів. Чайки: Mr. I. Chajka Canada Sask або Mr. Peter Schewchuk Station C" box 1008 Toronto Ont В Америці Mrs. Helen Lototsky 79 New Yorkstr Jersey City N. J.; Dr. W. J. Simpson 1286 Milwaukee Ave Chicago Ill

Жіноча Промислова Спілка

„Т Р У Д“

Кооператива з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільш вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілості й часті, вишивані сорочки, блузки, прикраси домашнього урядження і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ

СУКОНЬ І БІЛЛЯ

ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 вол. Вписове 2 зол.

Години прийнять: від 8—1 і 3—6.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТИКИ

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушевими, обильно ілюстрованими зшитками
ПІД РЕДАКЦІЄЮ **МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ** при співучасті найкращих наукових і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол. — Квартальна передплата 7 зол.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

число - ч.

* **НОВА
ХАТА** *

м.

7

9 2

7.

б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

уділ 10.— 30л.

вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

РІК IV

Одинокий, найстарший на
західних українських землях
ілюстрований двотижневик літератури,
науки, мистецтва й суспільного життя.

РІК IV

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

- 24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
- 300 артистично виконаних ілюстрацій.
- 50 різних новел, оповідань і повістей.
- 200 статей на різноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік.

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цент.

Редакція й Адміністрація.

„Наша Бесіда“, Warszawa, Długa 50 m. 47

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за гра-
ницею 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети,
що нас очернюють, обрікують і радіб нас
розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других вао-
хочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю
і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

РІК II.

Найдешевша
Ілюстрована тижнева газета

РІК II.

НАРІД

під редакцією Володимира Островського
ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол.
50 гр., на рік 7 зол.

За кордон: на півроку 1 долар, на рік 2 долари.

Адреса Редакції й Адміністрації:

NARID, Warszawa, Długa 50 m. 47. — Р. К. О. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КЮСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку
5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер.
долари або їх вартість в іншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

Робітня жіночих і діточих суконь
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

(ПРИЙМАЄ)

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

В АСТУПНИК ФАБРИКИ ГНУТИХ МЕБЛІВ „МАЗОВІЯ“

ЙОСИФ БЕЗДЕК — ЛЬВІВ

ВУЛ. ПАНСЬКА, Ч. 15.

ТЕЛЕФОН Ч. 23-04.

ГУРТІВНА І ДЕТАЙЛІЧНА ПРОДАЖ ГНУТИХ МЕБЛІВ.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III.

ЛЬВІВ, КВІТЕНЬ 1927.

Ч. 4.

ЗМІСТ: О. Вергановська, Мініатури; М. Ф., Перекладчиці Шевченка; Оксана Л., Моя подорож на могилу Т. Шевченка; Олена-Федак-Шепарович, У Карін Міхаеліс; М. М., Школа радості; Р. С., Наші мистецькі скарби; І. Федорович-Малицька, Українська артистка в концертній залі; А. Аверченко, Вечером (пер. Ст. Г.); Моді; Ручні роботи; Ріжні вісти; Берізка, Як заховати красу, свіжість і молодість; С. Мійська, Приписи; Ради господиням; Ілюстрації: Ружена Бєсенська, Юлія Віргінія Ленгсдорф, Карін Міхаеліс, Хата на могилі Тараса Шевченка.

О. ВЕРГАНОВСЬКА

Мініатури

РАДІСТЬ.

Пливе потічок, камінчики розсипає... Перлинами
сміється вода, промінням сонця ловить...

Над водою калина червоним ягідком пригля-
дається...

На луці, на поляні діти за сонцем ясним біжать...
За дітьми цвіти в промінню.

Метеликам крильця лучі сонця гріють...

Тепло. В лучах пливе, в лучах сміється

радість.

СМІХ.

Веселка станула на небі і золоті лучі верхами
пливуть, листки дерев ворухаться... Золоті кучері смі-
хом розсипаються, очі примкнені весело жартом ві
розхилиються.

У веселці лучі переливаються, — у сміхові воли
теж снуються...

Як упаде в смарагд смереки червоний, веселко-
вий луч — такий червоний сміх і уста скривлені,
в очах пожежа...

Оттакий сміх... Золотий сміх... Золотий та чер-
воний... А між ними повно різного сміху...

Принадний як золото —

Страшний як кров — людям

сміх.

СОН.

Легка імла тихесенько снується... Теплом відди-
хає... Гладить повіки, цілує очі... Мрійну мельодію
несе...

Голубить, колише...

— Хтось засвітив сірник!

Розсипалися пера колібрів — пташок...

І летять і летять як сніг до долу...

І так їх багато! А тепер красками гуртуються:

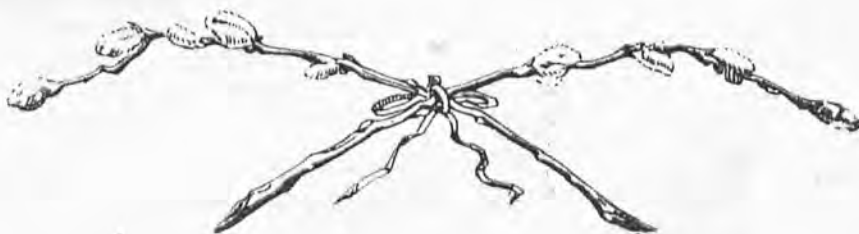
Краски зливаються, бліднуть...

Постать. Одна, друга... починається гра.

Сон вже прийшов. Сон вже тут.

Сон любить казку — я люблю

сон.

ПЕРЕКЛАДЧИЦІ ШЕВЧЕНКА

Поет, що так глибоко відчув і зрозумів жінку, що виідеалізував її істоту та тіліс на вершині, де нічо не в силі забрудити її — поет, що горів огнем обурення проти всякої неправди й неволі, що ки-

дав пламенним словом гніву у вічі знепавиджених підніжків всіх несправедливих правлїн — цей поет мусів знайти відгук і зрозуміння у серці кожної жінки, що мовчки терпіла не тільки від соціального приниження своєї особи, але боліла за покривдження людської гідності у більшості людей.

І мабуть цим психічним спорідненням можна пояснити те, що найбільше перекладів Шевченка зладили жінки. Шевченко захопив їх безпосередністю свого відчуження, своїм великим, палким серцем співучістю та мальовничістю своїх пісень.

На чеську мову перекладала Шевченка Ружена Єсенська, на німецьку Юлія Вірґінія.

Крім цього перекладали Шевченка на німецьку мову пані Wutzky а на англійську пані Voynich.

Ружена Єсенська (нар. 1863 р.) визначна чеська письменниця відома загальною зі своїх повістей та драм, які грають у всіх чеських театрах. Одну з її пес „Девята левада“ грали в перекладі на українську мову наші стрільці — скитальці в Йозефові, в доказ вдячності поетці, що поширила славу нашого великого Кобзаря між своїм народом.

Із листа Ружени Єсенської до Редакції „Нової Хати“ довідуємося, що в молодих її літах звернув її увагу на Шевченка великий чеський поет Ярослав Врхліцкі (1853—1912). Вона так захопилася піснями Шевченка, що навчилася української мови й зачала перекладати. Помагали їй в цьому ділі Іван Франко і великий прихильник Українців Франтішек Ржегож, Чех, який працював над культурним зближенням обох народів і який свою багату українську бібліотечу подарував Чеському Національному Музею, а чеську — львівському товариству „Просвіта“. Переклади Ружени Єсенської вийшли окремою збіркою в 1900 р. у дуже популярному видавництві „Збірник світової поезії“ ч. 69.

Чеська поетка вибрала з Кобзаря 28 пісень для своїх перекладів. Переважають поезії в яких оспівають жіночої душі: „На що мені чорні брови“, „Вітре буйний“, „Ой одна я одна“, „На городі коло броду“, „У перетику ходила“, „Топодя“, „Причинна“, „Наймичка“, „Катерина“, „Пустка“, „Утоплена“, „Сон“ (На панщині). З автобіографічної лірики захопилася вона піснями „Думи мої“ — „Ми-

нають дні, минають ночі“ — „Не парікаю я на Бога“. З політичних поем зацікавили її поеми з доби романтичного захоплення Шевченка нашим минулим: „Іван Підкова“, „Тарасова ніч“, „Розрита могила“, „До-Осипованенка“, „Ой чого ти почорніло“. Крім цих перевела вона також „Перебендю“, „Тече вода в синє море“, „Сонце заходить“, „Вечір“, „Три шляхи“, „На що мені женитися“, „Туман туман долиною“, „Не завидуй багатому“.

Друха перекладчиця Шевченка — це Юлія Вірґінія Шасрман-Ленгсдорф* (ур. 1878 р.) визначна німецька поетка, малярка і різьбarka. Вона взялась перекладати Шевченка вже в зрілому віці і віднайшла в ньому не тільки поета „з божої ласки“, але і великого бунтаря і борця за вселюдські ідеали волі і братерства. Це згадує вона у передмові до своїх перекладів, що вийшли в Лінсську 1911 р. в „Xenien-Verlag“ — це повторила вона у нинішньому листі до Редакції „Нової Хати“. З 30 її перекладів 11 автобіографічних Шевченкових пісень: „Думи мої“, „Минають дні“, „Сонце заходить“, „Мені тринадцятий минав“, „Не для людей тієї слави“, „Готово, парус розпустили“, „Огні горять“, „І досі сниться“, „Муза“, „Сестрі“. З поезій на жіночі теми переложила вона: „На що мені чорні брови“, „Вітре буйний“, „Ой одна я одна“, „Сон“ (На панщині), „Русалка“, „Не кидай матері“, „Коло гаю в чистім полі“, „По вулиці вітер віє“.

Як малярка не могла вона поминути таких прекрасних образків, як „Вечір“, „За сонцем хмаронька пливе“.

Крім історичних поем з першої доби Шевченкової творчості „Іван Підкова“, „Гамалія“, находимо там і його найбільш революційні поеми „Іван Гус“ — „Кавказ“ і „Заповіт“ та найбільш безнадійну пісню Т. Шевченка „Ой чого ти почорніло“. Для точності треба згадати й про переклад пісні „Ой не п'ються інава, меду“, „Три шляхи“, „Тече вода з під явора“, „Тече вода в синє море“.

Мусимо подивляти ті дві жінки-чужинки, що вложили так багато праці і запалу, що вивчили не тільки мову, але й метрику, ритми Шевченка, щоби дати своїм народам такі перлини перекладної літератури.

М. Ф.

Лист Юлії Вірґінії до Редакції „Нової Хати“.

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ!

Приємно заскочило мене Ваше прохання, написати Вам дещо про моє життя, головню в звязку з моєю діяльністю посвяченою Вашому народному Поєтові.

Боюсь, що розчарую Вас, коли признамся, що до 30-року життя я не чула навіть імени Тараса Шевченка. А тільки завдяки звичайному випадкові, попало в мої руки в 1908 р. (а може в 1909) декілька його віршів.

Артур Зеліб, Українець, що проживав у Швайцарії і вчителював в хлопячому Інституті — в Лозанні призадумав видати збірник творів кращих німецьких поетів. (Мабуть було це в користь протинальголігічного руху). В тій цілі звернувся він і до мене, мабуть тому, що саме тоді появилася друком у видавництві Schuster u Zöffler у Берліні моя антологія „Жіноча лірика нашої доби“. Я пішла йому на зустріч. Ми навязали переписку, в якій Артур Зеліб виявив свою глибоко — ліричну вдачу. Він то переслав мені в своєму дослівному німецькому перекладі кілька віршів свого земляка й півбога Тараса. Назвисько поета оказалось таке суковате, що для нас, Німців сама його вимова справляла великі труднощі — ще більші стрінули мене нераз при будові вірша цього Тараса. Тих кілька слів,

які я тут перечитала припали мені до серця. Перекладачк пачеркнув мені зразок Тарасових ритмів і римів і так в цій хвилині захоплення майже самочинно повстав мій перший переклад Шевченкової пісні.

Цей мій переспів поезії: „Вітре буйний, вітре буйний!“ викликав у могого приятеля велику радість і він захопив мене до дальших перекладів. У доцільній співпраці вироста на протязі двох літ моя перша збірка „Вибрані вірші“ (Ausgewählte Gedichte). Що раз більше вглублювалася я в тоту джерельну поезію, в цілу істоту цього поета, якого життєва трагедія так мене зворушила і стала мені символом цілого народу. Як раз його співчуття для всіх слабших і поневолених торкнуло мою жіночу душу. Мабуть також і його вартість як маляря — першого натуралістичного маляря 30—40-их років — промовила до могого мистецького відчуття, бо я сама властиво малярка. В межичасі привикла я до його важкого назвиська — і коли я в 50 літні роковини Шевченкової смерті видала свій переклад, здобув він в німецькій пресі загальне признание. Було це 1911 р. І так ми рішилися в 1912 р. видати Шевченкову автобіографію „Художник“. Правда, до співпраці зі Зелібом долучився пізніше, як третій союзник, учитель гімназії в Стрию п. Андрій Микитяк, котрий помагав мені словом і ділом, бо я, на жаль, не зовсім добре володію українською мовою.

Ми мріяли про дальші переклади Шевченкових творів. Але прийшла світова війна, відтак революція, інфляція і багато дечого іншого. Через видавничі труднощі неможливо покищо пустити в світ дальших моїх перекладів Шевченка. Однак моїм щирим

бажанням є передати небаром Шевченка в новій, достойній формі — молодому поколінню німецької молоді.

Маю надію, що я сповинла Ваше бажання і не забрала за багато місця.

Юлія Вірґінія Ленсдорф.

Julia Virginia Lensdorff

МОЯ ПОДОРОЖ НА МОГИЛУ ТАРАСА

Хто з нас не мріяв бути на Тарасовій могилі? Пам'ятаю, кілька то радості було, коли в 1914-му році школа Тараса Шевченка мала вибратися на могилу Кобзаря. Кожна з нас тільки й тим журилася, звідкіль роздобути гроші на цю подорож.

Прийшла війна, та поклада кінець всім мріям. Та мені щастя дописало, бо за гетьманщини 1918 р. поїхала я до Києва, а звідтам на могилу.

З Києва вибралися ми пароплавом зранку, а до Канева заїхали о 11 вечір. Чудова була се подорож. На пароплаві інваліди грали та співали наші пісні. Подорожні, переважно дядьки, вертали з Києва з прощі то з ярмарку, читали і розказували різні сміховинки. Знайомитися з ними довго не треба. За годину — дві ми вже всі знайомі. Вони співають однакові пісні і розмовляють свobodно, наче літами зналися з нами. Як гарно і тепло ми почувалися між ними! Як любовалися їх прекрасною українською мовою!

От ми вже недалеко Канева. Ніч чудова, місячна, тільки по правій стороні Дніпра чорніється гористий беріг Чернігівщини.

Приїхали ми до Канева на пристань і радіємо, що ми вже на місці, але тут нова журба — де переночувати? Ми знали, що на могилі можна переночувати, тому вибралися туди, хоч з пристані до могили ще 2—3 км. По дорозі довідалися, що недалеко є плаваючий готель „Чайка“ — там можна переночувати. І справді, недалеко від нас легенько гойдалася „Чайка“, прикріплена ланками до берега.

Один місяць на небі, другий у Дніпрі, а між ними „Чайка“ мріє неначе в казці. Непереможне бажання натішитися чудовим вечером проганяє сон і втому. З недалекого яру лунає рідна пісня тремтять в повітрі високі сопрани, та губляться у Дніпрових фіялах.

Ми сиділи в гостинній, наче зачаровані, аж хазяїн „Чайки“ Гайдаренко розбудив нас з нашої задуми та пригадав про їжу й спочиннок.

По вечері розмістилися ми по каютках. Вони чистенькі, чудово мальовані, але не в українському стилі. При цьому ми довідалися, що „Чайка“ куплена в одного діда — Поляка. Дещо тільки в ній змінили і заложили гарну бібліотеку для гостей, котрі відвідують могилу. Були тут гості, що виїхали з міста на свіже повітря, укривалися тут перед Німцями члени „Центральної Ради“ — Винниченко зі своєю дружиною, Чикаленко і др.

Раненько вибралися ми на могилу. З „Чайки“ на могилу більш 1 км. Гора висока і ми таки добре втомилися заки дібралися аж до парку коло могили. Парк гарно удержаний. Багато морви і овочевих дерев. Між деревами таблички з пересторогою, щоб не смітити, не нищити дерев і т. ин.

В кінці вийшли ми на саму могилу. Могила висока — до огорожі треба перейти кілька десятків сходів. За огорожею хрест, на ньому вінок, а коло нього мальви й сині волошки.

Хтось зауважив, чи не краще булоби постройти тут кльомби, але та думка видалася усім просто смішною.

Могила „Діда Тараса“ і кльомби — це так, якби хто намалював Тараса у фраку.

Саме й так пайкраще могилі „Діда Тараса“ з мальвами, волошками і пахучим васильком!

В піднесеному настрої відспівали ми „Заповіт“ і пішли оглянути хатину, посвячену пам'яті М. Шевченка. Хата викликала в нас глибоке вражіння. Велике багатство вінців, рушників, посмертна маска все це викликало ілюзію, неначе щойно недавно винесли звідсіля тіло великого Кобзаря. На фронтовій стіні великий портрет, прибраний рушниками чудової роботи. На одному з них вишита ціла подія з „Гайдамаків“ і кілька віршів. Перед образом стіл, застелений вишиваним настільником, понад стіни лави, прикриті гарними килимами. У куті по правій стороні

Фронтонна стіна в хаті на могилі Тараса Шевченка.

образ сліпця-кобзаря, під образом бандура. Зараз же посмертна маска Кобзаря, далі менші та більші картини. Були тут вінці від Грузинів, Поляків і. и. Ми купили у арт. Дяченка, сестрінка Шевченка, знямки з могили і хати, відвідали ще діда-сторожа, зняли грудку землі на пам'ятку і вернули на „Чайку“.

Коло „Чайки“ весело гралася дівтора на лодках. Вони всі знають, що се могила „Діда Тараса“ і знають хто був Т. Шевченко. Були ту і малесенькі діти сторожа „Чайки“. Коли ми йому звернули увагу, що діти можуть з лодки упасти в воду і потонути, він спокійно відповів:

„Я за свої діти не боюся. Мої діти все одною шо качата. Кача пірне і вирине, так і мої діти“.

Кели ми боялися їхати лодкою з його 9-літнім сином на острів, що білівся серед Дніпра проти „Чайки“, сторож сказав: „Не знаю, чого вам бояться! Такого матроса, як мій Грішка, ви у світі не знайдете“. І справді, як гарно і легко він веслував. Були ми ту більш тижня і кожного дня їздили з Грішкою на острів. Коло нас переходили пароплави, на лодках їздили дядьки — хто за рибою, хто до млина, перед нами колибалася „Чайка“, а далі чорніла Тарасова Могила. А ми дивувалися чого то наші люди виїжджають на Ріверу. Чи-ж ми не маємо своєї „Рівери“? Невже-ж тут не краще, не миліше? Ми вернули домі з твердою постановою, ще раз в житті відвідати могилу і „Дніпро і кручі“.

Оксана Л.

У КАРІН МІХАЕЛІС

Входжу до готелевої кімнати з немалим зацікавленням. Цікава на розмову з цією славною данською письменницею і не менш славною в останніх часах прелегенткою. Цікава і на зовнішній вигляд цієї жінки, якої повість „Небезпечний вік“ викликала свого часу стільки шуму і про яку тепер, з нагоди виголошуваних по усіх більших містах рефератів, знова так широко розписується уся європейська преса.

Двері відчиняє мені сама Карін Міхаеліс. Просить сідати і хвилю підождати, бо саме тепер фотографує її власниця одного з львівських ателіє. Маю отже час помічувати.

Карін Міхаеліс, це около п'ятидесятилітня жінка, середнього росту, з коротко стриженим, зовсім сивим волоссям, доволі ексцентрично вдягнена. Дуже горлива, жива, весела. Каже, що почувається так молодо, як шіснадцятилітня дівчина.

Після трьох знімок в різних позах, які диктує сама письменниця і кількох автографів для фотографки, остаємо самі.

Представляюся як Українка.

— А! каже Карін Міхаеліс — я уже пераз мала нагоду стрінутись з Українцями. Не думайте, що ви для мене незнаний нарід. Була я в часі війни в бараках ваших виселенців у Гмінді, а от саме передвчєра приймали мене незвичайно гостинно Українки в Чернівцях. Витали і прашали мене на залізничному двірці, прямо квітами обкидали, урядили для мене величаве прийняття і обдарували прекрасною народною вишивкою.

І далі розказує про побут в Чернівцях, який залишив у неї дуже гарний спомин. Показує світлинку — групу на двірці та питається мене, чи не бачу на ній яких знайомих. При цьому довідуюся, що в Чернівцях мала Карін Міхаеліс два реферати: один цей, що виголосила у Львові — „Любов, подружжя, розвід“, другий: „Жінки між собою“. Перший ре-

ферат вважає авторка тільки балачкою і прив'язує головну вагу до другого.

Цей реферат — каже авторка — говорю я сім чвертей години безпереривно. Однак аудиторія слухає мене з запертим віддихом і я ніколи не маю так уважних слухачів, як саме тоді, коли говорю тільки до жінок і для жінок.

Висказую свій жаль, що нам у Львові не доведеться почути саме цього реферату „Жінки між собою“, про який я вже багато читала в закордонній пресі. Карін Міхаеліс має надію, що може вертаючи з Варшави поступить ще раз у Львів.

Яке Ваше відношення до жіночого руху? — питаю далі.

— Признаюся Вам щиро, що давніше я не цікавилася фемінізмом; я була більш занята своєю письменницькою працею. Щойно від часу, коли жінки здобули повну рівноправність, це є в післявоєнних часах, фемінізм заінтересував мене і я стала його великою прихильницею. Я зрозуміла, що жінки цілого світа вяже цілий ряд незвичайно важких, спільних інтересів і саме в своїх рефератах я пропагую передовсім жіночу солідарність. Однак я признаю тільки два типи жінок. Жінку працюючу, яка мусить мати рівні права, з мужчиною, і жінку — матір, яка тільки виховує свої діти. Мати, це щось розкішного; це щось наче сонце і її життя повинно бути соняшне. Тому й не можу на разі знайти ще розвязки, як погодити життя модерної жінки з життям матері. Я, на жаль, не мала дитини і може тому так ідеалізую материнство.

— Над чим Ви тепер працюєте як письменниця?

— Я приготувляю тепер великий твір, що має бути протиставленням Ролляного Івана Хрістофа. Це буде життєпис жінки-артистки. Три перші томи вже написані: „Дівчинка з черепками“, „Мала брехунка“ й „Тайна“. Це мої власні переживання до 20 року життя. Дальше однак про себе писати не хочу, це

було надто інтимне, тому шукаю сюжету з чужого життя.

Крім цього приготую науковий твір про подружжя і розвід і, як Вам певно відомо, збираю до цього матеріали в цілому світі. Кожна жінка може бути моєю співробітницею і подати мені свої подружжі переживання як матеріал для моєї праці.

З рефератами їзджу для пропаганди жіночої солідарності і для пропаганди міжнародного розвозового забезпечення. Я переконана, що тисячі подруж мусять жити крайню нещасливо тільки і з цього, що на випадок розводу, жінка не має матеріального забезпечення. Я хотілаби, щоб батьки забезпечували свої доньки на те, щоб на випадок розводу вони мали сталі місячні удержання. Карін Міхаеліс подає мені точний план такого забезпечення та переплітає деякими переживаннями з власного життя. Вона, як відомо, двічі розведена.

Час минає так скоро, що я з жахом бачу, що перебула у цієї інтересної жінки майже дві години.

Працююся, бо не хочу її перед рефератом більше томити і прошу, щоб з нагоди свого побуту у Львові схотіла бути один вечір гостем „Союзу Українок“.

Карін Міхаеліс обіцяє це і впевняє, що не забуде залишити собі одно пополудне або вечір для українських жінок.

Олена Федак-Шепарович

ШКОЛА РАДОСТИ

Двадцятьп'ять років тому назад, в мрачній дені грудня 1901 року, наша землячка, Євгенія Шварцвальд, відкрила у Відні свою „Радісну школу“ викликаючи перестрах і навіть обурення всіх „компетентних“ чинників. З того дня почалася в Астрії боротьба за шкільну реформу.

Євгенія Шварцвальд побачила світ на сумному Поліссі і не надто веселе мусіло бути її диточе життя, коли в її душі родиться ідея поправити світ і життя для дітей, винайти спосіб, котрий увільнив би радість від її вірної посестри, турботи. Як це зробити Євгенія не знає, але вона пізнала вже, що школа це щось найстрашнішого для дітей. Та не тільки школа, бо дуже багато родинних домів на Поліссі, — та чи тільки на Поліссі, — не були для дітей кращими ніж їх школа. І в Євгенії Шварцвальд повстає готовий план: показати людям, яка має бути школа.

Ще дуже молодою дівчиною виїжджає Євгенія Шварцвальд на науку до Швейцарії, яка своїми вольностями так манила до себе всіх горожан бувшої царської імперії. По кількох роках студії, безпосередно після своєї промоції на доктора філософії, переїжджає Е. Шварцвальд до Відня, де працює її досі. Вона збирає біля себе кільканадцять молодих дівчат, та не уявляє собі навіть, що це вона заводить „школу“. Самозрозуміло, що коли зійшлися діти то їх треба чимось зайняти. При цьому показується, що діти нічого так не люблять, як вчитися при забаві. Діти вимагають напруження, бажають утруднення, а не полегші. Вони хочуть, щоб з ними поводитися як з дорослими. І Євгенія Шварцвальд заложила не школу, а веселий клуб з поважними заняттями.

А що членами клубу були діти, рухливі, повні щирости і захоплення, які не знали ще лицемірства старших, Євгенія вчитувала з їх очей все, чого вони потребували для своєї праці і робила все чого вони вихотіли. Чи повставав через це безпорядок? Навпаки, був новий лад, якого дорослі не розуміли.

Щож розуміє Євгенія Шварцвальд під „вихованням“? Підходячу для неї відповідь находимо у Петра Альтенберга, котрий колись писав: „Що робить огородник? Помагає рожі стати рожею“.

В „школі“ Євгенії Шварцвальд вже від початку її існування панувала скромність і простота, не було в ній місця для конвенціональних манер.

Карін Міхаеліс

Вже двадцятьп'ять років тому не було в тій школі корсетів, не було штудерно уложених фризур, а дівчата носили модне тепер коротке волосся. Євгенія Шварцвальд все повторяла своїм ученицям: „Людина не повинна заніматися за багато місця, ані ліктями, ані словами, ані навіть серцем...“ З тої школи простоти й скромности вийшли найвизначніші Віденки.

Скромність і простота були провідною ідеєю не лише Євгенії Шварцвальд, але також її пізніших помічників, учительок і учителів її школи, яка постійно поширялася. Найвизначніші з них це учительки: Вайфель, Майер, три сестри Райс, котрих увіковічила Карін Міхаеліс у своїй книжці „Школа радості“, та учителі: Раммель, Кампельмахер, і Монца.

В учителів цієї школи не було самовдоволення, не було ні сліду цього уподібнення себе до Бога, який цілий рік греміть — викладає, певний, що ніхто не відважиться йому перелічити. Добрий учитель знає, що його школа, це лише передсінок до науки. Але він зуміє збудити у своїх учнів вже в передсінку почувану до неї.

Як ставилися до праці Євгенії Шварцвальд батьки? Їх дуже важко було переконати, — каже Євгенія Шварцвальд, — вони нерозуміли тих нових ідей. Батьки не бажали собі, щоб їх діти йшли небезпечними шляхами“.

Тепер розрослася школа Євгенії Шварцвальд в цілу систему. Має всі степені, та багато наслідуювань по цілому світі. Та всетаки мабуть має рацію Карін Міхаеліс, коли пише: „Правда, тепер багато є вже шкіл, в котрих діти бавляться, не знають ніякого примусу і — нічого не вчать. Але школа, в котрій живо працюють і де та праця всетаки видається молоді радісною забавою, — належить до рідкості, — вона єдина в своєму роді“.

Це школа Євгенії Шварцвальд у Відні. М. М.

НАШІ МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ

(Лист до читачок „Нової Хати“).

Кожний нарід дорожить скарбами своєї рідної культури і для того старається пізнати історію своєї землі, всі умови фізичного й інтелектуального розвою в давнині й сучасності, вкінці культуру в її найрізноманітніших проявах.

У нас на все потрохи звертають увагу. Однак знання нашого рідного мистецтва є у нас цілком занедбане й недоцінюване.

Будете, дорогі читачки, оправдуватися неприготованістю до цього знання в школі, недостатком зацікавлення цю справою серед найближчого оточення, що не має часу, що це непотрібне. В такому разі, чи можемо назвати себе освіченими людьми, які цікавляться життям у всіх його проявах? Чи маємо право хвалитися любов'ю до народу, коли не знаємо навіть його найбільших цінностей — мистецтва?

В дійсності, причиною малого зацікавлення пам'ятками і зразками нашого мистецтва є звичайні наші гріхи, байдужість, нероботязість і нестача глибокого переконання, що наше народне мистецтво перевищує о ціле небо чужу тандиту. Тільки треба його ближче пізнати, а тоді творча праця над його поширенням і повним розвитком піде скоро вперед.

І саме тут може жінка проявити свій мистецький хист і свою ініціативу. Вона має змогу ближче познайомитись з різними зразками народного мистецтва, вона може його поширювати, плекати і приміювати до всіх прикрас домашньої обстановки. Кожна жінка має змогу в такий спосіб співділати при культивуванні народної естетики. Але тут треба бути свідомим свого завдання і розумітись на високих мистецьких цінностях. Тому не вистарчає саме захоплення народним мистецтвом, потрібно ще працювати над його вивченням.

Ось короткі вказівки, як приготувитися до оглядання наших мистецьких скарбів.

1. Музеї. Маємо у Львові два українські (Національний, Мохняцького 42 і Шевченка, Чарнецького 24) і кілька польських (Дідушицьких, міський й ін.).

Чи заглянули Ви до них, побувавши у Львові? Чи бачили чудові, старі, правдиві українські килими, вишивки, кераміку (мальоване гончарство), образи, народну пошу? Як ні, то не забудьте першої нагоди, а побачите кілька скористаєте з цього.

2. Книжки. Видання Національного Музею про килими Пецанського, книжки про стародруки й про дерев'яні церкви Луїшинського, Січинського, Щербаківського. А передовсім, чи читали Ви „Начерк історії українського мистецтва“ Голубця — у виданні Просвіти та чи передплачуєте „Українське мистецтво“? Недавно вийшла в Празі у видавництві „Пламя“ — багато ілюстрована книжка: „Народне мистецтво Підкарпатської Русі“, звідки можна пізнати велике багатство старих, оригінальних взорів.

3. Прогульки і подорожі. В пізній добу оживленого спорту інтерес для прогулок дуже поширився, головню серед молоді. Тут являється змога злучити фізичне виховання з поглибленням мистецької культури.

Ось насувається ще одне питання. Чи придивилися Ви уважно церкві в місцевості, де живете? Чи зайшли коли під час побуту в горах до хати гуцула, лемка чи бойка?

Попробую звернути Вашу увагу на наші славні дерев'яні церкви.

Від давна підносили наші й чужі знавці високу мистецьку вартість наших церков. В часі світової війни дослідники з країв майже цілої Європи пі-

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

УКРАЇНСЬКА АРТИСТКА В КОНЦЕРТОВІЙ САЛІ

Велика саля „Народного Дому“ діждалася цього року знова не аби якого свята: по раз другий витала в себе молоду артистку, що своїм великим мистецтвом здобула зарівно на чужині, як і в нас, незвичайне признание. Незвичайне тому, що з поміж численних славних п'яністів та п'яністок, що рік-річно концертують по великих музичних центрах Європи, про нікого не писано з таким особливим захопленням, як про неї — про Любку Колесу.

В її особі не маємо перед собою стереотипної постаті, хоча як високо вишколеної „віртуозної“ п'яністки, що, окрім теоретичного розуміння даних творів, звертає на себе увагу передовсім технікою — а цілком відмінну появу, яка представляє собою рідкий феномен музикальної вражливості і високої музикальної культури.

Від першої хвили заволодіє слухачем всевладна сила ритміки артистки, цей прапервень музики взагалі. Чи в уступах повільних, чи в скорих, в пристрасних або спокійних, легких або поважних, усюда виступає ця неублагана сила ритміки яко вічний закон ладу, що зв'язує між собою поодинокі мотиви.

Це глибоке почуття ритму доказує стихійну музикальність артистки. Техніка, хоча б доповнена до останніх границь фізичної умілості, є лише засіб механічний, що дає можливість виявитись музикальностью даної особи.

Про рідку, стихійну музикальність Любки Колеси свідчить також хвилююча гра виразу на лиці та

в цілій постаті артистки під час гри. Про це між іншим згадує Німець, проф. Сондербург, говорячи „як точно та прецизно фізичне сство артистки реагує на духові переживання під час гри“. — Найкраще схарактеризував цей об'яв Василь Барвінський в своїх оцінках з 1925-го та 1926-го років. „На її обличчі“ каже він — „наче в найчутливішій сейсмографії відбивались настрої і зміст не лише кожного поодинокого твору, але настрої кожної фрази, такту, тремтіння поодиноких тонів... Ми не тільки слухали, але і бачили те, що слухали“. А далі йде його знаменита аналіза духового стану, в якому знаходиться артистка під час гри.

Осуд В. Барвінського особливо цінний яко висказ визначного музиканта. Щоб добре зрозуміти його, треба собі усвідомити, чим є музика взагалі, а чим, у відношенні до неї, є виконуючий артист.

Музика — це явище метафізичне, доступне для наших змислів щойно за посередництвом технічних засобів. — Окрім цих технічних засобів у поставі різних інструментів є однак ще другий, рівно важний чинник: виконуючий артист, в якого окрім технічного виконання входить ще ступень його музикальної вражливості, від якої залежна якість передання музичного твору.

Любка Колеса має цей музикальний вражливості у найвищому ступені; це тайна її небувалого успіху. І є питання, чи коли небудь мужчина зумів би в такій мірі достроюватись до даного твору, як це буває в нашої артистки? — Тут входить чи не рішуча ріжниця у вдачі обох полів, глибоко основана в їхньому устрої. В цьому випадку рецензивність (Receptivität) жінки краще відповідає завданню виконуючого артиста, бо в інтересі об'єктивності краще віддавати твір в душі творця, аніж накидувати йому, хоча

ФІРМА

РОМАН ЗУБИК Л Ь В І В

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ІНШІ — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

зналися на правдиво оригінальній архітектонічній формі наших церков та старалися зрепродувати їх красу рисунком чи світлинами.

Для нас цінна не тільки їх краса, але також їх народний характер, однаковий на цілій українській території. Чи на Закарпатті, чи на Лемківщині, чи на Бойківщині, Гуцульщині, Волині, Поділлі, чи ген аж по Дін та Кавказ, всюди ці самі своєрідні прикмети конструкції. Це є доказом їх старинного існування і високої мистецької культури народу, що їх творив.

Для уважнішого підготовки і пізнання способу будови наших церков відсилаю до літератури о цій питанні, тут подаю тільки декілька найважливіших вказівок.

Поземний перекир (підстава) наших церков — це грецький, рівнораменний хрест (вплив візантійської архітектури). Стіни є переділені скісно уложеними дошками, які наче „фальбанки“ оточують цілу стіну, деколи кілька разів і роблять її чудово ріжнорамною. В місці, де сходяться чотири рамена хреста, будівля є покрита банєю, звичайно осмигранною. Завершенням рамен буває скісний дах, однак і на раменах уміщують бані так, що є церкви з 1, 3, 5 банями.

Увійдм до середини церкви. Крім цікавої дерев'яної конструкції (способу будівництва) звертає нашу увагу стіна, іконостас, який відгороджує церков від Святого Святих.

і неавмисно, власну, часто чужу його духові, інтерпретацію.

Із порівнянн до її попередних виступів у нас, можна було замітити значне поглиблення в грі артистки. Її феноменальна вражливність стала, якщо це можливе, ще тонша, ще субтельніша, так що передання даного твору відбувалося майже безпосередньо, так цілковито її фізичне сство піддається духовому впливови твору. Найбільш вражаючим приміром цього був чудовий *Adagio* в сонаті *C. dur Beethoven'a*, відограній артисткою на другому концерті. В салі стало тихо, тихо, а з під одуховлених рук артистки добулись з болем, з мукою, з неземським захопленням поодинокі звуки, ніби на силу вимовлені слова... Очі дивились немов на якусь внутрішню візю, розкриті уста ніби щось шептали, промовляли... Зворушаючий образ людини, яка знаходиться очевидно під впливом незнаних нам ближче, духовних сил.

Відрадно, що наша, під зглядом музичної культури не дуже вироблена публіка майже відрухово реагувала на музичні цінності артистки. Сала аж ходила від оплесків, а після чудового виконання прекрасних „прелюдій“ В. Барвінського, хвилі бурливого захоплення формально заливала молоду артистку. Подібна до бізії весни, в рожевій стилевій сукні, так добре достроєній до її чарівно — дівочої появи, стояла скромна і врадувана на естраді, обсыпана окляками захоплення немов квітами...

Які чудові і артистичні, як прекрасно різьблені бувають у наших церквах, царські ворота, свічники, столи, лавки! А передовсім образи.

Нема сумніву, що розпізнати добрий образ від безвартісного не є легко, але досвідом і пізнанням збірок у музеях можна до цього приготувитися. І примітивне мистецтво найдавніших часів, і класично поияті образи богородичинського іконостасу і всі ті, які знайдете в своєму сусідстві, є доказом таланту малярів та зрозуміння вартості рідного мистецтва фундаторів церков.

Загалом по церквах криється безліч мистецьких пам'яток. Щоб їх зберегти, треба тільки деякого теретичного підготовки на це, щоби взагалі побачити цю красу, а крім цього трохи доброї волі і охоти зайнятися цим ділом.

Остається ще одне питання про прикраси церков. Це вже живе мистецтво, це мистецтво, яке творить сучасність для прийдешніх поколінь. Але коли розглянемося в кількох найближчих церквах, побачимо як мало у нас старанно удержаних церков, як мало в них правдиво — мистецьких прикрас.

І тут скажу щось дуже сумного. В наших церквах нема порядку, чистоти. Загляньте під лавки, обрусні! Знайдете там складниці сміття та пороку. Долівка не замінана, не мита літами. Старі, запорошені квіти на свічках, нечисте білля на вітарах.

А однак порядок це перша умова для понуття краси і розвою культури. Удержання порядку — це не щось неможливого до переведення. Опіку над мистецьким виглядом церкви моглаби взяти на себе жінка або донька священика, або зорганізований в тій цілі гурток дівчат. Лише трохи ініціативи, а знайдуться руки, які постійно трудитимуться коло прикрашування своєї церкви. Тут входять під увагу не тільки порядок, не тільки найбільша старанність, але й мистецька вартість тих прикрас.

Тому то для збагачення Вашого почуття краси, для можливості оцінення всего, що наше, рідне і для продовжування непереривного розвою народного мистецтва, придивляйтеся уважно до всего, що гярне й цінне в нашому народі і примінюйте його до мистецьки, як змога найбільше у щоденному житті.

І то стане цеголкою жінки у величавій будівлі народної, а тим самим вселюдської культури. Р. С.

ДОБРА РАДА

Котра господиня бажає мати у себе в хаті гарну, з полиском підлогу, хзй-уживає:

ФРАНЦУЗЬКУ ПАСТУ

О. ЛЕВИЦЬКОЇ І СКИ.

Не треба також забувати, що нема кращої

ПАСТИ ДО ОБУВИ

як „ЕЛЕГАНТ“

ВЕЧЕРОМ

Підперши руками голову, вглубився я в „Історію французької революції“ і забув про цілий світ. Нараз хтось потягнув мене з-заду за блюзу. Відтак пошкравав нігтиком по плечах. Відтак всунув мені під руку глупу морду дерев'яної корови.

Я удавав, що не запримічую цих хитрощів. З-заду мене безуспішно намагалися перевернути крісло. Вкінці:

— Стрийку!

— Що Лідочка хоче?

— Що ти робиш?

З малими дітьми я все говорю в преглупий спосіб.

— Читаю дитинку, про тактику жирондистів.

Воно довго дивиться на мене.

— Та нащо?

— Щоби кинути ясний луч аналітичної методи на неясності тодішньої кон'юнктури.

— А чому?

— Щоби поширити світогляд, поповнити мозок сірою масою.

— Сірою?

— Так. Це патологічний термін.

— А чому?

У неї диявольська терпеливість. Своє „а чому“ вона може повтаряти тисячу разів.

— Ліда! Говори просто, чого тобі треба. Відпирання тільки збільшить твою вину.

Жіноча неконсеквенція. Вона відповідає зітхаючи:

— Мені нічого не треба. Я хочу оглянути образочки.

— Ти, Ліда, обманлива, пуста жінка. Бери журнал і тікай в панічному страху.

— Я ще хочу казки.

При її голубих оченятах і ясному волоссячку „Історія революції“ блідне.

— У тебе попит перевищає подачу. То негарно, краще розповіж ти мені. Вона карабкається на мої коліна і цілує мене в шию.

— Надоїв ти мені, стрийку, з байками. Скажи тай скажи. Ну, слухай... Про Червону Шапочку ти не знаєш?

Я роблю здивовану міну.

— Перший раз чую.

— Ну, слухай... Жила, була Червона Шапочка...

— Перепрошую... Чи не можеш ти мені точно вказати місця її побуту? Для ясності при розвитку фабули.

— Та нащо?

— Де вона жила?

Ліда задумується і вказує на одиноке місто, яке вона знає.

— В тім — в Симферополі.

— Чудесно! Я горію від цікавості слухати даліше.

...Взяла вона масло і ложечку і пішла через ліс до своєї бабуні...

— Чи цей ліс був в приватних руках, чи може представляв державну власність?

Щоби відпекатись, вона сухо відповідає:

— Державну... Ішла, ішла, в тім із ліса вибігає вовк!

— По латині: *lupus*

— Що?

— Я питаю: великий вовк?

— От такий... І говорить до неї...

— Вона морщить ніс і наслідує вовка:

— Червона Шапочко, куди ти йдеш?

— Ліда! То неправда! Вовки не говорять. Ти обманюєш свого старого, бідного стрийка.

Вона з боєм прикусує усточки.

— Я більше не буду казати байки. Мені соромно.

— Ну, то я тобі розкажу... Жив, був хлопчик...

— А де він жив? — хитро питає вона.

— Він жив на західних стоках Уралу. Одного

разу взяв його тато і поніс в сад, де росли яблунки. Посадив його під деревом, а сам поліз на дерево, щоби нарвати яблук. Хлопчик питає: „таточку, а яблунку має лапки?“

— Ні, миленький. — „Ну, так значить, я з'їв жабу“.

Оповідання безглузде, яке я підслухав одного разу у напів п'яної няньки. Але на Лиду воно робить помітне враження.

— Ах! З'їв жабу!

— Подумай собі... Очевидно притуплення смакового змислу... А тепер вже йди. Я хочу читати.

За яких двадцять хвилин знова знайоме шарпання за рукав, легоньке драпання нігтиком і шепіт:

— Стрийку! Я знаю казку.

Відмовити їй тяжко. Очи сіяють як зірки, усточки так смішно копираються...

— Ну, добре. Облегчи свою наболілу душу.

— Казка! Жила, була дівчинка. Мама взяла її в сад, де росли тісамі... грушки. Вилізла на дерево, а дівчинка під грушкою сидить. Гарно-о. От, дівчинка питає: „Мамо! Грушки мають ніжки?“ — „Ні, дитинко“.

— „Ну значить, я схаласувала курку“.

— Лідка! Таж це моя казка!

Дрожачи від одушевлення, вона махає на мене руками і кричить:

— Ні, моя, моя, моя! Твоя інша.

— Ліда! Чи ти знаєш, що це — плягіят? Стидайся!

Щоби перервати немилу розмову, вона просить:

— Покажи образочки!

— Добре. Хочеш, я знайду в журналі твого нареченого?

— Знайди!

Я беру старий журнал, відшукую чудовище, що представляє Гоголевого Вія і злобно подаю дівчинці.

— Ось твій наречений.

З острахом глядить вона на страховище, а відтак, затаївши тяжку обиду, говорить з удаваною чемністю:

— Добре-е. Тепер ти дай мені книжку — я знайду твого нареченого.

— Ти хочеш сказати: наречену?

— Ну, наречену.

Знову тишина. Тяжко дишучи, вилізла Ліда на канапу і все перелистовує книгу, перелистовує...

...Ходи сюда, стрийку, — непевно кличе вона. Ось твоя наречена...

Пальчик її несміло вказує на корявий пені старі, розхристаної іви.

— Е, ні, мила, якж це наречена? Тож дерево. Ти пошукай таку страшну жінку!

Знову тишина і частий шелест перевертаних карток. Потому тихий, тоненький плач.

— Ліда, Лідочка... Що з тобою?

Ледви виговорюючи від обильних сліз, вона кидає книжку і з боєм кричить:

— Я не можу... знайти... для тебе... страшну... наречену.

Здвигнувши раменами, сідаю до читання, вглублююся в революцію.

Тишина... Оглядаюся.

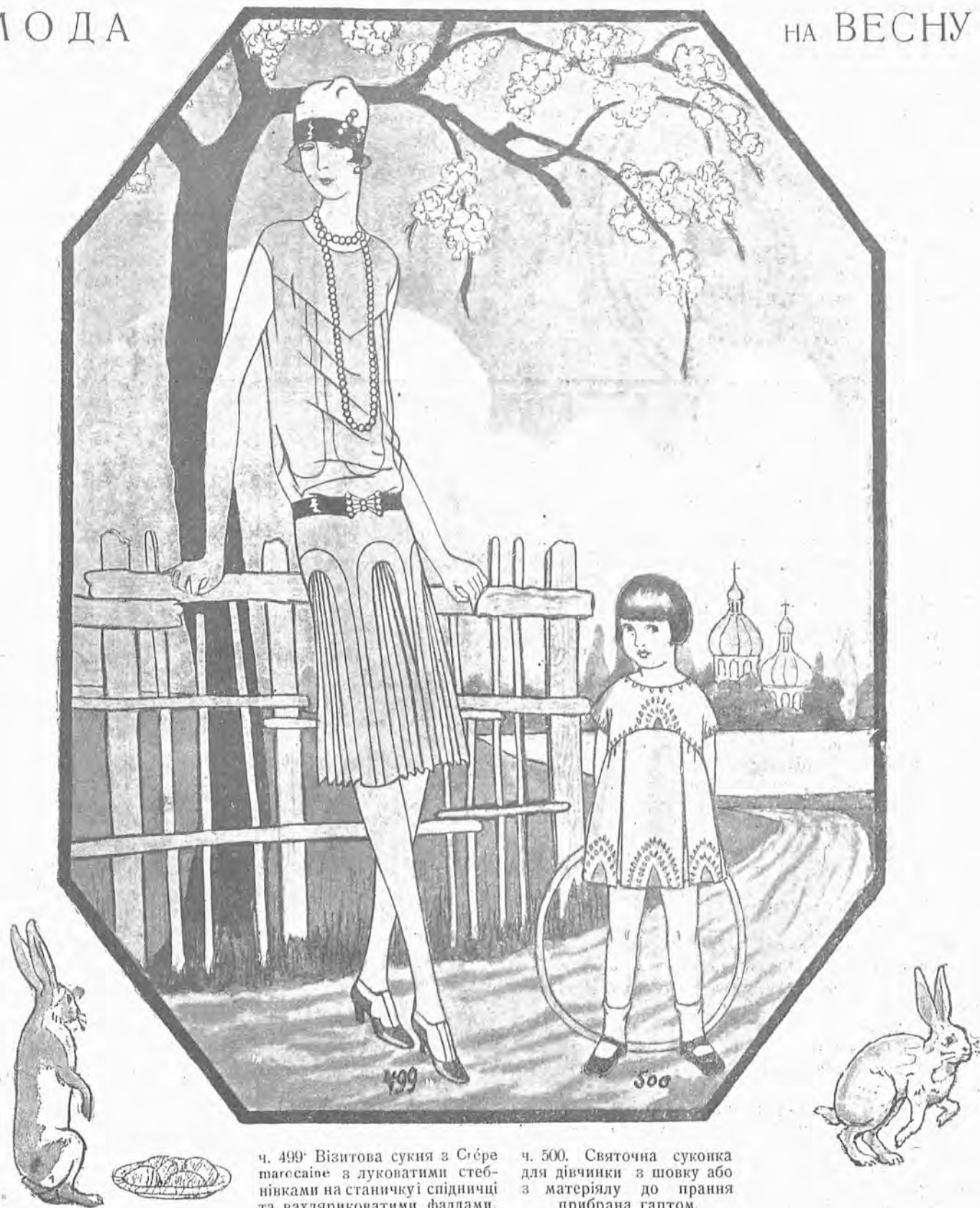
З невисохлими від сліз очима, Ліда держить перед собою ключ від дверей і оглядає мене через дірку. Її дивує, що як держати ключ близьенько очей, то видно мене цілого, а як віддалити, то лише кусок.

Постонуючи, вона злізає з канапи, приближається до мене і глядить через ключ на віддалі одного вершка від моїх плечей.

В її очах сіяє шире здивування і цікавість, перед нерозв'язаною загадкою природи.

Перекл. Ст. Г.

ч. 499. Візитова сукня з Сієра марсалає з луковатими стебнівками на станичку і спідничці та вахляриковатими фалдами.

ч. 500. Святочна суконка для дівчинки з шовку або з матеріялу до прання прибрана гаптом.

Стиль і напрям моди на весну стремить до підвищення ліній стану. В повільнім темпі, характеристичнім для моди останніх літ, пересувається пасок в найновіших моделях майже до природної лінії талії. Ще ніколи не стрінулася мода з таким упором зі сторони пань, як саме скорочення стану. Він потягає за собою конечність поширення спідничок фалдами. Але одяг на вулицю захоче все ще просту лінію. Він складається: з плаща і сукні, або жакету і сукні, або спіднички до плаща або жакету з jumpet'овою блізою.

Костюми, які довгий час були модою занедбані, вертають до давного значіння. Є два різні роди костюмів: англійські, — строго мужеські, артистично опрацьовані кравцем — або вільні, м'які, звичайно називані французькі. Жакети на загаль короткі, з дов-

гими вилогами. Жакетик з пасками часто носить створені, — головні коли є доповненням сукні. Примінення жакетів до суконь спричинює сильну конкуренцію плащам, і одяг на вулицю стає дуже різноманітний. Характеристичним є зіставлення темного жакету з яснішою спідничкою з взористого матеріялу.

Костюми з вовни і шовку, шовкові й вовняні сукні з жакетами і т. п.

В плащах появляється новість в поширенні фасону, вертає раглінова форма; також характеристичне є опрацьовання рукавів і плечей.

Відтинані рукави в плащах майже зникають. Зате усталюється силуета широких плечей, подібно як у мушин, а звужені клуби. Модні зачинають бути тричверти довгі плащі, головні як спортивний одяг

(Докінчення на стор. 20)

ВЕСНЯНІ ПЛАЩІ

ч. 501. Плащ з матеріалу kasha, з патками на рукавах і долиною, які отвираються.

ч. 502. Костюм з матеріалу kasha, срібlistої краски, в блюзковій формі; пасок з елегантною спряжкою. Кишені нашиті.

ч. 503. Костюм з матеріалу kasha, прибраний стебнівками й оригінально уложеними кишнями.

ч. 504. Плащ з матеріалу kasha, синьої краски з високоуміщеним блюзковим фасоном; на переді два фалди.

До кожного моде-

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ

ПОРУЧАЄ

ШЕЛІГА, ПАЛАТА ГОТЕЛЮ ЖОР-

ЖА, ВІД ВУЛ. СЕНКЕВИЧА

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

Й КОСТЮМИ

ч. 505. Плащ з синього матеріалу, прибраний другим темнішим; стоячий ковнір.

ч. 506. Костюм з вовняної попеліни, прибраний патками; англійський ковнірець; на спідничці по боках фалди.

ч. 507. Костюм з двоякого матеріалу; жакет з однобарвного, спідничка в крати, лямована гладким.

ч. 508. Плащ з матеріалу в пасочки. Ціле прибрання полягає на різномірному уложенню тих пасків в патках.

ЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

ПАНЧОХИ,

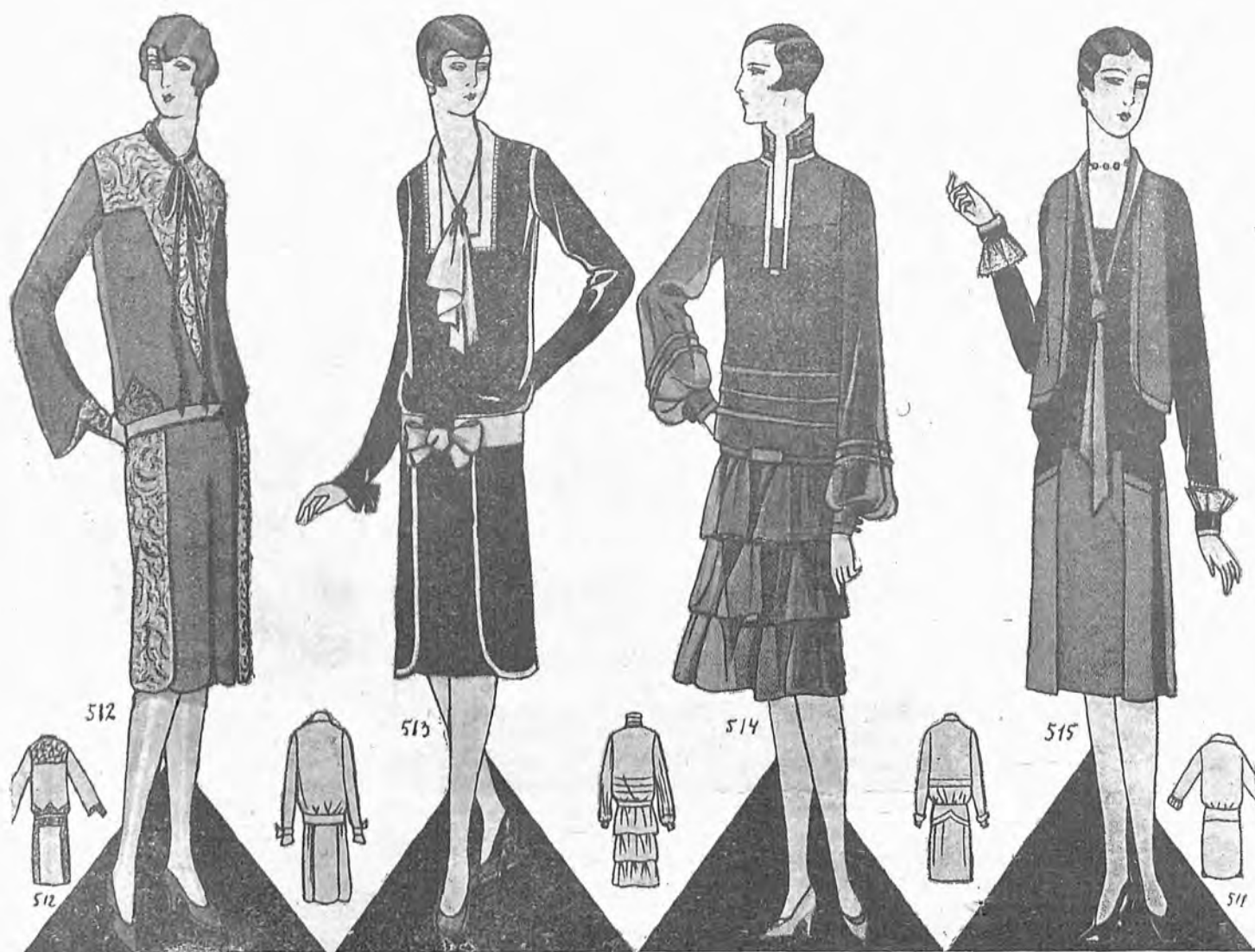
РУКАВИЧКИ, ШКАРПИТКИ
В НАЙТРИВАЛІШОМУ РОДІ,
а також всякі трикотеві вироби
МОЖ **НАЙДЕШЕВШЕ** НАБУТИ У

спеціальному
магазині трико-
тових виробів

ОЛЬКА

ЛЬВІВ
РИНОК 35.

(біля Народн. Торговлі)

ч. 509. Візитова сукня лямована темнішим; на переді пліси.

ч. 510. Комплет — сукня і плащ з тонкого вовняного матеріалу. Сукня жупре'ова, на переді з групами пліс; лямовання на пласці і сукні з темнішого матеріалу.

ч. 511. Елегантна сукня з зеленого шовку. Перед плісований; запинається на пряжку, ззаду приходить пасок.

ч. 512. Візитова сукня з рожевої вовняної матерії багато прибрана чорним гаптом і стяжкою, яка творить ковнірець. Замість гапту модель надається на получения двох матеріалів — взористого й однобарвного.

ч. 513. Сукня з чорного шовку. Блуза легко підвинена; прибрана з Crepe de Chine зеленої краски. Шви на спідничці лямовані.

ч. 514. Сукня з двоякого матеріалу. Спідна з гранатового шовку, верхня з мушліну цієї самої краски. Спідничка має три фальбанки. Ціла сукня прибрана плісками з шовку і на рукавах гузичками.

ч. 515. Сукня з двох матеріалів: Kasha beige і бронзового. Болеро, ковнірець і долішня частина спіднички ясні, — на рукавах маншети з коронкою.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

ч. 516. Практична сукопочка для дівчинки із шкотської матерії. Лямовання ковпирця, маншетів і кишеня скроєні скосом.
ч. 517. Плащик для дівчинки, прибраний латками. Рукави раглянові; гузики.
ч. 518. Плащик для малої дівчинки; латки притримують по боках фалди.
ч. 524. Плащик для дівчинки з характеристичним паском.

ч. 525. Маринарська сукопочка для дівчинки з гранатової і білої матерії. Спідничка в фалди, припинається до блюзки гузиками на паску. Ковпирець з гранатової матерії до прання обшитий білими тасьмами.
ч. 526. Сукопочка для смотрика, прибрана морщинам по боках спіднички; геска.
ч. 527. Блюзкове убранко для хлопчика з матерії до прання

ч. 528. Маринарське убранко з гранатового вовняного матеріалу. Блюза зашнуровується крито; споденки припиняються до блюзки на гузики. Ковпирець обшитий білими лямівками.
ч. 529. Весняний плащик для хлопчика прибраний гузиками в два ряди.
ч. 530. Плащик для смотрика прибраний стебнічками, — в блюзковій формі.

МОДЕЛІ ДО ТАБЛИЦІ КРОЇВ

На підставі поданих знаків (А, А₁, Б, і т. д.) вишукуємо на таблиці кроїв потрібну форму. До відбиття її найкраще уживати бібулку. Її прикріплюємо шпильками до аркуша крою, потягаємо всі лінії, та докладно назначуємо всі знаки. Відтак бібулку віднімаємо і з неї витинаємо нарисовані форми. При формах, де подано її половину, треба бібулку зложити

в двох. — Як вже ціла форма готова тоді найкраще примірити її до фігури, — а потім щойно приложити до матеріялу і скроїти бажану суконку, білля і т. п.

Знаки заосмотрені зніздовками (А₁¹, А₁² і т. д.) відносяться до частин кроїв, які є з рівного матеріялу, і нема на таблиці. До них по-

даємо до кожної частини відповідний вимір в см.

ч. 519. Практична суконка для пань. Крій (вел. І) складається з 10 частей:

- А половина переду блюзки
- А₁ " плечей "
- А₂ рукав
- А₃ половина тески
- А₄¹ " " (підшівка)
- А₄², А₄³ " ковнірця
- А₅¹ " паска
- А₆¹ " краватки
- А₆² " паска, який лучить спідничку з блюзкою.
- А₁₀¹ " спіднички.

Форму А, А₁, А₂ вишукуємо на таблиці по лініям; А₃ (половина тески-підшівки) прикрауємо відповідно до А₃ верху тески; А₄ і А₄¹, це рівні 8 1/2 см широкі, а 35 см довгі кусні. Їх складаємо в двох, та пришиваючи до плечей, вважаємо, щоб середину ковнірця приложити рівно до середини плечей. А₅, А₆ це паски. Перший (спідний) широкий на 2 1/2 см лучить спідничку з блюзкою; другий широкий на 3 см це пасок для прикраси; довжина обох залежна від об'єму в пасі. Плечки вишиваємо до тески, вкладаючи їх між підшівку й верх; так пришиті зшиваємо відтак з передом, який треба відповідно зморщити.

ч. 520. Убранко для хлопчика. Крій (вел. Б) складається з 8 частей. — таблиці кроїв:

- Б половина станика
- Б₁ крій відшиття блюзки на переді в викрою
- Б₂ передна половина штанив
- Б₃ задна " "
- Б₄ передна " блюзи
- Б₅ задна " "
- Б₆ рукав
- Б₇ ковнірець.

ч. 521. Комбінація білля: спідничка й майтки. Знаки для Крій (вел. Б) складається з 8 частей. — таблиці кроїв:

- В половина майтки
- В₁ " станичка—перід
- В₂ " " —плечі
- В₃¹ раменце (шир. на 3 см)
- В₃² половина спіднички (шир. 74 см) (дов. 42 см)

Крій на широкість 96 см в горі. Матеріялу широкого на 80 см треба 2'85 м. Станичок: плечки і перід, в горішній частині викінчемо ручною мережечкою. Відтак зшиваємо обі часті станичка по боках. Раменця шиемо з подвійного матеріялу, або зі стяжечки до прання, і пришиваємо до станичка в означених на крою місцях. — Майтки мають крій отвореного фасону. Долішній край обшиваємо короночкою, горішній приморщуємо. Спідничку зшиваємо по боках. Її обшиваємо долиною такою самою короночкою, як майтки; горою приморщуємо, і відтак пришиваємо разом з майтками до станичка.

ч. 522. Нагрудник на 96 см в об'ємі. Крій складається з трьох частей:

- Г половина переду.
- Г₁ половина плечей.
- Г₂¹ раменце.

В передній частині означені вшитки, які треба зістебнувати на машині. Відтак зшиваємо перід на середині і пришиваємо плечки до боків. Всі шви і крої лямуємо тасьмою. Раменце пришиваємо в означених на крою місцях. Можна також не пришивати, лиш поробити дірки на раменцях, а на нагруднику гузички до припинання. Тоді робиться більше пар раменців до зміни (бо вони найскорше брукуються). Нагрудник запинаємо на плечах на гузички.

З підшівки шиемо станичок (Б) долиною заложений. На переді в горі пришиваємо лячик (Б₁) з матеріялу. Штаниці запинаються з переду, по боках мають кишені. З задку відповідно стягнені припинаються на гузички до станичка. В блюзі на переді відгинаємо матеріял на вилоги, а у викрій шні вишиваємо з простого матеріялу лямінку, щоб не витягався. Ковнірець з иншого матеріялу пришиваємо лиш провізорично. Рукав запинається на долині на гузич. Блюза заплута на один гузич й пасок.

ч. 523. Убранко для дівчинки до забави (вел. 4). Матеріялу треба 1'15 м широкости 70 см, крім цього 0'25 м матеріялу до лямування широкости 80 см. і 3 гузички. Крій складається з двох частей.

- Г₁ половина переду.
- Г₂ половина задку.

Ручні роботи до прикраси церкви

(Проектували й рисували О. О. Кудлицькі)

Рис. 1. Загальний вид вітаря: обрус через цілу широкість вітаря і рушник по середині.

Рис. 2. Загальний вид іконостасу, з рушниками над і під образами ІХ. і МБ. Тетраптич в гуцульському стилі з рушником

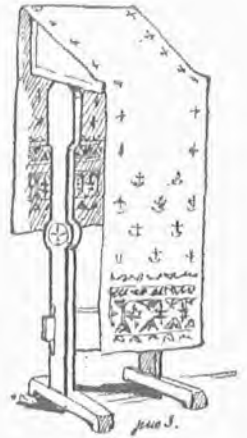

Рис. 3. Стіл під евангеліє (в гуцульському стилі) з рушником.

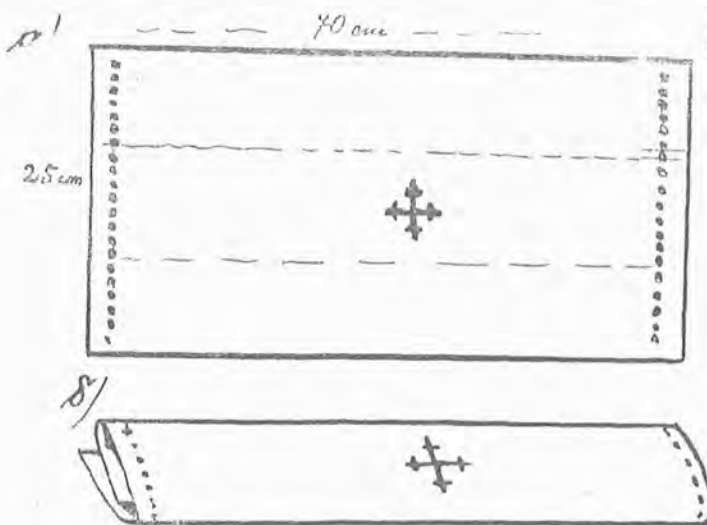

Рис. 4.

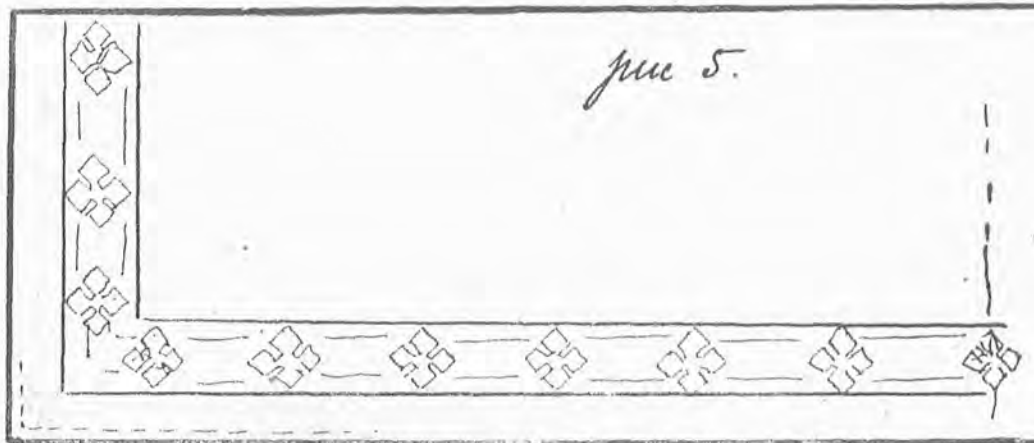
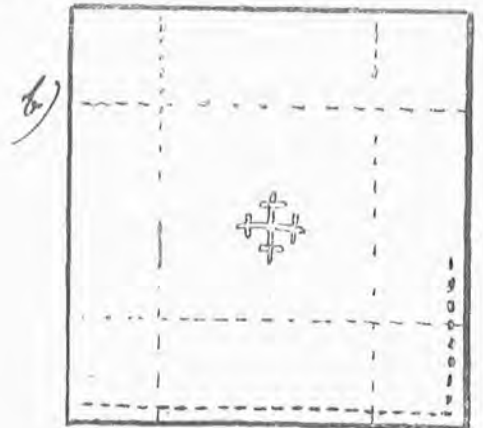

рис 5.

Рис. 4. Рушники а) до: рук, б) зложений, в) на чашу. Довкруги викінчені мережкою, на середині вишитий хрест.

Рис. 5. Загальний вид обрусу на вітар, з мережками.

НА ВЕСНУ

НА СВЯТА

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

виконує

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ
Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

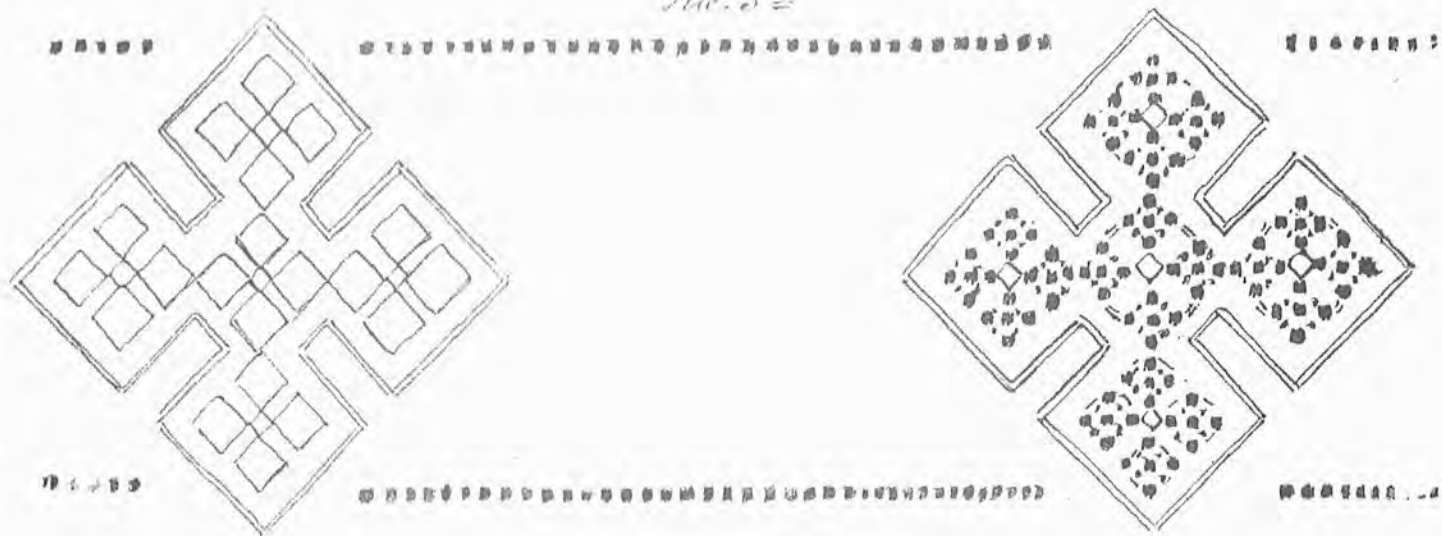
Рис. 5^а

рис. 5 а. Рисунок мережки на обрус.

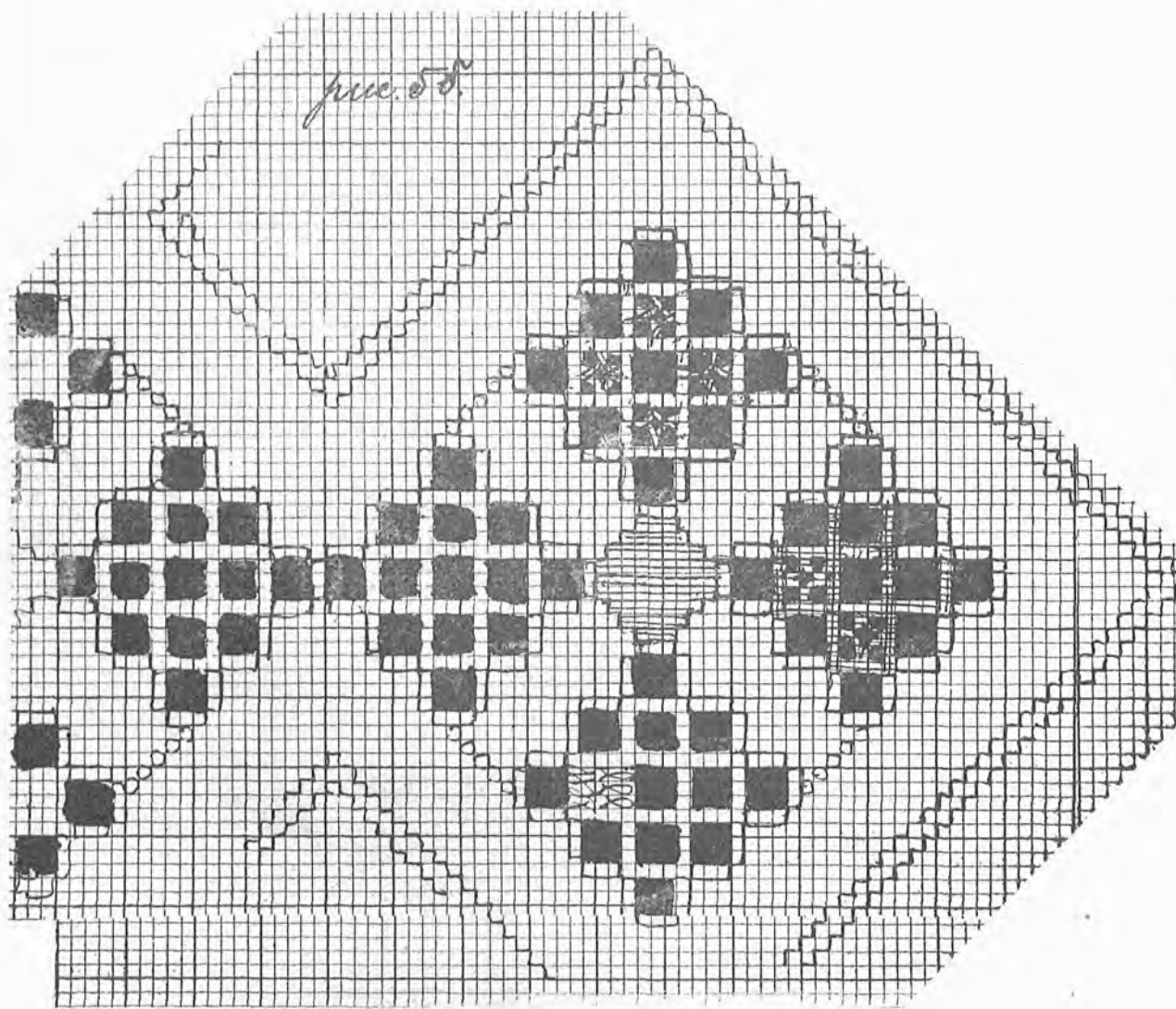

рис. 5 б. Мотив мережки, ($\frac{1}{4}$ част) в природній величині. Мотив мережок, які tworять дуже виразний хрест — взяті з писанок; вони дуже надаються до прикраси церковних річей. Їх можна уміщувати до вільно, менше або більше густо, переводячи від одного до другого хреста доріжки мережок. Мережки можна виконати кольоровими нитками (червоними або іншими), але найгарніше виглядають нитками білими.

II.
квартал!

В і д н о в л ю ю т ь

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ
В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх
покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.
(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

ПРИКРАСИ ЦЕРКВИ

Рис. 6.

рис. 6. Загальний вид рушника або сервети, прикрашених гуцульською вишивкою.

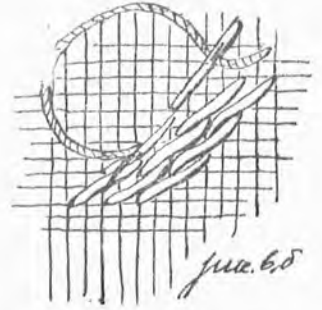
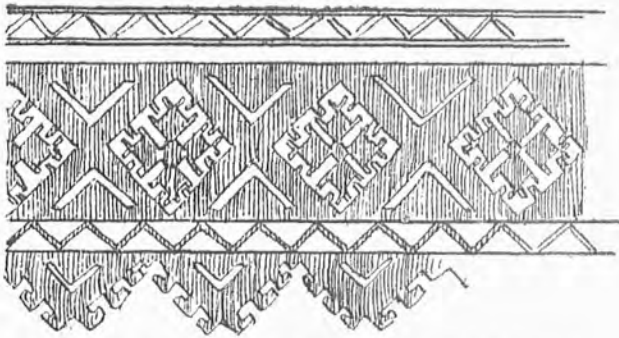

рис. 6 а. Взір вишивки в природній величині. Можна виконати бірюзими хрестиками або стібом „перемітним“ (див. рис. 6 б.) червоними нитками ч. 902, Colson р. 1/16

ВРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0,50 — до 1 зол. за штуку, після зложення належності готівкою або поштовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

рис. 6 б

II.
квартал!

п
е
р
е
д
п
л
а
т
у
!!

Р і ж н і в і с т и

Загальні Збори львівських жіночих кооператив. Дня 19. марта ц. р. відбулися річні Загальні Збори жіночої промислової кооперативи „Українське Народне Мистецтво“, яка являється власником журналу „Нова Хата“; крім цього кооператива займається виробом і продажем стилених ручних робіт з приміненням народних мотивів, — та продажем матеріалів (ниток та полотен до цих робіт).

Зі зложеного рахункового звіту за р. 1925/6. довідуємося, що кооператива має 160 членів, з яких лише 40 доповнило старі, згідно зложило нові уділи. Хоч так велике число (120) членів мимо кілько-разової пригадки зі сторони управи кооперативи, уділів не доповнило, всетаки мала група активних членів в числі 40 осіб дало доказ зацікавлення, складаючи уділи разом на суму 1300.— зл., що становить пересічно на особу по 3 уділи а зл. 10.— Всетаки зложений членами оборотовий капітал не вистарчав за потреби кооперативи в її агендах, яких загальний оборот виносив зл. 100.000.— З браку власного капіталу кооператива користувалася чужим, від якого мусіла оплатити около 2000.— зл. титулом відсоток і різниці курсу в наслідок забезпечення вкладок і позичок в твердій валюті.

Тому рахунки білянсу виказують зиску лише зл. 78.50, який Загальні Збори ухвалили приділити до резервового фонду.

Управа кооперативи, щоб виказатися перед членами своєю працею, урядила на Зборах виставку ручних робіт, яка стрінулася з загальним признанням.

Дискусія на Зборах велась головнo в напрямі приєднання членів для кооперативи, які зложили б потрібний капітал оборотовий для успішного ведення і поширення агенд, та для придбання на ту ціль потрібного льокалу.

Звичайні Загальні Збори другої жіночої промислової кооперативи у Львові „Труд“ відбулися в суботу 26. марта ц. р. в присутності 21 членів.

Кооператива має за собою двадцять кілька літ праці, має в ринку каменницю, де є льокаль з 7 убікацій, провадить відділ суконь, білля, склеп і школу для науки шиття і крою, до якої учащає 40 дівчат.

З рахункового звіту довідуємося, що з давнього числа 450 членів, остало 32, які доповнили згідно зложили по здавалося нові златові уділи на загальну суму зл. 305.—

Супроти цього кооператива теж не диспонуєла потрібним оборотовим капіталом; бо власного не було, а чужим управа боялася користуватись, щоб не понести страт через девальвацію гроша.

Чистий зиск в сумі около 100.— зл. Загальні Збори ухвалили також приділити до резервового фонду.

В дискусії порушувало квестію, як роздобути матеріял для науки учениць, як оживити інституцію, щоб з відділів суконь, білля і склепу видобути зиски, та щоб доходи з каменниці приготувити й з'ужиткувати на гіпотечний довг. Піднесено рівнож потребу налагодження звязків з „Трудами“ в краю, і утворення для них з першого джерела центральну розподільню всіх кравецьких матеріялів і артикулів потрібних до ведення робітень суконь і білля.

Обі кооперативи належать до Ревізийного Союзу, і з його рамени переведено в біжучому році контролю над діловодством і білянсами.

Признання для Українок. Пані Грейс Герримен, голова Вистави Жіночого Мистецтва і Промислу, прислала на адресу секретарки Союзу Українок в Америці отсе письмо:

Нью Йорк, 28. грудня, 1926.

В приложі посилаю чек на 10% дивіденду, яку Вистава Жіночого Мистецтва і Промислу ухвалила для всіх організацій, що брали участь у виставі 1926 року в Нью Йорку.

З великою приємністю посілаємо Вам цю дивіденду, бо Ваша цвітста вистава праць Українок була найбільше інтересною для многих тисяч відвідувачів.

Тепер приготуємо пляни вистави на 1927 рік і хочемо, щоб вона виявила ще більше досягнень і праці. Ми радо привітаємо Вашу заохоту для нашої праці і заяву дальшої співучасті.

Наша праця вже найшла широке признання та зацікавлення преси й публіки.

Сподіємося, що Українки візьмуть участь також на виставі в 1927 році.

Остаємо з високим поважанням
GRACE HARRIMAN, Chairman Exposition of Women's Arts and Industries

Виставка українського мистецтва в Парижі приготується на жовтень б. р. Дирекція „Музею декоративних Мистецтв“ висловила бажання організувати виставку українських килимів, старих і сучасних, що малоб бути вступом до загальної виставки українського мистецтва.

„Всеукраїнський Історичний Музей ім Шевченка“ в Києві влаштовує часті вистави, щоби дати змогу пізнати широким масам свої багаті збірки. Досі улажено виставу українського портрету, кераміки та українського килимарства.

Ліга Мира й Свободи уладжує в Парижі в місяці травні Інтернаціональну Виставку ручних робіт і виробів народного мистецтва.

Загальні Збори „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю“. Дня 13 березня ц. р. відбулися в домівці „Товариства охорони дітей і опіки над молоддю“ річні загальні збори. Зі звіту Управи видно було велику працю всіх, що посвятилися цьому ділу. Т-во розпочало свою діяльність в 1918 р. основуючи порадню матерей. З часом поширилася порадня і нині дістають там лікарську безплатну пораду вагітні жінки, немовлята, а з лікарської амбулаторії користають діти і взагалі молодь. В новій домівці при вул. Ходоровського 15, яку жертвував на сю ціль Ексц. Митрополит А. Шептицький, знайшло товариство добре приміщення для всіх своїх установ.

Дуже багато праці вкладають в це товариство жінки. Вони збирають фонди, роздають підмоги, уладжують вистави для дітей, ведуть курси українознавства. При товаристві є бібліотека для дітей і видавництво, яке видає книжки з ділянки охорони материнства, охорони й опіки над дітьми.

Від вписаних до порадні дітей не береться жадної оплати, невписані платять за лікарську пораду 1 зол. Т-во має кремінну лампу, з якої користає багато осіб. І так в 1926 р. користало з кремінної лампи 65 осіб за повною оплатою, 19 осіб з 50% знижкою, 26 безплатно, 4 особи з 75% знижки. Приходи з ординацій є мінімальні в порівнянні до великих видатків, як платня сталого сторожа, конечні адаптації і доповнювання обстановки.

Шкода, що таке корисне товариство ще мало спопуляризоване серед нашого громадянства. З огляду на його велику суспільну вагу членом його повинна бути кожна жінка, кожна мати. Адреса тов. Львів, Бляхарська ч. 11. І. пов.

М а т е р і я л и в о в н я н і,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

Найновіші ПАСИ НА ЖИВІТ з гуми, полотна або комбіновані з гумою, а також найновіші нагрудники „ГЕРМА“ поручає спеціаліст горсетів ЯГАЙЛОНСЬКА, 4 — ГАЛИЦЬКА, 13. Краків, Гродська, 4. — Філії: Відень, Моравська Острава, Баден.

ГЕРМАН ПІЗЕН, Львів

Повітове жіноче віче в Калуші. Дня 13 березня ц. р. відбулося в Калуші повітове жіноче віче, влаштоване старанням тамошньої філії „Союзу Українок“. Велика саля Народного Дому була заповнена по береги місцевим і дооколичним громадянством. Віче відкрила голова філії п. О. Микласевич та представила змагання тамошньої філії, над організацією жіноцтва повіту. На передсідницю віча покликано п. Тисовську, секретарювала п. О. Дучимінська. Реферат про політичне становище жінки виголосила п. Тимкевичева, голова „Жіночого Кружка“ в Коломні. Референтка представила політичне становище жінки від найдавніших часів та вказувала на вагу участі жіноцтва в політичному житті. Про господарські справи, головню про ролі жінки в кооперації, реферувала п. Ірина Макух, делегатка Головного Виділу „Союзу Українок“ у Львові. Про організацію жіноцтва, методи праці та завдання тих організацій реферувала О. Кисілевська, ред. „Жіночої Долі“. Референтка підчеркнула справу виховання дітей та молоді і подала при цьому цінні вказівки. По короткій дискусії замкнуто віче о год. 7 вечера. Віче випало незвичайно вдатно та розбудило серед тамошнього жіноцтва великий інтерес до громадських справ.

Участь жінок у кооперативах у Радянському Союзі. Жінки Радянського Союзу пізнали вагу кооперації. Участь їх в самих тільки споживчих кооперативах доходить до 3 мільйонів. До заряду і рад кооператив належить понад 5 тисяч жінок. Кооперативи в Радянському Союзі що раз більше узгадують потреби жінок. При кооперативах поширюється відділи, т. зв. „кутки матері й дитини“, де продається санітарні і гігієнічні предмети, потрібні матерям і дітям. Участь жінок у профспілках виносить 25% т. є. четвертина всіх членів профспілок.

Зїзд делегаток „Союзу Українок“. В днях 9 і 10 квітня відбудеться у Львові черговий зїзд делегаток „Союзу Українок“ і об'єднаних жіночих організацій.

На порядку чарад: реферат організаційний, реферат про дитячі садки, справа будови жіночої господарської школи в Угерцях, реферат феміністичний.

Крім цього дня 10-го квітня відбудеться в зв'язку з зїздом нарада жінок кооператорок і жіноче віче.

БЕРІЗКА

ЯК ЗАХОВАТИ КРАСУ, СВИЖІСТЬ І МОЛОДІСТЬ?

Стрункість досягнемо не голодуванням, а руханковими вправами. Найкращим середником є рух і праця рано, поки ще жовудок порожній, при свіжому воздуху. В тій цілі треба доволі рано встати і робити такі вправи: Положитися на землю, руки дати під голову, п'яти стулити разом і по 10 секундах поводи підноситися до сидячої позиції. Цю вправу повторити п'ять разів.

Дуже успішна є така вправа: заложити ноги під отаману або шафу, щоби можна було добре витягнути тіло й руки на долівці. Так лежати кілька секунд. Опісля встати, знова повторити те саме два до п'яти разів, збільшуючи кожного дня по одному повторенню вправи аж до вісім, а відтак зменшувати до двох. З початку болять м'язи, але хто здержиться від цих вправ, не може числитися на стрункість. При витривалості прийде почуття еластичності й легкості рухів. Коли при цьому задержимо відповідну дієту, стратимо на вазі 1/2 кг. на тиждень. Не треба тільки вправ переривати, бо тоді не то, що не досягнемо бажаного успіху, але ще й збільшимо дотеперішню вагу.

Дніпрова Чайка (М. О. Василевська) українська письменниця, померла 13. березня ц. р. в селі Германівці. Як людина незвичайно скромна, не здобула собі вона широкої популярності. В галицьких виданнях також час до часу зустрічаємо її ім'я.

Володимира Божейко, відома лянїстка, брала участь в концерті „Бандуриста“ у Львові дня 9. березня б. р.

Театр: Кооператива „Український народний театр“ дбає про поширення свого репертуару і здобуває собі щораз більшу популярність у всіх верствах населення.

В неділю дня 6 березня ц. р. театр відіграв драму Товстоноса „Шуми Маріца“, в якій представлена героїська боротьба Болгарів з Турками. Дня 13 березня ц. р. виступила, як гість, відома наша артистка п. Фільомена Лопатинська в народній опереті Гулака-Артемівського: „Запорожець за Дунаєм“, в ролі Одарки.

Дня 15 березня ц. р. влаштовано спільними силами двох театральних гуртів: „Союзу діячів українського мистецтва“ і „Незалежного народного театру“ виставу оперетки Кальмана п. п. „Графиня Маріца“. Головну ролі відтворили п. Реся Скальська.

Ювілей української театральної артистки: Дня 28 березня ц. р. святковано в Києві 40-літній ювілей артистичної діяльності Ганни Іванівної Борисоглібської, відомої зі своїх виступів також в Галичині.

Концерт п. С. Ковбузової в Тернополі. На запрошення тернопільського „Бояна“ та при його співучасті виступила на концертній естраді абсолювентка консерваторії в Медіюлянні, учениця відомої учительки співу Надії Гончарук, сопраністка п-ї Софія Ковбузова з Коломні. Мало знана ще нашому загальному концертантці диспонує милозвучним, у високих тонах повним та сильним, а при тому м'яким голосом, яким орудує з повною свободою. Повна сила драматичного сопрану й ніжність кольоратури — це цінні прикмети голосу концертантки.

Клявдія Кортгальс, п'ятнадцятилітня Голяндка, дістала мистецьку нагороду за дві свої різьби.

Дирігентом великої симфонічної оркестри у Відні стала п. Гертруда Грдічка.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину, бо це терпіння не повстало з Вашої вини. Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки в житті. Тому нехай кожний недужий на пропуклину

звернеться негайно особисто до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька 35.

винахідника і спеціаліста патентованих бандажів руптурових для мужчин, жінок і дітей.

Цим бандажам завдячують сотки людей

свій цілковитий ратунок без операції.

Свідчать о тім золоті медалі, почесний докторат, дипломи, а також подяки Вп. П. лікарів, священників, високих достойників, офіцерів і урядників. Тож нічого дивного, що Фірма М. Фрайліха, існуюча від 60 літ, здобула собі в тій області перше місце не тільки в краю, але й за границею. — Пані обслуговує жінка.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

З нинішнім числом розсилаємо поштові чеки і просимо всіх П. Т. Передплатниць вирівнювати залеглу та відновлювати нову передплату на черговий квартал.

Точна передплата зложена з гори, є найпевнішою матеріальною підставою кожного видавництва. До нинішнього числа долучуємо П. таблицю кроїв.

НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИЦЯМ, ЧИТАЧКАМ І ПРИХИЛЬНИЦЯМ БАЖАЄМО „ВЕСЕЛИХ СВЯТ“!

МОДА НА ВЕСНУ

(Докінчення зі стор. 9.)

до суконки або спіднички відмінного матеріалу. Ковнір засадничо зникає; як що нема малого обрамування з футра, то в найліпшому разі є уміщений при шії шаль, який вяжеться довкола шії.

Шиття суконь тепер більш скомпліковане через різні прикраси із швів, пасків, паток і т. п. Характеристичним для весняної моди є прибирання суконь в поперек.

Нові вовняні матеріали є незвичайно м'які й тонкі, навіть прозорчасті і діркуваті. Типічна матерія є т. зв. Mouslinkasha, яка має всі прикмети теперішньої моди.

Новий тип сукні, — попри Jumper-ову, це сукня з паском. Паски з плетеної шкірки, металевих колісцят; добре щоб відповідали торбинці, капелюхови, або черевикам.

Ради господарям

Камінне ґротоване начиння заневищується скоро тому, що в потрісканих місцях лишається невимитий товщ зі страв. Товщ старіється і шкодить здоров'ю. Щоби його позбутися з начиння, треба найменше раз на два тижні виварити начиння в міцному буковому лузі або соді. Начиння буде, як нове. (С. М.)

Мідяне начиння вичистимо водою, в якій варився горох, а начиння набере красного, тривалого блиску.

Масні ножі, тарілки й ин. треба перед миттям витерти трохи огрітим газетним папером. Весь товщ всякне в папір, а тарілки й ножі легко вимиемо в теплій воді.

Товсті фляшки миемо розтовченою шкаралупкою з яйця і дрібненько покраною сирію бараболою.

Ліполеум треба змивати що два-три дні рівною мішаниною води й молока. Раз на три місяці треба натерти терпентиною і воском.

Зеркала найліпше чистити сідодем.

Плями від мух на зеркалі та рамах усунемо, коли потremo платком намоченим у пиві.

Таргани можна вигубити в такий спосіб: 10 dkg мілкового цукру, 10 dkg каліфойном, 7 dkg бораксу потовкти й вимішати. Цим порошком посипати на ніч усі місця, де таргани показуються. Рівночасно поставити плитке начиння з водою або пивом. (С. М.)

Веснянки: До склянки квасного молока дайте трохи хрину й лишіть на 10—12 годин. Відтак натирайте тим лице два рази в день, а веснянки зникнуть.

Приписи.

Руляда з вепрової голови.

Зважити голову з молодого поросятка і 4 вепрові озори. З голови виийняти кість уважаючи, щоби не продерти шкіри і усього разом з кістею, замаринувати в камінному або дерев'яному начинні. Начиння має бути невелике щоби мясо лежало тісно. На 1 kg мяса взяти 5 d-g соли, 1 dkg мілкового цукру, 6 gr. салітри, 2 gr. колендри, 2 гвоздики, 5 англійських перців, 2 бобкові листки і 5 зубків часнику. Салітру втовкти в моздірі, вимішати з сіллю і цукром, посипати мясо, додаючи решту коріння. Шкірку на озорах треба перед маринуванням в кількох місцях понатинати. Так приладжене мясо лишити (через ніч до другого дня), щоб пустило воду. На другий день вляти стільки вареної, але холодної води, щоб ропа доходила до половини мяса. Опісля переложити дерев'яним кружком, а на верха покласти невеликий камінь. Винести до пивниці, щоденно обертати і в ропі держати 7 днів. Потім виийняти мясо, зав'язати до органічного мішочка і трохи завудити (кість оставити в ропі). — Завуджену голову і озори змити 2 рази у теплій воді, як також виийняти з ропи кість. Все те вложити до ринки і вляти студеної води, щоби тільки прикрила мясо. Додати петрушки, моркви, кусник відпареної капуста і варити 3 години. Опісля вибрати обережно голову, щоби не продерти шкіри і розложити на чистому платку, шкірою до платка. Озори обрати зі шкіри і покласти побіч себе на розложену голову. Звинуту тісно в рульон, завинуту в платок обв'язати шнурком, положити межі дві дошки, винести до пивниці і притиснути каменем. На другий день зняти шнурки і платок, а готову руляду краяти на тонкі платки і подавати з хрином або муштардою. Це дуже смачна страва і відповідна на Великдень. Можна зробити також з 1/2 голови і 2 озорів.

Пляцок зі сира.

Тісто: 1 kg муки, 15 dkg свіжого масла, ложочку товченого цинамону, 1 яйце, 6 dkg мілкового цукру добре вимісити. З того тіста спекти один пляцок, на блясі довгій на 38 см, а широкій на 22 см. Дно бляхи вистелити папером, вимашеним товщом і посипаним мукою. Готовий пляцок зсунути обережно з бляхи, щоб не поломився.

Маса зі сира: 1 1/4 kg доброго, сухого сира протерти кризь сито, всипати до макітри, додати 50 dkg мілкового цукру, 1/4 kg спарених і змелених мигдалів, 6 варених і протертих кризь сито картопель і 1 склянку перетопленого холодного масла. Цю масу терти валком годину. Коли сир вже втертий, додати цитринової шкірки, ванілії і шум з 15 білків. Сир з шумом легко вимішати.

Спечений пляцок покласти знова на той самий папір і бляху, котрої боки треба вимастити. Сир вилляти на пляцок і вставити на годину до не дуже горячої печі. По годині виийняти і на хвилину полишити на блясі, а потім дуже обережно зсувати на дощину. Холодний пляцок обляти цитриновою помадкою.

Знаменитий торт.

Тісто: 35 dkg десероного масла, 35 dkg муки, 33 dkg мілкового цукру, 18 dkg спарених і змелених мигдалів разом добре вимісити і спекти 3 плячки, на тортівничих о промірі 29 см. Дно тортівниці вложити папером, помашеним товщом і посипаним мукою.

Перекладання. Змолоти 60 dkg волоських орхів (зерна), додати 30 dkg мілкового цукру і трохи більше чим 1/8 l солодкої непареної сметанки. Все те вимішати і цією масою переложити плячки.

Прикраса торта. Торт обляти рідкою, білою помадкою поверхню поділити на 8 рівних трикутників і що другий вииспати густо, а рівно меленими горіхами.

С. Мійська

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата“ нитки фабрики DMC по ринкових цінах, а саме:

1. Cotton Perle Ч. 8 в клубках	— 0.65 зол.
2. Cotton Perle Ч. 5 в мотках	— 0.45 зол.
3. DMC в мотках Ч. 12, 16, 25	— 0.25 зол.
4. Moulinée в мотках	— 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. Нитки висилаємо тільки за готівкою.

ВЕСНА ЗАВИТАЛА, — тож кожний реально думаючий Українець

■ НАСІННЯ ■

огородові і пільні — як також

КАВУ ■ КАКАО ■ ЧАЙ

у власному упакованні

а на **ВЕЛИКДЕНЬ .. ВИНА**

купує тільки і виключно по усіх складах

„НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ“

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/4	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовниста довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовниста довжина довгих рішних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
- б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
- в) дрібнички (капелюхи, ковпирці, черевики тощо) 1'— „
- г) малі форми ручних робіт 1'50 „
- г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки 30 гр. Замовлення на крої полагодується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блужки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портівери, капи, накидки, подушки і всі інші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, помічених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2	125 „	1/8	35 „

В тексті 50%, дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїй чужині. Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. Аккуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

„НОВА ХАТА“ = Львів.
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50
чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80
— — Для закордону: (цілорічна) 3 дол. — —

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл.
на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 долари амер.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kolomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galicia Europe.

НОВИНА!

НОВИНА!

Купуйте багато ілюстрований

Календар -- Альманах

„Жіночої Долі“ на 1927 рік

ЦІНА: в краю 3 зл. 30 ам. цен., з пересилкою 3.60 зл.
Для закордону: 50 ам. цен., з пересилкою 60 ам. цен.

Так Календар як і „Жіночу Долю“ можна теж замовляти в Канаді через Книгарню Вп. Ів. Чайки: Mr. I. Chajka Canada Saak або Mr. Peter Schewchuk Station C* box 1008 Toronto Ont. В Америці Mrs. Helen Lototsky 79 Newarkstr. Jersey City N. J.; Dr. W. J. Siemenowicz 1286 Milwaukee Ave Chicago Ill.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований,
двотижневий, науково-
популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізніші відомості з усіх галузей науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп.
3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТИКИ

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушеви, обильно ілюстрованими зшитками
ПІД РЕДАКЦІЄЮ **НИКОЛИ ГОЛУБЦЯ**, при співучасті найкращих наукових і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол. — Квартальна передплата 7 зол.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК, Ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

число. 5.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

7

9

2

7.

Б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— 30п.

ВПИСОВЕ 1.— 30п.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

РІК IV

Одинокий, найстарший на
західних українських землях

РІК IV

ілюстрований двотижневик літератури,
науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

- 24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
- 500 артистично виконаних ілюстрацій.
- 50 різних новел, оповідань і повістей.
- 200 статей на різноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік:

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цент.

Редакція й Адміністрація:

„Nasza Besida“, Warszawa, Długa 50 m. 47

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 3 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2·70 золоті, за гра-
ницю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке вислається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

**В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!**

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети,
що нас очернюють, оббріхують і радіб нас
розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других за-
охуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю
і за границею український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

РІК II.

Найдешевша
Ілюстрована тижнева газета

РІК II.

НАРІД

під редакцією Володимира Островського
ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол.
50 гр., на рік 7 зол.

За кордон: на півроку 1 долар, на рік 2 долари.

Адреса Редакції і Адміністрації:

NARID, Warszawa, Długa 50 m. 47. — Р. К. О. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КЮСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку
5·50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер.
долари або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

**РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОЇ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ**

ПРИЙМАЄ

**ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.**

ЗАСТУПНИК ФАБРИКИ ГНУТИХ МЕБЛІВ „МАЗОВІЯ“

ЙОСИФ БЕЗДЕК — ЛЬВІВ

ВУЛ. ПАНСЬКА, Ч. 15.

ТЕЛЕФОН Ч. 23-04.

ГУРТІВНА І ДЕТАЙЛІВНА ПРОДАЖ ГНУТИХ МЕБЛІВ.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, ТРАВЕНЬ 1927.

Ч. 5.

ЗМІСТ: Міля Дороцька: „Я слухаю музики“; Софія Дрістряньська: „Леонора“ Бетовена; З. М.: Жінка в старому Єгипті; П. М. К.: Ex libris-и Олени Кульчицької; Дорічний зїзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові; Ріжні вісти; П. С.: Трагедія про жіноче віче; На перші літні дні; Моди; Ручні роботи; Олекса Саламанчук: Масаж лица; Про плекання квітів; Приписи; Ради господиням.

Я СЛУХАЮ МУЗИКИ + НАСТРОЇ

Цитьте... не перебивайте мені...
Я слухаю музики...
Хтось плаче, тихо-тихесенько плаче... Одна сльоза за другою котиться по його літамі поораному лиці... Кап... кап... кап..., котяться сльози...
Це — старий циган... Бачите, як судорожно стискає свою стареньку скрипку? Струни пірвали і скрипка вже більше не гратиме... І цигана старого забудуть всі... ніхто не згадає про нього...
Викинули... насміялись...
А він не зробив їм нічого злого. Він тільки заграти хотів так, як давно грав, тоді як був ще молодим. Тоді всі його любили і гроші сипали йому... Ах, скільки грошей!...
А тепер він не хоче від них грошей. Хотів їм тільки заграти... Чардаша заграти — палкого чардаша, він котрого кров кипить й живчики сильніше б'ються. Чардаша — що тягне у вир життя, танцю, кохання, — що примушує шаліти та пиячити з розкоші до скопу!... То знов так тихо-тихенько співав би їм про весну, про красу кохання... А ніжна мелодія, плилаб зпід його пальців, вкрадалась би в їхні душі і пестилаб їх так любо та ніжно, як мати укохану дитину...
Чому не хотіли?...
Він же нічого не бажав — лише раз заграти так, як давніше грав... може в останнє...
Замовкла скрипка... більш не гратиме... Весняний вітер грається сивим волоссям старого, а він тулить скрипку до серця і плаче...
З каварні несеться веселий регіт і пискливі тони якогось „гуппа-гуппа“. Його забули і чардаш забули, котрий він грав колись.
Пора домів вертати... він вже їм не цікавий... Там, в коханих горах своїх, під старим шатром, тужитиме.
Затужать за його піснею-чардашем і вони — ці, що сьогодні вигнали його, та не стане цигана старого...
Чого струни пірвали?...
Сльози котяться — кап... кап... кап... біжать по старечому лиці і мішаються з весняним болотом...
... Цитьте... он грають... Я слухаю музики... Струни тужать. Їхня туга вкрадається в мою душу. Так сумно мені...

Он бачите — весна. Акації так убійчо пахнуть, білі цвіти осипаються і, мов ясні метелики, летять десь далеко-далеко до сонця...
Як весело співають струни!...
Іх двоє. Молоді, гарні як весна — кохаються... І якже не кохатись?... Весна-ж така!...
Струни сміються, веселі тони летять навздогін за білим цвітом акації...
Кохання! яке ти гарне!...
Та... щось урвалось в веселій грі, тони не плывуть так рівно, весело...
Вона сама... тужить... І весна вже минула і стало так важко й тужно...
Струни тихенько шепочуть...
Покинуть все — там він, коханий, сумує... до нього чимскорше! Молодість буває тільки раз!... Туди — до кохання... до щастя!...
Струни регочуться...
Знова разом... здається, щасливі... Та весна вже минула, білі цвіти акації повяли і далі осінь холодом повіє...
І щось урвалось у веселій грі...
Життя! чого ти таке жорстоке?!
Лишилася одна — за нею вир згадок, перед нею пуста... Весна в житті лиш раз буває і то дуже-дуже коротко...
Кохання! втомило ти...
А скрипка плаче... А тони так ніжно, ніжно шепочуть. А шепіт той вкрадається в душу, викликає давно забыті картини — розхиляє уста до усміху щастя... То знов прислонює очі серпанком смутку й примушує тужити за сонцем золотим... Говорить про красу... щебетання птиць... таємний шепіт ліса... принадний плоскіт безмежного моря... Розповідає про шпилі гір зелені та високі — ген-ген далеко що мріють...
Чуєте, як тужно несеться спів трембіти з підхмарних верхів у долину?...
Гори, кохані мої!... Як тужно мені за вами!...
... Я слухаю музики... Співайте мені, струни, — співайте, кохаю я ваш спів!... Вколишіть душу мою так тихо — тихесенько... добре так...
Цитьте... он струни ридують...

МІЛЯ ДОРОЦЬКА

„ЛЕОНОРА“ БЕТОВЕНА

(В столітні роковини смерті).

Відносини Бетовена до жіноцтва — це вірний образ не тільки його вдачі й темпераменту, але й вислід його особистих етичних почувань, що стоїть у дуже тісному зв'язку з ідеалістичним напрямком його світогляду. Слова, якими Карляйль (Carlyle) характеризує Шекспіра, кажучи, що „він видимо споріднений духом із світом невидимих“, можна прикласти й до Бетовена, як до його безсмертної творчості, так і до приватного життя.

Світ, у який увійшов молодий Бетовен, переселившись з Бонни до Відня, складався із родин, що належали до найвизначніших кругів тодішньої віденської суспільності. Жінки, серед яких прийшлося Бетовенові жити, чарували його не тільки красою, але й впливали на його творчість своєю інтелігенцією та глибиною почувань. Цілий ряд блискучих типів віденського жіноцтва: Юлія Гвіччарді — пізніша графиня Галленберг, Тереса Брунсвік, графиня Ердеді, Беттіна Арнім, Амалия Себальд, співачка Вільман, Тереса Мальфатті, та незрівняна інтерпретаторка Бетовенівських творів п'яністка Дорота Ертман і т. п. — всі вони стояли близько його особи, та одушевлялися ним як мистцем і людиною. Між річчями, які залишилися по смерті Бетовена, знайдено прегарну мініятуру графині Брунсвік з дедикацією: „Безсмертному генієві, великому мистцеві, шляхотній людині — Тереса Брунсвік“.

Та хоч Бетовен був з природи вразливий на красу й чар жіночий і — як пишуть його біографи часто залюблений, та не все безуспішно, — всеж-таки роля, яку відіграли жінки в його житті, не була рішачою, а еротичний момент не мав у нього такої сили, щоб міг довести до конфлікту з питомим йому глибоким почуттям етики. Хвиливі любовні переживання не вдовольняли його; він не раз жалувався в листах до своїх приятелів на самоту, та недвозначно висказував бажання супокійного й тихого щастя, яке він надіявся знайти в подружжі. В щоденнику, писаному в Бадені, де перебував на лікуванні, він пише: „Тільки любов, тільки вона може дати мені щастя в житті — Боже — дай мені знайти її, щоб вона скріпила мене морально, та щоб я міг її законно назвати своєю“. В листі до свого учня Ріса пише: „Всього кращого бажаю Вашій дружині; на жаль я не маю жадної. Я знайшов був тільки одну, яка мабуть ніколи не буде моєю, та всеж-таки я не є ворогом жінок“. Се тиха резигнація Бетовена і готовість погодитися з судобою.

Бетовен не був одним із тих, що для них любов могла покінчитися катастрофою. Навіть у ліричних композиціях Бетовена не слідно еротичних поривів. Хто був цією жінкою, котру він у двох листах без дати й адреси назвав своєю „безсмертною коханкою“, і для якої він присвятив цикль пісень „An die unsterbliche Geliebte“ — не в'яснилося ще й досі, та не в'ясниться мабуть ніколи... Любов у житті Бетовена була тільки хвилимовим, переминаючим епізодом. Геній Бетовена, що завів його на шлях безнастанної боротьби за найвищу ідею людства, не міг зупинитися перед особистим проблемом любови. „Колиб я — сказав він раз у розмові про Юлію Гвіччарді — жертвував цілою моєю життєвою силою для любови, що-ж залишилось-би тоді для шляхотнішої та ліпшої ідеї в людському житті?“ До тої вищої ідеї змагав Бетовен у цілій своїй творчості, та на цьому шляху*) знайшла і жінка і її любов „monumentum aere perennius“.

Фіделіо-Леонора — це музична інкарнація ідеї Бетовена про жінку. Вона представниця ідеалу жінки, як собі його уявляв Бетовен. Не змислова любов, та не полове питання є цим імперативом, що приневолює її до чину. З мотиву безмежного прив'язання і по-

дружної вірності п'єстає невимолима енергія до подолання усіх перешкод, що моглиб її здержати від досягнення цілі. Ідея волі веде її дорогою самопожертви до боротьби за визволення свого чоловіка, з якої вона виходить побідницею.

„Фіделіо“ є одинокою оперою Бетовена. Лібретист Херубінія — Француз Буїї (Builly) написав оперний текст „Леонора“; на німецьку мову переклав його Сонляйтнер та відтак переробив Трайчке (Treitschke). Змістом лібретта є подія, що склалася в Іспанії, коли кличі французької революції почали розбивати темряву абсолютистичного режиму й самовладдя іспанського уряду. Повсталася ідея конституції, та з нею новий тип політичних провідників, що станули до боротьби зі старим режимом. На чолі прихильників нових течій стає Дон Фернандо, та з ним Флорестан, муж Леонори, що віддає цілу свою особу на usługi нової ідеї. Конфлікти щораз більше загострюються. Головним противником нового режиму стає Дон Пізарро, та допускається багатьох державних злочинів. Про ці злочини знає Флорестан і через те він стає Пізаррові невідгукним. Одного дня Флорестан паде жертвою Пізарра, який вкидає його до в'язниці, засуджуючи його на повільну, голодову смерть. Фернандо, та приятелі Флорестана вважають його вже мертвим, тільки сама Леонора знає правдивий стан справи. Відшукати й визволити мужа з в'язниці, стає одиноким змістом її життя. Перебрана за мужчину під іменем Фіделія, серед надлюдських трудів і перепон вона зупиняється вкінці перед в'язницею, що стоїть під зарядом Пізарра, перечувачи інстинктивно, що Флорестан там знаходиться. В мить вона позискує повне довіря наставника в'язнів Рокка, який не тільки, що переносить частку своїх обов'язків на Фіделія, але, не припускаючи у ній жінки, задумує віддати за нього свою дочку Марцеліну. Нараз довідується Пізарро, що Фернандо, дізнавшись тро великі надування, вибирається на візитацію в'язниці. Щоби знищити живий доказ свого злочину, Пізарро постановляє вбити Флорестана. Він ставляє на вежі варту, щоб повідомила його заздалегідь про прибуття міністра та розказує Роккові викопати гроб для Флорестана. Власною рукою він хоче вбити свого ворога. Рокко, виконавши припорушення, звідомлює Пізарра, що все приготовлено. Леонора пізнає в нещасному, напів мертвому з голоду в'язніві, Флорестані. Від нього вона навчилася, що обов'язком кожної людини є пожертвувати все, якщо змагає до здобуття свободи. Тому, коли Пізарро підносить руку, щоб убити Флорестана, вона кидається між них, наставляючи свою грудь під смертельний удар. В цьому моменті пізнає Флорестан у Фіделію свою дружину Леонору, якої образ за весь час неволі не сходив з його ума та надавав йому поспати в розпуку. Рівночасно варту сигналізує приїзд міністра, що здержує Пізарра від вбивства, та дає Фернандові можливість визволити Флорестана.

Бетовен відчув своєю геніяльною інтуїцією драматичну силу цієї концепції, та на ній збудував музичний архитвір, який своєю фактурою стоїть на межі між операми Глюка-Моцарта та Вебера-Вагнера. Геройство в парі з глибиною почувань, пристрасть що веде людину на загибель або дає їй досягнення ідеалу, безоглядне пожертвування власної ідеї для поставленої діли — це були моменти, що відповідали драматичній творчості Бетовена. Тільки боротьба за вселюдські ідеали, або розбурхане море пристрастей, могли розіграти його мистецьку волю й енергію до чину.

Хоч опера „Фіделіо“ має деякі елементи співогри (діяльогі, арія Рокка), всеж-таки вона завдяки своїм реалістичним моментам належить до найвизначніших

*) Пам'ятник триваліший від криці.

опер великого драматичного стилю. Музика інструментальна є питомою доменою творчості Бетовена тому й тут оркестра закросна більш симфонічно, та про те вона не тільки в нічому не зупинює розвитку вокального елемента, але підносить його вираз інструментальним та динамічним кольоритом. На пр. сценічна ситуація з початком першого акту не зраджує у своєму буденному й безжурному настрою ніякого трагізму, колиб не оркестра, що вже в перших діях виказує драматичні акценти, неначе заповідь майбутнього (Дует і арія Марцеліни). Але, переходячи до аналізу твору, можемо зупинитися тільки на тих моментах, що торкаються самої героїні.

З появою Леонори на сцені росте температура звуку, немов сама героїня натхнула композита новим життям, додаючи йому творчих сил. Усе підноситься у вищу сферу — з буденними в царину ідеї. Леонора не тільки вірна дружина, але й борець за ідеали. Так і музика змагає постійно до чогось нового, вищого.

Чотироголосовий канон (квартет: „*Mir ist so wunderbar*“) є славний вусій музичній літературі. Мистець перетоплює в одно поліфонічній і гармонічній елементи; тільки в уриваній мільодійній лінії, та ритміці в оркестрі слідне марево близьких трагічних подій.

Визначним моментом цілої партитури є речитатив разом з одинокою сольо-арією Леонори в першому акті. Кожне душевне переживання Леонори: ненависть до Пізарра, надія визволення Флорестана, та геройська рішучість зреалізувати свої змагання, — все це вичувається в музиці (неспокоєм шіснадцятки і вібратами з початку, настроєвим переходом до *E-dur*-*adagio*, в кінці наглою переминою темна в *allegro con brio*).

Вершком інструментальної кольористики цілого твору є оба дуети Леонори з Рокком. Перший дует змальовує радість Леонори, що ще нині піде з Рокком до в'язниці, де надіється побачити Флорестана; але ця радість скоро переминюється у жах і зневіру, чи буде мати на стільки сили виконати задумане діло. З появою *g-moll* наче чорна хмара залягає душу Леонори; мужеська енергія й героїзм зчезають, уступаючи місця непевності та розпущі: „чи не я маю копати гріб своєму чоловікові?“ *Es-dur*-*andante* ві своєю змінчивою та непевною модуляцією приготує вже своїм кольоритом на страхіття в'язниці.

Другий дует відбувається в підземеллі — його попереджує мільодрам. Рокко і Леонора копають гріб. Ситуацію характеризує Бетовен придавленими п'яніссімо-тріолями, що як привид пересуваються монотонно, довгими рядами; час від часу відзиваються глухі звуки контрафакоту — наче сипалися грудки землі — та жажливий тон тромбона. На тлі того містичного настрою виступає острій контраст між монотонним *parlando* Рокка та схвилюваною мільодією Леонори. Зі словами цієї останньої „хтоб ти й не був, я хочу тебе визволити“, прояснюється на хвилику в оркестрі, але тільки на те, щоб далі пірнути в мольову безнадійність.

Вражіння тої сцени є потрясаюче — та з подивом стоїмо перед мистецтвом Бетовена, який так скромними засобами досягнув стільки інтензивності виразу.

Драматична лінія іде в гору, та завершують її квартет (Рокко - Пізарро - Флорестан - Леонора) і кінцевий дует Флорестана та Леонори.

Тут оркестра виходить далеко поза межі дострою. Композит ставляє проти себе цілі групи інструментів, та переведенням інструментальних мотивів розділює світла й тіни, щоб плястично передати суперечності характерів дієвих осіб; хроматика та ритмічний неспокій характеризують демонічного Пізарра — діятоніка на трівкій гармонічній підставі, ідейність Флорестана, між тим коли у Леонори перемишуються оба ті елементи в міру того, до кого вона звертається. Каскада спадаючих октав у смичковій оркестрі, та уривані акорди дутих інструментів впро-

ваджують Пізарра. З драматичним напруженням росте неспокій в оркестрі, що доходить до кульмінаційної точки підчас боротьби Леонори з Пізарром. Смичкові *unisona* переплітаються з фанфарами дутих інструментів: секвенції спинаються хроматично щораз вище — доміанта *D-dur* — та нагло півзворот до *B-dur*. Трубка відзивається з вежі; усе завмирає, наче заляте; тільки піано-тріолі — на яких тлі виступає фрагмент теми увертури разом з акордом у вокальному квартеті — дають знати, що попереднє не було тільки сном. А далі — другий сигнал трубки викликає екстатичний зрив радості.

Слідє дует Леонори і Флорестана: „*O Namen-namenlose Freude*“. Боротьба скінчилася — лунає пісня надземської радості — лунає гимн тріюмфуючої ідеї, що визволяє людину із кайдан неволі. Радість і воля збраталися зі собою. Але мистець на сьому не зупинився: ідея індивідуальної свободи зродила ідею свободи людства і ту змалював він у своїй безсмертній дев'ятій симфонії.

Жінка в старому Єгипті

Незвичайно інтересні і цікаві відомості подають в наукових замітках часописи про становище жінки в старому Єгипті. Новітні розкопки в Єгипті в Нільській долині, які закінчилися відкриттям гробниці та мумії фараона Тутанкхамона, дали багато нових даних для висвітлення історії старого Єгипту. В цій добі належала жінці не мала роля як в соціальній, так і в правовій ділянці життя. На захованих до наших часів пам'ятниках єгипетська жінка завжди змальована на рівному плані з чоловіком: чоловік з жінкою оглядають будівлі, стежать за іграми своїх рабів, приймають візити й подарунки. Горожанські права жінки були немалі: дочки мали права на спадщину нарівні з синами; навіть було оголошено право жінки на престол при II династії, а при VI династії панувала цариця Нітоприс. Були серед єгиптянок видатні жінки-адміністратори, які управляли цілими провінціями, а одна з них жінка-генерал навіть командувала військом. Були серед єгиптянок не лише відомі пророкині, але й жерці. Навіть становище міністра займала один раз жінка! І в часи найбільшої реакції жінка в Єгипті зберігала свої горожанські права, а родинний деспотизм римського права ніколи не був знаний в Єгипті. Жінка в Єгипті була завжди господинею в домі; в подружжі жінка користувалася однаковими правами з чоловіком на майно. Шлюб міг бути розірваний при антипатії між чоловіком та жінкою, а були й такі випадки, що чоловік за зраду жінці мусів покутувати свій гріх тим, що віддавав жінці обі частини їх спільного майна. Історики Геродот та Софокль писали, що єгипетські жінки займалися різними справами, торгували, служили, а чоловіки нерідко залишалися вдома та ткали тканини.

В єгипетській мітології жінка відігравала теж значну ролю. Богиня Ізид не лише поширювала серед людей культуру та цивілізацію, але й у відсутності її чоловіка Озириса правила Єгиптом. Її шанували в Єгипті й на Сході цілі тисячеліття і називали „Божою матір'ю“.

В релігійних рухах єгиптянки теж брали активну участь. Підчас різних релігійних переворотів фараонам-реформаторам допомагали їх жінки та інші принцеси з їх оточення. Фараон-еретик Ахпатон робив свої реформи лише за допомогою своєї жінки Нефертити. Перед 1500 роками до Р. Х. в Єгипті царювала прекрасна Хатшепситу. Вона збудувала чимало грандіозних пам'ятників, посилає далекі експедиції, переводила різні релігійні реформи.

Єгипетські жінки владали своєю надзвичайною красою і єгипетські мудрі в своїх творах не раз згадують про „жіночу небезпеку“ і остерігають чоловіків перед нею.

З. М.

Ex LIBRIS^и

ОЛЕНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

Мистець Олена Кульчицька все йшла і йде в передових рядах українського мистецтва. Належить вона до універсальних мистців, що працюють майже у всіх ділянках мистецтва. Є це рідка прикмета і для мужчин мистців, бо мистецька праця, уявіть собі, Читачко потребує просто здорової і сильної не тільки волі, а й фізичної сили, фізичного витримання та напруження. Ось чому ми, та взагалі всі нації, мають так мало жінок мистців, здавалось-би, так вдячного поля для нашого попису.

Я зараз хочу говорити про книжкові знаки Олени Кульчицької, чи про ex-libris-и, як популярно ті знаки називають в цілм світі.

Ex-libris, з латинського „з книг“, називається графічний охоронний знак книжки певної особи. Є це композиція, рисунок, чи просто декоративний напис, що приліплюється на обгортці книги з лівого боку, як знак власника книги і як її удекоровання. Як вже сказано знак той може бути або суто декоративний, чи орнаментальний напис, чи, як є переважно, композитивний в необмежених границях творчости, чи і геральдичний, хто має той герб, або хто хоче якийсь такий знак утворити для себе індивідуально. Оді останні є тепер найпопулярнішими бо культурна людина не раз має просто потребу в якімсь особистім графічнім знакові. Це є вже діло витонченого смаку, правдивої культурности й інтелігенції.

Ex-libris-и мають свій почин ще з XV—XVI століт, і вперше з'явилися в Німеччині, як культурної нації, що плекала як саму книжку, друковану, чи рукописну, так і бібліотеки. Любов до книжки і породила книжкові знаки, які наліплювалися на книжки, аби їх не тільки не нищили написами, а ще й прикрасити. Пізніше ex-libris перекинувся до Франції і Англії, та до інших західно-європейських країв.

В західно-європейських країнах культурну вартість ex-libris-у оцінено вже давно, там є цілі великі й солідні т-ва, які опікуються схороненням і культурою ex-libris-у та попиранням його розвою. Вистарчить вказати на більші такі організації з науковим відтинком, як „Deutscher Verein für Exlibriskunst und angewandte Grafik“ в Німеччині, „Société française des collectionneurs d'exlibris“ у Франції, та „Exlibris So-

ся книжка

ОЛЕНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

ciety“ в Англії. Це головніші в тих країнах, та є ще багато менших і молодших товариств і організацій. Взагалі немає держави або нації, що не мала-би подібної організації або музеїв чи відділів ex libris-ів при великих музеях.

З КНИГОЗВІРНІ

Приміром, Бритійський Музей, один з найбільших музеїв світа, має відділ ex-libris-у в 150.000 номерів. Німецький музей в Нюрнбергу те-ж посідає один з найславніших в світі відділів ex-libris-у.

Великі малярі оддавали свою працю і книжному знакові. Це й надало їм високої мистецької вартости. Вистарчить назвати такі імена як Дюрер, Кранах, Гольбайн, Гільдебранд, Деплер, Гуппа, Затлер, Барлезіуса, Отто, Клінгер і багато інших в Німеччині, щоби уявити собі мистецьку вартість книжного знаку. Знову у Франції працювали коло книжного знаку Буше, Гравело, Гаварні, Бракемон, Буте-де-Монвель, Анрі Андрі і ин. та в Англії Гогарт, Шерборн, Гаррісон, Грінвей, Калькот, Крег, Бе-

раслей, Макдональд, Еннінг-Белль, Крег, Нікольсон, Вудров, Шо, Осповат і т. д. В Італії Вольнато, Батальоці, Стелла, Сарторіо, в Іспанії Ренар, де Рікер, Муноца, Оліва Тріадо, Байрос і інші.

Словом, всюди ex-libris-и приковували увагу не тільки збирачів бібліотек, але й великих мистців. Тепер навіть не можна уявити собі серйозної бібліотеки без ex-libris, та загалом, в наші часи зацікавлення ex-libris-ом є дуже велике. При чім, що так само важне, в більших книжкових збірках, кожний спеціальний відділ має свій окремий знак, незалежно від загального ex-libris-у, та ще й додається superexlibris, себ-то витиснена емблема на переплеті, що ще більше додає цілості збіркам.

Ex-libris и Олени Кульчицької стоять на високім мистецьким рівні. Вони, як характеристичні праці в творчості Кульчицької є цілком європейські, та що більше, багато її книжкових знаків ще й перевищують їх. На спеціальні мистецькі відносини в Галичині і на свій час се було мистецьке відкриття. При чім з притиском піднесемо тут національний зміст і сюжет їх. Кульчицька використовувала всі можливості в цім відношенні.

Як тема її ex-libris-ів, так і виконання є дуже багаті в різноманітності. Тут і графіка, і рисунок пером і дереворит і штих. Все багатство темів ex-libris-у. Тут і геральдичний ex-libris і символічний, і легендарний. Від всіх їх віє інтимним настроєм і мистецькою цілістю. Виконала їх Кульчицька щось по-над 30 знаків і тому Кульчицьку треба уважати окрім її загальних мистецьких заслуг, ще мистцем ex-libris-у.

П. М. К.

Дорічний зїзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові

В днях 9. і 10. квітня ц. р. відбувся дорічний краєвий зїзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові, на який прибуло около 60 жінок, представниць 27 філій, кружків, згідно зфедерованих жіночих товариств. Прочі організації в краю, яких загалом під теперішню хвилю є около 60, прислали письмений звіт, згідно оправдання і привіти. Між іншими відчитано на зїзді привіт — телеграму від жіночого кружка при Просвіті в Ковлі, Берестю, та від „Союзу Українок“ в Кракові.

Зїзд започаткувала п. Ірина Макух-Павликовська рефератом з рамени організаційної секції „С. У.“ переводячи загальний білянс праці секції у відношенні до всіх жіночих організацій в краю. З цього звіту довідуємося, що львівський „С. У.“ стоїть в сталому контакті з ними, висилає постійно на всі жіночі віча й анкети свої делегатки, висилає інструкторки на організовані в краю курси крою і шиття, підготовляє нові інструкторки на особіному в тій цілі підготовленому курсі у Львові; рівнож С. У. стоїть в сталому контакті з товариствами Просвіта і У. П. Т. для успішного переведення спільних організаційних завдань.

З реферату довідуємося, що край домагається: інструкторок для ведення діточих садків; інструкторок домашнього жіночого господарства; бібліотек, як жерела відомостей і знання для організаторок в краю; популярних бібліотек як організаційного середника.

Для успішного переведення домагань краю потрібне є скоординовання сил і праці, а то:

1. **Затіснення відносин філій і зфедерованих товариств до централі.** Відповідне опрацювання статуту в цьому напрямку, (поглиблюючи рівночасно його програму і поширюючи територію) повинно бути найбільшим завданням лівівського С. У., щоб найбільші збори затвердили його зміну.

2. **Скріплення централі фінансовою піддержкою зі сторони краю.** Бібліотеки вимагають більшого гро-

шевого вкладу, і ця справа, хоч все була пекучою справою організації, не могла бути зреалізована з браку відповідних грошових засобів. Рівнож для успішного технічного переведення організаційних завдань, є потрібне **удержання сталого бюра й домівки**, що потягає за собою певні сталі кошти, на які централія без організованої піддержки краю ніколи не спроможеться.

Курс інструкторок, який ведеться тепер у Львові, є призначений для покінчених семінаристок. Матеріал науки є розложений на 5 місяців, та мабуть курс буде продовжений ще на один місяць, для практики на селі.

Головну увагу на курсі кладеться на знання шиття і крою, та на відомости про з'організовання і ведення діточих садків; крім цього подається відомости про домашнє господарство, про діловодство й техніку організаційну, про ведення аматорських кружків, про кооперацію і т. п., як доповнення.

Курс обмежено виключно на матуристки учительських семінарій в тій цілі, щоб мати для подавання науки одностайно підготовлені слухачки, і тимсамим заощадити собі працю на загальним образуманням курсанток. Крім цього, щоб використати елемент з педагогічною підготовкою і всю науку повести виключно в напрямі спеціально — організаційним.

Справа діточих садків і господарських курсів вимагає окремого обговорення. На ці теми виголосили окремі реферати: п. Н. Селезінкова з Радехова про „Діточі садки“, — і п. М. Донцова про „Жіночу господарську школу в Угерцях винявських“, яким ми теж присвятимо в Н. Х. окреме місце.

З черги здавали звіти делегатки від своїх організацій.

В усіх звітах багато місця заняли звідомлення про гуманітарну працю жінок, з'організовання вечірок і інших товариських сходин, дохід з яких призначений звичайно на загально національні і громадські цілі, про збірки гуманітарні і т. п.

Із звітів цих довідуємося, що праця жіночих організацій в краю значно поширилась на села; що майже кожна філія (найбільше на Поділлі) може похвалитися заснованими кружками на селах, будьто самостійними будьто при читальнях Просвіти або кооперативах. Що селянки громадно горнуть до своїх організацій; з незвичайною увагою слухають викладів та рефератів; виказують багато заінтересування для потреб культурного піднесення села і з радістю приймають і переводять в життя кожну ініціативу організаторок. Попри діточі садки, які є найкращим засобом для здобуття прихильності жінок до організації вирінає справа жолобків для немовлят. Рівночасно майже в кожному звіті зазначено, що організація не має домівки, відповідного приміщення, ані жадних матеріальних засобів, щоб успішно переводити свої завдання.

І мимохіть насувається на думку питання, в чому причина, що жінки, які в переважаючій мірі є господарками дому, провадять домашню господарку, мусять уміло заряджувати грошем, щоб рідня не відчувала браку даху над головою, недостатку й негигіє, — рівночасно не вміють перенести умілости тої поза домашній круг; і всі жіночі товариства хронічно терплять на брак домівки, відповідного приміщення, налагодження технічної сторінки організації. Виходилоб з цього, що певно наше жіноцтво, на загал не є добрими господарками, — а в дійсності воно не так. В дома вони прекрасні господині, але до своєї громадянської праці вони самі ставляться несміливо й не досить серйозно; не мають відваги поставити справу на ширшу стопу, відповідно уґрунтувати позицію організації, випосажити її у всі технічні середники, принайменше в такій мірі, як це роблять всі інші того роду наші організації. А вислідом цієї нерішучості є велика витрата енергії на багато річей, які безсумніву відпалиб, якби технічна сторінка організації була відповідно налагоджена.

Крім цього певний жіночий альтруїзм спричинює, що жінки безглядно і безкритично відгукуються на кожний зазив широкого громадянства, забуваючи й відсуваючи свої організаційні справи й інтереси на дальший плян.

По рефератах і звітах отворено дискусію, яка мала виокружити матеріал для винесення на з'їзді відповідних резолюцій.

Та на жаль короткий час і перемучення учасниць з'їзду не дали змоги перевести дискусію як слід, тому дуже пожаданим є, щоб при чергових з'їздах звернути більшу увагу на цю справу. На з'їзді виголошено цілий ряд рефератів, над якими, над кожним з окрема повинна бути переведена основна дискусія; кам реферат організаційний порушив стільки справ, що вони вимагають обговорення на окремих комісіях. Все це разом вимагає докладної підготовки, розпланування праць з'їзду на довший протяг часу.

Для нас найцікавішою частиною з'їзду був кінцевий реферат про „Жінку в кооперативній праці“. На жаль знову з браку часу референтка мусіла в своїх виснодах значно обмежитись, не вичерпуючи вповні всього матеріалу.

З реферату довідуємось, що С. У. удержує звязки з інтернаціональною жіночою гільдою кооперативною, інформуючи її про участь українських жінок в кооперативному русі.

Референтка вказала на потребу праці жінок на економічній ділянці нашого національного життя в кооперативній формі, а з окрема на потребу з'координування праці в кооперативах специфічно жіночих — якими являються розкиснені по цілому краю промислові кооперативи „Труди“.

Запрошені на цей з'їзд представниці кооператив, по дискусії винесли постанову, щоб львівський „Труд“ спільно з „Союзом Українок“ перевів централізацію всіх жіночих промислових кооператив „Труд“, і щоби в тій цілі, скликав в найблищому часі анкету.

З'їзд закінчено привітом для жіночих організацій на Волині і для хорої неперисутної п. О. Кисілевської редакторки „Жіночої Долі“.

На пополудне скликано жіноче віче, на якому реферували: п. Донцова про рівноправність жінок, п. Блажкевичева про участь жінки в кооперації, та п. Шепаровичева про „Рідну Школу“.

Вечером учениці курсу інструкторок уладили Шевченківський концерт, на який запросили учасниць з'їзду.

Ріжні Вісти

Марко Черемшина (др. Іван Семанюк) визначний письменник сучасної Західної України помер дня 25 квітня ц. р. в селі Кобаках, Снятинського повіту.

Друкарська ошибка. В IV. числі „Н. Х.“ — в „Мішйтурах“. О. Вергановської трапилося кілька друкарських ошибок.

В „Сміх“ — у в першій стрічці по **на небі** замість **і** має бути : **й** в осьмій стрічці по **такий червоний сміх** має бути не **і** але :

Жіноче віче в Бережанах. Дня 20 березня відбулося в Бережанах велике жіноче віче при участі біля 600 жінок. З цього 427 делегаток дооколичних сіл.

В програму віча входили реферати: п. І. Блажкевичевої про громадянську працю жінки, п. М. Донцової про рівновартність жінки, п. Сагайдачного про потребу участі жіноцтва в лугових організаціях і п. Герасимовича про „Рідну Школу“.

Свято Скуда. Спортовий кружок українських дівчат „Скуда“ при Ш. Жіночій Державній Семінарії (у Львові устроїв дня 8 квітня в салі Народного Дому руханково-вокальний вечір. В програму входили гри і забави, вправи руханкові, вправи вільноруч і ракетами, вежі-образи, короткий реферат п. з. „Наша ціль“ і декілька вокальних точок.

Свято випало дуже гарно. З окрема звертали загальну увагу вправи ракетами (укладу проф. Франка) і прекрасні вежі-образи, що представляли різні ділянки легкої атлетики (укладу проф. Дарії Навроцької). Молоді наші спортсменки, які є членами першого жіночого спортового кружка, дали доказ солідної праці і зрозуміння ваги фізичного виховання жінки. Велика в тому заслуга професорки руханки при Ш. жіночій Держ. Семінарії п. Дарії Навроцької. Члени „Скуда“ це піонірки занедбаной у нас зовсім ділянки жіночого спорту і тому заслуговують вони на якнайбільше признання. Ученицям других середніх шкіл у Львові слід іти за приміром „Скуда“ і основувати спортові кружки, якіб серйозно ставились до своїх завдань, а не так як досі обмежували свою діяльність до існування на папері. З дівочих спортових кружків проявляють крім „Скуда“ багато життя лишень два кружки в Перемишлі, які веде бувший член „Скуда“ п. Паліївна. Жіночі спортові змагання, які відбудуться дня 19 червня дадуть нагоду переконатися про працю та осяги усіх дівочих спортових товариств.

Жіночий пластовий табір на Соколі. Як попередніх років, так і цього року улаштувуют наші пластунки літній табір у горах. Чудова гірська околиця біля звісною живця Підлитоного буде місцем осідку цього річного табору. Пластунки замешкають у трьох хатах, нарочно на ту ціль побудованих. Провід над пластунками бере у свої досвідні руки учит. сем. і відома руховичка п. Д. Навроцька разом із п. С. Пашкевич, яка займеться веденням прогульок, у яких пластунки пізнають околицю. Здоровлям пластунок піклуватиметься лікар п. Др. Д. Лежогубська. Вже з досвіду попередніх літ знаємо, як добре, морально і фізично, впливає на нашу молодь спільне

таборове життя, з його прогулянками, щоденними руховими вправами та життям на вільному повітрі. Це все дає нам запоруку, що цьогорічний табір дасть усім учасникам задоволення, тим більше, що цього року маємо запоруку, що табір удасться куди краще, бо ж і хати тепер власні, добре побудовані, і харчування забезпечене як найліпше, бо займається цим фаховий кухар. Тож усі родичі можуть цілком безпечно вислати сюди своїх дітей — пластунок, забезпечуючи їм в цей спосіб місяць гарних, а дешевих вакацій. Табір триватиме від 2—21 серпня. Ближчі інформації надішлює Д. Герасимович референтка пластових таборів. Львів, ул. Льва Сапінга ч. 6.

Два українські свята в честь Бетовена. Філія Муз. Інституту ім. М. Лисенка в Стрию влаштувала дня 10 березня ц. р. святочний вечір в 100-ті роковини смерті Бетовена. Брала в ньому участь п. Галя і Стефа Левицькі. В програму входили: Весняна соната (скрипка і форте.), Соната-апасіоната (форте.) і Тріо C-moll.

Другий концерт влаштовано у Львові дня 9 квітня ц. р. знову при співучасті п'яністки п. Галі Левицької та співачки п. О. Пясецької. П. Галя Левицька разом з пп. Р. Криштальським та п. Пшеничкою відіграла Тріо D-dur op 70 Nr. 1, на фортеп'яно, скрипку і віолончель. П. О. Пясецька відспівала чотири любовні пісні Бетовена.

Оба свята мали дуже великий успіх через високу — мистецьке виконання усіх точок програми.

Учні „Курсу для інструкторок на села“ влаштували дня 10 квітня ц. р. Шевченківське свято. Мала саля читальні „Просвіти“ на Личакові ледви помістила численно зібраних гостей.

Свято зачалось „Заповітом“ — та прегарною промовою п. Івани Блажкевичевої. Гарним, запальним словом звернувшись вона до майбутніх робітниць на народному полі — до тих, що рішилися віддати свій труд „найменшому братові“. Вона пригадала їм, що „кайдани на те, щоб їх ламати“ — вона кликала, щоб ішли в народ боротись за правду та будувати „нові храми, нові постолі“. Молоді вої нової України повинні „нові заповіді прочитати, присягу положити нову“.

Дальша програма концерту складалася з хороших точок під провідом управительки курсу п-ї Ринлевої та кількох деклямацій. Учні відспівали дуже гарно кілька народних пісень: „Пасла дівка лебеді“, „Ой вербо, вербо“, „Ой у полі верба“, „Ой легіла зазуленька з далекого краю“ та інші. Деклямації не були надто влучно підібрані, бо на святі Т. Шевченка найкраще відтворювати Шевченкові думки, а тут віддеклямовано тільки дуже трудний до деклямації XLIII. псалом. Деклямували ще „До молоді“ — М. Старицького, „Гетьте, думи, ви хмари осінні!“ — Лесі Українки і „Сотка літ уже минає“. Найкраще випала деклямація бадьорого вірша Лесі Українки в інтерпретації п. Калини Танчаківської.

Окруження і характер в житті дитини

Кожний характер є вислідом одідичених нахилів і атмосфери родинного дому, яка окружала людину в дитячих літах.

Вражіння з наймолодших літ, лишають сильний і незатертий слід в ніжній душі дитини. Спогад веселої, сонячної молодости в гармонійному родинному домі є немов золотим сном в житті людини — він піддержує нас і додає сили в боротьбі за існування. Тому повинні ми всі наші власні бажання і мрії відсунути на друге місце, а в першу чергу створити для наших дітей погідну атмосферу любови, лагідности і внутрішньої гармонії.

Без сумніву, тепер присвячують значно більше уваги фізичному й духовому розвоєві дитини ніж колинебудь данише. Але ще за мало зрозуміли родичі і педагоги, що ціле пізніше життя дитини залежить від атмосфери, яка панує дома. Майже всі діти приймають з найбільшою вражливостю кожне висказане слово, кожний поступок, кожне душевне зворушення родичів. Взаємні непорозуміння між родичами і дітьми викликають пізніше дуже замотані проблеми, які тим тяжче розв'язати, чим менше стараються родичі відшукати причину таких проявів. Часто нарікають на впертість, зухвалість і злобу своїх дітей, але обурюються, як їм зробити увагу, що така чи инша прикмета характеру дитини може бути наслідком суперечок між родичами.

Треба одначе спромогтись на беззглядну правдивість у відношенні до себе. Кожна мати повинна здобутись на відвагу — пошукати чесно і безсторонно причини, чи то в не цілком щасливій атмосфері свого дому, чи в самій собі.

Ріжні бувають чинники, що псуєть гармонію в родині: заздрість, холодні відношення родичів до себе, за велика різниця характерів. Вражлива дитина не може бути веселою і щасливою, бо нерівності в співжитті родичів за сильно ділають на неї.

Наведу тут приклад, що торкається малої дівчинки, фізично і душевно цілком здорової. Поміж родичами цієї дитини день в день виникали суперечки з приводу надмірної заздрости мужа, получені зі сценами і вимівками до тої степені, що це не могло не звернути уваги дитини. Маленька дівчинка, що обожала своїх родичів, але зі слів батька міркувала, що мама щось завинила, попала в якусь розсіяність, роздразнення і неспокій, а її обличчя набрало такогуж нещасливого і переляканого вигляду, який був у її мамі. Вона була часом прикро різка для своєї мамі, але зараз жалувала цього, калялась, плакала та просила прощення. Другого дня повторялося те саме. Вкінці родичі звернулись до лікаря і він роз'яснив, де причина цього лиха.

Щасливі родичі мають звичайно щасливих дітей. Щастя є виразом погідної рівноваги, тому в гармонійній родині дуже рідко трапляються конфлікти в розвитку дитини.

Часто і в такому домі бувають діти, що остають позаду у своєму розвитку і через це стають журбою для своїх родичів. Родичі, які зуміли розв'язати й вирівнати проблеми своїх характерів, зуміють осудити труднощі у вихованні своїх дітей багато ясніше і справедливніше, чим ті, які не можуть прийти до згоди самі між собою.

Люде, які ціле життя даремно шукають щастя, які все переповнені тугою за ним, певно не зазнали любови й тепла в диточих літах. Самопевні, ясні й зрівноважені вдачі зачерпнули в молодих літах з джерела материнської доброти такий засіб любови, що їм вистарчить на ціле життя й допоможе вдержати вбогість, розчарування, невдачі а навіть нещастя.

З нім. С. О.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. Хамули В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

ТРАГЕДІЯ ПРО „ЖІНОЧЕ ВІЧЕ“

(Малій фейлетон децю запозичений в Невисині).

Давайте хоч один раз не так, як завжди... жіноче віче — хоч лусни а про жінок пиши...

А як не хочеться?!...

От і сьогодні: жіноче віче, а писати про жінок нема ніякого бажання...

Про чоловіків хочеться...

Простіть на цей раз...

*

*

*

Жили-були на білому світі дві тисячі звісті двадцять два симпатичних чоловіків... А може їх було в сто раз більше... А може в сто раз менше... Жили вони в хорошому місті, де їздили трамваї, гуділи автомобілі, а на дахах були розвішені радіо — дрони...

Були ті чоловіки членами політичних партій, були членами культурно-освітніх організацій і всіх ни-

тих організацій, бо дуже свідомими громадянами звали себе.

Ті чоловіки газети читали і на віча ходили...

Книжки перелистовували, часами й читали (найчастіше тільки початок і кінець, аби швидче!), на представлення ходили й на віча...

Одним словом — вони всі були прекрасними громадянами, чого й вам усім бажаю...

*

*

*

Жили, значить, отакі то на білому світі чоловіки... І говорили. Гарно говорили. Про це, що вони за справедливість і за рівність; і про це, що вони за визволення жінки та за рівними правами як для чоловіків, так і для жінок; про це, що жінка також людина, як і чоловік, тому належаться їй рівні права. Про все говорили. Гарно говорили.

І одного разу в цьому місті було жіноче віче.

І прийшли на це віче чоловіки, вислухали рефератів і кричали: „Дорогу жінці!“ і плескали в долоні й були горді, що вони такі свідомі та розумні і резолюції ухвалили:

— Геть неволю! Геть від жінки кухонні кайдани! Хай живе вільна жінка!

І довго лунали на вічу оплески...

А по вічу поприходили чоловіки до дому...

І не наварили їм жінки в цей день обідати, бо пішли вони на своє віче...

Та як гаркнули-ж ці чоловіки в один голос:

— На віче? А ми голодні?!

Так від гуку цього чоловічого луснули всі шибки в будинках, бо кричали чоловіки басом...

— — — — —
Було в мешканнях в цьому місті холодно...

П. С.

Візитова елегантна сукня прибрана пізінною вишивкою в два ряди.

НА ПЕРШІ ЛІТНІ ДНІ

Викрій коло шії і пасок є головними справами, які клопочуть голови творців моди. Малій хлопачий ковнірець вже знуdivся; тому в зимі його відкинули, — та тепер okazується, що брак ковнірця без відповідного викрою коло шії не є до лиця. Кожне лице вимагає декоративного обрамування. Тому прийшли до моди шаликові лямівки, вязані на кокарду на рамени або на переді. Рівнож круглий викрій або в квадрат здобуває собі в літній моді право горожанства.

Також лінія талії, яка посуналась в гору майже у властиву висоту стану, вимагає прикраси. Вузькі

й ширші шкіряні паски, все м'яккі, гладкі або плеті, кольорові або однобарвні, з масивними пряжками. Також паски з матеріалу сукні, придержані пряжкою, уложені в пуклі, фантазійно вязані, — прикрашують візитові й вечірні сукні.

Рівнож рукави, їх крій піддали певній зміні. Зауважується їх широкими у насади рамен, часто теж раглянові, головню при плащах. І на загал силуетка найблищої моди приносить більше м'якості й жіночости; зникають мужеські строгі риси силуетки, — а матеріали тепер модні піддержують своєю якістю це змагання.

До стрійних суконь дуже уживаним є як прибрання тюль, чорний і білий, а також різнокольоровий, але в красках пастильових, не ярих. Бо сама легкість і ніжність його вигляду вимагає теж і спокійної не разячої краски. Дуже елегантний є тюль сріблитої краски.

Позатим домінує в моді краска сріблиста, піскова з гранатовим, біла з чорним, всі відтінки зеленого і пастилеві сині,

А. К.

ЖУРНАЛИ

ВЗОРИ

КРОЇ

МАНЕКІНИ

Р. ЛЯНДАВ

ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 3.

ВЕСНЯНІ КОСТЮМИ І ПЛАЩІ

ч. 538. Скромний костюм з легкого вовняного матеріалу, синьої краски. Спідничка уложена в фалди; жакет носитья отвертим.

ч. 539. Літний костюм з двохбарвного матеріалу. Біла гладка спідничка і гранатовий суконний жакет, лямований білою тасьмою.

ч. 540. Спортовий плащ для пань і смотриків з матеріалу каша. Мужеський ковнір; шкіряний пасок і фальшиві кишени, як прикраса.

ч. 541. Костюм з синьої попеліни (жакет і сукня). Сукня має в горі вставлену плісовану камізовьку з білої Crepe de Chine

ч. 542. Костюм з матеріалу каша рожевої краски. Спідничка на переді з контрафалдом. Жакет запинається в поперечній лінії.

ч. 543. Елегантний плащ для пань і смотриків з мягкой вовняної матерії. Вшитки в ласі творять блюзкову форму. Рукави широкі.

ЕЛЕГАНТНИЙ ОДЯГ

544

ч. 544. Елегантна блузка з крепи, мори або нишого шовкового матеріалу, з вязаним ковнірцем, зашита на боці на цілий ряд ґузиків.

ч. 545. Скромна сукня з Crepe de Chine, блідо-синьої краски; ціле прибрання полягає на плісах рівнобіжно уложених. Вузенький пасочок з Crepe de Chine.

ч. 548. Скромка сукня з тонкого вовняного матеріалу, краски дерева. Лямівка довкола шиї і пасок стебновані. Квітка краски волошки.

ч. 546. Оригінальна сукня з подвійного матеріалу. З темнішого камізоля і частини рукавів. Вузенький пасочок і маншети. На переді три фалди.

ч. 547. Сукня з чорного Crepe satin з оригінальними широкими рукавами. Прибрання ковнірця і маншетів, ґузики та квітка відмінної краски.

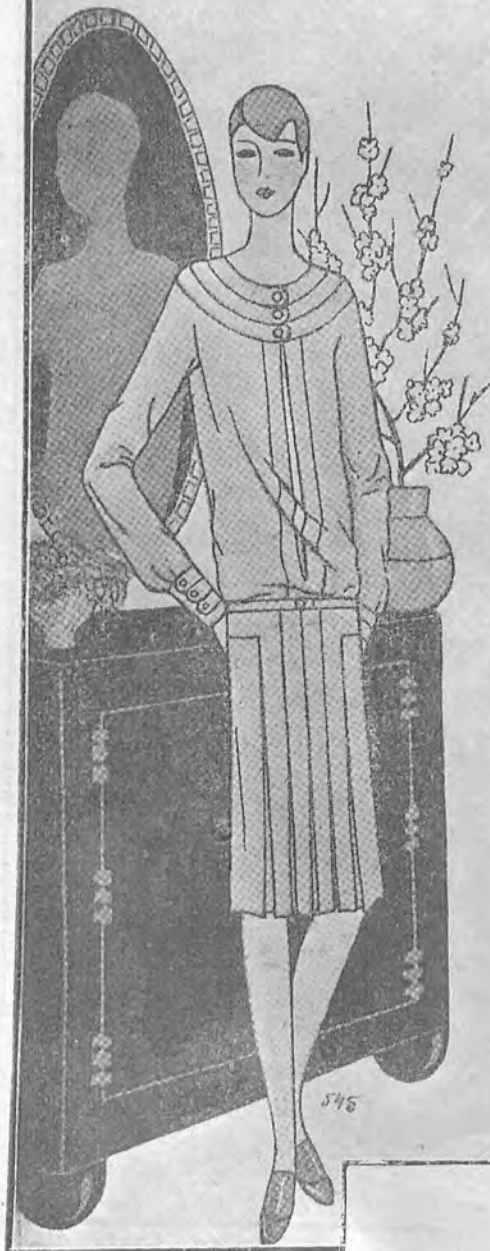
546

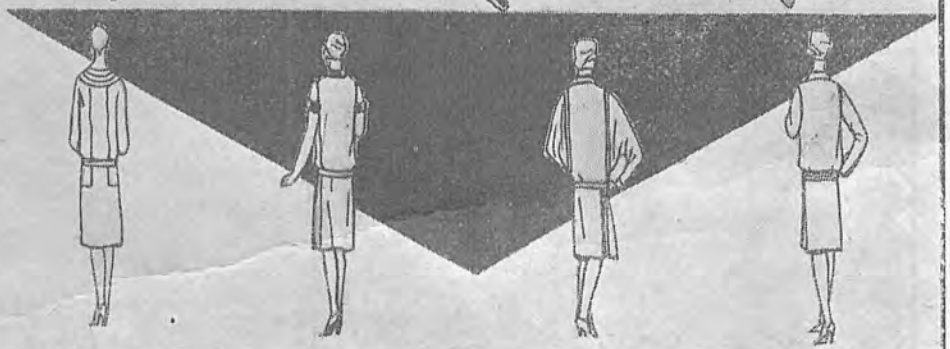
547

548

545

ДО КОЖНОГО МОДЕ-

ПАНЧОХИ,

МОЖ НАЙДЕШЕВШЕ НАБУТИ У

РУКАВИЧКИ, ШКАРПИТКИ
В НАЙТРИВАЛИШОМУ РОДІ,
а також всякі трикотеві вироби

спеціальному
магазині трико-
тових виробів

ОЛЬКА

ЛЬВІВ
РИНОК 35.

(біля Народн. Торговлі).

НА ВЕСНУ Й ЛІТО

ч. 549. Сукня з тонкого вовняного матеріалу, прибрана плісмами з Crepe satin. Вилонений ковнірець. Спідничка групами плісована.

ч. 550. Чорна сукня з Crepe satin. Круглий викрій коло шії; з боку спіднички вставлена дзвонова частина, горою приморщена.

ч. 553. Сукня з тонкого рипсу, прибрана стебнівками. Спідничка поширена критим фалдом на переді. Коло шії пліска.

ч. 551. Сукня з м'якого вовняного матеріалу з викроем саті коло шії. Спідничка на переді має групу фалдів, горою пристебновані.

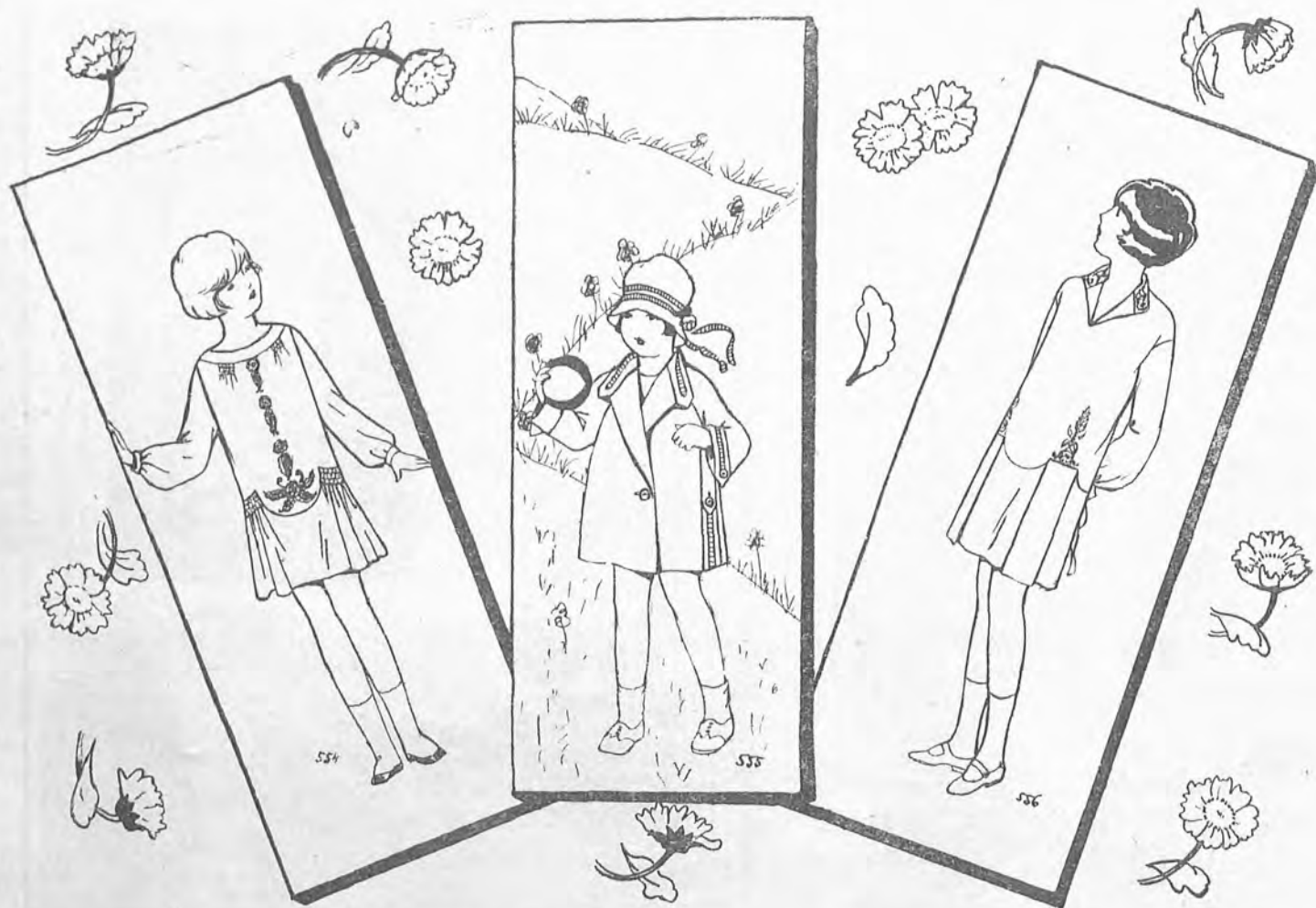
ч. 552. Блуза з Crepe de Chine, до втягання через голову. На раменах латки з вишивками; фальшиві кишеньки. Шкіряний пасок на пряжку.

ЛЮГОТОВИЙ КРІЙ.

Найновіші ПАСИ НА ЖИВІТ з гуми, полотна або комбіновані з гумою, а також найновіші нагрудники „ГЕРМА“ поручає спеціаліст горсетів ЯГАЙЛОНСЬКА, 4. — ГАЛИЦЬКА, 13. Філії: Краків, Гродська, 4. — Відень, Моравська Острава, Баден.

GERMAN PIZEN, Львів

ч. 554. Суконка для дівчинки від 6—14 літ до втягання через голову. Довкола шиї пліса, збоків спіднички морщинки. На переді гаптована вишивка.

ч. 555. Літний плащик для дівчинки від 2—4 літ з рагляновими рукавами. Прибрання з боків, на ковнірці, рукавах і капелюшку з рипсової стяжки.

ч. 556. Суконка для дівчинки від 6—14 літ. Виложений ковнірець прикрашений вишивкою. Крім цього вишивка розміщена по боках над фалдами спіднички.

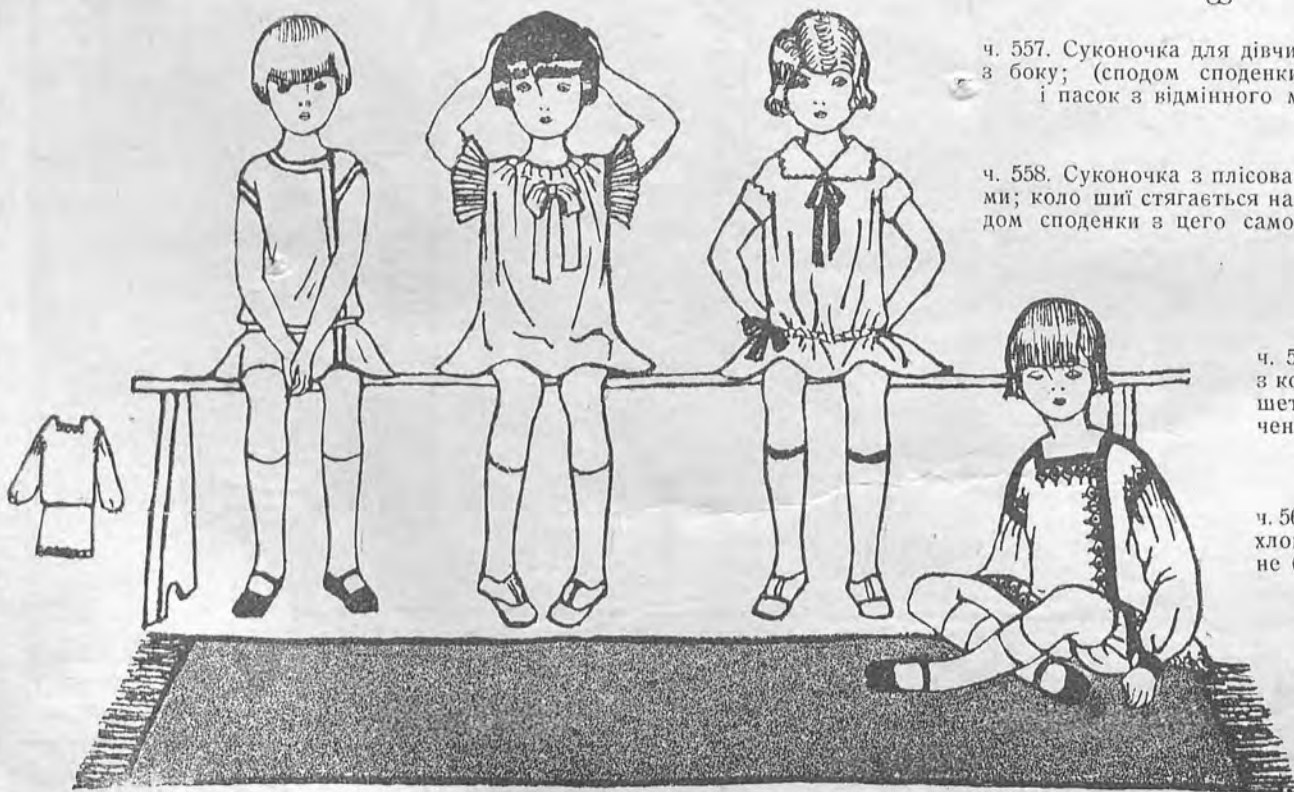

ч. 557. Суконочка для дівчинки, зашита з боку; (сподом споденки). Лямовання і пасок з відмінного матеріалу.

ч. 558. Суконочка з плісованими рукавцями; коло шиї стягається на стяжку. (Сподом споденки з цього самого матеріалу.)

ч. 559. Суконочка з ковнірцем і манжетиками викінченими в зубці. Кокарда.

ч. 560. Убранко для хлопчика прикрашене багато вишивками.

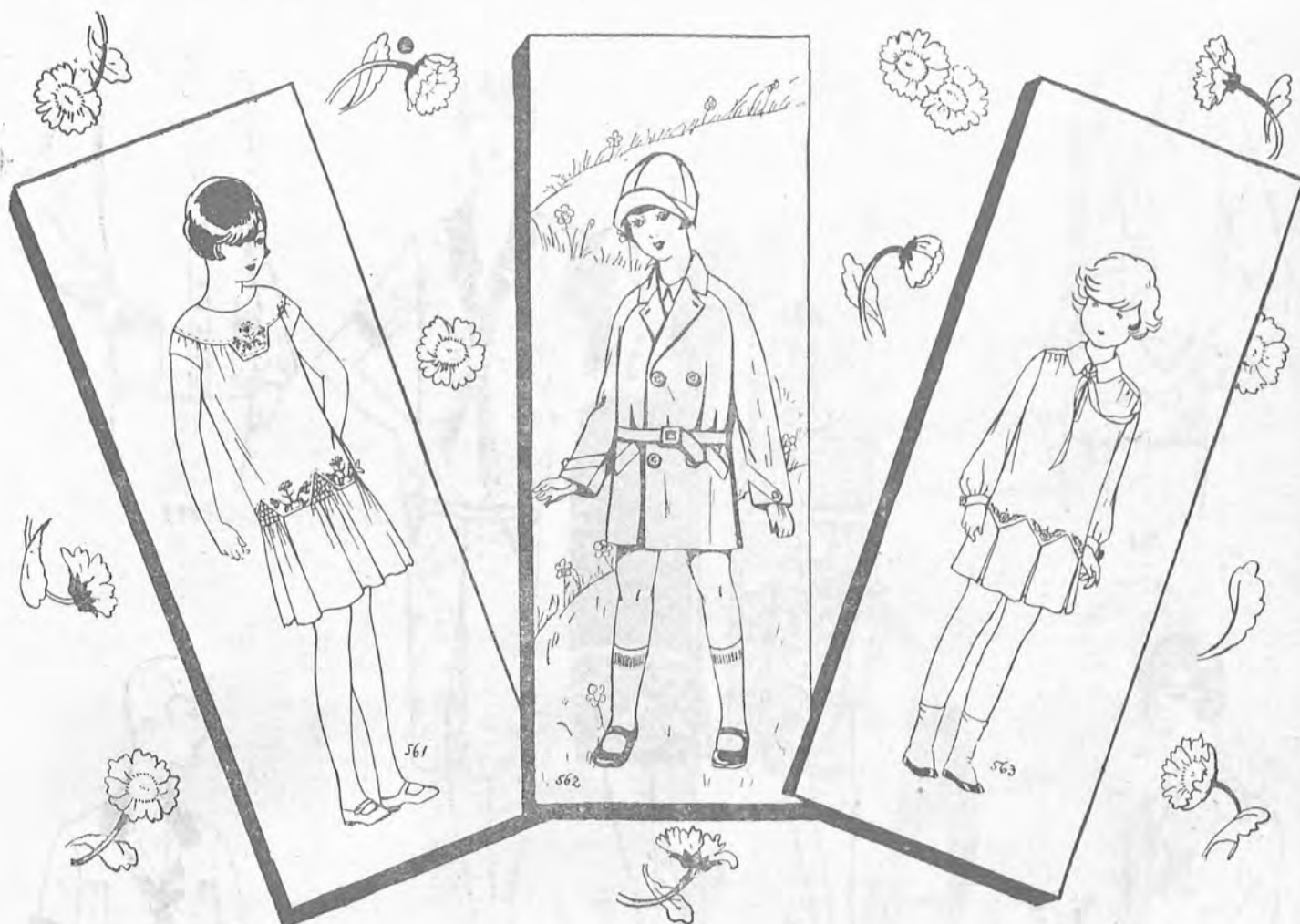
557

558

559

560

Д І Т И

ч. 561. Суконка для дівчинки від 4—14 літ. Геска пристебнована до морщеної блюзки. Спідничка морщена групами.

ч. 562. Плащик для хлопчика від 2—6 літ, з рагляновими рукавами. Скісні кишені, патки на рукавах.

ч. 563. Суконка для дівчинки від 4—10 літ. Станичок витятий в зуси, пришитий до спіднички, уложеної в фалди.

ч. 564. Літна суконочка з матеріялу до прання. Довкола шиї відстаюча лямівка, з боку зав'язана на кокарду. Долиною суконочка викінчена в зуби.

ч. 565. Суконочка з матеріялу до прання для малої дівчинки; відстаючий ковнірець з вишивкою. В горі закладочки, з яких розходяться дрібні фалди.

ч. 566. Суконочка ціла уложена в фалди, вшиті до гески. Пасочок із стяжки.

ч. 567. Суконочка з гескою до якої морщена спідничка. Великий круглий ковнір.

564

565

566

567

Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

ПРАКТИЧНИЙ ОДЯГ ДО ЩОДЕННОГО ВЖИТКУ

568

570

571

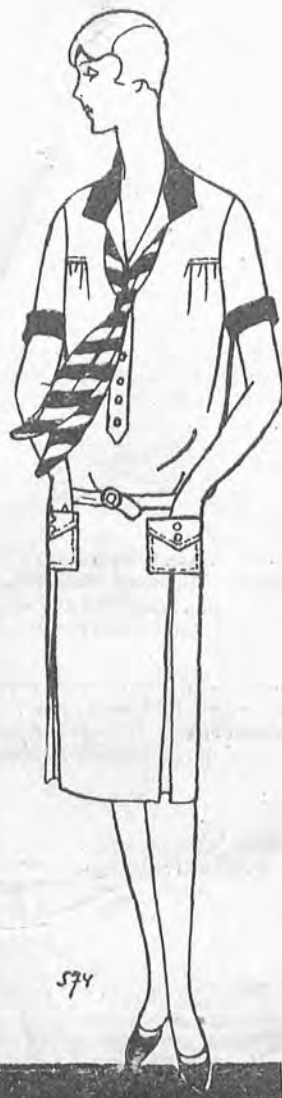
572

569

573

574

ч. 568. Блузка з матеріалу до прання, прикрашена краєм гаптованими зубцями.

ч. 569. Спортова блузка до зашнуровування на переді крито. На верху патка з ґузиками. По боках оригінальні зморщени над кишенями.

ч. 570. Суконка з взористого матеріалу до прання. На переді фалди для поширення спіднички. Ковнірець, маншети, пасок і фальшиві кишені з матеріалу відмінної краски.

ч. 571. Суконка з одностайного матеріалу темної краски. Камізоля й маншети ясні. Спідничка долиною прикрашена вишивкою; по боках фалди.

ч. 572. Суконка з взористого матеріалу до прання. Ковнір, краватка, маншети й фальшиві кишені з темного одностайного матеріалу.

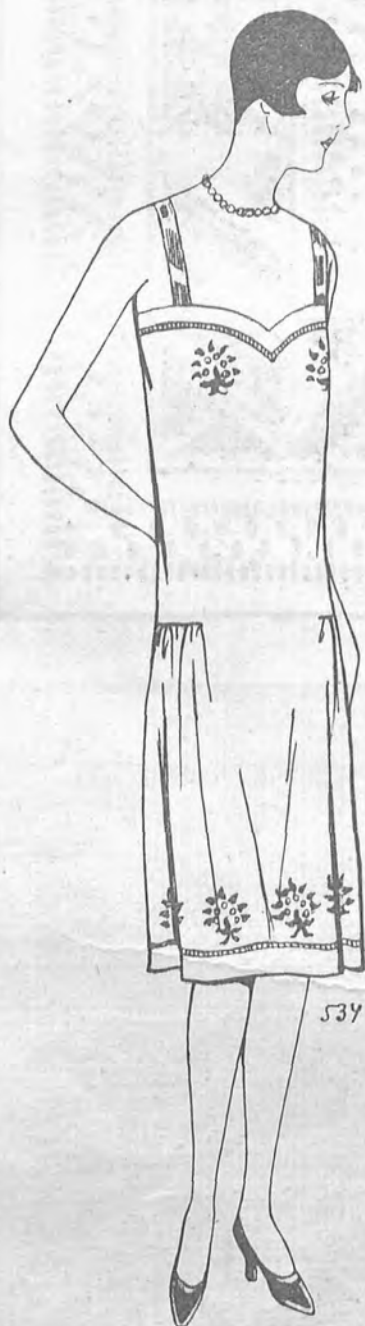
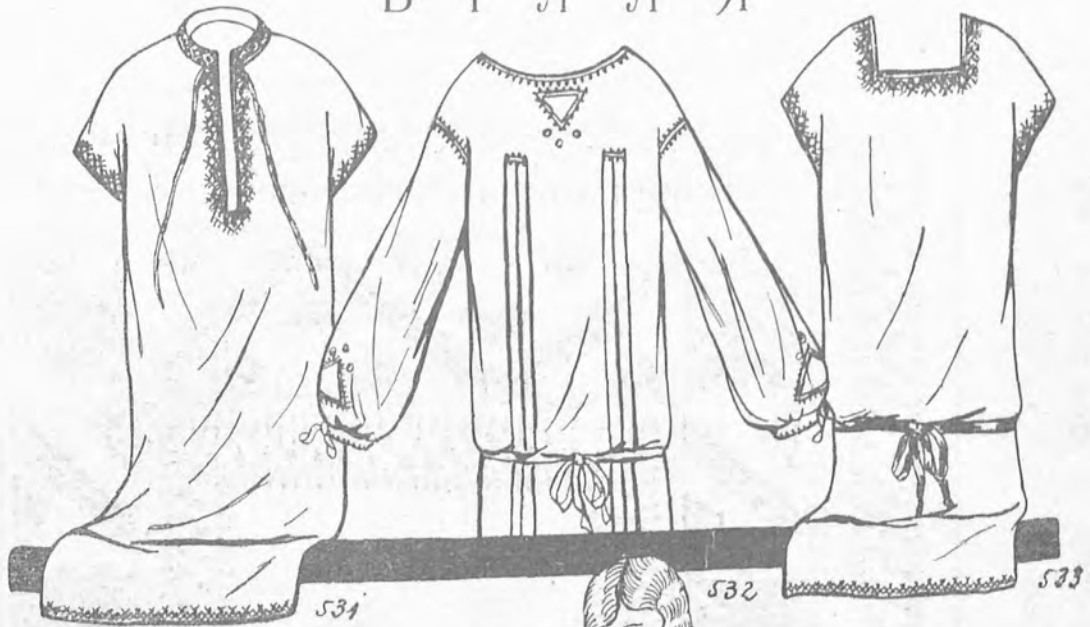
ч. 573. Суконка з англійського полотенця з вишиванням ковнірцем і камізолякою. На спідничці по боках фалди, придержані кишенями. Ляковий пасок і краватки зі стяжки.

ч. 574. Суконка з англійського полотенця; блузка на боках морщена. Спідничка має два криті фалди, придержані кишенями. Ковнірець і маншети з матеріалу темнішої краски. Оригінальна краватка з фуляру.

До кожного моделю готовий крій.

КОЖНА ГРОМАДА ПОВИННА ПОДБАТИ ПРО ЗОРГАНІЗУВАННЯ
— ДАРУ НА „ПИСАНКУ“ ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“. —

Б І Л Л Я

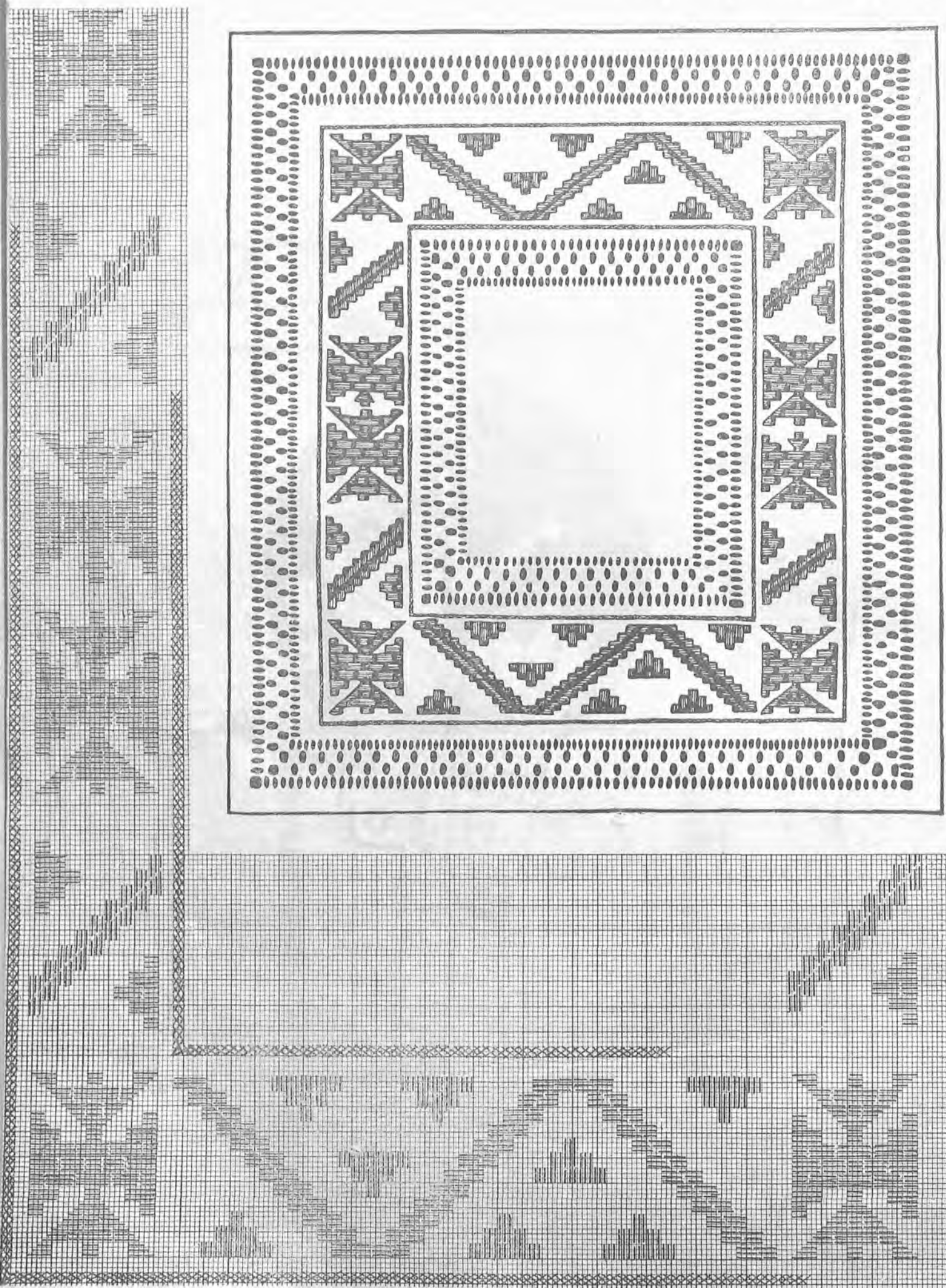
ч. 531, 532, 533. Нічні сорочки прибрані вишивками.

ч. 534. Комбінація під сукні, на боках морщена. Раменце зі стяжок до прання і гапти.

ч. 535, 536. Комбінація: майтки з сорочкою. Прибрання з коронки, або плетених стяжочок.

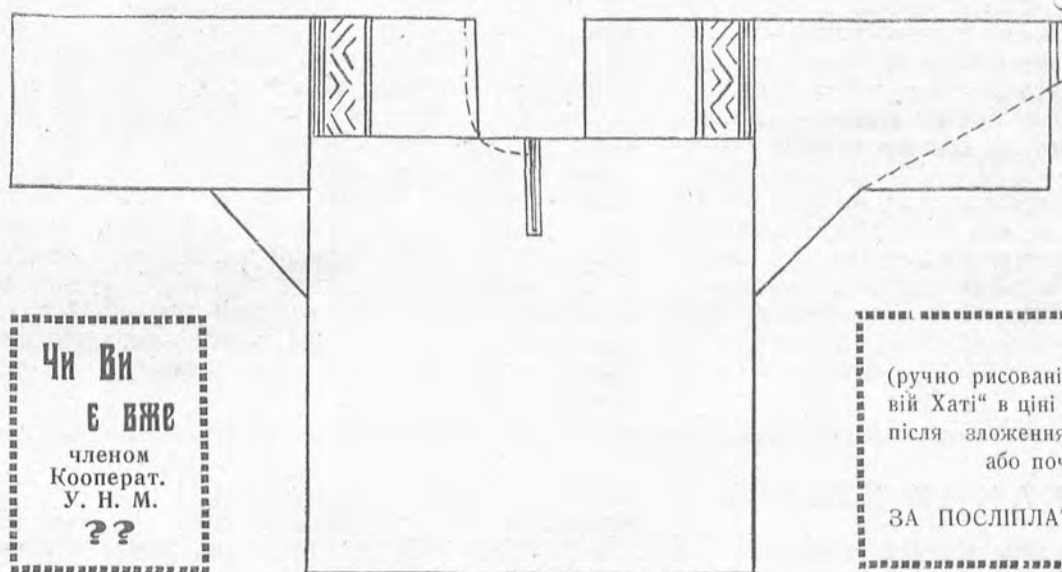
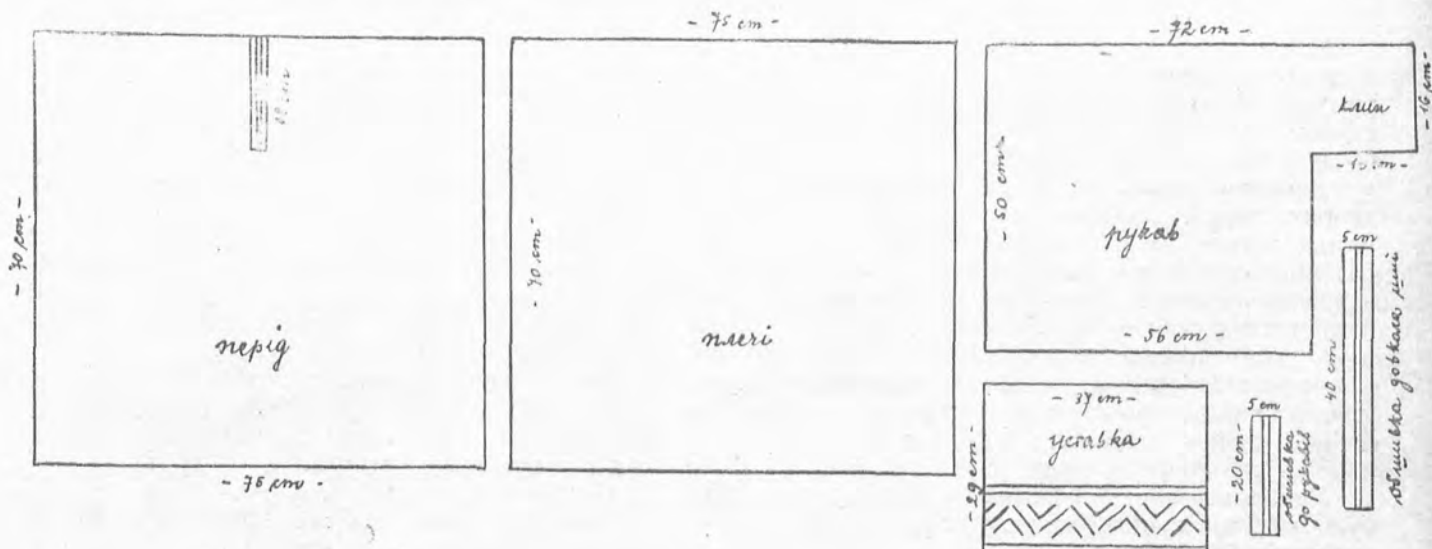
ч. 537. Нічна сорочка з довгими рукавами прибрана вишивкою.

До кожного моделю готовий крій.

СЕРВЕТКА В ПОЛТАВСЬКОМУ СТИЛІ

Р О Б О Т И

З Р А З -
К О В І
М О Н О -
Г Р А М И

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0.50 — до 1.30 за штуку, після зложення належності готівкою або поштовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

КРІЙ НАРОДНОЇ СОРОЧКИ

СЕРВЕТКА

В ПОЛТАВСЬКОМУ СТИЛІ

на білому льняному полотні, з білою вишивкою гладдю і білою мережкою, по обох боках вишивки. Мережка і вишивка розмежовані косичкою.

КРІЙ

НАРОДНОЇ СОРОЧКИ

(взорований на сорочці з Долини, Товмацького повіту, подала ВнП. О. Бачинська).

(Величина крою III.)

Так виглядав крій сорочки й зіставлені часті в шиттю.

Коло шиї і рукавів приходять зморщкі — „збиранка“, яку вшивається в обшивку, — і обшивкою підшивається. Коло шиї і рукавів дається ключки, до який приходить шнурочок або вузька крайка до зав'язування.

НА ВЕСНУ

НА СВЯТА

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

виконує

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

МАСАЖ ЛИЦЯ

На лиці відбивається характер а разом і стан здоров'я людини. В щоденному житті читаємо без труда в лицах других втому, радість, сум, розпучку, одним словом все, що чоловік психічно переживав, чи в даній хвилі переживає.

Давними часами лікарі „читали“ недуги з лица хворих людей. Здібність відчитування недуг була у них незвичайно розвинена так, що сьогодні не раз приходить підняти певність і непомилність в пізнанні недуг. А що спостереження їх не були безпідставні, знаємо це з досвіду, бо бліде лице дуже часто означає малокровність, сильно червоні або червоні з синім відтінком лица насувають думки про сильний вплив крові до голови, жовта закреска шкіри і очей — каже нам думати про жовтачку, синє лице — про хвороби серця і т. д.

Удержання лица в можливо найкориснішому стані було завжди журбою жінок, бо лице в першу чергу є мірилом їх краси.

Якеж лице можемо назвати гарним?

Досвід учить, що гарним можемо уважати тільки таке лице, якого гармонійна будова не виказує ніяких відхилень від здорового, нормального типу.

Підставою анатомічної будови голови є кістяний череп або лобина, котру то кожний чоловік приносить з собою на світ.

Кістяний череп покривають м'язи, які виповнюють також всі заглиблення на ній. М'язи покриває менша або більша верства товщу. Та верства є у жінок сильніше розвинена. Завдяки м'язам, верстві товщу і шкірі, яка все те покриває, не можна знайти на правильно побудованому лиці яких небудь заглиблень чи вистаючих частей черепа, котрі псували б гармонію правильного лица.

Здорова шкіра лица має відповідну краску, еластичність і гладкість.

В пізнішому віці появляються перші посліди старости — зморщнки. Правильно появляються вони між 45 — 50 роком життя. Життя одначе часто вже у молодих літах кладе на лице знамя пережитих журб і нещастя.

Кожна жінка повинна старатися, щоби її лице, а в тім випадку шкіра, задержала як найдовше правильну краску, еластичність і гладкість. Всі знаємо, що зів'яле, поморщене лице є дуже часто ознакою різних, навіть внутрішніх недуг.

Кожна жінка повинна дбати про відповідне змивання лица, повинна сухій шкірі достарчати відповідного товщу, надмірний товщ, виділений железами шкіри, повинна все усунути.

Вернім одначе до зморщнки.

Змивання лица горячою водою є дуже часто, причиною зморщнки, бо горяча вода некорисно впливає на еластичність шкіри. Зате миття зимною водою, оскільки воно відбувалось вже від молодих літ, ніколи не шкодить, а навпаки забезпечує шкірі здоровий, правильний вигляд.

Другою і головною причиною зморщнки є міміка. Мімікою називаємо змінчиву і сталу гру м'язів лица. Скорч м'язів, котрі відповідно змінюють вигляд шкіри лица, зазначають границі м'язів як і напрям їх перебігу. Оскільки тепер якийсь м'яз чи група м'язів частіше корчиться чи довгий час зістає в скорченні, то на шкірі втворюються відповідні фалди, огранічені менше чи більше видними рівцями. А ті рівці, це зморщнки. Перебіг цих м'язово-шкірних фалдів інший у вчених, інший у священиків, а ще інший у театральних акторів.

ПРО ПЛЕКАННЯ КВІТІВ

Коли весною зелень покриває землю, в нас будиться радість. Нема, здається, для нас хвилі веселішої над ту, коли бачимо, що земля оживає, скидає з себе тверді окови зими, будиться до життя, вбирається в зілля і квіти.

Бажаємо ми, щоби весна не минала, щоби ми все могли оглядати квіти пишнім видом, барвою чи запахом. Але в природі існує все той сам порядок, — по весні, літі, приходить приготування до зими і зима, яка своїм зимним подувом морозить, а позірно навіть нищить всяке життя.

Щоби бодай вчасні заплідити образ острої зими, держимо в хаті квіти, плекаємо їх у вазонках і тішимо наше око їх видом, коли спочиваємо по щоденній праці; а радість наша тим більша, коли ми самі їх уміємо плекати, знаємо їх життя, коли бодай рубець тайн з їх життя відслониться нам в часі нашої обсервації.

Хто хоче мати гарні квіти в кімнаті, мусить по-найемитися бодай в часті з життям рослин, щоби підходити вміло до цих ніжних істот.

Ростина, як ество живе, мусить віддихати, відживлятися і прийняти поживу відповідно перероблювати.

До віддихання служить ростинам (як і звірятам) воздух, зглядно кисень. У найліпше розвинутих рослин воздух входить до середини тіла щілинами, яких буває і 300 на 1 мм². Внутрі тіла воздух лучиться з вуглем і воднем, а продукти тої переробки двоокис вугля і вода виділяється тоюж самою дорогою. Ростина віддихає в день і в ночі і тому їй, як і звірятам, чистий воздух до життя конче потрібний.

Коли будемо рослину розкладати хемічно, то переконаємося, що її тіло складається з вугля, кисня, водня, азоту, сірки, фосфору, вапна, потасу, магну,

заліза, також соду, хльору, крему і т. д. Одні з тих тіл рослині конче потрібні, інші дісталися зі середовища, на яким ростина жила, разом з іншими, розпущеними у воді, складниками. Вуголь дістає рослина з двоокису вугля, який є у воді. Цей газ входить в тіло рослини щілинами внутрі тіла; в деннім світлі він розкладається на вуголь і кисень, вуголь лишається в рослині, а кисень виходить на вні. Так отже рослина в день, віддихаючи виділяє двоокис вугля і присвоюючи собі вуголь з двоокису, виділяє кисень. Це присвоювання відбувається в день жвавіше, чим віддихання, тому рослина зелена очищує воздух від двоокису вугля. В темноті рослина лиш віддихає — подібно, як звірята.

Вода, яку рослина черпає з землі, достарчає їй водня і кисня, крім цього вода напружує ткани і робить рослину ядерною і свіжою.

Азот побирає рослина лиш з землі в виді солей азотових, розпущених у воді, н. пр. сальмак, сальтра. Інші первні набирає рослина з землі, бо вони все знаходяться в землі в ріжнім виді.

Всі ті тіла лиш тоді можуть бути поживою для рослини, коли є розпущені у воді; бо корінці, якими рослина набирає поживу, не мають ніяких отворів і лиш прониканням через оболонки корінців можуть дістатися до нутра тіл рослини.

Так отже до життя потрібна ростинам пожива розпущена у воді.

Щоби рослини в кімнаті добре розвивалися, мусять мати поживу, подібну до тої, яку мали, коли жили в дикому стані; отже треба для них відповідної почви (землі). Огородники знають це докладно і в місті о таку землю не тяжко, коли однак не можна дістати відповідної землі, то ріжні роди землі дадуть заступитися добре землею з грядок, змішаною з сухим навозом коров або з куснями рога.

(Продовження буде)

ФІРМА

РОМАН ЗУБИК Л Ь В І В

ВУЛ ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ІНШІ — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

Коли станемо перед зеркалом і будемо по черзі удавати здивування, задуму, зарозумілість, радість, сум, гнів чи невдоволення, то переконаємося, що зморщнки поперечні повстануть при здивуванні, а по-вздовжні поміж бровами при задумі; кутики уст обнижуються, коли вдаємо зарозумілість.

Всі люди, які стало мають погідний вираз лица, які не морщать його при кожній нагоді, можуть, довгий час зберегти своє лице перед зморщинами. Фізіологічно напняті мязи ще не викликають зморщини, а тільки праця мязів лица, викликана ріжними станами душі і тіла, допроваджує до повставання зморщин.

Третя причина повставання зморщин це повільне зменшування верстви товщу, котрий, як вже вище згадано, рівнож у великій мірі причинюється до моделювання лица. Зменшуванню верстви товщу лица (яке дуже часто йде в парі з якоюсь недугою) можна запобігти раціональним відживлюванням, приписаним лікарем.

Щоби забезпечитись від зморщин, а також щоби їх усунути, найвідповіднішим середником є масаж, переведений під контролею лікаря, не фризiera, як то часто у нас буває. Тільки тоді буде гарний вислід, шкіра набере молодого вигляду та усунемо зморщнки. При помочи масажу усуваємо також надмірно виділюваний товщ шкіри. Масаж такий мусить тривати довший час.

г. 1.

г. 2.

Подаємо тут загальний нарис масажу лица після проф. Paschkis-a. Переведення його не ставить великих вимог і не представляє ніякої небезпеки.

Руки й лице треба дуже чисто вмити милом. Коли шкіра суха, треба руки натерти доброю вазеліною і висушити рушником.

Масаж лица після проф. Paschkis-a відбувається в такий спосіб:

Загальний масаж лица полягає на симетричному не насильному гладженні поверхнею 3 середних пальців разом зложенних:

1. Від середньої лінії чола луком понад бровами в напрямі до висків.

2. Від носа, зачеркуючи $\frac{3}{4}$ кола в напрямі висків.

3. Від середньої лінії горішних губ, плоским, майже поземим луком в напрямі на зовні (при тому послугуємося тільки поверхнею двох злучених пальців).

4. Від середньої лінії підборіддя плоским, до гори отвореним луком до вуха.

5. Від середньої лінії долішньої поверхні підбо-

ріддя, вздовж берега долішньої щоки аж поза вуха.

6. Від середньої лінії шиї чотирма пальцями в напрямі в зад і в гору.

На висках закінчувати масаж начеркуючи 1, 2 і 4 колеса. Все те видно на ілюстрації ч. 1.

Найлучче робити масаж рано 5—15 разів на протязі 4—6 тижнів, повтаряючи 2—4 разів на рік.

Звісно, що зморщнки не сходять легко; зморщнки довкола очей уступають часами щойно по 3 місяцях (Dr. Orłowski).

Коли маємо до діла з надмірним виділюванням товщу зі шкіри лица, то треба цей товщ усунути, бо інакше може він впливати дуже некорисно на вигляд шкіри (вугри і т. д.). В тому випадку робимо масаж в противному напрямі, якто видимо на ілюстрації ч. 2. Так примінений масаж усуває товщ, який є продуктом лосвих железів.

Земельний Банк Гіпотечний

СП. АКЦ. у ЛЬВОВІ.

ТЕЛЕФОН Ч. 382.

К-ТО в П. К. О. 149.000

Полагоджує всякі банкові чинности.

Переказує гроші на Україну, Росію

і до всіх країв Європи та Америки.

КОЖНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ
АКЦІОНЕРОМ ЗЕМ БАНКУ ГІП.

НЕМА СОРОМУ!

Нема сорому, коли Ви, жінка або дитина терпите на пропуклину, бо це терпіння не повстало з Вашої вини. Однак великим гріхом є занедбання пропуклини, бо це несе за собою грізні наслідки в житті. Тому нехай кожний недужий на пропуклину

звернеться негайно особисто до

Заведення М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька 35.

винахідника і спеціаліста патентованих бандажів
руптурових для мужчин, жінок і дітей.

Цим бандажам завдячують сотки людей

свій цілковитий ратунок без операції.

Свідчать о тім золоті медалі, почесний докторат, дипломи, а також подяки Вп. П. лікарів, священників, високих достойників, офіцерів і урядників. Тож нічого дивного, що Фірма М. Фрайліха, існуюча від 60 літ, здобула собі в тій області перше місце не тільки в краю, але й за-границею. — Пані обслуговує жінка.

Спішіть вирівнати передплату, щоби ми не упоминали Вас окремими листами!! — Не висилаючи точно передплати, Ви наражуєте на страту не тільки видавництво, але і всіх інших передплатників, які свої обов'язки точно виконують!

З'єднуйте нових передплатників!!

Приписи.

Шпінак як прикуска.

Взяти 1 kg шпінаку, перебрати, очистити із спинників, виполокати в кількох водах і вкинути на посолений окріп. Коли закипить, відцідити і поллати зимною водою та оставити, щоби вода стекла. Потім викинути на стільничку і дрібно посікти. В каміній ринці розтопити ложку свіжого масла, вкинути два зубці дрібно посіченого часнику, підсмажити, всипати 2 dkg муки, легко зрумянити і вляти $\frac{1}{4}$ л зимної, солодкої сметанки. Коли засмажка зовсім розвариться, вложити шпінак, додати ложечку цукру і смажити 10 хвилин. Опісля відставити, бо коли довго стоїть на плиті, темніє. Вложити на круглий півмисок і прибрати квадратиками або трикутинками з грибка.

Грибок (омлет) до обкладання ярин.

Втерти на біло 4 жовтки, потім додати 4 dkg муки і шум з білок. Муку і шум вимішати одночасно з жовтками, посолювати до смаку і вкинути $\frac{1}{2}$ ложки дрібно посіченого зрізованця. Приладжене тісто вилляти на велику сковороду (пательню) на горяче, склярване масло (1 ложка) і вставити в горячу піч на 12 хвилин. Готовий грибок пократити після вподоби.

С. Мійська.

Дешевий сирник.

Снід: Взяти $\frac{1}{2}$ л муки, 1 жовтко, 2 $\frac{1}{2}$ ложки цукру, 2 варішки сметани, добру ложку масла замісити тісто і спекти плячок. Як вистигне дати його знова до тортівниці і переложити такою масою. Маса: Перетерти через сито $\frac{1}{2}$ kg сира, додати 10 жовтків, $\frac{1}{2}$ kg масла $\frac{1}{2}$ kg цукру. Коли сир вже добре втертий додати сок з одної великої цитрини, чарочку руму, три варені, перетерті через сито бараболі, ложечку товченої ванілії. Все добре утерти, дати на плячок, покрити румом, посипати цукром і покласти до рури. С. О.

Українські пироги. Всипати в миску 2 л пересіяної муки; в муці зробити ямку, вляти $\frac{1}{4}$ л молока, 5 dkg дріжджей. Розчинити тісто, не забираючи всеї муки (2 л), лише тільки, скільки забере $\frac{1}{4}$ л молока.

Коли тісто рушиться, додати 3 цілі яйця і 5 жовтків, повну ложку сирого масла, 3 ложки цукру, трохи соли й ванілії або цинамону. Це все виробити з рештою муки й поставити на теплі, щоби підросло. Опісля прилагодити собі чистий білий папір (найкраще цей, що вживають до завивання масла) потяти його на кусники завбільшки 1 см² і з одної сторони помастити маслом. На кожний квадратик розтягнути трохи тіста, грубо на $\frac{1}{2}$ см. На тісто наложити повил або сира втертого з жовтками, маслом, цукром і родзинками та звинути з папером в трубку, так щоби один бік заходив на другий. Поскладати тісто на бляху й дати в піч. Коли пиріг зарум'яниться з обох сторін, виняти за горяча папір, уложити на таріліці та посипати цукром. Як що робимо ті пироги зі сиром, можемо подати до них квасну сметану. Пироги з повилами добрі до чаю.

(Марія Л.)

Ради господиням

Зле видушений сир можна зробити придатним до вжитку, якщо завинемо його в сервету. Коли частина сервети є вже мокра, пересунути сир на сухе місце. Так довго змінити аж сир буде сухий.

Лічниця зілля. Одним із першим весняних цвітів є підбіл. Цвіте у березні і квітні. Квіти цієї малої рослини є жовті і розвиваються на тонких, довгих, безлистих гонах. Приземне, серцевате, досить велике листя розвивається після квітнування. Воно має спід білавий, від чого рослина дістала назву. Підбіл росте на вохких місцях, головню на глині. Коріння і листя цієї рослини мають лічничу силу.

Збирання і сушення. Коріння треба викопати ранньою весною. Листя збирати по квітнуванні. Коріння виполокати, пократити на тонкі кусники і сушити в тіні. Листя сушиться також в тіні або в печі по хлібі. Одні і другі переходяться у щільно замкнених дерев'яних коробках.

Замінення у домашньому лікуванні. Чай з листя підбілу є добрий на катарі віддихових проводів, на хрипку, кашель, кашлюк у дітей і т. п. Денно пити 3 склянки. Вивар з коріння ділає добре на жолудкові корчі. Треба взяти 2 ложки коріння на 1 л води. Пити потрохи в коротких відступах.

Самостріл (Hexenschuss) лічниця успішно окладами з кип'ячої води, котрі змінюємо що кілька хвилин. Легко викручений рушник прикладаємо хороми на тіло.

Видав Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

Матеріали вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

МАГАЗИН НОВОСТЕЙ

ВЛАДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСЬКИЙ і СИН

Львів, ЛЕГІОНІВ 5.

ГАРНІТУРИ ДО ПИСАННЯ

ЖІНОЧІ й МУЖЕБЬКІ.

КОЖНА СВІДОМА УКРАЇНКА

КУПУЄ

ДЕСЕРОВЕ МАСЛО

ТІЛЬКИ В СКЛЕПАХ

„МАСЛОСОЮЗУ“

які є у всіх більших містах краю, бо там одержать по конкуренційних цінах безперечно найліпший продукт, а рівночасно сповнять громадянський обов'язок підпираючи

рідний промисл

М С

Просимо уважати на охоронний знак !

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 220 зол.
- б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 180 „
- в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1— „
- г) малі форми ручних робіт 150 „
- г) великі форми ручних робіт 240 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блужки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портієри, капі, накидки, подушки і всі інші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.		1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „		1/8 „	35 „

В тексті 50%, дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат
Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса
Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх чужих
Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів
Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно
Окрім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9'50—, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1'80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 вл. на пів року 4'50 вл. на квартал 2'40 вл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. долари.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kolomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою
Львів, Ринок ч. 39 (власний дім)

порукає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільше вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілості й часті, відшивані сорочки, блузки, прикраси домашнього урядження і т. п. —

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ І БІЛЛЯ

ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.
Години прийняті: від 8—1 і 3—6.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований,
двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізніші відомості з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп.
3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань
ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ ЖУРНАЛ САТИРИ І ГУМОРУ

„З И З“

Пребагатий змістом ядериної та влучної сатири на влобу дня. Прегарна гумористика. З днем 1-ма вдалося редакції заангажувати до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/1. — Чвертьрічна передплата тільки 3'50. **ПОШИРЮЙТЕ**

число.б.

* **НОВА
ХАТА** *

м.

7

9 2

7.

б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Удін 10.— 30л.

Вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

РІК IV

Одинокий, найстарший на
західних українських землях

РІК IV

ілюстрований двотижневик літератури,
науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

- 24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.
- 500 артистично виконаних ілюстрацій.
- 50 різних новель, оповідань і повістей.
- 200 статей на різноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік:

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.
За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цен.

Редакція й Адміністрація:

„Nasza Besida“, Warszawa, Długa 50 m. 47.

Кonto в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за гра-
ницю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке виситається без латно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети,
що нас очернюють, оббріхують і радіб нас
розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других за-
охочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю
і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

РІК II.

Найдешевша
Ілюстрована тижнева газета

РІК II.

НАРІД

під редакцією Володимира Островського
ВИХОДИТЬ ЩО НЕДІЛІ.

Передплата:

В краю: на 3 місяці 1 зол. 80 гр., на півроку 3 зол.
50 гр., на рік 7 зол.

За кордон: на півроку 1 долар, на рік 2 долари.

Адреса Редакції й Адміністрації:

NAR'D, Warszawa, Długa 50 m. 47. — Р. К. О. ч. 88-18.

ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ І КЮСКАХ

Жадайте оказового числа!

ЦІНА ПРИМІРНИКА 15 ГР.

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку
5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер.
долари або їх вартість в іншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛІОВСЬКОГО Ч. 15.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів інших народів.

Річна передплата в краю 3-50 зол.

за границею 0-50 ам. долара.

На бажання висилається оказові числа!

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III.

ЛЬВІВ, ЧЕРВЕНЬ 1927.

Ч. 6.

ЗМІСТ: *І. Гургулівна:* Народні вишивки; *В. Ю. Кисілевський:* Орхідеї; *Олена Федак-Шепарович:* „Українські Захоронки“; *М.: Ювілейний концерт;* *Генрих Пестальюці:* Тиждень української дитини; *Осипа З.: Наше чергове завдання;* *Марія Люсі:* Без серця (перекл. С.); *Ст. К.: Шо тепер модне? Моді;* *Ручні роботи;* *Др. Софія Парфанович:* Про дифтерію; *О. З.: Задержання молодого вигляду;* *Про прекання квітів;* *Приписи;* *Ради господинням.* **Ілюстрації:** *О. і І. Бачинські;* *Шевкинї-виселенки в Гмінді;* *Шевкинїя-Параска Роговик;* *Ілюстрації до статей „Народні вишивки“ та „Українська. вахор.“*

І. ГУРГУЛІВНА

НАРОДНІ ВИШИВКИ

В берні 1926 р. перейшла на власність Національного Музею у Львові збірка вишивок пп. Ольги й Іляріона Бачинських.

Збірка ця має 1003 зразків народних вишивок із 31 галицьких повітових округів. Найбільше взорів є з Покуття, та з повітів буцацького, станиславського і сокальського; з ниших околиць як Тернопільщина, Золочівщина, Городещина маємо тільки по кілька зразків, а з деяких повітів, як з перемиського, равського й інших лише по одному взірцеві.

Взори зібрані у Гмінді, де з ініціативи п. Ольги Бачинської вишивали їх восни виселенки на виставу виселенців у Віні, яка відбулася з кінцем 1915 р.

Збірки вишивок розпочала п. Бачинська з кінцем 1914 р. і на прикінці 1915 р. урядила виставку з 400 шиток. Після виставки продовжила збирання вишивок аж до початку 1918 р.

Із записок пп. Бачинських довідуємося, що шитки ці є оригінальні. Виконали їх 300 сільських шевкинї. Вони самі уклали взори, добирали техніку і краски. Шевкинїя Параска Роговик у листі до п. Ольги Бачинської з 6. II. 1918 р. прямо говорить про це: „мине ніхто і єдної роботи ни вчив, лиш я зі свої голови то всьо відумала“...

Щоби дібрати питомі зразки для даного села чи округу, вимагалось від шевкинї шити взірці давні, вживані в селі „з діда-прадіда“.

Пп. Бачинські у своїх записках подають багато матеріалу про техніку вишивання й оригінальні назви способів шиття.

На основі цих записів складена ця стаття.

ОРНАМЕНТ.

Коли розглядаємо вишивку, мусимо звернути увагу на її орнамент, техніку й барви, які зливаються в єдно, щоби створити гармонійну цілість. Зміст орнаменту та його уложення у великій мірі залежить від техніки а його виразистість від вдатного дібрання красок.

Основним і найбільше поширеним орнаментом у наших вишивках є орнамент геометричний. Він складається із прямих і кривих ліній та замкнених геометричних фігур. Довгі, прямі лінії обрамлюють взір, коротких прямих вживається до виповнювання взору. Із кривих, дуже вживаною є лінія зигзакувата, т. зв. кривулька. Вона пробігає деколи через середину взору і творить його основний мотив, або викінчує взір рівнобіжно з двох сторін. На перший плян виступають ромби та трикутники, з яких уложенний головний мотив більшої частини взорів.

І так пряма й ломана лінія, трикутник і ромб, це основні елементи, з яких укладається взір. Їх уложення дуже різномірне й багате. Елементи рисунку укладаються вертикально (над собою) і позоємо, прямолінійно побіч себе, що є частіше.

По більшій частині уложення геометричного взору

це прямолінійно йдучи по собі шести або восьмираменні звізди і ромби, окремі або уложені з двох зигзакуватих ліній, а межі ними зарисовані трикутні поля. Часом ромби укладаються зигзакувано над собою у два і три ряди і виповнюють середину взору.

Ольга і Ілярій Бачинські зі Стрия.

Коли взір зарисований головними контурами, виповнюють його ріжними малими, прямими чертками та кривими лініями: ріжкатиими закрутами, гачками, лінією вигнутою у лежачу, неповну вісімку. Дуже часто є хрестове виповнення ромбових зв'язд, через середину ромба рисують дві перекутні або дві скісні лінії, що перетинаються і вони ділять ромб на чотири малі трикутники або ромбики — кожна части-

творює підставу для взору, тоді біжить тільки з одної сторони взору, часом обрамовує уставку з трьох сторін. Вершки або рязки йдуть звичайно по двох сторонах але деколи бувають взори тільки з одної сторони закінчені вершком або й без викінчення.

Рязки, це звичайно уложені побіч себе трикутні площинки, обведені зигзакуватою лінією. Вони

Шевкинї — виселенки в городенського й товмацького повіту — в бараку у Гміді.

на є виповнена зв'яздкою, гачиком або хрестиком. Дуже часті є хрести межі ромбами, коли ромби стоять у певному віддаленні від себе. Якраз це ріжнородне виповнення взорів творить багатство мотивів. Незначне пересування, вглублення чи увиукнення лінії, поминення якоїсь дрібної чертки рішає вже про оригінальність взору і ріжнить його від інших, близьких йому в основі своїм характером, укладом.

Те багатство варіантів геометричного взору залежить від свободної уяви шевкинї. Взорі шие вона з пам'яті із власного помислу. Основний уклад мотиву бере готовий той, що традиційно заховався і вживається в її селі. Та виповнення у подробицях залежить вже від оригінальної уяви швалі*); вона тут комбінує самостійно. Часто переносить взори з иншого села чи округу. Вона й нарочно стежить за вишивками в церкві, на ярмарках, у сусідніх селах, щоби засвоїти собі, а опісля відшити з пам'яті новий взір. Таким чином один орнамент переноситься з місця на місце, та всюди виступає дещо інакше, бо шевкиня або нарочно змінює його, або несвідомо, коли не зовсім вірно відтворює його з пам'яті. І так майже всюди стрічаємо орнаменти питомі для даного округу чи місцевості: одні, що переховалися традиційно, інші засвоєні чи переняті з другої околиці.

Майже у всіх взорах геометричних можна виділити три головні частини орнаменту. Найважливіша з них це середня, що складається з качала й по крайчиків. Качало, це головний мотив, уложений зі зв'язд або ромбів багато виповнених. По крайники, це поля поза качалом аж до ланцюгів. По крайники заповнені деколи скісними лініями, зигзаком, деколи зовсім не зарисовані. Ланцюгами звуться довгі, прямі лінії, що йдуть рівнобіжно по обох сторонах взору (здолу і згори) та творять наче рами для основного мотиву, відділяючи його від вершків, третьої частини взору. Ланцюги бувають з кожної сторони по одному, по два, а навіть більше. Коли їх більше, тоді називаються шпуррами. Деколи ланцюг

укладаються зубато понад взором. Часто їх мотив перенятий із основного, середнього взору, деколи вершки мають окремі мотиви, нічим не зв'язані з го-

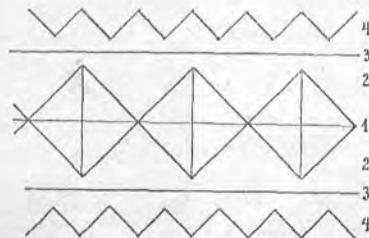

Рис. 1.

ловним, часто це тільки скромне зазубкування. (Рис. 1.: 1- качало; 2, 2,- по крайники; 3, 3,- ланцюг, 4, 4,- рязки).

Геометричний орнамент є скрізь але в ріжних округах він виступає неоднаково. На Гуцульщині є він майже виключним і ту розвивається у дуже ба-

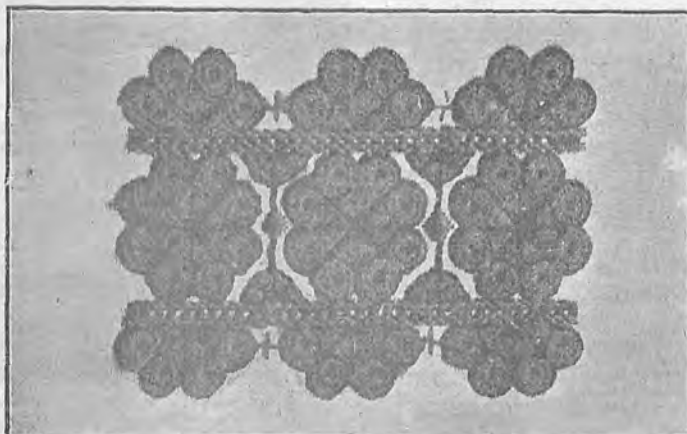

Рис. 2.

гаті форми. Характеристичні є гачкуваті й рогаті закрути, що викінчують ромби качала та рязки; також характеристичним є хрестове виповнення ромбів.

*) Назва гуцульська.

(Шухевич Гуцульщина т. II.; Матеріали до українсько-руської етнології т. IV. ст. 160 і).

До дуже великих розмірів доходять геометричні зори Бучаччини. Основним уложенням взору вони подібні до гуцульських. Крім взорів, уложених з трикутників і ромбів, характеристичні для Бучаччини є мотиви уложені з колісцят. Вони інтересні цим, що

Параска Роговик, з села Долина п. Товмач, одинока шевкиня-спеціалістка в переміточному життї.

впроваджують в орнамент колову лінію. (Рисунок 2). Круглі звізди є уложені з девяти колісцят, вісім в обводі а один по середині. Звізди ці у певному віддаленні є уставлені прямолінійно по одній або по дві безпосередно над собою а лучаться звичайно скісними хрестами. Викінченням взору є звичайно півзвізда з колісцят. Для Городенщини й околиць Заставної дуже характеристичним є пасмове уложення взору. Цілий взір виглядає якби зложений із кількох, деколи навіть відмінних орнаментом частин. Уклад такого взору це по найбільшій частині 3 до 5 а навіть 7 пасем поперечних, з котрих звичайно середній — основний є найширший, побіч нього з обох сторін в однаковому числі є вужчі, побічні пасма, які творять окремі для себе мотиви, або мають рисунок основного взору. Деколи побічні пасма наводяться тільки над основним мотивом. В товмачких зорах також оригінально комбінуються елементи геометричного й рослинного орнаменту: ра-

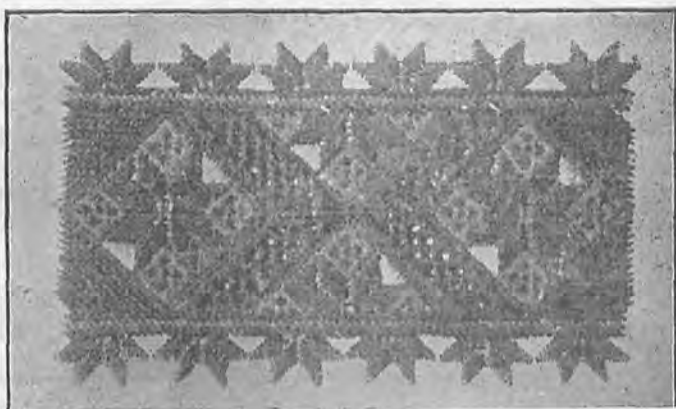

Рис. 3.

мена хреста, що виповнює ромби, викінчені трикутником, часто ромби уложені з двадцяти зубчиків, наче квіткових листків, — геометричні зори, деколи викінчені чотирилистними квітками (Рис. 3). Ту стрічасмо пасмове уложення геометричного й рослинного орнаменту.

(Продовження буде)

В. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ.

ОРХІДЕЇ

Десь мусить бути перехід через ріку! Вода від дощів підійшла, шумить далеко в глибині, в морю зелені, розкішної, буйної.

Кінь поволі ступає в діл по стрімкому склони берегу. Це канадійські „джонглі“! Папороть сягає коневі до голови. Дивні кущі, дуби, ясені, липи, відмінні зівсім від європейських, з листками великими як в лопуха творять непроходиму гущу. Між тою зеленню всіх відмінків — яркі квіти. Червоні як грань-лелі, краскою до них подібні „щіточки“, характеристичні квіти Манітоби. Розцвітають нагло, з'являються не знати коли і вкривають ярко-червоним килимом буйні травники.

Не буде переходу! Вода з легко червоною закраскою шумить, гуде, вється довкола мальовничих півостровів. Їх буйна ростиність аж переливається в плесо неспокійної води.

Коня зносить! Немає ради — треба вертати назад. Прийдеться втратити пікник! Шкода, бо в Грін-Рейнож аж три „тіми“ в „бейз-бол“ буде грати!... Сам переїхавби „колiskoю“ на другий беріг, але з конем...

Завернув берегом доли рікою.

Ще більше квітів, наче в якому штучному городі... Великі жовті гайлардії з чорного серединкою; зеленкувато-білого коліру квіт, що аж п'янить своїм сильним запахом, пишається на високому бадиллю з листями подібними до фікуса, тільки з молочком в середині.

Видолянка.

Майже темно в споду, під непроглядним бальдахимом листя. Малі плеса темної, наче хрусталь прозорої води, на них маєстатично, непорушно пишаються широкі листки водних рослин. Вже цвітуть... вистають з води, сніжно білі квіти виглядають наче один звинений листок.

Спираєте віддих... Ви на скраю зачарованої країни!

Кінь обережно ступає по непевній землі, задержується на скраю розкішної, соняшної поляни...

Темна зелень — в ній розсіяні наче дорогі жемчуги... орхідеї! Перший раз в життї своєму стрінув я таку красу... Скільки їх є! Ціла поляна пестриться від них...

Сплигнув з коня. Треба дуже обережно ступати, бо під ногами, в буйній зелені сховані глибокі „нори“ з водою. На перегилих пнях дерев розрослося це буйне життє, квіти королівської краси — орхідеї.

Чотири білі листочки наче з оксамиту, вкривають характеристичний „збаночок“, що переходить з білого в рожеве, в темний фіолет... Запах піжний, наче найкраща французька парфума.

Або другі, жовті „збаночки“ з темно-пурпуровими листочками...

Чому я їх не стрічав досі? Ніхто про них не знає? Мушу взяти хоч один-два кушечки та засадити на фармі, коло хати. Може приймуться? Вибрав найбільш підхожі, та з землею забрав на коня.

Обережно вибрався на верх берега і лісом почав працювати до доріжки.

Москити тнуть наче шпильками. Мільйони їх! Треба безустанно відганяти, бити, бо в одній минуті, здається, на смерть заїдять.

Врешті є дорога! Пустився чвалом, щоби втекти від комашні.

Наче з під землі виринула „бога“ Мекмилена.

„Галльо-у“ привитав мене і спостеріг, що везу квіти з землею. Splendid idea, you are going to make a big business*) докинув минаючи.

*) Знаменита думка, ти зробиш добрий інтерес.

УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА У ЛЬВОВІ

(З нагоди 25-літнього ювілею).

Ідею основи українських захоронок по містах і селах Галичини піднесла вперше Наталія Кобринська на жіночому вічу в Стрию 1891 р. Ідею цю перенесло в життя українське жіноцтво, згуртоване у Львові в „Клубі Русинок“, закладаючи в 1900 р. статутове товариство „Українська Захоронка“. Фор-

Дальше були головами т-ва: Софія Олесницька, Євгенія Гриньовська, о. прелат Куницький, др. Іларій Чапельський.

В 1923 р. обрано головою Олену Гординську, яка до сьогодні займає це важке й відвічальне становище.

Захоронка на Левандівці.

мальні й технічні труднощі дозволили щойно два роки пізніше (весною 1902 р.) відкрити першу захоронку на Городецькому передмісті при вул. Тереси. В травні ц. р. обходило товариство „Українська Захоронка“ у Львові 25-літні роковини своєї діяльності. Чверть століття тихої, а послідовної праці має за собою ця установа, якої ціллю є опіка і виховання дітей в передшкільному віці та охорона перед винародовленням і деморалізацією вулиці. Українська Захоронка у Львові дає дітям працюючих родичів цілоденний захист, харч, розривку й підготовку до шкільної науки. Кожний, кому лежить на серці добро нашого народу, розуміє, яке велике значіння мають захоронки, як підвалини національного виховання, з окрема у великих містах, де на кожному кроці грозить нашій дівторі небезпека винародовлення.

Під теперішню хвилю має т-во „Українська Захоронка“ у Львові на своєму удержанні 8 захоронок, а саме: в середмісті, Руська 3; на площі св. Юра 5; при вул. Городецькій 95; на Жовківській 62; на Личакові 84; при вул. Софії 25; на Левандівці і на Клепарові. З днем 1 червня 1927 р. буде відкрита девята захоронка на Знесінню.

На протязі цих 25 літ переживало т-во „Українська Захоронка“, як кожна наша установа, відрадні і менш відрадні хвили. З великим признанням треба ствердити, що найбільше інтензивну діяльність розвинуло т-во в часах повоевних в 1918—1922 р., цебто тоді, коли інші наші установи майже завмерли, а дівтора в передшкільному віці найбільше потребувала моральної опіки й матеріальної допомоги.

В 1920 р. існувало у Львові 10 Захоронок; крім вищевисчислених була ще захоронка на Баторівці і на Замарстиніві. Т-во було приневолене ці дві захоронки звинуті ізза невідрадних матеріальних умов.

Управа Захоронок була майже весь час в руках визначних жінок — громадян. Першою головою була Марія Грушевська, опісля черед кілька літ Валерія Коцовська, відтак Олімпія Лучаківська. В 1909—1912 рр. головувала покійна Сибілла Рудницька. Її невтомній праці й посвяти завдячує т-во свій найкращий розвиток, з окрема придбання фондів на купню власної реальності при вул. Жовківській.

Відзнака товариства „Українська Захоронка“ проекту О. Кульчицької.

Товариство удержує всі захоронки виключно з власних фондів. Тільки оплату учителю взяло на себе від трьох літ т-во „Рідна Школа“, яке також має педагогічний нагляд над захоронками.

Удержання одної захоронки, ц. є харч для дівтори (дворазовий), помешкання і служниці, виносить пересічно 200 зол. місячно. Товариство мусять кожного місяця зібрати біля 2000 зол. На дохід складаються членські вкладки і допомоги деяких одиниць та наших установ. Крім реальності при вул. Жовківській має „Українська Захоронка“ дім на Левандівці, який удалося купити завдяки допомозі тов. „Дністер“.

Ювілей відсвятковано дня 8 травня ц. р. З нагоди цього свята влаштовано грошеву збірку, концерт захоронкової дівтори і дискусійний поранок, на якому Константина Малицька виголосила реферат в справі сфедерування і підчинення усіх захоронок в краю головному товариству у Львові. В часі дискусійного поранку прислали або виголосили привіти представники усіх наших культурно-освітніх установ. З нагоди ювілею вийшла також незвичайно інтернаціональна летючка зі статтями Константиною Малицької, Софії Русової і Софії Олесків-Федорчакової.

Найкращою подякою й найкращим признанням для усіх цих, що на протязі 25 літ працювали в т-ві „Українська Захоронка“, нехай буде свідомість, що вони поклали підвалини під національне виховання нашої молоді та, що сотки цієї дівтори, яка виховувалась у захоронках, виросла та виростає на чесних і свідомих громадян.

Товариству „Українська Захоронка“ бажаємо дальших успіхів в праці для добра наших дітей і нашого майбутнього.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

Ювілейний концерт дівтори українських захоронок у Львові відбувся дня 8 травня ц. р. Сяла Т-ва ім. Лисенка була переповнена численно зібраною публікою, що прийшла подивитись на продукції тих найменших.

А вони випали прекрасно. Дзвінки, дитячі голо-
си зливалися в хорових точках у пісню радості та
весняного щастя. Руханкові вправи тих дітей давали
глядачам правдиву насолоду. Певність себе малень-
ких провідниць і провідників, повне здисциплінування
всіх вправляючих, прямо зворушували. Деякі заба-
ви, як „Ягілька“, „Танець метеликів“ і діалог „Розмо-

селі, радісні, бадьорі, бо вони більш підходячі до
їх віку ніж всякі обітничі, присяги, що в устах 3—6
літньої дитини звучать дуже неприродно. Також сльо-
зи, біль, смерть не надаються для дитячих, усміхне-
них уст.

Вірш „Матірні сльози“ віддеклямувала одна дів-
чинка прямо по мистецьки. Глибоке враження зробила

Діти захоронки при пл. св. Юра.

ва двох матерей“ — остали в пам'яті як незатерте
вражіння цього вечера.

Деклямації, на жаль, не були добре підібрані.
Для тих дрібних дітей краще підбирати вірші ве-

дівчинка, що мала деклямувати „Великдень на стрі-
лецькій могилі“. Вона вийшла, щиро засоромилась
і мовчала, наче не хотіла псувати настрою дитячих
забав трагічними картинками. (м)

ГЕНРИХ ПЕСТАЛЬОЦІ

Зложились так обставини, що 25-ліття існування
Української Захоронки припадає в 100-літні роковини
смерті великого педагога й великої людини — Ген-
риха Пестальоцці. Цілий культурний світ згаду-
вав пам'ять цього незабутнього приятеля дітей ще
в лютім ц. р. — ми згадаємо його тепер з нагоди
ювілею наших захоронок, які також продовжують
його ідею.

А ідеєю його була праця над культурним підйо-
мом й кращим вихованням дітей сільської і місь-
кої бідноти.

Генрих Пестальоцці, син лікаря (ур. 1746 в Ці-
ріху) покидає нудні теологічні а відтак правничі
студії, а йде на науку до господаря, щоби навчитися
сільського господарства, осісти на селі між народом
і там вільно працювати. Оженився з дочкою куп-
ця і за її віно купив маєток Neuhoft, де хотів госпо-
дарити. Але господарство йому не виплатилося, він
стратив майже все крім хати й кусника поля.

Тому постановив в инший спосіб працювати для
добра людей. Урядив зі свого дому захист для ді-
тей вулиці, для жебраків — та виховував їх на
людей, нарівні зі своїм сином. Учив їх працювати
і любити працю, учив їх помагати собі взаємно і бу-
ти людьми. Але через свою непрактичність і надмірну
доброту стратив і це. Мусів все попродавати. Оста-
лася йому тільки хата і в ній жив він майже в нужді,
тільки час від часу зарабляючи літературною пра-
цею. В цій добі повстали його найважливіші літера-
турні твори, як „Лінгарт і Гертруда“ і „Закон та
вбивства дітей“. В тому останньому творі перший
раз ввімнувся о долю нешлюбних дітей та незінча-
них матерей.

Від 1798. починається знова його практична пе-
дагогічна діяльність. Спершу працює як провідник

захисту для сиріт в Станцу, відтак як учитель
в Бургдорфі та в господарській школі в München-
buchsee, а вкінці як управитель школи в Yverdon'i.
Та школа стала славною на весь світ так, що при-
їжджали там ученики майже з цілої Західної Європи.

В Yverdon'i заложив також школу для дороста-
ючих дівчат та захист для бідних дітей. Заложив
ще захист в Clindy та дочекався великих успіхів
зі своєї праці.

Але школа в Yverdon'i існувала тільки 20 літ
знову таки з причини його непрактичності.

При кінці життя жив самотний, без признання
в домі свого внука в Neuhoft а вмер в Бругу 17
лютого 1827.

Але його ідея живе і росте серед всіх народів
землі. (м)

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ

Філія тов. „Опіки над дітьми та молоддю“ —
устроює цього місяця, подібно, як кожного року
„Тиждень української дитини“. В днях між 29 травня
та 5 червнем відбудеться реферат др. Барвінського,
збірка на фонд цього т-ва, концерт учеників і уче-
ниць „Рідної школи“ дві вистави та фестин на пло-
щі „Сокола Батька“.

НАШЕ ЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ

Кожний нарід дбає про чистоту своєї мови, очищує її від усіх чужих слів та витворює нові слова — свої. Так роблять Німці, очищуючи свою мову від слів французьких, Чехи викидають зі своєї мови слова німецькі, латинські й інші. І у нас працюють над виробленням мови, але тільки одиниці, загал послуговується жаргоном утвореним з українських, польських і німецьких слів.

Тому мусимо всі щиро працювати, щоби витворити культурну єдність нашого народу. Першим завданням нашим хай буде праця над вивченням мови. Ми повинні на кожному кроці старатися говорити гарно, послуговуватися тільки своїми словами, не калічити мови, не латати її чужими зворотами.

Ми, жінки, що уважаємо себе душею родини, що виховуємо і вчимо говорити своїх дітей, ми в першу чергу маємо дбати про чистоту мови. Старанно омиймо чужих слів в щоденній бесіді та в розмовах про господарство, кухню, моди, мистецтво, літературу, науку. Коли наші діти, наші гості, наші знайомі завважають цю нашу дбайливість про мову, то вони зачнуть наслідувати нас, бо не схочуть остати позаду. І таким незначним засобом ми виконаємо велику народну роботу.

В нашому щоденному словнику дуже слабо заступлена термінологія господарська (шиття, варення і т. ін.). Хтож має виробити її, як не ми, жінки? Ми мусимо зібрати народні назви. Де нема народних, придумати таку, щоб відповідала духові нашої мови. Як замість аероплану придумали гарне слово літак, то можна придумати відповідні слова на карменадель, друшляк, хохля і т. д. Але і між народом знайдемо відповідні назви.

Жінки, які живуть на селі, учительки, попаді, мають нагоду прислухуватися, як нарід говорить.

Вони повинні ловити кожне своєрідне слово та записувати його. Цікавіші слова прислати до редакції „Нової Хати“ з заміткою, з якої околиці походить дане слово, або хто його утворив. Редакція помістить ці слова в окремій відділі, під назвою „Наш господарський словарець“. Скористаємо з того також це, що спільна праця об'єднує нас в одну велику громаду. Ця стаття є не тільки закликом до нашого жіноцтва, але і початком задуманої праці.

Словарець:

Вареха, варешка — хохля
Вареники — пироги
Галушки (різані, рвані) — клюски
Завиванець — струдель
Колач — булка
Кружок — блят при тортівниці
Крупки пшеничні — грисік
Мачанка — сос
Мука крупкова — грисікова мука
Накипляк — будиць, пуддінг
Паланички — пляцочки (смажені, печені)
Паланиці — плячки з бараболі,
Пиріг — печений пляцок зі сиром, яблуками і ин.
Печенина — біфштик
Різанці — макаран
Січеники — шницлі
Смаженики — котлети
Цидило — друшляк
Чарка — склянка
Чарочка — келишок
Юшка — зупа.

Редакція „Нової Хати“ одержала ще другу статтю на цю тему, що є доказом актуальності справи. Маємо надію, що читачки зацікавляються живо цією справою і доповнять цей початок новими словами та своїми увагами.

МАРІЯ ЛЮСІ

БЕЗ СЕРЦЯ

„Жінки — це дивні сотворіння“ говорив Макс і люнив нервово восьмий сірник до ониксової попелнички.

— Що такого сталося, Максе? — запитала співчуваючо Соня.

— Ах, нічо — я злосний.

— Може — це через Таїсу?

Соня, в противенстві до минулих вже часів, коли відносили між нею а Максом були більш сердечні, була втаємничена тепер в його любовні історії.

— Так. Вона є людиною без серця.

— Таїса? Таїса без серця?

— Так!

— Я не можу повірити в це. Таїса є незвичайно добродушна й обожає тебе, Максе.

— Як довго ти не бачилась з нею, Соня?

— Від... а так, це вже досить давно.

Я саме вернула зі села. Лиши-ж цю нещасну попелничку, Максе!

І вона взяла йому з рук цю гарну дрібничку.

— Так, а міжтим багато дечого змінилося, Соня!

— Змінилося? Чи врешті — решт ви може зірвали зі собою?

— Так, відповів Макс гробовим голосом.

— О!!! — Таїса тебе покинула? Це в кожному разі негарно з її сторони!

— Таїса мене покинула? Що тобі приходить до голови? Хто таке каже? Смішно!

— Ну... то я не розумію...

— Я її покинув!

— Ти? чому?

— Гм... правду кажучи, вона була за сентиментальна, Я просто не міг цього вже більше знести.

Щодня мусів я її кликати до телефону, бо вона конче мусіла чути мій голос! Колиж я цього не міг зробити з якоїсь непредвидженої причини то світ валився. Вона зараз уявляла собі, що я вмираю, прибігала до мене до хати з цвітами, з аспіриною, з водою до полокання горла, з компотом...

— Це-ж дуже гарно з її сторони, Максе!

— Не переривай мені, Соня! Ти не знаєш, який невичерпаний, винахідливий талант, мала ця жінка на це, щоб мені ділати на перви! Уяви собі, її педантерію! Вона йшла кожної середи до парні, кожного четверга до кіна, кожної суботи до театру і за жадну ціну вона-б не завела в цьому порядкові найменшої зміни! Памятні дати любила вона до мачії! Одного холодного дня, коли дощ лив струмочками, переконувала мене, щоб піти на прохід на одну леваду, бо там якраз перед 23 днями, — це комічно! — я поцілував її перший раз. А 19 серпня змушувала мене піти з нею гуляти, до задущливого, підземного бару; чорт його знає, що ми там перед двома місяцями перший раз робили! Колиж я виїхав, мусів правильно писати, розуміється про любов! Загалом, вона все мусіла чути про любов! Як довго можуть жінки це слухати, Соню?

— Поки не оглухнуть.

— А йди! — ви всі однакові! Одним словом, я мав цього досить, аж за багато, прийшов час, щоби остаточно зірвати з Танею.

— А до цього, вже була инша на приміті, Максе?

— Звідки знаєш—?

— Була инша?

— Була.

— Отже бачиш!

— Я запросив Таїсу до кофейні, через неугу якраз до цієї, де ми перший раз стрінулися!

— Це неприємно!

— Ну і там сказав я їй кілька чемних слів.

Ріжні Вісти

Виставка вишивок збірки О. і І. Бачинських в Національному Музею у Львові. В неділю дня 15. травня ц. р. відкрито й передає до прилюдного вжитку виставку вишивок збірки Ольги і Іларіона Бачинських зі Стрия, що обіймає 1000 зразків народного мистецтва, з 31 повітів Галицької України.

Свято відкрив промовою від імені Управи Національного Музею дир. І. Свенціцький в привітї президента Кураторії Нац. Музею В. Децикевича, п. Ольги Бачинської зі Стрия, і зібраних на святочне відкриття гостей, переважно жінок.

П. Ольга й Іларій Бачинські в часі воєнного лихоліття, в роках 1915—18. перебували в таборі українських виселенців в Гмінді (Долізна Австрія), в якому були зібрані наші люди трохи не зі всіх повітів Східної Галичини.

Оцей склад обставин використали пп. Бачинські, і перевели збірку народних вишивок між жінками, які примусово виселені з рідних сторін, тужили за поворотом на рідну землю.

Праця така була для них розрадою в цих тяжких часах, а дрібний зарібок підмогою в їх матеріальних скрутних відносинах.

Збірка цих вишивок передана в р. 1926. п. Ольгою Бачинською, по смерті її мужа бл. п. Іларіона на власність Національного Музею, є неоцінним скарбом і джерелом для студії народної творчості. Поставлена Музеєм до диспозиції всего громадянства, дає нагоду й спромозу познайомитися кожному з багатством і різноманітністю народних мотивів у вишивках, з їх технікою, добром красок і приміненням, як прикрасу до одягу й домашньої обстановки.

Виставка розміщена в трох кімнатах Музею.

Поодинокі зразки вишивок уложені на таблицях під склом, — по повітам. Крім цих зразків вишивок, є ще на виставці дві шафи з різними ручними роботами, як народні сорочки, рушники, сервети, обруси, настільники і т. п., до яких примінено отсі народні вишивки, і які можуть служити як зразки прикладного мистецтва.

Фотографічні знімки вишивальниць з табору в Гмінді доповнюють симпатичну виставку.

Окремо до кожної вишивки є зібрані записки, з якого вона села, даліше назва вишивки, стібку, яким вона виконана, поодиноких частей мотиву і т. п.

Упорядкування збірки доручила Управа Нац. Музею п. І. Гургулівній, яка простудіювала весь зібраний п. Бачинськими матеріал, вивчила практично всі способи виконання вишивок і виготовила працю, яку Н. Х. почала мстити з вишнним числом в своєму журналі.

Дир. Свенціцький, кінчаючи свою промову, зложив подяку Вп. Пані О. Бачинській за щедрий дар для Національного Музею, — з окрема виявив пошану й признання для несприятних або деяких вже й неживих артисток — вишивальниць, котрі своєю працею дали українському громадянству змогу пізнати і оцінити велич і красу народного мистецтва.

Виставка триватиме через один місяць, т. є до 15. червня.

Довірочна повітова нарада жінок в організаційних справах, відбулася у Львові в неділю 22. травня ц. р. в самі Бесіди о год. 11-й перед полуднем.

Зібрані понад 70 жінок, представниць повіту свідчать про велике заінтересування організацією жіноцтва, з окрема справою громадських виборів, до яких наші жінки йдуть у перше.

— Чемних слів?!

— Найбільше чемних, які можна сказати жінці, яку покидаємо. Що я ще є гідний її любови!

— Знаю це!

— Ніколи не був гідний її любови. Що я надто її ціню, щоб забруджувати її опінію таємною знайомістю —

— Мусіла і я вже колись таке чути.

— Що не хочу більше в її життя вносити неспокою і так далі. Як бачиш самі чемні слова.

— А вона?

— Боже! — вона сиділа наче — наче з хреста знята. Бліда й непорушна. Сльози станули їй в очах. Уста дрожали, а вона не могла промовити ані слова. Тільки руку витягнула до мене, з сумним, безрадісним рухом, бо вона чула, що вже нічого не зможе досягнути. У мене цього нема. Розумієш, Соня?

— Очевидно, Максе!

— А відтак, я ще їй сказав, що я залюблений в кого иншого, та що я їй ніколи нічого не прирікав. Я все є за тим, щоби справу ставити ясно. Чи не маю рації, мій друже?

— Очевидно! Але чому ти лихий на Таїсу? Робила вона тобі які прикраси? Труднощі?

— Правду сказати, ні.

— Не лишила вона тебе в спокою? Телефонувала до тебе? Писала розпучливі листи? Грозила самогубством?

— Вона не з тих, що відбирають собі життя! Вона, людина без серця!

— Алеж виясни мені вкінці —

— Вчора, стрінув я Таїсу з далека на вулиці. Я хотів завернути в бічну вуличку, очевидно тільки тому, щоби не робити їй прикраси моїм видом. Нараз чую за мною її спінні кроки. Я йду скорше й скорше бо ненавиджу — нічо не є мені більш противне як сцени! Це моя слабкість!

— На яку терплять всі мужчини, любий Максе!

— Але вона далі йде за мною. Мені було вже дуже неприємно, бо вона мусіла зміркувати, що я втікаю перед нею! Мені вже причувалися слова про вітриоль, револьверовий атентат — ну і звідки я до цього приходжу? Вона не дає за виграну, біжить, біжить, врешті хапає мене за полу плаща!

— Ну, і що тоді?

— Максе! — ледве вимовила — Максе!... це... це вже... три тижні минуло, як ми... в останнє... бачилися... тоді в кофейні? І міжтим все ще не стає їй віддиху.

— Бідна дівчина — думаю собі, яка вона знервована! І що, до чорта, вона знову хоче з її манією до дат? Може хоче урядити жалібне свято? Мені стало їй напrawdę жаль.

— Так, люба Таїсо — кажу цілком мягким тоном так, як говориться до недужого. — Так, моя дитино, це якраз три тижні тому.

— Як думаєш Соню, що вона відповіла?

— Дякую, Максе!

— В знервованні я забула тоді дату, а я мушу правильно що три тижні підняти собі волосся! Я затимала собі тільки, що тоді, по наших працянню в кофейні я ще скоро бігла до фризiera; вже було пізно так, що він мені майже перед самим носом замикав буди. — Ця людина без серця тоді ходила ще до фризiera.

— І це тебе так злостить, Максе? Ти ж любиш иншу.

— Е, що там! Мене обурює ця нестача серця.

— Я думаю — сказала Соня — що не ми жінки, але ви, мужчини є дивні сотворіння. Або може і жінки і мужчини. Як ти думаєш, Максе?

З німецького перевела С.

Інформаційний реферат про стан організації жінок в повіті виголосила п. Соколовська.

Відтак розвинено дискусію, в якій делегатки з поодиноких сіл повіту і передмість Львова висказували свої бажання в цілі скріплення організації.

Пояснення виборчого закону подала в приступній формі п. М. Донцова, на чім наради покінчено.

Ухвалено, щоб повітові наради в біжучих справах організаційних улаштувати бодай раз на квартал. По скінченні наради учасниці відвідали виставку вишивок в Національним Музею.

Українське галицьке жіноцтво й вибори до громадських рад. В другій половині червня і першій липня ц. р. відбудуться на території Східної Галичини вибори до громадських рад; українське галицьке жіноцтво стане перший раз до виборчої урни. Голосувати мають право всі громадяне, які покінчили 21. рік життя — а бути вибираними ті, що покінчили 24. рік.

Тому, що наше жіноцтво в останніх роках вигазало на загаль не лише багато заінтересування громадськими справами, але також і багато праці, можна сподіватися, що й при громадських виборах, користуючися своїми громадянськими правами, возьме активну участь. Від участі українського жіноцтва у виборах залежатиме у великій мірі дальший економічний і культурний розвиток наших сіл і міст.

Літературні новини: Наша відома письменниця, авторка „Непоборних“ п. Катря Гриневичева приготує до друку історичну повість з часів давньої минувшини Галицької землі.

Накладом „Союзу Українок“ вийде на днях інтересна брошура п. Ніни Селезінкової „Наші діточі садки“ — реферат, який прочитала авторка на цьогорічній зїзді делегаток „Союзу Українок“ у Львові.

Недавно померла в Празі, п. Габрієля Прайсова, визначна чеська письменниця ур. 1862 р. в Кутній Горі. Писала оповідання з життя Словаків на Мадярищині та Словінців в Каринтії. Замітні також її

драми. Вона написала лібретто до опери Сметани п. з. „Ні пасербія“. Послідня її драма „Весна в підзамчі“ — здобула собі велику популярність на сценах пражських театрів.

Янічек Марія, німецька письменниця померла в Мюнхені в 68 р. життя. В українській літературі звернув на неї увагу Іван Франко, поміщуючи переклад її оповідання в ЛНВ за 1900 р.

Константин Бальмонт, визначний російський поет був недавно гостем у Львові, де відчитав реферат (по польськи) на тему: „Жінка в житті і мистецтві“. Його реферат — це одна велика апотеоза жіноцтва, головно жінки-матері.

К. Бальмонт (ур. 1867 р.) це один з найбільших представників російського символізму. З під його пера вийшли тисячі строф, що чарують звучністю, яркістю красок та життєрадістю.

Бальмонт замітний також як перекладчик старинних поем східних народів та поетів англійських, французьких, німецьких, італійських, чеських, польських і ин.

Цікаві є його літературно-критичні праці.

На українську мову перекладали його вірші Дмитро Загул і Г. Сунруненко.

Зі спорту: Свято „Спартакки“ в Перемишлі. Дня 15 травня ц. р. відбулося свято жіночого спортивного кружка „Спартакка“ в Перемишлі в горі дівочого Інституту. Крім різних вправ відбулися інтересні змагання в кошиковому мячі між „Спартаккою“ — а „Веселою Громадою“.

Дня 29 травня відбулися у Львові на площі „Сокола Батька“ змагання в кошиковому мячі між „Спартаккою“ а „Скудом“ о мандрівну нагороду „Союзу Українок“.

Ювілейне число „Нової Хати“. Наш журнал обходить цього місяця свій ювілей. Перше число „Нової Хати“ появилася 1 червня 1925 р. Нинішнє число є 25 черговим від початку існування „Нової Хати“.

Що є тепер модне?

Головне це матеріал! Таким моттом повинна зачинатися тепер кожна стаття про моду.

Бо матеріал грає тепер більшу роль в моді, як колись фасон туалету.

Гатунок матеріалу, і його взористість впливає на форму. І воно само собою розуміється, що грубий, взористий у великі крати вовняний матеріал, надається на широке, вигідне пальто до подорожі, дрібновзористий матеріал Shetland — на англійські костюми, Jersey і kasha на звичайні сукні, а м'які шовки на драповані, прибрані шарфами візитові сукні. Притім взір на матерії впливає на стиль сукні, особливо, коли він удержаний в певному стилі: японському, перському, болгарському і т. п.

Теперішній сезон стоїть під знаком дрібоньких зорів, і проекти рисівників кружать все довкола одної теми: на рівномірно однотайному тлі, ясному або темному, умістити ніжні, густо уложені фігурки. Так повстають малі колісця з крапками, переважно в двох красках, приміром на білому тлі чорні колісця з червоними точками, або квітками, листочками, грибочками, малими галузочками, відтак крапки й знов крапки, рівномірно, або розкинені як konfetti, різного роду овалі; улюблені є вишні та ягоди. Здалека вони теж виглядають як крапки, що й є характеристичним для нових зорів.

Чорні матеріали все ще є дуже модні. Виправді в нас вони приняті, як матеріал на візитові туалети, але на загаль ця краска, як також темногранатова надається дуже добре на одяги до щоденного вжитку, на вулицю.

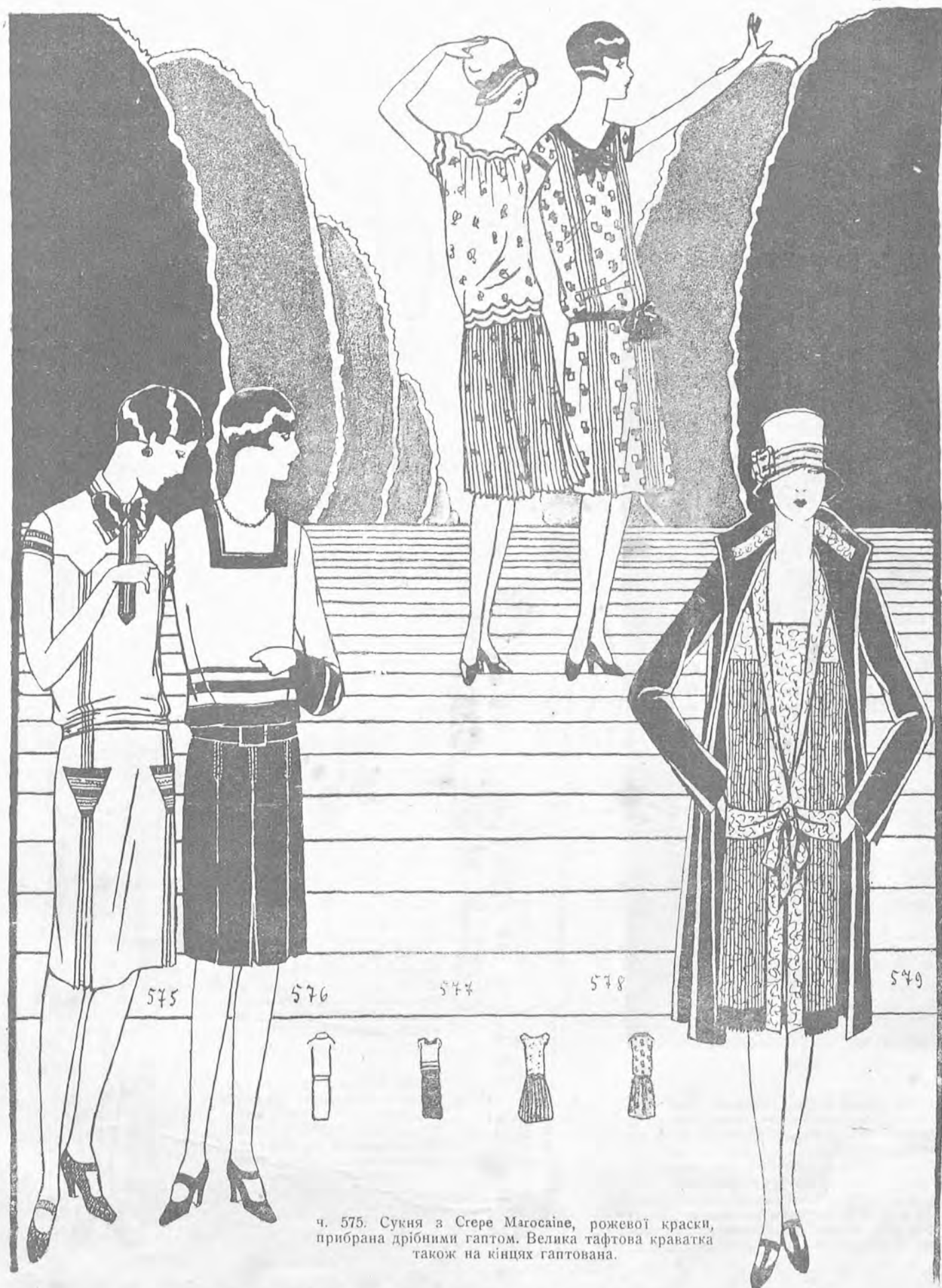
Найбільш улюбленою є тепер синя краска, а обмежену кількість її відтінків просто тяжко собі уявити. Голубий кольор не є до лиця, бо приблїджує, тому більш подобається комплікований синій кольор, який впадає приміром в легко зеленкуватий відтінь.

Вже давно не носили стільки синіх капелюхів як тепер. Один час були модні білі, відтак попеллятої і піскової краски, зимою прийшли чорні, а тепер маємо сині, і так в монотонію красок війшов свіжий, живий тон.

З великим трудом старалися диктатори моди взвести в літний сезон солом'яні капелюхи; з трудом, який не тішить бажаним успіхом. Бо виринули знову фільцові т. зв. штумпи, неформовані фасони капелюхів, які цілими стиртами лежать у модисток в найрізномордніших красках, а солом'яні капелюхи зникли як одноднівки. Лиш оригінальні Рамата-капелюхи остали в ласках у пань, бо вони легкі як перо, і дуже приємні в ношенню підчас горячих, соняшних днів.

Ст. К.

ч. 575. Сукня з Crepe Marocaine, рожевої краски, прибрана дрібними гаптом. Велика тафтова краватка також на кінцях гаптована.

ч. 576. Сукня з золотого шовку, прибрана поперечними пascами з шовку в відтінках золотого до бронзового. Спідничка і чотирикутна лямівка коло шиї з бронзового шовку.

ч. 577. Сукня з блідо-синього фулярю в темніші квітки, прибрана луковато уложеними плісками з синього фулярю, Спідничка дрібно плісована.

ч. 578. Суконка з легкої взористої матерії зі вставленими плісованими частинами. Ковнір, маншетики та пасок із стяжки у відповідній красці.

ч. 579. Елегантний літний комплект. Багато плісована сукня (форма Redingotte) з білої Crepe de Chine в чорні взори, долиною лямована чорним.

До кожного моделю готовий крій.

580

ч. 580. Сукня з білої Crepe de Chine в зелені папороти, має на плечах, маншетах та спідничці вузькі вшити, які відтак розходяться. Ковнір, краватка, маншети та долина суконки прибрані тим самим матеріалом зеленої краски.

ч. 581. Сукня з шовку старорозевої краски, з переду морщена на вхрест. Широкий пояс зіпнятий на спряжку. На раменах вшити й квітка у відповідній красці.

582

ч. 582. Сукня з ясної Crepe Marocaine з широкими рукавами та шарфою, яку придержує подвійна спряжка. Суконка прибрана вишивкою, а ковнірець з матеріалу темнішої краски.

581

583

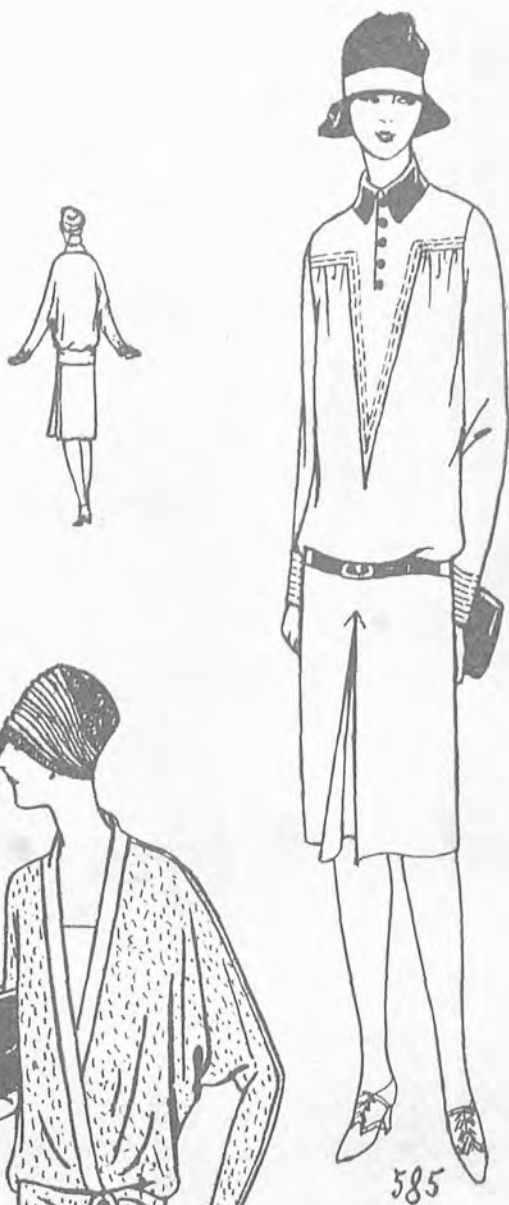
ч. 583. Сукня з тонкого взористого матеріалу. По боках спіднички приморщені луковато скроєні частини. Ковнір, маншети, пояс та фартушки прибрані одностайним, темнішим матеріалом.

До кожного моде-

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ
В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців
власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,
Трибунальська площа ч. 1.
(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

ч. 584. Сукня з взористого фуляру з інтересними рукавами. Спідничка має по боках вшитки, які отвираються в фалди. Широкий пояс зіпнений на боці спряжкою. Ковнір та маншети з одностайного матеріалу.

ч. 585. Практична суконка до щоденного вжитку з полотенця прибрана стебнівками. Ковнір з відмінного матеріалу, та шкіряний пасок доповнюють цілість. Модель надається рівнонож до коротких рукавів.

ч. 586. Скромна але гарненька суконка з ясного фуляру. Одиноке прибрання моделю лежить в морщенню різноколіровими нитками. Інтересний ковнірчик зі стяжки.

ч. 587. Елегантна сукня з шовкової коронки або взористого тонкого матеріалу. На раменах морщення. Спідничка зіпнена широким шовковим поясом

ЛЮГОТОВИЙ КРІЙ.

МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, СТАХЕВИЧ І АБРИСОВСЬКИЙ

ШОВКОВІ, ПОЛОТНА Й ИН.
ПОРУЧАЄ НАЙСТАРША ФІРМА

ЛЬВІВ
РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

ВЗОРИСТІ ДУЖЕ

МАТЕРІЯЛИ В МОДІ

588

ч. 588. Практична суконка з тонкого взористого матеріалу, має на раменах, рукавах, та в поясі дрібні вшитки, які розходяться. Прибрання спіднички, вирізу коло шиї, та пасок з темнішого матеріалу.

ч. 589. Сукня з взористої *Sere de Chine*. Блузка драпована широким поясом. Спідничка має по боках луковато скроєні плісовані частини. Інтересний ковнір та маншети є полученням одностайного, гладкого матеріалу з плісованим.

589

592

590

591

ч. 590. Сукня з взористого фуляру в двох відтінках синього. Перід сукні та рукави мають вузьенькі вшитки. Прибрання з синього фуляру.

ч. 591. Сукня з взористого шовку. Блузка має інтересні лямівки, які переходять в фалди на спідничці. Широкий пасок зашнуровується подвійною пряжкою. Ковнір з відмінного матеріалу.

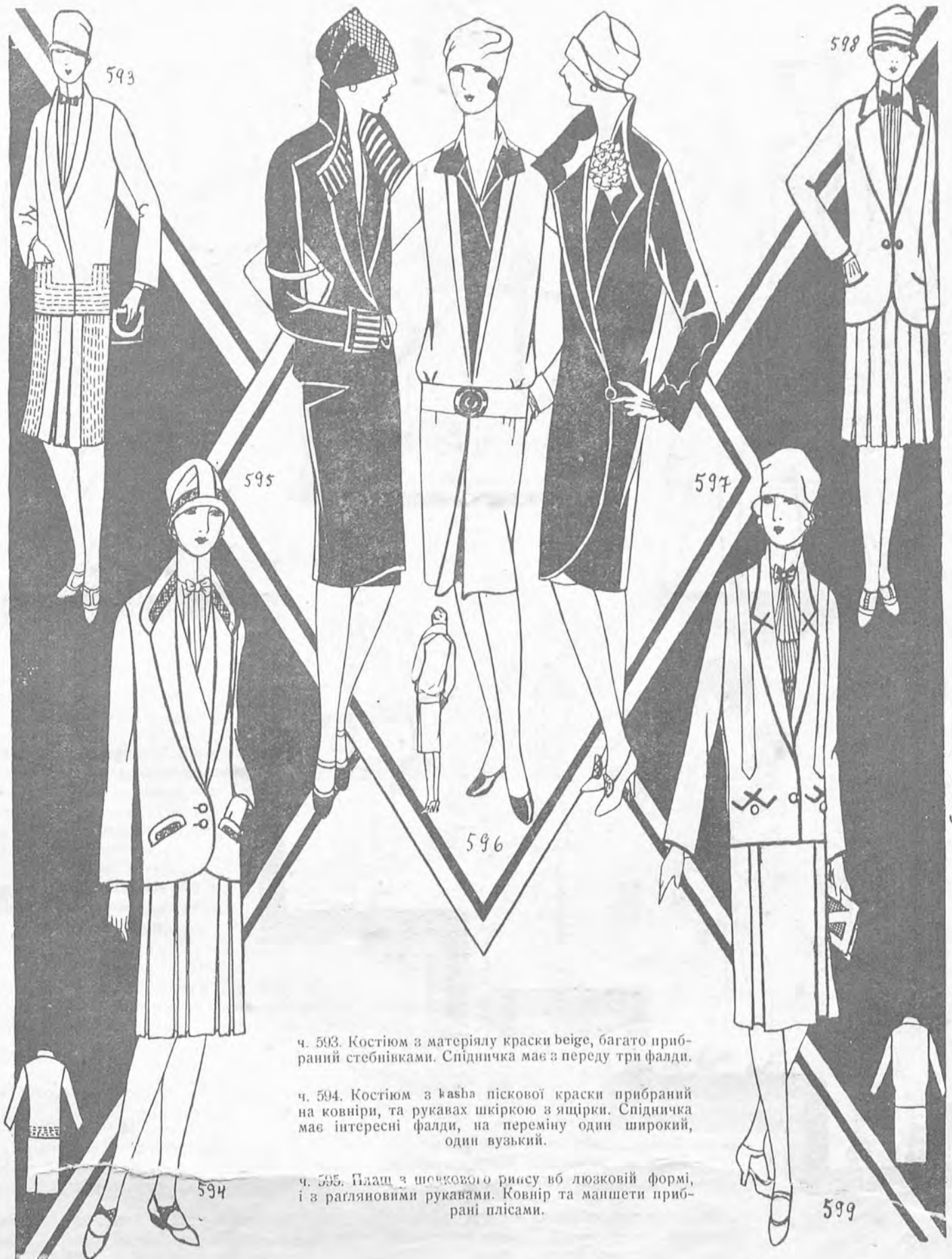
ч. 592. Елегантна суконка з взористої матерії. Спідна сукня, як також ковнір, маншети та пояс з одностайного матеріалу. Спідничка по боках фалдована. Ковнір та пояс зіпняті оригінальними пряжками.

До кожного моделю готовий крій.

Магазин новостей ВЛАДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСКИ І СИН Львів Леґіонів 5.

ГАРНІТУРИ ДО ПИСАННЯ ЖІНОЧІ Й МУЖЕСЬКІ.

ВЕРХНИЙ ОДЯГ НА ЛІТО

ч. 593. Костюм з матеріалу краски beige, багато прибраний стебнівками. Спідничка має з переду три фалди.

ч. 594. Костюм з каша піскової краски прибраний на ковніри, та рукавах шкіркою з ящірки. Спідничка має інтересні фалди, на перемену один широкий, один вузький.

ч. 595. Плащ з шовкового рису вб люзковій формі, і з рагляновими рукавами. Ковнір та маншети прибрані плісами.

ч. 596. Легкий плащик з ясного матеріалу з вузьким шалевим, ковнірцем. Широкий пасок зіпнятий на велику спряжку.

ч. 597. Елегантний плащ з чорного шовку, простий в лініях, має лиш на ковнірі та рукавах інтересне прибрання з луковато витятого матеріалу.

ч. 598. Костюм з драпового матеріалу прибраний лямівками. Спідничка фалдована з переду, може бути зроблена з драпово матеріалу в бронзові крати.

ч. 599. Елегантний костюм з попеліни краски „Chamois“ прибраний лямівками відповідної відтіни.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 600. Плащ для хлопчика в рагляновій формі.

ч. 601. Плащик для дівчинки з матеріалу kasha з оригінальним ковніром, якого один кінець перетягається через другий. На ковнірі, та маншетах стебнівки.

ч. 602. Практичне убранко до забави з рожевого полотенця, прибране білим.

ч. 603. Сукня для малої дівчинки з взористої матерії. Ковнірчик та маншетики білі, обшиті коронкою. До того практичні майточки, з тої самої матерії.

ч. 604. Убранко з синього рипсу. Споденки прип'яті гузичками до блюзки. Ковнір та маншети білі.

ч. 605. Суконка з полотенця прибрана вишивкою, маншетики і лямівки, зроблені з матеріалу в красці підходящій до вишивки.

ч. 607. Практична суконка для смотрира з колірового полотенця, прибрана білим. Суконка скромна але елегантна.

ч. 606. Сукня для смотрика з Серре Marocaine пастелево синьої краски. Спідничка групами плісована. Пасок зі шкіри.

ч. 608. Плісована суконка з блідозеленого фуляру. Трикутна геска запинається з заду. В поясі стягається суконку на оксамітку.

До кожного моде-

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! — ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛЯРУЙТЕ НОВІ.

ч. 609. Суконка з вгорістого матеріалу. Спідна сукня, ковнір та маншетики з білої матерії. Перед блюзки, ковнір, маншети та фальбани лямовані матеріалом в красці взору.

ч. 610. Суконка з білого полотна прикрашена стебнівками та лямівками у відмінній красці.

ч. 611. Суконочка прикрашена морщенням та стебнівками нитками. в різній красці. До суконки відповідні майточки.

ч. 612. Убранко для хлопчика з лілійового полотна з інтересним, з боку запинаним ковнірцем, лямкування ковнірця, кишенки та маншетів з білого полотна.

ч. 613. Суконка для дівчинки з рагляновими рукавами. Прибрання з темнішого матеріалу.

ч. 614. Практичне убранко для хлопчика з зеленого полотна. Блюзка і прибрання з білої матерії.

ч. 615. Плащ з вовняної матерії з рагляновими рукавами. Ковнір і маншети виложені шкотським шовком.

ч. 616. Плащик для дівчинки з матеріалу краски. beige, прикрашений пascами з плетених ремінців.

ч. 617. Суконка з Crepe de Chine блідорожевої краски. В поясі вшитки. Прибрання з шовкових рожечок.

ЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

При замовлюванні кроїв не забувати подавати їх величину, а при монограмах величину букв і до чого вони призначені (до хустинок, білль, рушників, пошевок і т. п.) Замовлення на крої, взори й монограми виконуємо тільки за попереднім надісланням належності (чеком, переказом або поштовими значками.)

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО.

РУЧНІ РОБОТИ

НАРОДНА СОРОЧКА

з Коболої Поляни на Прикарпатській Україні (Гуцульщина). Характеристичний уклад вишивок, який стрічаємо також на Великій Україні, Буковині та в Галичині.

ПОЗІР!

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата, нитки фабрики DMC по ришкових цінах, а саме:

1. Cotton Perle Ч. 8 в клубках	— 0.65 зол.
2. Cotton Perle Ч. 5 в мотках	— 0.45 зол.
3. DMC в мотках Ч. 12, 16, 25	— 0.25 зол.
4. Moulinée в мотках	— 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до якого зору дібрати краски. Нитки висилаємо тільки за готівкою.

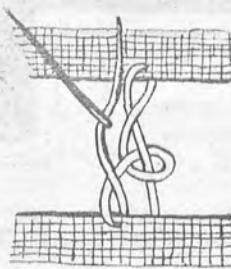

ПОЗІР!

МЕРЕЖКА

а) якою сполучаємо два полотна.

б) спосіб виконання.

НА ВЕСНУ

НА СВЯТА

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

виконує

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Тавлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

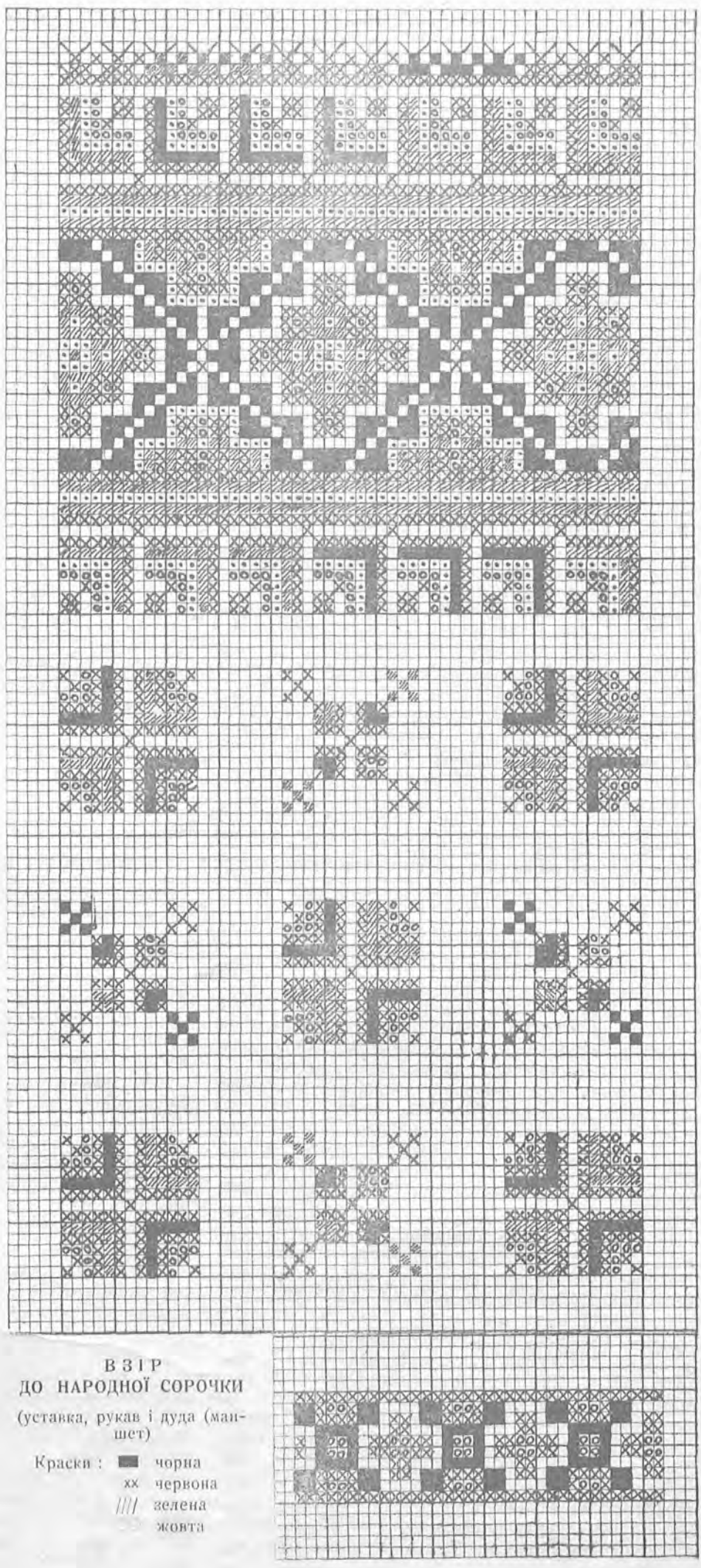
ТЕЛЕФОН 17-04.

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні 0.50 до 1— зол. за штуку, після зложення належності готівкою або поштовими значками.

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ
НЕ ВИСИЛАЄМО

ВЗІР
ДО НАРОДНОЇ СОРОЧКИ
(уставка, рукав і дуда (маншет))

Краски : ■ чорна
xx червона
/// зелена
жовта

ПРО ДИФТЕРІЮ

Весна, подібно як осінь, це час перехідний, незвичайно пригідний для розвитку пошесних недуг. Вправді місяць червень це вже у нас літо, але все-таки по причині несталої а холодної температури і частих опадів під цю пору, організм є дуже схильний до катарів віддихових доріг, внаслідок чого легко розвиваються різні бактерії, котрі в інших обставинах не найшлиби для себе корисного ґрунту до розвитку і мусілиби загинути.

На весні є організм ослаблений безсонняною та студеною зимою, до чого долучується недостача поживи, головню серед бідніших верств суспільности та на селі. При цьому через постійне перебування в хаті збільшається можливість переносення пошестей.

Одною з найбільше побоюваних недуг є дифтерія.

До винаходу протидифтеричної сироватки (Diphtherie-Neisserum) д-ром Берінгом недуга ця десятиувала дітей і майже не вигасала в нашому підсонні. З окрема появлялися епідемії, котрі йшли головню з Заходу (Еспанія, Франція) і відзначалися великою ідовитістю. І сьогодні недуга ця не є менше часта, однак вона тратить більшу часть своїх небезпек завдяки модерному лікуванню, з котрим добре ближче познайомитися.

Причиною дифтерії є бацил (вигляду маленького паличка), який винайшов Лефлер в 1884 р. Цей бацил має таку прикмету, що осідає на слизниці горла й сусіднього віддихового проводу (гортанки, дишника) і викликає тут запалення в постатті оболон, відки й походить грецька назва цієї недуги. Оболони ці є біляві, пружні, доволі сильно держаться підстави так, що при відриванню кровавлять. Окрім оболонкового запалення бацил цей витворює ід (токсину), котра затроє організм. Є вона дуже небезпечна, головню для серця, нервів та м'язів. Небезпека дифтерії полягає в самому запаленні та в цій

отруті. Оболони, умістившись у вузьких провадах, можуть затикати їх і в цей спосіб задусити дитину, котрої гортанка є вузька. Отруя дістається до крові, ділає на серце і спричинює його ослаблення, занедужання або й смертельне пораження, вона ділає також на нерви та викликає їх пораження головню в піднебінні, очах (акомодація) ногах, (рухи, рефлeksi) перепоні (diaphragma) і других м'язях віддихових. З тих найгірше пораження м'язів віддихових, бо воно смертельне а також пораження піднебіння, бо через це недужі не можуть поликати, захлистуються і дістають запалення легенів. Більшість випадків у недавньому минулому кінчилися або задущенням або пораженням. Сьогодні, число таких випадків значно зменшилося.

Важким добутком науки було відкриття дифтеричної отрути др. Ерзіхом і Ру. Вони відокремили цю отруту та викликали нею типові дифтеричні пораження у звірят. Після цього, як пізнано прикмети бацила і його отрути, можна було приступити до боротьби з ним. Самого бацила легко викриги в дифтеричних оболонках і після забарвлення оглядати під мікроскопом. Рівнож легко перенести його на штучну поживу Лефлера, на котрій росте в білявих кольоніях. Показалося, що цей бацил гине в температурі 56°, зате на зимно є витревалний і тому живе довго в темних і холодних середовищах, пр. в бруді і харкотинні. На сонці гине. Дифтерична отрута, ушкоджуючи організм, примушує його рівночасно до боротьби в цей спосіб, що організм витворює протитотруту (антитоксин), котра поконе отруту. Поборення недуги полягає на витворенні як найбільшої кількості цієї протитотрути.

Опираючися на цьому відкритті Берінг поставив витворити поза організмом людини цю протитотруту і вже готову подавати недужому. Це підстава теперішнього лікування дифтерії.

ПРО ПЛЕКАННЯ КВІТІВ

(Продовження)

Підливання ростин є річчю труднішою, як може здавалося, бо треба приміювати его до потреби. Краще підливати рідше, а багато, чим часто по трохи. Не треба наливати в мисочки; радше воду, що стече до мисочки, відляти, бо воздух не може здолю доходити. Як вода пересякає скоро, мусить бути десь в землі щілина, через яку вода протікає, не зрошуючи решти землі у вазонку. Оскільки земля у вазонках є добра, підливати треба дощівкою, бо кернична за зимна. Вода повинна постати 24. годин. Температура води 20—24° С, 30° є вже за тепла і ростинам шкодить, а холодніша, чим 20° здержує розвій ростин. Переварена вода не має кисня ані двоокису вугля і не надається до підливання. Температуру води можна при деякій вправі означити рукою: коли рука не відчуває ані холоду ані тепла, то є відповідна. З весною і літом потребує ростина багато води, зимою лиш о стільки, щоби не зівяла. Треба отже весною около 7 год. рано (зимою о 9 год.) всі цвіти переглянути, чи треба їм води, (земля вохка є чорнява, суха — сіра) постукати пальцем о вазонку. Голос звучний вказує на землю суху, глухий на вохку. Коли ростина має багато листя або сильно росте, треба підливати і кілька разів на день і взагалі не допускати, щоби листки вянули. Коли мимо цього так станеться, треба сильно підляти, а листя скропити добре водою. Взагалі скроплювання дуже добре впливає на розвій ростини, тому навіть зимою є добре скропити ростину раз в тиждень, літом навіть і що дня.

Обмивання ростин є також конче потрібне до їх доброго розвитку. Листками віддихає ростина, побирає

також двоокис вугля, а до цього щілини в листках мусять бути вільні. Мити ростини треба чистою водою з малою домішкою мила; також можна на 1 л. води додати 5 д. сіркану заліза і ложку чистого спирту (до пиття), замочити губку або платок воєняний і стирати легко обі сторони листків, біла і кутики листків, уважаючи, щоби не поломити пучків (о скільки вони є). Коли на листках є мшиці, особливо щитоваті, треба найперше докладно їх зіскробати, а потім щойно мити. По миттю треба ростину добре скропити чистою водою. О скільки на листках є волоски, то не мити їх, лиш докладно скропити, щоби добре сполоскати пил і очистити щілини. На вазонках появляється часами зеленаво білий осад (це пліснь) або осад вапняний. Такі вазонки треба чисто вимити щіткою, а як знов появиться, то треба ростину навіть пересадити. Ростина з'уживає поживу, яка є в землі і по часі терпить голод. Треба її пересадити, даючи свіжої землі. Щоби одначе надто часто не пересажувати, можна ростинам, що стоять на дворі, додати на верх у вазонку навозу або гноівки, раз в тиждень. В кімнаті приміюємо штучний мінеральний навіз, розпущений у воді. Треба одначе уважати, щоби не взяти за багато солей. Добре булоби замовити в дрогерії таку мішанину: 20 g потасової салітри, 20 g вуглячовалу, 5 g гіпсу, 5 g потасового фосфорану (содового або вапового), 5 g сіркану маґну і ¼ g фосфорану заліза. Тої мішанини взяти раз в тиждень ½ ложочки до 1 л води, добре розмішати у воді і підляти всі квіти. Де нема дрогерії, вистарчить взяти на кінець ножа 1 g салітри, 1 g крейди до 1 л води і також оден раз в тиждень підляти. Робимо це лиш тоді, коли ростина росте; коли вона спочиває або є хора, не треба цього робити.

(Продовження буде)

ФІРМА

РОМАН ЗУБИК Л Ь В І В

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ІНШІ. — ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ,

Звірятам (головно коням) виділяють фільтрат культур дифтеричних, на що вони реагують витворенням протитотрут в крові. Сироватка цієї крові є в силі зневодувати, унешкідливити токсин в тілі недужого. Її впорскується недужому і в цей спосіб подається йому готове зруччя до боротьби. Вислід цих впорскувань знамениті. По 24 год. температура спадає, оболони відклеюються, недужий відкашлює їх, загальний стан поліпшується і настає реконвалесценція. Якщо недуги не лічимо впорскуванням, то вона розвивається, повстають щораз нові оболони або отрута дифтерична бере верх і людина гине, задужена оболонками або від поразення серця, посудин кровних та нервів.

В цей спосіб використали природні оборонні прикмети організму до боротьби з небезпечною недугою. Річ зрозуміла, що й тепер бувають випадки, де недуга заздалегідь є так тяжка, що відразу поборює організм або відпорність організму є така мала, що підлягає всяким ускладненням і мимо лікування сироваткою ці випадки кінчаються смертю. Дуже важними є обставини, в яких найліпше ділає сироватка. А це час і кількість. Чим скорше зробиться впорскування — тим ліпше. Мусить це статися в перших днях недуги і тут кожний занедбаний день, а навіть година погіршує вигляди на одужання, бо сироватка ділає кожного дня недуги слабше, а вже від п'ятого дня недуги зовсім перестає ділати тому, що бацили успіли витворити вже тільки їді, що може вбити організм.

Тому при кожному занедужанні горла, головно у дітей, святим обов'язком матері є якнайскорше засягнути лікарської поради, а на лікарів тяжить відповідальність скорої та певної діагнози (означення даної недуги). Тут кожна хвилинка дорога, а кожне опізнання й похибка може скінчитися дуже сумно. Це повинні матері тямити!

Що до кількості сироватки — це річ лікаря. Для загального відома треба подати, що сироватку міряться одиницями антитоксичними, і що відповідно до ваги недужого, його віку, дня недуги та небезпеки випадку впорскується відповідне число одиниць.

Окрім лікування треба також вистерігатися зарази (профілакса). Знаючи прикмети бацила можемо хоронитися перед ним. Податність цієї недуги не в кожному віці однакова, найбільша від 2—4 року життя, меншає до 10-го а після 10-того і у дорослих лучається рідко, найчастіше в часі епідемій. Бацил переноситься головню з особи на особу при кашлі, чиханні або руками, річчями та хатнім брудом. Він живе не тільки у людей недужих, але дуже часто в носі та горлі здорових людей, головню з оточення недужого. Ці особи становлять головне джерело поширення і їх належало би вишукувати та ізолювати. На жаль, це не є можливе до виконання. І діти не всі мають однаковий нахил до дифтерії. Діти стало закатарені з вразливим слизницями і побільшеними залозами (лімфатична конституція) — діти, що живуть в поганих гігієнічних обставинах є найбільше схильні до цієї недуги. Деякі знову ніколи не перебувають дифтерії мабуть тому, що від матері одідичили вроджену відпорність. Щоби оминати зараження, треба поступати після правил гігієни, обов'язкових у всіх поширених. Тому треба кожного недужого ізолювати, згідно віддати до шпиталю, тим більше, що дома неможливо зовсім перервати стич-

ність з недужим та його річчями. Здорові діти пильно зберігати перед товариством недужих або й здорових та брудних і занедбаних.

Уважати, щоби діти не давали рук та річей до уст, оминати простуд та катарів, головню в часі пошесть.

Є ще один спосіб, як охоронити дитину від дифтерії (бодай на час недуги дома чи пошесть), а іменю охоронним відплиненням сироватки. В тій цілі наперед перепроваджується спробу Шіка, котра виказує, чи дитина має нахил до дифтерії. В щиплюється мала кількість дифтеричної отрути. Діти, які мають нахил до дифтерії, реагують малим червоним горбком на тому місці. Таких дітей щипиться профілактично малими давками. Це робить їх не протязі місяця невразливими на зараження.

В цей спосіб примінено отруту не тільки до лікування дифтерії, але й до охорони перед нею. Після недуги треба дома перевести дезінфекцію, щоб убити бацили, що знаходяться в кімнаті недужого.

Дифтерія втратила вправді багато грізної небезпеки, та не втратила можливості поширення і мимо лікування несе з собою ще багато лиха. Як кожна поширенисть, так і вона ослаблює сили організму й робить його податним на інші недуги та загрожує серцю і нервам.

З нею треба боротися так як з кожним злом, а тому треба знати прояви цієї недуги й засоби боротьби проти неї, про що оці стрічки дають деяке поняття.

О. З.

ЗАДЕРЖАННЯ МОЛОДОГО ВИГЛЯДУ

На сторінках різних журналів обговорюють щораз частіше питання молодечого вигляду і відмодження людського організму.

Над цим останнім ломлять собі голову учені лікарі, тоді як першим, з більшим успіхом (бодай матеріальним) займаються різні косметичні заведення та салони для плекання краси.

Парижська спеціалістка дерматології др. Сузанна Ноель читала у Відні реферат про падання лиць молодечого вигляду оперативним способом. Реферат, на якому було багато віденських лікарів, ілюструвала світлинами — знімками своїх пацієнтів, перед і після операції морщин на лиці.

Задержання молодого вигляду є на думку пані др. Ноель не тільки задушевним бажанням кожної людини, яка починає старітися, але часто життєвою потребою.

Людям, що молодше виглядають, легше знайти нове заняття, чи задержати давнє. Факт, що театральні та кінові артисти так дуже дбають про заховання краси і молодости, цілком піддержує її погляд; заховання молодечого вигляду, це задержання хліба в руках.

Операцію морщин на лиці перестануть з часом уважати неоправданою пустотою, чи надмірною претенсіозністю, як не вважають ними вставлених зубів і золотих пльомб. Також не буде нікого страхати, якщо таку операцію доведеться повторити два — три рази, як не страхає нікого, що частіше треба навідатись до дентиста.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

До П. Т. Передплатниць, які залягають з передплатою, вислала Адміністрація Н. Х. окремі рахунки; просимо **ще раз** о вирівнання залеглостей, щоб адміністрація не була змушена здержати дальшу висилку чисел.

ПРИПИСИ

СУНИЦІ

Варення з суниць. Вибрати $\frac{1}{2}$ kg сухих суниць, два рази виполокати в воді, відливаючи їх дуже обережно на сито.

Зробити дуже чистий сироп з $\frac{3}{4}$ kg цукру; суниці кинути на кипячий сироп, раз добре заварити, потім досмажити через 15 хвиль на вільному вогні. На другий день смажити ще раз від заварення найбільше 10 хвиль. Злити на сальтирку для прохолодження, а на другий день зложити в слоїки.

Сок з суниць — сирий. Неварений сок є дуже смачний і запашний. Робиться його в такий спосіб: Дуже дозрілі, неподушені й свіжі ягоди зважити й зсипати до порцелянового, великого начиння. На кожне кільце суниць взяти півтора раза тільки цукру. З цукру цього зробити густий сироп, беручи склянку води на $\frac{1}{2}$ kg цукру. Горячим сиропом заллати суниці, мішаючи обережно, щоб не подусити ягід. Відтак прикрити зложенням в кількоро м'яким полотном, щоб до него всякала пара. Начиння вставити на 24 години до ледівни або винести до холодної пивниці. Відтак всипати суниці з сиропом до сервети, уміщеної над сухою вазою або камінним горшком. Сок повинен стікати сам до начиння без витискання. Сок цей належить зараз зливати в бутельки, старanno закоркувати, залякувати й переходити в сухій пивниці.

Остаті на серветі суниці можна висмажити на мармеляду, додаючи трохи цукру. До цієї мармеляди можна додати на кожне kg ложечку цитринового кваску, як хто любить, щоб була кваскувата. Ще горячу зложити до слоїв.

Соку з суниць не варто смажити багато, бо на рощі звичайно починає ферментувати, тратить запах і робиться гіркий.

Зупа зі суниць набирає доброго смаку, коли заправимо її вином. Спосіб приладження такий: Літру свіжих суниць перетерти через чисте сито, додати троха води, 12 kg цукру, склянку білого вина і огріти аж до заварення. Відтак заправити $\frac{1}{4}$ літрою сметани, охолодити і подати з бішкоптами.

ТРУСКАВКИ

З трускавок робиться знамените варення (конфітури). Але з ними треба обходитися дуже обережно, щоб не подусити ягід. Рвати треба трускавки в сухий день. Ягоди по очищенню замочити в bon-gout або румі, щоб ополоскати з піску й землі. На $\frac{1}{2}$ kg трускавок взяти 1 kg цукру, зробити дуже густий сироп, щоб добре з'ягнувся і на кипячий кинути трускавки. З початку варити на великому

вогні, три рази здіймаючи й відставляючи. Пізніше досмажити на вільному вогні. Начиння з трускавками часто потрясати, щоб рівно смажилися. Шумовиння збирати дуже уважно, — другим кінцем срібної ложки, або ще краще білою бібулою, якою накривається поверхню варення. В цей спосіб знаменито очищується сироп з шумовиння без порушення ягід. Варення зсипати для прохолоди на сальтирку, а на другий день зложити до слоїв.

Ради господиням

Плями від трави на біллію вигублюємо розчином „цинкової соли“. Пляму треба на кілька минут намочити в тім розчині, а відтак кілька разів сполоскати в літній воді.

Лякер на черевиках відновлюємо в цей спосіб, що натираємо їх реціновим олійком, хвилю держимо над паром, щоб змякли, відтак витираємо м'яким вовняним платком, доки не відзискають поліску.

Як вигубити муразли? Роспустити в мисочці цукру або меду, додати до цього трохи дріжджей або квасного тіста і поставити в тому місці, де показуються муравлі. Вони вигинуть, бо дріждже є для них отрутою.

Средство проти опалення. Витиснути сок з півцитрини, додати трохи соли, одне білко і ложечку колюнської води. Цєю мішаниною посмакувати лице на ніч, а рано сполоскати літньою водою.

ОГОЛОШЕННЯ

Пошукується на вакаційній час від 1. червня до 1. липня або від 1. серпня до 1. вересня приміщення на одну, згідно дв'я особи. Потрібна одна кімната на селі з цілим удержанням або бодай з обідом (може бути у священника або в учителя) в околиці, де населення задержало народну ношу, найраше в околицях середущої Галичини.

ОЛЬГА І ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКІ
Перемишль, Ринок 26.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

В е л и ч и н а	для смотриків			д л я п а н ь					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 з.л
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блужки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портіери, капи, накидки, подушки і всі інші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїми чужинами. Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плетання тіла. Аккуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50—, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл. на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. долари.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŻINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galicia Europe.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

галицьких ілюстрацій.

Передплата на квартал виносить 6 зл., на піврік 12 зл., для Америки й інших країв 3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах, у дотичній валюті (в доларах, чеських коронах, франках і ин.).

„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.
(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізніші відомості з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп. 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ ЖУРНАЛ САТИРИ І ГУМОРУ

Пребагатий змістом ядерної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. З днем 1 мая вдалося редакції заангажувати до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/1. — Чвертьрічна передплата тільки 3.50.

ПОШИРЮЙТЕ

„ЗИЗ“

число-7-8.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

7 9 2 7.

Б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— 30Л.

ВПИСОВЕ 1.— 30Л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

РІК IV

Одинокий, найстарший на західних українських землях

РІК IV

Ілюстрований двотижневик літератури, науки, мистецтва й суспільного життя.

НАША БЕСІДА (Раніше „Наш Світ“)

під Редакцією Володимира Островського.

В 1927 р. дає:

24 двотижневих чисел на дуже гарному папері.

300 артистично виконаних ілюстрацій.

50 різних новел, оповідань і повістей.

200 статей на різноманітні теми з письменства, мистецтва, науки, суспільного життя і т. п.

Передплата на 1927 рік:

В краю: на рік 15 зол., на півроку 8 зол., на 3 міс. 4 зол.

За кордон: на рік 3 дол., на півроку 1 дол. 50 цент.

Редакція й Адміністрація:

„Наша Бесіда“, „Газета“, Діаг. 50 м. 47.

Конто в П. К. О. ч. 28-10.

Жадайте оказових чисел.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радять нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2 1/2 дол.

ПРИЙМАЄТЬСЯ
ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

герних ілюстрацій.

Передплата на квартал виносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й інших країв 3 долари на цілий рік. Гроші за границю можна посилати в поручених листах у дотинній валюті (в дол., чеських корон., франках і ин.)

„СВІТ“ повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино такожна хата! Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.
(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. долари або їх вартість в иній валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Аліс Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОЇ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛІВСЬКОГО Ч. 15.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Присвячений усім діянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3-50 зол.

за границею 0-50 ам. долара.

На бажання висилається оказові числа!

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК III.

ЛЬВІВ, ЛИПЕНЬ СЕРПЕНЬ 1927.

Ч. 7-8.

ЗМІСТ: К. Гриневичева: Почитаніє; І. Гургуліна: Народні вишивки; Іліна Кавс: Тітка з розбитим серцем; М. Ф.: Перед новим шкільним роком; Фахові школи в Польщі; О. З.: З життя австрійських жінок; А. С.: Темперамент; Моді: Ручні роботи; Ріжні вісти: О. М.: Про плекання квітів; Др. С. Парфанович: Руханка і спорт; Приписи: Ілюстрації: Ілюстрації до статті „Народні вишивки”; Нарбут — Літні ферії; Гобеліновий килим Р. Лісовського; Вежа „Рівнога”; Вправи — „Скуд“-у,

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА.

„Почитаніє”

(Виїмок з іст. повісти)

„Б у мене воркує дома
На мою головоньку”...

Дім Аичиноного батька Негвара лежав на окраїнах запустілого підгородя. Побудований був із чорного дуба, з могутніх ціляків, укритий соломою й укріплений огорожею з кам'яних гранів, як коли монастир. Верх старого муру сріблївся полин та шевелїла з вітром жалїва.

Спізнєні прохожі мїнали Негварове житло прїскорєною ходою: мїсце було непрївітне і господар під княжим гнївом.

Навїть у водохрєщі, коли ходили зї щедрївками церковні люде, а задушники переодягалися волхвами, розсипанї по цїлїм Галичї за милостинєю, дїм Негвара був замкнений довкруги, як темниця.

Дарємно вигукували на дорозї:

„Господар з хати, а ми до хати,

Їдем газдиньку розпитувати —

Чого у тебе уста солодкі?

То від медїку, мїй коляднику!”

Там нїхто не співав про милосердного Спаса, що окутаний у білі ризи, жалїє при куті грїшний свїт і про те, як Мати Божа просить його словами — музикою:

— Сїну мїй, сїну, устань на нїжки,

Ой озми ключі тай бо пекольні,

Вїдчини дверї душам скорбящим...

Три роки минуло якраз: з гїр погїря полилися весняні води, сповенилися ріки рївно з берегами і жайворонки падали по скибах у слїд плугатарам, коли Негвар вїїхав нїччо зї свого двора з одним тїльки чурою — і пропав як дим. За смертельне побиття кошоха князь велїв покарати боярина — гординю доскульними карами, прилюдною ганьбою і Негвар лютїй як рись, що попав у пастку і рве крїваве тїло на волю, в одних рубах вискочив із княжих рук.

Говорили голосно, що у краківського владика у почестях великих сїв...

Це був час, коли Роман двїгнув похід у допомогу византїйському царю Олексїю Ангелу в його боротьбї з Болгарами. На розпучливий зазив друга, він злетїв туди як грїм верх розгойданої далїни, а в слїд за ним погнали лави полків, чорних від залїза, закосцєнених омелою, твердих як турїй рїг і брали крївавим кїнцем копія все, що можна добути весєлим людським хотїнням.

А далї, в слїд оцьому грїзному здвїговї, що

димував на обрїю як очерет гнаний вітром, текли на дерзких конях, на білих лїскавках колєсниць найлїпші спївці, що їх видало лоно епохи, сїль землї і народу, свїдки поривів, яким не було рївнї, учасники хвїль найзухвалїших під сонцем. Вони то серед розхрїстаного крику стрїкусів та хитрого плачу шерєшїрів передавали вїчним струнам гуслї хвалу роуського меча, єдиноґо на свїті.

Гомонїла цими піснями золотобанна Византїя, здвїгала з дїва плєчима сїві фїорди півночі, Гаральдова колїска, кївали головами нїмецькї герцоки і ходором ходила земля ракоушєська, штирєська...

Анка Негварївна умїла тоді стати необхідною княгинї. Нїхто не вмїв шити так чисто дробницею: вязати в що раз то новї уплїтки довгого волосся молодої жїнки, голубити княжат.

Сама-ж вона нїби на протязї одної росяної ночї зацївила в що пору ясною квіткою, що повертала до себе вєї очї.

У страшну нїч, коли прїтекли недобитки, снїлося Негваровїй дружинї, що її чоловік стучє у ворота, не годєн добудитися слуг, замараний болотом і кровю. Соння мрїя пурхнула в мить. Добронїґа стрєпенулася, сїла на постелї, прихилила в низ ще гладке обличчя й наслухувала. Серце її билося високо під узористим одїялом...

У свїтлицї хтось ходив. Чути було шум одєжі промочєної дощем, опїсля дзвїнкий шєпїт меду, що його чїняє рука лила нерївно у срібний рїг Негварів...

Добронїґа скочила босонїж до дверей. Крїзь шкалїбину, залиту смугою свїтла, вона доглянула грозовитого мужчину, широкоплєчого, у колпацї засунєнїм аж по брови над жорстокими очима.

Негвар вернув!

Так, це був він, що пїсля обїду скидав мисї з останками страв на долївку устєлену пєстрими дорїжками хатної роботи, і переодягаючи обузу зї смїхом насильника розстєляв білї онучї по столїтньому яворовому столї. Він, для якого передовсїм вставало сонце, трїсвїтлим буртом грали води і молитовна тишина плїла у вечерї понад лоно нив. Вибранєць судьби, який нїчого не давав, брав тїлько, навїть те, що йому було на вїки непотрїбне: добро, що палало у прозорїм поглядї його жїнки, красу, що блукала у дитиннїм пів-смїховї її уст, у понсовїй квітцї, вїлєтенїй у її волосся...

Його не привитали з дороги, помертвїлї від несподїванки.

Вже третя днина з дня повороту, як вештався він із кута в кут, ніби ждав когось.

Було доволі пізно, коли Анка, стомлена гамором ради недалекої команди і трагічною тишею княжих грядиць, прийшла відпочати від нестерпних вражень у хату родичів.

Її привів раб із Половців, Аклан.

Доброніга обняла доньку в рум'яних посвітах втіхи, — вона любила Анчину молодість та багатіла нею, як звидом власної весни.

А дівча й справді неволило очі: білохрущата камка її одежі мило відбивала від темної соболиної шапочки з малиновим верхом та свіжості молодого обличчя. Дев'ять анфраксів венедикської оправы, повислих ніби сльози з узької оксамитної стрічки на чолі, рожевою тінню ніжило чисті черти, — очі з бровами сильшими як стріли, носик з купкою веснянок, вохкі уста з опущеними кінчиками, повні чуття...

Тепла ніч схилилася над світом. Обі жінки лягли в одрині спочити. Розмовляли про жахливі події в княжій сім'ї, про сподівані зміни.

Сон відлетів, тишина віддихала рутою та чорнобривцем. За темним вікном колихалася молода деревина. Скричав полонко, стрекотів цвіркун.

Дівчина усіла на постелі й підняла з ослона край ліжка скринку обиту сафіяном. Відкрила верх і з побожністю, як скарб хати й роду, добула книгу в оправі зі слоневої кости, виложену на углах росахами коралю й сріблом.

Доброніга не була грамотна, однак купила її за велику ціну від болгарського мандрівного крамара та держала в пошані, як лік проти темних сил, що заселяють хати таксамо, як водяні духи всяку течву, а полісуни суходольний теребіж і урочища.

З втішною самопевністю Анка взяла книгу на коліна й відчитала уміло:

— И—З—Б—О—Р—Н—И—К.

Букви були великі, гострі, писані уставом, деякі виведені подвійними лініями. Тлом для них був прозорий східний орнамент. „Зачала“ розділів творили овальні медаліони, у яких незвісний артист зобразив Мойсея з Господними скрижалями, Йосифа, як дає

себе пізнати братам, Рут з оберемком пшениці на багачевій стерні...

Анка любила хвилю рисунком поодиноких букв, опісля-ж доволі гладко прочитала:

— О чте — нн... книг.

Поволеньки, з працювитою надумою, як пчілка, що збирає скарб меду з квіток, вона лучила знак зі знаком; на її щокі виступили теплі рум'яні, груди хвилювала.

А там, у нутрі першої великої букви, у надписі, свята Анна в двокольоровій грецькій шаті держала в обіймах молодесеньку Богородицю і повагом водила пальцем по сувою письма, навчаючи її:

— Добро есть, братие, почитание книжное, паче всякому християну...

Стрічки святих глаголів, нанизані густо біля себе, пахли далекими часами, ніби вянть лісового зілля:

— Егда чтеши книги, не тшти ся брьзо иштишти до другия главизни, поразоумій, што глаголють книги, трижди обраштая ся о единой главизні...

Кождське слово, працювито підчеркуване пальцем, Анка здобувала з радісним трепетом серця, ніби герой, що бере коп'єм озброєне місто. Але після третьої стрічки письма всі сугави стали у неї ліниво боліти і вона обесиліла, як навучений тягарем мандрівник, що довго волік ноги крізь сухі піски.

— Красота воіну оружје і кораблю вітрила, тако і праведнику почитание книжное...

Ще хвилю киновар, сепія й золото мерехтіли перед Анкою мов усміх чиїхось повних, побожних уст, мов мудре світло зіниць незнаного писця, — відтак сторінки лопотливо упали на себе й кутом приспаних очей Анка доглянула ще фінал почитання, витязьке алилуя мистця:

— „Радует ся кормчий в отишьє пристав, и странник в отечество свое пришед, такоже радует ся и книжный списатель, дошед конца книгам..."

Полискливі оківки навколо скринь, божник і грубі різьби полиць пропали у тьмі до разу. Тини дерев застигли в місячній тишині як казка. Ані листочок не шевельнув, — ані листочок...

Анка спала.

I. ГІРІУЛІВНА

НАРОДНІ ВИШИВКИ

(Докінчення)

Частим у наших взорах є орнамент рости́нний. Під оглядом композиційним повторяться майже скрізь один спосіб уложення: через середину взору ки́нена гірлянда, по двох її сторонах квіти з листками. Різноманітність цього уложення творять лише роди квітів, листків, овочів, що на переміну обкидують галузку. Часто виступає дубовий листок, галузка смереки, виноград, яблучка, ягоди, гвоздик, мак та найбільше любленою є рожка. Рожками називають також зв'язки й ромби, що виповнюють качало геометричного взору.

Рости́нний орнамент виступає у своєрідній стилізації. Він не передає вірно дійсного вигляду природного взірця, лише геометрично стилізує рости́нні форми. Фаліста лінія — це галузка, квіти укладаються прямолінійно побіч себе, що якраз є найбільше характеристичне в зіставленні геометричного орнаменту. Часом рости́нний середній мотив є замкнений ланцюгами і викінчений зубкованими рязками.

Рости́нний орнамент виступає майже в кожному окрузі разом з геометричним у більшій чи меншій кількості. Найбільше виразно і в багатих відмінах виступає стилізація рости́нна в Сокальщині. Мотив рости́нний тут переважає майже виключно. Виступає різноманітно комбінований і чистий майже без домішки геометричних елементів. Незв'язаний укладом прямолінійності, він свободіно розкинений чи то галузкою, чи цілою китицею на білому фоні.

II. ТЕХНІКА.

Людова техніка знає багато способів шиття, які скриваються під оригінальними технічними назвами, що звичайно означають спосіб виконання стібку, пр. кручений, переміточний, на протяганки, позагліну, або позаглінійний, хрестики, плетінка (рис. 4), соснівка (рис. 5).

Коли шевкня шие взір, вона спершу розводить його, а опісля заповнює місця незащити при розводі. Вона шие контури одним, а виповнює взір іншим стібком.

Взір розводить шваля верхом або низом — на відворотній стороні полотна. Відси й вирізняємо два головні роди шиття: шиття поверхне й низинне.

Шиття поверхне обнимає хрестиковий і позаглінійний стіб. Способом хрестиковим шиємо зверху так, що беремо під іглу одну або дві нитки (залежно від полотна і величини хрестиків) у скоси. На верху дістанемо скісні хрести, по лівій стороні два ряди стібків, що йдуть прямолінійно й рівнобіжно до себе. Хрестиками звичайно шиють цілий взір; деколи також вони вживані до викінчування взорів, виконаних іншою технікою.

Позаглінійне шиття полягає на виведенні прямих і гладких стібків: беремо дві нитки на іглу і дві поза іглу. Є взори шиті самим позаглінійним стібком, та частіше цього способу вживають на розведення взору.

Взори шиті низиною вимагають о много більше праці, точности й уваги чим взори поверхні. При

поверхніх шиють по більшій частині цілий взір одною технікою та, залежно від укладу взору, розводять стіби у різних напрямках. (Рис. 6).

Низинний взір розводиться — нуриться з лівої сторони способом тkania та кладеться стіби все в одному вертикальному напрямі; перетикаємо іглу через 1—5 ниток на іглу і одну під іглу у напрямі поздовжніх ниток полотна. (Рисунок 7). Цілий рисунок взору залежить від кількості ниток, які беремо на або під іглу. Так витканий взір треба заповнити з правої сторони, т. з. зашити місця не зашиті при розводженні. Низинний взір має з лівої сторони маленькі, однакової величини стіби, що укладаються

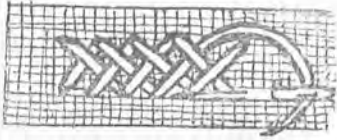

Рис. 4. (Плетений ланцюг, або плетінка)

прямо над собою через ширину взору. Бувають взори, виконані самим нуренням, низинні у стислому значінні, тоді перетикаємо через одну нитку на іглу одну під іглу.

Низиною вишитий взір звичайно викінчують плетеним ланцюгом. Пласти, це значить шити в такий спосіб: на правому боці виконуємо іглою від правої руки до лівої скісні стіби у гору й долину, поверх сталого числа ниток, при чому на лівому боці творяться прості поворотні стіби*). Плетених ланцюгів уживають при взорах, розшитих також іншою технікою.

Технічно подібним до низинки є шиття „на протяганні“, зване також „на рожі“, а давніше „поволочка“, яке різниться від нурення тим, що ткається з правої сторони. Відміна цього способу, шиття „пшеничкою“ бере три нитки на іглу, три під іглу

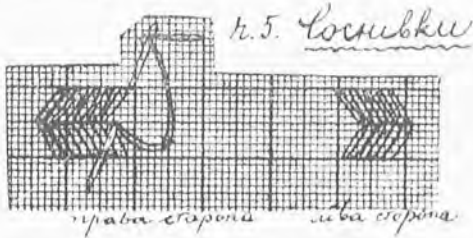

Рис. 5. (Пшеничка)

пять разів і творить стіби у формі зерна пшениці, що стоять побіч себе. Це шиття зовуть також „гуцулочною“.

Інші способи шиття, як „кручення“, шиття „різане“, є менше вживані. Кручення полягає на цьому, що на лівій стороні розводиться позаігльним стібом або стебнівкою контури о формі колісця, які обшивається на дві сторони, крутяться. (Рис. 8).

Виповнені кручення колісця творять „квітки“. Місця вільні поза квітками заповнюються з правої сторони, гаптом — „купками“. Відміна цього способу — взори „кручені — плетені“ — різниться тим від крученого, що квітки відділені від себе не купками а шнурковим штихом-плетенням.

Шитки різані розводяться з лівої сторони „прутиками“ — ц. є. довгими лініями, що творять межі в яких „вирізується“ нитки у полотні в різних відступах. Шевкня бере одну або більше ниток на іглу і протинає їх ножиком. Так вирізані дірки „зашиває“, ц. є. обшиває з лівої і правої сторони дев'ять разів. Через середину „кладає“, „мотилі“ і „купки“ з дірочками, вибитими іглою. Мотилі і купки творять разом квадратики. Незаповнені при розводі місця зашивається з правої сторони. Покрайники і рязки різаного взору виповнюють т. зв. „різані

квітки“ — гаптовані півзвільди з чотирох листків. При шитті прутиковим береться дві нитки під іглу у скіс і зашивається на дві сторони однаково. (Рис. 9).

Шиття різане має своє відхилення — т. зв. „гладкий різань“, де зашивається з лівої сторони корченням. Корчення шиється в цей спосіб, що береться по одній нитці під іглу, корчиться нитку під іглу з 4—5 ниток на іглу. „Мотилі“ і „купки“ це гапти, які служать виключно до заповнювання взірця. Шиття різане вважається за шиття люксусове, бо воно нищить полотно.

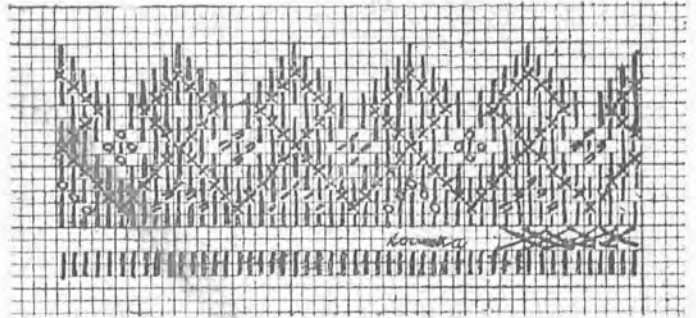

Рис. 6. (Низинна вишивка)

Характеристичне у своєму виконанні є шиття перемітчане. Взір розводиться з двох сторін, кожну з осіб. Береться дві нитки на іглу що дві нитки наперед. Розводження по обох сторонах доповнюються себе і викінчують. Заповнення перемітчане робиться тільки з одної сторони. Особливість цієї техніки у цьому, що на обі сторони виходить однакове вишиття.

Деякі з цих способів є загально знані та вживані,

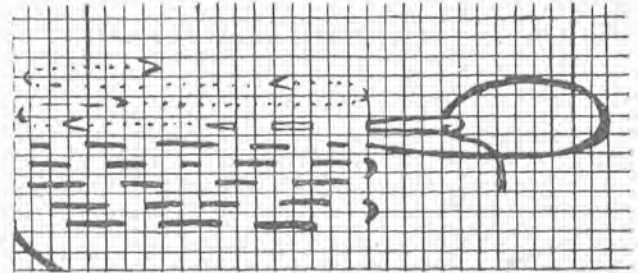

Рис. 7. (Спосіб виконання низинної вишивки)

як хрестики та позагільний стіб. Дуже поширене є низинне шиття, що виступає головню на Гуцульщині, у Коломийщині та Городенщині.

Кручені та різані взори це властивості поодиноких округів; кручення це техніка Бучаччини і Товмаччини, різані взори стрічаємо найбільше у товмачському повіті. Відміни цих способів, шиття „кручене-плетене“ і „гладкий різань“ є витвором льокальним поодиноких сіл. (Кручене-плетене: Коропець п. Бучач, „гладкий різань“: Долина п. Товмач).

Техніка в'яжеться тісно з мотивом. В околицях, де виступає геометричний і ристинний орнамент, стрічаємо все бодай два роди техніки: хрестики для ристинного і другий спосіб, дуже часто низинний, для геометричного орнаменту.

Орнамент ристинний шиється переважно і майже виключно хрестиками; тому й ця техніка є найбільше характеристичною для Сокальщини, де так багата стилізація ристинна. Ця техніка переноситься в деяких околицях і на геометричні взори. І так в околицях Снятина і Заставної маємо найбільше характеристичні взори геометричні, шиті хрестиками.

До пласких геометричних взорів уживається ріжних способів гапту і плаского шиття: низинка, стебнівка, позагільний стіб.

Побіч взорів виконаних одним стібом, подибуємо багато мотивів о комбінованій техніці, де розвід, заповнення, ланцюги, рязки розшиті ріжнородними

*) Шукевич — Гуцульщина.

стібами. Найбільшою прикметою доброї шевкині є вмiю володіти кількома різнородними стібами та вдатно добирати спiсiб шиття до елементу взiрця. Заповнюється взiр гаптом, ланцюги шитiся плетеним або хрестиковим, контури розшивається ще иншим способом. В рослинних орнаментах стрiчаємо комбiновання хрестикового мотиву iз плетеним лан-

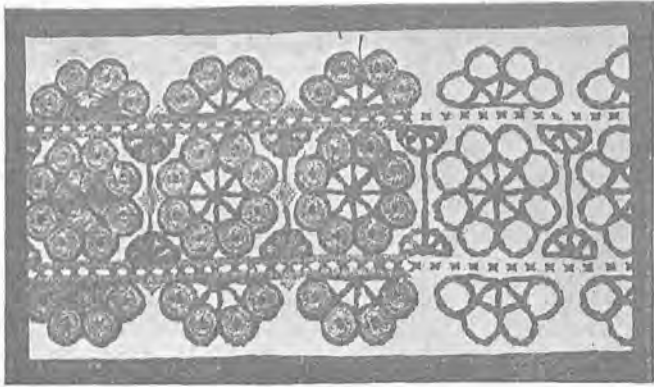

Рис. 8. (Кручений взiр)

цюгом i позагліними рязками. Взори низинні, позагліни, кручені, різані вражають оригінальністю свого виконання. Техніка наче скривається, а на перший план виступає орнамент, що при низинці чи позаглінному стiбові робить враження витканого чи намальованого, при крученому виглядає наче уложений з дрібних гузичків.

Хрестикові вишивки у порівнанні з иншими не

виглядають так гарно. Тут техніка не сходиться з орнаментом, є за тяжка, переладує i нищить мотив.

III. КРАСКИ.

Вишивки бувають однотонні, 2—3, або й 4 барвні, та багато зiставлені з 5—8 красок.

Шевкиня сама добирала краски. Вона розводить одною, виповнює взiр різними, дiбраними до того красками. Контури розводиться все тільки чорною або червоною краскою, при чому взори кручені є розведені тільки чорним.

Чорна i червона краска найбільше поширені. Вони виступають самостійно в однокрасних чорних або червоних вишивках, дуже часто мiшаються, при чому або рiвноважуються або одна з них переважає. У зiставленні з иншими красками вони виповнюють тло для різнбарвного рисунку i надають вишивці загально темного (чорна) або ясного (червона) тону.

Чорна та червона краска найрадше мiшаються з темнозеленою (грішпан) i темножовтою (помаранчевою).

Великим багатством красок вирізняються гучульські, покутські та сусідні подільські вишивки. Краски: червона, жовта, зелена виступають тут у багатьох відтінках i різнородних зiставленнях. I так, стало вживають шевкині до вишивок чотири відтінки червоного, від ясного до темно-вишневого (DMS 321, 814, 816, 902), три відтінки жовтого (DMS 740 — „соломяне“; 742 — „цеглясте“; 900 — „червоно-жовте“) та два відтінки зеленого (DMS 895, 897). Iз цих красок досить рідкою є ясно-жовта — „соломяна“ i темно-зелена (897).

ПНА КАВС.

ТІТКА З РОЗБИТИМ СЕРЦЕМ

Одної неділі мала моя довгонога вихователька вільне пополудне i мама взяла мене до тітки Беттіни. Я дуже зраділа, бо мала там ще прийти приятелька моєї мами, пані Еліза, найкраща жінка, яку я знала. Вона мала рожеві лиця, чорні, дивно блискучі очі й дуже ніжні, вузькі, білі руки. До того-ж вона була матір'ю Франка, а його я любила якось цілком инакше як родичів, своїхів, або кого иншого.

Як ми прийшли до тітки Беттіни, не було ще в неї нікого, тільки вуйко, як звичайно похмурний i мовчазний, ходив великими кроками по кімнаті там i назад. Мама й тітка сиділи при великому столі й обговорювали малі турботи дорослих — дорожнечу, послугу, — а я стояла при вікні з моїми великими журбами дiточих літ. Я продумувала над цим, що я все була така самітна, що мені не подобалася школа, бо всі дiвчата в ній були цілком инші від мене; i що я куди краще надавалася на хлопця — от такого як Франк. Я-ж ловила з ним метелики, викрадала овочі й збирала різнородне каміння.

Рiвночасно слябізувала я рекламiв написі трамваїв, що долі переїздили, бо це-ж як раз підходило під мій вік. Це справляло мені неабиякі труднощі, бо дiм стояв між двома перестанками, а вози переїздили туди з шаленою шкiрiстю.

Аж тут нараз підчас такої шаленої їзди вискочила з трамвая якась пані, i то так незручно, непридержуючися, ані не оглядаючись, так начеб вона просто забула, що тут не було перестанку. Вона впала лицем до землі й лежала без життя; віз задержався, кондуктор вискочив, люде збіглися з усіх сторін i утворили довкруги неї густе, чорне пiвколо. По хвилині юрба розступилася, i чотирох мужчин принесло ранену до дому.

„Якась пані випала з трамвая!“ — скрикнула я майже без духу до матері. „Її принесли тут до дому“.

Мати i тітка Беттіна казали мені йти геть від

вікна. Вони нерадо говорили про сумні випадки, бо мали надто м'які серця. Тільки вуйко підійшов до мене й виглянув на вулицю, де все ще стояло багато людей. Трамвай відіхав.

„Як виглядала ця пані?“ — запитав вуйко.

В тій самій хвилині задзвонив різко дзвінок. Мені забилося серце. Але-ж це не могла бути пані Еліза, я мусіла-б була бачити, як вона входила.

Але це була всетаки пані Еліза. Це вона вискочила з трамвая, i її окровавлену принесли тепер до кімнати i положили на софу тітки Беттіни. Прямо неможливо було її пізнати: з носа й з великої рани на чолі текла кров, а iз замкнених очей ринули сльози. Мама й тітка Беттіна стояли коло неї, лiмили руки й говорили до неї, але вона все тільки стрясала головою i плакала, ридала.

При столі стояв вуйко. Він був білий наче полотно, i його малі, вже досить помітно сиві вуси дрожали. Він гриз зубами долiшну губу, неначе хотів розкусити якийсь бiль i також якось дивно опирився о поруччя крісла. Мене це дивно зворушило, що він саме так поведiвся, а не сказав щось в роді того: „Не трiвожтеся дiти!“, або щось подiбного. Він-же був розумний, спокійний чоловік.

Моя мама післала служницю по лікаря. Пані Еліза не переставала плакати. Я думала, що в неї такий великий бiль, але всетаки дивувало мене, що доросла людина може з болю так ревне плакати. Здавалося, що й инші дивувалися цьому. Тітка Беттіна раз-в-раз хитала головою, а в кімнаті настав якийсь таємничий настрій.

Вiдтак прийшов лікар. Він умив пані Елізі лице й сказав: „Нічо небезпечного!“ Вiдтак взяв її живчик, послушав серце, а вкінці сказав щось шепотом до обох жінок, чого я не зрозуміла. Але я виразно чула, як моя мати крикнула: „Це неможливе, пане доктор — вона від трьох літ вдовою!“

Я лiмила собі голову над цим, що такого міг сказати лікар i до чого відносилися слова моєї мами. Лікар здвигнув раменами.

„Все-ж таки воно так є, i то вже досить далеко“. Він взяв свій плащ, який передтим в поспіху

Крамські волічки, т. зв. „коцики“ впроваджують краску синю, лілля і рожеву. З них вибирає шевкиня два відтінки синього (DMS 336, 824), два відтінки лілля (ясну — 530 і темну — 915) і „бурачково-ватеньку“ (565). Синя, рожева й лілля це краски новіші. Давні взори є шиті чорною, червоною, жовтою і зеленою краскою.

Поодинокі округи а навіть села вирізняються особливою симпатією до деяких красок. У тому напрямкові цікаво представляється Сокальщина, де мимомолюбного ростиного елемента майже не вживається зеленої краски. Основною є чорна краска, в якій зарисовується взір; до викінчення і доповнення добирається найчастіше червоної, жовтої, деколи синьої краски.

В Золочівщині та тернопільському повіті радо зіставляється ясно червону, синю і жовту краску.

Характеристичні є вишивки жидачівського повіту, де на перший плян вибивається бурачково-рожева краска, часто зіставлена з червоною, жовтою і чорною.

Гармонійно дібрані відтінки та зіставлення красок у гуцульській вишивці викликають в цілості один загальний тон, залежно від якості красок, пр. зелений, фіолетний (Косів).

У покутських взорах часто вирізняється однотононе тло від красок орнаменту; на одnobарвному, чорному або червоному фоні виводиться взір гармонійно дібраними красками, щоби якнайкраще і виразно виступив орнамент. Це передовсім гарно й виразисто виступає на взорах зі Звинячки коло Заставної.

До темного чи ясного тла добирається відповідні відтінки красок орнаменту. І так в Городенщині маємо дві групи подібних мотивів у червоній, зеленій і жовтій красці, при чому вишивки на темно-червоному фоні добирають темно-зеленої і цеглястої краски, до ясно-червоного тла вживають помаранчевої і ясно-зеленої.

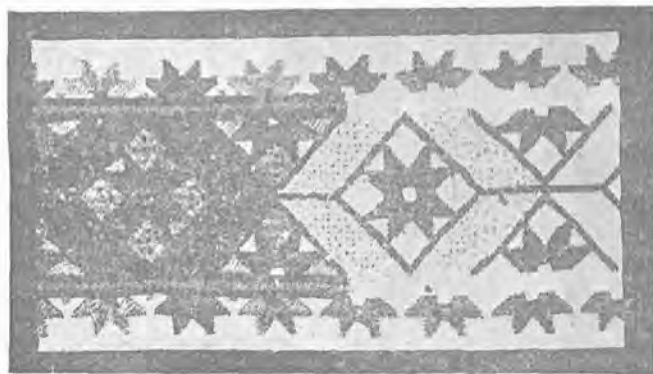

Рис. 9. (Різаний взір)

Дуже оригінально виглядають товмачські вишивки з темно-вишневим тлом, де рисунок виведений чорною краскою і відзначений білими контурами полотна.

Деякі бучацькі та городенські мотиви своїм пестрим і контрастивим зіставленням красок нагадують кораликові гердани.

Незвичайно живою кольористикою вирізняються

кинув на поруччя крісла. „Впрочім вона мабуть для того й вискочила з трамваю. Жінкам приходять деколи в голову шалені думки“.

Коли лікар вийшов з кімнати, сталося щось ще дивнішого: пані Еліза скотилася зі софи — воно дійсно так виглядало, немаче вона скотилася — і впала своїм закровавленим чолом на підлогу, саме до ніг тітки Беттіни.

Тітка Беттіна зробила спершу переляканий рух, щоби її підвести, — але нараз начеб прошибла її якась думка. Вона глянула на вуйка. Він сховав лице в обі руки й стояв німий та прибитий.

Тітка Беттіна впала. Вона звалилася на крісло, немаче накручена лялька, яку пустили в рух, а її лице стало воскове й мертве, із скаменілою, безпомічною усмішкою.

*

Я точно не знаю, коли після цього спровадилася до нас тітка Беттіна. Це значить, вона винаймила собі в нашому домі мале мешкання, але вона пересиджувала у нас цілий день, з нами обідала, а рано, пополудни і вечером сиділа на балконі нашої кімнати й робила ручні роботи. Вона гачкувала сервети на всі столи і комоди, плела з волічки різні хатні прикраси, шила для мене суконки і фартушочки. Вона все була для мене дуже добра й ніжна; а як виходила коли з хати, що траплялося дуже рідко, все мені приносила щось доброго до їдження; та кож часто давала мені гроші, якщо родичі відмовили мені якої забаганки. Часто співала мені своїм тихим, несмілим, зломаним голосом пісні з опереток, які грали за її молодих літ.

Та всетаки я не любила її — тому, що від коли вона була у нас, ніхто не смів при ній вимовити імені пані Елізи. Зараз першого дня сказала мені мама: „Дай мені слово честі, що ніколи не вимовиш при теті Беттіні імені пані Елізи. І про вуйка не говори, а навіть і Франка не згадуєй.“

Мені це схлібляло, що від мене вимагали слова і я його дала. Мені здавалося, що це не буде тяжко додержати його, але я помилилася. Це було не-

звичайно трудно. І чим більше минало часу, від коли Франк перестав приходити кожного пополудня бавитися зі мною, тим тяжче було мені не питати за ним і не просити о дозвіл відвідати паню Елізу.

Через те стала я ще більш самотньою. Я бавилася і працювала розсіяно, а мої думки тим більш були заняті тими, з якими мені заборонено приставати. Я думала про червону парасольку пані Елізи, під якою її лице виглядало наче якась незвичайна орхідея; я уявляла собі її звучний, діточий голос. І пригадувала собі проходи з Франком по соняшних, зелених сугорбах, на яких росли пильні гвоздики й павутичка, ця дивна рослина пізнього літа. Я будила в собі почуття тої великої гордості, яке ошоломлювало мене тоді, як мені вдавалося зловити того великого, білого метелика, засіяного незрозумілими чорними рунами.

Я уявляла собі це пестре каміння, яке ми разом збирали й яке остало у нього. Я і давніше думала часто про ці річі — але не так виключно й не з таким болючим захопленням як тепер, коли мені відобрали всяку надію на те, щоби побачити Франка й пережити ще коли такі хвилини. Щось недоброго зайшло між дорослими, щось, чого я не розуміла й чого я не завинила, і це щось стануло між мною і Франком.

Саме в цьому часі, коли то я мусіла мовчати про все, що мене займало, зачали для мене набирати значіння деякі слова дорослих: щастя, туга, минушість, доля...

Деколи я плакала в ночі, заки заснула. Моя вихователька, що мешкала зі мною в одній кімнаті, твердила, що я „перечулена“. Тому змивала мене студеною як лід водою, або завивала у вохкі простирали; а що я одного й другого не могла стерпіти, і щоби оминати цих тортур, опановувала себе, як могла, вона свято вірила, що ці неомильні середники помогли.

Моя вихователька це була найвища жінка, яку я знала; вона була навіть більша від мого батька. Кожного ранку я мала вражіння, що вона певно не зміститься у двері. Я бажала собі бути колись так великою-як вона, — але ця мрія, так як много

коломийські взори; у різнобарвні й живі вишивки впроваджується білу краску.

Із станіславівської Яблониці маємо кілька зразків, розшитих чорною, зеленою, синьою і білою краскою, які вражають відсутністю червоного кольору. Про ці вишивки сказали шевкині, що дотепер шили інакше, а то є „воєнна жалоба“.

З Підгаєччини і Снятинщини маємо шитки, виконані самою білою краскою.

Добра шевкиня вміє шити всі взори по означенням, які заховалися у її та сусідніх селах.

Назви очеркують техніку вишивки, пр. перемітний, наволочка, розведенка, позаєгли...

Деякі назви є утворені від заповнення мотиву, що своїм виглядом нагадує якийсь предмет, або наводить представлення якоїсь форми: драбинкові, голувчасті, звідаті, решіткові, гребінчасті, косичкові петрушкові...

Дуже багато маємо звіриних і рослинних назв на означення типово геометричних форм. Дуже часто ці назви не сходяться з рисунком: горошкові, рожеві, гарбузові, половина гусячих лабок, жаба...

Деякі назви говорять про походження взору, пр. волоські вазоночки, гуцулка, сосмиринський, грушевий (мала його дівчина з Грушева), „жидівська перемітка“ (взір характеристичний тим, що немає хреста в орнаменті й відсіля його пазва).

ДРУКАРСЬКА ОШИБКА. В попередньому (6) числі нашого журналу в статті „Народні вишивки“ на ст. 3-тій в 6-тій стрічці а долини замість *трикутником* мав бути *трилистком*.

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ

Надходять місяці вакаційного відпочинку. Для шкільної молоді це найкращий час, в якому не тільки можуть набрати свіжих сил до дальшої духової праці, але й можуть зробити підсумок свого річного духового доріжку. І для родичів це велика радість, бо знова мають свої діти в дома та переживають з ними свою дитячу минувшину. Однак і сумом затроне в серці кожного батька-матір оця радісна хвиля. Вони не годні опертись сумним думам, що кожні нові ферії наближають їхню дитвору до щораз то прикрішої дійсності: цілковитої безвиглядності дотеперішного шкільного виховання. І сама молодь (бодай тота, що після скінчення школи думає самостійно працювати) відчуває пригноблюючу непевність свого майбутнього. Незавидна доля старших товаришок, що покінчили різні школи, а так мало придбали потрібною для життя знання, підкошує буйні надії і молодий розмах. Вони мріяли про працю, про життєву незалежність, а переконаються на прикладі других, що нинішня школа дуже далека від заспокоєння тих гордих мрій молоді дівчини. Такі невеселі думи затроюють душевний спокій цілої родини: родичі живуть у вічній непевності що до майбутнього своїх дітей, молодь затрачує інтерес до шкільної науки. Старші і молодші відчувають потребу нового виховання практичного, що лучилоб більше школу з життям.

Особливо жіноче шкільне виховання опинилося в нинішніх відносинах в доволі гострім контрасті до

інших ніколи не здійснилися. Вона мала широкі, патетичні рухи й радо деклямувала „Орлсанську дівчицю“, або „Леді Мекбет“. Вона була все дуже поважна, мабуть тому, що у своїй молодості бажала вона вступити до театру; але і ця мрія її не здійснилася ніколи.

Одного разу я не витримала й запитала: „Скажіть мені, чому тепер ніхто не сміє згадати про паню Елізу? Чому не йдемо ніколи до неї?“ (Розуміється, я не говорила нічого про Франка, цього я не моглаби, я говорила тільки про паню Елізу).

Вихователька випрямилася, стала ще вищою, як була звичайно, зробила рукою рух, якого я ніколи не забуду — начеб мала відогнати від себе чорта. При цьому сказала глибоким, страшним голосом: „Тота пані Еліза розбила серце твоїй тітці Беттіні!“

Тої ночі я не могла спати; не помогли вохкі оклади, які я придбала собі своїм питанням. Слова моєї виховательки видалися мені ще темнішими й більш таємними, як події памятної неділі. Чи це тоді сталося, як мама впровадила мене з кімнати?

На другий день я не мала відваги зближитися до тітки Беттіни. Я приглядалася їй з другого кута кімнати. Як міг хтось знати, що в неї розбите серце? Чи видів хто його тоді, як тітка лежала розібрана? Чи воно все ще болять її? Якжеж могла вона після цього говорити, робити ручні роботи, а навіть деколи співати?

Я роздумувала так багато про ці річі, що одного разу закликала тітку Беттіну „тітко Елізо“. Я так перелякалась, що серце перестало битись на хвилину, але відтак я всетаки була страшенно цікава, що вона буде робити: розсердиться, чи буде плакати? Але вона тільки подивилася на мене своїми великими, сумними очима, і почала далі гачкувати білий светер, який я мала дістати в дарунку на Різдво.

Ці темні, сумні очі кинули тінь на ціле моє життя. Це було немислиме, щоби в кімнаті, де постійно жила жінка з розбитим серцем, можна було щиро сміятися і доказувати. Не знаю, що булаб я дала за це, щоби після мого повороту зі школи, могла

була застати порожнє місце коло вікна, де сиділа тітка. Щоб все було знову як давніше, коли можна було говорити що хотілося, і коли двічі в тиждень приходили в відвідини пані Еліза з Франком. Але минали тижні, минуло Різдво й дальші місяці. Розвіялася і моя надія на це, що розбите серце тітки таки колись загоїться і вона верне до вуйка, у своє давнє мешкання. Я не могла погодитися зі своєю долею.

Одного разу, — було це при кінці весни, — вертаючи зі школи, стрінула я вуйка. Він виглядав зовсім інакше, як давніше. Далеко молодше. Він обголив собі вуси, мав новий одяг і великий солом'яний капелюх. Він вимахував паличкою і дуже здив, як побачив мене.

— „Ну, мала — не хочеш побачити нашої дитини?“ — спитав мене.

Я дуже добре відчувала, що це було заказано, але не могла опертись покусі. Я взяла його широкую, велику руку, як це давніше так часто бувало й пішла з ним. „Що за дитина“ — думала — „і куди він поведе мене?“ Але в глибині душі всетаки знала, що побачу паню Елізу й Франка.

Вони мешкали в новому помешканні, що виглядало зовсім інакше, як давнє вуйкове, чи моїх родичів. Не було в ньому стародавніх, різьблених меблів, але все було гладке, ясне й приязне. Пані Еліза сиділа при столі в яскравій домашній суконці. Вона мала знову своє давнє гарне лице, з рожевими щоками й веселими, чорними очима. Тільки на її чолі була довга, матово-червона близна. Вуйко приступив до неї, поцілував її в руку, а відтак в її густе, тепле волосся. Вона піднесла до него усміхнене личко й поцілувала його в уста. Я не бачила ніколи такого ніжного привітання, і воно мені дуже подобалося. Вуйко, який до цього часу був мені цілком байдужий, став мені нараз любий і дорогий.

„Дивися, кого я привів тобі!“ — сказав.

Пані Еліза взяла мене зараз на коліна, засипала мене питаннями й не хотіла пустити.

„Ти мусиш з'їсти бодай одну грушку!“ — сказала вона, і зачала обирати гарну, жовту грушку.

життєвих вимог сучасної жінки. Ще недавно, бо щойно в останніх роках перед війною, здобула собі жінка право до всестороннього формування, а вже в так короткому часі зайшли в життя такі зміни, що спонукають нас приглянутись ближче питанню жіночого шкільного виховання і повернути його на нові шляхи. Перед війною шкільне навчання було застаріле, бездушне, монотонне і пересякле шаблонно. В усталених ряжках передвоєнних відносин школа дбала про перепачкування в молоді голови всякого пустомельства, яке вистарчало до цілковитого одурманення і виробляла зі шкільної молоді покірних бюрократів, бездушних автоматів, що мали слухняно порушуватись відповідно до натиску з гори. Це було виховання для державних цілей, а що жінка не мала тоді жадних політичних прав, тому воно цілком не узяло до уваги інтересів жіночого формування. Для жінки воно не підходило, але вже сама можливість вищого формування вважалася великим здобутком. Однак жінка не встигла до війни здобути ширших громадянських прав, а хоча виборола собі доступ (що правда обмежений) до загального формування, то цей здобуток скоро після війни показався доволі незначним. Вона здобула право на формування, але не здобула користей з формування, ц. є. належного життєвого забезпечення. І тому поруч зі загальним признанням прав на формування для жінки, йдуть всюди старання, обмежити користи з формування: заводиться або проектується обов'язковий celibat для жінки уряднички або інші обмеження, хоч рівночасно стараються урядові чинники поширити круг громадянських обов'язків жінки, навіть і на ту

ділянку, яку досі уважали виключним правом чоловіка — на військову службу.

Повоєнні відносини змінили положення жінки настільки, що признано їй вже більше політичних та громадянських прав і вона має тепер вже більше

Нарбут — Літні ферії

змоги активніше виступати в обороні своїх життєвих інтересів. І аж тепер повинна жінка подбати, щоби виховання жіночої молоді відповідало духові нового часу, щоби давало жінці життєву зброю і засіб до здобуття життєвої самостійності, а не самого пустого краму шкільної науки.

Я мусіла безперервно оглядати її білі вузькі руки, на яких були довгі, випуклі нігті, з рожевим відблиском мушлі.

„Цими руками розбила вона серце тітці Беттіні“, — думала я. Але так як чужа була мені тітка Беттіна, так притягаючі були для мене гарні руки цієї жінки, яка мені все так подобалася. Вона була така инша від жінок у нас дома. Я булаб так рада їй сказати, що це не з моєї вини я не приходжу до неї, і що я навіть не смію в дома вимовити її імені.

Відтак вуйко показав мені дитину. Воно ще не вмело сидіти, але сміялося, коли побачило батька, і витягало до него два грубенькі, маленькі п'ясточки. Вуйко витягнув дитину з візочка й підніс її високо понад голову. В цій хвилині виглядав він ще молодше як на вулиці, майже так дитинно вдоволенний, як його немовлятко. Мені пригадалося, як моя мати давніше часто говорила, що вуйко є великим приятелем дітей і що це було правдиве нещастя, що тітка Беттіна не мала дітей. А тепер вуйко мав дитину й був такий щасливий, о много кращий як давніше. Чому ці люди в мене дома такі недобрі, і не поглянуть, яке тут усе гарне й погідне?

Франка стрінула я щойно на сходах. Я не здобулася на це, щоб спитати про нього.

Як він ішов по сходах посвистуючи, з торбою на плечах, напроти мене, — я думала, що зараз умру, так сильно билось моє серце. Я не могла добути з себе слова, тільки станула й дивилася на него.

„Ну, я тебе майже не пізнав!“ — сказав він шорстко.

„Так, я дуже виросла“, — відповіла я.

Він глянув на мене критично, як мені здавалося, — згідно. Мабуть моє твердження видалося йому неправдоподібне, бо й він також підріс і ріжниця стала ще більша.

„Я вже тебе тепер ніколи не бачу“ — сказав він — „ти певно бавишся тільки з дівчатами, що?“

„О ні!“ — але далі замовкла. Як могла я йому пояснити, що нас розділило? Яж сама цього не розуміла.

„Це й ліпше так“ — говорив він далше — „бо що почалиб ми тепер об'є? В мяча грати ні боксуватися ти не вмєш!“

Я думаю, що я навчуся. Я-ж навчилася ловити метеликів — хай він пригадає собі, що це вона зловила великого метиля. Але він засвистав лише з легковаженням.

„Ти прецьня не вмєш“ — повторив він. І хотів вже далі бігти, але я задержала його міцно.

„Чи маєш ще нашу збірку каміння?“ — запитала я. І я вірила, як що він скаже „так“, все ще може бути добре.

Але він засміявся з легковаженням. „Збірку каміння? Це-ж був тільки лосняк і трохи полевику. Самі безвартісні річі. Я їх давно пороздавав“. — „Всі?“ — запитала я цілком по дурному, і вже без жадної надії.

Він вже був о один поверх вище, але нахилився ще раз і сказав: „Так. Я всі пороздавав!“

В дома сказала я, що мусіла лишитися по школі. Мені повірили. Я виглядала мабуть змішана. Всі були на мене сердиті. Мені з цим було добре, бо й я була сердита.

Кімната зі стародавними, різьбленими меблями здавалася мені ще темнішою і більш непривітною, як давніше. Я сиділа коло високої лампи й гачкувала; або коло тітки Беттіни при вікні, щоби вона допомгла мені скоро зібрати спущені очка. Але цього вечора я не могла видержати її погляду. Бо тепер мені здавалося, що розумію, чому вона сторонить від пані Елізи, чому не терпить радості доброго вуйка, і чому вона зруйнувала все, що було дорого для мене. Бо тепер я розуміла, що мати розбите серце — значить, бути злим і ненавидіти тих, кого любилося колись найбільше.

Переклала з нім. М. Ф.

Всі українські діти до української школи! Хто мінає свою рідну школу й посиляє дитину до чужої школи — той ворог своєї дитини й свого народу.

Цю потребу нового жіночого виховання відчуває надто пекуче ціле українське жіноцтво. Його найбільше відчувають ті, що на власній шкурі зазнали доцільності теперішнього шкільного виховання. Навіть поодинокі голоси в тій справі появляються час до часу в нашій пресі, однак все те незорганізовано, доривочно, без користі для одиниць і загалу. Тому слід цілу тугу справу поставити на ширшу площину, піддати під загальну дискусію, зарядити відповідну анкету в справі жіночого шкільного виховання. Не багато мабуть зможемо ми вплинути на зміну державного шкільництва, але вже нині нікому не є тайною, що державна школа не дає нашій дівчині життєвого забезпечення і тому перед цілим українським громадянством лежить великий обов'язок, упорядкувати і уздоровити шкільне виховання українського жіноцтва в наших приватних школах.

Однак зміна цілої системи жіночого шкільного виховання, річ не легка. Її слід добре підготувати, щоб не було нового розчарування. До того ж часу наша жіноча молодь повинна використовувати і дотеперішню школу в цей спосіб, щоб придбати в ній якнайбільше життєвого світогляду і практичного формування. Сама молодь, а ще більше родичі повинні добре розглянутись у дотеперішніх приватних чи державних, наших чи чужих школах, з яких їхні діти моглиб винести не тільки спомина марно витраченого часу, але і засіб до забезпечення життєвої незалежності.

Мусимо побороти дотеперішні упередження про вищість духової (хочби і як мало важкої та невідповідної для даної людини праці) над працею фізичною. Крім цього мусимо залишити як пережиток, давні наші мрії про службу на державних посадах, титули, аванси. Мусимо навчитися цінити людину після її життєздатності і праці на якійнебудь діяльності. Тоді і вибір буде легший. Не будемо тужити за „старими добрими часами“, тільки будемо старатись в нинішніх обставинах кувати собі кращу долю. Новий світ вносить нові потреби, нові ідеї, вимагає нового світогляду. Від кращого розуміння нового світогляду родичами, залежить краще майбутнє їх дітей.

Тому не впливаймо безплямово нашої молоді до теоретичних шкіл. Дбаймо про її практичне формування, головню берім під увагу її уподобання, нахили, здібності, сили. Побачимо, що наша молодь не тільки рветься за семінаріями, гімназіями, університетами. Вона радо піде до шкіл мистецьких, мистецько-промислових, фахово-образуючих: ремісничих, господарських.

Якуж школу слід вибрати для нашої жіночої молоді?

I. Гімназії. До тих шкіл (всіх трьох типів) будемо посилати ті дівчата, які дійсно відзначаються помітнішими здібностями і нахилом до стислої науки. Слід однак вибрати для наших дівчат тип гуманістичний або природничо-математичний. Класичний тип гімназії, хоч і упривілейований нашими і державними шкільними властями, для жіночої молоді цілковито не підходить. Він і для хлопців вже перестарілий і тому по інших краях значно змодифікований або й цілковито усунений. До тепер вписували до гімназії своїх дітей тільки багатші родичі і то без найменшої перевірки їх здібностей. Брак засобів був перешкодою для вступу до тих шкіл цілому рядові здібних дівчат селян та робітників. В тому напрямі повинна наступити зміна. Громадянство або різні жіночі товариства повинні подбати, щоб виключно здібні дівчата, діти бідних родичів не марнували свого таланту.

II. Семінарії. З тими школами треба бути

також дуже обережними. На загал, це школи практичніші ніж гімназії, однак вони лишують ще більше розчарувань, в наслідок пануючих у нас відносин. Тому повинні вписуватись до тих шкіл ті, що, або цілковито не рефлексують на державні ані приватні учительські посади, або такі, що по скінченні думають посвятитися народній роботі, як вчительки дитячих садків та провідниці всяких курсів по селах. Добре булоб їх ужити до ведення сільсько-господарських курсів по селах, але такі курси треба щойно зорганізувати.

III. Мистецькі школи (музичні, малярські, різбарські, театральні й ин.). До тих шкіл, подібно як до гімназій, треба підбирати молодь зі помітними здібностями.

IV. Фахові школи:

а) торговельні, господарські, огородничі, кооперативні;

б) мистецько-промислові (ручних робіт, краєцтва, моднярства, килимкарства, кошикарства, переплетничі, ювілірські, школи мистецької фотографії й ин.).

Жінка витворила невичерпане багатство народного мистецтва, вона і нині повинна дбати про розвиток мистецьких своїх здібностей, тим більше, що в такий спосіб може скорше запевнити собі життєву самостійність.

Загалом крайній час спинити вплив дівчат до двох — трьох загальнопризнаних типів шкіл теоретичних, а спрямовувати їх до інших, хоч і мало відомих у нас шкіл (краєвих чи закордонних), щоб в цей спосіб витворити нове покоління, здібне до життєвої боротьби.

І у нас початок вже зроблений: (фахово-доповнюючі школи Р. III.). Треба їх підтримувати і дбати про їх розвиток.

М. Ф.

ФАХОВІ ШКОЛИ В ПОЛЬЩІ.

В теперішні тяжкі часи коли українська молодь так тяжко здобуває собі варстати праці, насувається думка звернути її на нові дороги здобування знання і хліба. Наш край є в 75% рілничий, тому спеціалізація в значінню використання його багатств в різних галузях є конечна. Зрозуміли це наші сусіди і крім промислових шкіл утворили кілька шкіл нових спеціального характеру. Про деякі з них подаємо інформації:

ШКОЛА МОЛОЧНОГО ПЕРЕТВОРУ, в повіті Рипінським в Шафарні на пограниччю Помор'я (почта Голуб). Уряджена після останніх вимог техніки, на зразок знайої сироварні в Кромержі на Чехах. Крім цього заведена буде хемічна лабораторія, годівля бактерій. Школу організує Центральне Т-во Рілничче під надзором та допомогою Міністерства Публ. Освіти. Задачею школи є вишколення самостійних управительок молочарень і сироварень. До прийняття вимагається найменше 6 кл. середньої школи. Курс триває 2 роки, а оплата місячно 60 зол. Наука розпочинається 1. жовтня.

Інформації дає Ц. Т. Р. Варшава ч. 81. Виділ фахових шкіл.

ШКОЛА ПЕРЕТВОРУ ОВОЧІВ, в Краснімставі і Каліші. В тій школі вже від року відбувається наука, а заложена вона заходом Т-ва приятелів середньої жіночої школи. Мін. Освіти урядило школу після найновішої техніки. Перетвори овочеві заступлені в трох ділах: сушарні, винярні і консерви квашених і солодких консерв (конфітури, мармеляда, соки).

Курс школи обіймає також і огородництво та триває 3 роки. Вимагані 4 кл. середньої школи. Кураторія округу Лодзького отирає таку саму школу в Каліші.

ШКОЛА ГОДІВЛІ КУРЕЙ в Юліні. На лінії Варшава - Білосток, 7 кілометрів від станції Лохів, є місцевість Юлін. Колись фарма, закуплена через п. Падеревську, призначена під школу годівлі курей. В останніх часах Цент. Т-во Рільн. взяло цю ферму в заряд і провадить 4-ро місячні курси. Від 1-го марта ц. р. розпочався нормальний однорічний курс. Школа провадиться на взір закладу Compiègne, де годується річно 500.000 курей. Школа має штучні вилягарні і задумує розвинути тучарні дробу і годівлю футеркових звірят.

ШКОЛА АДМІНІСТРАТОРОК ІНТЕРНАТИВ — в Чорнім Борі під Вільном. Школа має на цілі підготувати сили до провадження інтернатів в інституціях суспільної опіки (сирітські дома, дома для старців) Вимагається 6 кл. середньої школи, оплата за науку з інтернатом 50 зол.

Крім того отвиряється в Лодзі курс ювелерсько-емаліерський. Приймається там дівчата 3-4 кл. середньої школи, або 7 кл. виділових. Курс 3 річний. Оплата шкільна з удержанням виносить 50 зол.

В проєкті дальших шкіл є школа готеларська.

3 життя австрійських жінок

Австрійське жіноцтво проявляє в цьому році далеко більше інтересу до громадських справ, як в минулих повоєнних роках. Великий вплив на зріст цього заінтересування мали вибори до австрійського парламенту, а ще більший вибори до віденської громадської ради, які відбулися весною цього року.

Всі партії намагалися приєднати для себе як найбільше жінок-виборців, приєднуючи їх та переконуючи найрізноманітнішими аргументами.

І дійсно сегорічна виборча статистика виказала значний зріст жіночих голосів в порівнянні до попередніх виборів і до мужеських голосів в цьому році.

Найбільша кількість жіночих голосів впала на лісти соціал-демократичної партії.

Партія ця, спеціально управа міста Відня, що знаходиться тепер в соціал-демокр. руках розвинули кольосальну агітацію серед жіноцтва.

Одним з найважливіших засобів агітації був фільм. По різних кінах Відня і на великій площі в центрі міста, обчислений на тисячі видців, виставляли безплатний фільм про діяльність віденського магістрату. Щож довідувалися з тих світлин що через довший час по кілька годин денно, пересувалися перед очима случайних видців-прохожих? Довідалися, що діяльність віденського магістрату приносить дуже багато користи всім громадянам, а спеціально жінкам. Від ряду літ громада Відня накладає на великих підприємців, купців і всіх власників домів надмірні податки, а призбирані суми повертає на різні соціальні урядження. Не місце тут рішати про доцільність, чи недоцільність такої господарки. Але факт, що по всіх периферіях міста по-вирастали великанські будівлі, робітничі дома з власними заборонками і садками для дітей, спільними читальнями, з прегарними терасами для соняшних купелів, купальнями, власними спортовими площами, гімнастичними салями і т. д.

У величавих палатах давніх австрійських магістратів і різних державних будівлях уряджено санаторій для хорих робітниць, літніска для термінаторок і челядниць, приюти для слуг.

В різних парках та городах, недоступних давніше для загалу населення, улажено площі, левади та ставки для місцевої дітвори. В тому році докінчено будівлю і відкрито великий шпиталь-родильню. Всі жінки можуть мати там дбайливий догляд і лікарську поміч підчас родів. Опісля можуть залишити ся в заведенню через пів місяця і в тім часі поучують

матерей теоретично і практично, як доглядати немовлят після найновіших вимог гігієни.

На шпиталях видніє напись: „Матерям народу в їх найтяжчу хвилю“, а перед будинком пам'ятник величала постать жінки окруженої дрібними дітьми — „Mutter Sorge“.

МАРІАРЕТА КОРБЕТ ЕШБІ,

предсідателька „Інтернаціонального Суфражистичного Союзу“ брала участь в жіночих зїздах у Відні й Празі, в травні ц. р. Вона живо інтересується працею українських жіночих організацій і інформувалася в цьому напрямі у проживаючих у Відні Українок

Всі новонароджені віденські діти дістають від магістрату даром білля а бідні матері і грошеву підмогу.

Шкільний дітворі роздають даром шкільні книжки і прибори. В бюрах міської поради для вибору фаху допомагають тисячам дівчат знайти відповідні умови для вивчення різних фахів. Функціонарки міського відділу суспільної опіки дбають про позашкільне виховання дітвори, всі сироти і діти нешлюбних батьків та діти занедбані мають бути приміщені в різних виховавчих заведеннях, як що хатні відносини не дають запоруки, що виростуть вони на чесних працюючих членів суспільности і дістануть якийсь хліб в руки.

Ось чим здобула собі управа Відня найбільшу кількість жіночих голосів.

Але мимо масової участі жінок в виборах не багато кандидаток здобуло посольський мандат.

На лістах обох ворожих таборів: бльоку міщанських партій, і соціал-демократів жіночі кандидати були уміщені на прикінці, так що опісля не ввійшли в число вибраних послів.

І хоч соціалістичні кандидатки уладжували сотки передвиборчих віч — до парламенту ввійшли лиш чотири чи пять жінок, а від об'єднання міщанських партій ні одна.

З цього приводу помітне невдоволення серед австрійських жіночих організацій; на будуче плянують вони виставляти окремі лісти.

В сій справі ведуться переговори між жіночими

організаціями різних політичних напрямів. Ті організації вже й до тепер об'єднувалися часом для спільної праці в чисто аполітичних справах.

Такою була цього року участь жінок в виставі: *Wien und die Wiener*, в якій уклали окремих відділ „die Wienerin“.

Численні графікони, фотографічні знімки і зразки робіт унагляднювали розвій і працю поодиноких організацій. На підставі виставлених експонатів, діаграм, світлин та статистичних табель можна виробити собі погляд про зріст та розвій жіночих організацій Австрії та про те в яких напрямках ведеться праця тих організацій.

Участь жінок в комунальній роботі значно більша як в чисто політичній. Вся праця гуманітарна і суспільної опіки виконується переважно жіночими силами.

Значну діяльність на цьому полі розвинули численні філії „Організації католицьких жінок“, що стоять в близькій контакт з християнсько суспільною партією.

Не менше працюють на сім полі жінки соціалістки — але вони унагляднили на виставі тільки зріст соціалістичного жіноцтва в поодиноких містах Австрії в повоєнних роках.

Зріст членів партії взагалі, збільшення числа учасниць різних курсів, бібліотек, руховичок, літніх колоній і т. д. Тепер найбільше пропагують вони клич модернізації хатної господарки, щоби і жінка-господиня могла мати 8 годинний день праці, а решта часу зуживала на працю над собою і спочинок. Але роботи не вели вони окремо лише все в рамках партії і на зверх є повна дисципліна і гармонія. В дійсності однак росте невдоволення серед партійних жінок з того приводу, що чисто соціалістичні робітничі корпорації завзято борються проти допущення жінок до їх фаху.

„Союз австрійських жіночих товариств“ — об'єднує організації господинь, приватних і державних урядничок, учительок, народних, фахових і середніх шкіл, лікарів, артисток співу, музики, малярства і т. д.

З нагоди 25-літнього ювілею уладив „Союз австрійських жіночих товариств“ зїзд, на якому виголошено цілий ряд інтересних і старанно опрацьованих рефератів. Реферати виголошені впорядченими зїзду і запрошеними гістьми були настільки інтересні, що заслуговують на кілька слів згадки.

Голова організації гофрат Герта Шпрунг, інспекторка та реорганізаторка фахових жіночих шкіл в Австрії, дала огляд діяльності Союзу за минулих 25 літ, а Ернестина Фірт зясувала плян праці на будуче.

До найінтересніших належали реферат публіцистки Гізели Урбан на тему „Наукові проблеми домашньої господарки“ та лікарки Др. Вастль про „Доцільне відживлення населення“.

З чужосторонніх гостей визначилася Дорота Фельзен, з Гайдельбергу, голова німецького „Staatsbürgerinnenbund-u“, яка говорила на тему: „Відношення жінки до держави“, а також голова „Інтернаціонального Суфражистичного Союзу“ Маргарета Корбет Ешбі з Лондону, (якої світлину поміщуємо в цьому числі „Нової Хати“). Реферувала вона про працю жінок в „Союзі Народів“.

В різних Комісіях „Союзу Народів“ працюють жінки як відпоручниці поодиноких держав. Від часу вступлення Німеччини в число членів Союзу збільшилося їх число делегаткою німецької держави, якою вибрано довголітню провідницю жіночого руху Др. Гертруду Бавмер з Берліна.

На довагання голови „Інтернаціонального Суфражистичного Союзу“ покликав „Союз Народів“ трьох жінок до участі в працях „Всесвітньої господарської Конференції“, яка відбула ся в маю ц. р. в Женеві. Дві з них, представниця скандинавських жінок п. Віксель та посол німецького райхстагу Др.

Марія Лідерс загально відомі в інтернаціональному жіночому рухові.

В парадах вище згаданої Конференції брала дуже активну участь і одна австрійська жінка соціал-демократична посолка до віденського парламенту Фані Фройндліх, вона входила в склад державної делегації.

*

*

*

Цього року минає 39 літ з того часу, як жінки переступили в перше пороги віденської „Almae matris“ в характері звичайних студенток. З цього приводу відбулося свято в віденському університеті. У святочно прибраній авлі зібралися представники державних і приватних установ, професорських та студентських кругів, і перші абсолювентки університету. Ювілейну промову виголосив ректор університету, в якій дав огляд праці австрійських жінок з унів. студіями на научному і громадському полі. Опісля вручив почесну медаль віденського університету 85 літній піонерці жіночого руху в Австрії Маріанні Гайніш. Є вона основателькою першої дівочої гімназії у Відні і першою жінкою, що домогалася допущення жінок до університетських студій в Австрії.

ДЕНЬ МАТЕРІ

Не знаю хто, де та коли кинув клич святкувати „день матері“. В кожному разі існує він недавно — але в Австрії вже прийнявся і здобув собі загальне признание. У Німців дуже поширений звичай обдаровувати своїх рідних і приятелів з нагоди свят, іменин чи уродин; через те і клич, щоб в кожную другу неділю місяця травня обходити свято матері, і в той день робити їй дарунки, дбати про розривки, та що найважливіше дати їй в цей день можливість спочити, стрінувся з симпатією і знайшов відгомін серед всіх верств населення.

Не обійшлося і без різних „віців“ та заміток в роді того, коли то нещасні батьки дочекаються, щоби святкувати „Vatertag“ або що „Muttertag“ є кінець-кінців таки „Vatertago - m“, бо найбільш відбивається на батьківській кишені. Правдоподібно зискали на цьому в першій мірі цукорні та магазини живих квітів, а з закуплених для матерей ласощів спору пайку зіли самі такі діти. Всеж таки шкільна дівтора писала на цю тему задачі і вчилася різні віршики, а тисячі матерей були врадувані — до сліз. А в різних парках, городах, кінах та театрах видно було таку публіку, що цілий божий рік змушена проводити час коло кухні, прання чи латання білля.

О. З.

ТЕМПЕРАМЕНТ

Плястично представлений темперамент це все це *Cartes* івський погляд чорних очей і червона квітка в волосся за вухом.

✿ ✿

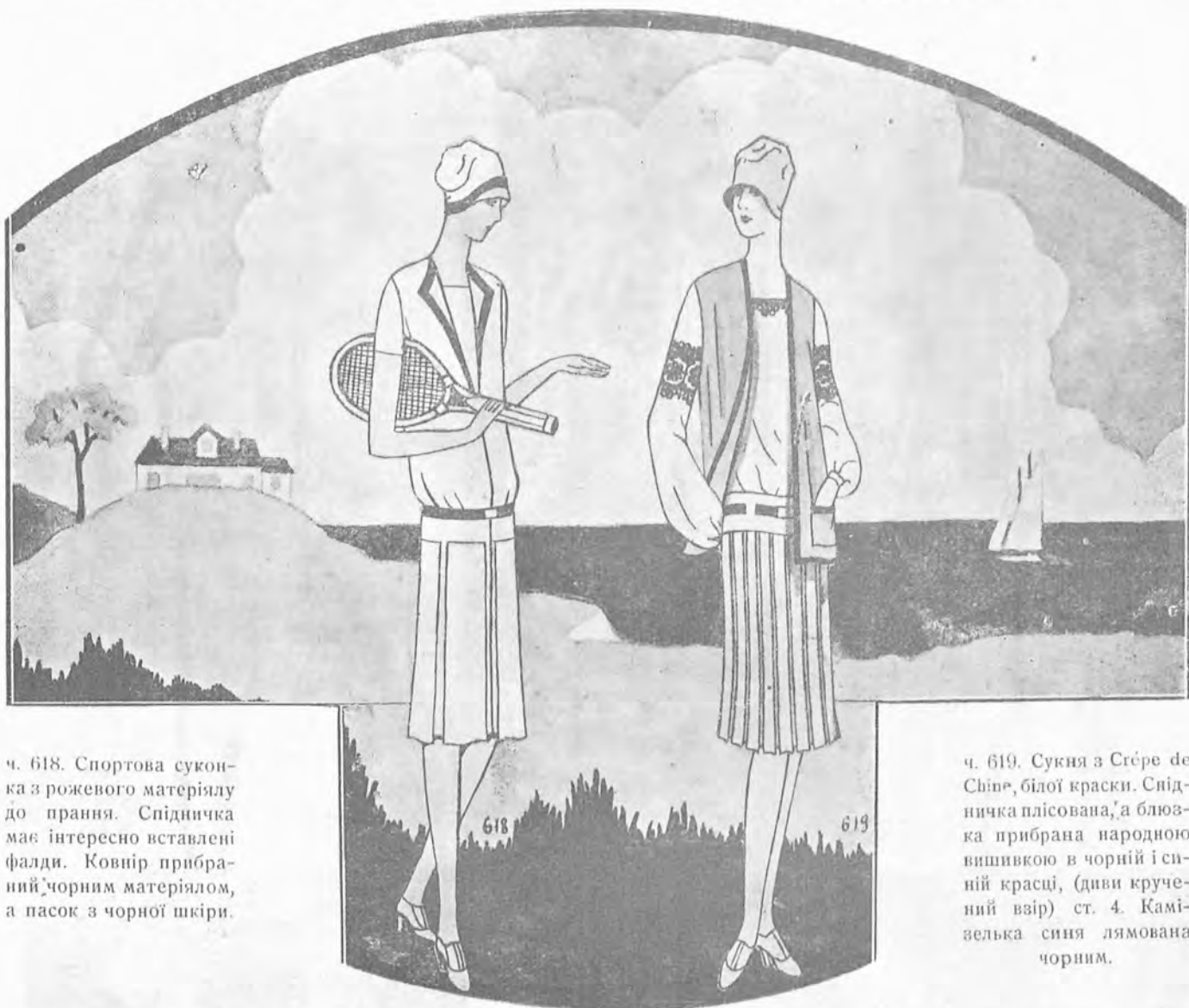
Жінка не має темпераменту — каже мужчина — як-що вона не робить цього, що він хоче.

✿ ✿

Є темперамент тіла і душі. Фаєрверк і вогонь. Фаєрверк робить багато галасу.

А. С.

МОДА НА ЛІТО Й ВАКАЦІЇ

ч. 618. Спортова суконка з рожевого матеріалу до прання. Спідничка має інтересно вставлені фалди. Ковнір прикрашений чорним матеріалом, а пасок з чорної шкіри.

ч. 619. Сукня з Crêpe de Chine, білої краски. Спідничка плісована, а блузка прикрашена народною вишивкою в чорній і синій красці, (диви кручений взір) ст. 4. Камізелька синя лямована чорним.

ЗАПИСКИ ПРО МОДУ

На гарячі дні в літньому сезоні є приписові скромні спортові суконки зі жакетом або без; також камізельки є типичним верхнім одягом. Рівнож суконки з легкого цвітистого матеріалу є дуже ношені. Їх силуета звичайно більш рухлива і підчеркує жіночу кокетерію.

Суконка з жакетом не має вже цієї строгої кравецької фізіогномії як на весну, тільки більш м'яку, зовнішню, бо тонші матеріали, більш літні.

Взористі суконки можна комбінувати з гладким жакетом, або навідворот — до літніх суконки білих або в яскравих пастельних кольорах темніші, пізно вишивані жакети і камізельки, які носяться тільки отворені. Чимраз більше поширюється мода з камізельковими доповненнями.

Вже давно лис не був так модним, як цього літа, і його носяться не тільки до кожного жакету, що є самозрозуміле, не лише як обрамування плаща, але й до найтонших, найбільш елегантних, шифонових суконь є лис найшикарнішим доповненням. Також спосіб його ношення є новий, іменно, голову лиса припинається на правому рамені близько шиї а ціле футро спадає лівим раменем в долину в цілій довжині.

Елегантність т. зв. дрібничок збільшується з кожним новим сезоном. Бо коли вже досягнуто в моді повну типовість, коли знайдено стиль нашого часу, оказується потрібним в дрібничках розвинути як найбільшу різноманітність і відмінність.

Хіба не видано засуду смерті на квітку, припинану на боці? Хібаж не було сказано, що вона мусить уступити місце квітці на капелюсі, бо вони вже прикрились паням? І знову творці моди видумали нову квітку до припинання на боці, — гармонійну, цілком м'яку, в'ялу, у формі хризантеми з тисячу малими, скрученими листками. Матеріал — м'яка шифонна або дуже тонка жоржетова крепа, все докладно дібране до кольору сукні на якій припинається або кольору плаща, на якому декорує реверс. Така квітка виглядає елегантніше від тих, що намагались достроїтися до цілком природних.

Від квіток вже недалеко дорога до овочів, а новий матеріал до цього вживаний — це скло. Мила, принадна забавка, гарний ефект на костюмах і вонючих сукнях — ці дві темно-червоні вишні зі зеленими листками на маленьких галузках, ті чорні ожини або дрібні перли порічок.

Також воскові лякові квітки є модні, але головне до костюмів.

Або торбинки! Кожна з них це діло чуда; раз захоплює прекрасна м'ягонька шкірка, що виглядає наче шовк, то знову дивує механіка замків, які рівночасно є її окрасою. Відтак прекрасні, ніжні вишивки, такі дрібні у виконанні, що просто тяжко доглянути спосіб роботи.

Чи парасолі будуть довші?

— У деяких пань можна вже побачити цілком довгі моделі, які на око дуже комічно представляються, бо вже через тільки літ привикли ми до коротких парасоль.

Ст. К.

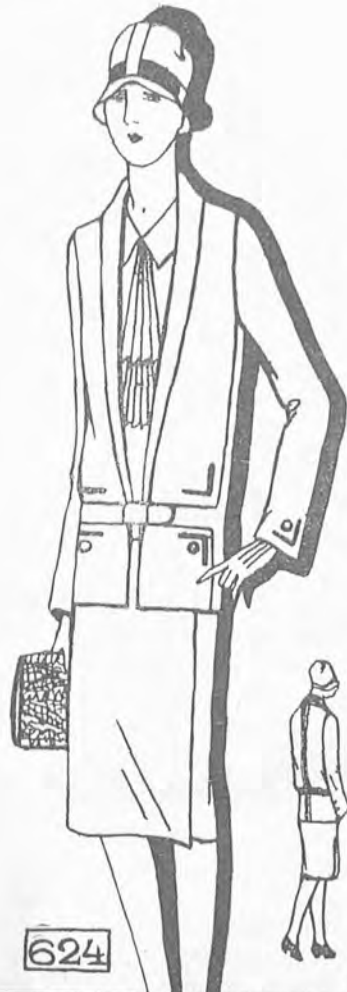
ОДЯГ ДО ПОДОРОЖІ

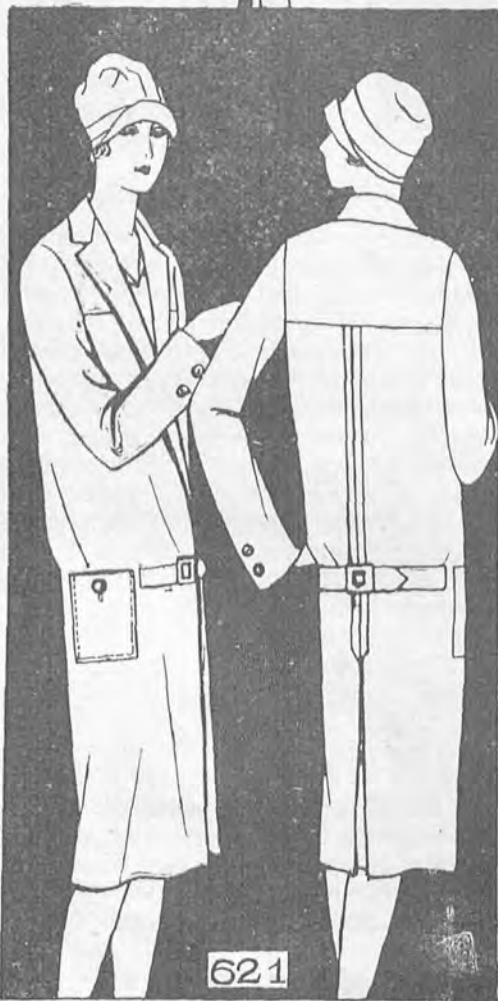
620

625

624

621

ч. 620. Костюм з матеріалу каша, дуже поєдинчий у формі. На спідничці з переду група фалдів. Камізелька та прибрання капелюха з матеріалу, який імітує шкіру ящірки.

ч. 621. Плащ до подорожі з англійського матеріалу або Shetland. Гора плаща зроблена в формі гески. Подвійний пасок спинається з переду і з задку на пряжки.

ч. 624. Костюм з матеріалу Serge, прибраний лямівками.

622

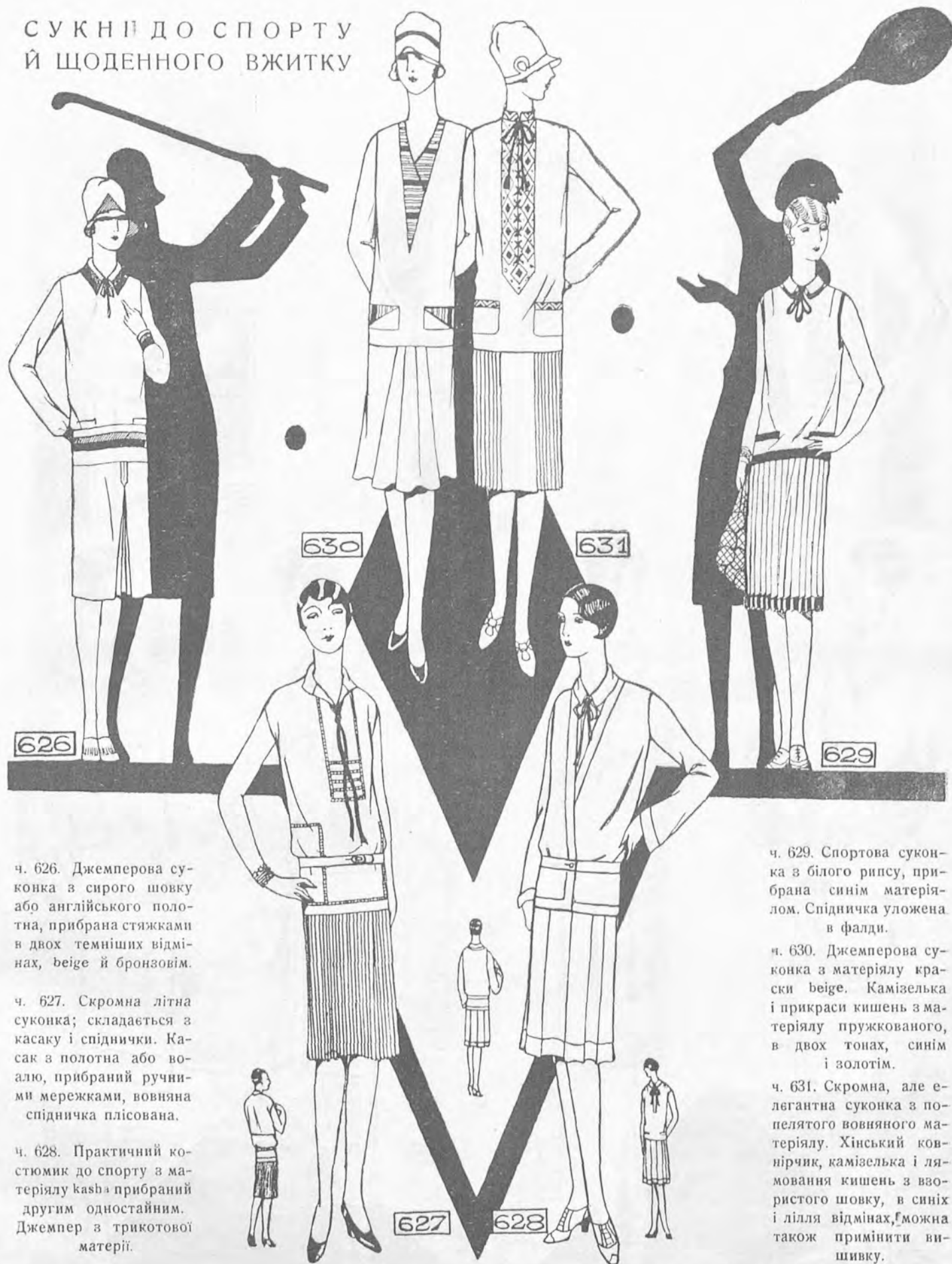
623

ч. 622. Плащ з імпрегнованого шовкового матеріалу в крати. Широкі рукави і стоячий ковнір стягаються на пряжки.

ч. 623. Практичний костюм до подорожі туристки. Спідничка з переду фалдована. Прибрання з телячої шкірки.

ч. 625. Костюм до подорожі, зложений з однобарвного жакету і короткої спіднички. Ковнір з телячої шкірки.

СУКНІ ДО СПОРТУ Й ЩОДЕННОГО ВЖИТКУ

ч. 626. Джемперова суконка з сирого шовку або англійського полотна, прибрана стяжками в двох темніших відмінах, beige й бронзовім.

ч. 627. Скромна літня суконка; складається з касаку і спіднички. Касак з полотна або воалю, прибраний ручними мережками, вовняна спідничка плісована.

ч. 628. Практичний костюм до спорту з матеріалу kasb» прибраний другим одностаїним. Джемпер з трикотажної матерії.

ч. 629. Спортова суконка з білого рипсу, прибрана синім матеріалом. Спідничка уложена в фалди.

ч. 630. Джемперова суконка з матеріалу краси beige. Камізелька і прикраси кишень з матеріалу пружкованого, в двох тонах, синім і золотім.

ч. 631. Скромна, але елегантна суконка з попелятого вовняного матеріалу. Хінський ковнірчик, камізелька і лясування кишень з взористого шовку, в синіх і ліллі відмінах, можна також приміняти вишивку.

НА ФЕРІЇ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

НА ФЕРІЇ

виконує

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

ВИШИВАНІ СУКНІ ТА

ч. 632. Елегантна блузка з срібlistої Crepe de Chine прибрана вишивкою в синій красці.
ч. 633. Невичайно ефектовна касакова сукня, з білого матеріалу, багато прибрана гаптом у чорній красці.
ч. 634. Практична суконка для пань і смотриків. Спідничка має вставлені фалди, а блузка до пояса і на рукавах вишивана.

ч. 635. Елегантна сукня з блідо-рожевого шовку, з інтересними рукавами. Спідничка має з боку групу фалдів, в поясі стягнена широкою шарфою, вязаною на боці. Перед та рукави сукні прикрашені чорним гаптом.
ч. 636. Скромна суконка з полотна, прибрана вишивкою. До цього моделю можна

замовляти в Н. Х. взір вишивки. Модель надається також для смотриків.
ч. 637. Блузка з англійського полотенця прибрана кольоровим гаптом.
ч. 638. Елегантна джемперова суконка з тонкого вовняного матеріалу, багато прибрана гаптом. Вставлений перід і вязаний ковнірчик з Crepe de Chine.

БЛЮЗКИ ДУЖЕ В МОДІ

ч. 639. Суконка для смотрика з воалю, сирого шовку, або англійського полотна, прибрана легкою вишивкою.

ч. 640. Убранко для хлопчика від 2—5 літ, з ясного полотна. Навеликий кишені вигантований гусачок. Гап та обшиття ковнірця і маншетів в темнішій відтінні.

ч. 641. Убранко для маленького хлопчика з колірного полотна, має з переди вигантовані гусята. Ковнірчик та маншетики білі.

ч. 642. Святотна суконка для смотрика з шовкового матеріалу, прибрана з пе-

реду й на рукавцях гаптом. На раменах і в поясі морщення.

ч. 643. Практична суконка для смотрика з колірного матеріалу. Гап, ковнір і маншети у відповідній темнішій красці.

ч. 644 і 645. Незвичайно практичний одяг рідні. Убранко для хлопчика складається з вишиваної блюзочки, яку припинається

гузичками до споденок. Суконочка для дівчинки має дві кишені, прикріплені вишивкою. Лямівки в красці вишивки.

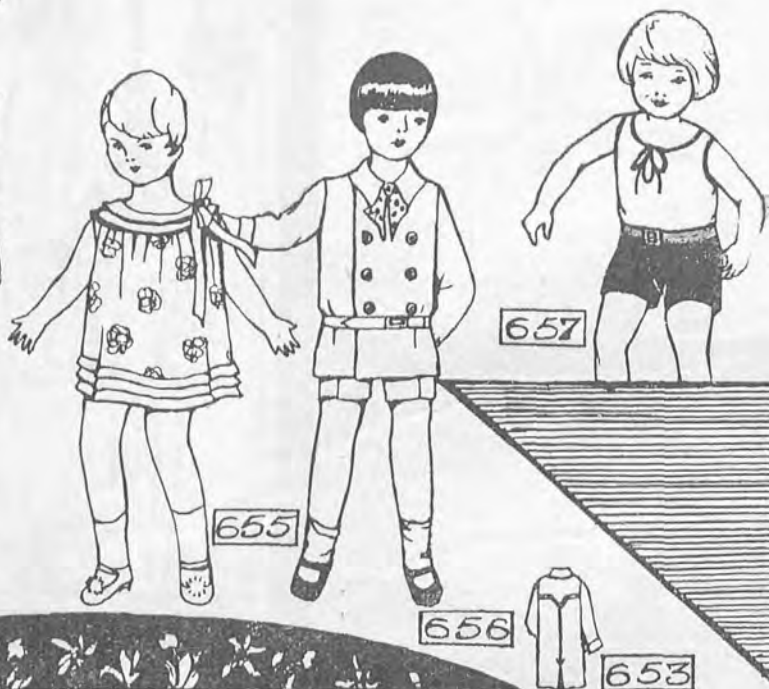
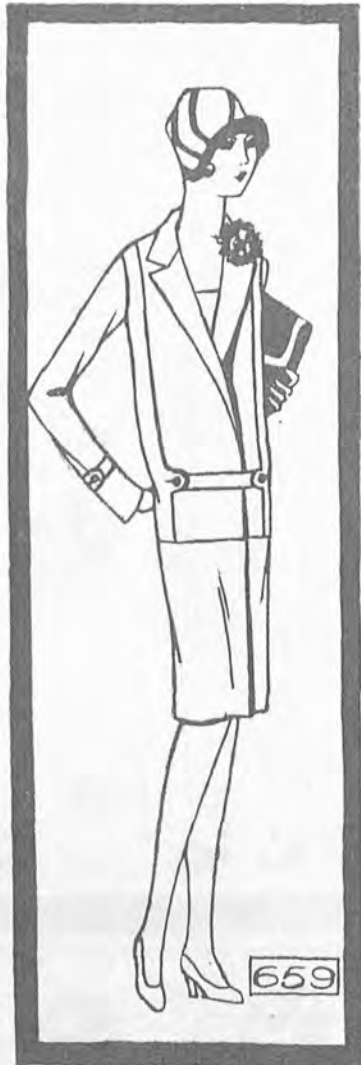
ч. 646. Суконка для смотрика з білого крепону, по боках морщена, прибрана вишитими мотивами, (дивитаблиця кроїв А).

ч. 647. Суконка для малої дівчинки прибрана гаптом.

ч. 648. Гаптована суконка має з переди приморщений фартушчок.

ч. 649. Суконка з ясного матеріалу з аплікаціями та модним, з боку вязаним ковнірчиком з темного матеріалу.

НАШІ СМОТРИКИ

ч. 650. Сукня для смотрика з взористої крепи, прибрана одностайним темнішим матеріалом.

ч. 651. Практичний фартушочок для дівчинки з взористого матеріалу, з задю запинаний.

ч. 652. Маринарський плащик для хлопця з гранатового вовняного матеріалу, прибраний стебнівками і золотими гузиками.

ч. 653. Плащ для смотрика з матеріалу Sheiland, червоної краски, прибраний стебнівками.

ч. 654. Суконка з червоного фулярю в чорні горошки, прибрана чорним матеріалом.

ч. 655. Суконка з взористої матерії, прибрана білими фальбанками.

ч. 656. Убранко для хлопчика з зеленого полотенця, з білим ковніриком та крават-

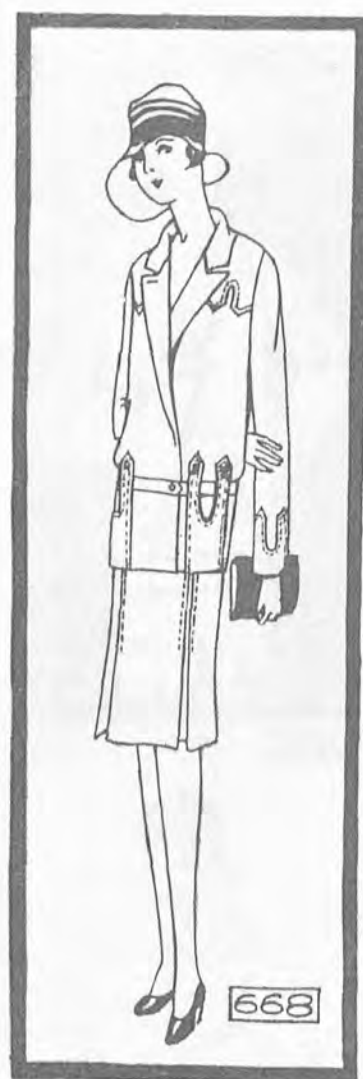
кою з білого матеріалу, в зелені горошки.

ч. 657. Купелевий одяг для малої дівчинки з двоякого матеріалу.

ч. 658. Святочна суконка для смотрика з білого шовку, прибрана фальбанками, морщенням та коронковим ковнірцем.

ч. 659. Костюм для смотрика з матеріалу kasha. Бічні частини жакету інтересно переходять в пасок.

І Д І Т І В Л І Т І

ч. 660. Костюм зложений з білої суконки і червоного жакету. Сукня з шовку до прання прибрана червоним, вовняний жакет лямований білим.
ч. 661. Купелевий одяг для дівчинки, з чорної трикотажної матерії, лямований білим.
ч. 662. Убранко для більшого хлопчика з синьої, трикотажної матерії, з білим ковнірцем.
ч. 663. Убранко для хлопчика з рожевого полотна. Споденки до спідного станичка.

ч. 664. Суконка з білого полотна, долиною при викрою шії і рукавах прибрана синім матеріалом.
ч. 665. Суконка з взористого, легкого матеріалу, з округлою гескою, прибрана перетягнутою оксаміткою.
ч. 666. Фартушок для хлопчика з матеріалу до прання, з великою кишеню з переду, лямований темнішим. (Диви таблицю кроїв Г)

ч. 667. Джемперовий фартушок з пружкованого матеріалу до прання, з квадратним викроєм коло шії.
ч. 668. Костюм для смотрика з матеріалу, kasha піскової краски з коротким жакетом та великими нашитими кишенями. Прибрання з стебнівок.
ч. 669. Сукня з синьої попеліни. Ковнірчик та лямування з білої Crepe de Chine. Велика краватка з краткованого тафту.

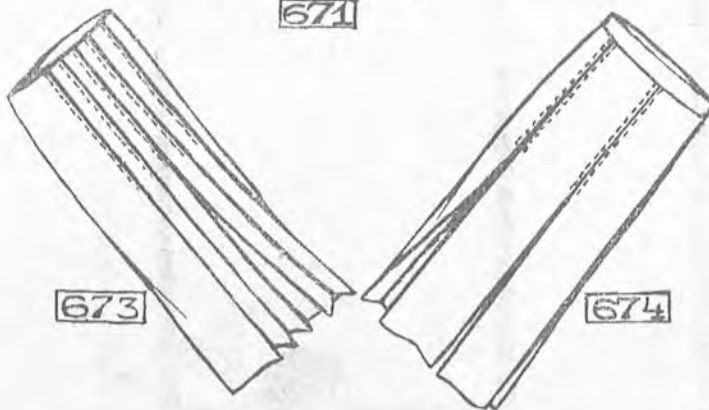
670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

ч. 673 і 674. Спіднички, з переду уложені в фалди.

ч. 675. Фартушок для пань і смотриків з гладкого матеріалу, прикрашений на кишнях гаптом і стебнівками.

ч. 676. Купелева пелерина з двоякого ключкового матеріалу, т. з. „Frottierstoff“

ч. 677. Купелевий одяг з білої і чорної трикотажної матерії, та гумовим паском.

ч. 678. Практична й скромна домашня су-

ч. 670. Блузка з білого полотна, прикрашена низинною вишивкою.

ч. 671. Скромна, але гарна камізька з шовку або вовняної матерії, лямована в зуби відмінним матеріалом.

ч. 672. Блузка з м'якого матеріалу з плісованим жаботом.

конка з полотенця, прикрашена вишивкою. Ковнір і рукави викинені обміткою, стягається на стяжку.

ч. 679. Шляфрох з взористої матерії до прання, прикрашений темнішим матеріалом.

КУПУЙТЕ ПЕРШОГО ДЖЕРЕВА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ

ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВІШЕ

СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.

ОЛЬКА

ЛЬВІВ
РИНОК 35.

(біля Народн. Торговлі).

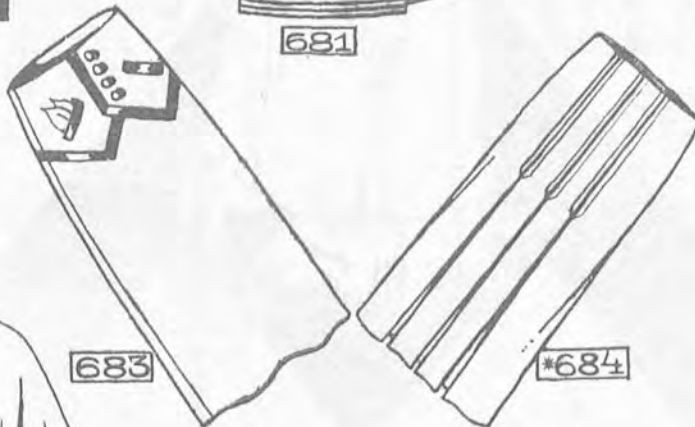
680

681

682

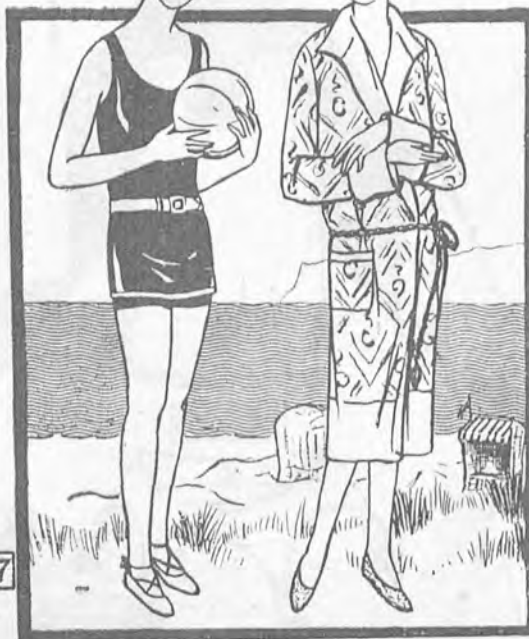
683

*684

685

686

*687

688

689

ч. 680. Блузка з англійського полотна, на раменах морщена. Ковнір і темніший пасок зі шкіри.

ч. 681. Спортова камізкадо втягання через голову, з каша або трикотажної матерії, прибрана стебнівками.

ч. 682. Блузка з Crepe de Chine прибрана вузькою вишивкою.

ч. 683. Спідничка прибрана тасьмою і гузичками.

ч. 684. Спідничка уложена з переду в три фалди. (Диви таблиця кроїв V.)

ч. 685. Шляфрок з колірового матеріалу,

вилямований в зуби відмінною матерією.

ч. 686. Шляфрок з тонкої вовняної матерії. Шалевий ковнір, маншети і кишеня з шовку стебнованою в крати.

ч. 687. Купелевий одяг з трикотажного ма-

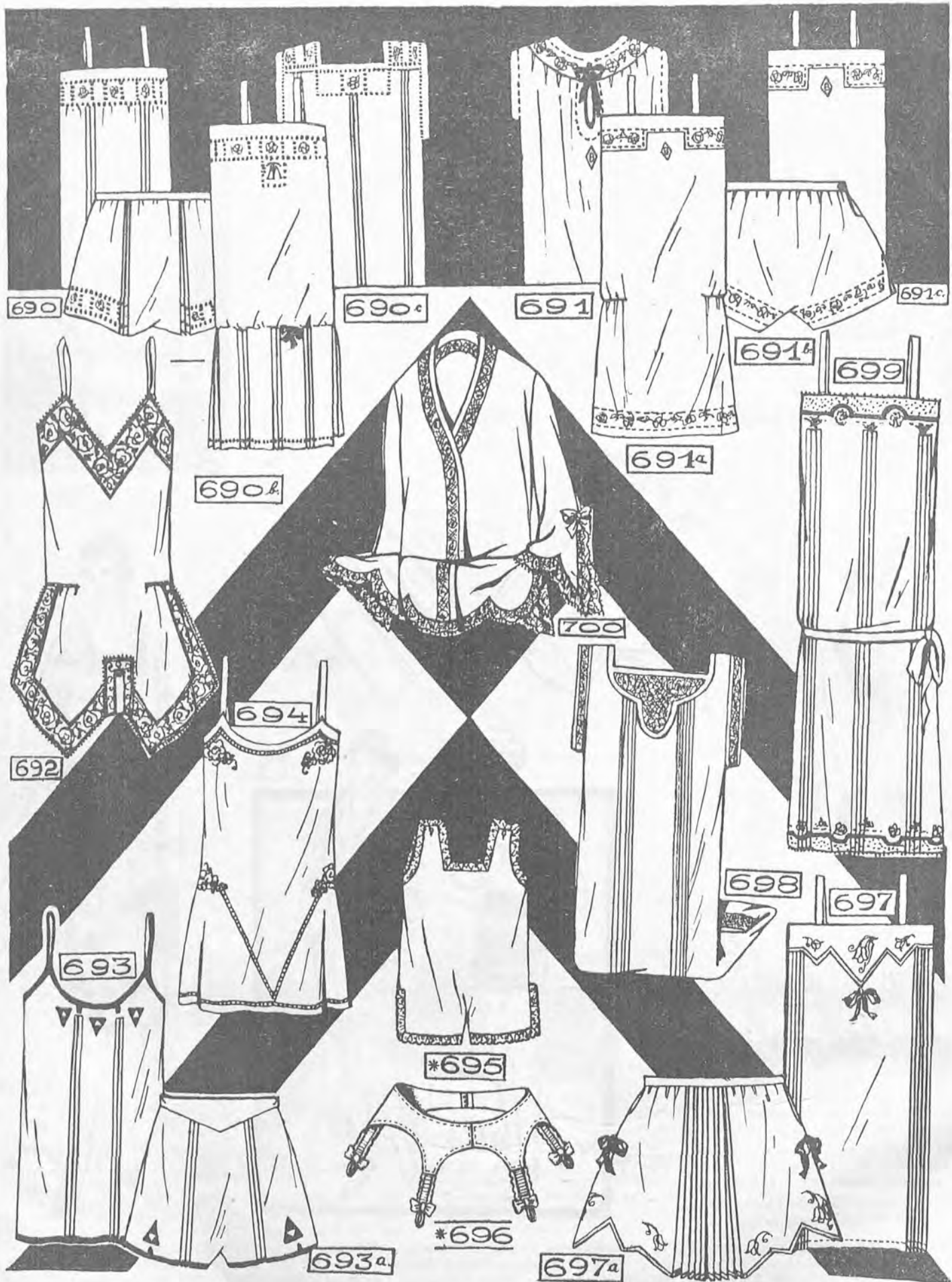
теріалу, (диви таблиця кроїв II.)

ч. 688. Купелевий плащ з ключкового матеріалу (Pottstoff) взористого й гладкого.

ч. 689. Практичний фартушок з взористої матерії, прибраний темнішим.

ВОЛОДИСЛАВ ЦЕХУЛЬСКИ І СИН Львів, Леґіонів 5.
ТОРБИНКИ, ПАРАСОЛЬКИ, НЕЦЕССЕРИ, ВАЛІЗКИ, ТА ВСЯКА ГАЛЯНТЕРІЯ.

БІЛЛЯ НА ЛІТО.

ч. 690, 690 а б с. Комплет білля з шифону, прибраний ручними мережками, гаптом і групами плісок.
ч. 691, 691 а б, с. Комплет білля з перкаліни, прибраний мережками і гаптом.
ч. 692. Комбінація—майтки з опалю краски лілля, прибрана жовтими коронками.
ч. 693, 693 а. Сорочка й мایتки з полотна,

лямовані кольоровим матеріялом, [прибрані гаптом в красці лямівок. Групки плісок.
ч. 694. Комбінація—майтки прибрана гаптом і мережками.
ч. 695. Комбінація—майтки для малої дівчинки, прибрана коронкою (диви табл. кр. В.)
ч. 696. Підв'язки (диви таблиця кроїв Д.).
ч. 697, 697 а. Сорочка й мایتки з білої

перкаліни, прибрані блідо-синім гаптом і стяжками та групами пліс.
ч. 698. Нічна сорочка прибрана вставленою коронкою і плісами.
ч. 699. Комбінація—спідничка з шовкового батисту, прибрана тюлем, кольоровим, гаптом та лямівками.
ч. 700. Нічний кафтанчик з батисту багато прибраний коронками.

КОРСЕТКА

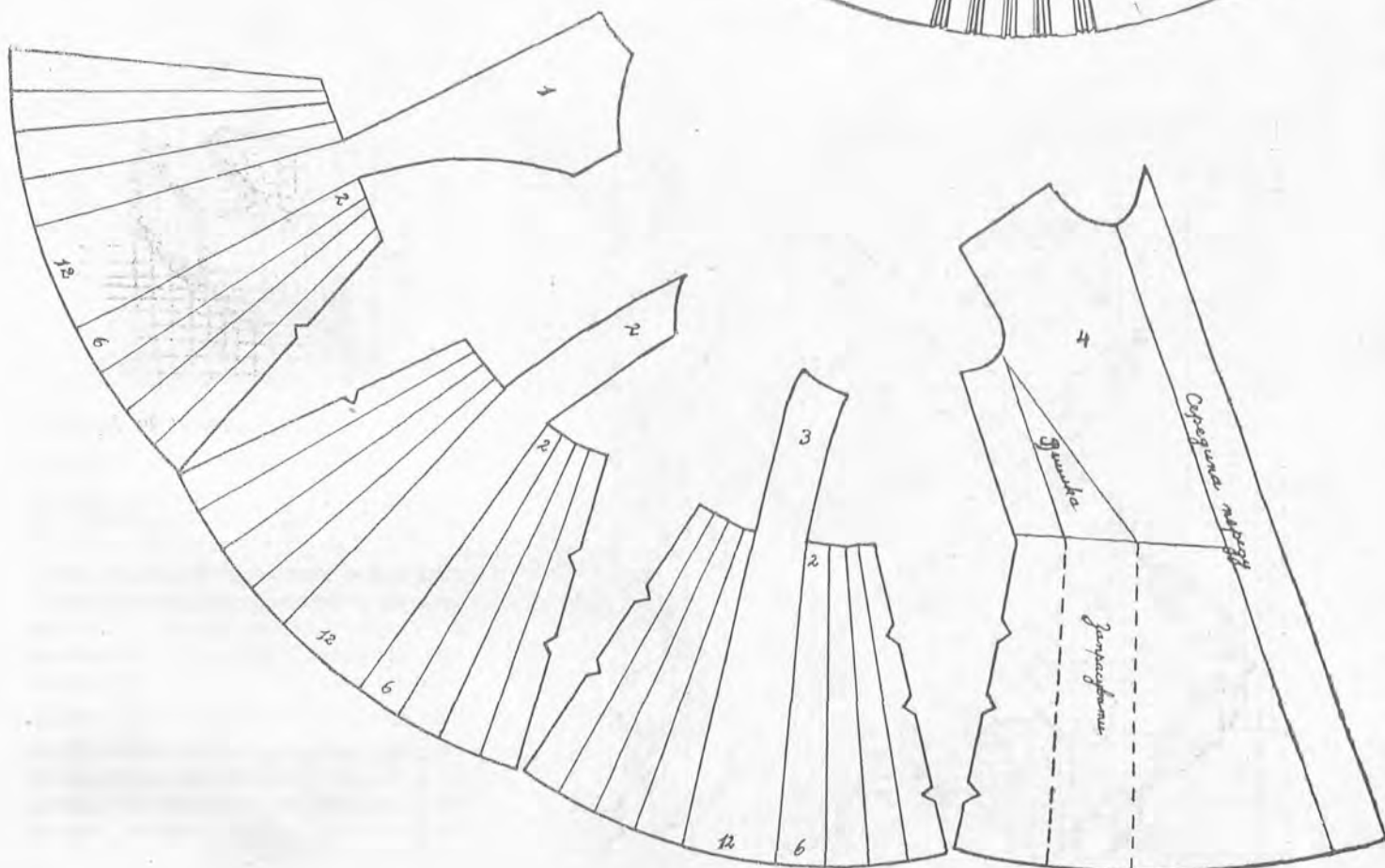
(модель з Музею ім Т. Шевченка у Львові.)

Корсетка (по галицьки жупан) без рукавів і ковніра, запинається на боці, на гачки (гафтки) в горі коло шиї і в поясі. Її не розшивається пацюрками, ані флітрами.

Корсетку виконану звичайно з взористого матеріалу вилямовується довкруги (також коло шиї) одностайним матеріалом відмінної краски. Ї це звичайно підшівка корсетки.

Крій складається з 8 частей, фалди є дрібно уложені й припрасовані.

Сподом на плечках пришиті до корсетки два торочки, якими прикріплюється її до стану.

ОПИС МОДЕЛІВ ДО ТАБЛИЦІ КРОЇВ.

ч. 646. Суконка для дівчинки від 6—8 літ на величину 70 см в горішньому обемі.

А перед суконки, А₁ зад суконки, А₂ рукав

Матеріалу потрібно около 1'40 м, широкого на 100 см. Легка вишивка прикрашує суконку, з білої крепи до прання. На переді і плечках суконки на бічних долішних втятих частях, робиться морщинки кілька разів, відтак зшивається їх з горішніми частями, при чому вишивається рівночасно пасок матеріалу, щоб краще тримало. Морщинки перешивається навхрест або в квадратів кістки. Подібно до боків морщиться рукави і обшивається лямівкою, яку бачимо теж коло шиї в розрізі на переді суконки. Її запинається в горі на два гузики.

ч. 687. Купелевий одяг. Величина II. Треба трикотового матеріалу около 1'30 м, широкого на 130 см, пасок, широкий на 4 см.

Б частина майток

Б₁ передна частина блюзи

Б₂ задна частина блюзи

Б₃ доповнення майток в кроці.

ч. 695. Комбінація майток з сорочкою для дівчинки на 3 роки. Матеріалу треба около 1 м, широкого на 80 см, 3 м коронки широкої на 1½ см, 5 гузиків.

В крій цілого переду

В₂ „ майток з заду

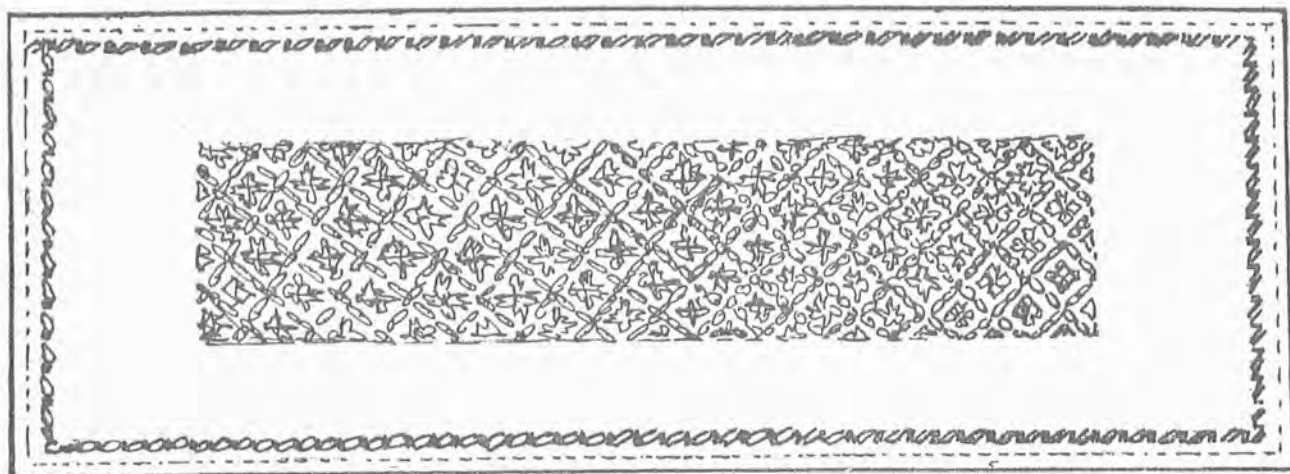
В₁ крій плечків

В₃ половина пасочка

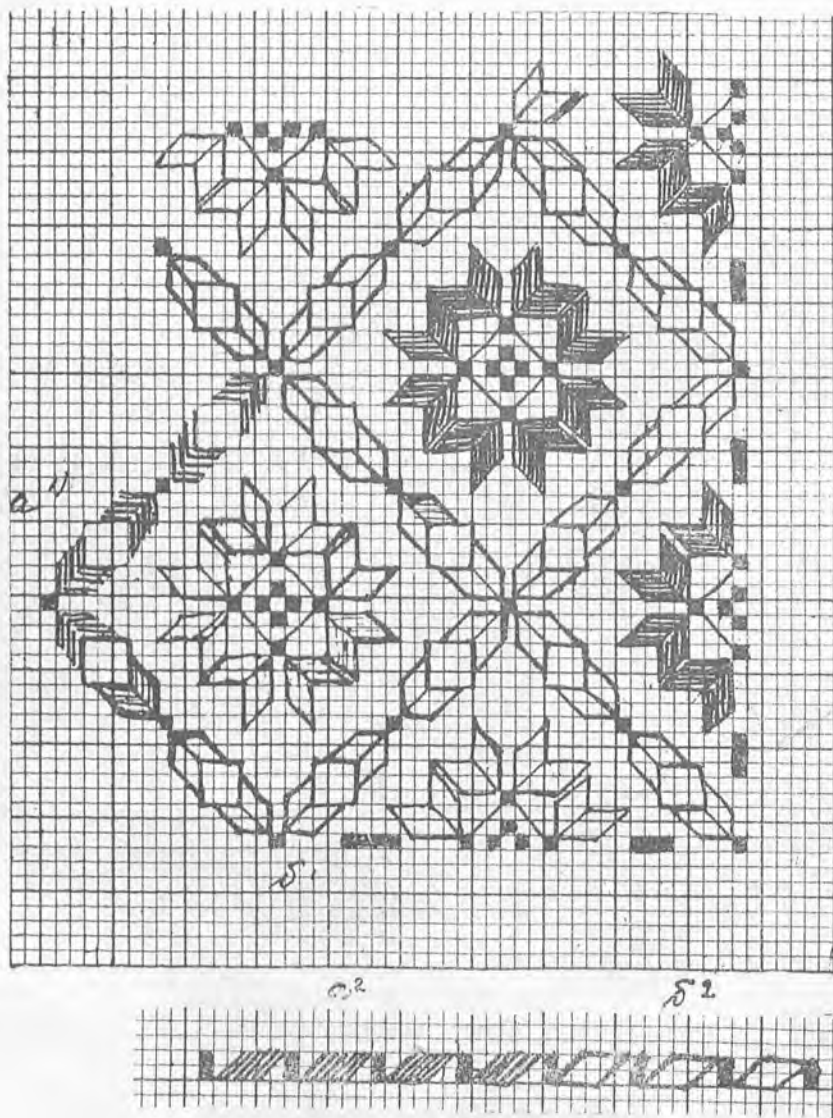
ч. 666. Фартушок для хлопчика на літ три. Треба матеріалу около 0'70 м, широкого на 80 см, 0'30 м на лямівки, 4 гузики. Г крій половини фартушка.

ч. 684. Спідничка до блюзок величина II. матеріалу около 1'70 м, шир. на 130 см. Спідницю треба уложити на підставі рис. Г. Потрібнівши треба умістити, щоб знаки х припадали на зн. ●. Фалди застебнуються аж до долішних хрестиків. З заду спіднички робиться відповідно до знаків (х на ●) вишитки, до згублення. В горішній частині спідничку пришивається на гурт, широкий на 2 см Шліц (розпір) уміщується на боці на лівім шві, і заосмотрюється затрісками. Долиною спідничку загинається на 5 см широко; тому при кроєнню спіднички треба додати матеріалу; можна також спідничку викінчити відповідною листвою.

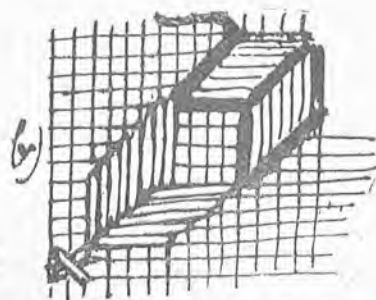
ч. 696. Підвязки на обем 108 см в бедрах. Шивється з міцної „димки“. На середині на переді треба зробити шев, який нашивається рівним паском. З заду робиться запинку на гузики, на що при кроєнню треба наддати 2 см матеріалу. Краєм довкруги обшивається пасок лямівкою. До викровених кінців пришивається підвязки з гуми з залізками до регулювання.

Загальний вигляд доріжки.

Мотив вишивки до доріжки.

Спосіб виконання вишивки до доріжки.

ДОРИЖКА (TISCHLAUFER)

з народною вишивкою. Мотив цієї вишивки дуже розповсюднений, його зустрічається у всіх сторонах галицької України в Надвірнянщині, Товмаччині, Бучаччині, на Волині, Прикарпатській і Великій Україні.

Взір дається розбудувати вздовж і виширш. Вишивку виконується двома стилями: Гладдю (скісними стилями) виповнюється мотив в середині (a¹, a²), відтак обводиться його докруги другою краскою бавовни (b¹, b²).

Краски чорна й червона: зьвізди в середині чорні, обведені червоною ниткою, скісні мотиви червоні, обведені чорною. Хрестики чорні.

Краєм доріжки дрібний мотив вишивки й мережка.

О. О. К.

ФІРМА

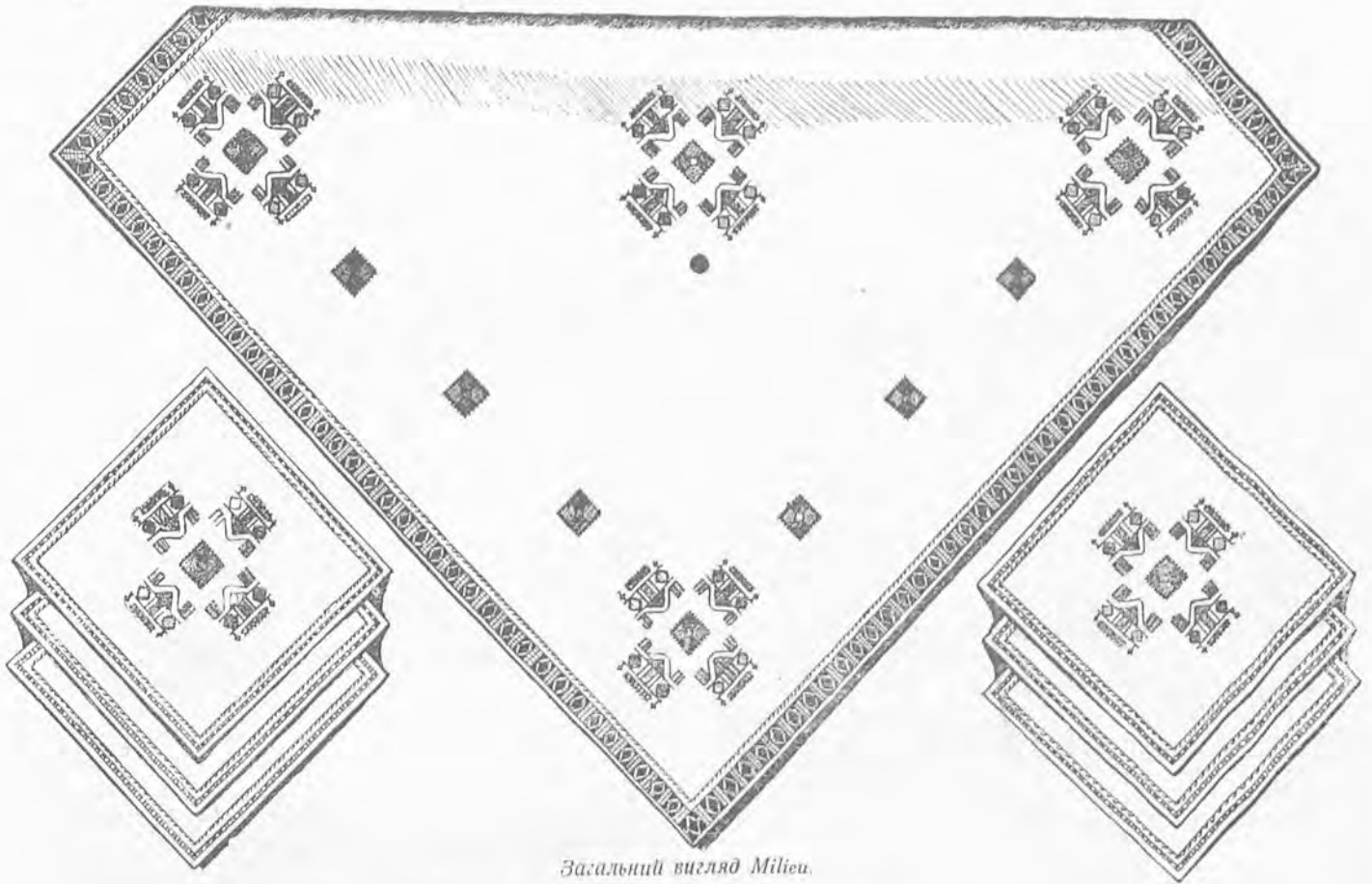
РОМАН ЗУБИК

Л Ь В І В
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ИНШІ. — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

Р О Б О Т И

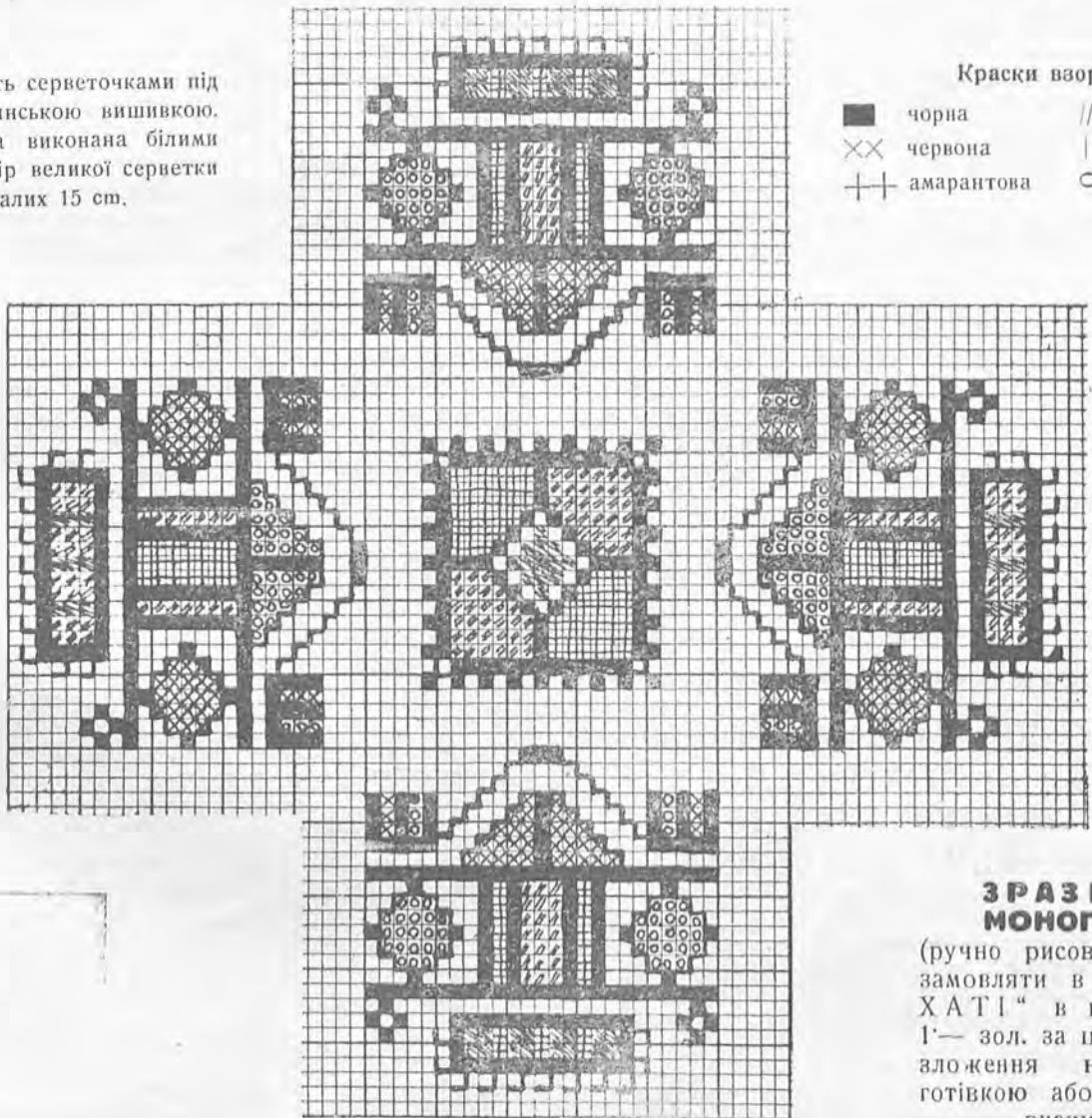

Загальний вигляд Milieu.

Milieu з шість серветочками під скло, з буковинською вишивкою. Краєм мережка виконана білими нитками. Вимір великої серветки $\frac{1}{2}$ м, малих 15 см.

Краски wzoru:

■	чорна	//	зелена
XX	червона		синя
++	амарантова	○ ○	жовта

Мотив вишивки до Milieu

**ЗРАЗКОВІ
МОНОГРАМИ**

(ручно рисовані) можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні 0:50 до 1— зол. за штуку, після зложення належності готівкою або поштовими значками.

За посліплатою не висилається

Ріжні Вісти

Літературний Ювілей. В липні цього року минає 40 літ від появи першого жіночого альманаху „Перший вінок“, який появилася в 1887 р., та має для української літератури та нашого жіноцтва дуже велике значіння. Брали в ньому участь найзаметніші жінки — письменниці 70—80 рр. минулого століття. Багато з них нема вже між живими, а пам'ять про них поволи затирається. І ті, що ще живуть, є вже дуже мало відомі нашому молодому поколінню, хоча всі вони були тими, що промощували дорогу до визволення жінки, що клали перші підмурівки нового жіночого світогляду.

Тому редакція „Нової Хати“ помістить в черговому числі ширшу згадку про цей альманах та сильветки його співробітниць.

Ізза нестачі місця не могла наша редакція зробити цього вже тепер.

Концерт Сальомей Крушельницької в Парижі. Дня 25. травня ц. р. виступила наша знаменита артистка п-і Сальомей Крушельницька зі своїм самотнім концертом у великій концертній залі в „Maison Gaveau“ в Парижі.

Появу нашої славної співачки витала надзвичайно добірна французько-італійська публіка бурєю оплесків. Концерт був одним великим тріумфом української артистки. Безмежні браву по кожному виступі, ентузіазм, з яким прийнято українські пісні та численні вискази: „Ви, українці, можете бути горді з Вашою піснею та Вашою артисткою“ — чи не найкраща мільдія, яку українець може почути в метрополії європейської культури. Це був так сказати, наш великий „український день“ у Парижі.

Свято „Рідної Школи“ у Львові. Дня 16. червня ц. р. відбулося на площі „Сокола Батька“ свято „Рідної Школи“, яке улагоджують рік-річно всі львівські шкільні заведення У. П. Т.

На програму свята складаються різні руханкові вправи, танки, гагілки, хороводи й інші забави, які виконують школи під проводом своїх учителів (-льок) окремо, або всі гуртом.

Незвичайно мило вражає око глядача ріжноманітна гра красок народних одягів на зеленій мураві, та народні танки при звуках гагілок і інших народних пісень.

Симпатичний образок „Літа“, в якому пара жінок вручає вінок з жита в руки представника У. П. Т., був прегарним символом завершення цілої праці шкіл „Рідної Школи“.

Новий журнал. В червні ц. р. появилася новий український журнал „Рідна школа“, присвячений справам українського шкільництва.

Можна сподіватись, що наше громадянство радо

привітає цей журнал і забезпечить йому якнайкращий розвиток.

Виставку тятих рож і інших квітів урядило у Львові в місяці червні, через два дні „Малопольське Товариство огородниче“, в павільоні „Штука“ в Європейському готелі на Марійській площі.

У виставці взяли участь різні заведення огородничі, школи огородничі, панські двори, аматори в плеканню квітів і т. п.

Найбільшою атракцією виставки була група рож з огорою Полонського, яку безперестанно облягала публіка, а також друга група Дра Пельчарського.

Всіх звиджуючих виставку обдаровано вязанкою квіток.

Виставка робіт учениць „Труду“. З нагоди закінчення шкільного року уладила жіноча кооператива „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39., виставку робіт своїх учениць. На виставку склалися зразки біля і суконь, а також народні вишивки примінені для прикраси одіання і хатної обстанови виконані ученицями „Труду“. Роботи виконані старанно й зі смаком, подають надію, що пів сотні наших дівчат, що вчаться в робітнях біля і суконь „Труду“, здобуде собі там солідне й основне фахове формування і стане до самостійної праці, та збільшить ряди наших свідомих ремісників і промисловців. Слідби нашому жіноцтву проявляти більше заінтересування для цієї найстаршої жіночої кооперативи.

Вистава українського домашнього промислу рудецького повіту відбудеться в „Народнім домі“ в Рудках дня 3—7 липня. Вистава має на цілі дати наглядний образ нашої творчої промислової праці та має бути спробою поширення домашнього промислу, який заступивби тандитні фабричні вироби гарними виробами власної праці. На виставі будуть заступлені різні зразки домашнього промислу, церковні прикраси, гапки й вишивки, народні строї, подушки, обрус, рушники, писанки, 300-літні та нові вироби з заліза й дерева.

Комітет подбав про мило несподіванку для гостей — кожний сотий гість дістане з вистави гарного гостинця. Сподіємось, що широкий загальний жіноцтва зацікавиться цією інтересною виставкою.

Жіноча сільсько-господарська школа в Угерцях винявських. Фундація тов. „Просвіти“ в Угерцях винявських, пов. Рудки, це дар покійного діда Михайла Малецького, який у своїм завіщанню записав 354 моргів землі з огородом, садом, господарськими будинками і мешкальним домом цьому товариству зі застереженням, щоби його не продавати, а чистий дохід зуживати на цілі господарсько-кооперативні.

В 1910 році на анкеті філії тов. „Просвіти“ в Рудках, присвяченій фундації Малецького, перший раз висловлено побажання, щоби заснувати в Угерцях винявських взірцеву господарську школу. В тій цілі вислав головний відділ тов. „Просвіти“ чотири стипендіатки на сільсько-господарські студії.

Дня 1. XI. 1912 року отворено школу у тих будинках, які були до розпорядження. Учениць було 14, дев'ять позамісцевих і п'ять доходячих. Успіх праці був вдоволяючий і по нинішній день в доколичинних селах помітний вплив цієї школи.

Війна знищила цей гарний початок. Тепер реальність числить 266 моргів землі; частину продано на виконання останньої волі фундатора та на мужеську господарську школу в Миловані.

Після війни т-во „Просвіта“ віддало весь ґрунт в нас п. Гапьякові. Умовою він зобов'язаний вибудувати взірцеві господарські будинки і привести поля

До всіх матерей і учительок

ВЖЕ ВИЙШЛА НАКЛАДОМ „СОЮЗУ
УКРАЇНОК“ КНИЖЕЧКА Н. СЕЛЕЗІНКОВОЇ:

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ (ДІТОЧІ САДКИ)

Кожна мати, а зокрема кожна учителька повинна обов'язково прочитати ту книжечку.

Замовляти можна в „Союзі Українок“ у Львові, вул. Рутовського ч. 22, у всіх філіях „Союзу Українок“, Адміністрації „НОВОЇ ХАТИ“, Львів, Руська 18 та всіх українських книгарнях

Ціна книжечки 50 грошів, з поресилкою 60 гр. При поодиноких замовленнях належитість висилати в поштових марках.

до нормального стану. За його ініціативою тов. „Прогрес“ вирішило відновити давню школу і справу її вибудування передати в жіночі руки. Школа задумана як нижча жіноча рілльнична школа для як найширших кругів селянського жіноцтва.

З початком лютого 1927 року відбулася нарада представників „Союзу Українок“ (М. Денцова), „Прогресу“ (М. Галушинський), тов. „Сільський господар“ (інж. Творидло), куратора фундації о. Симеона Кульчицького і п. Гапяка. На тій нараді вибрано п. К. Малицьку головою акції будови цієї школи.

Тою самою справою займався також зїзд делегаток „Союзу Українок“ у Львові в днях 9 і 10 квітня 1927. Зїзд з радістю прийняв до відома вибір п. К. Малицької головою так важкої акції. Рівночасно вибрано Комітет Праці в складі: пп. Кисілевська Ольга, Макух-Павликовська Ірена і Донцова Марія. Зїзд виніс резолюції-заклик до всего українського жіноцтва, щоби морально і матеріально піддержало гарний почин.

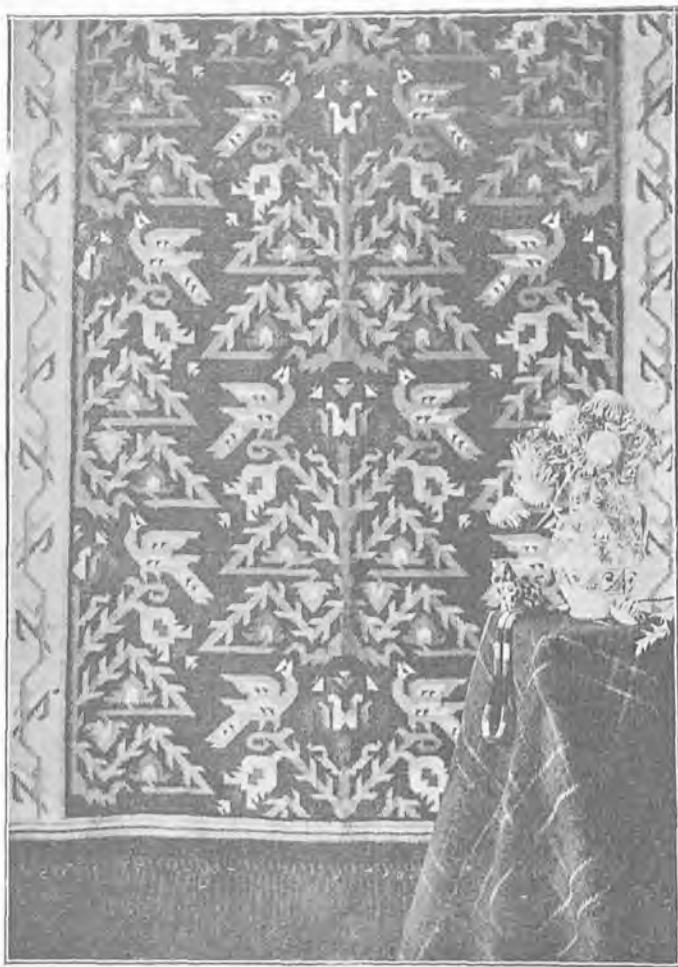
(Гроші треба пересилати на щадничу книжочку „Дністра“ (13920).

Нова українська господарська станиця у Львові.

Кожна господиня, яка піклується здоров'ям своїх найближчих, — має знову ще одну нагоду без труднощів і клопоту діставати з першого жерела найкращий товар, — гігієнічно вироблене й подане, з великим засобом товщу, солідне в ціні — **масло**, один з найважливіших споживчих артикулів щоденного вжитку.

„Маслосоюз“ — українська кооперативна установа відкрила у Львові при вул. Косцюшки ч. 1а новий sklep, який своїм взірцевим улаштуванням звертає увагу всіх покупців і стає гідним наслідування приміром для всіх власників молочарських і споживчих крамниць.

Хто дбає про здоров'я своє і дітей, купує масло лише зі званою маркою „Маслосоюза“ — конюшинкою, — в його skleпах: у Львові, при вул. Косцюшки ч. 1а; Сапiги ч. 27; в Ринку ч. 10; — В Станіславові, вул. Собіського ч. 28. — В Стрию, вул. Шевченка ч. 5. — В Перемишлі, Ринок ч. 23. — В Ко-

Гобеліновий декоративний килим в 11-х красках по рисунку арт. графіка Роберта Лісовського.
Виконано в майстерні „Гуцульське Мистецтво в Косові.

ломії, вул. Шевченка ч. 25. — В Самборі, вул. Косцюшки ч. 11а. — В Дрогобичу, вул. Стрийська ч. 14. — В Зелемянці (коло перестанку). — В Яремчу (коло стації).

ПРО ПЛЕКАННЯ КВІТІВ

(Докінчення)

Устаелення рослин. Кожна рослина потребує сонця в такій кількості, як його мала в дикому стані. Хто має кімнату з вікнами на всі сторони, може уставляти рослини, що потребують більше світла на схід і полудне, а інші до заходу і півночі. В кожному разі, рослини уміщені до полудня треба відставити від вікна, коли в полудне сильно світить сонце. Пальми, вереси, філодендрони, бегонії, листові папороті, бльоші (прочетани) традесканції, аспідистри треба уставляти від вікна, бо сонце, ділаючи безпосередно на них, їм шкодить. Кімнати о асних, білих стінах, о вікнах великих є виміряні для плекання рослин. — Коли хочемо прикрасити кімнату квітами, то можемо ужити до цього олеандрів, філодендронів, пальм, аспідистрів, агави, клівію, бо ті можуть довгий час обійтися без сонця. Як чоловік, так рослина привикає до умов життя і реагує більше або менше на всякі зміни. Бачили ми нераз рослини з листками зверненими в одну сторону, що не додає рослинні краси. Щоби цього оминати, треба рослину обертати що дня о 1/4 обороту все в ту саму сторону, щоб удержати рівномірний розвій рослини. Але ані камелії ані рододендрони, ані азалія не зносять оборотів та змін місця. — Коли хочемо для прикраси поставити квітку не на вікні, а де ниде, то треба це зробити аж тоді, як пучки зацвітуть; коли

це зробимо скорше, пучки опадуть. На сонці і в теплі перецвітають рослини скоро. Коли хочемо продовжити час цвіту, ставимо їх від сонця.

Вазонки найліпші з глини пороватої, неполивані, або дерев'яні. Дерев'яні можуть бути і мальовані олійною фарбою, бо між клепками все входить ще досить воздуха. За малі вазонки є менше шкідливим за великі, бо з великого не може рослина витягнути всеї води, вода стає квасною від гниючих частин і нищить корінці. Коли пересаджуємо або садимо рослини в старі вазонки, треба вмити їх добре лугом, потім вставити в воду, щоб насяк водою, а опісля можна садити рослину. До старих прилягають корінці так щільно, що треба їх розривати при пересаджуванню. Вазонки ставимо на підставки глиняні, порцелянові або бляшані, щоб надмір води витік, а добре є ще поставити на підставку з дерева або корка.

Пересаджування рослин. До цього приготуємо чисті вазонки, чисті скорупки, відповідну землю, невеликий латичок, остро закінчений, тичку, довшу від даної рослини о 15 см. і лико. Земля повинна бути вохка, а не мокра. На дно вазонка кладемо скорупку випуклістю вгору, щоб вода могла легко витікати; коли вазон більший, можна дати ще кілька скорупок. На дно насаємо 1/3 ч. землі і убиваємо легко, а рослину всаджуємо в середину вазонка так, що місце доки рослина була в землі, має бути 1 см. нижче берега вазонка. — По засадженні треба цілу

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фабрика килимів М. ХАМУЛИ

В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців
власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Їзуїтів.)

ростину скропити водою і на 2—3 дні поставити від сонця. Пересаджування рослин повинно повтартися що якийсь час, для різних рослин ріжний. Ростини, виплекані з насіння, добре є пересаджувати і три рази того самого року, в квітні, червні, в серпні, пересаджуючи в вазонки щораз більші. Ростини у повному розвою пересаджуємо що 2—3 роки, а ростини великі, що ростуть в вазонах деревляних що 3—5 літ. Коли однак зауважаємо, що ростина хоріє, треба її пересадити без огляду на пору року. Вид корінів найліпше вказує, котрі ростини пересаджувати. Коли ростину разом зі землею виберемо легко з вазонка і побачимо, що коріння так розрослося, що розкладається під самою стінкою вазонка, тоді кінце треба ростину пересадити. Вибрану з вазонка тримаємо лівую рукою, а правою при допомозі затятого паличка розплутуємо корінці, надто розрослі відтинаємо, отрясаємо легко з землі, а відтак пересаджуємо, як вище сказано. Коли корінці надігнали, треба обтяти ті всі гнилі частини, землю обтрясти (бо вона є сильно заквашена), посипати потовченим деревним вуглем і пересадити до меншого вазонка, а щойно коли ростина відживе, пересадити до більшого. Довгих, нерозгалужених корінців не треба обривати.

Ростини підлягають ріжним недугам, яких причини можуть бути ріжні. Коли молоде листя є жовтаве і слабе то причиною цього може бути або за мало поживи, або сонце, або зіпсуте коріння. Коли є за мало поживи, то пізнати по сіті коріння, яка окружає землю, вибрану з вазонка. Тоді треба ростину пересадити до більшого вазонка. Колиж мало сонця, то дуже легко порадити, присуваючи до світла. Коли однак зауважаємо, що земля по вибранні з вазонка є мазка, а при цьому немало вониюча, корінці перегнилі і бурі, то певно ростина була неправильно підливана, раз за мало, раз за багато. У вазонку витворилися кваси і ці нищать корінці, або може і земля була зле дібрана для ростини. Тоді обриваємо перегнилі корінці, а ростину пересаджуємо. Коли корінців обриваних багато, тоді треба притяти і часть корони. — Ростина вяне, бо або має за мало води, або за малий вазон, так що коріння не з сили достарчити води цілій ростині.

Коли листя зівяло тільки задля браку води, не підливати ростини, лиш спершу добре скропити, потім прикрити мокрою шматинкою і аж опісля добре підляти. Коли ростина витворює менші листки чим до тепер, то певно є слабо відживлювана, тому треба 2—3 рази в тижні підляти течю відживчою, однак не з більшим процентом солей. — Листки чи їх кінці буріють і сохнуть, коли в кімнаті або за сухо або за тепло. Часами бачимо на молодих листках бурі плями, вони повстали від спалення сонцем. — Пліснь усуваємо частим змиванням і держанням в су-

хому місці, де є продув, однак на сонці. Білу пліснь усуваємо змиванням водою з сірчанім квітом (1 л води + 1 ложка сірки). Брунатно червоні плями є також від грибка; тоді таке листя треба обривати і спалити, а цілу ростину змити літною водою з сіркою. Коли галузки чорніють і завмирають, треба таку галузку втяти, а решту потягнути мшаниною і воску + 1 живиці.

О. Л.

Др. СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

РУХАНКА І СПОРТ

(Іх гігієнічне значіння для організму жінки.)

В останніх часах зайшла поважна зміна в поглядах на потребу руханки і нового фізичного виховання жінки. До недавна уходила жінка серед вищих і напіваристократичних кругів за слабе й піжне сотворіння, а серед широких мас працюючого народу за робочу машину. Фізичним розвитком жінки ніхто не цікавився, і коли мужчина старався своє тіло зробити сильнішим і зручнішим, жінка, замкнена в своїй хаті, між домашною крутаниною і дитячим ниділа морально і фізично. Нині вже всі народи культурного світу признають потребу, а то й копечність руханки і спорту для жінки, а що раз більші досягнення жіноцтва в тій ділянці потверджують правильність такого погляду і здатність жінки до всіх галузей фізичних вправ. Всетаки у нас часто чується закиди проти них, а навіть рішуче негодування. Очевидно, всі тоті закиди перестарілі і виходять з кругів, несвідомих значіння і потреби фізичних вправ для жіночого тіла.

Звідки пливе потреба фізичних вправ загалом? Які з них користи для жінки? Чи і яку шкоду можуть принести її організмові? Це питання, на які найдемо відповідь, пригадумуючися над будовою і функціями жіночого тіла і над фізіологічним завданням жінки.

Тіло жінки, так як і мужчины, підлягає тим самим правилам будови і функціям. Так як він, мусить і вона дбати о здоровля, силу, зручність і красу, до чого мож дійти тільки гармонійним розвитком всіх частей тіла, а цю гармонію можна осягнути через фізичні вправи, працю над собою. Мязи — орган руху і найріжніших чинностей, від вправ розвиваються і кріпшають та надають тілові ядерности, сили і краси. Вони завідують механізмом віддихання і через їхню справну працю легені, добре перевітрувані, стають відпорні проти чахотки та інших недуг. Серце і кровні посудини це також мязи, а рух організму впливає на їх працю і розвій. Кормовий провід і його праця залежні у великій мірі від мязів черевних покрив, які через вправи кріпшають і своїм натиском посувають поживу, що находиться в кишках. Усі ці органи, як бачимо, фізичні вправи розвивають, уліншують і надають їм силу та відпорність. Зanedбання ослаблює мязи, вони зникають, а на їх місце осідає товщ, який затирає гнучку лінію і форму, а організм робить слабим, отяжілим та незручним.

Найважнішим є вплив розвитку черевних мязів, миски та удів на жіночі полові органи та їхні чинности. Тут виступає у жінки головна ріжниця від організму мужчины, тут лежить найважніша потреба фізичних вправ. Миска, це кістний перстень, укріплений і вистелений в'язлами (ligamenta) та м'язами. Від переду накрита черевними м'язами, опирається на удах,

До о. Дра Вергуни

Підчас побуту нашої трупи в Сокалі купила я в „Нар. Торговлі“ „Кальотріке“ проти випадання і на поріст волосся. По місячній курації моє волосся не то що перестало випадати, та ще гарно відросло. З вдячності поручаю „Кальотріке“ кожній жінці як одинокий і певний середник, а Вам сердечно дякую.

СТЕФА СТАДНИКІВНА.

а дно її становлять мязи межикрочка, на яких опирається мочова цівка, піхва з матицею та відходова кишка. Від сили цих мязів залежить удержання полових органів в їх природному положенні, як в часі спокою, так головню в часі вагітності, а від їхньої праці залежить велика часть породової чинності. Вправні, еластичні та сильні мязи прискішують та улекшують порід, не прориваються так часто як слабкі. По породі вони піддержують матицю і не дають їй усуватися, випадати, та пересуватися, з чим так часто стрічаємося у жінок. Мязи удів, бедер та стін миски піддержують її положення, завідують її рухами та рухами удів. Вправи тих мязів крім зміцнення та укріплення полових органів, причиняються до їхнього правильного заосмотрення в кров, а тим самим усувають застої, які є причиною різних жіночих недуг.

Мабуть чи не найважніші для чинностей жіночих полових органів є черевні мязи. Вони, крім свого значіння для віддихання і травлення, мають вплив на устанвлення матиці та її працю в часі породу. Вже в часі місячки мязи черевні корчаться, натискають на матицю та влекшують відплив крові. В часі вагітності матиця поширюється, а нахочаючи найподатніше місце на передній стіні живота, випуклює її. Коли мязи сильні, вони піддержують тоту стіну та помагають їй розширятися на боки і до гори. Коли-ж вони слабкі, піддаються натискові, матиця опадає наперед і в долину і так повстає обвислий живіт. При породі такі розтягнені і слабкі мязи не пруть добре і та лиха їх праця припізнює,

уподібнення жінки до мужчини. Навпаки, він старається зробити жінку ще більше жіночою і здібною до виконання свого фізіологічного завдання. Крім

Вежа „Рівновага“ спортивного кружка „Скуд“ у Львові

цего надає їй сили та здоровля, а тілові краси, еластичності і зручності.

Дальший пересуд, з яким стрічаємося, це страх перед ушкодженням при вправах. Очевидно, не ходить нам о форсовні і карколомні штуки, які так само

Вправи спортивного жіночого кружка „Скуд“ у Львові

а навіть унеможливилює порід. По породі такі мязи не корчаться як слід і не піддержують кишок, через що вони усуваються в долину. Це є причиною численних терпінь у багатьох жінок, які родили. Вони терплять на шлункові забурення, болі і корчі та запертя стільця. При тім живіт зовсім тратить свою форму, а його стіни поморщені і зівялі звисають до долу. В пізнішому віці укладається на ньому й на удах маса товщу і так пропадає краса і здоровля жінки.

Недостаточна праця і слаба піддержка мязів у дівчини є причиною забурень при місячці, болів та нервових обаявів.

Як з цього слідно, чинності полових органів жінки вимагають цілого ряду сильних та еластичних мязів. Тому вони вимагають руханкових вправ і спорту, що їх розвивають і скріплюють. Так отже хибний є погляд деяких людей, що спорт стремить до

можуть пошкодити мужчині як і жінці. Однак правдою є, що хвора жінка не може вправляти. Недуги серця, легенів, а головню полових органів роблять її неспосібною до спорту. Жінки з гудзами і наростами на полових органах, а головню жінки по породах, із слабкими мязами дна миски можуть в часі вправ наразитися на випадення матиці чи піхви або їх переміщення. Натомість не станеться це ніколи здоровим жінкам, ані дівчатам. У них вправи тільки зміцнюють мязи і зараджують подібним ушкодженням в майбутньому. Рівнож шкідливо можуть впливати вправи в часі місячки або вагітності, особливо для тих, що не привикли до вправ. Тому й закаується на той час.

Так отже кожна здорова жінка повинна звертати пильну увагу на свої мязи і дбати про їх скріплення і розвиток. Через фізичне виховання провадить шлях до оздоровлення одиниці і загалу.

МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ,

ШОВКОВІ, ПОЛОТНА "ІН".
ПОРУЧАЄ НАЙСТАРША ФІРМА

СТАХЕВИЧ І АБРИСОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ

РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Для висилки передплати залучує адміністрація до цього числа поштові складанки та просить П. Т. Передплатниць о висилку біжучої передплати за третій квартал 1927., а залягаючих о вирівнювання залеглої передплати за попередні місяці.

ПРИПИСИ

Ракова юшка. Зварити росіл із костей і докладків до печені. На 6 осіб взяти 30—40 раків середньої величини, очистити, це значить витягнути із закінчення кадовба середущий платок разом з кишкою. Очищені раки сполокати і вкинути в окріп із сіллю і кропом, уважаючи, щоб не переварилися (варити до 15 хвилин від закипіння.)

Опісля виийняти мясо із лапочок і кадовба (шийки), а шкаралупки потовчи в мездірі. До камяної ринки дати ложку свіжого масла, вложити потовчені шкаралупки і душити під покришкою $1\frac{1}{2}$ год., підливаючи росолом. Потім вляти до усмажених шкаралупок решту росолу; $\frac{1}{4}$ л квасної сметани розколоти з ложкою муки, заправити юшку і разом заварити. До посудини вкинути шийку, мясо з лапочок, трохи звареного рижу і процідити ще за горяча.

Вишнева юшка. Очистити 2 л вишень зі спинників, сполокати, дати до кам'яної посудини, вляти тільки води, щоб прикрила овочі і зварити на мягко. Хто любить, може вкинути кусник цинамону і кілька гвоздиків.

Зварені вишні протерти крізь порцелянове цідило (ситко). Розколоти $\frac{1}{4}$ л квасної сметани з ложкою муки, заправити юшку, осолодити до смаку, а коли закипить, винести до пивниці. До цієї юшки можна подати бішкотики.

Потравка з курчат з яриною. На 6 осіб взяти тров курят, очистити, розібрати на частини, посолити, хай лежать $\frac{1}{2}$ години. Зробити засмажку з ложки масла і 3 дкг муки, зрумянити на булкову краску, та залати $\frac{1}{2}$ л студеної води. Коли грудки в засмажці розійдуться, процідити крізь ситко до ринки, вложити курчата і варити під покришкою.

Одну велику калярелу і дві моркви пократити в пасочки, відпарити, відцідити і разом з $\frac{1}{4}$ л молодого горошку вкинути до потравки.

Молоді бараболі. Старанно очищену з лупани бульбу змити в кількох водах. На 2 л молоді бараболі вляти $\frac{3}{8}$ л окропу, посолити, додати ложку свіжого масла, січеної зеленої петрушки або кропу і варити під покришкою. Недоварену ще бульбу відцідити і відставити на край плити, щоб в парі дійшла. Перед поданням на стіл обляти маслом з булочкою.

Легуміна (кох) з черешнями. Сполокати 6 дкг черешень, вибрати кістки і дати на сито. Трохи кісток потовчи і виварити в $\frac{1}{4}$ л солодкої сметанки. Потім процідити сметанку і покропити нею, 12 дкг тертої булки, вимішати і оставити, щоб напучувіла. Якщо булка булаб за суха, додати сметанки.

Втерти на біло 6 жовтків з ложкою масла і 15 дкг цукру, додати булку, черешні і шум з полишених білків. Всього легко вимішати і цю масу вложити до вимашеної товщом, та висипаної булкою ринки. Пекти $\frac{3}{4}$ год. Готову легуміну вкинути на полумисок і посипати цукром.

Легуміна з суніцями. Всмажити відповідну кількість налисників і пократити їх на смуги (паски), широкі на 1 см. Перед видачею на стіл вбити добре квасну сметану, осолодити до смаку і всипати свіжі, перебрані суніці. Горячі налисники уложити довкруги полумиска, а в середину дати вбиту сметану.

С. Мійська.

Терті ягоди. Рівну кількість суніць і мілкою цукру терти разом у макітрі маконом цілу годину. Коли добре втерті, всипати трохи (на кінець ножа) порошку саліцилового, втерти ще кілька разів і вляти цю масу до слоїка. Припорошити зверху ще трохи саліцилем, вже не мішаючи з масою і щільно зав'язати. Ці суніці тратьте вправді краску, але через цілу зиму задержують смак і запах.

К. Б.

Омлет з одного яєчка. Яйце розбити в склянці (склянка повинна бути звичайного розміру), додати дві ложки молока, трохи соли та дві ложки борошна (повні з верхом), добре розмішати, щоб не залишилося жадних кришечок і все мішаючи, потрохи доливати молока, аж поки склянка не буде повна. На сковороді, що має бути завбільшки мілкої тарілки, розтопити трохи товщу (масла або смальцю) і на дуже горячий товщ вилити все, що наколочено в склянці. Як один бік підсмажиться, треба ножом перевернути на другий бік. Можна смажити й на „Прімусі“, але тоді, щоб огонь не пік в одному

місці, треба сковороду пересувати або ще краще, підкласти під сковороду асбестоте коло.

З. М.

МАЛИНИ

Варення з малин. На 1 kg цукру взяти $\frac{1}{2}$ kg гарних, сухих, неперезділих малин, шпилькою вибраних старанно з корінців і червачків. Цукор порубати на дрібні кусники, вложити до ринки, вляти дві малі склянки води і поставити, нехай завариться сируп. Зібрати з него шумовиння, а коли він стане прозорачний, згусне і заперлиться, тоді вкинути малини, нехай варяться, спершу на більшому а відтак на меншому огні. Шумовиння треба збирати цілий час дуже старанно срібною ложкою, уважаючи, щоб малин не подусити. Коли малини вже зовсім вишумовані, а сируп достаточного густий (можна це пізнати по краплі, яка взята на ніж, гусне і вільно спадає), треба їх відставити, бо вони вже готові. Вистуджені зложити в слоїки, але перед тим треба малини вибрати, а сируп перецідити через ситко, щоб не було кісточок.

Малиновий сок є найбільш улюбленим задля свого ароматичного запаху та всестороннього вжитку. Подаємо простий але випробований спосіб його варення. Гарні зрілі малини всипати до поливаного або камяного горшка і потолочити ложкою. Цей горнець разом з малинами вставити до великої ринки з горячою водою і поставити в тепле місце на дві години. Як вода вистигне, малини пустять з себе сок. Тоді сок відляти та перецідити через полотняний мішочок. На літру соку взяти 1 kg цукру, порубати його на дрібні кусники і наляти цим соком. Коли цукор розпусниться, поставити на кухні і варити, шумуючи дуже старанно срібною ложкою. За кожний раз, коли сок закипить, відсудувати ринку на бік та варити від закипіння 20—25 минут.

Потому зняти сок з вогню і зливати його до чисто вмитих і дуже сухих фляшок, добре закоркувати та переховувати в сухому, холодному місці. Добре також зробити найперше густий сируп з цукру і щойно в цей сируп вляти сок та старанно його шумувати.

ВИШНІ

Вишні (чорні). Вибрати великі, чорні вишні (звані еспанські) перебрати старанно, сполокати зимною водою та вибрати кістки шпилькою або перцем так осторожно, щоб не порозривати вишень. Потому зробити густий сируп, беручи на $\frac{1}{2}$ kg вишень $\frac{3}{4}$ kg цукру. Всипати вишні на киплячий сируп і смажити безпереривно, шумуючи спершу на сильнім а відтак на слабшій огні. Коли все добре закипить, відсудити ринку на бік та легко нею потрясати, щоб вишні рівно смажилися. Смажити пів години. Потому відставити, а на другий день знову дати на вогонь, щоб сируп згустів. Густоту сиропу спробувати на зимному ножі. Коли кропля сиропу, пущена на ніж, спадає вільно й гусне — вишні готові.

Вишні до легумін треба смажити довше; тоді беремо $\frac{1}{2}$ kg цукру $\frac{1}{2}$ kg вишень і смажимо поки не згуснуть. Вистуджені складаємо в слої та обв'язуємо пергамяним папером. Переховуємо в сухому і холодному місці.

Вишняк без спирту. До великого, широкого слоя всипати верству зрілих свіжих вишень, відтак верству мілкою цукру, на це знова верству вишень і верству цукру, аж до третього слоя. Кожна верства вишень має бути груба на три пальці а верства цукру на два пальці. Потому зав'язати слій альбуміновим папером і поставити на вікні до сонця. По 7-мих місяцях зляти плин, який витвориться з вишень, перецідити через чистий платочок, зляти до фляшок, закоркувати і сховати до пивниці. По десятих місяцях є це добрий вишняк до пиття, а чим довше стоїть, тим ліпший. — До вишень, які лишилися, наляти доброго чистого спирту, а по двох тижнях будемо мати дуже добру горівку, яку треба перецідити через білу флянелку, перефільтрувати і зляти до фляшок.

На 1 kg вишень беремо звичайно 1 $\frac{1}{2}$ kg цукру.

ЖАДАЙТЕ
У ВСІХ КООПЕРАТИВАХ І КРАМНИЦЯХ
„МУТА“
МИЛО ОДИНОКОЇ УКР. КООПЕРАТИВНОЇ
ФАБРИКИ ЦЕНТРОСОЮЗ

Семинаристка з укінченням III. рок. пошукує заняття до помочі в дома. Може уділяти лекції, знає шиття і всякі ручні роботи.

Ласкаві зголошення до адміністрації „Н. Х.“ під „Семинаристка“.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Возможна довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Возможна довжина коротких штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блужки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портієри, капи, накидки, подушки і всі інші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2	125 „	1/8	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх чужих. Хоронить жінку перед неміттю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. Акратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50—, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл.
на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. долари.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kolomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galicia Europe.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий,
науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізковіші відомості у всіх галузях науки й життя. Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журнал беруть участь найвидатніші науково-літературні сили.

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб., 25 коп.
3 міс. 1 карб., 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручав свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільше вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілості й часті, вишивані сорочки, блузки, прикраси домашнього урядження і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ

СУКОНЬ І БІЛЛЯ

ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.
Години прийняті: від 8—1 і 3—6.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ САТИРИ І ГУМОРУ

„З И З“

Пребагатий змістом ядраної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. З днем 1 мам вдалося редакції заангажувати до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/1. — Чвертьрічна передплата тільки 3.50.

ПОШИРЮЙТЕ

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикетуська 33.

Ціна ч. 7—8. (подвійне) зол. 3.—.

число. 9.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

7

9

2

7.

Б.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділ 10.— 30л.

Вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий,
науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізніші відомості з усіх галузів науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили.

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп.
3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

ПРИЙМАЄТЬСЯ
ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис
для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал виносить 7 зл., на піврік 14 зл., для Америки й інших країв 4 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах у дотичній валюті (в дол., чеських корон., франках і ин.)

„СВІТ“ повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.
(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети,
що нас очернюють, оббріхують і радіб нас
розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю
і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

„НОВИЙ ЧАС“

одинокий ілюстрований, популярний
часопис, виходить 3 рази в тиждень.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. долари або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОЇ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛІВСЬКОГО Ч. 15.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3-50 зл.

„ „ „ за границею 0-50 ам. долара.

На бажання висилається оказові числа!

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, ВЕРЕСЕНЬ 1927.

Ч. 9.

ЗМІСТ: Др. Грицай: Поклик в справі ювілейного дару для Ольги Кобилянської; К. Б. Народні вишивки, народна ноша; Дві виставки українського народного мистецтва; Клявдія Бобикевич: У Ольги Кобилянської; Збирання матеріалів для біографії Лесі Українки; Другий курс інструкторок на села; З гуманітарної діяльності Союзу Народів; Ріжні вісти; В справі зїзду жіночих промислових кооператив; Здеградована Венера з Міясту; Під осінь; Моді; Роботи; Др. В. Ю. Кисілевський: Жінка в Канаді; Земельний Банк Гіпотечний; Берізка: Як заховати красу, свіжість і молодість?; Господарська частина (Далі, Трускавки); С. Мійська: Приписи; Ради господарям; Переписка Редакції.

ПОКЛИК

У СПРАВІ ЮВІЛЕЙНОГО ДАРУ ДЛЯ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

У вересні ц. р. буде весь культурний український світ обходити святочно ювілей 40-літньої письменницької діяльності Ольги Кобилянської, найвидатнішої письменниці Буковинської України та одної з передових жінок в історії духової творчості України взагалі. Те, що Ювілятка вложила у скарб нашої культури протягом важкого сорокліття своєї невипущої, все найвищими ідеалами кермованої творчої праці — це нині дорогоцінне добро нашої духовості, прикраса українського письменства та живе джерело духового підйому для громадянства України на всіх просторах нашої Рідної Землі. Не тут місце розбирати подрібно все те культурне багатство, яким обдарувала нас письменниця Кобилянська, верстаючи від самого початку в трудних життєвих обставинах свій творчий шлях. Пропамятне значіння творів Ювілятки в переломову добу культурних і визвольних змагань України — зокрема ж українського жіноцтва — оцінила вже з належним признанням історія нашого новітнього письменства, і її завданням буде вести цю працю далі. Тут нам годиться зазначити тільки те, що сороклітній творчий подвиг Ольги Кобилянської зв'язаний тісно з нашою боротьбою проти духової темряви в народі, проти духового і матеріального порабощення української людини, проти перегнаних традицій невольницьких століть нашого життя, особливо ж у відношенні до українського жіноцтва. Хоч усе на сторожі ідеалів найвищої, чисто творчої краси, не забувала громадянка Кобилянська ніколи про найконечніші, духово-просвітні потреби в шарах суспільних низів народу. Вона, авторка героїської пісні про мужицьку „Землю“, працювала і творила для їх культури і просвіти з пожертвуванням усіх сил свого великого таланту, і стоїть нині як Каменярка на шляхові до Поступу й Волі гідно побіч Івана Франка.

Тим то, Українська Громадо, годиться нам піти до грядучого свята нашої письменниці як до національного свята і єдиненими рядами дати на очах культурного світа доказ того, що ми Українці — зріла нація, яка вміє гідно шанувати творців своєї найвищої культури. Це наш національний і наш святий обов'язок. Бо саме нині наша письменниця живе в румунській займанщині в найтяжчих матеріальних обставинах, перебула дуже тяжку недугу і після сорокліття страдницької праці не має навіть власної хати. Літами цілими тиняється авторка „Царівної“ і „Землі“ по свояках, а тепер проживає як комірниця

в сутеринах, просто вбивчих для її здоров'я, і мусить в такій страшній невідгоді продовжувати свою творчу працю. Отже годі нам сьогодні дивитися безчинно на те, як найбільша сучасна письменниця 40-мільйонного народу України шукає притулку у своїх і дихає повітрям сутеринів як комірниця, бо не має власного даху над утомленою головою. 40-мільйонний парід України чей в силі спромогтися на те, аби для своєї гордині, для Ольги Кобилянської в подяку за її 40-літній подвиг

ПОДБАТИ ПРО ВЛАСНУ ХАТУ.

А можемо й мусимо зробити це саме під теперішню хвилю, бо є нагода набути для письменниці скромний дімок в Чернівцях, із садком, на закупню якого треба ще суми **1000** (тисяч) доларів. Нагода виймова, бо виймово низька ціна — пізніше вона буде підвищена — а висота потрібної ще на це грошової суми не така то вже, щоб не могло її зложити все наше громадянство при добрій волі таї спільними силами. Речинець зложення цих грошей до кінця вересня ц. р.

Так спішімо організувати в цілім краю збірку на закупню власної хати для Ольги Кобилянської! Це буде найгідніший ювілейний дар Народу для своєї Світлоносиці. І найкращий пам'ятник жертвенності українського громадянства, того самого громадянства України, що зуміло подбати про власну хату для Івана Франка. Певна річ — в тяжкій матеріальній скруті, яку нині переживаємо, запотрібована жертва — поважна. Але чи не малою являється вона в порівнянні з тими мільйонами творчих думок, розсипаних Ювіляткою в її творях, якими будуть кормитися душі ще й найдавших поколінь України? І якою спасенною булаб жертва 1000 доларів, колиб вона змогла забезпечити нашій письменниці тепер, на вершинах її життя і творчості, свій власний куток, а з тим і змогу дальшої праці на славу духової творчості України?

Українська Громадо!

Зложити суму 1000 доларів на ювілейний дар для Ольги Кобилянської — це наша необхідна повинність з ідучим ювілеєм 40-ліття її праці. Кожний просвітний і культурний гурток в кожній закутині нашого краю хай береться на цей поклик організувати в своїй місцевості заініціювану збірку, а щодо окончного її переведення зволить порозумітися з Редакцією журналу „Жіноча Доля“ в Коломні, вул. Нова ч. 1., яка вже про справу поінформована.

Др. Остап Грицай (Відень)

НАРОДНІ ВИШИВКИ, НАРОДНА НОША

(Вражіння з поїздки по Румунії).

Останній побут на Буковині дав мені знову нагоду подивляти красу народнього мистецтва.

Що за буйна різноманітність в народних вишивках! Не можна прямо налюбуватися піжністю прегарно дібраних красок, — всюди видно око мистця, що вистерігається крикливих ефектів, а любується в гармонії. Яка точність у виконанні! Так сліпати, дзьобати голкою поміж тонкими, густими нитками, — а кільки думок, мрії і бажань вишито у ці малесенькі — рівнесенькі хрестики, які наче моргають і говорять до нас!

Сорочки з околиць Чернівців мають свій особливий вигляд, часто вишивані вони пацьорками, — головню рукави, які бувають широкі. Дуже мозольна праця!

З осібна-ж не находжу слів, щоб описати красу вишитої сорочки з околиць Хотина, Окниці, в Бесарабії. Людина німе на вид цих взорів, гармонії красок, і цієї величезної праці! На густому, взористому полотні, вишито волічкою малюсенькі хрестики. Цілі нарамники, потім широкі уставки, далі скісні вишивки на цілих рукавах, які йдуть аж до дуди (маншету). Все це з різних взорів, себто — інший взір нарамника, інший на уставках, інший на рукавах, ще інший на дуді! Часто вживають там до вишивання срібла та золота, що перебрали від Молдаван. Бесарабці одинокі, що вживають золота та срібла до вишивання білля. Ціла така сорочка складається з 7—8 різних взорів, які не мають з собою нічого спільного, крім красок, — а всетаки у найбільшій гармонії та симетрії.

В цих околицях по селах виробляють прегарні килими, хідники, з чистої вовни. Різняться вони від молдаванських своєю неописано гарною орнаментикою, ніжністю красок, підчас коли молдаванські переважно з цвітистими узорами, та небувало різкими красками.

*

Звідки це багатство краси у вишивках і народній ноші?

Наш нарід з давен-давня затурканий, гиблений, жив своїм життям, повним кривд, терпіння і недостатків, і украшував собі його власними силами. З невичерпаного джерела його мистецької душі плили його пісні і вірші, в яких висказував свою тугу й жалю; а вроджена жадоба краси спонукувала його оточити себе гарними предметами, при найменшій видатку гроша, якого в него все бракувало. Так і повстали ці вишивки, в яких тільки принади, поезії, гармонії мотивів і красок; нарід не жалював ні труду, ні часу на окрасу своєї ноші, хочби це була й буденна сорочка.

Але в останньому часі я завважала много змін у народній ноші. Уставки на жіночих сорочках з різними узорами, щоб менше праці, на мужеських зовсім зникають. Мужчини зачинають одягатися в куповані кашкети, блузи, куртки, оксамітні штани, — на місце матеріялів домашнього виробу. Фабричними матеріялами заступають домашні вироби, які небагом зовсім щезнуть. Грозить небезпека втрати народної ноші на усіх частях української землі, а цьому запобігти, є завданням нашого передового жіноцтва.

Хочу оце навести, як з подібним фактом бореться інший нарід, що хоч іншого походження, але своєю пошею подібний до нашого, — це Румуни.

Подібно, як в нас, Румуни носять полотняні сорочки, вишиті у жінок і мужчин, подібні вишивки, краски, — лиш інший крій та полотно.

Полотно виробляють Румуни самі, дома, тільки прядиво купують, — а виходить воно з їх варстату не раз таке тонке, прозачне, та піжне, як павутина! Воно звється боранчук, є всякої якості, густіше, тонше, але дуже сильне й трівке.

На такій препіжній тканині Румунка вишиває

свої вишивки, переважно гладдю, хоч любить і хрестиком, та шнурочком. Мужеські сорочки, довгі до колін, вишиті на цілих грудях, почасти й на плечах, ковірі, рукавах, а також долиною на сорочці. Жіночі сорочки мають такі самі уставки як наші, але є околиці, де зашивають цілі рукави; а навіть декуди носять вишивані полотняні спідниці; праця, що триває не раз цілі місяці! Чого в нас мало, а там у найбільшій виборі, це мережки; ними спонюють теж між іншим, подібно як в нас, півки при мужеських і жіночих сорочках, при фартушках, і т. п.

У полудневій часті Румунії, де нарід займається плеканням шовковиці, селяне мішають шовкові нитки зі звичайними купованими, і тчуть полотно дивної краси. Легенькі, прозачні, блискучі, блідожовтої краси, добрі до прання.

З такого полотна виробляють завої на голову, шалі, рушники, з прекрасними узорами, та мережками; їх уживають до прикраси хат, як портіери, до вікон, образів, і т. п.

Щоби піднести в очах населення вартість народного одягу, зберегти його, збагатити та оживити народний промисл, румунська королева ходить майже все в народнім строю, а за нею цілий великий двір. За її приміром, на всі народні великі маніфестації, свята (цих не налічивби!), паради, королівські балі, всі дами двору, аристократки, носять народний стрій. Що за чар, — що за неописана краса, в цих вишуканих вишивках, мережках... Найкращими красками... З найтоншого боранчуку, шнюють собі з него також і модні сукні, прикрашені кружевом, або мережками. Кожна румунська хата (інтелігента) прикрашена народними килимами, вишивками, рушниками, доріжками, серветками. Нічні сорочки, мужеські, діточі, — усе народні, — вони дуже гарні, притім тривалі та дешеві.

Переїзджачи через Букарешт, я вступила до крамниці людових виробів. Малі сорочечки діточі, великі для дорослих, рушники, фіранки, портіери, серветки, доріжки, скатерті, обрусі малі й великі, на 24 осіб, усе це вишиване, мережане селянками.

Що купити? Мої очі розбігалися зачудовані, я була безрадна, бо не могла рішитися... Там я бачила прегарні гerdани, та деревляні вироби, подібні до наших. Тарілки, касетки, коробочки до пудру, кавіця до серветок, вази, все мальоване та випалюване.

К. Б.

З І С В І Т У

Шість тисяч французьких матерей дістало медалі. В цих днях відбулася в Парижі урочистість роздавання „медалів французької родини“, нагороди для відзначення матерей багатьох дітей. Роздавано медалі золоті, срібні і бронзові, залежно від кількості дітей, 5—10. В Парижі є одна мати, що має 13 дітей, одна 11 дітей, і більша кількість таких, що мають по 10 дітей.

Жіночий рекорд в спорті. Miss Macdonald вийшла на шпиль Кіліманджаро, найвищий шпиль в Африці. Вона дійшла до висоти 19.321 стіп над поземом моря і побила в цей спосіб жіночий рекорд у висоті, в гірській туристичі.

Недавно померла італійська письменниця Матильда Серао (ур. 1856 р.) Писала новелі та повісті з життя жінок. Побіч літератури займалася журналістикою та брала живу участь в політичному житті.

Педагогічний конгрес в справі виховання та шкільного навчання скликаний цього року до Люкарно в Швайцарії. Темою нарад цьогорічного конгресу є: „Значіння свободи у вихованні. Беруть в ньому участь учені жінки-педагогі Пані Беатріс Ензор з Англії й пані Елісавета Роттен з Німеччини.

ДВІ ВИСТАВКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА І ПРОМИСЛУ В НЬО-ЙОРКУ

Вже рік тому назад бо в часі від 27 вересня до 2. жовтня 1926 р. відбулася в Нью Йорку у великій салі готелю Астор вистава жіночого мистецтва й промислу на якій, за стараннями Союзу Українок в Америці, улаштовано й українську кімнатку.

Виставу уладили американські жіночі інституції, які запросили до участі і жіночі організації різних емігрантських національностей в Злучених Державах. Вистава була величавою. Многі тисячі видців звиджували її що дня і мали що оглядати до пізньої ночі. Вистава обзнайомила ньюйорську і сторонню публіку з різними галузями промислу, та з інтересними речами мистецтва.

Хоча роботу зачато вже пізно, бо до останку не знати було, чи Українки візьмуть участь у виставі (з огляду на кошти), таки українська виставка випала найкраще з усіх чужинецьких. Се признавали й Американці й навіть чужинці, що мали свої будки. Наші громадянки в останній хвилі наслали таку масу дуже гарних вишивок, що можна було прикрасити видну частину вистави. Стільки було вишивок (між ними багато дійсно мистецьких) а також килимів та гуцульських виробів, що годі було все помістити. Через сім днів вистави змінювали вишивки, щоби нічого не уйшло уваги чужинців і Американців. Те все, що розставлено було в українській кімнатці красувалось здалека й манило око всіх прохожих. Причинялось до того і це, що дівчата, які були при будці, були в гарних українських народніх строях. Пребагато гостей зупинялось біля української будки та випитувалось про український наряд. Деякі речі, які були на продаж, публіка закупила.

Про джаржіння, яке зробила в Америці ця виставка нашого народного мистецтва свідчить признання п. Г. Геррімен в листі до секретарки „Союзу Українок“ пані Олени Лотоцької. Лист цей містили ми на сторінках нашого журналу в квітні ц. р. Тепер містимо з тої вистави знимку кіоску, яку ми недавно одержали від п. О. Лотоцької. Пані Лотоцька подала також до відома, що цього року в жовтні відбудеться така сама вистава теж в Готелю Астор, але буде додана концертна програма, що розходитись буде через радіо по всій Америці. Ця вистава триватиме

цілий тиждень. Крім цього Союз Українок в Америці старається заангажувати славного танцюриста Авраменка, який зі своєю школою робить тепер турне по Америці.

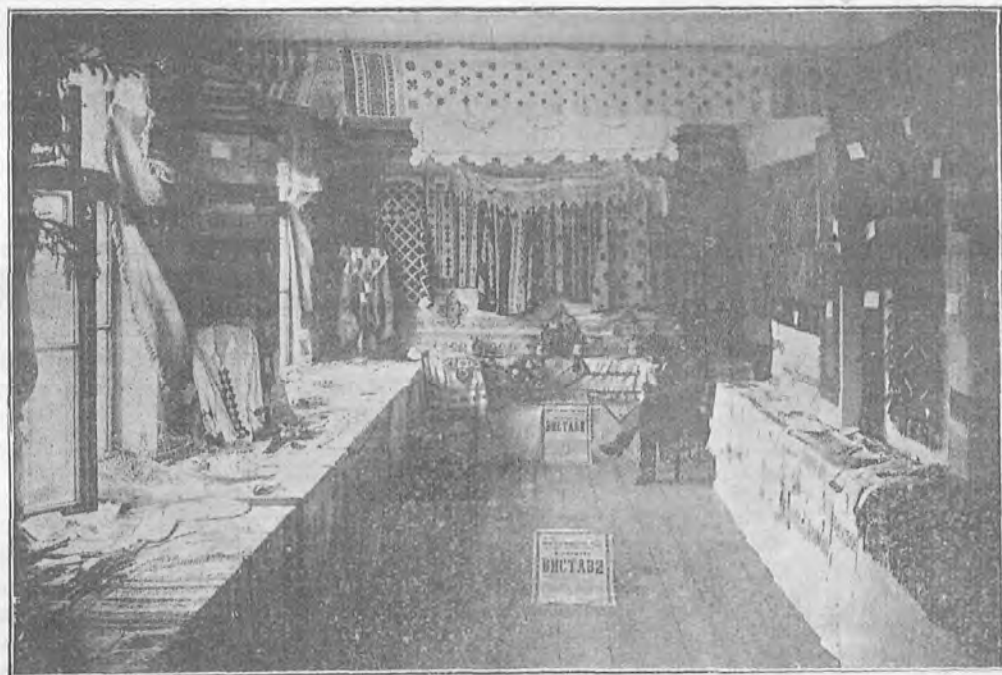
Виставка народних вишивок уладжена „Союзом Українок“ в Нью-Йорку.

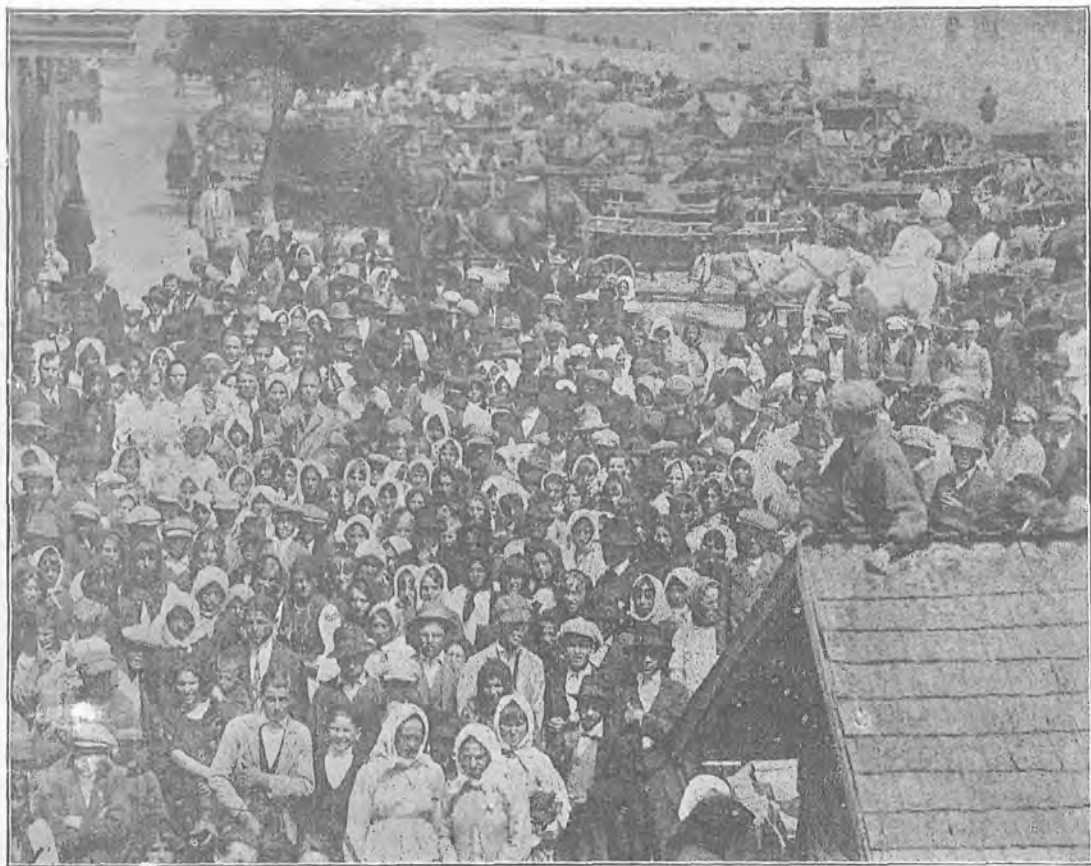
І ВИСТАВКА ДОМАШНОГО ПРОМИСЛУ В РУДКАХ

В перших днях липня відкрито в Рудках кількандневну виставку домашнього промислу рудецького повіту, яку з'організував з ініціативи Філії Сільського Господаря окремо на ту ціль зложений комітет.

Виставку уладжено, як це зазначив голова комітету о. Семен Кульчицький в своїй промові в тій цілі, щоб перевірити стан розвою домашнього промислу між українським населенням рудецького повіту, а через скромну пробну виставу причинитися до його піднесення й поширення, вкінці для плекання народної ноші.

Виставка народного мистецтва й домашнього промислу в Рудках.

Перед відкриттям виставки в Рудках в липні ц. р.

КЛЯВДІЯ БОБИКЕВИЧ.

У ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Далеко від гамірного жидівського центру Чернівців, у тихій вулиці *Eusebie Popovici 24a*, мешкає письменниця, з під пера якої вийшли: *Земля*, *У неділю рано зілля копала*, *Ніоба*, *Царівна*, *Людина*, *Через кладку*, *За ситуаціями*, *Вовчиця*, та інші жемчуги нашої літератури.

Письменниця вибрала собі мешкання майже на краю міста, куди не доходить разячий дзенькіт трамваю, гупіт і трасення авт, гуркіт повозок, а добродійна тишина сприяє мережанню нових творів, над якими Ольга Кобилянська безупинно працює.

При кожній нагоді мого побуту у столиці Буковини відвідую письменницю. І тепер вибралася я до цієї щирої приятельки моєї рідні.

Ще з Сучави, за часів діда Миколи Устияновича датується ця приязнь, а численна родина Кобилянських виросла з ще численнішої Устияновичів. Спільна народність, школа, привязання та дружба поміж членами родин так скріпили цей зв'язок, що хоча пізніші часи та обставини розлучили ці дві родини, то однак чулися вони наче споріднені дружбою минулих літ.

В часах, коли не було ще кордонів, Ольга Кобилянська любила заїздити до нас, наче до своєї рідні. Звичайно умовлялася зіхатися з тетою Ольгою Устиянович, її подругою юних літ — а гостина цих двох дорогих осіб була для нас родинним святом. В сільську тишину загоостили тоді довжкі ба-

гачки та дискусії — які не кінчилися. Темою була література цілого світу, всі галузі мистецтва, подорожі по світу, новини часу і спомини минулого... Вони згадували різні події, пригоди та особи, що живуть і що їх уже давно нема... Цих о много більше!!!!... Відпочавши день, два після подорожі, письменниця влаштувала свою кімнатку, розклала на столі папери та забиралася до писання. Запевнюючи, що ранним ранком найкращі думки, найбільша охота, писала вона непериваючи аж до спільного обіду. Над вечір любила йти на прохід. Ми вибирали звичайно дорогу, що запашинами гаями вела над Прут, якого сильний шум долітав аж у наші кімнати.

У погідні літні вечери, коли небо вибите тисячами зір... а з далі чути ридання сопілки, О. Кобилянська любила проходжуватися по білих стежках городу — або вслухуватися у звуки ясних ночей. Догадуючися, що письменниця снує свої творчі думки, ми ніколи не перебивали цих хвиль настрою та задуми.

— Знаєш, у вас набираю свіжих сил до праці! — казала мені часто. Останнього разу, 1918 р. як відїздила, обіцяла в слідуюче літо приїхати, і від тоді не змогла....

* * *

Доходжу та тішуся, що знова побачу ніжне обличчя з тими глибокими, сумними очима, почую спокійний лагідний голос. Вхожу до кімнати, де витає мене адоптована дочка письменниці п. Олена Панчук. Втім отвираються другі двері, й входить висока, вся в чорному, Ольга Кобилянська. Припадаю

КУРС ІНСТРУКТОРОК НА СЕЛА

Поширюючи свою організаційну працю на села, стрінувся „Союз Українок“ з потребою, виобразувати собі відповідних інструкторок, які могли б проводити в життя кличі жіночих організацій. Від кількох років повітові й сільські жіночі гуртки вимагали від Централі „Союзу Українок“ таких інструкторок, які переводили б чи то курс крою і шиття, чи то домашнього господарства, чи провадили діточий садок. „Союз Українок“ ангажував з початку до ведення практичних курсів фахові сили, але до ведення діточих садків підготованих сил не було зовсім. При тому практичні курси, ведені силами фаховими, не давали учасницям тих курсів крім чисто фахових відомостей, необхідних їм ще загальних відомостей. В 1925 році зроблено першу спробу курсу інструкторок. На тому першому курсі було записаних 24 учениць з різним освітнім рівнем і тому лише 4 з них відповіли всім вимогам, ставленим до інструкторки на село. Відповіли саме ті, які мали покінчену середню школу.

Розріст наших організацій вимагав чим раз більше сил, які могли б всеціло посвятитися організаційній праці і бути інструкторками для курсів на місцях. Нечисленні повітові організаторки, — хоч багато з них має добру волю — попри свої домашні заняття не могли багато часу присвячувати організаційним справам, а прочим бракувало відповідного підготування. Рівночасно цілий ряд молодих дівчат, які в більшості покінчили семінари чи ліцеї оставало без заняття чекаючи надармо на державні посади, а коли і діставала котра з них державну посаду то десь в корінній Польщі, де працювала серед чужих і для чужих. І до них саме звернувся „Союз Українок“ з закликом: „Ходіть працювати для своїх. Дамо Вам відповідну підготовку. Практичними курсами заробите собі на життя, а своїм знанням і щирим запалом для праці серед народу просвітите свої посестри на селі“.

Дня 15 січня 1927 року почався такий перший курс інструкторок для сіл. Програму його усталено

за порозумінням з тими установами, які зацікавлені в такій праці на селі, а саме „Просвітою“, „Рідною Школою“, „Сільським Господарем“, „Ревізійним Союзом Українських Кооператив“, „Захоронкою“ і „Трудом“^{*)}. Завданням курсу було підготувати інструкторки для ведення курсів крою і шиття і провідниць діточих садків. І тому на курс прийнято лише тих, які покінчили учительський семінар тому, щоб вони

Учасниці II. Курсу для інструкторок на села.

мали відповідне педагогічне знання, та відповідну загальну освіту, а далі до того, що від провідниць діточих садків вимагається покінчення учительського семінара. Програму курсу зложено так, щоб учасниці на протязі п'яти місяців, крім практичного знання крою і шиття, домашнього господарства та ведення садків обзнайомилися з усіма культурними і господарськими потребами села, з якими в практиці будуть стічатися.

Курс почався 15 січня і тривав до 2 липня ц. р.

до її руки, а вона веде мене у свою кімнату, де садить біля себе, та каже оповідати про всіх і вся.

Я знову випитую лише про неї, бо зачула що вона нездужала.

— Так, я була тяжко хвора в зимі, лікарі радили поїхати на купелі, щоби скріпити ослаблене серце. Вибираюся в Сербію до брата, як тільки одержу паспорт. Думаю також вихиснувати тамошні купелі та води. Коли не зможу виїхати, виберуся до Дорни, (купелева місцевість на Буковині) та опісля в Галичину. Так хочу ще раз подихати її зміцнюючим воздухом, набратися сил до викінчення моїх замів. Хочу ще раз відвідати моїх щирих друзів...

На мою замітку, що так погано не є, що вона збагатить нас ще не одною перлиною, вона обізвалася:

— Цего ніхто не знає, як я понад сили працюю, хоча чуюся ослаблена. Оце скінчила новий твір „Апостол черні“. Перша частина друкується у Празі*), другу коріую, третю переписую, а четверта вже черги. Спішу, щоби видати їх у Празі, поки наша еміграція має ще фонди на удержання своїх журналів. Зачуваю, що з кінцем цього року Чехи спинюють всяку допомогу чужинцям... Не маю навіть першої друкованої частини мого твору. Румуни не впускають! Ще маю на думці написати оповідання п. з. „Король Лір“ — сюжет з українського життя — і друге, якого наголовку ще не знаю. Відай не стане сил...

*) В пражському журналі „Нова Україна“ за 1927 р.

ЗБИРАННЯ МАТЕРІЯЛІВ ДЛЯ БІОГРАФІЇ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Постать і творчість Лесі Українки притягає щораз більше уваги істориків літератури та широкіх кол громадянства. В останніх роках появилася цілий ряд студій про неї та видань її творів. Вичерпуючої однак праці про ту визначну письменницю досі нема. Тим відраднішою являється вістка, що за ту працю береться зараз окремий кабінет при Українській Академії Наук.

За почином музично-етнографічного кабінету Української Академії Наук рішила У. А. Н. вирядити керівника тогож музично-етнографічного кабінету професора Квітку до Грузинської та Кримської республік збирати матеріали для біографії Лесі Українки. На теперішніх територіях тих республік Леся Українка довгий час проживала і там повстало багато її творів.

Подібні досліді будуть переведені також у всіх інших місцевостях де проживала та творила Леся Українка.

Програма курсу обнімала предмети загальнообразуючі і фахові.

Загальнообразуюча частина обнімала такі предмети:

1) Організація жіноцтва — 1 год. тижнево, викладала п. М. Донцова.

2) Культурно-освітня праця — 2 год. тижнево, викл. М. Галушницький.

3) Ведення бібліотеки — 1 год. тижнево, викл. І. Квасниця.

4) „Рідна Школа“, — 1 год. тижнево, викл. Л. Ясічук.

5) Загальні основи кооперації, — 3 год. тижнево, викл. А. Гаврилко і М. Корчинський.

6) Гігієна — 1 год. тижнево, викл. Др. Д. Лежогубська.

Фахова частина обнімала предмети:

1) Практика в захоронках — три рази в тиждень під проводом учительки п. Яворської.

2) Крій і шиття — 10 год. тижнево і практика. — Ст. Монцібовичева.

3) Домашнє господарство, куховарство і огородинство 6 год. тижнево і практика. О. Пеленська-Ліщинська.

Управа курсу спочивала в руках п. О. Ріплевої, а адміністрацію і господарську частину курсу перенесли на себе члени Виділу „Союзу Українок“.

На курс зголосилося 26 кандидаток. З них 4 вислали філії „Союзу Українок“, а саме: Філія „С. У.“ в Тернополі, „Жіночий Кругок“ і „Жіноча Доля“ в Коломиї, філія „С. У.“ і „Просвіти“ в Бережанах та Товариство Українських жінок в Стрию.

З записаних 26 кандидаток покінчило курс 19, з того з дуже добрим вислідом 8, а прочі з добрим. Учасниці одержали посвідки „Союзу Українок“, що підготовані на інструкторки крою і шиття, а від Управи „Рідної Школи“, що відбули практику для провадження діточих садків. Курс візитували делегат Краєвого Товариства „Сільський Господар“ в особі члена Ради і візитатора п. Дра Коцюби і інспектор „Рідної Школи“ п. О. Попович.

Приміщення курсу не було вповні відповідне, але мимо старань годі було підшукати відповідний льокаль, як також годі устроїти бурсу для учасниць, що безумовно булоб причинилося до кращого використання часу. Учасниці курсу мешкали приватно, лише кухню провадили у власному заряді під проводом п. Пеленської, п. Соколовської та п. Панькевичевої.

В часі курсу приготували учасниці Шевченківський концерт з програмою підходящою для села, (концерт відбувся дня 10 квітня ц. р.), відбули кілька організаційних поїздок на села з членами Виділу „Союзу Українок“, а також відвідали Районову Молодечарню у Войнилові. Гостинне і прихильне прийняття курсанток, управою тої кооперативи, дало учасницям курсу нагоду познайомитися з веденням такої кооперативи та лишило милий спомин у всіх учасників тої поїздки. Учасниці курсу брали також участь в Красівім зїзді делегаток „Союзу Українок“ в днях 9 і 10 квітня, який дав їм змогу познайомитися зі станом і працею жіночих організацій в краю.

Святочне закінчення курсу відбулося дня 2 липня враз з виставою ручних робіт учасниць курсу. Працювала їх промова від „Союзу Українок“ п. Марійка Донцова та управителька курсу п. О. Ріплева, яка роздала теж посвідки укінчення курсу.

Курс приніс чималий грошовий недобір для „Союзу Українок“, тому що 8 учасниць курсу було зовсім звільнених від оплат, а 8 до половини. Недобір покрито з фонду бл. п. Ольги Басарабової та одноразової допомоги Товариства „Дністер“ в сумі 200 зл, і „Сільського Господаря“ в сумі 130 зл.

Негайно після закінчення курсу майже всі абсолювентки одержали при допомозі „Союзу Українок“ працю та розіхалися по краю провадити діточі садки. „Союз Українок“ старався розмістити їх так, щоб бо-

дай в початках абсолювентки курсу працювали під проводом і при допомозі досвідчених організаторок як пп. О. Кисілевської, Блажкевичевої, Конрадової, Весоловської, Касіянової, Кривачевої, Селезінкової, Савчаківної і інших. Це дає Головному віділові „Союзу Українок“ запоруку, що та праця принесе користь нашим організаціям та дасть працю і змогу прожиття поважній кількості жінок.

З ГУМАНІТАРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЮЗУ НАРОДІВ

І. ОПІКА НАД ЖІНКОЮ.

Найогиднішим злочином сучасности є, без сумніву, торгівля білими невольницями. Та запяте нішими справами людство дуже мало уваги присвячує боротьбі з тим злочином.

Недавно вийшла книжка славного французького репортера *Londres-a* п. з. „Дорога до Буенос-Айрес“, в якій він докладно оповідає, як відбувається торгівля жінками на ринках Полудневої Америки. І саме Польща є тою країною, з котрої вивозять чи не найбільше жінок на ринки Південної Америки, де їх навіть називають „Pollaccas“.

Щож робить людство, щоб протиділати тим злочинам?

Перед тридцятькітьма роками англійський пастор Кут (*Koot*) виповів війну на смерть і життя торговцям жінками. Мріяв він про новітний хрестоносний похід проти тих торговців, обіхав всі держави світу, конферував з королями, цісарями і їх жінками, всі вони дуже зворушувалися і обіцяли всяку допомогу. Але з того всього вродилася щойно в 1904 році дипломатична конференція в Парижі, яка не принесла рішучо ніякої користі. В 1910 році вдалося Куту стягнути знову до Парижа дипломатів на конференцію. Ця конференція прийняла цілий ряд ухвал, але держави не спіймалися з виконанням ухвал своїх дипломатів, мали „важніші“ завдання перед собою. Прийшла світова війна.

Щойно по світовій війні людство вернуло до поладження завдання оставленого йому Куту, якого він не міг вирішити. В статуті Союзу Народів вставлено в артикулі 23 окремий уступ, котрий до завдань тої великої міжнародної організації зачислив також і боротьбу з торгівлею жінками і дітьми.

В 1921 році скликано до Женеви окрему конференцію, котра уложила і ухвалила проєкт міжнародної конвенції в справі боротьби з тим огидним злочином. При Союзі Народів покликано до життя постійну Дорадчу Комісію, в котрій засідають представники одинадцяти держав і цілий ряд дорадниць від імені міжнародних та національних організацій опіки над жінками і дівчатами.

В 1923 році та комісія покликала до життя міжнародну анкету, котра мала ствердити і описати дороги торгівлі жінками. Як раз в біжучому році комісія під проводом американського делегата дра Сноу зложила Союзові Народів обширний звіт, який обняв більшу часть Європи і Південну Америку. Для того звіту працювало сотки жінок і чоловіків в різних краях Європи. Зібрано величезний матеріал та випрацювано цілий ряд статей як суспільного так і правового характеру. На черговій сесії Союз Народів займеться і тою справою.

Sl. P.

Ріжні Вісти

Сільсько-хліборобська вистава в Стрию відбується від 25 вересня до 2 жовтня ц. р. старанням стрийської філії Красного Т-ва „Сільський Господар“, стрийського „Повітового Союзу Кооператив“ і „Маслосоюзу“.

Вистава має бути оглядом усеї хліборобської продукції головно в стрийському повіті і має показати нашому селові усе, хочби із дальшого світу, що треба ввести у нас для поглиблення хліборобської і взагалі селянської культури.

Комітет вистави упорядковує відділи: 1) Ростиної продукції (колосове збіжжя, окіни, горина, овочі, трави, квіти, висіди навозових і інших досвідних піль, і т. п.). 2) Домашньої худоби (безріг, дробу, кріликів). 3) Сільсько-господарських машин. 4) Молочарства. 5) Усіх прочих засобів рільничої і селянської культури (пасічництво, ткацтво, килимарство, вишивки, деревляний, керамічний, дахівкарський промисл села, різні ремесла, сільсько-господарські видавництва).

Комітет вистави призначив для найкращих експонатів почесні й грошові нагороди і просить всіх заінтересованих зголошувати свій уділ у виставі на адресу „Повітовий Союз Кооператив, Стрий“.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ висилає на виставу свої експонати та буде мати там свій окремий відділ. Цим дасть змогу пізнати широким кругам населення висіди своєї дворічної праці, прегарні-мистецькі ручні роботи, примінені до усіх хатних прикрас й одіня та своє видавництво „Нову Хату“.

Нова Управа „Труду“. Управу у жіночій кооперативі „ТРУД“ у Львові обняла відома громадянська діячка п. Олена Охримович-Залізняка. Сподіємося, що під її умілим проводом ця корисна інституція буде гарно розвиватися і сповнить покладані на неї надії.

Міжнародний Кооперативний Конгрес в Штокгольмі. В днях між 15—18 серпня ц. р. відбувався в Штокгольмі XII. Міжнародний Кооперативний Конгрес, в якому взяло участь понад 600 делегатів від кооперативних союзів 37 націй, які об'єднують вже понад 50-ть мільонів членів. На конгрес прислали своїх делегатів також правительства деяких держав, Союз Народів і Міжнародний Уряд Праці. Разом взяло участь в Конгресі понад 1000 кооператорів.

На чолі австрійської делегації стояла Пані Фройндліх, член австрійської Національної Ради (Парляменту).

Рівночасно з Конгресом відбувалася виставка кооперативних часописів і кооперативної пропаганди, конференція про методи кооперативної пропаганди і виховання, сема міжнародна кооперативна літня школа та Міжнародна Конференція Жінок-Кооператорок. На тій виголошено між іншими такі реферати: 1) Що для господині ліпше, чи низькі ціни бв кооперативі, чи високі товарові звороти? 2) В який спосіб кооперація може допомогти до зорганізування спільного прання білля? 3) Нефальшовані споживчі товари і їх ціни.

Західно-українська кооперація була заступлена на Конгресі через делегатів Ревізійного Союзу Українських Кооператив і „Народної Торговлі“. На великій штокгольмській виставці зорганізовано теж окремий відділ західно-української кооперації. Кооперація Радянської України була заступлена дуже чисельно на Конгресі та взяла визначну участь у виставці. Взяли теж участь в Конгресі делегати української кооперації з еміграції.

На виставі преси і пропаганди мала Західно

Українська Кооперація свій відділ. Тут поміщено також графікон і альбом зшмук з праць „Союзу Українок“, який досі провадить працю в напрямі кооперативного освідмлення серед жінок. Для декоративних графіконів дала робітня „Нової Хати“ кілька рушників з українськими народними вишивками, які викликали велике зацікавлення та призначили у чужинецьких делегатів на Конгрес.

Літературні новини. Накладом видавництва „Ока“ в Коломиї появилися дві книжечки І. Зубенка „Княгиня Романова“ — історична повість з початку XIII. в. і „Зірка“, оповідання для молоді на тлі подій з нашої визволеної боротьби. Як вже з наголовків видно, в обох творах головну роль відіграють жінки-героїні: княгиня Романова і отаман Зірка, провідник повстанців проти гетьмана. Обі книжечки написані живо й інтересно і надаються на лектуру для молоді.

З СПРАВИ З'ЇЗДУ ЖІНОЧИХ ПРОМИСЛОВИХ КООПЕРАТИВ

Управа жіночої промислової кооперативи „Труд“ у Львові, порішила скликати в осени ц. р. Краєвий з'їзд представниць всіх жіночих кооператив та загалом українських жінок, що цікавляться цією ділянкою організації жіноцтва — в цілі взаємного порозуміння та об'єднання сил і праці.

Нашим завданням є зайнятися:

1) справою об'єднання жіночих промислових кооператив;

2) організацією продукції і збуту предметів народного мистецтва й домашнього промислу;

3) організацією торгівлі текстильних товарів, кравецьких додатків і галантерії;

4) справою підготовки фахових жіночих сил до самостійного ведення робітень, крамниць, та інших підприємств.

Щоб з'їзд в повищих справах належно підготувати, просимо всі „Труди“ на провінції, та загалом всі жіночі кооперативи із спорідненим кругом ділання, щоб вже тепер надсилали письмени звіти й статистичні дані про розвій і діяльність згаданих установ, та щоб висловлювали свої думки й побажання до справ, які мають бути обговорені на з'їзді.

Започаткуванням такого З'їзду хочемо піти на зустріч бажанню жіночих організацій, які на з'їзді „Союзу Українок“ в квітні ц. р. домагалися скликання такого з'їзду у Львові.

Надіємося на щирі піддержку з боку всіх жіночих кооператив, головно з боку всіх „Трудів“ з провінції, які вибираючи для своїх інституцій назву однозвучну з нашою, вже тимсамим хотіли висловити свою близькість до „Труду“ у Львові й підчеркнути спільність інтересів.

Всі письма просимо слати на адресу: „Труд“ Львів, Ринок ч. 39.

За Надзірну Раду:

Е. МАКАРУШКОВА

голова

М. БІЛЕЦЬКА

член.

ФРАНЦ ГЕС.

М.
(Нарис)

Було це одного пополудня. Якщо добре собі пригадую, о 5 годині.

Молодого чоловіка, про котрого тут буде мова, стрінув я в цукорні.

Він сидів сам один в сонливому сумерку малої цукорні і курив папіроску. Як лиш отвіралося двері, підніс він очі. Відтак ждав далше. Міжтим закупив він другу папіроску і розмірний рисував на мармуровім столі повільно і змуджено якісь букви.

Я не мав що робити, також і він мав доволі часу, отже я зачав його слідити.

Без труду міг я ствердити, що він залюблений.

Він записував стіл одною і тою самою буквою. Самі великі „М“, з чого можна було додумуватись, що тота, на котру він ждав, називалася Мія.

Нема в тім зовсім нічого дивного. Вона могла називатись також Маргарета. Але „М“ була неточна, натомість Маргарети бувають здебільша порядні, милі, трохи вигідні, але вони ніколи не спізняються. Вона могла називатись Марія. Але ні. Марії бувають на загал холодні, скупі на слова королеві. Точність це чеснота королів, отже можна сподіватись, що і королеві не будуть неточні. Магда? Ні. Магди бувають розумні, розважні дівчата; вони не називають собі стріч в цукорні. Вона могла називатись тільки Мія.

Хто їх не знає? Хто бодай раз в своїому житті не мав вже Мії? Є їх багато, але майже всі вони однакові. Вистарчить знати одну, щоби виробити собі осуд про інші, хоча б ми ні одної не пізнали основно. Одна має кучерявий волос, друга хлопичу підстрижку. Одна є легка, друга легша, але третя — тяжча. З одною далеко не зайдеш, друга робить з тобою, що — ти хочеш...

Але вибачте. Про молодого чоловіка я цілком забув.

Він зачав хвилюватись. Глянув на годинник і нетерпеливо підніс голову. В його очах блиснула звичайна постанова:

„Чекаю ще 5 хвилин“.

В дійсности чекав він ще 10 хвиль і з твердою постановою — чекав відтак ще далі.

В тім прийшла дівчина. Мила, запашна, незбен-тежена.

— Ви вже давно чекаєте? — спитала вона усміхаючись.

— Я тільки що прийшов, брехав він з недбалою легкодушністю.

З очей дівчини впав на нього холодний, ворожий погляд.

— Ви думаєте, що зі мною можна так поводитись?

— Як ви це розумієте?

— За 5 хвиль буде шеста година.

— Алеж бо й ви не прийшли точно.

— Справді? Що ви говорите? Може я маю ще й оправдуватись?

— Пощо? Кінець-кінців нічо не сталось. Головне, що ми вже тут, — пробував він її злагіднити.

Кінець діло хвалить. Добре, що ми все таки стрінулись. Все проче — дрібниця. Головне, що ми стрінулись.

— В заложенні може це бути й найважніше, — відповіла вона холодно — але можу вас впевнити, що це буде наша остання стріча.

Молодий чоловік курив в задумі папіроску. Була це хвилинка, повна напруження.

Я глядів на нього з погідливим співчуттям. Скільки гордості мають в собі ті молоді люде і яку дозу глупоти! Він готов тепер все попусувати. А що я сказав! З упертим рухом потягнув він папіроску і сказав байдуже:

— Прошу, як хочете.

— Не вірте йому, хотів я сказати дівчині. Чи не бачите, що він радби сказати щось цілком иншого?

Але я цього не сказав, а дівчина цього не бачила, або вдавала, що не бачить, що діється в серці молодого чоловіка.

— Ходім, сказала холодно.

Я був неспокійний о них обоїх. Але надармо. Вони вже піднялися і йшли в сторону виходу.

На хвилину ще стрінув я в зеркалі його погляд. — Не грай комедії, осле, кивнув я до нього в розпущі. Але вони були вже на вулиці.

А я зі всіх сил підняв на нього оба п'ястуки, що також цілком зрозуміле.

Бо тим молодим чоловіком був якраз я.

З мадярського.

З Д Е Г Р А Д О В А Н А В Е Н Е Р А З М І Л Е Т У

Це діється в парижському музею Лувру у відділі грецького мистецтва.

Кілька молодих жінок стоїть перед славною статуєю Венери й оглядає критичним зором цей класичний правзір жіночої краси.

— І це має бути ідеальна краса?

Дивіть тільки на цілі широкі бедра!

— Взагалі, що це за статуя. І з заду і з переду за багато. Повинна піддатися енергійній відтовщуючій курації!...

— А яка велика нога. З такою ногою неможливо гуляти черлестона!...

— І литка фатально груба!... Гарно виглядалаби ця богиня краси в короткій спідничці!...

— Ну, коротко кажучи, нема в неї жадної лінії і, якби зголосилася на якийсь конкурс краси, то її висміялиб.

Приклонниці сучасної лінії засміялися голосно, а мarmурова богиня споглядала на них з висоти свого педесталу нерухома, мовчазна, байдужа. Хоч хто знає? Аджеж жінці хочби й кам'яній, ніколи не байдуже, як критикують її вроду.

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

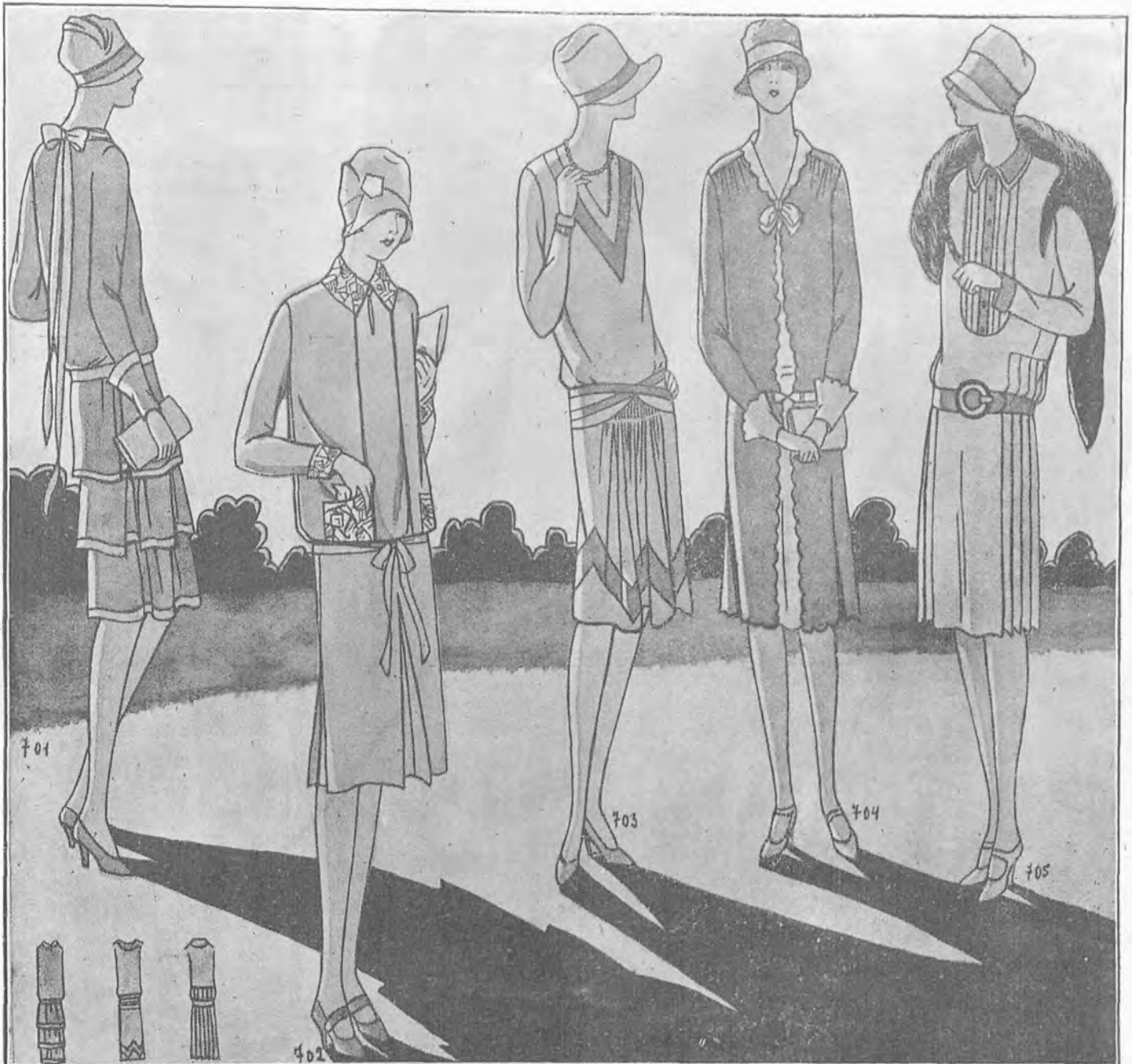
Фабрика килимів М. ХАМУЛИ
В ГЛИНЯНАХ

отворила від 1. березня 1927 для вигоди своїх покупців власний склад і продажу виробів килимових у ЛЬВОВІ,

Трибунальська площа ч. 1.

(проти головного входу до костела ОО. Єзуїтів.)

НА ПОСЛІДНІ ТЕПЛІ ДНІ

ч. 701. Сукня з Crepe Romain червоної краски, долиною рожева в три волянти. Оригінальний ковнірчик вязаний з заду. Пліси на волянтах та маншетах, як також має з переду та по боках вставлені пасок та ковнірчик з рожевої Crepe satin.

ч. 702. Сукня з легкої вовняної матерії, прибрана взористим матеріалом. Блузка творить з переду болеро, а спідничка морщена з переду в кілька рядків. Пасок зіпнутий на подвійну пряжку.

ч. 703. Сукня з зеленого шовку, прибрана темнішими стяжками. Спідничка морщена з переду в кілька рядків. Пасок зіпнутий на подвійну пряжку.

ч. 704. Елегантна сукня з гранатового тафту, інтересно витята в зуби. Перід сукні, ковнірчик, краватка та маншети з Crepe de Chine лілійової краски. Пасок зіпнутий на подвійну пряжку.

ч. 705. Сукня з рожевої Crepe Marocain з плісованими частинами. Пліси творять боки і зад спіднички. Камізелька з білої зеленої шкірки. З цього самого матеріалу ковнірчик, маншети та пасок.

ЩО ОБІЦЮЄ ОСІНЬ?

Kammgarn & Veloures — матеріали, оксаміти, чорні шовки.

Дзвонова форма і фалди в осінній моді йдуть згідно поруч себе.

Дзвонівій формі вже тому прикладають більше уваги, бо вона потягає за собою зміну силуетки. А щож можна більше хотіти від моди, як те, щоб вона змінювалася можливо як найчастіше, і то з успіхом?

Характеристичне те, що з появою дзвонів виринають забуті, або вертають до життя, призначені на смерть матеріали: гладкі та взористі кам'яни та велюри мають примінення до суконь, а також до плащів.

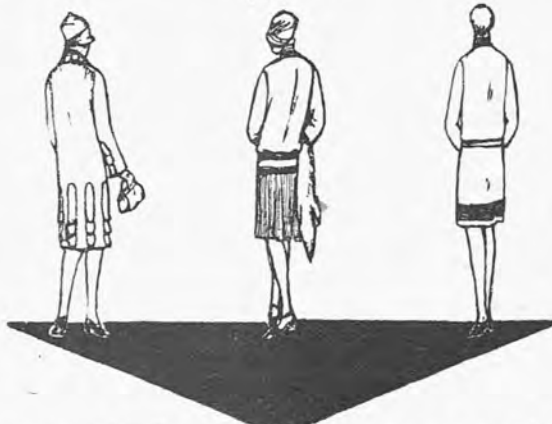
Велике значіння придають тепер вельветам і вельветинам, не лиш на туалети до особливих нагод, але також до частого ношення, та спорту.

В осінній моді чорна краска обіцює грати головну роль, — попелята дальше тішитися великою популярністю, а також *beige* лишається в моді.

Сукня з чорної *Crêpe Satin*, в новій формі крою, належить обовязково до гардероби на осінь.

Jumper-ова сукня знову святкує своє свято. Вона стала уніформом, — найбільш улюбленим одягом кожної пані. Її скромність, приміність, елегантність здобувають їй небувалі успіхи. Складається з двох або трьох частей. На теплі осінні дні вбирають пані блузку й спідничку, — на холодніші втягають ще

(Докінчення на стор. 17.)

ч. 706. Елегантний плащ з гранатового рипсу, прибраний долиною і на рукавах патками. Горішні патки лиш в двох третіх довжини пришиті, одна третя звисає вільно. Спідні патки лиш у насаді пришиті.

ч. 707. Скромна, але елегантна та оригінальна сукня з срібlistої *Стере де шіне*, прибрана стебнуванням та гузичками тої самої краски. Спідничка плісована, а на блюзці пришита з лівої сторони прикраса з джету абу штрессу.

ч. 708. Елегантна, дуже модна візитова сукня з тонкої вовняної матерії, багато прибрана тасьмою. Вставлений плісований перід з ясної *Стере де шіне*.

ПОЗІР!

ФАРБОВАННЯ ТА ТІНЕННЯ ФУТЕР ЛІПСЬКИМ СПОСОБОМ, КРАСКИ ГАРАНТОВАНІ, ЦІНИ НИЗЬКІ.
МАРІЯ ВОЛЯНСЬ А-ПАВЛЮК, ЛЬВІВ, УЛ. СОБЕСКОГО Ч. 12.
 ТЕЛЕФОН 17-04.

ПЕРЕХОДОВИЙ СЕЗОН ПРИНОСИТЬ ДЗВОНОВУ ФОРМУ ПОПРИ УЛЮБЛЕНУ СТРУНКУ ЛІНІЮ!

709

710

711

712

ч. 709. Сукня з вовняного матеріалу в простій формі, закинана з гори на діл на гузички. Прибрання сукні з фулярю в горішки.

ч. 710. Візитова сукня з попелятої Среге Satin ужитої на блискучій і матовій стороні. Вязаний ковнірчик з білої Среге georgette. Дзвонова спідничка морщена з переду, по обох боках.

ч. 711. Шовковий плащ до попередньої сукні, прибраний плісами з того самого матеріалу на матовій сторо-

ні. По боках легко зазначені дзвонові фалди. Піднесений ковнір, рукави долиною поширені.

ч. 712. Скромна вовняна суконка, прибрана стебнівками, які долиною перетворюються у фалди. На рамені велика шовкова квітка. Тому що в цій моделі більшість ліній біжить прямовісно, надається він дуже добре для грубших пань.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ

ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ

СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.

ОЛЬКА

**ЛЬВІВ
РИНОК 35.**

(біля Народн. Торговлі).

КОСТЮМИ ДЛЯ ПАНЬ

ТА ПЛАЩІ І СМОТРИКІВ

ч. 713. Практичний плащ для смотриків з гранатової попеліни. В поясі витятий довкола в зуби й уложений в глибокі фалди.

ч. 714. Плащ на дощ з взористою, імпрегнованою габардини, з раїяновими рукавами.

ч. 715. Плащ для пань і смотриків з англійського матеріялу, прибраний плісами з тої самої матерії та гузиками.

ч. 716. Елегантний плащик з каша, в блюзковій формі, багато прибраний стебнівками.

ч. 717. Темний оксамітний жакет, прибраний футром, і плісована спідничка з ясно-го вовняного матеріялу складаються на переходовий костюм.

ч. 718. Костюм з англійського матеріялу, на ковнірі та маншетах прибраний оксамітом. Спідничка уложена в фалди. (Блюзка з Crepe Marocain).

ч. 719. Спортовий плащ з каша. Шалевий ковнір перетягається через виріз

в ковнірі. Шаль має на кінцях вигантуваний оригінальний мотив.

ч. 720. Костюм з матеріялу одностайного шкотського. Спідничка уложена в два фалди по боках.

ч. 721. Жакет з гранатової дифитини та ясна спідничка з каша творять цей оригінальний костюм. Жакет (на взір маринарський) має золоті гузики і гальони на рукавах.

НАШІ СМОТРИКИ

І ДІТИ

723

724

725

726

727

722

732

731

730

729

728

ч. 722. Суконка прибрана морщенням, плісками з матеріялу сукні і оксаміткою, перетягнутою через ковнірчик.

ч. 723. Практична суконка для смотрика з попелятого каша прибрана стебнівками і різнобарвним паском. Спідничка уложена в два фалди.

ч. 724. Плащик у рагляновій формі прибраний стебнівками.

ч. 725. Плащик для малої дівчинки з рагляновими рукавами, в горі морщений.

ч. 726. Плащик для смотрика прибраний тасьмами і гузиками.

ч. 727. Елегантна суконка для смотрика. Прибрана з плісок того самого матеріялу. Хінський ковнірчик вязаний на стяжечку. Спідничка уложена в фалди.

ч. 728. Практична суконочка з матеріялу в крати; ковнір білий, а краватка і пасок у живій красці.

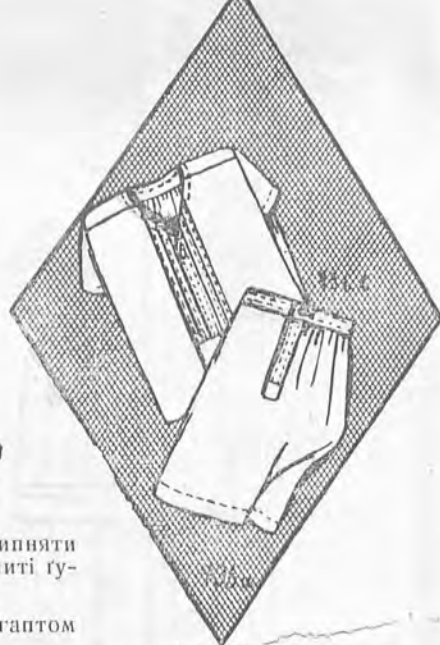
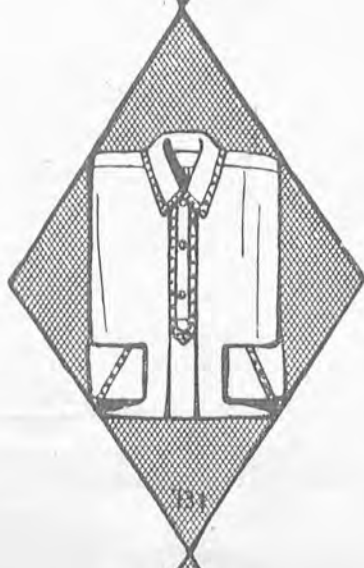
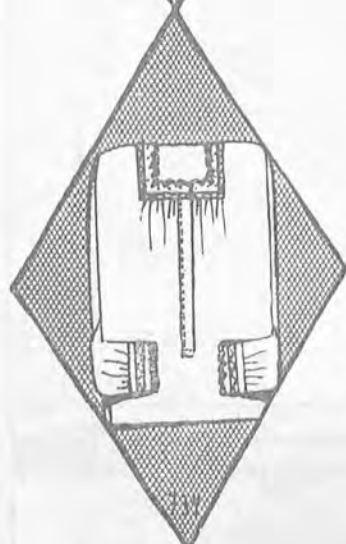
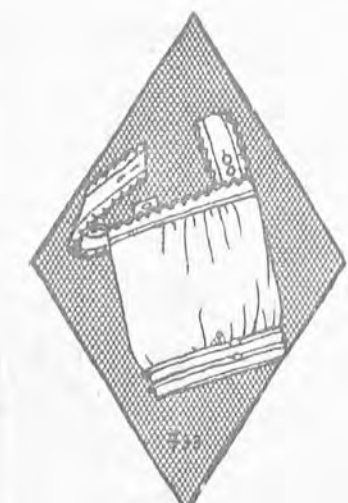
ч. 729. Маринарський плащик для малого хлопчика прибраний стебнівками.

ч. 730. Маринарське убранко для більшого хлопчика, з гранатового шевйоту. Ковнір і маншети з гранатового полотна, нашиті чорною тасьмою. Чорна краватка.

ч. 731. Рагляновий плащик для більшого хлопчика, прибраний стебнівками.

ч. 732. Убранко з ясного вовняного матеріялу; на ковнірці, маншетиках, пазусі та долиною блюзочки вишивка.

БІЛЛЯ ДЛЯ ДІТЕЙ І СМОТРИКІВ

ч. 733. Практичний станичок з шельками, які можна припняти в довільній довжині. Станичок має пасок, на якому пришиті ґузики до прикріплювання долішньої гардероби.

ч. 734. Скромна нічна сорочка, прибрана машинним ґаптом та вставками.

ч. 735. а.в. Сорочка і замкнені майтки для смотриків, прибрані ґаптом і зубцями.

ч. 736. а.в. Сорочка і спідні споденки для хлопців. Сорочку можна шити також з довгими рукавами; споденки запинаються на боці.

ч. 737. Нічна сорочка для хлопця, обшита колірною борточкою.

ч. 738. Галька приморщена до пасочка, в якому зроблені дірки, для припинання до станичка. До кінців пасочка привязані торочки, якими з заду з'являється гальку.

ч. 739. Нічна сорочка для смотриків, прибрана коронками, вишитками і ґузиками на патці.

ч. 740. Сорочка й майтки для смотриків, прибрані коронкою. Широкі майтки стягнені в поясі на ґумку.

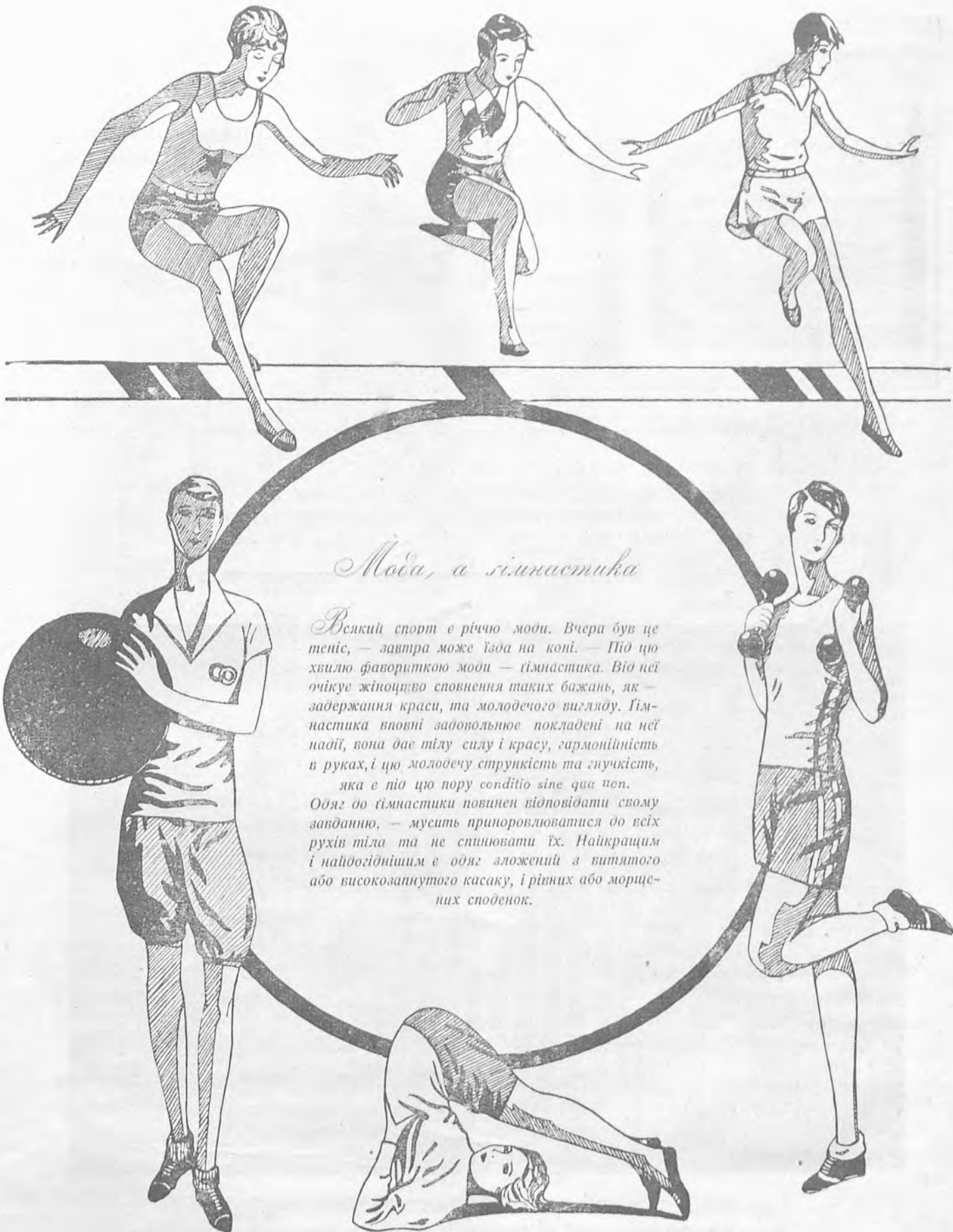
НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ
НА ОСІННИЙ СЕЗОН

ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ

ЛЬВІВ, УЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

О. БЕРЕЖНИЦЬКА

ЛЬВІВ, УЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

Мода, а гімнастика

*Всякий спорт є річчю моди. Вчора був це теніс, — завтра може їзда на коні. — Під цю хвилю фавориткою моди — гімнастика. Від неї очікує жіноцтво сповнення таких бажань, як — задержання краси, та молодечого вигляду. Гімнастика вповні задовольнює покладені на неї надії, вона дає тілу силу і красу, гармонійність в руках, і цю молодечу стрункість та гнучкість, яка є під цю пору *conditio sine qua non*.*

Одяг до гімнастики повинен відповідати своему завданню, — мусить припорядковуватися до всіх рухів тіла та не спливати їх. Найкращим і найдогіднішим є одяг зшитий з витятого або високозапнутого касаку, і рівних або морщинистих споденок.

НЕЧУВАНА

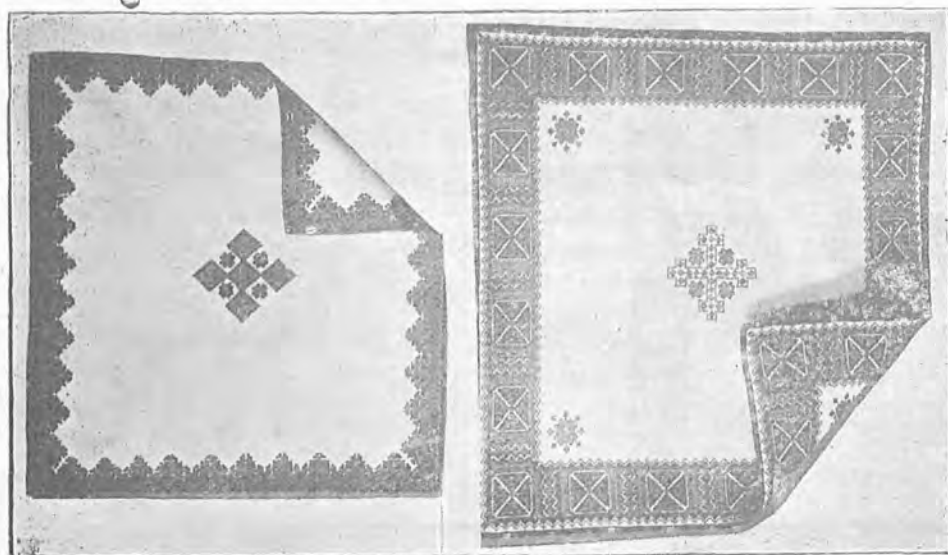
НОВІСТЬ!

СТАРІ, ЗНИЩЕНІ ПЛАЦІ ПЛЮШЕВІ ВИТОЛОЧУЮ В НАЙМОДНІШІ ДЕСЕНІ, ЯКІ ЩОДИННО ТЕПЕР БУДУТЬ МОДНІ, А ТАКОЖ ПЕРЕРОБЛЮЮ НА НОВИЙ ФАСОН. ВЗОРИ МОЖНА ОГЛЯДАТИ У РОБІТНІ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ ТА КОСТЮМІВ

МАРІЇ ВОЛЯНСЬКОЇ-ПАВЛЮК,

ЛЬВІВ, УЛ СОБЕСКОГО Ч 12. — ТЕЛЕФОН 17-04.

СЕРВЕТКИ

З ПЕРЕМІТочною вишивкою

з праць

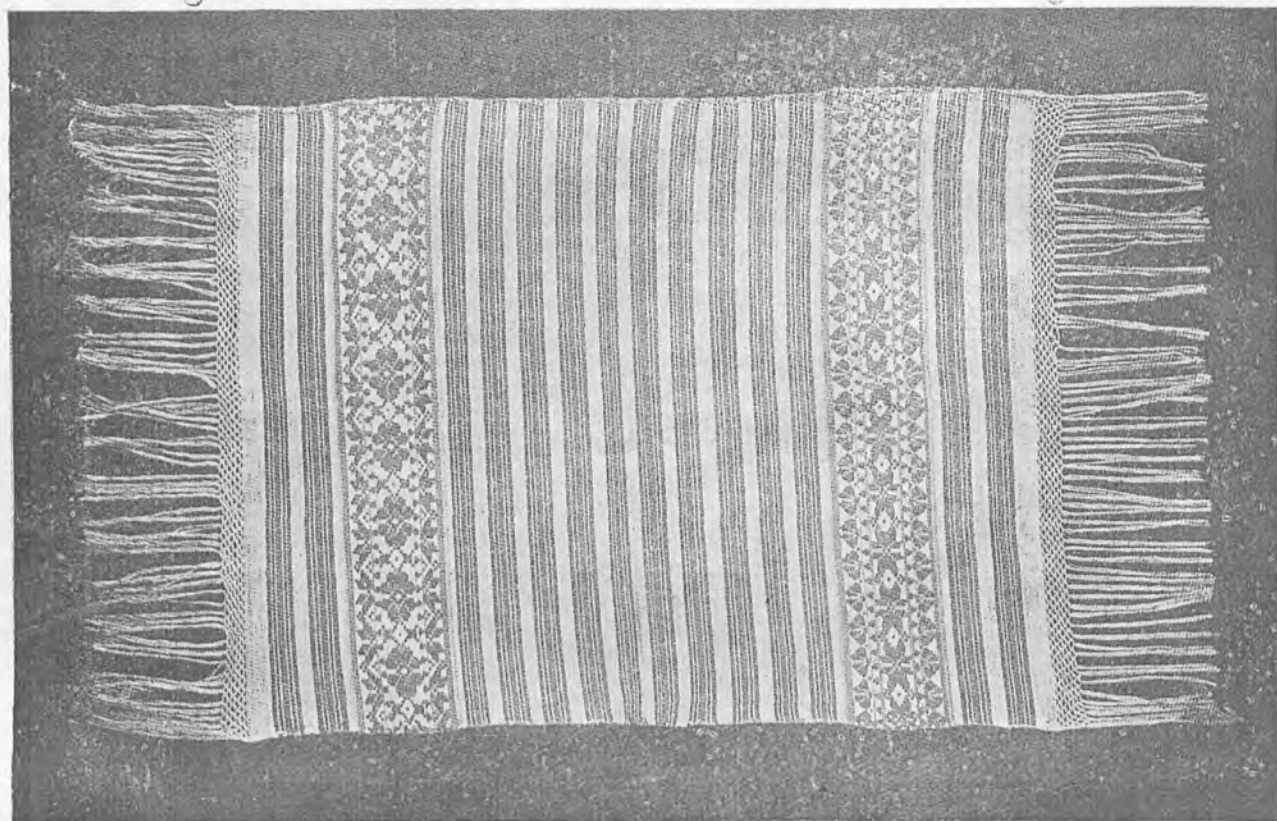
*п. Ольги Бачинської, відданих до
Національного Музею у Львові.*

Характеристична вишивка однакова
на обі сторони, незвичайно цінна
в приміненню до ручних робіт.

ЗРАЗКОВІ МОНОГРАМИ

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0.50 до 1 зл.
за штуку, після зложення належності готівкою або почтов. значками.
ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄМО

ТКАНИЙ РУШНИК (НАСТІЛЬНИК)

З ПРИКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ — МІСЦЕВІСТЬ НЕВІЦЬКО

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, РИНОК 32.

Поручає у найбільшому виборі

Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ на СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЦІ

СУКНА на МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЦІ

Ціни дуже умірковані.

ЩО ОБІЦЮЄ ОСІНЬ?

(Докінчення зі стор. 9.)

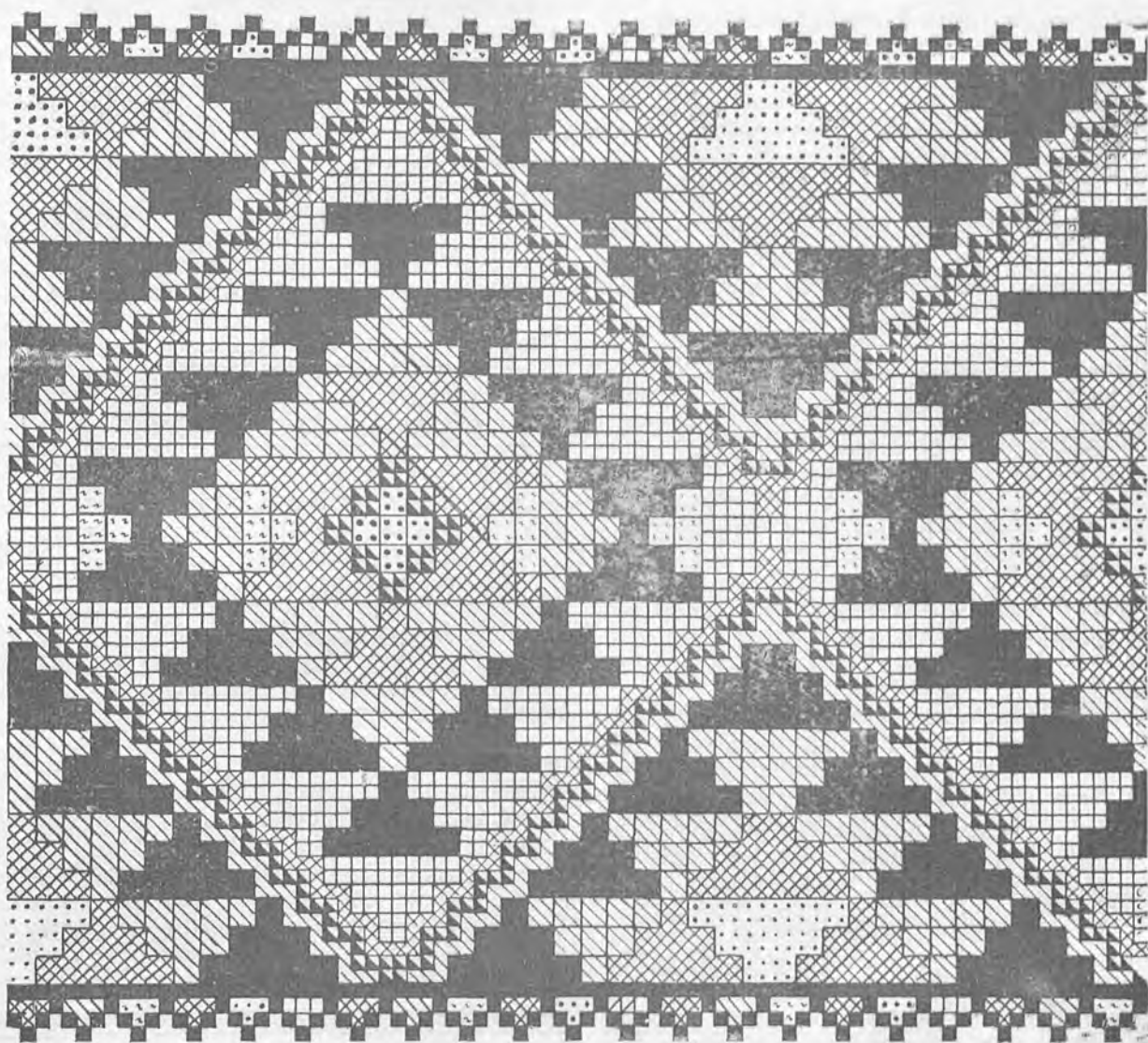
жакет (вже не камізьку). Опрацювання моделей та їх викінчення ще старанніше, як до тепер. Як-що матерія не є взориста, то на гладкому матеріалі виконують ручно взори з закладок і вишток. Ручна робота, — яка вимагає багато часу й праці, коли взяти під увагу тонкі матеріали, що легко витягаються, як *Jersey*, *Kasha* і багато інших, подібних.

Капелюхи, — ще менші, як дотеперішні, ще більш пристаючі до голови й фризур; цілком без криски, — виглядають як гумові шапки. Часом криска, — відігнана до гори, перехрещується на переді або з боку капелюха. Матеріал, — фільтр, передовсім дуже легкий, притім дуже доброго ґатунку. До того

оксаміт, в трохи темнішій красці. Ще більш ощадно як коли, — примінені прикраси до капелюха. Де-не-де якась шпилька, або маленьке прибрання з расрів, які цілком пласко прилягають до головки, щоб як найменше впадали в очі — і ніби органічно зрослися з капелюхом. Краски ясні й сильні, синя й зелена в різких тонах, також багато старорожевої та рожево-*beige*.

При всіх капелюхах і капелюшках мається враження, що летунські рекорди через океан не лишилися без впливу на моду. Всі шапки й шапочки моглиб так само добре вбирати — летуни. Ще один доказ, як сильно мода примінюється до щоденних переживань і подій.

Ст. К.

БУКОВИНСЬКА КИЛИМОВА ВИШИВКА

по народньому названа „скорцова морщинка“, з повіту Заставна, село Звинячка.

Краски: ■ чорна, □ жовта, □ фрес, □ біла, ● шафір, ⊗ зелена, ⊞ червона.

НА ОСІНЬ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ виконує

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

НА ОСІНЬ

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

ЖІНКА В КАНАДІ

— Канада це дивний край. Величиною перевищає цілу Європу, а населення має не цілих десять мільйонів. Зате що — до цивілізації та освіти стоїть на одному з перших місць в сім'ї народів.

Цікаво буде знати, чим займаються жінки цієї нової нації.

Шістьдесят літ тому, як тільки повстала нова Домінія, місце жінки було в дома. Вона не мішалася до політики, але вела господарство, хоч правда, не рідко і з кісром в руках. Тепер починає брати участь у всіх ділянках життя, раніш недоступних для неї, як пр. в політиці, торгівлі, індустрії. Шістьдесят літ тому учителями були виключно чоловіки, сьогодні це основно змінилося. В публичних школах Канади викладає тепер 49.975 учительок і тільки 11.042 учителів.

В багатьох випадках сповняють жінки чисто мужеську працю. Одна жінка є гірничим інженіром, двадцять дві електроінженірами, шість цивільними інженірами. Беруться вони теж до найрізноманітнішого ремесла як до бляхарства, столярства, кімнатного малярства. Статистика виказує в Канаді 587 жінок - фризєрів, три чистить черевики, 34 є шевцями, дві провадять автомобілеві гаражі, три є шоферами. Занимаються також риболовлю та полюванням на дику звірину. Одна вибрала собі досить дивне, як на жінки заняття грабаря і цвинтарного сторожа.

Найбільша частина жінок (головно дівчат) працює по фабриках. Поверх 57.000 є занятих в текстильних фабриках, а 41.211 займаються самостійно виробами всяких текстильних річей, з них 16.612 є кравчинями, 3.029 моднянками, а 2.240 загальними кравцями. У величезних торговельних домах є зайнятих 35.000 жінок як продавців. 8.000 жінок працює в банках. Одна галузь заняття, телефонічна служба стала монополєю жінок. На 13.769 зайнятих припадає 12.827 жінок.

Вільні професії починають чимраз більше притягати аматорів - жінок. Вже є 152 лікарки в Канаді, споре число сповняє службу адвокатську, а дві є навіть суддями. На духовному полі працює 11 проповідниць і 199 місіонарок.

Самостійних фермерок начислює Канада 15.949; вправді не велике це число в порівнянні з 646.288 фермерами чоловіками, але все таки поважне. Огородників жінок є 225, а одна займається годівлею срібних лисів.

Найбільше число працюючих жінок, бо аж 80.000 заробляє на життя службою в приватних домах. Вишколених шпитальних доглядачок, професійних „норс“ є 21.000, крім 11.192 сестер-жалібниць, які сповняють таку саму службу і крім цього учать в школах.

Жінки-посли, жінки-радні не є вже жадною рідкістю. Канада йде з духом часу і виховує у своїх, майже виключно коєдукаційних школах тип жінки, яка в нічому не уступає чоловікові.

Др. В. Ю. Кисілевський.

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата, нитки фабрики DMC по ринкових цінах, а саме:

1. Cotton Perle Ч. 8 в клубках	— 0.65 зол.
2. Cotton Perle Ч. 5 в мотках	— 0.45 зол.
3. DMC в мотках Ч. 12, 16, 25	— 0.25 зол.
4. Moulinée в мотках	— 0.18 зол.

При замовленні треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до котрого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

Земельний Банк Гіпотечний у Львові

Війна і революції нищили не лише найкращі людські сили до праці, вони руйнували також матеріальну підставу народного господарства. Повоєнна інфляція привела до повної руйни гроша та всіх банково-кредитових установ, яких завданням було зберігати та розподілювати гроші для потреб народного господарства. І тепер лише з великим трудом відбудовуються кредитові та банкові установи.

У відбудові нашого господарського життя відрадіним явищем є відбудова та гарний теперішній розвій одного з нас на Західній Україні акційного банку, Земельного Банку Гіпотечного у Львові. Недавні Загальні Збори того банку були доказом, що його розвій поступає постійно вперед. Земельний Банк відбудував свій акційний капітал, який тепер виносить один мільон золотих, поділених на 40 тисяч акцій по 25 зл. кожна і за минулий рік виплатив 50 тисяч злотих дивіденди від тих акцій.

Земельний Банк Гіпотечний навязав звязки зі всіма великими банками у всіх краях світу, де скрізь має своїх заступників і кореспондентів. Через Земельний Банк можна переказувати і одержувати гроші зі всіх країв, також на Радянську Україну і Росію. За минулий рік переказано через Земельний Банк понад мільон доларів, не рахуючи інших чужих валют.

Українські кооперативи, промислові підприємства та приватні купці і ремісники одержують від Земельного Банку визначну допомогу в формі кредитів, які перевищали вже в минулому році суму двох мільйонів золотих. Таку суму досягнули за минулий рік кредити для селян. Правда були то, головно, короткотермінові кредити, бо досі не вдалося відбудувати довгореченцевого гіпотечного кредиту. Листів заставних емітувати не можна, а вкладки, складані на довгий протяг часу до Банку, не досягнули ще бажаної висоти так, що Земельний Банк мусить опиратися головно о чужі кредити.

Нормальний розвій Банку можливий лише тоді коли він зможе опиратися на власних капіталах через відповідне підвищення акційного капіталу і через постійний зріст, складаних до нього на довгий протяг часу, всенародних ощадностей та вкладок.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

Наука на однорічному курсі шиття і крою білля, як і найновіших мистецьких робіт, зачнеється 6. вересня ц. р. Додаткові вписи також приймається Близькі інформації подає Заряд С. С. Василянок у Львові, Длугоша 17. письменно і устно.
Поруцається цей курс абсолювенткам семинаря і гімназій.

ФУТРА

ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших заграничних моделей по надзвичайно приступних цінах та на догідних умовах в сплаті

ПОРУЧАЄ ФІРМА

АНДРІЙ КУЗЬМІНЬСКИЙ Львів, Марійська площа ч. 9.

(НА РОЗІ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО) - ТЕЛЕФОН Ч. 42-53.

	ФІРМА	РОМАН ЗУБИК	Л Ь В І В	
			ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.	
	продає найдешевше	МОДНІ МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИНШІ — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.		

БЕРІЗКА.

Як зберегти красу, свіжість і молодість?

Отилість не можна лікувати насильно. Треба собі освідомити, що ті, які тиють надмірно не від аномального харчу або недостаті руху, але з вродженої диспозиції до товстіння — ті ніколи не досягнуть расової стрункості. Навпаки — струнким людям ніколи не прибуде тільки на вазі, щоби могли числитися за товстих. Не треба до того й слухатись, бо природа сама начеркнула відповідні межі. Кожне насильство шкодить красі і колиб товсті надмірно впали з тіла це пошкодилоб не тільки їх красі але й здоровлю. Нагла втрата ваги надає лицю острій, натягнений вигляд. Хто є сухий цему ще далеко, до стрункості. Стрункість полягає на гарній лінії тіла, хочби воно було виповнене товщем. Тому хто хоче зберегти стрункість лінії тіла мусить робити тілесні вправи рано перед сніданням. Снідати не багато а після снідання зробити 10 хвилинний прохід по свіжому повітрю. Добре є також т. з. „молочне лікування“. Раз в тиждень вистерігаємося всякої іншої їди, крім молока. Рано склянка молока, друге снідання — два яблука, на обід сухар і дві склянки молока. На підвечірок знова чарка молока або чорної кави і сухий колач. На вечер зїсти яйце на м'якко, салату і кусник хліба. На такий піст треба сильною волею але поволи, без шкоди для здоров'я триматися на вазі. Після такого молочного дня не можна на другий день перепакувати жолудка, але треба все вміти задержати міру. Головною річчю в лікуванні надмірної отилості є тілесні вправи і правильність в їді. Непотрібний товщ поволи зникає а краса і здоров'я на цьому не терплять.

ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА

ДАЛІЇ (ГЕОРГІНІЇ)

Серед квітів, які тепер появилися в огородах і на цвітнім торзі, далії безперечно займають найперше місце. Не лиш задля їх красок, але також задля їх різноманітного вигляду та величини; врешті задля їх скорого розвою від добре нам знамих з сільських городчиків кулистих далії, званих „георгіні“, або просто „ружі“, до пишних голландських відмін, або інших.

Далії належать до тривалих рослин, які не можуть зимувати у нас на ґрунті; тому на зиму виймаємо їх і переховуємо в місцях вільних від морозу, на пр. в пивниці.

На ґрунт висаджується їх тоді, як вже нема небезпеки морозів для виростаючих гонів, то значить, десь в половині мая. Тоді ділимо їх, вважаючи, щоб поділені частини мали не лише коріння (бульви), але також і очка, з яких мають вирости вони над землею.

Далії є гарною прикрасою городів для оживлення травників, надаються також як дуже ефективний матеріал квітів на продаж. На ту ціль надаються тільки відміни, що мають цвіти на штивному бадиллі і не звисаючі.

Як мине довший час, заки стяті далії вставимо до води і квіти привянуть, тоді треба гилячку квітки трохи підтягти острим ножом, а відтак, завинувши саму квітку в бібулку, занурити гилячку в воду, аж по квітці, і поставити на кілька годин до

холодної пивниці. Квітки прийдуть до себе й будуть триматися свіжо через кілька днів. С. З.

ТРУСКАВКИ

Трускавки, це не тільки дуже смачний овоч, але і поплатний, бо вміє і старанне їх плекання дає поважний прихід.

Трускавки можна садити два рази до року — весною або під осінь. Частіше садимо в серпні або першій половині вересня, бо тоді вже на слідуючий рік дістаємо перший овоч.

Управа трускавок буває трьохлітня або дволітня. Перша менше доцільна, бо на третій рік плідність плянтації значно зменшується. Тому загально поширена дволітня управа.

Землю, призначену під управу трускавок, треба старанно справити. В тій цілі вже через 2—3 попередні роки треба на ній садити як найбільше рослин, багатих в азот. Відтак треба ґрунт глибоко перекопати і добре згноїти близько поверхні землі. На так справлену землю пересаджуємо добре вкорінені і буйні відростки. Садимо досить глибоко, щоби не повилазили з землі. Після засадження треба їх підляти, а відтак обложити перегнилим навозом, який задержує вохкість і достарчає рослині поживи.

Коли росада прийметься, треба її підляти розпушенням коров'ячим гноєм, а під зиму знова обложити навозом, але так, щоби не прикривати серця, бо зігниє. Добре і вчасно посаджена росада запускає перед зимою коріння так глибоко, що морозів не боїться.

Трускавки треба садити в рядах, відділених від себе на 50—65 см. Корчі садимо у відступах 35—40 см. Можна садити росаду поодинокі або по три корчки разом, а також по три в трикутнику у відступах 10 см. Трикутники мають бути віддалені від себе на 35—40 см, а ряди на 60 см.

Для легшої збірки овочів і щоби охоронити рослину від допання, садять трускавки також парами рядів. Тоді садять по два ряди на 50 см. один від другого, розміщуючи корчі в рядах у віддалі 25 см. Між кожною парою рядів лишають 70—80 см. на вільний перехід.

Коли на трускавках появиться недуга у формі чорних, округлих плям на листках, треба хорі листки стягти і спалити. Добре в такому разі цілу плянтацію бодай два рази (що 10—14 днів) покропити 1%-овим розчином арбесну або бордівською течню, щоби охоронити молоді листки від зарази.

Після збірки треба трускавки згноїти, землю перекопати та очистити від хопти. Чисте удержування землі аж до морозу впливає дуже добре на видаєність будучої збірки.

З різних відмін трускавок найбільше розповсюджені оці:

Sharpless — найраніші, червоні, з великими, плоскими, часто неформеними овочами. Ростуть сильно і видають багато овочів навіть на сухій, піскової

Noble (Laxtons Noble) — найбільше знаний рід трускавок з великими овочами, круглавими, шкарлатно-червеними. Удається краще на низині.

Король Альберт Саський — дозріває найпізніше; вимагає доброї, вохкої землі, і старанного окриття на зиму. Овочі має великі, кулисті, рожеві, дуже смачні.

Ананасові — майже білі, середньої величини, удаються в добрій, вохкій, глинястій землі.

Чи Ви вислали вже передплату по кінець вересня? Коли ні, так зробіть це зараз!

П Р И П И С И

ЯРСЬКІ ОБІДИ НА ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ.

Понеділок: Помідорова юшка з рижом і сметаною, салата з помідорів і огірків з оливою, піріжки з капустою, яблука в шляфрочках.

Второк: Ябчанка, шпарагова фасолька з маслом, волоський макарон в помідоровій підливці, компот з яблук і грушок.

Середа: Карафіолова юшка, грибки душені в сметані, калачик фашерований яйцями, риж з битою сметаною.

Четвер: Яринова юшка, молода капуста з бараболькою, кашка випікана з грибами, піріжки з ожинами та з битою сметаною.

П'ятниця: Борщ підбитий жовтками, каряфіол в сметановій підливці, фашеровані яйця з картопляним піре, галушки зі сливками.

Субота: Квасне молоко з картоплями, мізерія зі сметаною, ліпні піріжки, суфлет з яблуками з варенням.

Неділя: Огіркова юшка, капуста волоська душена в маслі, яйця саджені на краківській кашці, налисники з малиновим соком.

Зима, смачна страва з росолового мяса з баклажанами.

Взяти 6 великих бараболь, зварити в дупині, горячі ще обірати, вистудити, пократити на платки, посолити, уложити верству на полумиску і покринити легким оцтом та посипати перцем. На бульбу дати верству зимного, росолового мяса, покращеного на дуже тонкі шматки. М'ясо прикрити платками червоних баклажанів, та платками цибулі. Все те посолити, покринити оцтом і посипати перцем. Цю страву подавати на друге снідання або на вечерю.

Риж з баклажанами і обсмаженими яйцями.

Відпарити $\frac{1}{4}$ кг рижу, зварити на пів мягко в такій скількості води, щоб плавав і відіидити. Вода має бути трохи солоня.

Сполосати $\frac{1}{2}$ кг червоних баклажанів, пократити на платки і посолити. У камяній ринці підсмажити на ложці масла одну дрібно посічену цибулю, дати баклажани, трохи води, ще ложку масла, ложечку цукру і риж. Все те дусити під покринкою так довго, аж риж звариться.

Видаючи на стіл виложити на полумисок, сформувати півкулю і прикрити обсмаженими яйцями.

Обсмажені яйця. Зварити на пів твердо відповідне число яєць. Здіймати шкаралупку, зверху посолити, кожне мачати у розколюченому яйці а потім покочати в тертій булці. На дольничку кинути смальцю або масла і обсмажити яйця на булкову краску.

Замітка: Такі яйця можна подавати з кожною яриною.

„Кох“ з пшеничних крупок з яблуками.

Втерти на біло 4 жовтка з ложкою масла і 4 ложками цукру. Потім додати 4 ложки пшеничних крупок і шум з осталих білків. — Ринку вимастити товщом, висипати булкою і вляти половину приладженого тіста. —

Потім дати верству з $\frac{1}{4}$ кг винних, пошатованих яблук. На яблука вилляти решту тіста і вставити до недуже горячої рури. —

Перед поданням на стіл посипати цукром. —

Конфітура з зелених баклажанів.

Очистити зі спинків 1 кг зелених, твердих баклажанів сполосати і залляти на 12 годин винним оцтом. Опісля виляти з оцту, і відварити в воді. З 1 кг цукру зробити густий соковик мачаючи кожний кусник цукру у воді і вишумувати. До готового соковика вкинути баклажани і всмажити, додаючи для запаху ванілії або цинамону. Треба однак уважати, щоб їх не пересмажити, бо тоді будуть тверді. Всмажені баклажани уложити в слойках, а соковик ще трохи пересмажити і залляти овочі.

Замітка: Малі баклажани смажити цілі, а більші переполовити.

С. Міська.

Фашеровані огірки на приставку.

Твердий квасний огірок перекавується вздовж, і вибирається серединку. Зварені яйця на твердо, рахуючи 1 яйце на 1 огірок, змолоти на млинку від мяса разом з малою булкою замоченою в молоці. Змелений фарш утерти трохи з оливою, ложечкою муштарди, і вибраною серединкою огірка. Цю мішаниною наповнюємо половинки огірків, відтак прибираємо січеними капарками, редьковцями, звиненими сардельками, та плястерками твердого яйця.

С.

Ради господиням

Господарська порада. Цитрини можна переховати довгий час у зимній воді в цей спосіб, що свіжі, здорові цитрини укладається в скляному слою і заливається студеною водою. Воду змінити що другий день.

Прання коронок. Дорогі білі або кремові коронки випаються добре в чистій, теплій бензині. Брудну бензину змінюємо доти, доки коронки не будуть зовсім чисті. Відтак сушиться їх мягкою білою матерією, найліпше флянелькою і прасується огрітим залізком але без вугля, щоби при прасуванні не занялися випари з бензини.

Ноги перестануть потітисся, коли їх змивати спіртом а відтак припудрувати саліцилевим порошком.

Щоб паркет світився: як вже добре натертий пастою, треба його наперед втерти чистою витріпанною шматкою, щоб не було пороху. Відтак даємо на мишину бензину і віск, щоб намок в бензині; потім цим воском натираємо щітку до чищення, і так щіткуємо підлогу. Тоді чиститься дуже скоро і підлога має сильний полиск.

Папір з часописів як термофор. Береться малий, рекрутський куферок або який инший, розходиться лиш о те, щоби добре прилягало віко. Натяється в пасочки папір і напхаться до куферка, як можна найбільше. На верх зложиться кілька часописів і знову наспинається натятого паперу. Горячий обід в закритих риночках закопуємо в той папір, прикриваємо часописами і знов папером, а відтак замикаємо щільно вічко. Обід буде теплий до вечера, а не буде висушений як в братурі.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

„Провінція“: Беручи під увагу зимовий сезон в якому є нагода виконати більші роботи, приготуємо до слідуочого числа в частині ручних робіт, проєкт на портівері і капу на їдальний стіл, в одному стилі. Горішню частину портівер можемо ВПані використати на лямбрекін. — Як-що хата низька, тоді дуже гарно даються декорувати вікна й двері рушниками, вишиваними в поперек, — (такими як на образи). — Сердечно дякуємо за слова признання. Радо служимо дальшими вказівками.

Жіноча промислова кооператива „Труд“ у Львові приймає учениці на трілітню фахову науку шиття і крою білля та суконь.

Всі термінаторки ходять рівночасно на українські фахово-доповняючі курси, удержувані тов-ом „Рідна Школа“.

Дипльом, які дістають учениці з кравецької кооператії, по скінченню науки, управляє їх до самостійної фахової праці.

Зголошення устно й письменно в „Труді“ — Львів, Ринок ч. 39.

Ж А Д А Й Т Е

У ВСІХ КООПЕРАТИВАХ І КРАМНИЦЯХ

„МУТА“

МИЛО ОДИНОКОЇ УКР. КООПЕРАТИВНОЇ

ФАБРИКИ ЦЕНТРОСОЮЗ

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівнях штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
- б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
- в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
- г) малі форми ручних робіт 1'50 „
- г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилок **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

СТИЛЕВІ РУЧНІ РОБОТИ

З НАРОДНИМИ ВИШИВКАМИ ТА МЕРЕЖКАМИ

готові або на замовлення можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“ по приступних цінах, а то: блюзки нічні сорочки, чіпці, хустинки, рушники, сервети, серветки, обруси, портіери, капи, накидки, подушки і всі інші хатні прикраси в довільній величині після всіх взорів, поміщених в НОВІЙ ХАТІ, які рівнож після взорів, які „НОВА ХАТА“ має у себе до диспозиції.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 „	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплатувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїми чужими. Хоронить жінку перед неміттю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. Аккуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

„НОВА ХАТА“ = Львів,
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:
РУСЬКА, 18. — ТЕЛЕФОН 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50—, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплатуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл. на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. долари.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galicia Europe.

ПОЗІР! ЖІНКИ! ПОЗІР!

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.

В Альманасі будуть розміщені:

ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ!
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 15 АРКУШІВ ДРУКУ!

ЦІНА В КРАЮ: 3. зл., з пересилкою — 3.60 зл.;
ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).

Замовляти на адресу:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМІЯ, НОВА 1.
„ZINOCZA DOLA“, KOŁOMYJA, NOWA 1.
Poland, East Galicia, Europe.

СЕМІЙ РІЧНИК!

Історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями. Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знімків із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіки Івана Іванця. Вінета кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, — повинен знайтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вмілаби думати і про майбутнє.

Ціна зол. 3; з пересилкою зол. 3.50.

Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ОДИНОКИЙ НА ЗАХ. ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ ЖУРНАЛ САТИРИ І ГУМОРУ

„З И З“

Пребагатий змістом ядерної та влучної сатири на злобу дня. Прегарна гумористика. Редакція заангажувала до співпраці кількох наших найвизначніших гумористів!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

Адреса: „ЗИЗ“ Руська 18/І. — Чвертьрічна передплата тільки 3.50.

ПОШИРЮЙТЕ

число. 10.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

7

9

2

7.

Б.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Ілюстрований часопис українського пласту

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

Присвячений усім дітям пластового життя; поміщує статті з осягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів інших народів.

Річна передплата в краю 350 зл.

за границею 839 ам. долара.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3, III.

На бажання висилається оказові числа!

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізніші відомості з усіх галузей науки й життя. Журнал цей радімо кожному, що хоче збагатити свої знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє

багатьма малюнками та фотографіями.

У журналі беруть участь найвидатніші

науково-літературні сили.

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб., 25 коп.

3 міс. 1 карб., 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московський ряд, ч. 3.

СВІТ

одинокий на західно-українських землях ілюстрований журнал для всіх

ВИХОДИТЬ ВЖЕ ТРЕТІЙ РІК
У ЛЬВОВІ ДІВЧИ В МІСЯЦЬ.

Передплата вносить в краю:

на рік 28 зол., на пів року 14 зол.

на чверть року 8 зол.;

за кордоном 4 ам. дол. річно

Поодинокі числа 120 зол.

За надісланим 10-соттєвкою значка висилається оказові примірники.

Адреса Редакції і Адміністрації:

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного листка на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують, радіб нас розбити і пустити одні на інших!

Передплатуйте „Український Голос“ і других ааохочунте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 24, дол.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РЯЗНІ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю:

на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. долари або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алсі Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧІХ І ДІТОЧИХ СУКОМЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 13.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50% дорожче.

До сьогоднішнього числа додаємо аркуш кроїв.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, ЖОВТЕНЬ 1927.

Ч. 10.

ЗМІСТ: Українське народне мистецтво на хліборобській виставці в Стрию; До українських жінок; Др. Остап Грицай. Valse melancolique; С. О. Фахово-доповняюча школа у Львові; Остап Вишня. Охорона народного здоров'я; Зі спорту; Із секретів фільмового мистецтва; Ріжні вісти; John Galsworthy Радість життя (перекл. Роздольська); Моди; Ручні роботи; Др. Софія Парфанович. Лічнине значіння кремінної лампи; Миття начиння; С. Мійська. Приписи; Ради господиням; Опис моделей до таблиці кроїв. Ілюстрації: Дівчата швалі під проводом п. І. Білинської виконують роботи для „Нової Хати“; Абсолютники фахово-доповняючої школи у Львові; Учасниці сітківкових змагань у Львові; Артистки українських театрів і кін В. Чистяківська і Н. Ужвій; Кремінна лампа; Спосіб наświetлювання кремінною лампою.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

на Хліборобській Виставі в Стрию.

На перекір всім злидням і ударам, які в останніх часах падають на український народ, він не устає у творчій праці і з кожним днем дає нові докази своєї життєздатности. Черговою такою відрадною подією є Хліборобська Вистава в Стрию, яка відбулася в днях від 25. вересня до 2. жовтня ц. р.

Великі забудовання Народного Дому і будинків „Маслосоюзу“ битком заповнені продуктами праці

виці, виставу господарських машин приміщено в забудованнях філії Т-ва „Просвіта“.

Серед хліборобських експонатів вирізняються експонати городини виставлені господарствами пп. Ориси Луцької з Волі долголуцької і Любки Луцької з Янчина.

Освіта, книжка й часопис це передумова й невідлучний товариш доброго господарства і господар-

Дівчата-швалі з села Пчани, жиданівського повіту, які під проводом п. Івонни Білинської виконують ручні роботи для кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, вул. Руська 18.

українського хлібороба. Прекрасні овочі, городина, збіжжя, пряжа льну і конопель сміються до нас крізь ясні проміння погідного сонця, що освітлює виставові салі. Прекрасна погода немов хоче винагородити ту кривду, яку заподіяла недавня негода і повинь, що саме від Стрия почалася. Подвіря, партер і перший поверх Народного Дому і будинку „Маслосоюзу“ заняті хліборобськими продуктами, вистава домашньої худоби відбувається в забудованнях міської торго-

вого поступу. Тому немов алегорично, як надбудову над господарською частиною вистави, приміщено на першому поверсі Народного Дому виставку видавництв і часописів. Серед них поважне місце займала вистава видавництва „Жіноча Доля“ з Коломиї.

Серед тяжкої буденної праці дбає український народ не лише про освіту, він постійно стремить також до краси. Той великий гін українського народу до

краси висловлюється не лише в його чудовій народній пісні, але ще більш виразно в народному мистецтві, в жіночих вишивках та роботах. І тому добре сталося, що Хлібдоробську виставу завершує вистава жіночого домашнього промислу, яка заняла чотири простори кімнати другого поверху Народного Дому. Виставлені тут експонати робітень жіночо-промислових кооператив „Труд“ в Стрию і у Львові, килими пп. Ольги і Олени Кульчицьких, збірка народних вишивок Ольги і д-ра Іларіона Бачинських та ручні роботи жіночої промислової кооперативи „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ у Львові.

Жіноча промислова кооператива „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, розвинула свою працю в половині 1925 р! з хвилею, коли почалося видавання „Нової Хати“ журналу для плетання домашньої культури, якого завданням є в першій мірі популяризувати й будити зацікавлення українського жіноцтва до народного мистецтва, плетати його, та приміювати до домашньої обстановки, одягу, білля і пр.

В минулому році кооператива брала участь в станіславській ярмарці, — репрезентуючи своє видавництво журналу „Нова Хата“, взори, крої, і монограми.

Безпосередно потім приступлено до виконання ручних робіт, з приміненням народних вишивок і мережок, і та праця з кожним днем зростає, розвивається, поширюється і здобуває зацікавлення серед щораз ширших кругів нашого й чужого громадянства тут й за кордоном.

Незвичайно цінною появою в продукціях ручних робіт Народного Мистецтва є ця обставина, що в приміненні народних вишивок і мережок перестерігається дуже строго вірно передавання народної творчості. Тому всі вишивки, хрестикові, пізінні й інші є вірними копіями оригінальних народних вишивок, вони далекі від зманерованих вишивкових тандит, від яких нині аж кишать зманеровані т. зв. „народні строї“, й інші подібні ручні роботи, що так разять око знавця правдивого народного мистецтва.

Другим незвичайно важним моментом, який треба підчеркнути є та обставина, що в організуванні продукції вишивок кооператива У. Н. М. базується на селі, творячи на швайцарський спосіб завязки домашнього виробництва по сільських хатах. Перший такий завязок повстав в селі Пчани жидачівського повіту, де завдяки п. Іванни Білинської зорганізовано 40 сільських дівчат. Вони вивчилися різних народних стібів і виконують всякі народні вишивки. Більшість вишивок кооперативи Українського Народного Мистецтва виконані якраз в цьому селі.

На виставці в Стрию українське громадянство мало змогу безпосередно познайомитися з дотеперішню працею кооперативи Українського Народного Мистецтва. В одній кімнаті, урядженій як ідальня, відвідуючі виставу мали нагоду оглядати прекрасну капю на ідальний стіл, в оригінальних яворівських мотивах, до того доріжки на кредене в тім самім стилі; в одному кутку цілі гори різнородних подушок на отомані накритій гуцульським ліжником. Особливу увагу звертали на себе подушки з пізінною вишивкою. В другому куті кошиковий гарнітур на веранду прибраний серветою на столі, подушками й накидками на фотеликах. Вікно обрамоване прекрасними мережкованими занавісами, далі подушка на вікні з поперечними вишивками, різні менші столики на самовар, квіти то що, прикриті меншими й більшими серветками, настільниками. Навіть альбоми на столиках оправлені в полотно з вишивками.

Цілість урядженої кімнати доповнювали прекрасні артистичні гобелінові макати проекту й виконання пп. О. О. Кульчицьких врешті гуцульські різблені в дереві тарілки, глиняні вази на квіти і т. д.

В другій кімнаті в однім кутку розміщено вишивки і мережки Великої України, стилеві рушники на образи, вишивані золотом і сріблом, мережаний обрус

до кави з серветками та окремо великий стіл повний різних робіт і вишивок на продаж.

Велике зацікавлення публіки виставкою Українського Народного Мистецтва свідчить про те, що його праця на правильній дорозі, — що при відповідній піддержці з боку нашого громадянства особливо жіноцтва (Укр. Нар. Мистецтво-Кооператива, з уділом 10 зл.) зможе сповнити велике завдання пропаганди українського народного мистецтва, плетання української домашньої культури, та творення жерел заробітку для нашого сільського жіноцтва.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Полудневу частину нашого краю стрінуло перед місяцем величезне нещастя. Небувала в наших сторонах від довшого часу повинь заляла цілі Карпати і широку рівнину Дністра. Від ряду літ терплять тоті сторони, головню Гуцульщина від постійних голодів на переднівок, але цегорічна катастрофа знищила до тла цілу матеріальну підставу усього гірського населення. Розбурхані філі забрали все не лиш з поля, але позносили або позаливали зібране жниво. Густі сінокоси поплили з водою, а худоба, головня надія Гуцула, наражена разом зі своїм господарем на передчасний, лютий голод. Сум і розпука огортає зруйноване населення, голод вже нині заглядає в очі нещасним жертвам повені, а різні пошести сіють страшне спустошення.

А все те щойно початок нещастя. Доки зима не заглянула ще до тих водою знищених хат, так довго останками завзяття змагається цей нещасний парід зі своєю тяжкою долею і своїм ворогом — голодом. Але зима — гість недалекий, а разом з нею зближається до тих зруйнованих хат чорний голод. Це вже не знищена вогнем сільська громада потребує ратунку, тут величезне знищення дорібку і праці поверх пів міліона населення! Тому і поміч мусить бути велика, щоби забезпечити пошкодованих перед голодом і вирвати їх з кігтів чорної розпуки.

Українське громадянство зрозуміло грізне положення нещасних жертв страшної катастрофи і з усіх сторін спішить їм з поміччю. Уряд Радянської України призначив вже на ту ціль 50.000 карбованців (25.000 доларів), крім цього організується на В. Україні громадянська збірка в користь пошкодованих. І у нас ведуть допомогую акцію різні комітети.

Однак дотеперішня поміч за мала! Українське громадянство мусить собі освідомити розпучливе положення пошкодованих і мусить здобутись на таку поміч, яка змоглаб забезпечити життя тих нещасних тисячів українських родин. Головню українське жіноцтво повинно взяти живу участь в ратунковій акції, українська жінка — мати не повинна допустити до того, щоби голодували сотки тисячів невинних дітей! Тому розведім широкую акцію допомоги, вступайте самі до місцевих і повітових допомогових комітетів і других заохочуймо відгукнутись ділом на так велике нещастя.

Наші селянки можуть легко перевести велику харчеву збірку, головню муки і різних круп, підчас коли кожна українка-інтелігентка повинна пожертвувати для голих і босих дітей і матерей частину своєї теплої гардероби, взуття і т. д. Не забуваймо, що зима за плечима, а крім голоду ще й студінь, морози чигають на тоті нещасні родини.

Тому не забуваймо нашого громадянського обов'язку! Спішім жертвам повені з негайною матеріальною допомогою.

„Valse melancholique”

СЛОВО ПРИВІТУ ДЛЯ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ В 40-ЛІТТЯ ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Вона вічно шукала гармонії. В людях, в їх відчуженні, в їх відносинах до себе і до природи...
З фразменту: „VALSE MELANCOLIQUE”.

I.

Глуха провінція... Галицько-австрійська чи буковинсько-румунська — все одно. Ті передвоєнні глухі провінції в нас, глухі кути і затишки дрібничкового життя, подібні до себе всі, як дві краплі води, і творча пісня з їх глибини та про них може мати наголовком тільки одно: *Valse melancholique*. Люде без животворного розмаху, без ідеальних поривів, без гордих мрій про велике. Чоловіки-уніформи, всі до одного з одним і тим самим світоглядом шкільних лавок, урядничих бюр і попівських амвонів. Жінки-невольниці, присуджені звичаєм весь свій вік душилися у бездушній атмосфері незрушного своїм ладом родинного життя, амплітуд якого зі скучною тихомірністю маятника повертається усе наново від сніданку до вечері, і — назад. Тижнями, місяцями, літами і життя ціле: тік-так, тік-так, тік-так... І життєві досягання і людська духовність й ідеали існування — все те має тут амплітуд скучного маятника, і по змозі достроюється до тихомірного, провінціо-нально-заглухлого: тік-так. Люде-уніформи є всі приписово льояльні, приличні і порядні. Придержуються патентованої офіційної моралі, як хасиди Талмуда, і чогось необчислимого, нерационального не зроблять ніколи. Старосвітське тік-так загварантоване вповні. Їх сини вивчаються цілими поколіннями на таких же самих уніформів, як батьки; братимуть як професори, адвокати, лікарі, урядовці та інші, такі самі пенсії, женитися в тій же самій „своїй“ соціалній сфері і творити тіж самі глухі провінціо-нальні закутини життя з освяченим амплітудом від сніданку до вечері, з дому до бюро, і назад. А дочки мають очевидно чекати на „партію“, на чоловіків, що схочуть з ними одружитися. Але що, як раптом мертвецьким спокоєм глухої провінції ворухне і потрясе крик ущерть живучої і спрагненої життя душі, яка не хоче бути уніформом, ненавидить амплітуду маятника, ненавидить мертвецького тік-так провінціо-нальної глуші, а з розмахом молодої орлиці бажалаб відштовхнутися на блаженні овиди великого життя і великого змагання? Ах, тоді родяться безконечні пісні в стилі *Valse melancholique*, зродилася в таку хвилину нова творча краса, нова творча мука, імя якій:

Ольга Кобилянська.

II.

Так.

В епоху австрійського дрібно-міщанства, в епоху австрійського уніформу й параграфу з його необхідними постановами що-до способу думання льояльного, практичного і приличного лоба — видвинула Ольга Кобилянська революційний ідеал: бутисамому собі ціллю і розвивати свою індивідуальність по лінії найвищої краси і гармонії. Мертвецьке тік-так заскоружило старосвітськості треба заступити бурунним, опіянюючим і одушевлюючим ритмом усіх сил, усіх спомог, усіх талантів душі, безмежками життя захопленої. — Нехай доньки наші — кажеться в Кобилянській раз — ідуть із дому у світ цивілізації, як йшли та йдуть доньки інших народів. Нехай не сидять дома з заложеними руками в ожиданню якогось щастя, бо щастя буде обмежене їх власною умовою темнотою... Нехай доньки наші бунтуються проти обмеженого, а властиво вузького плану виховування їх, і зажадають ширших горизонтів для свого ума... Нехай вигрібують власними

силами знання, яке кожному доступне... Нехай не бояться розлуки з деякими традиціями по бабках своїх. Тії мали свою епоху і свої задачі — а молоді хай кріпляться до бою за щастя на теперішній вік, як за своє особисте щастя, так і за щастя народу свого. („Балаканка про руську жінку“). — І Кобилянська розмальовує в довгій ряді романів, оповідань, нарисів, діяльогів та ніжних, як пелюстки білих рож прозопоесій, як нова людина, її людина, бореться в життю, в глухих кутах, в мертвецько затишних, вколюваних тік-так о перегибних традицій провінціо-нальних дірах, за право своєї душі, за право до кращого, визволеного життя. Нехай, що її героїки не все в цій боротьбі щасливі. Що вони притім страшно безпомічні й самотні, як та слабка мева у прегарнім нарисі „Через море“, та що їх фактичні життєві досягання тут і там не стоять в гармонійному відношенню до їх вільних замислів. („Людина“, „Царівна“, „Природа“, „За ситуаціями“). Твори Кобилянської стоять передовсім концепцією проголошеного в них світогляду, а не цілістю розмальованих подій. Щодо цих останніх героїка в романі „Царівна“ сама зазначає, що подій в традиційному розумінню цього слова — тут дуже мало! І це справді так. Найголовніша подія тріхи не в кожному оповіданні Кобилянської про жінку, це та, що героїка не хоче жити безобразно нулем в середовищі провінціо-нальних уніформів, плосколюбів та безстрижних амфібіїв, а зважується бути своєвільною людиною. От і вся подія. А все, що з цєю однією подією вяжеться, це ряд чудово вражаючих варіантів на тему:

Valse melancholique.

III.

Правда — видвигаючи ідеал безумовно для себе самої живучої і працюючої людини. Кобилянська не в силі обминути конфлікту, який вивязується з гострого протиставлення вищої одиниці — сірій товпі, тобто уніформам, плосколюбам і амфібіям буденности. І вона дійсно не обминає його, стаючи рішучо по стороні одиниці, по стороні мистців. — Лише ми одні піддержуємо красу в життю, ми артисти, вибрана горстка суспільности — каже в неї героїка нарису про мелянхольний валець, а в романі „Через кладку“ дискутується проблем родовой аристократії зовсім принципіально. Кобилянська, окличниця царства краси й поезії, гармонії і духової величі, ця одушевлена поклонниця „поранкових душ-поетів“, не є і не може бути сторонницею сірої маси у відемній значині цього слова. Її доктор Марко застерігається рішучо проти всякої плебейскости, і є ще інші місця в Кобилянській, які це становище Марка поглиблюють. Але під поняття цього чужого й неадекватного їй плебсу підпадає тільки те все, що є простацтвом, грубістю і некультурністю в сірій масі, а поза тим сірої маси Народу йі також дорогі; як і його верхи — інтелігенти, мистці та творці. Все наново читаємо в Кобилянській — навіть і в щоденнику такої аристократки духа, як Наталка — що кінцева ціль усякої індивідуальної праці над собою і творчости — це все таки двигання сірих мас до творчих вершин, направлювання їх на соняшній шлях кращої життєвої свідомости. В повісті „Ніоба“ розбирає Кобилянська це питання, сказатиб, в формі філософської діалектики, з погляду на *pro i contra* проблему. Але краще, ніж усі її загальні вислови про це, зедують нас для сірих мас народу в неї йі найкращі оповідання про мужицтво. В першу чергу „Земля“, навіть мимо того, що психологічна сторона тут не скрізь переконуюча. І так само короткі

оповідання Кобилянської в цім жанрі, особливож „Некультурна“, на мою думку річ далеко краща, ніж „В неділю рано зілля копала“, та „Вовчиха“. Тільки, що із мужицьких малюнків Кобилянської бачиться таксамо нахил авторки розмальовувати індивідуальну долю з її контрастом до сірої буденщини, як і в малюнках з верхів суспільності. Душа з її глибинами — це для нашої письменниці все найголовніше з усього в життю, не тільки в життю людей, але і у вічному життю природи („Битва“). Скрізь в Кобилянської, навіть в мертвій позірної деревині, існує жива душа та тугою страждає.

Так у творчості письменниці. Але в її життю, саме нині на вершинах, чи багато сонця? Чи багато відгуку суспільності, яку вона вже сорок літ кличе на шлях великої обнови й великого розвитку?

Українські читачки!

Чи й нині життєва доля нашої великої письменниці це тільки новий варіант сумовитої пісні, якій їм:

*Valse melancolique?**)

*) Іде про матеріальну допомогу нашій Ользі Кобилянській. Чи українське жіноцтво в Галичині зробило все, щоб цих грошей здобути? О. Г. —

УКРАЇНСЬКА ФАХОВО-ДОПОВНЯЮЧА ШКОЛА у ЛЬВОВІ

Бажаючи віддати свій труд створенню та піднесенню промислу на своїй землі, щораз більші ряди

Абсолютентки дівочої фахово-доповняючої школи „Р. Ш.“ у Львові, з учительським збором. Учительський збір: Л. Лісевич, І. Макарушківна, управителька Софія Федорчакова, А. Вергановська. — Абсолютентки: (з ліва до права) Касій Іванна, Тимчишин Марія, Судник Ніна, Сідельник Марія, Магоцька Марія, Шишка Ольга, Трач Анна, Керда Марія, Жук Анна, Баранюк Осипа.

молодих дівчат гоняться до робітень та до фахових шкіл.

До цього часу маємо дві дівочі школи фахово-доповняючі на західних окраїнах, а саме у Львові і в Перемишлі. Львівська фахово-доповняюча школа існує вже від 1922 року. Удержує її тов. „Рідна Школа“. Наука триває три роки і відбувається в пополудневих годинах. Школа має концесію і видає свідоцтва, важні при визволенню. Міститься вона в домівці дів. шк. ім. Б. Грінченка при св. Юра 5.

В цім шк. році записалися досі 63 учениці. З цього 25 селянських дівчат доїздить (з Винник, Борщів, Грибович, Малехова, Збоїск, Селиск, Сигнівки, Мшани, Сторонибав, Підгайчиків, Брюхович, Вільшаниці і пр.)

12 з передмість,

26 живе у Львові в домі родичів, або на станціях,

24 учениць мають покінчену VI і VII. класу,

5 учениць мають покінчену нижчу гімназію.

Перед феріями здало кінцевий іспит з дуже гарними успіхами 28 учениць.

Слід піднести з признанням великі жертви, які приносять ті, що ідуть щоденно з близьких і далеких сіл, щоб побирати науку в „Рідній Школі.“

О. С.

ОСТАП ВИШНЯ

„ОХОРОНА НАРОДНОГО ЗДОРОВЛЯ“

Бачите: он на колодках баба сидить у синенькій кохті, в полотняній спідниці, в теплому платку й у величезних „салдатських“ черевиках?

Знаєте, хто-то такий?

То пасічанський „наркоздрав“, баба Палажка, що вже років чи не з п'ятдесят непохитно й неперушно стоїть (чи сидить) на варті охорони народнього здоров'я пасічанського христілюбивого народу православного...

Бабі Палажці, що ото на колодках сидить, років уже з дев'яносто, але рука в неї й досі тверда, і як середньовічний лицар колись меч держав, так баба Палажка міцно держить у своїй руці іржавого ножа, коли „одхватує“ пупа новородженому рабу божому Свиридові, чи рабі божій Киїліні...

— „Таїнственная баба!“ — каже кровельщик Гнат Порфирович. — Усьо знайть!

У тої „таїнственной баби“ в її старечих борознявих руках „тайни життя й смерті“ богом дорученого їй населення...

Чи-лі какая, примірно, „бешиха“, чи там „глаз“, чи „пристрїт“, чи „соязшиця“, — баба етая, ну, как ото рукою знімаєть... Такая ото баба... Уп'ять-же таки: „зуби“, „переполох“, „простуда“; чи-лі какой-небудь вас „огник“ поприщить, — усьо ето баба Палажка достоменно проїзошла й на все еті болісті й просто-таки вроді наплювать... А що вже возьміть,

примірно, „лупи“, какіе вам будіть завгодно, пускай то будіть пуп мужеський чи, наоборот, женський, ето бабі Палажці без уніманія: як орїхи лущить... Да-а-а! Баба, безусловно, знающая, ну, вже ховатися нічого, — „таїнственная“ баба... Нічого не поділаєте: такая в неї робота. Медицинская...

Баба Палажка, по-моему, значно наркоздравіша від вашого наркоздраву.

Бо, що таке ваш наркоздрав?

Він тільки закони всілякі та декрети пише, як здоров'я народне охороняти.

А баба Палажка, крім того, що й закони де-які видає („закривай дитину чорною хусткою, бо зглазять!“ і т. и.), сама безпосередньо власними руками, власним язиком і власним іржавим ножом охороняє те здоров'я...

— Ніякі дохтурі ваші цього не зничтожають, а я зничтожу!

Це так про „бешиху“...

— Он у Пріски. Не володіла Маринка правою рукою, а лівою добре володіла... Привели до мене: тепер однаково обома не володіє... А то тільки однією!... А ваші дохтурі те зроблять?!

Отака в нас баба Палажка, наш пасічанський наркоздрав!

*

„Зничтожає“ баба всілякі хвороби: й хирургичні, і внутрішні, й хвороби на очах, і на зубах, і жіночі і всілякі інші.

Я вже не кажу про такі хвороби, яких ви ні

ЗІ СПОРТУ

Красіві ситківкові змагання.

В днях 8—11. вересня ц. р. відбулися у Львові скликані Українським Спортовим Союзом, а влаштовані Львівським Ситківковим Клубом красіві ситківкові змагання. Попередні красіві змагання обмежувалися звичайно на самих львовян. Тепер удалося стяг-

10 разів туди й назад і виснажував пань не менше, як соняшна спека. Шепаровичева виграла кращою технікою проти О. Франко 6:3, 5:6 і 6:3 перевагою 5-ох голів. О. Струмінська побила Нуну Говиковичівну 4:6, 5:2 і 6:2. М. Дмитрівна побила несподівано Шепаровичеву 4:6, 6:2, 6:4 і О. Струмін-

Пп. Біленька, Федаківна, Говиковичівна, Струмінська, Шепаровичева, Франкова, Дмитрівна (побідниця).

нути гравців з провінції і змагання набрали більше провінційного характеру. Не зважаючи на польську конкуренцію, публіка на змаганнях явилася численно, особливо в неділю.

До змагань зголосилося 26 осіб.

В жіночому синґлю грали тільки чотири жінки, всі чотири майже рівно сильні, завзяті і витревалі. Двобої тревали довго, м'яч бігав без упину часто й по-

ську, що правда, по дуже завзятій і напруженій грі 2:6, 8:6, 6:2.

Після конкурсом грали пари пань і тим разом пані Шепаровичева і Франкова перемогли молоденьку пару Говиковичівна - Струмінська 2:6, 7:5 і 6:0.

Мале число змагунів і чудова погода уможливили тим разом перевести змагання і закінчити в назначений час після програми.

в якій патології не знайдете, — це найстрашніші й найроповсюдженіші серед українського населення хвороби — переполох і глаз.

ХИРУРГІЧНІ ХВОРОБИ

Всі хирургічні на селі хвороби поділяються на дві великі групи.

Перша група — „Бешиха“.

Друга група — „Вих“*).

„Виху“ трапляється порівнюючи не багато...

А „бешиха“ так це пошесть... Сила її на селі...

Бешиха узнається з таких прикмет:

— Бабусю! Щось у мене ліву кульшу розперло й смика. І під груди підпира... І м'ясно мені, м'ясно, ніби оце перед вами не я сидю, а хтось сидить! Ох! Ох! Ох!...

— Не ти сидиш?! Хтось сидить?! Вона, моя голу-бонько! То вона! Сідай, серце, на покуті! Зараз ми її знищимо! Як не вмиш, рибонько — жива будеш!

Вона, значить, — „бешиха“...

Ліки від „бешихи“, як і взагалі всі ліки в баби Палажки „патентовані“...

Від „бешихи“ дуже допомагає такий лік:

Хвору садовите на покуті, повертається до ікони й жарите тричі:

„Отче наш, же є сина небеси“...

Після того підходите до хворої, лапаєте те місце, де болить, потім, обтираєте пальці свої, ті, що бра-

лись за хворе місце, об власні губи, берете свого ножа, й прикладаючи його руба гострим кінцем до болячого місця дванадцять разів пошепки проказуєте:

„Ішла божа мати з Київ, встріла Спасителя. Я те-не буду прохати рожденому хрищеному (ім'я) од бешихи шептати. Сімсот сімдесять бохів, беханців, стрічник, річних, вітряних, прозорливих, жіноцьких, мужицьких, парубоцьких дівочьких, з неї крові не пити, костей не ломати“.

Потім повертається та:

— Тьху! Тьху! Тьху! (тричі) нехай вона собі йде, а вам бог помагає!...

Так треба, як я кажу, проробити 12 раз...

І все...

Будьте певні, що як не вмире — живі будете...

„Вих“ уже инша хвороба... І ліки до неї инші.

Тут уже перед „прийомом“ ліків не „Отче наш“, а „Богородицю“ треба тричі всмалити, а потім уже й „ліки“ од „виху“.

„Ліки“ такі:

„Замовляю кости рожденому, хрищеному (ім'я) од виху й зсилаю на очерета, на болота. І тут тобі не стояти, червоної крові не пити, кости не сушити. Не я помагаю, бог помагає...“

Так саме:

— Тьху! Тьху! Тьху!

Через рік-два, дивись, як корова язиком ващ „вих“ ізлизала.

До хирургічних хворів стосується й кровотеча в усяких випадках...

Від „крови“ ліки швидкі, сильні й безпеліційні

*) „Вивих“ для того, хто „виху“ не чув.—О. В.

ІЗ СЕКРЕТІВ ФІЛЬМОВОГО МИСТЕЦТВА

Багато красавиць зробило добру кар'єру у фільмовому мистецтві, а ще більше мріє про успіхи в кінематографічному мистецтві. Загалом поширена є думка, що краса це запорука успіху в кіні, однак хоч так і буває в більшості випадків, то все таки краса лиця не є одинокою запорукою powodження кінової артистки. Тут головну роль грає фотогенічна прикмета кіно-артистки і її здібність при допомозі відповідних косметичних середників ухарактеризуватись відповідно до ролі, в якій артистці доводиться виступати. Без фотогенічної прикмети і краса не заручує успіху в кіно, бо неодна красавиця не знайшла поля до пенсу в тій ділянці, якраз через брак цієї характеристичної прикмети. Можна подумати, що в об'єктиві фотографічного апарату скривається якийсь дивний фільтр, який не в силі схопити на тасму фільму і відтворити на екрані кожної краси.

Рівночасно той сам загадочний фільтр доводить до цього, що неодна загально признана фільмова краса в буденній стрічі викликає цілковите розчарування.

Вміє ухарактеризовання, зглядко відповідний добір косметичних середників, якими послуговуються при знімках актори і акторки змінє не раз цілковито фізіономію, а навіть творить красу.

Артистки звертають велику увагу на красу очей, тому відповідно їх підмальовують. Загально прикрашують очі на брунатну або блакитну краску. Особливо цієї останньої краски ужувають нині загально, мимо цього, що вона ділає не цілком „фотографічно“. Але помагає тут об'єктив. Він ослаблює яскравий ефект блакитної краски і на екрані робить її лагідною і гармонійною. Декотрі артистки уживають зеленої краски до підмальовання очей; вона падає їхнім очам більшого виразу. Ще інші, пр. Поля Негрі до декотрих фільмів не вживають жадних косметичних середників і мимо цього мають великий успіх.

Однак на загал вмієсть ухарактеризування це більша запорука успіху в кіні, чим правдива краса.

Ось вони:

„Іхав чоловік стар, кінь під ним кар, по рослинах, по дорогах, по притонах, по містах. Ти мати руда жилистая-тілесная, зупинись, назад повернись, Стар чоловік тебе збирає, на покой зограє. Коли коню його води не стало, так щоб і тебе, руда мати, не бувало. Пух земля—одна сім'я. Буде по-моєму — слово мое кріпке!

Тьху! Тьху! Тьху! (це обов'язково!).

Найголовніше в цих „ліках“ („од крови“), як ви й самі помічаєте, слова: „Пух-земля — одна сім'я“. Глибоко змістовні. Впливають вони, як гумовий жгут. Як тільки прокажете, кров так і стане, як укопана.

ХВОРОБИ НА ОЧАХ

Звуться „більмом“. Усі очні хвороби — всі вони „більмо“. Інших нема. Ліки дуже добрі. Таких ліків і покійний проф. Гіршман не знав.

Пізнати „більмо“ дуже легко в кожній людині. (Принаймні його легко впізнає баба Палажка).

Коли до вас приходить хвора й держиться за око, ви зразу кажіть:

— Більмо! Я так і знала, і зразу-ж, щоб не зтягти хвороби й починайте:

„Господи, поможи! Пресвята богородице, мати по-мошнице! Стань мені в поміч, у рожденного молитовного (ім'я) більмо з ока ізгнати. Іхав святий Юрій на білім коні з білими хортами білого зайця ловити. Білого зайця не піймали,—у рожденного, молитовного, хрищеного (ім'я) більмо з ока ізгнали. Ишли три отці святі, за ними три звірі люті: перший чорний, другий білий, третій сірий) Як уздріли—більмо ззіли“...

Тьху! Тьху! Тьху!

ЗУБНИЙ БІЛЬ

Це — дрібниця. В мить, в одну мить заміс, тільки прокажіть тричі:

Місяць у небі,
Медвідь у лісі,
Камінь у полі,
Всі ви три брати,
Як зійдетеся у чисте поле гуляти,
Тоті тільки в (ім'я) молитовного й хрищеного
Почнуть зуби грати.

Тьху! Тьху! Тьху!

Оце „тьху! тьху! тьху!“, як бачите, обов'язкове при всякій хворобі. На селі за „наркозмдрава“ дуже тяжко бути. Слини треба дуже багато мати, бо не матимеш слини, нічим буде плюватись, а нічим плюватись, не берись і лікувати: без „тьху! тьху! тьху!“ нічого не допоможе.

ЖІНОЧІ ХВОРОБИ

„Є тільки одна жіноча хвороба. Зветься вона „Сояшницею“. Це — коли „золотник не на місці“ (*). Хвороба дуже серйозна й лікувати її треба вміючи. Але нашому „наркозмдравові“ це все одно, що... (не найду підходящого порівняння!).

Логика в лікуванні „соєшниці“ є. І навіть велика. Раз „золотник не на місці“, значить, його треба поставити на його власне місце. От і все! Як це зробити? Треба знати. І баба Палажка це знає, а Наркозмдрав напевно не знає, й улаштовує різні гінекологічні лікарні, родільні дома й т. и. Витрачає силу

*) „Золотник“—матка.

Ріжні вісти

Валентина Чистякова артистка театру „Березіль“. Артистка незвичайної грації, досконалості й темпераменту. Вславилась головню виконанням ролів друкарщини (песа „Шкапа“) та нареченої принца (оперета Сюлівана „Мікадо“.) Артистка має добру хореографічну освіту.

Наталя Ужвій артистка державного театру „Березіль“ почала мистецьку роботу в театрі ім. Шевченка (Полтава). Потім служила в одеському державному театрі. В зимовім сезоні 1926 — 27 чудово грала в песах Мотама „Злива“ (Седі), „1905 рік“ (Цариця). Відомо також, як славна кіно-артистка в ролі Марини у славнозвісній історичній штуці „Тарас Трясило“.

Завіщання Еллен Кей. Недавно відбулося святочне отворення завіщання Еллен Кей. Славна письменниця і громадянка записала свій прекрасний хутір *Strand* близько *Valdsteny* в користь жінок працюючих умов і жінок робітників. З цієї відпочинкової колонії робітниця користатимуть безплатно в літі, а жінки працюючі умово весною або осінню за дрібною оплатою.

Літературні вісти. У літературних журналах Радянської України стрічаємо й жіночі імення. Найпопулярнішою мабуть із молодих письменниць Радянської України є Варвара Чередниченко, про яку згадує Софія Русова, як найкращу свою ученицю на педагогічних курсах. І ціла її творчість присвячена здебільшого дітям. Вона пише для дітей і про діти. Минулого року видрукувала в журналі „Червоний шлях“ роман „За плугом“ і випустила в світ книжку „Щоденник Софії Сояшник. Крім неї стрічаємо ще імена Наталі Забіли, Ладі Могиланської, Л. Піонтек, і О. Свекли (Молдаванка). Письмениця **Наталя Забіла** видала в 1927 р. книжку віршів „Далекий край“. **Ладя Могиланська** друкує вірші майже у всіх наших журналах. **Л. Піонтек** недавно повернула з Канади і працює тепер над більшою повістю. У вінніпезській „Робітниці“ з минулого року була поміщена її знімка та друкувалася її праця „Про жіночі типи в українській літературі“. Вона видрукувала також низку віршів в журналах „Гарт“,

Артистка Ужвій

народніх грошей... А воно треба тільки покласти в макітру трохи конюпель, запалити й приставити ту макітру вінцями до пупа. Ніби така велика „кровососна банька“. Воно як потягне й перетягне „золотник“ на своє місце... Але тут треба великого хисту, щоб не допустити до того, що й цілу хвору втягне в макітру. Як тільки вже макітра втаскала в себе весь живіт, треба шарахнути по макітрі маконом... Воно й „одпустить“... А „золотник“ уже на місці, як живий.

Що макітра пропаде, то нічого: для того, щоб людину од смерті врятувати, можна макітрою пожертвувати, хоч-би й яка дорога вона була.

Отже наркомздравові слід, замість ріжні жіночі лікарні будувати, замовити вагонів з п'ятеот макітер на ріжні животи, й жінок уже врятовано.

Ліки від „сояшниці“ тай само є, але їх я ні за які гроші не міг дістати: не дають...

Так само й від таких найресповсюдженіших хворіб як „переполох“ і „глаз“, ліків я не дістав. „Виливали переполох“ мені самому, й „вилили“ (я тепер уже не полохаюся), і від „глазу“ мені шептали (мене теля зглазило), але, не зважаючи на пильну увагу, я не міг уловити таємничих слів...

Не можу, отже, й з вами поділитися...

Може коли иншим разом...

Забув іще сказати про „внутрішні“ хвороби.

Із „внутрішніх“ хвороб найчастіше трапляється „нутряна сибірка“.

„Нутряна сибірка“ — це хвороба, від якої зде-

більша мруть, хоч і ходять до баби Палажки як раз тоді, як перші півні кукурікають.

Але завжди спізняються...

— Позавчора, голубочко, треба було-б прийти, а тепер навряд чи допоможе!

— Та позавчора я ще здорова була!...

— Ні-ні! Треба було, треба!

Ліків від „нутряної сибірки“ не міг дістати.

А взагалі „охорона народнього здоров'я“ на селі постановлена дуже добре. „Медичних пунктів“ у кожному селі по п'ять-шість, коли не більше. „Ліків“ так само чимало. Навіть багато. Я гадаю, що коли-б їх було хоч трішки менше, не так-би заробляли попи на „сороковустах“.

Бо-ж відомо з фармакології, що всякій лік, коли його вживати в більший, ніж треба, дозі, вже є отрута.

А це вже зле!

Р. С. „Молитви“ (вищенаведені) мені пощастило таки позанисувати, хоч і з великими труднощами та хитрощами. Баби не дають їх, бо „вона після того теряє силу“...

Отже, це не вигадані молитви, а справжні з уст народніх...

(Передрук з „Вишневих усмішок“).

„Плужанин“ та „Червоний Шлях“. **О. Свекла** видала книжку оповідань та друкує повість в журналі „Плужанин“. З наймолодших відомі є **М. Галич** з Києва — видала книжку „Друкарка“, **Віра Нечайівська** — пише оповідання, **Галина Ткаченко** з Дніпропетровська й **Тамара Бутович** з Києва.

Із старших, відомих вже нам письменниць працюють на Україні **Л. Старицька-Черняхівська**, **Наталя Романович-Ткаченко**, **О. Пчілка**, **Олена Журлива** та **Галина Орлівна Ткаченко** друкує повісті в журналі „Червоний Шлях“. **Л. Старицька-Черняхівська** випустила в світ дві пєси: „Розбійник Кармелюк“ та „Напередодні“. Працює також над перекладами опер та новою історичною трагедією. **Олена Журлива** видрукувала книжку „Металом Горно“ (вірші). **Г. Орлівна** друкує повість „Емігранти“.

Галя Мазуренко, молода українська поетка, видала у Празі книжечку віршів п. н. „Акварелі“.

Смерть Ізадори Дункан. Трагічною смертю згинула в Ніцє велика артистка танцю Ізадора Дункан. Бажала переїхатися під вечер авто на прогульку. Сідаючи до авто овінула шию довгим венетським шалем, якого один кінець звисав з авто. Як тільки авто рушило з місця, звисаючий кінець шалю омотався за заднє колесо і з розмахом викинув удушєну артистку з авто на брук вулиці.

Якесь фатум переслідувало Ізадору Дункан в останні роки її життя. З походження була вона Американкою і вродилася в 1878 р. в Сан Франціско. Високо образована, вже як старша жінка почала пропагувати нову форму клясичного танцю по старинним зразкам. Була першою танцюристкою, що танцювала на сцені боса, з голими колінами, що тоді, коли всевладно обов'язував ще балет в трикотах, атласових пантофелях з обандажованими ногами, було правдивою революцією на тому полі.

Систематичну працю над новим танцем почала Дункан в Берліні, де закупила окремий дім. Опісля перенеслася до Парижа, де в Бульонськєм Ліску вибудувала величаву „святиню танцю“. Будову закінчено в 1913 році, а на святочному відкритті були такі знаменитости, як Родєн, Сорєль, Клемансо і Д'Анунціо.

Та вже з початком війни починає переслідувати її якесь фатум. З вікон свого дому бачить смерть своїх двох дітей, які згинули в автомобільній катастрофі. Матеріальний стан скоро погіршився до того стєпені, що „святиню танцю“ продано на ліцитації за довги.

Якись час по війні перебувала в Совєтському Союзі, де одружилася з відомим російським поєтом Єсенїном, котрий одначє незадовго покінчив самогубством.

Покинувши Совєтський Союз перебувала Дункан в Астрії, де в Сальцбургу мала фатальний випадок трамваєвого карамболу, при чому зломила ногу. Від того часу перестала танцювати.

В останньому часі переїхала до Ніцєї, де стрінула її страшна судьба.

З сільсько-господарської вистави в Стрию. З експонатів вистави найбільш цікаві для нас річє з жіночого промислу й декоративного виробництва. Між килимами перше місце занімала слушно виставка артистичних килимів і гобелїнових макєт пп. Ольги й Олєни Кульчицьких, розміщена в окремій кімнаті. Кожна річ незвичайно оригінальна по собі, в композиції мотивів переважно взорована на стильових українських килимах, давала повну насолоду для вибагливих знатоків килимарського мистецтва. Незвичайна працьовитість і безпвинні студії пп. Кульчицьких над українським народним мистецтвом зістали гарно нагороджені великим заїнтерєсуваннєм публїки, що звиджувала виставку. Багато експонатів з цєї виставки закуплено або замовлено.

Великою популярністю тішилася теж, багата в кількїсть експонатів, виставка косївських килимів

„Гуцульського Мистецтва“, розміщена в великій салі на сцені.

Окрему увагу звертала знана збірка вишивок Ольги й Дра Іларїона Бачинських, — зібрана в воєнних часах в бараках виселєнцїв в *Gmünd'i*. Вона по частї знана загальному українського громадянства з виставки в Національному Музеї у Львові, куди цю цїнну збірку передала п. Ольга Бачинська, як дар для Музею. Рівночасно в цій самій кімнаті можна було оглядати зразки примїнення народного мистецтва до церковної декоративної штуки.

В дальшїм тягу в окремій кімнаті розміщено експонати коопєративи „Українське Народне Мистецтво“, як практичні зразки примїнєних народних вишивок й мережок до домашньої обстановки, одягів і білля.

Врештї цілїсть праць з обсягу жіночого промислу доповняла виставка „Трудів“ зі Стрия і Львова.

Двадцять вісім мїліонів вдовцїв. В Індїї, в котрій є населєння 300 мїліонів, існує такий звичай, що коли вмирє чоловік, то його жінцї вже не можна вийти замїж за другого. Через те там є 28 мїліонів вдовцїв.

JOHN GALSWORTHY

РАДІСТЬ ЖИТТЯ

Було це недалєчко Берклїївського майдану. Сам тоді я вийшов був зі світлиці, теплої, запашної, повної „розкішних меблів“. Брама дому зачинилася за мною, східний вітер вдарив в моє обличчя і я наткнувся на дівчинку. Її могло бути яких п'ять років. В убогій червоній спідничині широко розпростертії над зігнутими колінами, сиділа вона на хіднику та вдарила об нього зів'язлою гілкою з трьома чи чотирма темними листками. А вдаряючи приспівувала. Чорняві кучері звисали довкола її округлого замурзаного личка; останки капелюха лежали біля неї на хіднику, а її очєнята блискали начє пара чорних безжурних чортєнат. Вона творила такий чудовний контраст до „розкішних меблів“, що годі було не задивитися на неї.

Тому я поволі мов рак спускався вулицєю. Вона знала, що я їду мов рак, знала, що на розі вулиці стоїть поліцай, знала все довкруги себе. А коли бачила, що я зникаю їй з очий, почала стрїляти очима за мною. Перехилила головку на бїк мов собачка, що прохає палянички та блискала на мене крізь гушавину своїх кучерїв. Вона усміхнулася — я їй собі всміхнувся та повернув на рїг вулиці. Звідтам залунав легкий бренькіт кїнських підків; тоді й вона повернула на рїг вулиці. Колиж вона виглядала чудно сидючи на землі то ще чудніше як стояла на ногах; вона насадила свою капелюшину — останки капелюха дорослої дівчини — на потилицю; її коротка, червона спідничина розпростерлася, голі, чорні пожежєня сторчали у просторих жіночих черевиках. Вона чалапала наперед себе, вдаряючи по трамваєвих шинах прутиком. Час до часу вона підстрибувала боком, несміливо, скоса зиркала на мій цилїндєр та знову присїдала. Прохожі зглядалися на неї, та вона не звертала на них уваги. На Оксфордській вулиці ми зупинилися та завели розмову. Ось як вона почалася та скїнчилася: Чи не хотїлаб ти цукорків? Я кинув їй шостачка, а коли відходив вона смоктала його, споглядаючи за мною своїми великими чорними очима та вдаряючи своїм прутиком об виставову шибу.

Та коли я знову озирнувся довкруги, вона підтанцювала до звуків кєтеринки з кількома иншими дїтваками, а її червона спідничина поблискувала мов червоне фуркальцє крізь вуличний натовп.

Переклала з англїйського

Марїя Роздольська.

Интересний капелюшок скомбінований з фільцу й оксаміту в темнішому тоні.

Типічна форма капелюха з характеристичним, в гору йдучим прибранням.

Дуже модний капелюх з зеленого фільцу і чорного оксаміту.

Елегантний капелюх в двох відтінках зеленого.

Фільцовий капелюшок (інтересно прибраний темнішим оксамітом).

Побідний похід плаща

ПЛАЩІ — ПЛАЩІ І ЩЕ РАЗ ПЛАЩІ

вузькі в силуеті, широко виложені один бік на другий, шалевий фасон ковчирів, що сягають аж до долішнього краю плаща, футряні маншети й аплікації, вставлявані пліси, як прибрання.

Плащі в зближаючійся зимі будуть дуже фаворитовані модою. Ще більше, як в минулому році. Не буде іншого верхнього одягу, як плащ, чи то з вовняного матеріалу, шовку, чи футра.

Навіть т. зв. кейпи (Саре) до вечірних туалет зникнут перед плащем, так що найбільш елегантні плащі на балі і до театру будуть в скромній простій формі щоденного плаща. Лиш рукави в таких плащах відповідно поширені в долішній частині, з широкими маншетами з футра; рівнож з футра і їх ковчирі.

Також плащі на вулицю багато прибрані футром. Часто можна буде стрінути плащ з шалевим ковчиром, що доходить аж до долішнього краю плаща, відтак довкола обрмування, в заокругленій фор-

мі. Це виглядає більш живо й незвичайно елегантно. Таке заокруглення повторяється відтак переважно в кількох рядах пліс, нашитих або вишитих. Вони часто виконані з матеріалу о один тон темнішого, що є типічним прибранням в цім році на плащах, сукнях і капелюхах.

В лінії свій плащ, подібно як сукні, є більш рухливий. Хоч робить вражіння вузького й обтислого, то широко заложені боки один на другий, так відстають, що в ході плащ виглядає всетаки обширно. В ковчирях переважають шалеві, але їх форма є дуже різнородна; з довговолосих шкірок вузькі й гладкі, з короткострижених ширші, і так опрацьовані, що ніби відстають на шиї. Одним словом — типічна форма плаща на цей рік це широко заложений один бік на другий і багате прибрання футром. Притім стрічається як звичайно кілька інтересних екстравагантцій, як приміром запинання плаща на правий бік на мужеський спосіб, до чого пані незвикли; але все є це щось нового.

(Докінчення на стор. 16.)

ПЛАЦІ Й КОСТЮМИ НА ОСІНЬ І ЗИМУ

742

743

744

ч. 741. Плащ з попелятої цибуліни, прибраний плісками. Дуже модне поширення плаща з переду.

ч. 742. Плащ з kasha краски beige, прибраний ковніром з Biberette. По боках притяті потрійні патки й фалди.

ч. 743. Костюм з попелятої вовняної матерії прибраний на ковнірі і маншетах стебнівками або футром.

ч. 744. Дуже модна, на бік завинена форма плаща. Багате прибрання з футра та стебнівок.

ч. 745. Зимовий костюм з англійської матерії. Довгий жакет долиною ширший як до тепер, горою і в поясі легко прилягаючий. Малий ковнір з футра.

741

745

НЕЧУВАНА

НОВІСТЬ!

СТАРІ, ЗНИЩЕНІ ПЛАЦІ ПЛЮШЕВІ ВИТОЛОЧУЮ В НАЙНОВІШІ ДЕСЕНІ, ЯКІ ЩОЙНО ТЕПЕР БУДУТЬ МОДНІ, А ТАКОЖ ПЕРЕРОБЛЮЮ НА НОВИЙ ФАСОН.

ВЗОРИ МОЖНА ОГЛЯДАТИ В РОБІТНІ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ ТА КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк, Львів, ул. Собєського ч. 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

ч. 746. Плащ з гранатового сукна з інтересним ковніром та маншетами з кретів. Долиною плаща нашіта вільно спадаюча, по боках заокруглена частина.

ч. 747. Плащ з попелятого сукна, прикрашений плісаними і стебнунням. Шалевий ковнір з сивого баранця.

ч. 748. Плащ зі золотистої цибуліни. По боках вставлені, модні дзвонові частини. Багате прикрашення з футра.

ч. 749. Плащ з чорного сукна в рагляновій формі, інтересно стебнований в крати.

ч. 750. Костюм в рагляновій формі з довгим жакетом, зроблений з матеріалу Shetland, попелястої краски. Прикрашення з закладок, уложених лучами.

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, РИНОК 32.

Поручає у найбільшому виборі

Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

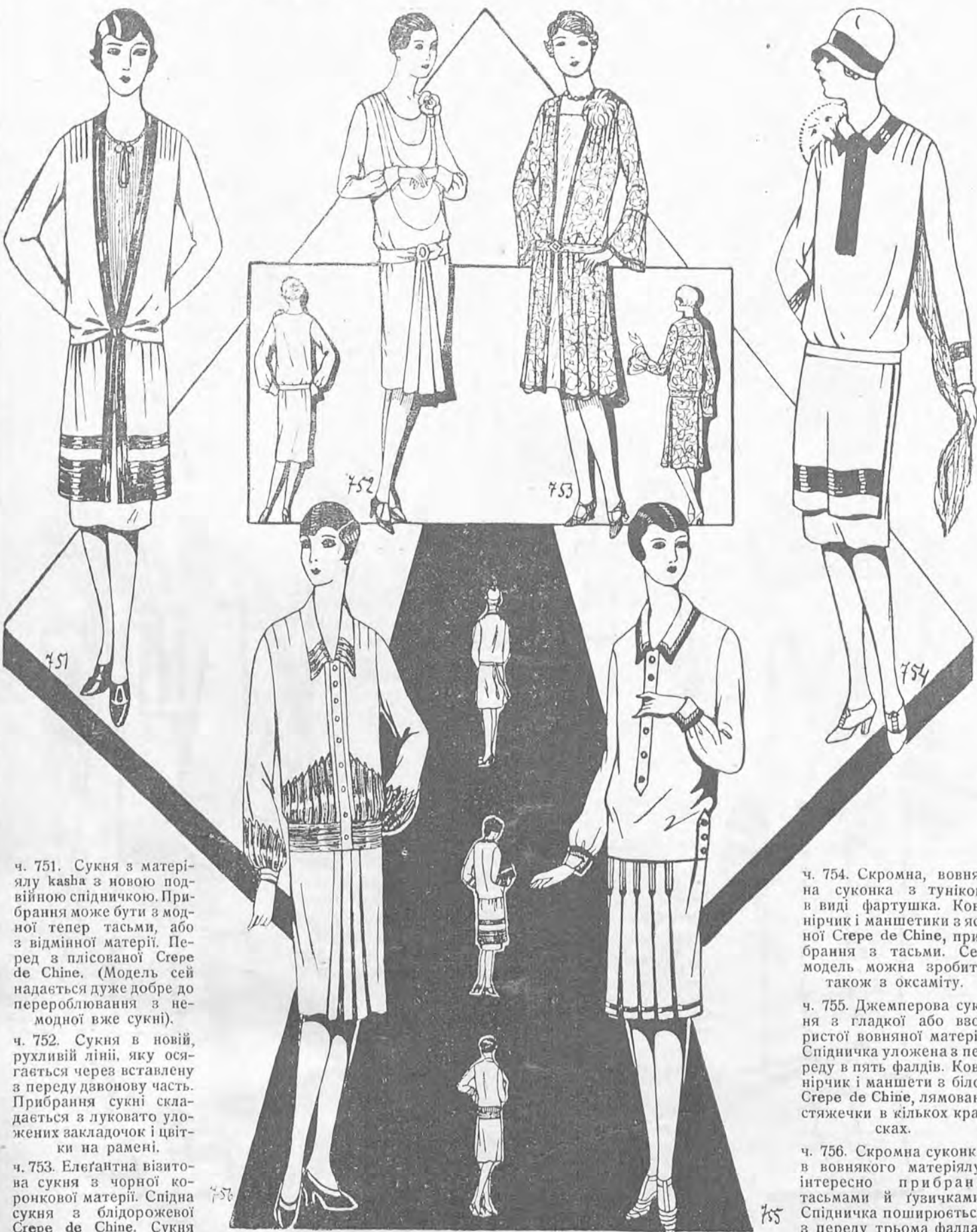
МАТЕРІЇ НА СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЦІ

СУКНА НА МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ І ПЛАЦІ

Ціни дуже умірковані.

СУКНІ, ЯКІ ПІДЧЕРКУЮТЬ СТРУНКІСТЬ І МОЛОДЕЧИЙ ВИГЛЯД

ч. 751. Сукня з матеріалу каша з новою подвійною спідничкою. Прибрання може бути з модної тепер тасьми, або з відмінної матерії. Перед з плісованої Crepe de Chine. (Модель сей надається дуже добре до перероблювання з немодної вже сукні).

ч. 752. Сукня в новій, рухливій лінії, яку осягається через вставлену з переду дзвонову часть. Прибрання сукні складається з луковато уложених закладочок і цвіт-ки на рамені.

ч. 753. Елегантна візитова сукня з чорної коронкової матерії. Спідна сукня з білдоржевої Crepe de Chine. Сукня укладається з переду в дзвонові фалди, з заду гладка.

ч. 754. Скромна, вовняна суконка з тунікою в виді фартушка. Ковнірчик і маншетики з ясної Crepe de Chine, прибрання з тасьми. Сей модель можна зробити також з оксаміту.

ч. 755. Джемперова сукня з гладкої або взористої вовняної матерії. Спідничка уложена з переду в пять фалдів. Ковнірчик і маншети з білої Crepe de Chine, лямовані стяжечки в кількох кра-сках.

ч. 756. Скромна суконка в вовняного матеріалу, интересно прибрана тасьмами й гузичками. Спідничка поширюється з переду трьома фалдами. Малий подовгасти ковнірчик знову дуже в моді.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ

ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВІШЕ

СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.

ОЛЬКА

ЛЬВІВ
РИНОК 35.

(біля Народн. Торговлі).

ДЕЩО ДЛЯ СТАРШИХ І ГРУБШИХ ПАНЬ

ч. 757. Сукня з вовняного матеріалу, проста в формі. З переду вставлена горюю ясна Crepe de Chine, а на спідничці групка плісів.

ч. 758. Елегантна в'язана сукня з чорного шовку. Спідничка з переду уложена в фалди і стягнена широким, з боку в'язаним поясом. Драпований ковнір і перед з білої Crepe de Chine.

ч. 759. Скромна сукня з вовняного матеріалу піскової краски, прибрана на рукавах та ковніри матерією бронзової краски. Спідничка групами плісована.

ч. 760. Елегантна сукня з темного шовку з подвійним фартушком на спідничці. Сукня має в горі, по обох боках дві пристебновані до себе звернені закладки, які ідуть від ramen до пояса. Ковнірчик, маншети та жабот з кружева.

ч. 761. Візитова сукня з бронзової Crepe de Chine, на раменах і маншетах, прибрана золотим галтом. По обох боках сукні дзвонові, вільно спадаючі часті, підбиті тим самим матеріалом золотої краски.

ч. 762. Костюм для старшої пані з англійського матеріалу з модним тепер, довгим жакетом. Через легко хвилясту лінію жакету надається сей костюм дуже добре для грубших пань. Шалевий ковнір та маншети з футра.

ч. 763. Плащ з грубого, вовняного матеріалу. По боках плаща вставлені фалди, які є облямовані плісами. Прибрання з темного футра.

НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ

НА ОСІННІЙ СЕЗОН
ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ

О. БЕРЕЖНИЦЬКА

ЛЬВІВ, УЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

764 765

766

767 768

769

770

771

772

773

774

ч. 764. Елегантна блузка з ясної *Sere de Chine* з рагляновими рукавами. На раменах, рукавах та в поясі морщення.
ч. 765. Модна двозонна спідничка з баскіною в горі.

ч. 766. Шляфрок з взористої матерії, з широкими рукавами. Шалевий ковнір та пасок, який вяжеться з задку, зроблені з матерії в відмінній красці.

ч. 767. Практична спідничка з вовняного матеріалу, уложена з передку в один фалд. На боці кишеня а в поясі шкіряний пасок.

ч. 768. Блузка з гладкого або взористого фулярю. Шалевий ковнір, маншети та пасок з одношайного темнішого або яснішого матеріалу.

ч. 769. Елегантний шляфрок з взористої матерії, багато прикрашений відмінним матеріалом. Широкий драпований пояс з боку приморщений.

ч. 770. Практична суконка з камізькою для смотрика. Модель зроблений з краткованого, вовняного матеріалу. Спідничка уложена в фалди, а камізька стягнена

в поясі шкіряним паском. Блузка з ясної флянелі (диви таблиця кроїв).

ч. 771. Pullover зроблений на дратах з білої і колірної волічки. Можна носити його отвертим або високо зашнурим.

ч. 772. Практична камізька з трикової матерії, лямована одношайним матеріалом.

ч. 773. Спортова камізька з ясного кашеми, прикрашена темнішим.

ч. 774. Практичний шляфрок з взористої флянелі, прикрашений одношайною матерією або стяжками. Ковнір скісно крайний.

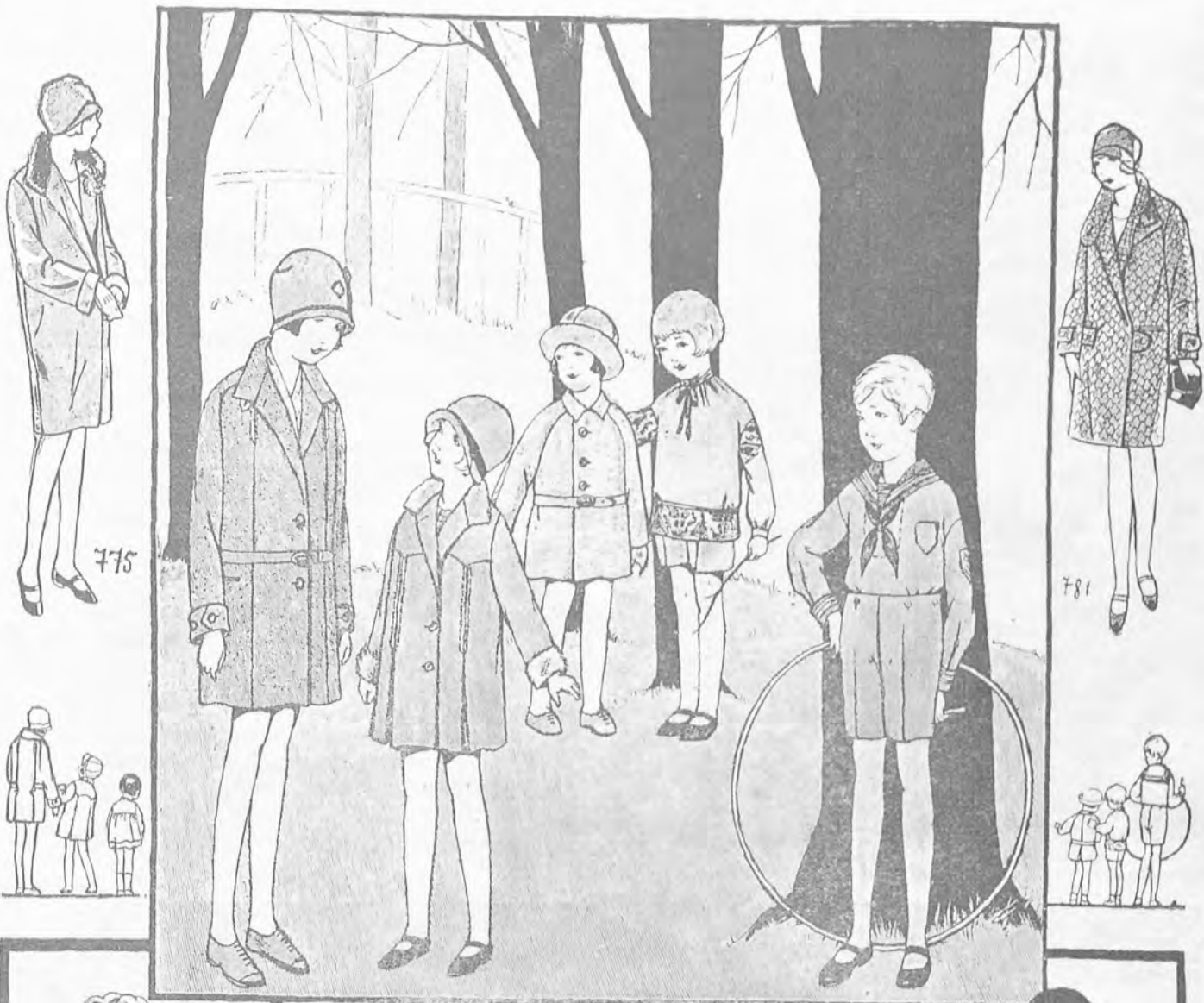
НАЙНОВІШІ ШОВКИ НА СУКНІ

порукає ЕРЛІХОВСЬКИЙ Магазин Новостей для Пань

Львів, ул. Сикстуська ч. 15. Телефон 26-43.

ВОВНИ НА СУКНІ ПЛАЦІ

Замовлення з провінції виконується відворотно.

ч. 775. Плащик для смотрика з драпового, вовняного матеріалу, прибраний бронзовим футром.
ч. 776. Плащик для більшої дівчинки з вовняного матеріалу, з вложеними фалдами. Пасок зігнутий на пряжку.

ч. 777. Плащик для малої дівчинки з гескою і пристебнованими фалдами. Футряний ковпир і маншети. (Диви таблиця кроїв).

ч. 778. Раціональний плащик для хлопчика, на плечах уложений в два фалди.

ч. 779. Убранко для хлопчика прибране народною вишивкою. Стоячий ковпирчик зв'язаний гарасівкою (диви таблиця кроїв).

ч. 780. Практичне маринарське вбрання для більшого хлопця. Споденки припинаються гузичками до блузки.

ч. 781. Плащик для смотрика з грубого і в поясі лямована відмінним матеріалом. Суконка запинається з задку на затріски з палок.
ч. 782. Суконка з колірового матеріалу, прибрана гаптованими цятками, коло ший і стяжок криса з фільцу. (Диви таблиця кроїв).

ч. 784. Суконка з матеріалу червоної краси прибрана білим. В гесці зроблені дірки до гузиків, чере черетягається подвійні гузики до закінчення.

НА ОСІНЬ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ ТА

В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ

НА ОСІНЬ

виконув

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

НАРОДНІ

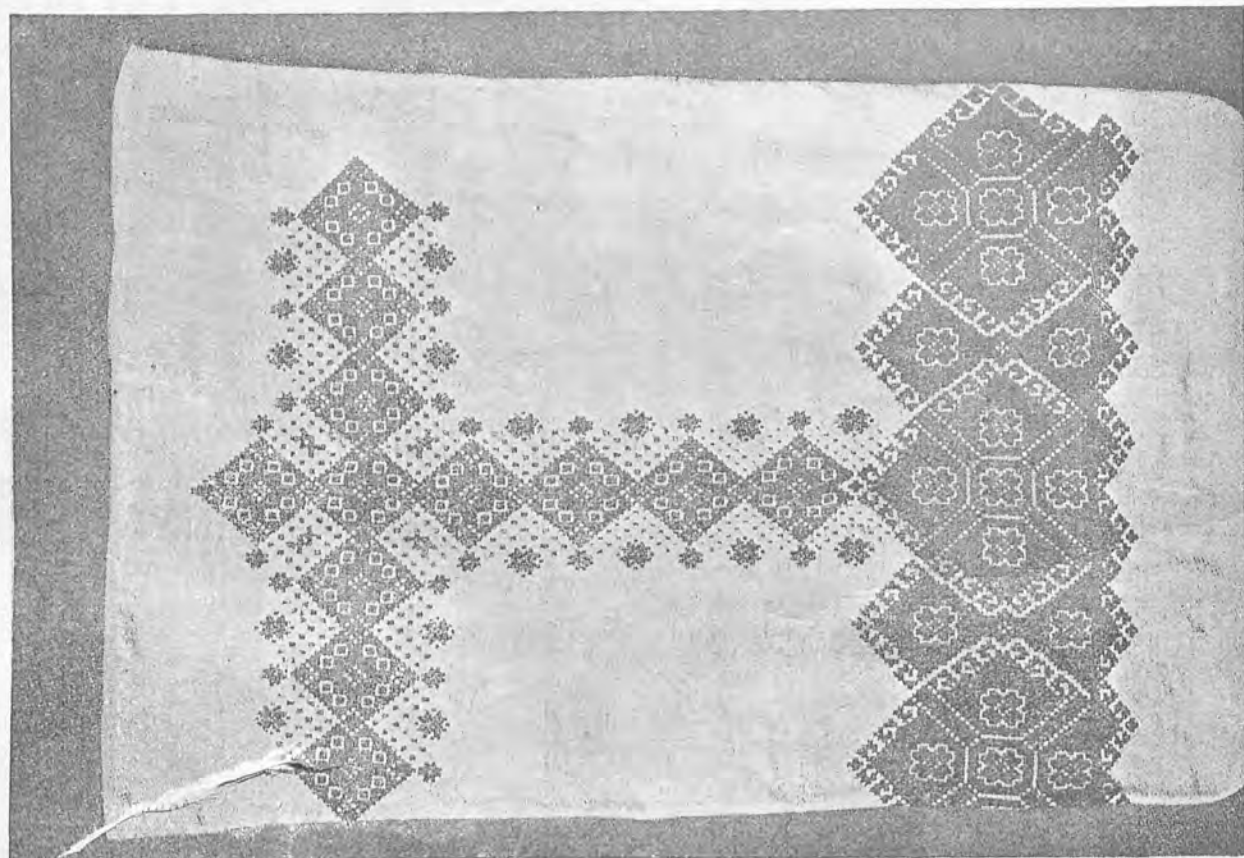
І ПРАКТИЧНЕ
ДО ПРИКРАСИ
ОБСТА-

- а) Молодиця в народній сорочці з села Ізи Мармарошського жупанату Прикарпатська Україна
б) Мотив вишивки з рукава народної сорочки виконаний хрестиками червоними нитками.

ПОБІДНИЙ І ОХІД ПЛАЩА
(Докінчення зі стор. 9.)

З матеріалів модні дуже мягкі, стрижені на спосіб плюшів, в різних відмінах, ніби шкірка морелі. На скромні плащі англійські грубі матеріали, але теж дуже мягкі. Дуже модні є футра. Ще ніколи не було їх так багато як тепер. Чи на це впливає підсоння наше, що зближається тепер до підбігунового, чи може це вплив Росії, яка через еміграцію в цілій Європі вибила певне пятно на всіх ділянках культурного життя Європи й її цивілізацію, — не дається сказати. В кожному разі футра є незвичайно модні, і теперішні плащі на зиму як типічні, є з чорних футер: кримські, астрахани, каракули і т. д. Попри них певне право горожанства мають ясно-бронзові й блонд футра, як лошаки, шкірки з ягняти, а навіть телячі.

Декоративним футром, як боз, або прибрання до плаща є лис, правдивий, не імітація, в різних його відмінах і красках.

ПОВІДОМЛЯЄМО всіх зацікавлених, що експедиція „Нової Хати“ висилає замовлені взори до робіт і крої в міру приготованих запасів, по черзі.

ФУТРА

ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших заграничних моделей по надзвичайно приступних цінах та на до-
гідних умовах в сплаті

ПОРУЧАЄ ФІРМА

АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКІ Львів, Марійська площа ч. 9.
(НА РОЗІ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО) ТЕЛЕФОН Ч. 42-53.

ВИШИВКИ

ЇХ ПРИМІНЕННЯ ДОМАШНОЇ НОВКИ

в) г) Проект на портієру і сервету з приміненням вишивки з народної сорочки під б).

(Знімки з книжки „Народное искусство Подкарпатской Руси“, Видавництво „Пламя“, Прага).

Взір вишивки можна замовляти окремо в Адміністрації „Нової Хати“.

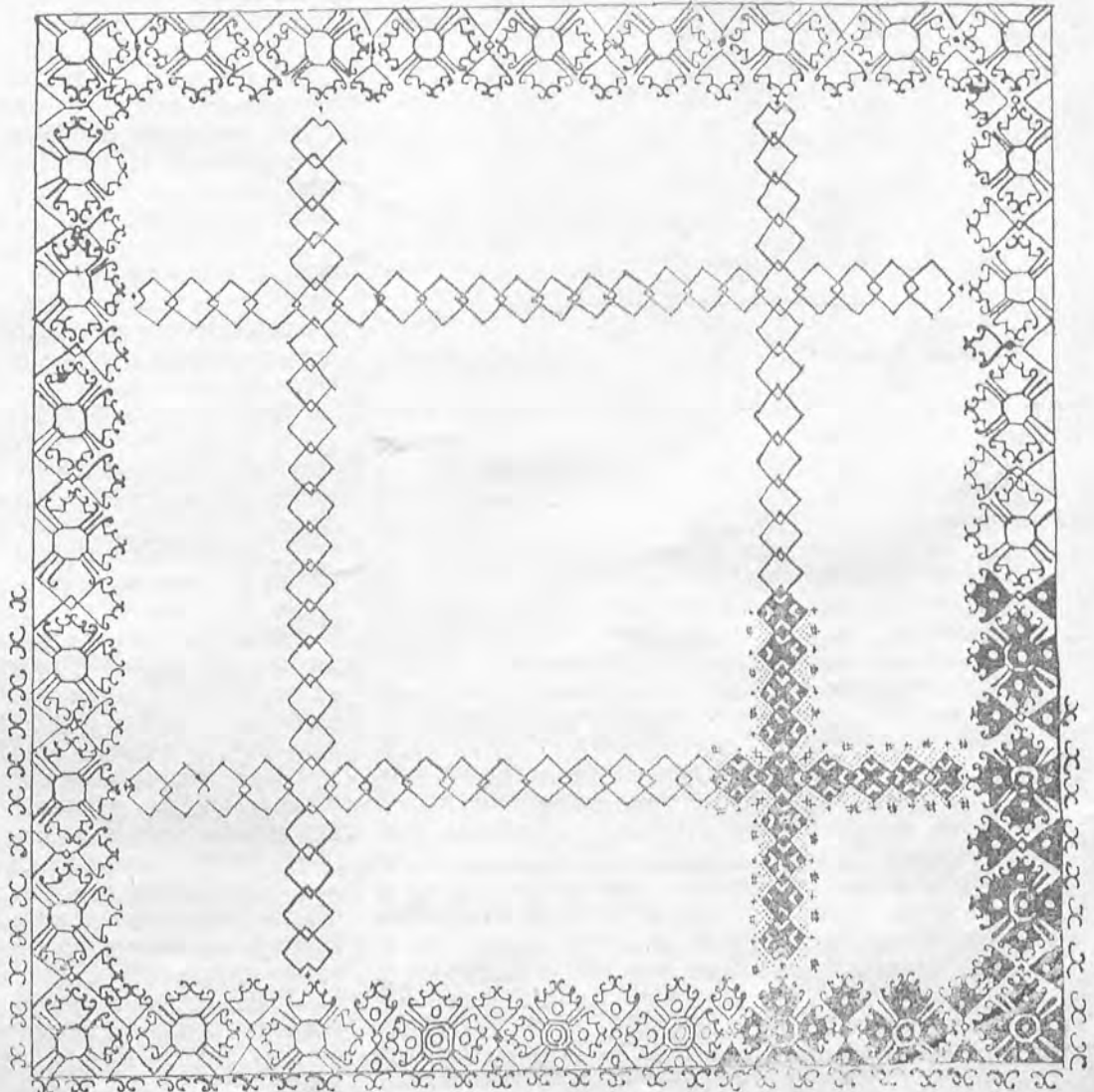
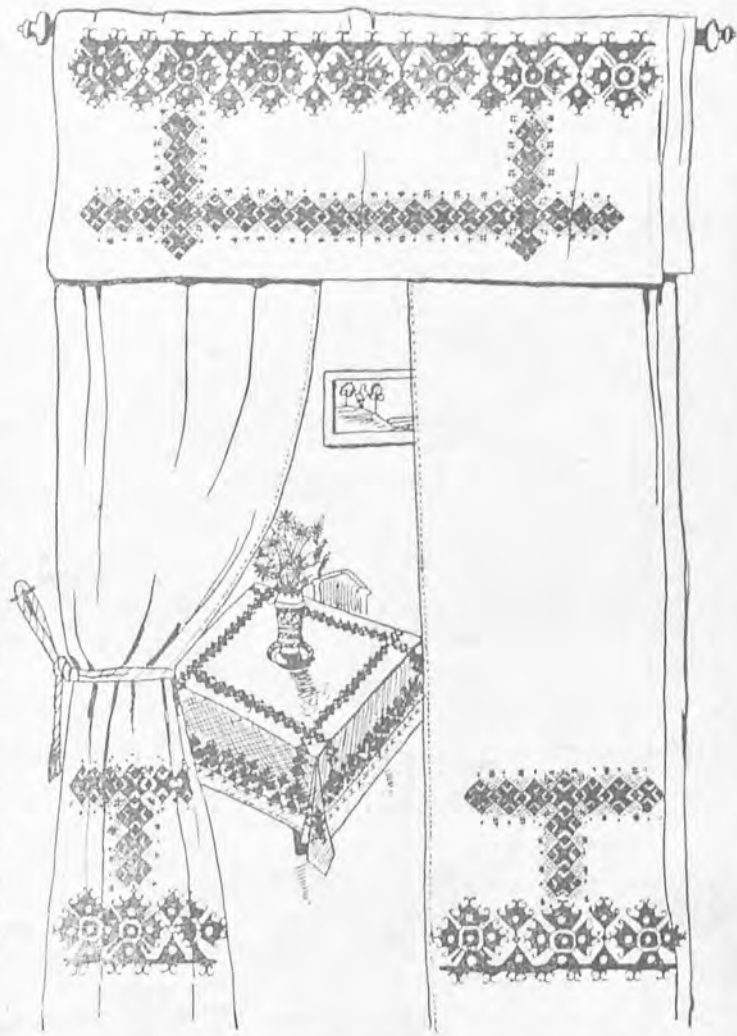

ОГОЛОШЕННЯ

Для вигоди своїх передплатниць висилас „Нова Хата“ нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. Cotton Perle Ч. 8 в клубках	— 0.65 зол.
2. Cotton Perle Ч. 5 в мотках	— 0.45 зол.
3. DMC в мотках Ч. 12, 16, 25	— 0.25 зол.
4. Moulinée в мотках	— 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до якого взору дібрати краски. **Нитки** висилаємо тільки за готівкою.

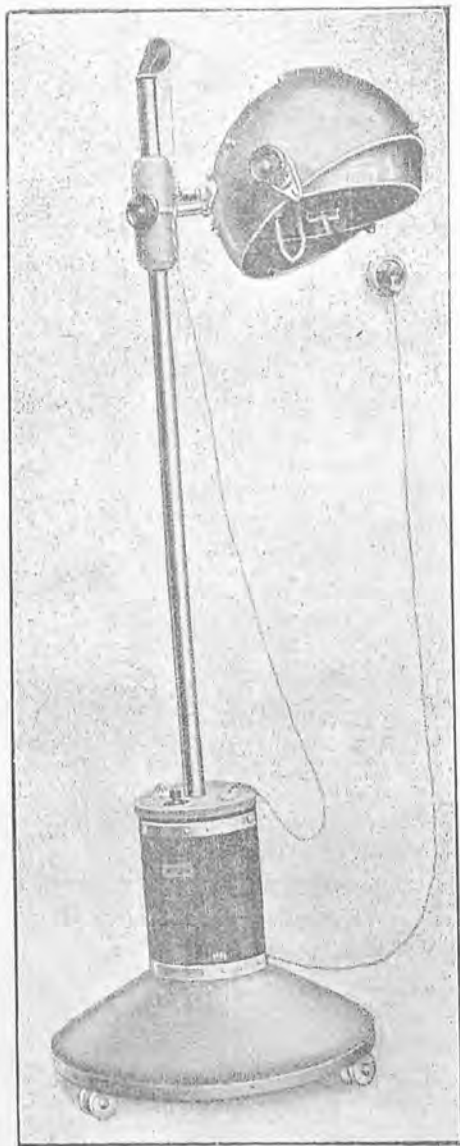

ТРИМІСЯЧНИЙ КУРС КРОЮ БІЛЛЯ І СУКОНЬ укладжує жіноча промислова кооперація „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39. — Початок курсу в першій пол. січні жовтня. — ВПИСИ і інформації в львокарло товариства від год. 9—1 і 3—6.

Др. СОФІА ПАРФАНОВИЧ

ЛІЧНИЧЕ ЗНАЧІННЯ КРЕМІННОЇ ЛЯМПИ

Світло сонця є джерелом життя на землі. З особня для людського організму є воно оживляючою, цілющою й благодатною силою. На жаль в нашому підсвіті маємо його так мало! До того ми, мешканці темних

Кремінна лампа до наświetлювання — найновіший модель.

та душних міст, майже ніколи не маємо можливості погрітися в його тепло, та в нашій шкірі нагромадити собі доволі ультрафіолету на темні зимові дні.

Тому учені від давня заходилися над винаходом штучних джерел світла, як найбільш подібних до сонця, які в темні, хмарні дні подавали-б хворій та втомленій людині тепло та світло, а його організмові сильні, утаєні хвилі хемічних ділань, які посилають під впливом соняшного сяєва, — з особня його скрайної фіолетної частини, зв. ультрафіолетом.

По численних спробах вдалося винайти два пальники: один, в якому кипляча ртуть розгріває кремій і видає сильне ультрафіолетне світло; другий електричний, в атмосфері азоту, який видає тепле, червоне проміння. Перший з них названо кремінною лампою або штучним гірським сонцем, другий *sollux*-ом.

Sollux не має так великого примінення, бо тепло можна витворювати й иншими простішими способами, та зужитковувати в потребі.

Зате кремінна лампа є самотнім штучним джерелом ультрафіолетних лучів, які мають велике лічницьке значіння, і тому вона скоро ввійшла в склад найцінніших лічничих засобів людини.

Яке ж є ділання кремінної лампи?

Світло сонця, біле для ока, — кинене на призму, розщиплюється на сім головних красок дуги, з яких скрайними є червона й фіолетна. Наука викрила поза тими барвами невидні для ока лучі, поза — чи ультра-червоні, і ультрафіолетні.

Червона часть дуги дає тепло, підчас коли фіолетна є холодна, і має хемічні власности. Під її впливом відбувається ряд хемічних сполук та реакцій, які дають ростинам і звірятам життя, та піддержують його. Під впливом цих лучів ростина асимілює поживу з воздуха, та укладає її в виді мучки; можливо, що вони завідують навіть цілим її життям круженням соків, а головню зростом. В людському організмі вони ділають головню на шкіру, а за її посередництвом на всі органи, кермуючи перемінною матерії.

Кремінна лампа має отсі ультрафіолетні лучі.

На разі однак не можемо собі дозволити все й всюди, по приватних домах, мати таке штучне сонце, та наświetлювати себе й свою рідню, коли вона здорова, щоб піддержувати її здоровля, скріпити зріст та розвиток, головню молодого діточого організму. Кремінну лампу примінюємо щойно тоді, як нам нагадає про неї недуга.

Чого можемо сподіватися від кремінного світла?

Діточий вік, це час розвою, зросту, будови. Як мала ростинка, так і дитина потребує світла. Проте сотки й тисячі дітей ростуть і виховуються в темніні та вохкості. Вислідом цього кривуха та скрофульоз, ці дві типові й страшно розновсюджені недуги. Якраз проти них маємо в руках сильне средство, а це — крім очевидно відповідного відживлювання, — кремінне світло. При жадних недугах не маємо з кремінної лампи так гарних успіхів, як саме при цих двох. Криві та м'які кости дітей тверднуть, ростуть та простуються, а желези, часто великі й позрастані маліють, а то й зникають зовсім.

Є дві засади при лікуванні цих недуг: чим скорше дитину піддамо світлу, тим кращий і скорший успіх, тим менше треба наświetлювань; по друге треба терпеливості. Недуга не повстає відразу, і відразу годі її усунути. Це головня похибка, яку роблять мами: по кількох наświetлюваннях перестають приходити з дітьми, мовляв не помагає. Вони не знають, або забувають, що впливом самого сонця треба би лічити місяцями, а то й роками, як це діється в швайцарських високогірських інститутах. А тут хочуть цілковитого вилічення за кілька наświetлень. Отже терпеливості й віри!

Головне примінення кремінної лампи, це лікування туберкульозу, у всіх його формах, і так: чахотки легень, особливо в початках, туберкульозу желез (скрофулів), костей і ставів. Всі ці недуги лічать в Швайцарії високогірським, ультрафіолетним, природним сонцем, а в нас кремінною лампою. Очевидно, що як сама недуга тяжка, то й вилічення її вимагає довшого часу.

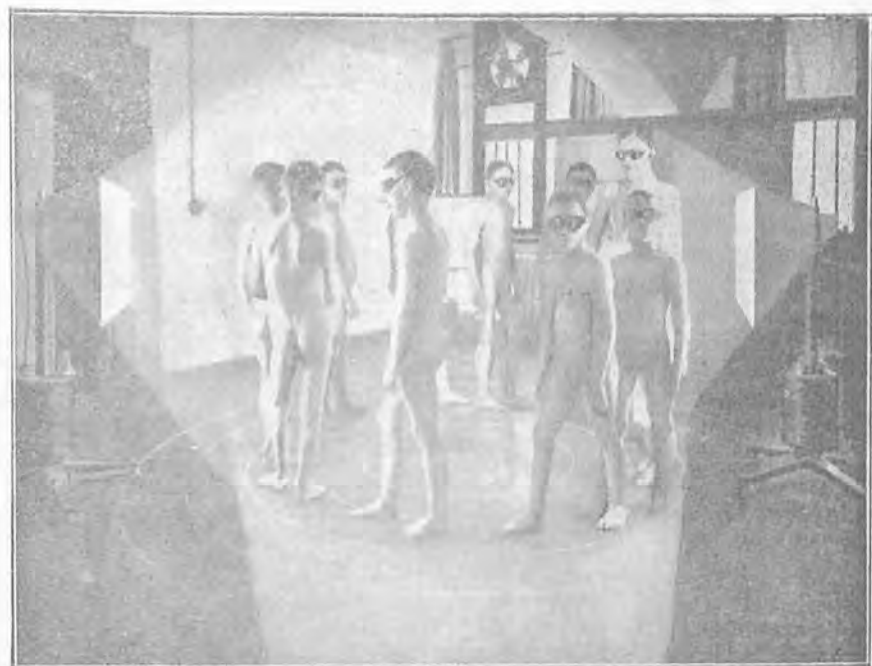
Дуже добрі висліди дає наświetлювання осіб некровних, слабких, вичерпаних недугами, працею, та нервових. Вони на очах приходять до себе, набирають здорової краски тіла, ваги, апетиту й доброго сну, успокуюються і здоровіють.

Всякі недуги переміни матерії, рани, боляки та близни, шкірні, та внутрішні недуги лікують нині при помочі кремінної лампи.

Є велика література, в якій поважні автори подають вістки про свої успіхи в цій ділянці, та заохочують до вживання кремінного світла. У багатих народів закладають інститути, в яких головню діти прямо купаються в цім животворнім ультрафіолеті. Ультрафіолетними лучами наświetлюють навіть середники поживи, головню молоко й масло, через що ці останні стають просто ліками проти недуг головню діточих.

Кремінна лампа достарчає малоду організмови сил і засобів до боротьби з бактеріями. Що світло кремінної лампи вбиває бактерії, то річ доведена. В деяких краях уживають його до очищування води. На шкірі людини витворює воно брунатну барву (пігмент), в якій відбувається ряд хемічних перемін, наслідком чого організм стає більш відпорним проти недуг.

Темні, осінні та зимові дні, нашого всетаки холодного підсоння може розяснити нашим дітям штучне кремінне сонце. Воно не таке дороге й тяжко доступне, а зате оздоровлююче та скріплююче. Бліді, покривлені кривухою піжки й тонкі рученята просять о него в часі холодних осінніх днів, а на блідих личках тільки воно потрапить вичарувати легесенький румянець та усміх здорової веселої дитинки.

Насвітлювання дітей кремінною лампою в шпиталі св. Юрія в Німеччині. На долівці бачимо круги, які служать на це, щоб упорядкувати силу дії світла.

МИТТЯ НАЧИННЯ

Рано виглядає кухня як чистенька пахуча робітня, та вже після завершення обіду панує там повний хаос. Щойно при солідній і упорядкованій праці приходить все до порядку. Та й тут треба певної системи, щоби все як слід зробити: найперше треба обчистити все сріблом. До цього береться гарячої води, а в цій розпускається зелене мило (можна дістати в дроґерії). Коли вода є за тверда, тоді зм'ягчуємо її сальміяком. Побіч тої води стоїть начиння з чистою гарячою водою. Кожний кусничок треба вичистити м'яккою щіткою у воді з милом, а відтак сполоснути у другій воді та висушити м'яким платком. По таким миттях срібло блищить як чинчене.

Після ложок і вилок приходить черга на ножі. Їх вістря треба зараз по обіді витерти газетним папером. (Потім їх дуже легко чистити). Ручки зі срібла, слонячої кости або дерева вимиваємо платком замоченим в чисту, теплу воду, а вістря миемо платком замоченим в гарячу воду так довго, аж доки вони не стануть зовсім чисті. Потім витираємо їх на сухо. Не сміємо класти їх в гарячу воду, бо ручки в добрих лужах є напушені живицею, яка сейчас топиться як їх замочити в гарячій воді.

Потім приходить черга на властиве миття начиння. Наперед мнеться склянки. Їх мнеться в такім самім начинні як сріблом. Передовсім треба уважати, щоби не лишилося ні трішки товщу на них. Перша вода має бути літна, друга гарячіша. Найгрубіші склянки мнеться на кінці тому, що вода є тоді холодніша. Кожну склянку витираємо стирочною спеціально до того призначеною. При лямках на вино треба спеціальної уваги передовсім при високих підставках; ліву руку з частиною стирочки замикаємо довкола чарки а правою витираємо обережно зі середини. Ніжніше скло чистимо оцтом і солем.

По цім миттю скла приходить черга на проче начиння. До цього береться просторий цебрик з водою зі содою (коли є якесь ніжніше мальовило то з білим милом) а другу медничку з чистою водою. Наперед вимиваємо покришки, потім всі полумиски, на кінці тарілки. Все те миемо у воді зі содою, полочемо в чистій і сильно витираємо.

Потім миемо у воді зі содою все бляшане начиння що уживалося при варенні. Тут передовсім треба звернути увагу на всякі ситка, котрі треба мити щіткою, а сушити на кухні. Витирати стирочною не є до-

бре, бо все ще лишається волосинки. Дерев'яні предмети найкраще шкурвати піском з вапном, бо від цього вони так не чорніють як від соди. Так само чистимо столи коли вони помазані, колиж ні то миемо їх водою зі сальміяком. Тепер приходить черга на горшки. Наперед заливаємо до них гарячої води і миемо дріткою щіткою, а всі останки страв виливаємо до окремого ведра. Коли начиння почорніло від вогню, тоді його чиститься острою щіткою і зеленим милом. Це дуже важне при варенні бо саджа це злий провідник тепла і в такому горшку зле вариться. Коли сейчас по умиттю наповнимо горня водою, тоді легше вимиемо. До алюмінію уживаємо зеленого мила, витираємо начиння зі середини і зверху. Коли на дні лишилися останки страв то чистимо його піском і милом; крім цього можна уживати теж букового попелу, а коли й це не помагає лишаємо його на кілька годин у воді. Чисто вимиті горшки полочемо водою кілька разів та сильно витираємо грубою стиркою. Потім кладемо горшок в таке місце щоб мав продув, бо тоді зникає з нього запах по страві. Коли цей запах тяжко усунути, то добре виварити начиння луною з бараболі.

Нікклеве начиння миемо подібно але без соди.

Мідяне і мосяжне начиння тепер вже вийшло з ужиття. Його вповні заступає легший і нешкідливий алюміній.

Тепер лишається до вичищення кухонні бляха. Коли вибігло на неї молоко то треба кухню поспирати сіллю. Так само поступаємо з усіми товстими плямами. Можна теж замочити стирку у воді зі содою і витерти бляху. Але при тім можна попаритися, тому треба дуже уважати. Найліпше чиститься кухня піском, наперед грубим, потім дрібнішим скропленим легко нафтою. Коли вже вичищено бляху, тоді чистимо поруччя і на цьому кінчимо миття.

**ЖУРНАЛІ
КРОЇ
МАНЕКІНИ**

найдовше у фірми

„ЖУРНАЛЬ“, Львів, Бернардінська площа 2

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

З сьогоднішнім числом висилаємо чеки для надсилання передплати на останній квартал за біжучий рік. При тій нагоді ще раз просимо всіх тих, що залягають з передплатою вирівнати всі залежності та не приневолювати нас до висилання окремих упіменень, які спричинюють лише кошти. Ми приневолені наставляти на точному плаченні передплати, тому що від того залежить розвій нашого журналу, який

ми бажаємо не лише удержати, але постійно уліпшувати та збільшувати не підносячи ціни. Це можливе лише тоді коли всі передплатники платитимуть точно передплату. Ще раз просимо надсилати передплату на черговий квартал та приєднувати нам нових передплатників, щоб вже з початком нового року могли ми побільшити обем „Нової Хати“ та додавати кожного місяця аркуш кроїв.

ПРИПИСИ

Баранина з рижом.

Один *kg* баранячої печені сполокати, очистити з товщу і плівки, пократити на невеликі шматки, трохи розбити, посолити і оставити на $\frac{1}{2}$ години. Потім дати до каміної ринки і наляти тільки води, щоб вкрила мясо; додати 2 пошатковані моркви, дві петрушки, кусник відпареної капусти і 2 гриби. Варити під покрешкою 1 годину. Опісля відставити, мясо виийнати, росіл процідити крізь ситко, а ярину перефасувати.

Продіжений росіл вляти знова до ринки, додати перефасовану ярину, мясо і 12 *g* відпареного рижу; все разом душити 1 годину. Потім зробити з 1 ложки товщу і 1 $\frac{1}{2}$ *kg* борошна (муки) засмажку, легко зрумянити, розвести кількома ложками зимної води, а коли засмажка розійдеться, процідити її до мяса, ще раз заварити і видати на стіл.

Паштетики з картоплі.

Тісто: Зварити в соленій воді 12 великих картопель, відцідити і змолоти на машинці від мяса. Додати 2 цілі яйця, 6 *kg* борошна, досолити до смаку і добре вимісити. Тісто розплескати на стільниці посипаній мукою, завгрубшки пальця і повикраувати склянкою кружки.

Фарш: 37 *kg* зимної печені або росолового мяса змолоти два рази. Одну малу посічену цибулю всмажити на ложці товщу на бульову краску, додати ложку тертої булки підсмажити, дати змелене мясо, трохи перцю, соли після потреби і 3 ложки молока або росолу, вимішати і смажити 10 хвилин. Наколіб мясо було ще за сухе, додати молока. Фарш має бути вохкий і триматися разом.

Приладження паштетиків. На картопляний кружочок покласти дві ложечки фаршу, прикрити другим кружком, а береги міцно зліпити. Коли усі паштетики приладжені ма-

чати у розколоженому яйці опісля в третій булці і обсмажити на товщі на бульову краску. Ті паштетики можна подавати з підлевою з баклажанів, грибів або огірків.

Огіркова підлева.

З одної ложки товщу і 3 *kg* борошна зробити засмажку і зрумянити на бульову краску. Засмажку розвести $\frac{1}{3}$ *l* огіркового квасу, додаючи тільки росолу, щоб підлева була досить густа. Окремо зрумянити сильно 2 кістки цукру з 1 ложечкою води. Потім залляти цей цукор 2 ложками зимної води, а коли цукор розійдеться, вляти до підлеви і її перефасувати. Два великі квашені огірки обрати, ократити на плястерки або кістки, вкинути до підлеви і варити на триніжку 10 хвилин. По заваренню з огірками досолити і прицукрувати після потреби.

С. Мійська.

Ради господиням

Лік проти чахотки. Вибрати 30 свіжих яєць, вимити добре, витерти на сухо, вложити до слоя, залляти соком з 15 цитрин та накрити мусліном. Коли з цю зробиться одностайна маса додати фунт або півтора фунта цукру та пів фляшки оригінального коняку, все це добре вимішати й заживати 3—4 ложки в день. Всі складники цієї маси мають дуже велику поживу вартість, а вапно зі шкаралуп яєць, розпущене в цитринівім соку є знаменитим середником на всі грудні недуги, бо помагає гоїтись ранам у легенях. Цукор, є також дуже добрим середником проти чахотки, а коняк додає цій масі пікантного смаку і скріплює хворий організм.

Заплісніле білля намочити в розчині кухонної соли і сальмаку (1:1), опісля добре викрутити і повісити на сонці, а плями зникнуть без сліду.

ОПИС МОДЕЛІВ ДО ТАБЛИЦІ КРОЇВ

ч. 770. Суконка з камізелькою для смотрака від 14—16 літ.

(Горішний обем 86 см). Крій з 9 частей:

- A перед блюзки (половина)
- A₁ плечі "
- A₂ ковнірець "
- A₃ рукав "
- A₄ маншет "
- A₅ лямівка до рукава під маншет
- A₆ перед камізельки (половина)
- A₇ плечі "
- A₈ половина спіднички (до продовження).

Потрібно: Около 2:20 *m* флянелки, широкої на 80 *cm*, 2:75 *m* вовняної матерії, широкої на 100 *cm*, 1 *m* стяжки. широкої на 1 $\frac{1}{2}$ *cm*. На переді блюзки пришивається з подвійного матеріялу патку. На раменах передні части блюзки звужується шитками. Відтак зшивається рамена й боки блюзки. В долішнім краю блюзки пристебновується вузький пасок матеріялу, щоб туди втягнути гумку. Рукави в долішній частині вишивається в лямівку, а до неї приставляється маншет, з гузиками до запинання. Ковнір (з подвійного матеріялу) звязується на стяжку. На спідничці треба заправувати глибокі фалди, в місцях означених на крою хрестиками x на точку. На камізольці без рукавів уміщено кишені, дві на долині, по верху, і одну на грудях, вишиту зі середини; патки на кишенях із скісного матеріялу. Викрій ший, перед, та викрій в раменах камізольки викинується лямівками. В долішній частині камізольку закладається з того самого матеріялу. При прикрашуванню треба наддати трохи матеріялу. Пасок довгий на 1 *cm*, широкий на 2 $\frac{1}{2}$ *cm*, із спряжкою на переді.

ч. 777. Плащик для дівчинки на 6 літ.

Потрібно: Около 1:25 *m* матеріялу широкого на 1:30 *cm*, футерко на ковнір і маншети, 3 гузики. Крій з 7 частей:

- B перед плаща (половина)
- B₁ плечі "
- B₂ перед ґески "
- B₃ плечі "

- B₄ підшиття для передних кроїв плаща
- B₅ ковнір (половина)
- B₆ рукав

ч. 779. Убранко для 3-літн. хлопчика, прибране вишивкою.

Потрібно: Около 1:40 *m* матеріялу, широкого на 80 *cm*, 65 *cm* гарасівки. Крій з 7 частей:

- B штанці, половина переду
- B₁ " " заду
- B₂ блюзка " переду
- B₃ " " заду
- B₄ рукав
- B₅ лямівка (ковнірець) до ший
- B₆ " до рукава (маншет)

Штанці з переду мають криті гузики. Їх припинається до станичка з підшевки з відповідаючими собі гузиками і дірками до них. Блюза є прибрана вишивкою. На переді розкроєна пазауха; викрій ший приморщений і втягнений для вузької лямівки. Так само рукавці. Пасок довгий на 72 *cm*, широкий на 1 *cm*.

ч. 783. Капелюшок для малих дівчат.

Вимір головки на 54 *cm*.

Потрібно: около 0:30 *m* фільцового суконця, широкого на 1:20 *cm*, 9 *m* стяжки широкої на 1 *cm*, і 1:10 *m* стяжки широкої на 2 *cm*. Крій з 3 частей:

- G половина форми на головку,
- G₁ " криски
- G₂ горішня частина головки.

На підставі форми викроєної з газу, (органтини) виплітається головку з пасків з фільцу і стяжечки. І то прямовісній лінії з фільцу, поперецні зі стяжки. А щобі головка могла уложитися до форми з газу, треба щобі паски з фільцу долною широкі на 1 *cm*, до гори аж до виміру $\frac{1}{2}$ *cm*. Як вже головка виплетена звужувалися, відкладається форму з газу на бік; на горі вишивається поміж плетінки круглу частину G₂ головки, з долини знову крису, а під споду. Капелюшок прибирається стяжечкою широкою на 2 *cm*. В середині викинується підшевною.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

В е л и ч и н а	для смотриків			д л я п а н ь					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	103	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовниста товщина кроювати деталі	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовниста довжина дошов різних деталей	—	—	57	60	63	67	70	75	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	29	31	35	35	37	39	41	43	

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 220 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, дитячі одяги, білля) 180 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковпирці, черевики тощо) 1— „
 г) малі взори ручних робіт 150 „
 ґ) великі взори ручних робіт 240 „

Гроші висилати **рівночасно із замовленням** переказом або в поштових згачках. На порто посилки **30-гр.** Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. **За посліплатою не висилається.**

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативу:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділь 10.— зол.

ВІСНОВЕ 1.— 30п.

Адреса: **Львів, Руська Ч. 18.**

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикраси одягів і домашньої обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивані блужки, суконки, сорочки до народних строїв, білля, обруси, кани, сервети, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для плекання домашньої культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ!

МОНОГРАМІ!

ВЗОРИ!

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинен передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. **А** Обслуговує жінку у всіх ділячках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. **Т** Вчить приміювати в прекрасних одягах й хаті українське народне мистецтво, бо це правдива краса. **А** Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх чужих. **Х** Хорожить жінку перед немощю і старістю фатовими порадами в справі плекання тіла. **А** Акuratно виходять, приносять часловий ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. **В** Так найдете також вказівки, як вести й виховувати дітей гарно й розумно. **О** А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до медосяжних перших. **Н**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:

■ „НОВА ХАТА“ ■
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон
30-13.

ПЕРЕДПЛАТИ ІЛ „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9-50—, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1-80—. Для закор.: цілор. 3 дол.

Передплачуйте найдашевний, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4-50 зл. на квартал 2-40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 3 амер. долари.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kolomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galicia Europe.

ПОЗІРІ ЖІНКИ ПОЗІРІ

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік

В Альманасі будуть уміщені:

ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. І ВІРШІ
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ ІЗ АРКУШІВ ДРУКУ

ЦІНА В КРАЮ: 3 зл., з пересилкою — 3-60 зл.
ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцять примірників (одна).

Замовляти на адресу:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМІЯ, НОВА 1.
„ZINOCZA DOLA“, KOLOMYJA, NOWA 1.
Poland, East Galicia, Europe.

СЕМІЙ РІЧНИКІ

Історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями. Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знімків із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіки Івана Іванця. Вінета кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одиникий у нас історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, повинен знайтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле, вилаби думати і про майбутнє.

Ціна зол. 3., з пересилкою зол. 3-50.

Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ

книжок

„ІЗМАРАГД“ :: Львів

вул. Словацького ч. 14. І. п.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ

Висилається книжки також на провінцію.

З друкарні І.І. Егера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Ціна числа зол. 1-80.

число. 11.

* **НОВА
ХАТА** *

М.

1

9

2

7.

Б.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів інших народів.

Річна передплата в краю 3-50 зл.

за границею 0-50 ам. доляра.

На бажання висилається оказові числа!

Ілюстрований часопис українського пласту

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

ЧИТАЙТЕ

наш багато ілюстрований, двотижневий, науково-популярний журнал

„ЗНАННЯ“

Журнал обслуговує робітничо-селянські маси й подає у зрозумілій для них формі найрізніші відомості з усіх галузей науки й життя. — Журнал цей радимо кожному, що хоче збільшити своє знання.

„ЗНАННЯ“ кожний свій відділ ілюструє багатьма малюнками та фотографіями. У журналі беруть участь найвидатніші науково-літературні сили. — — —

ПЕРЕДПЛАТА: 1 рік 6 карб., 6 міс. 3 карб. 25 коп., 3 міс. 1 карб. 75 коп., 1 міс. 60 коп.

Передплату приймає Сектор Періодичних Видань ДВУ-Харків, Сергіївська пл. Московські ряди, ч. 5.

СВІТ

одинокий на західно-українських землях ілюстрований журнал для всіх

ВИХОДИТЬ ВЖЕ ТРЕТІЙ РІК
У ЛЬВОВІ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Передплата виносить в краю:
на рік 28 зол., на пів року 14 зол.
на чверть року 8 зол.;
за кордоном 4 ам. дол. річно
Поодинокі числа 1-20 зол.

За надісланням 10-сотикового значка висилається оказові примірники.

Адреса Редакції і Адміністрації:
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, обріжують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. й Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю
і за границею український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол., для загр. 2 1/2 дол.

„НОВИЙ ЧАС“

одинокий ілюстрований, популярний часопис, виходить 3 рази в тиждень.

Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границею 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Одинокий український, незалежний часопис на ВОЛИНІ

„УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю

Передплата в краю:
на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол., за границею на рік 2 амер. долари або їх вартість в иншій валюті.

Оголошення по умові.

Адреса Редакції й адміністрації:
Луцьк на Волині, Алев. Б. Хороброго, 70.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 сторінки	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50%, дорожче.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, ПАДОЛИСТ 1927.

Ч. 11.

ЗМІСТ: *I. Орх.* Концерт оперової співачки п. Анди Остапчук; *Ст. Сірополко:* Підготовка жіноцтва до праці на культурно-просвітному полі; *O. Ver.:* По воду; *George Eliot:* Томко їде!; Виставка української книжки; Нові книжки; Найголовніші діточі нориви; Ріжні вісти; Новий стиль візитових суконь; Моді; Ручні роботи; Як виглядає хатне господарство в Америці?; Чи ви чистете свої черевики?; Англійська жінка; *С. Мійська:* Приписи; Ради господарям.

КОНЦЕРТ ОПЕРОВОЇ СПІВАЧКИ п. АНДИ ОСТАПЧУК

Дня 8. жовтня с. р. концертувала в салі Народного Дому наша оперова співачка п. Анда Остапчук. Концерт був справжнім святом для знавців і любителів вокальної музики й полишив по собі незатерте враження. Від кількох літ не мали ми змоги почути на концертній екстраді співака з такою високою музичною культурою і вмілістю так орудувати голосом, як саме п. Анда Остапчук. Вона — учениця першого професора сольоспіву віденської Музичної Академії Форстена. В р. 1922 кінчить п. Остапчук Музичну Академію, виступає в її пописах і збирає заслужені признання як одна з найліпших абітурієнток Академії. Від 1922 р. виступає з концертами в Австрії і Чехословаччині, а також співає оперові партії в українськiм театрі в Ужгороді. В дні 8. жовтня виступила у нас вперше і своїм співом задовoliла й захопила і найвибагливішого слухача.

Від концертного співака вимагається не лише доброго голосового матеріалу й уміння орудувати ним, то значить: уміти уживати всіх технічних середників, потрібних до виконання творів, але також зрозуміння даного твору; співак мусить добре вглубитися в ідею твору, відчуття його і пригноривши технічні середники голосу — передати з відчуттям твір слухачам. Саме п. Анда Остапчук вповні відповідає всім тим вимогам. Знаменита школа, музична культура й інтелігенція, могутній темперамент і незвичайна тонкість у фразуванні, глибоке розуміння та відчуття виконуваних творів, добра дикція й інтерпретація —

всі ті цінні прикмети ставлять п. Анду Остапчук в ряди наших найліпших співаків.

З естетичним смаком підбрала наша співачка вельми цікаву програму (поминаючи наддатки). Пісні наших композитив: Людкевича, Барвінського, Степового, Лопатинського і Нестора Ніжанковського, мало відомі ширшому загальному громадянству, — доволі тяжкі до виконання, — п. Остапчук в короткому часі знаменито спінула і співала з великим артизмом. Співачка зуміла заінтересувати слухачів також чужими й неспіваними у нас творами Маркса і Гречанинова, а вже справді з великою насолодою вислухала публіка знані оперові арії з „Кавалерії“ Масканія, з „Льогенґріна“ Ваґнера, і з „Тоски“ Пуччіні; мистецька інтерпретація останньої точки викликала ентузіастичне захоплення слухачів, які бурею оплесків змусили співачку до наддатків.

Побажати-б, щоб п. Остапчук дала почути себе й на нашій провінції, такий жадний справді мистецького відтворення української і чужинської пісні.

Співучасницею цього вечера була на-

ша відома у Львові п'яністка п. Володимира Божейко, що додала і свою пайку до його великого успіху. Публіка витала сердечно також нашу п'яністку і змусила її теж до наддатку.

Фортеп'яновий супровід спочивав у руках дра Гінсберґа, що вивязався зі свого завдання зразково.

I. Орх.

ПІДГОТОВКА ЖІНОЦТВА ДО ПРАЦІ НА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНОМУ ПОЛІ

Справу дівочих шкіл вже не раз обмірковувано на сторінках „Нової Хати“, а також на анкетах і зібдах „Союзу Українок“. Та всетаки це питання ще досі практично невирішене і постійно актуальне і тому радо містимо цінну статтю гр. Ст. Сірополька. *Редакція.*

Не один раз в нашій пресі піднімалося питання про той напрям, який слід надати нашим дівочим школам, щоб забезпечити жіночій молоді поле праці на користь свого народу. Де-хто радить нашому громадянству приступити до заснування різних фахових шкіл — промислових і торговельних — на рахунок скорочення кількості дівочих середніх шкіл і учительських семінарій, інші висловлюють ту думку, що необхідно усунути з програми цих шкіл деякі неактуальні предмети, а натомість завести в них різні практичні заняття, які можуть придатися дівчатам в дальшому їхньому житті після закінчення ними школи. І те, і друге рішення цього питання, на мій погляд, не можна визнати задовольняючими. Справді, ліквідація, хочаби й часткова, середніх дівочих шкіл є ніщо інше, як признание того погляду, що наше жіноцтво може обійтися без загальної середньої освіти. Думаю, що нема потреби наводити тут аргументи для підтримки твердження, що загальна середня освіта в такій же мірі, коли не в більшій, — потрібна дівчатам, як і хлопцям, бо тільки освічена жінка, ставши матір'ю, зможе прищепити дітям любов і пошану до рідної культури.

Усунення ж з програми дівочих середніх шкіл і учительських семінарій деяких предметів може потягнути за собою позбавлення цих шкіл тих прав, якими вони користуються тепер нарівні з аналогічними хлопчачими школами.

Цим я не хочу казати, що не слід переводити реформи в програмі дівочих середніх шкіл і учительських семінарій, — навпаки, я думаю, що ця реформа давно вже на часі, — але хочу лише підкреслити, що реформа школи повинна зберегти жіноцтву ті права, які воно здобуло собі до цього часу на освітньому полі.

Отже, рішуче висловлюючись за збереження існуючих дівочих середніх шкіл і учительських семінарій, в той же час визнаю необхідність підшукування того терену, на якому моглиб дівчата після закінчення цих шкіл прикласти свої сили й знання:

Одно з важливих місць на цьому терені, на мою думку, має бути уділено культурно-просвітній праці, бо як раз до неї особливо надається жінка:

Видатні учені психологи та соціологи стверджують у жінок ті особливості, яких якраз потребує культурно-просвітня праця: альтруїзм, здібність до педагогічного призвання, інтуїція та інтензивність почуття.

Завдяки цим особливостям жінка є природна вихователниця дитини, а також є природна культурно-просвітня діячка серед дорослого населення.

В практичній своїй роботі на культурно-просвітньому полі жінки виявляють такі риси, які являються особливо цінними в цій роботі: уміння поводитися з людьми, точність і справність у виконанні самої роботи.

Більш того, — поруч з сотнями й тисячами скромних жінок, що сумлінно й віддано працюють на культурній ниві серед рідного народу, знаходимо цілий ряд жінок, які прославили своє ім'я на різних ділянках культурно-просвітньої праці. Для прикладу наведу два — три імення. В бібліотечній справі багато прислужилися Е. Гофманн-Боссе, теперішня директорка Ляйпцізької бібліотечної школи, та Л. Хавкіна, теперішня директорка Інституту Бібліотекознавства у Москві; в справі організації шкіл для дорослих є незабутнє ім'я покійної Х. Д. Алчевської, недільна школа якої у Харкові послужила зразком для інших шкіл на всьому просторі б. Росії.

Здається, нема ні одної галузі позашкільної освіти, на якій не працювала б жінка. Ми бачимо її й в ролі бібліотекарки, й в ролі лекторки в народній

авдиторії, й в ролі учительки на курсах і в школі для дорослих, і т. д.

Українська жінка теж потрохи завойовує собі місце на культурній праці серед дорослих, але перед нею відкривається широке поле для приложення своїх сил.

В даній статті я й хотів би зясувати ті вимоги, які ставить культурно-просвітня праця до тих осіб, що бажають присвятити себе цій праці.

Така особа, перш за все, повинна мати загальну освіту бодай в обсягу середньої школи, бо їй (особі) доведеться керувати освітою великої кількості людей, що мають різні інтереси й ступінь духового розвитку; по — друге, така особа повинна мати фахове знання, — ясно розуміти завдання, істоту та значіння позашкільної освіти, знати основні методи позашкільної культурно-просвітньої діяльності, уміти зв'язати в належну систему діяльність різних просвітніх установ.

Накінєць, культурно-просвітня праця серед дорослих вимагає духової зрілості особи, що хоче присвятити себе цій праці. Культурно-просвітній діяч повинен відчувати індивідуальність кожного читача, слухача й т. д., а це дається не стільки знанням психології, скільки знанням життя. Той, хто не знає життя, не мав до того часу стичності з людьми, не може бути добрим культурно-просвітнім діячем. В цьому відношенні можна погодитися з думкою Е. Гофманн-Боссе, що самостійна праця в бібліотеці з найголовнішою частиною цієї праці — видачею книжок дорослим — може бути доручена особі, що має не менш 25 років життя. Щодо фахового знання, то його можна набути двома шляхами: по — перше, шляхом практичної виучки під керівництвом досвідченого інструктора, — напр., до бібліотечної справи можна підготуватися шляхом практики в добре поставленій бібліотеці; по — друге, шляхом систематичного студіювання теорії й практики позашкільної освіти в різних її галузях на спеціальних курсах чи в школі позашкільної освіти.

Розуміється, другий шлях має більшу вартість, бо тут кандидат чи кандидатка на культурно-просвітнього діяча набуває не тільки практичні вказівки й навички, але й теоретичні знання, за допомогою яких сама праця набирає ясності і системи:

Тому, що культурно-просвітня праця все більше й більше притягатиме до себе жіночі сили, необхідно тепер-же приступити до організації спеціальної школи позашкільної освіти, куди можуть вступати особи, що скінчили середню школу чи учительську семінарію:

Дозволю собі тут накреслити загальний плян однорічної школи позашкільної освіти.

Теоретичний курс охоплює такі питання:

І. Позашкільна освіта, її завдання та принципи. Участь в культурно-освітній справі кооперативів, громад, учительства та взагалі інтелігенції. Організація позашкільної освіти як в центрі, так і в краю. „Просвіта“ і „Рідні хати“. Статистика позашкільної освіти. Підготовка культурно-просвітніх діячів.

II. Форми та методи позашкільної освіти: а) Духове виховання: 1) школи та курси для дорослих, 2) читання та лекції, 3) бібліотеки, 4) книгарні та видавництва, 5) народні університети та вищі селянські школи, 6) музеї: б) Естетично-моральне виховання: 1) вистави, 2) хори та оркестри, 3) мистецькі виставки, 4) екскурсії; в) Соціальне виховання: 1) клуби молоді та дорослих, 2) віча, 3) народні свята. г) Фізичне виховання: 1) організація сокільських і січових товариств, 2) спорт.

Практична частина курсу зводиться до подання лекторами методичних вказівок під час ведення ними практичного семінаря, до відвідин студентками, під проводом лекторів, різних культурно-просвітніх установ, до виготовлення рефератів на теми, зв'язані з культурно-просвітньою справою, до влашто-

вання силами самих студенток лекцій, хору, вистав і т. д.

Мені здається, що культурно-просвітня праця може захопити кожну інтелігентну людину, бо нема кращої праці від тої, яка дає працівникові внутрішнє задоволення наслідками своєї праці. А тут як раз успіх праці зв'язується з прилученням до духової культури все ширших верств громадянства, з розкриттям духової природи людини, що так прагне книжки й живого слова.

Отже розвиток культурно-просвітньої праці серед дорослих потягає за собою потребу в учителях, бібліотекарях, лекторах і інших культурно-просвітніх діячах.

Всім відомо прислів'я: „підчас іди приходить але-

тит“. Це прислів'я можна пристосувати й до духової страви: здійснення культурно-просвітньої праці веде за собою зріст її і вищир, і вглиб, себ-то не тільки притягаються до духової культури все ширші кола громадянства, але й поглиблюються духові інтереси осіб, яких вже прилучено до духової культури.

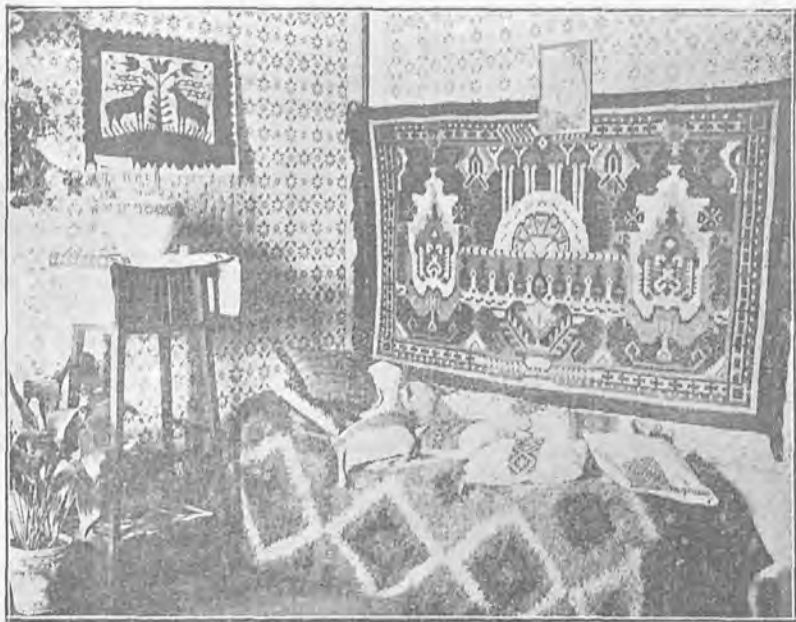
Така природа культурно-просвітньої праці. Українська жінка здобула собі почесне місце серед учительства своєю працею в школі. Таке-ж місце му- сить належати їй і в культурно-просвітній праці по- за школою. Для того є у неї всі дані: крім знання, що можна набути тим чи іншим шляхом, у неї бється гаряче серце, яке рветься послужити рідному наро- дові в тій сфері, яка гарантує йому кращу долю в майбутньому.

Ст. Сірополько.

ФРАГМЕНТИ З ВИСТАВКИ „УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА“ НА СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКІЙ ВИСТАВІ В СТРИУ.

Фрагмент з кімнати улаштованої в українськiм стилі. Оригінальний український килим над отоманою прикритою гуцульським ліжником. На отомані вишивані подушки. На бічній стіні маката-гобелін, проекту і виконання пп. О. О. Кульчицьких.

П О В О Д У

Ух, які морози взяли, аж каменіє світ. — Мама хора, треба скоренько встати тай піти до керниці по воду. Аж лячно робиться Марусі, як згадає на сі ряди людей, що за водою стоять, коновками побренькують та сваряться завзято — загіртіся хочуть. А дотинки, які доводиться їй збирати! Ні, не сміє про це думати. Вже час. Тихенько, скоро вбірає все, що найтепліше. Старий ватований плащик-це найбільший скарб. Він ще добрі часи пам'ятає. Тут і там зазирає з темного покриття біля вата, ніяк не можна її прикрити. Се одна журба. Залатає Маруся тут, то вона вже там покажеться, — зашиє там, знова кудись вигляне, — ніяк не порадиш. Але цей плащик то чудова річ. Рукави сягають ледви поза лікоть, а суконки теж не закриває, бо ноги видовжилися чомусь дуже значно, — але всеж таки той плащик то щось прекрасного! Ноги за кару дістануть лише панчохи тай подерті мештики. Хотілиби певно камашників та папучів, як то давно бувало — тепер навіть високих черевиків не дістануть. — І Маруся готова. Сходить на долину, якраз сторож браму отвирає. Мороз схопив Марусю і вона танцем — запрошена морозом, — побігла до керниці на одній із площ міста Львова. Вона раділа. Міцно притулила до себе збанок. Так вчасно вийшла з хати — перша води набере. Наші облягають Львів. Відтяли воду. Але це нічого. В місті є керниці, люди зі спраги та голоду не погинуть, а що станули через брак води ріжні фабрики та варстати, — то дуже добре. Скорше наші місто здобудуть. Марусина головка ріжні гарні мрії снує, мороз усувається з пошани до високих летів інтелекту. Нам трохи не вигідно, але татові при війську ще гірше, — думає Маруся. Мусять видержати, всі мусять закусити губи і видержати! Побідно, прямо зближається Маруся до кер-

ниці. Але довкола басену вже повно людей. Цілком несподівано. Крик, нарікання, гамір, лют. Треба ставати до ряду. Годину — дві чекати. Це не так тяжко. Підчас чекання є багато роботи. Машерувати в місці — ліва — права, ліва — права, раз — два, раз... Тиснутися, уважати щоби не витиснули з ряду, слухати прізвищ, обид без ліку: „Караїмка“ нехай собі мерзне, добре їй так. Не дати їй води, що „прокляті Караїми“ відтяли. Розв'язалися язики. Хтось сказав неспіло, що бідна дитина нічого не винна. Зірвалася ще більша буча. Маруся знає, що це їй сусіди так докучають, бо вона все лише по українськи говорить і ціла вулиця знає, що Марусі родина щирі Українці. Тому докучають, мучать її. Але Маруся не відзивається. Знає своє право. Стоїть в ряді, нікого не рухає, з погордою для лихих людей мовчить. Якіж вони не мудрі-ці люди! Як на неї, Марусю, обидами — так на батька, на братів її кулями мечуть. Малаж-би вона цих обид не видержати, коли воїни кулі, рани глибокі тай смерть радо зносять! Ні, нічого її не зломить. А хоч як жаль, як тяжко дотинки слухати, — ані одна слюза не впаде з Марусиних очей. Не можна піддатися. Стоїть Маруся в ряді, межи коновками, сварнею, межи людьми лихими, межи ворогами. Але то нічого. Вона думками відлітає все кудись у кращі сторони, до своїх, до любих, добрих. Набере води, — вже недалеко. Ще трое воду возьме і вже їй черга. Чомусь в ноги тепер так гарячо, якби біля жару стояла. Все одно. Дістане воду, наші прийдуть до міста, побачить тата, побачить стрільців...

Марусина черга. Нахилилася, підставила збанок — чиста, бажана водиця... Хтось закляв, трив. З посинілих рук випав збанок. З очей нагально поплили слози: питання, докір, жаль — чому?!

Нема води. Збився збанок. —

Львів, 11. X. 1927.

O Ver.

ТОМКО ІДЕ!

Було це для Меджі важким розчаруванням, що їй не було дозволено їхати з батьком в бідці, коли він вибирався в дорогу, щоб привести Томка до дому з академії: ранок був надто вагкий для малої дівчинки, ще й до того в її найкращому капелюшкові — так порішила пані Талівер. Меджі заняла зовсім рішучо протилежне становище, а безпосереднім наслідком тої різниці в поглядах було те, що саме серед того, як мати щіткувала її непокірну, чорну чуприну, Меджі раптом вихопилась їй із рук та замочила голову в мидниці з водою, що стояла поблизу, — з мстивою постановою, що того дня вже не дасть їй нагоди завивати кучері.

„Меджі, Меджі!“ скрикнула пані Талівер, сидючи важко та безпомічно з щітками в поділці, „Що з тебе вийде, коли ти така нечемна? Я розкажу це тітці Глег і тітці Пулет, коли вони прийдуть до нас на другу неділю і вони вже ніколи тебе не любитимуть. Боже мій, Боже! Глянь на твій чистий хвартушок, який він мокрий з гори до долу. Люди подумують, що це божя кара на мене, що в мене така дитина; вони подумують, що я щось злого вчинила“.

Та заки покінчила ті дорікання, Меджі вже нічого не чула: вона бігцем пустилася до просторого піддаша, що тяглося здовж старого високого даху, стрясаючи на бігу воду зі своїх чорних кучерів, наче собака, що втекла з купелі. Те піддаша було улюбленим Меджіним захистом у вогкі дні, коли повітря не було надто холодне; тут вона збувала всі свої погані настрої, голосно розмовляла з червогочервими долівками й полицями та з темними навутинами вкритими кроквами: тут переховувала свого боввана, що на ній мстилася за всі свої невдачі. Був це тулуб великої дерев'яної кукли, що колись витріщала свої великі, круглі баньки поверх червоних як кров щок: та тепер вона вже була зовсім споганена довгим рядом мук, що їх витримала за свою паню. Три цвяхи вбиті в голову нагадували стількиж переломів за дев'ять літ Меджіної земної боротьби: ту розкішну німсту нараив їй вид образка у старій біблій, де Яель вбиває Сисеру*). Останнього цвяха вона вбила в голову сильніш як звичайно, бо тим разом бовван зображав тітку Глег. Та зараз потім подумала Меджі, що коли вона вбе в голову багату цвяхів, то вже не зможе собі так добре уявити, що тітку це родитиме, коли вона стане товкти нею об стіну, ані не зможе потішити її та вдавати, що дає їй оклади, коли проминуть її лютощі; бо й тітку Глег

* George Eliot (родинне прізвище Mary Ann Evans), англійська письменниця, жила між 1819—1880 р. Була дружиною відомого популяризатора позитивістичної філософії, Henry Lewes. Вона здобула собі визначне місце в історії англійської літератури своїми численними повістями, що принесли багато чого нового та цікавого. В році 1857, 20 літ по Дікенсових „Peverell Papers“ почала, вже в немолодих літах писати свою найкращу повість „Adam Bede“, а 1859—60 рр. викінчила повість „The Mill on the Floss“, „Млин над рікою“. З неї подаємо IV главу. В її повістях проявляється вперше виразно світогляд спертій на тодішні філософічні системи, чого не бачимо ще так ясно нпр. у творах Дікенса. Не менш цікаві є твори її тим, що в них вона стало держиться науково-природничого методу, розслідує причини і наслідки явищ, переносячи що природничу причинність на психічне життя людини. Те життя розглядає вона дуже докладно, викладаючи у найдрібнішій деталі; тому й зовуть її першою представницею психологічного роману. Той метод писання розвивали пізніше G Meredith, Th. Hardy і інші. „Млин над рікою“ — це зворушлива історія психічного розвитку головної дієвої особи Меджі, від її дитячих літ, прожитих у батьковому млині, аж до її трагічного упадку, спричиненого конфліктом між індивідуальними прямиваннями і обов'язками супроти ближніх. Той самий етичний підклад бачимо і в усіх інших її повістях. Меджі це новий тип жінки, живої, цікавої, що рветься до краси і вищих форм життя, до активної в ньому участі, та не вміє видержати в тім до кінця. Подібні типи жінок, що так само жагуче шукають повного розвитку всіх своїх духовних сил і так само заломлюються серед шляху життя у боротьбі з буденною дійсністю, зображає в нас Ольга Кобилянська.

*) Сисера, піванський вожд котрого Яель пробила ножем.

Виставка журналу „Нова Хата“ і ручних робіт на продаж.

можнаб пожаліти, колиб її надто боляче побито і вона сталаб зовсім покірна та прохалаб у своєї брата-ниці вибачення. І від того часу Меджі вже більш не вбивала цвяхів у голову й заспокоювала себе тим, що навперемінку терла та товкла дерев'яною головою об рапаві цегли великих коминів, що двома чотиригранними стовпами підпирали дах. Так і того дня, вилізиши на піддаша, вона робила те саме, весь час ридуючи з завзяттям, що виключало всякий інший рід свідомості — навіть споми́н про журбу, що викликала ті ридання. Коли вкінці ті ридання стали спокійніші, а удари менш завзяті, соняшний промінь, що несподівано крізь решітку осяяв червотокі полиці, привів її до того, що вона кинула геть свого боввана та побігла до вікна. Справді сонце продирилося крізь хмари; го́мін млина видавався їй знову радісним: стодола була настільки відчищена; а там Яп, смішна собачка, біла з чорними цятками, з одним вухом закованим взад, бігала докола та нюхала непевно, начеб шукала собі друга. Тому вже годі було опертися. Меджі відкинула взад чуприну, побігла сходами вниз, вхопила свій капелюшок, не вкладаючи його на голову, заглянула в двері, а онісли стрілою помчалася снігами, щоб не зустрітися з матір'ю. Опинившись на подвір'ю, вона обкрутилася коло мов чарівниці, приспівуючи притім: „Яп, Яп, Томко приїздить до дому!“, а Яп і собі танцював та галкав довкруги, начеб хотів сказати, що коли тільки треба кому галасу, то така собачка як він добра до того.

„Гей, гей, паннуцію! Закрутиться вам голова, сніткнетеся та впадете в болото“ сказав Лука, старший мельник, рослий, широкоплечий чоловік біля сорока, чорноокий, чорноволосий, увесь припорошений мукою наче вухка до борщу.

Меджі зупинилася у своєму танку та легко колихаючись сказала: „Ох ні, Луко, від цього мені не закрутиться голова. Чи не моглаб я піти до млина з вами?“

Меджі любила вештатися у великих просторах

СЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА"
ВИСТАВІ В СТРИЮ

Виставка гафтів та мережок з Великої України.

млина, та часто виходила з нього з чорним волоссям припорошеним ніжною біллю; від того її очі горіли ще яркішим вогнем. Безупинний гомін, негавний рух могутніх млинських каменів, що наповняв її дивним, розкішним острахом наче в обличчі непере-можної сили — мука, що сипалась і сипалась без упину — мілкий, білий пил, що вигладжував усі поверхні, так що й сіти павутиння подобали на русалчині мережева — непорочний, солодкий запах — муки — все те доводило Меджі до думки, що гилин це маленький світ, що стоїть окреме від її околиць-нього, буденного життя. Особливо павуки були предметом її міркувань. Вона була цікава, чи в них є яка рідня там поза млином, бо в такому випадку вийшлиб немалі труднощі в їх родинних відносинах. Товстий, мукою обліплений павук, що привик брати собі мух зовсім присипаних мукою, хіба трохи ніяково почувався при столі своячки, де мух подають у природному виді, а паніматок — павучих мусівби неміло вражати їх взаємний вигляд.

Та в цілому млині вона найбільш любила найвищий його поверх — скриню на збіжжя; тут були цілі скирти зерна, на яких вона могла собі сидіти й без упину зіжджати в діл. Так вона звичайно забавлялася, балакаючи з Лукою, а любила дуже з ним заводити балачку, бо бажала, щоб і він, так як її батько вважав її за розумну дівчину.

Може й тепер вона відчувала потребу направити своє становище у нього, бо зіжджаючи зі скирти зерна, біля котрого порався Лука, вона заговорила таким пронизливим голосом, якого вимагало млинське оточення:

„Думаю, що ви ніколи не читаете ніщої книжки крім біблій — чи так Лука?“

„Авжеж, паннунцю — та й з цієї небагато“, признався Лука зовсім щиро. „Не дуже то вже з мене славний читач...“

„Ну, а колиб я так позичила вам, Луко, яку з моїх книжок? Що правда, в мене не має дуже гарних книжок, якіб вам було легко читати. Та є між

ними Пагова „Подорож по Європі“ — з неї моглиб ви дізнатися чимало про всяких людей на світі, а хочби ви й не зрозуміли прочитаного, то образки допомоглиб вам у цім — вони показують вигляд та звичай людей і як вони живуть. Там, бачите, є Голяндці, дуже товсті, з цигарками у зубах — а один з них сидить на бочілці“.

„Ні, паннунцю, не дуже то добре я думаю про тих Голяндців. Не мавби я великого пожитку з того, колиб і дізнався чого про них“.

„А все таки вониж наші ближні, Луко — а про ближніх наших таки годилосяб нам дещо знати“.

„Не дуже то вони такі й ближні, паннунцю, здається мені. Я тільки те знаю: мій старий господар, а це був чоловік у світі бувалий, мав звичку говорити: „Коліб я“, каже, „посіяв свою пшеницю не луживши, я бувби Голяндець“; а цеж значило стільки, як коліб він сказав, що Голяндець це дурак, або щось подібнє. — Ні, ні, я не думаю забивати собі баки Голяндцями. На світі й так дурнів та драбуг чимало — не треба аж шукати за ними по книжках“.

„Це правда“ — сказала Меджі, трохи збентежена несподіваними рішучими поглядами Луки на Голяндців, — „так може ви волілиб „Живу Природу“ — це вже, бачите, не Голяндці, а слони, капгури, і африканська кицька і окунь і птах, що сидить на своєму хвості — я забула, як його звуть. Е, бачите, країни, що в них повио цих сотворінь, замість коней та коров. Чи не хотілиб ви знати дещо про них, Луко?“

„Ні, паннунцю, я маю знати рахунок муці та збіжжю — навіщо мені знати стільки всяких річей крім мого діла. Цеж доводить людей до шибениці, коли вони знають усе инше, тільки не те, що їм треба знати задля хліба. А вже найбільше брехні, бачиться мені, є в тім, що по книжках друкують; ці друковані листки, це начеб ті люди, що викрикують по вулицях“.

„Ей, та бо ви, Луко, зовсім подібні до могого брата Томка“, — сказала Меджі, бажаючи звернути гутірку на щось приємніше. „І Томко не любить читати. Я так люблю Томка, Луко — більш ніж когонебудь иншого на світі. Як він виросте, я буду вести йому господарство і ми завжди житимемо вкупі. Я можиму сказати йому все те, чого він не знає. Та я думаю, що Томко мудрий хлопець, хоч він і не любить книжок; він уміє робити гарні мотузки на батоги та огорожі на крілики“.

„Егеж“ — сказав Лука — „та не дуже то він мабуть буде врадуваний, бо всі крілики поздихали“.

„Поздихали“ — скрикнула Меджі зіскочивши на рівні ноги зі своєю рухомого сидження на зерні. „Ох Боже мій, Луко! Що! І той клаповухий і та цятката кріличка, що на неї Томко витратив усі гроші?“

„Такіж неживі як онті кроти“, сказав Лука, беручи своє порівняння зі справжніх трупиків, що висіли на стіні стодоли.

„Ох мені лихо, Луко“, сказала жалісно Меджі і рясні сльози покотились у неї по щоках. „Томко казав мені піклуватися коло них, а я забула. Щож мені робити?“

„Бачите паннунцю, вони були аж там у тій шопі, так якеж кому було діло доглядати їх? Я думаю, що мабуть паніч Томко казав нашому Герієві годувати їх — та на Герія нема що рахувати; це ледаче сотворіння, коли йде про обіцянки. У нього стільки думки, що про своє черево, колькиб його скололи.“

„Ох, Луко, Томко так наказував мені, щоб я памятала за кріликів кожної днини, та скажіть, що я винувата, коли вони і на думку мені не спали? Ох, він буде такий злий на мене, я певна в цім, і так сумуватиме за своїми кріликами, як і я сумую. Ох, щож мені робити?“

„Не журіться, паннунцю“, сказав Лука, розважаючи її — „це погані створіння ті клаповухі крі-

лики, вони й так моглиб були виздихати, хочби їх і годував був; сотворіння, що противні природі, ніколи не ведуться. То вже сам Бог Всемогучий їх не любить. Він створив у крілків вуха на те, щоб вони сторчали в гору, а це ніщо инше, як робити йому на перекир, коли вони звисають у діл, як у собак. Панич Томко тепер знатиме, що такого дрантя вдруге не треба купувати. Не журіться, паннуцію.

Можеб ви зайшли до мене в хату та заглянули до мосі старої. Я саме йду туди."

„Це запрошення дало Меджі змогу приемного забуття у її горю: її сльози все більш рідшали, коли вона дріботіла біля Луки до його веселої хатини, що стояла уквітчана яблунами та грушами над самим берегом річки Ріплі."

Перекл. Р. П.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

В неділю дня 28. жовтня між 12. а 14. годиною в полудне відбулася заходами філії „Просвіти“ на місто Львів у великій салі Народного Дому Святої Академії за нагоди Свята Української Книжки. На Академію явилось так багато осіб, що хоч саля була виповнена по береги, велика кількість громадян мусіла вернутися домів, бо саля не могла вже вмістити більше учасників.

Академію відкрив голова львівської філії „Просвіти“ проф. Я. Біленький рефератом про ролі української книжки в історії українського народу. Референт звернув увагу на історію розвою української книжки та на теперішній стан української книжкової продукції, яка з кожним днем зростає. Українська книжка опановує щораз то ширші круги українських народних мас та стає могутнім чинником і культурного піднесення і визволення українського народу. З черги Голова Товариства „Просвіта“ Михайло Галушинський виголосив реферат про значіння книжки для освіти і самоосвіти.

Хоральну частину Академії виповнили виступи хору „Сурма“ під диригентурою д-ра Неділки.

Заходом тоїж львівської філії Т-ва „Просвіта“ відбувалася у Львові в днях від 23. до 28. жовтня виставка української книжки. Виставка була приміщена в трьох просторах комнатах Народного Дому і мала за завдання показати лише популярну українську книжку, та українську пресу і книжку поза межами Західної України в 1927 році. Виставка робила просто величаве вражіння. Отвирав виставку відділ українських видань про книгознавство, себто науки про книжку взагалі (про продукцію книжки, поширення книжки і вживання книжки — бібліотекарство). Хоч зібрано на виставці лише невелику частину українських видань по тому предмету, то все-таки навіть то, що виставлено представляється дуже поважно. Головно заходами київського Наукового Інституту Книгознавства видано з обсягу книгознавства вже багато поважних студій.

Бібліотека Т-ва „Просвіта“ виставляла всю книжну продукцію Головного Товариства „Просвіта“ у Львові та всіх „Просвіт“ на українських землях і на еміграції. Цей відділ нараховув понад 1000 експонатів.

Окремо виставлено було всі драматичні та музичні видавництва. Відділ драматичних видавництв

прикрашено оригінальними моделями театральних декорацій проєктів артиста-маляря Петра Холодного та П. Мурського.

Книгарня Н. Т. ім. Шевченка крім своїх видань виставила великий вибір видань з Радянської України. Цей вибір, це лише невелика частина книжної продукції Великої України, але і він доказує, що продукція української книжки йде великими кроками вперед.

Т-во „Сільський Господар“ виставляло українську господарську літературу. Тут звертають на себе увагу передовсім видання Української Господарської Академії в Подєбрадах.

Видавництво „Червона Калина“ виставило всі свої видання, з яких вирізняються видання про нашу славу недавню минувшину, спомини про визвольну війну та найновіші повісті „В огні“ і „Сотниківна“.

Видавництво „Світ Дитини“ виставляло свої видання для дітей і молоді. Ці видання гарно ілюстровані звертають загальну увагу.

Популярну політичну літературу виставляла Видавнича Спілька „Громада“.

Ревізійний Союз Українських Кооператив виставляв крім своїх видань також графікони, які ілюструють розвій західно-української кооперації.

Між альбомами виставленими Ревізійним Союзом Українських Кооператив є також альбом „Союзу Українок“, а також графікон який ілюструє розвій та працю жіночих товариств і кооператив.

Пластовий Улад виставив також всі свої видання та знімки. Кіоск Пластового Уладу прикрашений оригінальними килимами з Пластової Килимарні в Косові.

Окремий кіоск урядило Товариство „Сокіл-Батько“, в якому виставлено всі видання того товариства. Кіоск прикрашений прапором товариства, портретами голов і плякатами зі здвигів.

Замикав виставку кіоск Видавництва „Рідна Школа“, в якому зібрано кількасот книжок головню шкільних та для молоді, а також журнал „Рідна Школа“, якого появилось вже третє число.

Хоч виставку уряджено при малих засобах львівської філії „Просвіти“ і приготовлювано дуже коротко, то все-таки представлялася вона дуже добре. Загалом виставлено біля 10 тисяч книжок і часописів. Зате зовсім погано представлялася справа зі відвідуванням вистави. В день відкриття виставки відвідало її несповна півторасотки осіб. В інші дні число відвідуючих було ще менше. У Львові, в столиці краю, при тій великій кількості української інтелігенції той цілковитий брак інтересу до книжки, це явище дійсно застрашаюче.

НОВІ КНИЖКИ

Богдан Лепкий — Сотниківна, історична повість — Видавництво „Червона Калина“.

Календар-Альманах — „Червоної Калини“ на 1928 рік.

Ювілейний Календар „Просвіти“ на 1928 р.

**ПЛІСОВАННЯ, МЕРЕЖКОВАННЯ
ОНДУЛЬОВАННЯ
ОБТЯГАННЯ ІЗУКІВ, ВІДБИ-
ВАННЯ ВЗОРІВ ДО ГАФТУ**

виконує

заведення М. ЛЯНДА В
Лвів, Пасаж Міколяша

НАЙГОЛОВНІШІ ДИТЯЧІ НОРОВИ

Часто доводиться почути нарікання родичів або вихователів на різні дитячі нориви. Одні нарікають на химерну вдачу дітей, другі вічно дрожать о їхнє життя і здоров'я. Багато клопоту завдають тоті малі сотворіння своїм найближчим, а хоч діточих норівів дуже багато і не на всі можна тут звернути увагу, то все таки найчастіше виступають у дітей ось які погані звички:

Дитина не хоче їсти.

Тут треба передовсім порадитись лікаря, чи дитина не є хвора. Якщо дитина здорова, треба придуматись основно над тим, що саме хоче дитина досягнути через свою впертість. В більшості випадків

дитина не зносить холодної води, доляйте цілком спекійно теплої, бо є річчю недоцільною, з дітьми пробувати методів загартовування. Дитяча ванна повинна бути доволі велика, щоби дитина могла свobodно порушатись. Дуже часто заборонюють нервові мами дитині при купелі „танцювати“. Чому? Позвольте їм при купелі танцювати і співати, співайте разом з ними, позвольте їм хлюпатись, а тоді зненавиджена купіль буде для них прийнятною, за котрою будуть тужити.

Дитина є нечемна для гостей.

Дуже часто не помагає тут жадна просьба. Дитина не хоче гостей поздоровити, поводитьсь з ними

Діточий смуток і радість.

легко можна ствердити, що дитина бажає собі, щоби цілий світ крутився біля її особи, або вона хотіла б попеститись з родичами. Зажурені родичі дають дитині в такому разі якусь її улюблену страву і це на хвилю помагає, але загалом ще погіршує справу, бо дитина стане відкидати всякі страви так довго, докч не досягне своєї забаганки. Тому не припрошуйте дитини довго до їди. Як не схоче їсти, заберіть з перед неї. В полудне, вечером і на другий день. Не бійтеся о її здоров'я, бо вкінці природа віімнеться о своє право, а порожний шлунок це найкращий вихователі. Здорова дитина може переголодувати і 48 годин без витрати сили і нараження здоров'я.

Дитина хоче бавитись ножем і ножичками.

Можете з того лиш радіти. Дайте спокійно ці острі знаряддя дитині в руки! Ви недоцінюєте діточого розуму, якщо думаєте, що діти не є самі на стільки обережні, щоби не поранитись. Не відбирайте їм нахилу до заняття і майстрування, бо це признаки їхнього здорового духового розвитку. Через заборону самі приучуєте дитину до скритості при своїх заняттях, а це відбивається шкідливо на дитячих нервах. Не лякайтеся того, що дитина може з тими „небезпечними“ річчями бігати, впасти і тяжко покалічитись. Цей страх загально поширений, але з практичного досвіду він безосновний.

Дитина не хоче купатись.

Не забувайте при тім, що дуже часто не так сама купіль, як радше всі заходи коло неї можуть впливати дійсно неприємно. Передовсім треба зимою добре опалити місце, де купаємо дитину. Якщо ди-

непривітно, а в гіршому разі навіть кидається бити всіх чужих, хто лиш увійде до хати. Тут знова передовсім треба застановитись над одним: що дитина хоче досягнути таким поганим поведінням? І тут майже все приходиться відмітити як причину заздрість. Дитина хоче, щоби тільки для неї оказувати любов і приязне відношення, вона не хоче резигнувати ані з крихітки своїх прав. Тому в таких випадках треба її лагідно повчити. Дітям треба пояснити, що на світі не тільки вони одні, що ще і на дещо иншого треба звертати увагу. Але передовсім мусимо знати, що практикована майже все в таких випадках метода — уважати дитину за головну вісь цілого домашнього руху, є цілком хибною.

Дитина не хоче йти спати.

Тут знова треба перевірити мотиви й цілі цієї нечемності. Звичайно причиною буває страх: дитина боїться лишатись сама в кімнаті; але від того треба старатись дитину відучити. Всякі застрашуючі оповідання чи казки виливають некорисно на душевний стан дитини і тому треба вистерігатись переладовувати ними дитячу увагу. Особливо треба перестати страшити діти різними бабами Яґами, відьмами, чортами і т. д. Дуже неприємно може дитину вражати також часом задовга церемонія перед сном. Дитина переходить з рук до рук, мусить поцілувати кожного на „добраніч“! — а все те, самозрозуміло, може дитині сприкритись. Чи справді ми, дорослі, затратили всяке виrozumіння, що і любов може когось мучити, якщо її оказуємо в неперебірчивий спосіб? І так стараються діти цю неприємність

відсунути як мож на пізніше. Найкраще приготувати дитину до сну фізична втома, що легко мож досягнути через відповідне дитяче заняття, руханку або діточі забави.

Назагал треба зазначити, що дитині не треба нічого ані дозволяти ані забороняти без відповідного пояснення. Не можна забувати, що і дитина має волю, якої не треба ломати, тільки спрямовувати на інший шлях. Також треба вміти осудити, коли під жадною умовою не можна дитині уступити. До цього надаються дві засади: Витревайте при своїй забороні, якщо дитина жадає чогось нерозумного, або як вона домагається чогось, хочби й розумного, але в нечемний спосіб. На приклад: дитина хоче устроїти собі з батькового капелюха човник в своїй купелівій ванночці і пустити його на воду. Не потурайте дитині, хочби ви й добре знали, що капелюк і так небавом буде цілком не до вжитку. Бо діти не зможуть на будуче зрозуміти, чому іншим разом

їм забороняють забави з повим капелюхом, а нема нічого більше небезпечного для успіху у вихованні, як вироблене у дитини почуття, що з нею поступають насильно. Візьмім другий приклад: дитині подали кашку, а вона домагається ще ложки, яку їй забули подати при накриванні стола. Цілком розумне бажання! Якщо одначе тої їй домагання є невідповідний, старайтеся поучити про це дитину і так довго не уступайте, аж дитина попросить чемно. Не уступіть, хочби вам прийшлося віднести кашку назад до кухні, а дитина мала через те голодувати. Одначе в усіх випадках — це треба особливо підчеркнути — говоріть багато з дітьми і старайтеся пояснити кожне їхнє нерозумне бажання, якого мусите їм відмовити, або невідповідний спосіб, в який вони хотілиб досягнути свою ціль. Остро треба поступати з дитиною щойно в тому випадку, коли вже ані пояснення ані доброта нічого не помагають.

(З німецького).

Ріжні Вісти

Охорона молоді та житлове питання за кордоном. В Швейцарії, особливо в Цюрихському кантоні поліпшення житлових умов для дітей та молоді набирає актуального значіння по містах.

Родини, що не мають дітей, не можуть, наприклад мати приміщення в місцевості, де є сад; заборонені спільні приміщення для кількох родин, спільне користування ваннами, клозетами, то-що.

Визнаним типом будування приміщень — є англійський на 1—2—3 родини, з садом, майданом для дітей, на краю міста.

Оселятись в таких приміщеннях можуть родини, що мають не менше чотирьох дітей.

При будуванні таких домів житлова площа значно збільшується у порівнянні з нормами для дорослих, щоб діти в дощеву, або зимову пору могли мати досить повітря та простору для потрібних їм занять.

Краща в цьому розумінні система будинків (селіщ) для одної родини. За цим планом, на другому поверсі повинні бути відпочивальні, а на першому кухня, їдальня і інші кімнати, бо це дає змогу матері-господині стежити, що діти роблять і де вони. Сад та майданчики так повинні розташовуватись, щоб мати через вікно могла бачити дітей і стежити за ними, не відриваючись від своєї роботи.

На будування таких будинків Кантон дає позички, частину з яких одержують без повороту, а решта виплачуватиметься в такій спосіб, щоб не порушувати бюджет родини. Особливо великі пільги дають багатосемейним робітникам.

Кантон Цюриха для цієї мети видав 19,320.000 франків, на які збудовано 3,350 приміщень, між ними 1,291 на чотири кімнати, 1,350 на три, решта — більших розмірів. Одну четверту позички видавали безповоротно.

За такою системою платня за приміщення — становила приміром від 1.800 франків до 1.300 фр. на рік і має тенденцію понижуватись. По таких селищах організують кооператив, бібліотеку, дитячий сад.

Будівельні кооперативи також почались організуватись внаслідок популярності цієї ідеї.

Жінка капітаном корабля. Молода дівчина, 19-літня Гудрун Трагштад з Осльо, здала іспит з морської пароплавби. Тим набула вона право на уряд капітана прибережної морської плавби. Моряцьку кров одідичив цей молодий жіночий капітан по своєму батькові, який теж є капітаном. Вона товаришила батькові в його морській їзді вже від 14-ого року життя.

Участь жінок в літературному і журналістичному рухові в ССРР. — В Союзі Радянських Республік

проявляють жінки велику активність на полі літератури і журналістики. Виходить там 16 журналів редактованих жінками, а в році 1926 сповняло обовязки денникарських справодавців 2.600 жінок.

Новий стиль візитових суконь

В кожному сезоні є фаворитовані певні одяги. Це зазначається від кількох років щораз більше. І тепер фаворитами є сукні, багато суконь, хоч і плащі є дуже модні. Комплети, які в минулому році були просто диктаторським приписом, — тепер відсунені вже трохи на бік, бо від одностайного матеріалу, краски й підшевки стало вже трохи скучно. Зате модні тепер темні сукні, бо до них треба лише чорного плаща.

Немов чорна нитка тягнуться через сьогорічну моду цілі серії чорних візитових суконь, так начеб пані вибрали їх цілу масу. Кожна з них інша. І в тому саме новість і інтересність теперішньої моди. Не уніформи, але різнорідність ідеї, зміни в приміюванні матеріалів. Це неначе визволення від одностайних спідниць в фалди з обовязковим *jumper*-ом. Яка інтересна поява цих елегантних струнких, темних суконь. Тут свободна жакетова форма, там підняття на клубі, то знову мале удраповання при викрою біля шиї. Все так невимушено придержане гарною декоративною шпилькою, шпангою, спряжкою.

З темними сукнями прийшла мода на біжутерію в чисто декоративному розумінні, бо біжутерія є оживлюючим елементом темної сукні.

Ясні візитові сукні є рідкістю. Принайменше спідниця є темна і це належить до найкращих помислів моди знайти добрий перехід між ясною блюзкою, а темною спідничкою, та піти тим на руку паням, яким не до лиця мертва чорна краска. Тому стрічається тепер багато гарних комбінацій чорного з білим, а ще більше тонів бронзових. Особливо червоново-каштанова краска виглядає дуже інтересно з ясною жовтою. Чорне в зіставленні з білим робить трохи за остре вражіння. Чисто біла краска майже завсідни не до лиця, тому мусить це бути краска слоневої кости, яка дається тінювати у всі жовті і рожеві тони. Жовтим нюансам пророкують великі успіхи. Тому дуже модним є золоту в шовку і бродаті, а також перетикане в тонких вовняних матеріалах.

Плащ з сукна краски бордо, фантазійно поширений з переду і в рукавах, прибраний філюючим стебном і футряним ковніром.

Дуже елегантний плащ з гарного оксаміту. Лінія плечей поширена накиненою на рукави пелериною; діл пелерини обшитий футром, ковнір і маншети рівнож футрянні.

Дуже оригінальна сукня з темно-синьої вовни, прибрана скісно нашитими плісами, з жовто-рожевої *Crêpe de Chine*, долиною впущені фалди.

Плащ з попелятого суконця, оригінальний орнаментативно нашитими плісами. Ковнір з попелястого футра. Дуже елегантний і модний.

ХАРАКТЕРИСТИЧНІ ЦІХИ МОДИ НА РІК 1927/8

Плащі з широко заложеними боками, один на другий, обрмовані футром. Високі ковніри й великі маншети. Прибрання плащів лише правдивими футрами, — переважно лисами.

*

На практичний одяг:

Англійські плащі, з взористих вовняних матеріалів. *Jumper*'ові сукні з матеріалу *Kasha*, перетиканого золотими нитками. Також прозорі трикотові матерії і *Jersey*.

*

Візитові сукні темні. Найбільш уживаний матеріал *Crêpe Satin*. Сукні драповані, з повною фантазії нерівномірністю. Волянти, свободно звисаючі частини, вставляювані по одній боці дзвони прибирають спідниці.

*

Нове прибрання суконь шліфованими кристалами, які гармонізують красою з сукнею.

*

Вечірні сукні з заду продовжені, з припинаними шлепами. Багаті вишивки й гафти, блискучі шовкові оксаміти.

*

Краски: На практичний одяг *beige* і бронзоваві відтінки, на візитовий чорні і гранатові; на вечірній білі, чорні й бордові.

ч. 785. Спортовий плащ в раглановій формі з грубого англійського матеріалу прибраний футряним ковніром.

ч. 786. Скромний плащ з вовняної матерії з нашитими кишеньками і футряним ковніром. Зі задку стягнений від боків драгоном.

ч. 787. Дуже гарний плащ з гранатової цибуліни, прибраний плісами з яснішої цибуліни і попелястим футром.

ч. 788. Плащ з kasha, краски beige прибраний ковніром з Viberette. З переду викінчений паском.

ч. 789. Плащ з вишневого сукна прибраний плісою з матерії в крати і футряним ковніром. (Модель цей надається до перероблення старого не модного вже плаща).

ч. 790. Скромний костюм з вовняної матерії. Нашиті пліси на жакеті і впущені фалди на спідничці творять смуклу лінію. Ковнір і маншети з футра.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

90 РОКІВ ІСНУЮЧИЙ ФАБРИЧНИЙ СКЛАД СУКНА І ВОВНЯНИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

І. ВАЛЛЯХ і Син

ПОРУЧАЄ НА БІЖУЧИЙ СЕЗОН ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ КРАЄВИХ І ОРИГІНАЛЬНИХ АНГЛІЙСЬКИХ НА МУЖЕСЬКІ УБРАННЯ

І КОСТЮМИ, а також плюші на дамські плащі. Сукно ліберійне. КОЦИ НА КОНІ І ЛІЖКА.

Товар добірний.

Ціни низькі.

ФУТРА
НА РАТИ

нові, всякі перерібки
переховування на літо

В. СІХЛЕРА СИНІ

Львів, пл. Галицька ч. 14/1 пов.

НА РАТИ

ч. 797. Суконка з блідо-зеленого фуляру з подвійною спідничкою; прибрана зубами з рожевого фуляру.

ч. 798. Оксамітна сукня лямована стяжкою срібною, золотою і рожевою.

ч. 799. Тоалета з вишневого оксаміту. Спідничка складається з трьох фальбан,

удраповання з правої сторони. Прибрана з трьох квітів краски рожевої, мальової і фіолетної.

ч. 800. Тоалета з білої Crepe Satin долиною багато гафтована краскою зеленою, червоною і золотою. На рамена велика золота квітка.

ч. 801. Тоалета з блаватного Velour Chiffon прибрана продовженою філею з матерії, лямована срібленим футром, з великою китцею з срібних і золотих квітів. При ший викінчення із срібної стяжки.

ч. 802. Комбінована тоалета з білої Crepe Satin і чорного оксаміту, гафтована коралями.

НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ
НА ОСІННІЙ СЕЗОН
 ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ **О. БЕРЕЖНИЦЬКА** ЛЬВІВ, ВУЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

- ч. 803. Спортовий плащик для смотрика з англійського матеріалу.
 ч. 804. Оксамітна суконка для дівчинки від 8—15 літ з вшуненими фалдами, прибрана білою камізелькою і ковнірем.
 ч. 805. Убранко для хлопчика 2-4 літнього з легкої вовни укладане в фалди; пасок з кольорової шкіри.
 ч. 806. Оксамітний плащик для дівчинки з рагляновими рукавами, прибраний футерком, з відповідною шапочкою.
 ч. 807. Плащик для смотрика з попелястої матерії.
 ч. 808. Братчик і сестричка однаково вбрані.
 ч. 810. Плащик для дівчинки прибраний ковнірем і маншетами з бронзового футра.
 ч. 811. Спортове убрання для хлопчика, з англійської матерії прибране стебном.
 ч. 812. Убранко для малого хлопчика з ясної фланелі, збиране на раменах в дрібні закладочки.
 ч. 813. Убранко для хлопчика зі сподними до припинання. Блуза зі суконця, сподні і ковнірець з оксаміту.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ

ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВІШЕ

— СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ. —

ОЛЬКА

ЛЬВІВ

РИНОК 35.

(біля Народн. Торговлі).

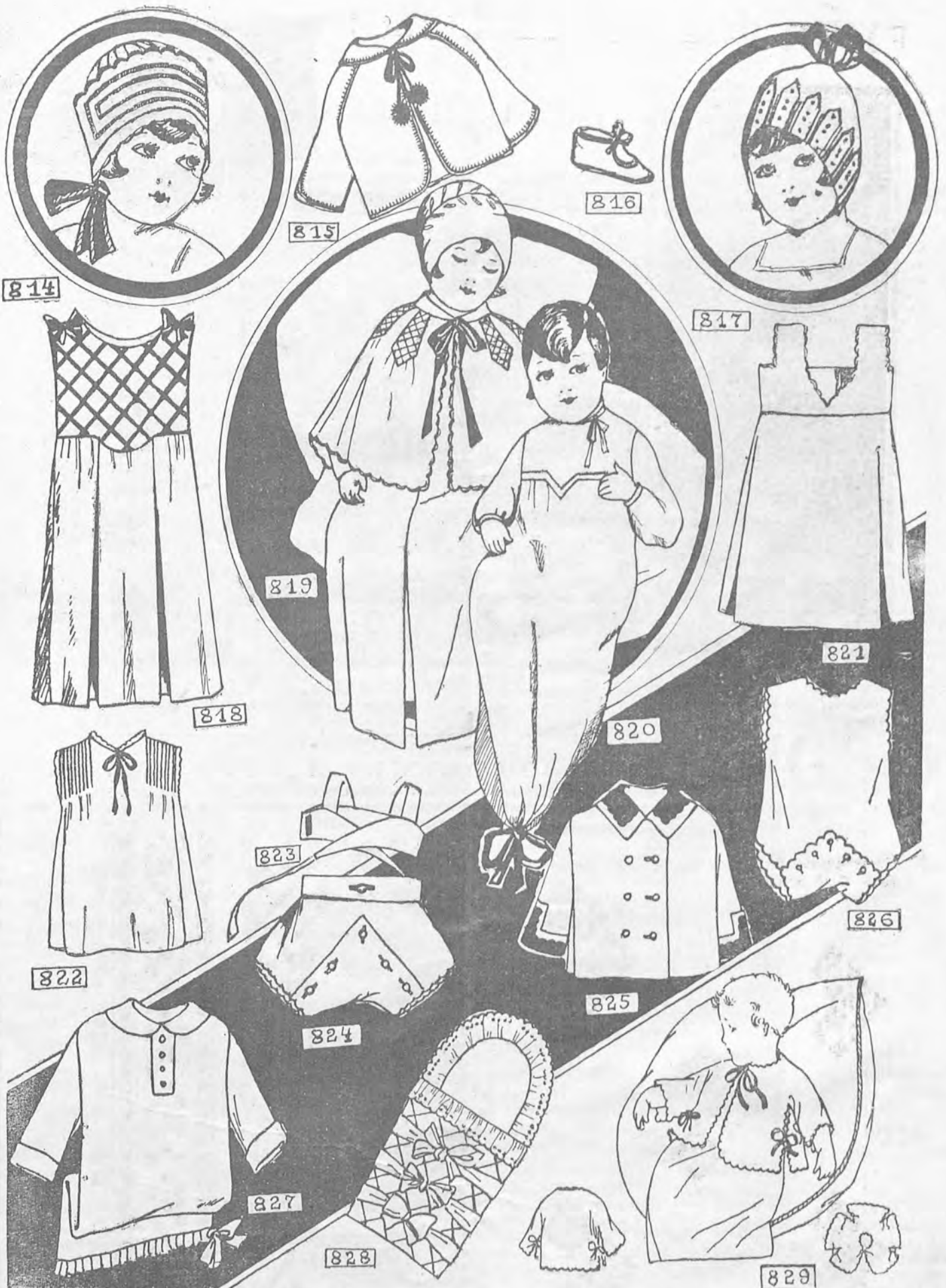
ч. 814. Практична спідничка з баскіною і контрафалдами. На баскіні впущені кишені.
 ч. 815. Блузка з гладкого суконця; перед в формі плястрона вистебнуваний в поперек, долом нашиті кишені.
 ч. 816. Спідничка укладана в фалди, пристебновані в одній третій часті. Горю вузьенька листовочка.

ч. 817. Елегантна блузка з Crepe de Chine укладана на переді в фалди, а в пасі звязана вузьеньким пасочком.
 ч. 818. Блузка з гладкого суконця або флянельки, прибрана вишивкою.

ч. 819. Домова суконка з кишенями.
 ч. 820. Убранко для хлопчика з пристебнованим контрафалдом з переду. Ковнірчик викінчений в зуби.
 ч. 821. Суконка для дівчинки з трьома за-

кладками на рамени і вилоним ковнірчиком.
 ч. 822. Практичний господарський фартушок з взористого полотна. Кишені і край лямовані полотном в одній красці.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 814—829. Чипочок з білого, батисту, ви-
кінчений зубчиками; кафтаничок прибра-
ний кольоровим викінченням; черевичок
з сукна або ірхи; чипочок з батисту з на-
кладаними плісками; довга суконка для
немовлят нашита скісно синими тасе-

мочками; плащик з пелериною викінчений
зубчиками; модна комбінація для немов-
лят звязана для тепла долиною; суконка
до убирання під кафтаничок; сорочка зби-
рана на раменах в закладочки, звязана під
шиєю. Станичок; майточки до запи-

нання. Плащик з суконця з оксамітним
ковнірчиком і маншетами. Комбінація
майточок з сорочиною; довга суконка
запнена під шиєю, викінчена плісками. Пе-
ринка до вязання від боків; кафтаничок без
шва, звязаний боками і під шиєю стяжкою.

До кожного моделю готовий крій.

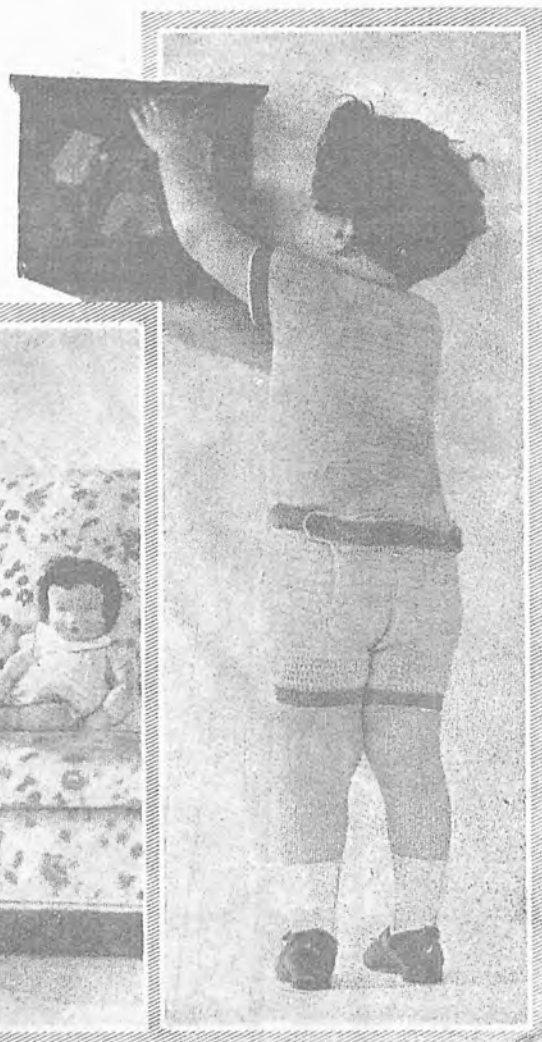
РУЧНІ РОБОТИ З ВОЛІЧКИ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ

Поединча суконка для дівчинки
плетена (гачкована) з волічки.

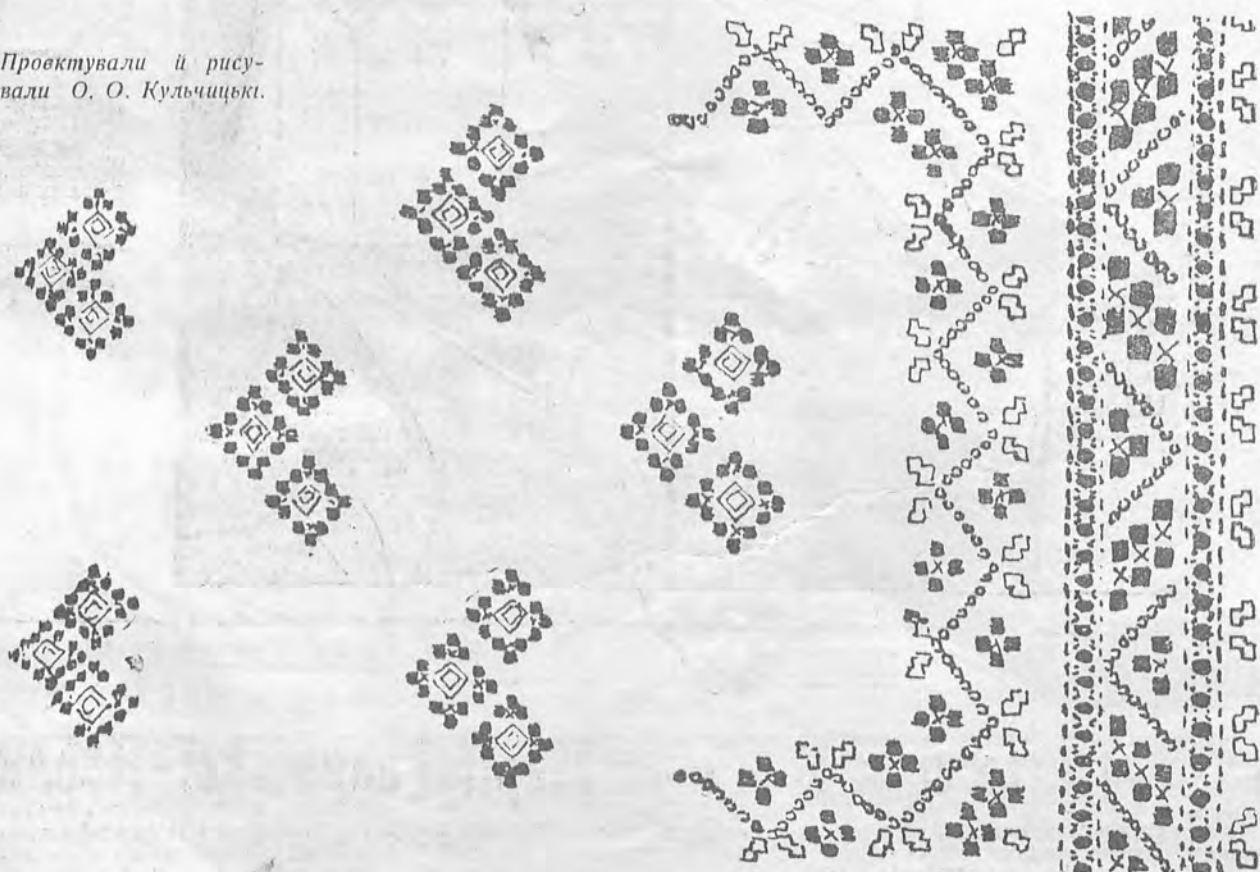

Убранко для хлопчика плетене (гачковане) з волічки.
(Пояснення на стор. 17.)

РУШНИК З ПОЛТАВСЬКИМИ МЕРЕЖКАМИ

Проектували й рису-
вали О. О. Кульчицькі.

Легкі способи плетіння (гачкування) з волічки:

а) пів-стовпники, на переміну з очками (надається на роботу суконочки для дівчинки).

б) в) навивані стовпники і високі стовпники (надається на роботу убранка для хлопчика).

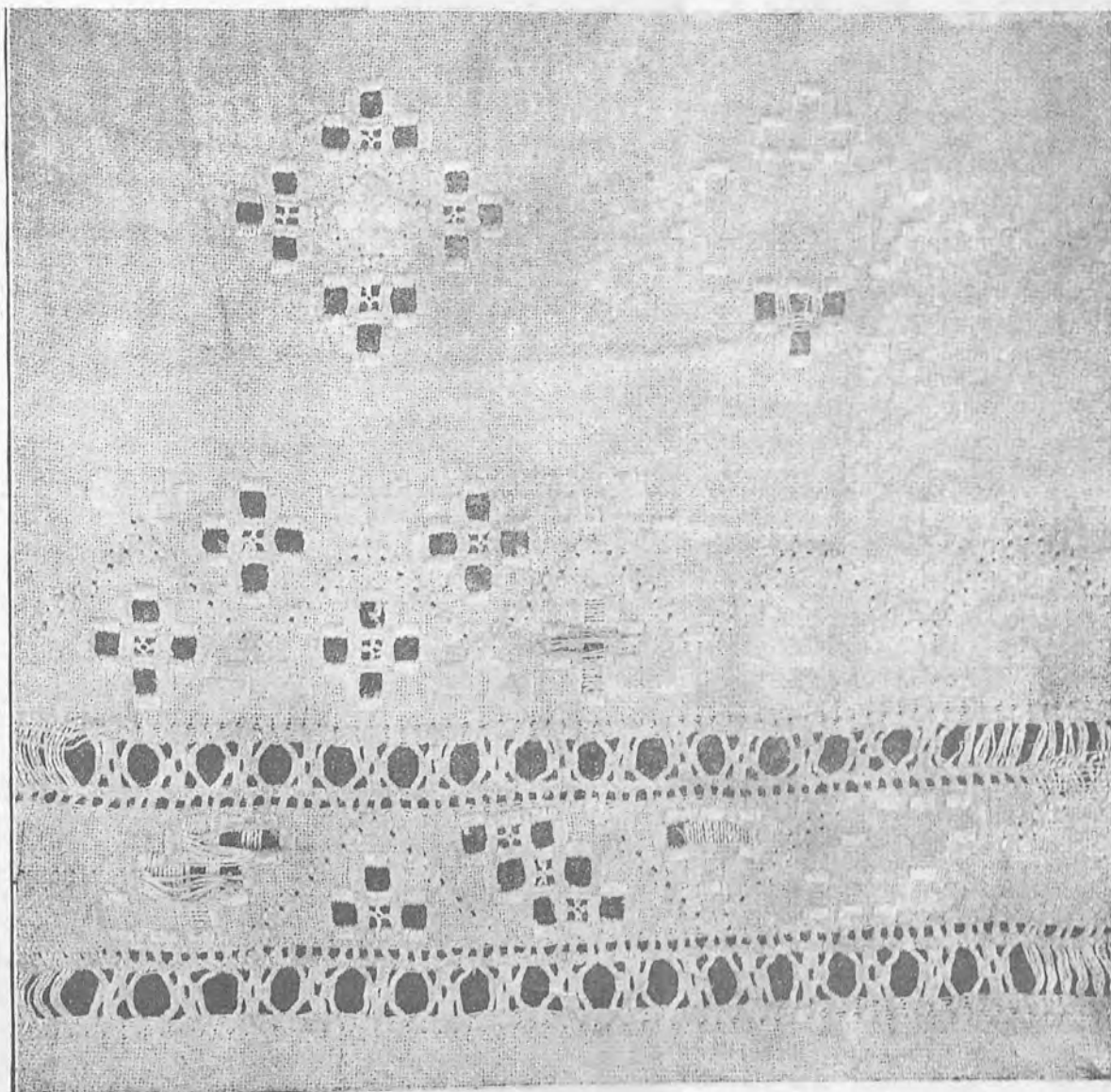
Гладка, практична суконочка плетена (гачкована), з волічки, для 3-літньої дівчинки. Матеріал: 250 g біло-синьої гарасової волічки. Гачкується на суконку, станичок і спідничку, на підставі форми, кожче окремо, а відтак лучиться з лівої сторони. Спідничку передтим треба з горішнього краю приморщити. При насаді спіднички перетягається плетений шнурок з кутасиками. Викрій ший обгачковується густо міцними очками.

Форму висилаємо на замовлення.

Убранко для дволітнього хлопчика, плетене (гачковане) з волічки. Матеріал: 130 g ясно-синьої і 20 g рожевої га-

расової волічки. Наперід гачкується станичок, починаючи від переднього долішнього краю. Пасок і раменця з рожевої волічки, зроблені з густих очок, пришивається до готового, на боках ашитого станичка. Відтак гачкується споденки з двох частей (передна і задна) які теж зшивається на боках. На задній частині треба вигачкувати кляпу, через що роботу ділиться. Відтак в цих розпорах догачковується малі шліци. Вкінці гачкується з густих очок (рожевих) обрамування до споденок і до горішнього краю кляпи (тут треба узгляднити дірки на гузики). Всі рожеві паски є обведені довкола рядом синих очок.

Форму висилаємо на замовлення.

Мотиви мережок з цього рушника дуже добре даються приміняти до найрізномордніших робіт: на рушники до образів, на доріжки до столу, серветки, а також портієри. Розкинені звізди в трикутниках надають укладові мережок легкий і дуже декоративний вигляд.

Список роблення галузки в гірлянді

НА ОСІНЬ

НА ОСІНЬ

НАЙВИБАГЛИВІШІ

ЖІНОЧІ ОДЯГИ

по приступних цінах та

в найкоротшому часі

виконує

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ СУКОНЬ
І ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк

ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 12.

ТЕЛЕФОН 17-04.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ХАТНЕ ГОСПОДАРСТВО В АМЕРИЦІ?

Американська жінка старається що раз більше скинути з себе тягар хатнього господарства, позбутися обов'язків в кухні і догляду дітей. Різні причини складаються на таке явище, а досліди вказують, що головню три чинники грають при тім першорядну роллю:

- 1) занепад пошани перед традицією,
- 2) незavidні житлові відносини у великих містах,
- 3) що раз більше поширене вживання консервованих фабрикати.

Занепад пошани перед традицією — це безперечно явище повсюдне, яке вкорінилось майже всюди. Однак в Америці воно помітне на кожному кроці, а проявляється у сміливому шуканні нових шляхів у всіх ділянках людського життя. Тут на перший план вибивається бажання свободи, яке не спинається навіть перед нехтуванням дотеперішних моральних основ і авторитету родичів.

Кожна „правдива“ Американка уважає свою європейську посестру з її кухонними і іншими хатними обов'язками за пожалування гідну невільницю і тому старається позбутись цієї невільничої роботи.

Багаті радять собі в звичайний спосіб: наймають до кухонних і загалом хатних обов'язків вправну і добре платну послугу. Вся відвічальність і весь тягар домашнього господарства переходить на голову послуги, а тому нічо дивного, що така послуга є звичайно дорога; винагорода виносить доволі часто до 70 дол. місячно крім харчів та приміщення. Зате мусить так добре платна служниця вповні опанувати всі забаганки американської кухні, особливо мусить вміти приправляти різні пудінги і всякі солідкі страви.

Життєві умови послуги досить відрадні. Тому, що для Американки є кухня і домашнє господарство „*terra incognita*“, мусить вона вповні довіряти чесності, вправності і чистоті своєї помічниці. Тому вона радо добре заплатить служниці, щоби її привязати до свого дому і не наражуватись на часті зміни послуги.

В краще ситуованих домах наймають ще й мужеську послугу, т. зв.: „*all-around-man*“ до тяжкої роботи, пр. нагляду над центральним ogrіванням, миття сходів і т. д.

Загалом поводитьсь в Америці слугам — які майже ніколи не є Американцями — досить добре.

Очевидно не кожна Американка може собі дозволити на платну послугу. Більшість з них мусить власними силами відбувати остогидну домашню роботу. І тут цікаво вказати на це, як Американка вміє час побуту в кухні зменшити до *minimum*-а.

Тут треба вказати на другий чинник, який викликає у Американки таку відразу до домашньої жіночої роботи.

Недостача мешкань в американських великих містах доводить до цього, що всюди треба щадити місце. Дивним способом як раз кухня, в котрій доводиться жінці відбувати свої нудні обов'язки, виходить на тім найгірше.

У величезних, наче фабрики, домах, що своєю простотою нагадують радше казарми, дуже часто лиш напів темна діра призначена на кухню. Нічо дивного, що Американка не здержується в такій кухні довше, чим це конче потрібно. Ціле кухонне уря-

дження складається тут з газової кухні і камяного умивальника.

Самозрозуміло, що особливо в літню спеку перебування в такій тісній кухні є дійсною мукою. Тому американська жінка старається як мож скорше вирватись з кухні, а в тім її стремління помагає їй найбільше консервована продукція, яка ще більше поширює нехоть жінки до кухонної роботи. Тут нема, здається, ні одного роду поживи, який не появлявби-ся в готових консервових пушках. Овочі, ярина, всякі страви — все те мож дістати в готових пушках і на газовій кухні легко приладити до їдження.

Також найрізніші електричні кухонні машинки і начиння помагають американській жінці поладжувати кухонну роботу в найкоротшому часі.

Мимо своєї відрази до всякої домашньої роботи, вміє Американка з невеликим трудом удержати своє мешкання в порядку. В тім помагає їй само урядження. Меблі, згідно з американським нинішнім смаком, є легкі і на тонких ногах, отже без труда дадуться пересувати. На підлогу застеляють тут дуже радо лінолеум і конголеум, яке дуже легко мож удержати в бездоганній чистоті.

По містах не перуть білля в дома, тільки дають до ручних пралень, які знаходяться на кожній майже вулиці. Пральні за малу оплату скоро повертають випране білля. Ще дешевше перуть китайці, але з їх рук виходить білля часто доволі ушкоджене, бо вони додають при пранню різних порошків.

Також легко позбувається Американка різних дрібних робіт, як чищення черевиків, церовання панчіх і всяких напровок. Типічним прикладом може бути американська родина, яка кожної неділі ранком уставляється „гусаком“ на вулиці перед італійцем, що за 10 центів від особи чистить черевики цілій родині. Тоті італійці — це майстри в своєму званні. Від їхнього чищення черевик задержує полиск через цілий тиждень. Вистарчить в цілім тижні тільки шматко стерти з черевиків порошок і болото.

Дехто є того погляду, що Американці вбираються недбало. Однак це не відповідає дійсності. Навпаки, навіть робітник звертає там увагу на це, щоби його штани були порядно випрасовані. Але це не приносить господині жадної роботи. Вона несе кожної суботи убрання своє і цілої родини до кравця. Він відчищує все старанно, направляє, де що треба і кожний куєник дає під парову прасу. В цей спосіб „відновлений“ одяг коштує кругло 1 дол.

Можна тут ще дещо цікавого додати про американську гардеробу. Модерна Американка біднішої верстви має часто тільки 2 гарнітури білля і шовкових панчіх. Ці останні пере вона кожного вечора перед сном в літній воді, а слідуєчого дня знова вбирає. Так удержувані панчохи витримують цілими місяцями. Але як лиш покажеться перша дірка, викидає вона панчохи і купує собі за 1 дол. нову пару. Таксамо поступає вона з біллям і взуттям, яке там є відносно дешеве. Добрі черевики можна там всюди дістати за 4 дол. Але як тільки протруться підошви, або пустять денебудь шви, викидають черевики на смітник і купують нові.

В таких родинах, де чоловік і жінка рівночасно заняті, має жінка ще менше часу на хатні клопоти. Вони обоє обідають в дешевих їдальнях, а мешкання служить їм тільки як місце спочинку. Привітної своєї

ФУТРА

АНДРІЙ КУЗЬМІНЬСКИЙ Львів, Марійська площа ч. 9.
(НА РОЗІ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО) ТЕЛЕФОН Ч. 42-53.

ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших
заграничних моделей по надзвичайно приступних цінах та на до-
гідних умовах в сплаті
ПОРУЧАЄ ФІРМА

ФІРМА

РОМАН ЗУБИК Л Ь В І В

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ІНШІ — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

хати, яка кожному з нас не сходить з думки, вони не знають. Якщо є у них малі діти, то їх посилають родичі на день до дитячих садків, або забирають з собою. В багатьох фабриках і товарових домах є уряджені великі кімнати до забав і городи на дахах, де діти зайнятих родичів бавляться під доглядом досвідної виховательки.

Ось так виглядає ведення домашнього господарства в Америці. Заощаджений в той спосіб час уживас американська жінка на науку або на розривку. Чи нашій жінці не слід також подумати про зміну перестарілого ведення хатнього господарства, щоби пізнати бодай частину тих життєвих інтересів, якими так багата наша доба?

ЧИ ВИ ЧИСТИТЕ СВОЇ ЧЕРЕВИКИ?

Якщо ні, то я Вам кажу, що Ви не маєте ніколи добре вичищених черевиків. Хиба, що Ваша слуга є виїмковим ідеалом. Бо як можете вимагати від когось другого, щоб відносився до Ваших черевиків з таким самим піетизмом як Ви? Не знаю як кому, а для мене чищення моїх черевиків це не праця, а правдива приємність.

Будь-що-будь невичищені черевиків можуть зіпсувати ціле враження гарної навіть туалети. Тому подаю тут кілька вказівок доцільного чищення черевиків. Це ніщо страшного — треба тільки усунути похибки, які звичайно роблять слуги. Перш за все — як можна чистити жовті чи ясні черевиків тою самою щіткою, що чорні? Потребуємо отже аж чотирох щіток: одну від болота і одну мягку для жовтих або ясних черевиків і такі самі дві для чорних. Крім цього багато старих полотняних шматок до смазування пасти, а все поділене на дві частини: ясні і чорні.

Закі смазуємо пастою, мусить черевик бути вже добре вичищений з болота і пороку. Плями не чистити бензиною (яка виправді вичистить пляму, але зіпсує краску черевиків), тільки витерти сплямлені місця дрібною пасти, як треба, навіть кілька разів. Коли вже всі плями усунені, найкраще вбрати черевиків на ноги і смазувати шматкою пасту — дуже тоненько, але рівномірно. Смазуємо пастою наперед один черевик, потім другий. Тепер приходиться на чергу знова перший. Беремо мягку щітку і чистимо легко аж до досягнення полиску. Не думайте, що вже все скінчене. Тепер треба ще вичистити шматкою, тільки не флянельковою, як то звичайно роблять, а льняною. Льняна шматка дає найкращий полиск і то тим кращий, чим довше вона в ужитті. Тому — хоч як це Вас дивує — її не можна ніколи прати! Чим більше в неї всякне решток пасти, тим краще чистить вона черевиків. Розуміється і тут треба мати окрему шматку для ясних, а окрему для чорних черевиків.

З лякерками легша справа — їх вистане час від часу посмазувати білою пастою, а над полиском не треба багато працювати. Зате зраджу Вам тайну, що жовті чи бронзові черевиків не повинні ніколи виглядати надто нові (це не елегантно!). Під тим не розумію викривлених запяток і виходжених підшвів тільки краску і полиск, які при тих черевиках далеко кращі по якимсь часі ношення, як у нових. Розуміється — при дбайливим плеканні. Що черевиків далеко довше носяться і задержуть фасон, коли вони на правилах (копиті) — цього хиба не потребує згадувати.

Старупіт Кавалер.

АНГЛІЙСЬКА ЖІНКА

Ні в одному великому місті світа не впадає так виразно в очі перевага жінок як в Лондоні; на вулицях, парках, підземній залізничі всюди мають вони перевагу. А коли в шостій годині вечером дивитись на ту безконечну струю молодих дівчат, які виходять зі Сіті, здається нам, що находимося в місті жінок.

І ні в одному краю світа співпраця жінок не є так велика, як в Англії. Англійські жінки визнаються великою товарищицею і вона становить головну підставу їхнього впливу в громадському житті.

Корні їхнього сучасного становища в політичному житті сягають в давню минувшину. Вже в 1697 році написала *Mary Estell* першу книжку про потребу однакової з мушчинами освіти для жінок. Сто років пізніше — 1792 — видала *Mary Wanstonecraft* другий апель до жінок під заголовком: „*Vindication of the Rights of Women*“ і тим започаткувала сучасний жіночий рух. Те чого в 17 і 18 столітті жінки доби- валися, це в 19 і 20 досягнули, хоч нігде мушчини не робили жінкам в тому таких перепон, як само в Англії.

Лондон дуже часто, зрештою зовсім слушно, називають містом клубів. Число жіночих клубів зростає постійно. Тепері в Лондоні вже біля двадцять великих жіночих клубів, з яких кожний числить кільканадцять, а то й кількадесять тисяч членів.

Суспільне становище жінки та її рівні з мушчинами права обороняють чисельні асоціації, товариства, групи, ліги та федерації. На чолі їх стоїть заложена в 1920 році „Національна унія товариств рівних громадянських прав“, яка має в цілій британській імперії свої філії. З Англії взяла теж свій початок Міжнародна Жіноча Ліга Мира й Свободи, заложена англійськими жінками в самому розгарі світової війни в 1915 році, а яка сьогодні має понад сорок секцій по цілому світі.

Тоді коли в інших народів ще й не думалося втягати жіноцтво до спорту, англійські жінки давно працювали вже на тому полі. Сьогодні нема вже спорту, в якому англійські жінки не були б як слід репрезентовані. Англія була першою країною в Європі, в якій жінки були професійними летунами.

Всюди бачимо велику працю жінок, лише в парляменті є їх всього чотири. Виборчі права мають жінки в Англії вже від 1918 року, але щойно в 1919 році увійшла до парламенту перша жінка пані Астор. В 1924 році прилучилася до неї друга жінка, Гільтон Філіпсон. Обидві належать до партії консервативів. В останніх виборах перевела також Партія Праці дві жінки до парламенту, панну Лоренс, і панну Уількінсон. На 612 мушчин засідає тепер в парламенті всього 4 жінки. Очевидно, що при відомій рухливості й завзятті англійського жіноцтва такий стан-довго не потребає. Причина його лежить в першу чергу в тому, що досі виборче право мали жінки щойно від 30 року життя; мушчини мають право голосу від 21 року життя. І саме за рівне виборче право йде тепер завзята боротьба.

Останній конгрес консервативної партії ухвалив надати також і жінкам від 21 року життя виборче право.

НЕЧУВАНА НОВІСТЬ!

СТАРІ, ЗНИЩЕНІ ПЛАЦІ ПЛЮЩЕВІ ВИТОЛОЧУЮ В НАЙМОДНІШІ ДЕСЕНІ, ЯКІ ЩОДИНО ТЕПЕР БУДУТЬ МОДНІ, А ТАКОЖ ПЕРЕРОБЛЮЮ НА НОВИЙ ФАСОН.

ВЗОРИ МОЖНА ОГЛЯДАТИ В РОБІТНІ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ ТА КОСТЮМІВ

Марії Волянської-Павлюк, Львів, ул. Собєського ч. 12.
ТЕЛЕФОН 17-04.

ПРИПИСИ

Пропорція на 6 осіб.

Потравка з молодих качок.

Зарізати 2 молоді качки на 3 дні перед вжиттям, очистити старанно, завинути в мокрий платок і винести до пивниці. На $\frac{1}{2}$ год. перед варенням посолити, потім поділити на частини, вложити до ринки і налити тільки зимної води, щоб вкрила мясо (варити тісно). Додати по краях в смужки і відпарені 2 петрушки, 2 моркви, 2 каларепи і кусник капусти. Варити до 2 годин. З 1 ложки масла і 3 *kg* муки зробити за смажку, зрум'янити на булкову краску, розвести 3 ложками зимної води, а коли грудки розваряться, процідити крізь ситко до потравки. Зрум'янити кістку цукру, заллати ложечкою зимної води і заколірувати підлеву. Потім потравку ще раз заварити і видати. До цієї страви можна подати кнудельки з тертої булки.

Парена легуміна.

До камінної ринки дати $\frac{1}{4}$ *l* молока, 12 *kg* масла, 6 *kg* цукру, а коли завариться, додати $\frac{1}{4}$ *l* борошна, але не нараз, лише силати потрохи одною рукою, а другою мішати. Тримати на плиті і мішати безупинно доти, аж тісто відставатиме від ринки. Потім забрати з плити, а коли добре вихолоне, вбивати по одному 6 яєць і розробляти з тістом, доки воно не стане гладке. Опісля вимстити ринку (найрадше порцелянову) товщом, посипати борошном, вляти тісто і вставити до рури на 35 хвилин. Цю легуміну подається в ринці негайно по випеченні. Можна до неї подати малиновий сок.

Бруква як ярина.

Дві великі жовті брукви обрати старанно, сполокати, пократити в кістки, дати до ринки, заллати зимною водою, щоб кілька разів закипіла. Потім відцідити, заллати теплою водою і зварити на мягко. На доваренні посолити до смаку. На 1 ложці товщу всмажити на булкову краску 1 малу, дрібно посічену цибулю, додати 1 ложку борошна і легко зрум'янити. Засмажку розвести вихолодженням смаком з брукви, процідити крізь ситко до ярини, додати 1 ложку цукру, вимішати, ще раз заварити і видати. Ця ярина, хоч у нас мало вживана та нехтована, в дуже смачна, а надається найрадше до січеників та ковбасок.

Закуска з огірків.

Потрібну кількість квашених, коротких огірків обрати, перекроїти вздовж, вибрати зернята, а ровець (середину) вимстити трохи муштардою і виповнити смужками зимної, але мягкой печені. На верх покласти побіч себе 2—3 кружки твердого яйця. На кожний кружок яйця дати 1 звичену сардельку, прикрашену капарками.

Ця закуска дуже смакує муштинам.

С. Мійська.

Галарета з яблук.

На цю галарету взяти найрадше бурачки, однак можна вжити й инший сорт яблук, але з червоною лупиною. Яблука сполокати, пократити на частини, вибрати осередки, дати до камінної посудини і налити тільки води, щоб овочі вкрились. Варити під покриттям $\frac{1}{2}$ години, потім вилляти на сито, або до рідкого мішочка і підставити камінне або порцелянове начиння, нехай стече сок (не витискати!). На 1 *l* соку взяти 1 *kg* цукру. Варити доти, доки не стане на ложечці по вихолодженню галарета. Підчас проби відсувати посудину на край плити, а коли галарета вже готова, зливати горячу до слоя.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Просимо вирішувати передплату за четвертий квартал та приєднувати нових передплатників на 1928 рік.

Ради господарям

Переховування яблук на зиму. Насипати в скринку гіпсу та уложити там здорові яблука так, щоби себе не дотикали, корінцями до гори. На се насипати верству гіпсу, а відтак знову яблук і переховати в сухій пивниці.

Прання волічкових річей. Розпустити мило в горячій воді, а коли вистигне намочити волічкові річі, випрати і витиснути (не крутити!) Потім взяти багато літної води, дати 2—3 ложки кухонної соли, добре виполокати, витиснути і дати між два грубі простирала. Відтак повісити в тіні, щоби висохли, а не буде на них жовтих пасів.

Білі, вовняні матеріали прати в теплій воді, де в розпушено тільки крейди, що творить масу густу, наче вільне тісто. В цій масі намочити матеріал на цілу ніч, а рано діляти теплою водою і добре перепрати. Відтак кілька разів виполокати в літній воді, завинути в сухе подотно, добре витиснути і прасувати вохке.

Плями з крові відперуться в цей спосіб: розпустити пшеничний крохмаль зимною водою на густу масу та наложити на відворотній стороні слямленого матеріалу на кілька годин. Свіжі плями зникнуть відразу, при старших треба це повторити кілька разів.

Плями з чорнила на шовку, вовні та бавовні чистимо терпентиною; на полотні та папері розчином хльоркальку; відтак треба добре кілька разів виполокати в літній воді.

Плями з поту чистимо мішаниною з частей етеру, 3 частей алькоголю і одної частини сальмяку. В цій мішанині мацаємо вовняний платок і чистимо плями.

Плями з овочів відперуться в молоці.

Плями з припалення залізком натерти розпученим бораксом кілька разів, відтак висушити і легко перепрасувати.

Плями з пива на вовняних матеріалах перемо рівною мішаниною спирту і літної води. Під пляму підложити чистий рушник, а плями витирати губкою намоченою в тій мішанині, все в напрямі ниток. Коли пляма зникне, випрасувати навиворіть не дуже горячим залізком.

Плями з живиці чистимо терпентиною.

Дуже добрий середник до прання. Зварити добре білу фасолу — зилляти воду і в цій воді можна прати всякі матеріали: вовняні, шовкові, муслінові, так білі як кольорові. Після прання добре виполокати, витиснути в простиралі, висушити в тіні і прасувати вохке навиворіть.

ЖУРНАЛИ

КРОЇ

МАНЕКІНИ

найдовше у фірми

„ЖУРНАЛЬ“, Львів, Бернардинська площа 2

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ

Львів, Ринок 32.

Поручає у найбільшому виборі

Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ на СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЦІ

СУКНА на МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЦІ

Ціни дуже умірковані

Видав Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА,
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовити готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Довжина довгої перетяжки	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Довжина довгої хвостяк	см —	см —	см 57	см 60	см 63	см 67	см 70	см 73	см 76	см 79	см 83	см 86	см 89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2-20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1-80 "
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1- "
 г) малі взори ручних робіт 1-50 "
 г) великі взори ручних робіт 2-40 "

Гроші вислати **рівночасно із замовленням** переказом або в (почтових значках. На порто марки 30 гр. Замовлення на крої полагоджувється (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою не висипається.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— 30л.

ВПИСОВЕ 1.— 30л.

Адреса: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ

готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикраси одягів і домашньої обстановки.

ПОРУЧАЄ

вишивані блужки, суконки, сорочки до народних строїв, білля, обруси, капи, сервети, подушки.

ВИДАЄ

щомісячний журнал для плекання домашньої культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ!

МОНОГРАМИ!

ВЗОРИ!

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. **А** Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. **Т** Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. **А** Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх чужих. **Х** Хорошиє жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. **А** Акuratно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. **В** Там знайдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. **О** **А** крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:

■ „НОВА ХАТА“ ■
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон
30-13.

ПЕРЕДПЛАТА НА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80. Для закор.: цілор. 3.— дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4.50 зл. на квартал 2.40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доларів.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ZINOCZA DOLA“ Kolomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galicia Europe.

ПОЗІР! ЖІНКИ! ПОЗІР!

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.

В Альманасі будуть уміщені:

ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ: 15 АРКУШІВ ДРУКУ

ЦІНА В КРАЮ: 3.— зл., в пересилкою — 3.60 зл.;

ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).

Замовляти на адресу:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМІЯ, НОВА 1.

„ZINOCZA DOLA“, KOLOMYJA, NOWA 1.

Poland, East Galicia, Europe.

СЕМІЙ РІЧНИКІ

Історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями. Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знімків із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіки Івана Іванця. Візита кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одиникий у нас історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, — повинен знайтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле, вмiєлаби думати і про майбутнє.

Ціна вол. 3.—, в пересилкою вол. 3.50.

Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Оригінальні килими, проекту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ

книжок

„ІЗМАРАГД“ :: Львів

вул. Словацького ч. 14. I. п.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ

Висилається книжки також на провінцію.

число - 12.

*

НОВА ХАТА

М.

1

9

2

7.

Б.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів інших народів.

Річна передплата в краю 3:50 зл.

за границею 0:50 ам. доляра.

На бажання висилається оказові числа!

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Читайте!

Передплачуйте!

„Чар-Зілля“

ілюстрований журнал для українських родин,
який виходить двічі в місяць на 16 сторін. 4'

В „Чар-Зіллі“ знайдете поетичні і прозові твори найкращих українських письменників, переклади з чужих мов, статті на родинні, суспільні й культурно-освітні теми, практичні поради, гуморески, багато цікавих ілюстрацій і т. п.

Передплата в краю виносить:

Місячно 1:50 зл., чвертьрічно 4:50 зл., піврічно 9 зл.
Для заграниці 3 доляри річно.

Адреса Редакції й Адміністрації:

„ЧАР-ЗІЛЛЯ“, :: Львів
вул. св. Кінґи ч. 24. I. пов.

випозичальня книжок

„ІЗМАРАГД“ :: Львів

вул. Словацького ч. 14. I. п.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ

Висилається книжки також на провінцію.

НОВИНА!

НОВИНА!

Купуйте багато ілюстрований

альманах „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.

В Альманасі знайдете:

ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ Оповідан. й вірші!
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 5 АРКУШІВ ДРУКУ!

ЦІНА В КРАЮ: 3.— зл., в пересилкою — 3:60 зл.;
ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто пришл гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).

Замовляти на адресу:

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМІЯ, НОВА 1.

„ŻINOČA DOLA“, KOŁOMYJA, NOWA 1

Poland, East Galicia, Europe.

СЕМИЙ РІЧНИК!

Історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями. Присвячений десятиліттю Берестейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знімок із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіки Івана Іванця. Вінета кисти Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших великих змагань, — повинен знайтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вмілаби думати і про майбутнє.

Ціна вол. 3.—, в пересилкою вол. 3:50.

Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4:50 зл.
на квартал 2:40 зл. на місяць 80 гр.

ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. доляри.

Передплату приймає:

Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.

„ŻINOČA DOLA“ Kołomyja ul. Nowa 1.

Poland East Galicia Europe.

„Новий Час“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2:70 золоті, за границею 6 дол. річно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, ГРУДЕНЬ 1927.

Ч. 12.

ЗМІСТ: *Марія Фуртак:* „Перший вінок“ — Перший жіночий альманах; Діточі садки; З приводу візду „Трудів“; *Арнольд Беннетт:* Купіль дитини; *Микола Макаренко:* Українське народне мистецтво; Ріжні вісти; Лист з Відня; Моді; Ручні роботи; Інтересна жінка; Мода близнючок; Зайдіть до нас на чай; *М. Ф. Святочні* гостинці; *К. Малицька:* Жінки жінкам; Від Редакції. — *Ілюстрації:* Анна Павлик, Олеся з Бажанських Озаркевичева й Ольга з Рошкевичів Озаркевичева; Наталія Кобринська; Ольга Кобилянська й Леся Українка; Робітня біла „Труду“; Діточий садок в Васильківцях; Артистка Поліна Отава.

МАРІЯ ФУРТАК

„ПЕРШИЙ ВІНОК“ — Перший жіночий альманах

Не ціле півстоліття ділить нас від появи першого жіночого альманаху, що вийшов старанням і коштом двох письменниць та найбільших українських суспільних робітниць: Наталі Кобринської і Олені Пчілки. Одна з „вільної“ Галичини, друга з поневоленої царатом Великої України через кордони подали собі руки і зєдинили свої сили для великого, на той час діла, видання жіночого альманаху.

хайла Павлика, огріте їх гарячим почуванням, виплекане їх кєрвавим трудом. Бо це вони були тими, цє перши в нас захопились ідеєю боротьби за рівне право для всіх поневолєних і поширювали її через цїле своє життя.

Багато співробітниць Альманаху це не тільки дучорі сєстри цих трьох каєнярів але й близька їхня рідня Олена Пчілка (Ольга Косачєва) і Леся Укра-

Анна Павлик, Олеся з Бажанських Озаркевичева і Ольга з Рошкевичів Озаркевичева.

Сьогодні, коли у самій Галичині маємо два жіночі журнали, а рік-річно появляється жіночий альманах-календар, заповнений в більшій частині працями жінок, сьогодні видання жіночого альманаху не являється таким великим, епохальним ділом. Але перед сорок літами була це подія небуденної ваги, а обі впорядниці та всі співробітниці були тими „що греблі рвуть“ на застоєлих водах тодішнього суспільного життя.

Вони поставили собі цїллю: без упередження й відрази розкрити найглибші рани, які завдав жіноцтву несправедливий суспільний лад, а тим самим станули вони в ряди борців за кращу долю людства. Не було ще в них иншої зброї крім слова і воно було ще несміле, не пєкло палким полум'ям бунту, тільки криком болю будило сонних та не давало заснути-дрімливим.

Десять літ назривало зерно, кинєне Михайлом Драгомановим, зрошенє терпінням Івана Франка і Ми-

їнка (Лярісса Косач) це сестра і сєстрінка Драгоманова, Ольга Франко — дружина великого поєта, Анна Павлик і Катєрина Довбенчук — сєстри М. Павлика. Всі инші були також під безпосередним або посередним впливом Драгоманівських ідей, тоді наскрізь нових і революційних.

І ми, сьогоднішні жінки можемо бути горді на це, що перший жіночий альманах зродила любов до поневолєних і бунт проти суспільної кривди. Можемо бути горді, що цей альманах відбиває в собі нові, поступові ідеї, а змальованє у ньому яркими красками жіноче горє не являється чимось відірваним, але частиною загального суспільного лиха. Та ще тим мусимо гордитись, що в Альманахові подали собі руки українські жінки, розлучені не тільки кордоном, але й суспільним становищем. У праці над Альманахом зєднєлась жінка сєлянка з дворянкою, учителька з попівною, студєнтка університету з робітницею. Їх всіх лучили спільні ідеї — бунт проти

існуючого несправедливого ладу, проти поневолення підбитих народів, проти використання нижчих суспільних верств, проти пониження жінок.

В Альманаху бере участь 17 жінок. З них 11 з Галичини, 6 з Великої України. Жаль тільки, що не ввійшло у збірник й оповідання представниці Буковини, Ольги Кобилянської, якого не прийняли.

Весь матеріал складається із статей, віршів та оповідань.

Більшу частину статей написала головна упорядниця Альманаху — Наталя з Озаркевичів Кобринська († 1920 р.). Вона живо цікавилась жіночим питанням і основні його студіювала. У статті „Про жіночий рух в новіших часах“ — вона виказала,

Наталя Кобринська.

як європейська й американська жінка під впливом економічних обставин покидала домашнє огнище та боротьбою здобувала собі заробіток і знання.

Дуже цікавою ще й сьогодні є її стаття „Руське жіноцтво в Галичині в наших часах“. Не поминаючи робітницю й селянку, найбільше уваги присвятила жінкам-інтелігенткам, які в той час походили з священничих кругів. Згадує про перших робітниць на літературному полі, про перші жінки, що зацікавились українським народним мистецтвом, про перші збирачки народних пісень і оповідань, про перші громадянські робітницю і першу жінку, що пішла в світ здобувати вищу освіту. Їх імена тепер забути, але на нас, жінках, лежить обов'язок оживити їх та записати в серцях молодого покоління як тих, що нам рівняли шлях, що клали перші підмурівки.

Третя стаття Кобринської це стаття п. н. „Замужня жінка середньої верстви“, де фактами й числами вказано всю недолю жінки, залежної від заробітку чоловіка.

Вкінці інформаційна стаття „Про первісну ціль товариства руських жінок в Станиславові в 1884 р.“. Це товариство, заініційоване Кобринською, поставило собі ціллю „слідити за найновішими напрямками, що проявились в літературі та старатися чимскорше передати їх масам і тим збудити ясну і свідому думку у загалу“. Воно мало зібрати жіноцтво під стяг літератури, щоби використати їхні вроджені літературні нахили, щоби отрясти їх від впливу пережитих напрямків і вивести на живий реальний шлях, а тим самим спопуляризувати нові, поступові ідеї. Була це гарна думка, але й вона осталась одним лише добрим наміром.

Із статей помітна є також стаття Анни Павлик — про жінку зарібницю. Анна Павлик — це перша жінка — робітниця в українській літературі, перша

в Галичині жінка борець і мученик за кращу долю працюючих. Самотужки, невинною працею спиналась вона з суспільних низів на вершини людського достоїнства. На власному досвіді пізнала тяжку долю зарібниці, бо була нею від ранніх літ своєї молодости, спершу як шваля, відтак як „бона“, вкінці як приватна урядничка. З наївної, мало освіченої дівчини під впливом брата Михайла виростає з неї незломний борець за права людини. Вона щиро перенялась Драгоманівськими ідеями і не лякаючись переслідувань поширювала їх всюди, де лиш кинуло її життя. Вона була пострахом косівського та коломийського староства, які раз враз заборонювали їй побут у тих повітах. Її письмєнні праці, друковані в жєневській „Громаді“ 1881 р. визначаються такою прєстотою, правдивістю і глибиною як її життя. Воно для загалу незвісне, несписане в ніякій біографії, нерозголошене ніякими „ювілеями“. А 72-літня немічна старушка живе у Львові споминами про своє життя, багате змаганням, трудом і терпінням. Живо інтерєсується теперішним життям і вірить в майбутнє. Цілий свій маєток, кусник поля у рідному Монастирську записала на фундацію дому ім. Михайла Пазлика для бідних і немічних письменників.

Крім цих є ще статті Єрини (Софія Окуневська зам. Морачевська), п. н. „Родинна неволя жінок в піснях і обрядах весільних“, Катєрини Довбенчук, другої сестри М. Павлика, селянки, п. н. „Дівка й княгиня“ (народні звичаї Косівщини) та дружини І. Франка — Ольги з Хоружинських Франко п. н. „Карпатські бойки та їх родинне життя“. Всі вони займаються долею жінки в селянській родині.

Слівцем нових ідей є у Альманаху Уляна Кравченко (Юлія Шнайдер-Німентовська). Одна з тих, що живуть до нині і не кидають літературної праці. На вид нерівности людей, на вид безмежности лиха у одних, а багатства й блєску в других, кипів в її серці бунт та родилась сила перенести всі наруги і зневіру.

„Печаль мя з тими посестрила
Що в ланцюгах, що зносять горя гнет
На те терплю я, щоб сю чернь любила
За ню боролась, в бідноті живучу
Їй голосила світлих мислей лет
В її побіду вірила блискучу.“

Поетка переймається недолею суспільних низів, вона стєпенує своє почуття, зливається в одну родину з усіми покривдженими:

„Незрячих, вбогих, кривджених доволі
Двига земля,
Куди звернусь в широкий світ недолі
Моя рідня“.

Друга поетка, по числу помічених у Альманаху віршів це Дніпрова Чайка (Василевська).

В її поезіях переважає нотка національного почуття. Поетка кидає проклоном у тих, що не хочуть служити рідному краєві (Пізно“), у поклик „Сестрицям Українкам“ накликає вона всіх до обєднання для праці в користь рідного краю, де під страшним гнетом неволі:

„мовчки гинуть людські сили
надія гасне, віра схне
і димом, смородом могили
на молодії душі тхне.“ („Посуха“).

Не чужа їй і соціальна струна — у прекрасному вірші „Нічною добою“. Великим людським співчуттям захоплює вірш „Безщасна“. Зразок особистої лірики під лад народної пісні — маємо у пісні „Дівочий жал“. Тих шість віршів як змістом так і мистецькою формою заповідають небуденну поетку з широкою скалею почувань і великим мистецьким хистом.

Глибоке відчуття соціальної кривди стрічаємо в поємі Климентини Попович (зам. Боярська) п. н. „Звичайна історія“. У вірші „Де Бог мій“ — виявила вона свій світогляд.

„Бог мій се правда, добро велике
Життя нового надія,
Це ти безсмертна і непропаща
Нової людскости мрія.

Між живими є ще відома наша письменниця і редакторка Олена Пчілка. Вона помістила в Альманаху свої два вірші „Перший вінок“ — та поему на біблійний мотив, про Дебору — національну героїню жидівського народу.

Донька Олени Пчілки, тоді 15-літня Леся Українка крім трьох дрібних віршів дала ще поему у 5 частях п. н. „Русалка“. Молоденька, початкуюча поетка сміло вибрала сюжет з української мітології, який опрацьовували найбільші славянські поети: Шевченко, Пушкін, Міцкевич, Залеський і інші. Не має вона сили Шевченкової балади, як і не дорівнює драматичній поемі Пушкіна, де перший раз надано цим романтичним мотивам глибокий соціальний підклад. Однак і поема Лесі Українки своєю драматичністю і прекрасною народною ритмікою є цінним причинком до всеславянських пісень про русалку.

По одному віршові дали ще Олесь Бажанська (пізніше Озаркевичева † 1906 р.) п. н. „Колись було“, Єлена Грицай п. н. „В осені“ і Людмила Старицька (пізніше Черняхівська — живе і працює в Києві) вірш п. н. „Панахида“ — на смерть Тараса Шевченка.

Між оповіданнями переважають оповідання з народного життя. Є то сірі малюнки жіночої недолі в подружжі.

В одному тільки оповіданні Ганни Барвінок (Олександри з Білозерських Кулішевої) п. н. „Перемогла“ є введена жіноча постать, що не піддається злій долі, не гнеться під тягарем обставин, а силою волі і труду переборює всі перешкоди, що стоять на шляху її життя. Ця жінка це перший звистун — модерної жінки. Але друге оповідання цієї авторки вже своїм наголовком („Жіноче бідкування“) зраджує контраст до попереднього.

Великим трагізмом наповнені два оповідання Михайлини Рошкевич (зам. Іванцева). В оповіданні „Таку вже Бог долю судив“ — змальована нещасна доля жінки в подружжі за нелюбом, а в оповіданні „Теща“ — гірке життя тещі, використаної і обдуреної нелюдямим зятем.

Оба оповідання це фотографії — образки з бойківського життя, але фотографії високо мистецької вартості.

Цікаво бодай коротко подати вістку про цю першу галицьку письменницю, що так уміло брала змальовувати народне життя. Вона ще тішилась кріпким здоров'ям і не відмовилась подати коротенький начерк про своє життя.

В гірській закутні долиньського повіту, в селі Лоліні, пізнав Іван Франко дві молоді дівчини, доньки тамешного пароха — Ольгу і Михайлину Рошкевич. В обох відкрив він літературний талант і намовив до літературної праці. Ольга посвятилася перекладам з чужих мов і етнографії а Михайлина почала писати образки з народного життя. Виступала під іменем Міхаліна Р. Ось як пише про неї І. Франко до О. Кониського (М. Возняк — Трипцять листів І. Ф. до О. К. — „Життя й Революція“ 1927 ч.: 5 ст. 237). „Ага — от у нас ще одна письменниця вищукалась, панна Михайлина Рошкевич, котрої очерк „Кума є кумою“ печатаний був у „Молоті“. Зладила тепер нове оповідання з народного життя по сюжету, дуже цікаве“. Вона помагала також Кобринській у редагуванні Альманаху і в тій цілі перенеслась до Кобринської до Болехова. Після смерті свого батька замешкала у Кобринській аж до свого подружжя і мала змогу часто стрічатись з тодішнім літературним світом. Після появи Альманаху критика прийняла її новелі дуже прихильно, а авторка дістала багато запрошень до співпраці в літературних журналах. Навіть поляки оцінили її талант і графиня Чарторийська, видаючи якусь збірку

в користь голодуючих, просила її о надіслання якого оповідання. Та мимо всіх признань вона покинула літературний шлях і як більшість перших галицьких письменниць, остала в родинному крузі, щоб серед найближчих плекати і розвивати літературні та мистецькі нахили.

Сестра Михайлини, Ольга, хоча не виступила в Альманаху, багато заважила в нашому літературному житті. Їй завдячуємо перлину любовної лірики в нашій літературі „Зівяле листя“ Івана Франка. Ольга Рошкевич — це перша любов Франка, його щи-

Ольга Кобилянська й Леся Українка.

рий друг і повірник всіх високих дум і молодечих поривів, а рівночасно джерело його великого життєвого горя.

З її перекладів печатався в „Дністрянці“ 1876 р. переклад оповідання С. М. Шварцовой. Вона перекладала романи Золі, Гонкура, та двотомову повість Ланської — Обрусителі (1885 р.). Крім цього виготовила збірник весільних пісень з Лоліна, який видала Краківська Академія Наук в „Zbiornik wiadomości do antropologii krajowej“.

В оповіданнях Ольги Левицької „На чужині“ і Олесь Бажанської „Кіндрат“ знаходимо так часто опрацьований сюжет нещасного кохання дівчини до жовняра-приблуди.

Олена Пчілка, Сидора Навроцька, Наталя Кобринська вибрали до своїх оповідань сюжети з життя інтелігенції.

Олена Пчілка в довшому оповіданні „Товаришки“ (ст. 231—359) — начеркнула образ життя нашої молоді в часі першого пробудження жіноцтва на Україні (60 р. р.), в часі першого його пориву до освіти і самостійності, в часі початків формування його світогляду і життєвих цілей під кличем „служба народові“. Наче доповненням цього образку є некрольот казанської жінки — лікарки Катерини Карасинської Троїцької, яка навіть на пості „міського лікаря“ не покинула ліжничі для бідних, та не занехала їх безгладно лікувати.

Паралельно до оповідання „Товаришки“ стоїть оповідання Сидори Навроцької (сестра Володимира, заміжжя Палієва, жие в Галичині) — п. н. „Попаи у сіль“. Це образок з життя галицької молоді того самого часу. Але яка ріжниця! Там життя повне руху, шукання — тут життя без змісту, без поривів, з одною тільки ціллю — зловити в сіті мужа і забезпе-

чити своє існування. Своїм реалізмом і живістю являється це оповідання одним з найліпших в Альманаху.

Загально відомі з окремих збірок оповідання Н. Кобринської „Пані Шумінська“ („Дух часу“) і „Пан суддя“ це також реалістичні картини з тодішнього життя, а рівночасно перші проби психологічної аналізи людських переживань і вчинків.

Остається ще одно оповідання, якого сюжетом є нужда міського пролетаріату. Це оповідання Єрини (Софії Окуневської) п. н. „Пісок, Пісок!“. Коротке, ядерне і сумне, як життя тих, що тиснуть по вохких сутеринах, що біль свій і горе заливають горівкою, що скоро йдуть до гробу, лишають сиріт-недолітків і приневолюють їх іти на вулицю по заробіток або смерть.

Як бачимо, всі оповідання у Альманаху наскрізь реалістичні. Вони зображують дійсне життя та освітлюють його темні сторони. Таким добором матеріалу став Альманах вірною відбиткою тодішнього життя української жінки і виразом світогляду передового жіноцтва з перед 50 літ.

Своїм змістом він і нині для жіночого загалу дуже цікавий не лиш як літературний пам'ятник, але також як дороговказ і для нашої генерації, яка так часто не вміє підшукати собі відповідного поля для корисної і творчої праці.

АРНОЛЬД БЕННЕТТ*

КУПІЛЬ ДИТИНИ

Пані Блякшав мала дитину. Булоб однак пересадю думати, що дитиною зацікавилось ціле місто. Бо місто було вправді старе, обдрапане, повітове містечко, але все таки мало біля 30-тисяч мешканців. А дітей родилося в цьому місті пересічно понад тисячу кожного року.

Кілька тижнів після уродин дитини, міський лікар подав звітлення, що в біжучому місяці вродилося дев'яносто дітей, а тим самим число уродин в місті випало дуже корисно в повівнанні з сусідніми містами. Це звітлення видруковано у місцевих „Вістях“.

Коли пані Блякшав це прочитала, порумяніла з гордошів, вхопила ніжку свого малого й ніжно поцілувала її. Вона не могла опертись гордому почуванню, що трівкою підставою цієї могутньої та величавої продукції дітей є її дитина. Вона почувала, що зробила щось для міста та цим звернула на себе увагу цілого громадянства.

Що до малого, то він, хоч і відрізнявся від пересічних дітей своїм зовнішнім виглядом і милою вдачею, то все-ж таки був він типовою дитиною, цебто приймав тільки змислові вражіння, жив тільки життям змислів. Він був скрайно самолюбний. Не думав ніколи про нічо иншого, тільки про себе. Був переконаний, що він є осередком світу, а всі інші сотворіння є тільки для його вигоди й радости. Своїх бажань не держав ніколи в тайні, а коли хотів що здобути, поступав безоглядно. У нього не було бога крім його животика. Він ніколи не застановлявся над вищими справами. Він був нахабний і боягуз і поступав з жінками, як з сотворіннями нижчої по-

* Англійський сучасний письменник-повістяр і новеліст. Найславніша його повість „Анна в п'ятьох міст“.

Діточі садки

Одною з замітних праць Союзу Українок, з якою ми стрічаємося, це без сумніву діточі садки.

Діточі садки — переважно сезоніві, на час пільних робіт є конечні по селах, де родичі заняті в полі лишають діти без опіки в хаті, що часто стає причиною нещастя, як огню, каліцтва і т. п. Клич-діточих сезонівих садків по селах вже 30 літ тому видвинула Н. Кобринська. По війні першу спробу провадження діточих садків з рамени жіночої організації зробило „Товариство Жінок“ в Стрию, котре 1924 р. головню заходами організаторки п. Н. Селезінкової заснувало та успішно перевело кілька садків в повіті. Ця справа заінтересувала живо жіноцтво і від 1924. року рік річно присвячувано на Зізді Делегаток С. У. цьому питанню чимало часу. Все таки не можна було сказати, щоби ця корисна ідея поширювалася скоро в краю. На перешкоді стояв брак фахових сил для провадження садків, брак зрозуміння серед населення, а також серед організаторок в краю не було ясного образу, як братися до переведення її в життя.

Успіхами в провадженні діточих садків увінчався щойно ювілейний рік Захоронки, 1927 р. На зізді С. У. весною ц. р. чимало часу присвячено справі діточих садків. По рефераті п. Н. Селезінкової („Про ціль і способи організування діточих садків“) вивязалася жива дискусія і рішено перевести ударну кампанію в організуванні садків. На поміч прийшла тут Централь С. У., яка заздалегідь підготувала на курсі інструкторок фахові сили (абсолютно).

*) Брошуру п. Селезінкової в справі організування діточих садків можна набути в „Союзі Українок“ Львів, вул. Рутівського 22, або в „Новій Хаті“ Львів, Руська 18, в ціні 80 гр.

роди. Словом, було це ідеальне, оспіване поетами сотворіння, від якого що раз більше віддаємося в міру того, як старіємося.

У віці шести місяців мав він вже досить велику чупринку і розкішну рожеву плямку на карку. Цю плямку вилежав собі, бо понад все любив лежати на взпак й подивляв свою силу. Він не знав дати битви під Ватерльо, але знав з певністю свого абсолютного знання, що він є альфою й омефою цілого дому, і що ціле життя й буття всіх крутиться довкола його малої осібки.

Понад все любив він купіль. І без того купіль його булаби важною справою, коло якої слід потрудитися, але це, що він любив купіль, підносило її вагу й значіння до найвищої степені. Купіль відбувалася о 5-тій годині пополудні, але думка про це панувала в домашній атмосфері вже від самого ранку. Як має бути у зубного лікаря, то думає про це ще з просоння. Уявіть собі, що ваші відвідини у зубного лікаря це не пекольна мука але надземна розкіш, то зрозуміте, яке почування огортало паню Блякшав і няню Еммі, на думку про шоденну купіль малого.

Від десятої години з ранку пильнувала Еммі, щоби в кухні не погас вогонь. А від полудня споглядала пані Блякшав на термометер в спальні, бо там відбувалася купіль. Від четвертої години пильнували й слідили за всіма годинниками наче за підозрілими особами; але ці вже звикли до цього, бо що три години давали малому стерілізованого молока.

Точно о п'ятій годині починався в гарній, спальній кімнаті величавий образ. В печі весело палахкотів вогонь (це було в грудні) а електричне світло було легко прислонене. У відповідному місці на підлозі було розстелене простирало, на цім простиралі стояли напроти себе два стільці, а побіч стіл. На одному стільці стояла ванна, а на другому сиділа пані Блякшав з високо заковченими рукавами. На колінах у пані було ще одно простирало, а на ньому сидів Рогер

вентки семінаря відбули 5-місячну практику в Захоронці у Львові під проводом учительки Яворської). Також з весною с. р. відбувся в Дрогобичі заходом Жіночої Громади курс для садівничок під проводом уч. Яворської.

Від того часу де лише є рухливіша жіноча організація, почалася пропаганда за основуванням діточих садків. Йшло це доволі тяжко, головню в місцевостях де селяни не стрічалися ще з такою формою організації, тим більше, що це було получене з матеріальними (хоч дуже малими) коштами на удержання учительки. Також влада робила деколи перепони замикаючи садок, або постійними контролями і допитами знеохочуючи населення (прим. Поточиска п. Городенка, Рожнів п. Косів і т. д.).

Учительки поручало переважно бюро праці „Союзу Українок“ у Львові, а деякі повіті самі підготували садівнички (як приміром Стрий і Дрогобич).

Пересічна фреквенція дітей була 40—50, а в деяких місцевостях як в Мразниці пов. Дрогобич, доходила до 200 дітей.

Заходами жіночих організацій основано садків а то: в повіті Бібрка 3 садки в Бібріці, Девятниках і Ошаневичах, повіті Радехів 3 осадки, повіті Стрий 5 садків, Поточиска п. Городенка, Рожнів коло Косова, Васильківці п. Копичинці, Бродки п. Миколаїв, Калуш. Всі они були проваджені головню при читальнях Просвіти. Спільно з „Рідною Школою“ провадили садок в Тернополі і Скалі над Збручем, в повіті Дрогобич проваджено з рамени Тва опіки над молодіжжю 4 садки.

Діти перебували в садку під проводом учительки майже цілий день, чи то на вільнім воздуху, чи в комнаті.

Успіх садків був всюди великий. Діти охотно горнулися і за короткий час можна було бачити в їх

Діточий садок в Васильківцях п. Копичинці під проводом учительки п. М. Саджениці.

захованню зміну на краще. На закінчення садку звичайно дали діти під проводом учительки або діточий концерт, або виставу. Родичі так були захоплені успіхами, що заздалегідь заявляли, що з весною не буде ні одної матери, яка не післалаби своєї дитини до садку. Деякі села вже сьогодні запрошують учительки з весною для провадження садку. Діти всюди сильно привязалися до своєї провідниці — а в селі Поточиска пов. Городенка родичі задержали вчительку на цілий рік.

В цьому році зроблено переломовий крок. З весною всі жіночі організації заздалегідь подбають про оснування бодай кількох садків в повіті, а Централь у Львові з початком нового року переведе підготовчий курс для садівничок.

(дитина). На столі лежала цинкова масть, вазеліна, кольонська вода без запаху, „найніжніше“ діточе мило, пудер і пушок.

Найперше наляла Еммі до ванни трохи теплої і зимної води; відтак вложила до води термометр і доляла ще води, аж термометр вказав відповідну температуру. Але не думайте, щоби пані Блякшав мала довіря до термометру. Ні! Вона вложила до води ще й свою руку аж по лікоть. На її думку вражлива шкіра коло лікта була певнішим мірилом ніж сорок термометрів. Еммі тільки приглядалася. Пані Блякшав наняла її за няню, але майже не дозволяла їй заходитись коло дитини. Підчас купелі обі жінки ненавиділи себе і погорджували собою, хоч це була для них радісна хвиля. Еммі була два рази старша від своєї пані, в двоє ширша і в двоє більше знала про плекання немовлят від своєї пані. Але одну велику перевагу мала пані Блякшав. Вона була мамою цієї незвичайної дитини і в спірних справах вона могла рішити на свою користь. Це було несправедливо й Еммі це болюче відчувала. Але в таких справах нема справедливости. Хоч Рогер не був надто розвинутою дитиною, то всежтаки завважив скриту ненависть між матір'ю і нянькою і використовував її для своїх цілей з цілою своєю безоглядністю. Він сидів на колінах своєї матери та бавився берегом ванни з передсмаком розкошів купелі. Пані Блякшав роздягнула найперше горішню частину його тіла, відтак положила його на плечі і роздягнула долішню, а в рівникових околицях лишила останнє одіння.

Потім взяла губку, намила милом та почала мити лице дитини як тільки можна найніжніше. Але на думку Еммі це не було досить ніжно, а про Рогера не мож й говорити. Він уважав цю частину купелі непотрібною і образливою. Тому почав тяжко дихати і трпатися.

— А, мити личко дуже неміло — правда? — говорила пані Блякшав (із заковченими рукавами й

розтріпаним волоссям): ми цього дуже не любимо. Ой не любимо!

Еммі ледво помітно воркнула, але пані Блякшав помітила цього і чим скорше скінчила мити личко а взялася до рук.

„А“ — тепер ще рученята! — сказала вона. — Конче треба мити рученята, кожного, кожніського дня! — Ну тепер досить, мій пане! А ніжки! Тоті грубенькі ноженята! Ти це любиш! Плечики також треба вимити. Скоренько, скоренько, а відтак гульк у воду. Зараз! Зараз! Оттак! Оттак! Бий — бий свою маму!

І вона обертала його на всі боки. „Що то за мацапура!“ — говорили очі старої няні. „Чи вона не може трохи зручніше обертати дитину, лише так?“

„Стара відьма“ — казали очі пані — „я не дала тобі купати його за мільйони“.

Рогер дальше сопів, начеб його матери була конем, якого він має вїздити.

— „А тепер гоп! гульк!“ — крикнула пані Блякшав, зняла з Рогера останки одіння, підняла його й посадила в воду. Дитина радісно сміялась. Обі жінки були щасливі. Рогер виглядав у воді наче маленьке, товсте звірятко. Його тіло вилскувалось при електричному освітленні всіми відтінками. Його груди були могутні але його випуклий і поморщений животики та товсті ноги просто страшні. Він розвинувся так розкішно, що якби ще трохи потовстів то розсадивби ванну. Він подобав на старого чоловіка, що сорок літ постійно забагато їв.

Обі жінки обожали його тепер щиро і явно, в повному забутті клясових ріжниць.

А він хляпав. Ох, як він хляпав! Він навчився хляпати і певню мав прочуття, що це нечемно й непорядно. Тому хляпав в лице своєї матери, у лице Еммі, у вогонь. Він мало не погасив вогню. Ще перед десяти мінутами була спальня взором краси й порядку, а тепер був це хаос рушників, повивачів,

З ПРИВОДУ З'ЇЗДУ „ТРУДІВ“

Жіноча промислова кооператива „Труд“ у Львові, заснована в р. 1901. є найстаршою інституцією і найпершою, яка поставила собі за завдання організацію українського жіноцтва в торговельній і промисловій ділянці.

Робітня білля.

В довоєнних роках удержував „Труд“ в камениці (Ринок ч. 39.), яку набув на власність, великі робітні білля та суконь, sklep, вишколював значне число фахових шевкинь, кравчинь та модисток, давав заробіток десяткам робітниць, удержував бурсу, і фахово-доповнюючу школу для учениць, приют для робітниць.

Завдяки маєткові в камениці, „Труд“ перетримав

підборідків, полотенних і вовняних пеленок — пообливаних водою.

Тепер взяла його мати ще раз в руки, підняла високо і всадила під воду, ціле його добре виготоване тільки.

— „Ой, ой! — крикнула вона. „Водичка бризнула на личко? Погана, погана вода!“

— „О, Господи, яка вона незручна“ — говорили очі Еммі.

— „Так! Думаю, що це досить на цю пору року“ — сказала мати.

— „І я так думаю! Вода вже чуть-чуть замерзне“ — мало що не сказала Еммі — і на превеликий жаль дитини, витягнула її з води. Підчас купелі перестав Рогер сопіти, але як тільки витягнули його, почав на ново.

— „Ми не любимо витирати личка!“ — сказала мати в його імені. „Найрадіше влізби ми знову у ванну. Ми дуже любимо купатись. Це веселіше й цікавіше від всего, що діється через цілий, довгий день“.

І так приговорюючи витирала його, натирала кольонською водою, цинковою мастю, пудрувала й обертала на всі боки аж доки цілком не обсушила його. А він сопів далі. А потім — пчихнув, і тим занепокоїв обі жінки.

— „От, вже й е!“ — замітила нишком Еммі і кинулася до ліжка, де були зложені гарні, чистенькі річі, яких не досягнуло хлюпання малого. Вона взяла довгу флянелеву сорочку й подала її пані Блякшав. Вона закотила лівий рукавчик сорочки, встромила в нього ручку малого і знаки від щиплення віспи сховалися.

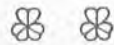
Рогер протестував.

— „Тепер ми знову не хочемо одягатися, що?“ — сказала його мати. „Ми радо пішлиб назад до водички. Нам одіння не треба — наче малому Готентотові. Не хочемо одіння!“ —

тяжкі часи повоєнного лихоліття, девалюації, інфляції і змін валют в краю.

Тепер приходить пора, де цій інституції треба знову зайняти перше місце в організуванні жіноцтва на торговельній і промисловій полі, згідно з потребами часу. Хвиля вимагає, щоб Львівський „Труд“ став центральною установою для всіх жіночих промислових кооператив, які викликані потребами жіночого населення, заснувалися по всіх майже містах і місточках в краю. Стоячи одинцем, незв'язані між собою органічно, підійють в самім завязку; Союз Українок, який веде організаційну працю між жіноцтвом в краю, на своїм останньому з'їзді виніс постанову, щоб спонукати львівський „Труд“ зайнятися справою всіх жіночих кооператив, які потребують окремого трактування, з титулу своєї кооперативної форми організації.

Тим-то приготовлюваний з'їзд викликає оправдане зацікавлення між українським жіноцтвом, яке цю хвилю бажає бачити зворотною точкою в організуванні жіноцтва на економічному полі.

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

Великий народ має багату творчість.

У повсякденній роботі, іноді мимоволі й проти свого бажання народ виявляє свій художній хист. У короткі часи відпочинку він невпинно працює над виявленням та здійсненням свого ідеалу краси. Краса людину захоплює. Не було ще такої країни, навіть людини, котра не мала б певного поняття про красу.

У житті народу красі приділено багато місця. В народньому побутові краса панує. І одяг, і господарське знаряддя, і хатній побут — усе свідчить про те, що людина прагне краси. Спостерегти це можна

І вона натягала на нього одну одягину по другій, аж з дитини не осталось нічого тільки голова, руки й ноги. Вона посадила його на коліна, щоби всі річі з задку позав'язувати. Тоді він перестав сопіти але почав кричати так, що не можна було змиркувати, чи він сміється, чи плаче; рівночасно почав смоктати палець і розглядатися по кімнаті.

„А, це наш маленький, даремний крик, яким ми: домагаємося молочка“ — пояснила йому мати.

І він явно дав всім пізнати, що це правда. Ледви Еммі встигла перебігти кімнату й принести заздалегідь приготовану фляшку, ротик дитини прибрив вид правильного прямокутника, що закривав п'ять-шестих його личка, воно стало пурпурово-червоне, а дитина ревіла з нетерплячки.

Рогер вхопив фляшку, наче тигр сьомою добу, обняв мамину руку, що тримала фляшку і завзято всмоктував молоко в пропасть свого жолудка. При цьому мав ще доволі часу розглядатися по кімнаті. На кожному оці була сльоза, викликана боротьбою о поживу.

„От, то мені подобається“ — сказала мати. Чого розглядаєшся і крутишся, ти, мале веретено. Ти хочеш скрутити голівку, я то виджу“.

„Бодай ти голову скрутила“ — подумала Еммі.

По хвилі Рогер встромяв по обох сторонах фляшки ще й пальці до ротика та почав дуситися і хлипати, попросту, вибачте за слово, хрунчав як свинка. Поволі молоко переставало його бавити і вправний апарат до смоктання переставав працювати.

„Спатоньки хочу!“ — прошептала його мати. — Дуже сплячений? Сон-дрімота оченята вже клеїть! А-а-а! А-а-а!

Еммі забрала дитину. Жінки говорили пошепки. Пані Блякшав, скінчивши свій день як мати, пригадала, що вона є також жінкою і стала чепуритися до свого чоловіка.

Переклала С. О.

і в співах, і в тоні, і в темпі розмови. Кожен рух людини й форма його теж одбивають на собі цей великий, природний закон існування.

Що більше, отже, прагне людина краси, то краще почуває вона планованість, декоративність, ритм, певні форми характерного руху. Отож виходить, що декоративність, планованість у творах людини свідчать про розвинене почуття краси. Але витримані відношення розмірів — прим., ширина супроти височини — і так званий ритм частин, далі чепурна та тендітна робота, що виходить з робочих рук, частини уважно з цілим сплановані — усього цього досягти може тільки велика школа, і то не одразу, а багато років уперто працюючи, спостерегаючи й удосконалюючись. Все це таким чином не дається відразу. І от коли люди в своєму художньому та технічному розвитку такого ступеня нарешті досягли, тоді і орнаментация виробів, так-би мовити оздоблювання її набуває певного змислу, тоді дрібниці та окраси не переобтяжують самої речі й відповідають її призначенню та загальній композиції, згідно з природним нахилом пристосовування.

Координація природного почуття краси з виробничими формами, з формою щоденно уживаної речі свідчить про моральний розвиток людности.

Кожен народ має відповідний період, коли такі і координацію і вдосконаленість він досяг, коли людина опанувала форми й окраси.

Народ після такого періоду довгий час користується минулими досягненнями своїх попередників. Він неначе відпочиває. Та ось починається новий цикл творчих змагань. З'являються нові форми і заступають собою те, що вже віджило або відживає свій вік. Такі зміни відповідають новим формам життя. В основі таких явищ лежать або релігія, або економіка, або й інші якісь причини. Таким робом утворюється новий стиль. І з палким бажанням оточити себе красою людина знову та й знову творить. Знову невпинно працює вона над виробленням і нових форм і їх окраси, під новим певним кутом світогляду.

Кожен стиль одрізняється од будь-якого іншого, загально кажучи, почасти тим, як ті елементи, що складають ціле, стосуються один до одного, так званим ритмом, а здебільшого сюжетом, системою та мотивами й тим, як обрисовано в ньому мотив орнаментации, у так званому рисункові.

В народній творчості орнаментация займає не аби-яке місце. Все мистецтво народу безпосередньо зв'язане з цією ділянкою творчості: або від неї виходить, або до неї простує.

Орнаментация має в собі силу різних ознак, що ними тая доба, коли вона була з'явилася, одрізняється од нишої: чи попередньої, чи наступної.

Для історика культури орнаментальні форми й мотиви — найвдячніший матеріал для хронологічних студій: на підставі їх дуже точно можна встановити, коли саме ту чи іншу річ зроблено. Вони-ж такі певною мірою допомагають визначити й те, звідки якийсь виріб узявсь. Таким чином орнаментация характеризує і добу і настрій людности-майстра. Орнаментация — це, так-би мовити, метрика виробу, його паспорт. Це — тому, що так певно й так правдиво відбиваються в орнаментации всі характерні особливості народу-творця у кожен окремий період його існування.

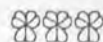
Таку роль цього важливого роду творчості давно зрозуміли і вчені і всі, хто так чи інакше цікавиться народним побутом і мистецтвом взагалі.

З приводу орнаментации взагалі написано неймовірно кількість дослідів великих і малих, як про стародавній орнамент, так і про сучасний.

На жаль, в українській літературі з цього багатющого матеріалу опубліковано надто мало. Та й ті публікації, котрі є, не завжди певно кажуть за походження того матеріалу, що видається та й не раз-у-

раз можуть удовольнити дослідника точністю своїх вказівок. Дослідник, отже, волітиме вдаватися до самих таки оригіналів, аніж користуватися з дотеперішніх виданнів. Що-ж до будь-яких наукових дослідів над українським орнаментом, то їх ще чекають учені."

(З Передмови М. Макаренка до праці Григорія Г. Павлуцького „Про історію укр. орнаменту“.)

Ріжні вісти

Ювілей О. Кобилянської. Заповіджене на 27. падолиста ц. р. свято Кобилянської в Чернівцях відложено з причини смерті міністра Братіану.

Заходом „Союзу Українок“ відбудеться у Львові дня 14 грудня ц. р. свято в честь нашої великої письменниці.

[Артистка Поліна Отава у фільмі „За стіною“ за оповіданням Густава Даніловського.

3 нагоди свята О. К. — в журналі „Zenski Svet“, який видають словінські жінки в Трієсті в 11 ч. ц. р. надрукована стаття п. М. Омельченко-гої п. н. „Ольга Кобилянська“ та поміщені портрети О. Кобилянської і Наталі Кобринської. Стаття на 3 сторінки малює Кобилянську як найліпшу українську новелістку сучасної доби, яка прекрасно малює природу, яка ніжною рукою жінки дотикається ран душі й серця людини, яка любить всією душею свій народ.

„Жіночий Світ“ дуже гарний, серйозний журнал. Перші сторінки журналу містять портрети й статті з життя видатних жінок переважно славянських. Потім ідуть літературні твори словінських письмен-

иць або письменників та переклади з славянських літератур, потім відділ соціологічний, педагогічний, феміністичний, медичний і господарський. Вкінці прилоги мод, кроїв і ручних робіт. Журнал виходить щомісяця в зошитах на 32 ст. великої 8^о. Іноді містить взірці народного мистецтва не тільки свого але й інших славянських народів. Тираж журналу 15.000. Редагує пані Мінка Говекарєва, велика славянофілка, новелістка, а при цьому дуже добра господиня.

Двацятлітні роковини смерті Марка Вовчка. Цього року минуло 20 літ з дня смерті нашої визначної письменниці Марії з Віліньських Марковичевої, що ще й досі не освітлена виразно в українській літературі. Вона писала також по французьки й по російськи. Її творами захоплювались Шевченко, Тургенєв і Добролюбов. А Куліш, що відкрив її і вишукав літературний псевдонім М. Вовчок (тому, що вона мала бути дуже непривітна й мовчалива) сказав, що вона „випила весь сок і запах з квітів української мови“. Марія Марковичка по другім чоловіці Лобач-Жученко померла на хуторі Доминському.

Ювілей української пісні. Цього року минуло 100 літ, як вийшов в світ перший збірник українських пісень М. Максимовича. Це видання має епохальне значіння, бо від цього часу зростає загальне зацікавлення українською піснею та наукові дослідни над нею.

В сто літ після появи першого збірника появилося дуже багато наукових й популярних праць про українську пісню. В цьому ювілейному році вийшов перший том українських дум приладжених до друку молодією ученою Катериною Грушевською, (донькою акад. М. Грушевського) та співробітницею Української Академії Наук. Книжка має 35 аркушів друку великого формату, з основною працею впорядниці та численними ілюстраціями. Дальші томи приготуються до друку.

Ювілей Товариства „Просвіта“. Цього року припадає 60-літній ювілей нашого найстаршого культурно-просвітнього товариства, що цілєю своєю поклало поширювати світло науки між найширші круги українського народу. Має воно великі заслуги, але під цю пору жде обнови й припливу нових сил. Цього року видало ювілейний Календар-Альманах, та приступило до видавання дуже цікавого журналу п. н. „Життя й знання“.

Нагороду Нобля з області красної літератури признали цього року італійській письменниці Грації Деледді, ур. 1873 р., яка писала повісті й оповідання з життя сардинського люду. На українській мові є переклад її оповідання в Л. Н. В.

Кіно на Україні. Коли в Західній Європі кіно по більшій часті це вульгарна розвага, розрахована на поганій смак та низькі інстинкти, кіно на Радянській Україні переводить велику культурно-виховуючу роботу.

Українська організація кінова ВУФК розвивається прекрасно. Вона витворює 15—20 великих фільмів в рік, не вчисляючи в це цілий ряд дрібних фільмів. ВУФК — займається також поширенням кіна. Одною з головних задач є оснóвування кін по селах і містечках. Цього року почало ВУФК будову двох люксових кін у Харкові.

Подаємо портрет прекрасної фільмової артистки Поліни Отави, що грає у найновішому фільмі „За стіною“ на основі оповідання польського письменника Густава Даніловського.

Концерт Галі Левицької. Дня 3. XI. відбувся концерт п'яністки Галі Левицької. Її світлина подали ми в XII. числі нашого журналу за 1926 р. Концерт стрівся з дуже прихильною оцінкою критиків та численно зібраної музикальної публіки.

Загальні Збори Т-ва „Союз Українок“ у Львові відбудуться рівночасно зі зїздом делегаток з краю при кінці грудня ц. р. На порядку наряд справи

організаційні і будова сільсько-господарської школи для дівчат в Угерцях. Всі жіночі організації заздалегідь підготовляються до зїзду, а звіти шлють на адресу Централі, Львів, вул. Рутівського 22.

Товариські форми і звичаї. Під таким наголовком починаємо з днем 1. січня друкувати цілий ряд статтів, щоб познайомити наших читачок з засадами модерного „доброго тону“, прийнятого у всіх культурних народів. Товариські форми, це ділянка на яку свідомо або несвідомо мало звертається у нас уваги, а брак деяких відомостей, нераз відчуваємо. Поведення дома й в гостях, прийняття, писання листів, приписаний одяг, спосіб їдженя, і т. д. — все це питання, які будемо старатися вичерпати на підставі найновіших закордонних підручників. Повосніні часи впровадили багато змін в товариському житті, з окрема вичеркнули багато „не випадає“, у відношенні до модерної, самостійної жінки; — думаємо, що це зацікавить і наше жіноцтво, а знання основних законів модерного „доброго тону“ стане нераз в пригоді нашим читачкам.

НОВІ КНИЖКИ.

„Наш Світ“ — Альманах „Жіночої Долі“ з додатком календаря на 1928 рік. Багато ілюстрацій.

Катерина Чертенко-Костецька — „Дівчина Віра і інші казки“. Ілюстрації проф. П. Видицького. Накладом — Видавництва „Весна“ — „Чернівці“.

Календар-Альманах „Дніпро“ на 1928 р. — Накладом Тов. Допомоги емігрантам з Великої України.

Всеволод Іванов. **Поворот Будди** — накладом Видавництва „Ізмарагд“.

Друкарські похибки. На стор. 19 в другій шпальті 16 стрічка з гори — має бути замість *Mary Wannstonecraft* — має бути *Mary Wollstonecraft*.

СКІСНА ЛІНІЯ

Модна типова силуетка засадничо змінила ся. Спортова, проста лінія перейшла в гнучкішу, стала більше типовою, м'якшою. Характеристичною є несиметричність. Можна її запримітити у видовженні з одної сторони сукиї візитової чи вечірної, в футряних прибраннях плащів, в нашитих плісах чи стебнах, а навіть у витятті при шиї. Скісна лінія в прибраннях, видовження при сукнях з одної сторони додають типовий силуетці стрункості й рухливості, роблять її більш м'якшою, відмінною від спортивного типу попереднього сезону.

В сукнях пануючою краскою є краска чорна. Наймоднішою матерією *Crepe Satin*. Сукня з *crepe satin* не потребує прибрання. З цього матеріалу, який можна уживати на обі сторони: матову і лиску, дається досягнути дуже гарні ефекти. Комбінуються в цей спосіб, щоб сукня була матова, а прибрання в формі шарфи, або пліс і вкладів з лискучої сторони матерії. Зіставлення ці можна комбінувати на різні способи, і треба прийняти, що в результаті така сукня виглядає дуже елегантно.

Попри чорну краску, модні краски: темно-синя, темно-вишнева, темно зелена і бронзова від каштанової до найясніших відтінків. Дуже гарною і оригінальною новістю є комбінація краски чорної з білою.

З матеріалів попри *Crepe Satin*, модними є *Crepe Georgette*, оксаміт; на вечірні, легкі *Crepe Georgette* з оксамітними орнаментами, врешті перетикані золотом брокати і шовки в сполуці з легонького *Georgette*-ого чи газою.

Великою новістю при вечірних сукнях є зміна форми витяття при шиї. Передовсім так, як загально, слідна й тут скісна лінія, а на кожний случай несиметричність. Засадничо зміна однак в тім, що плечі звичайно є вже закриті, а шию бодай частинно, всякими комбінаціями шарф, або лише кількома зволами каменів,

П Л А Щ І

ч. 830. Бронзова спідничка з контрафалдами, до того камізоля з того самого матеріалу і блюза з Crepe de Chine краски beige.

ч. 831. Гладкий плащ з бронзового рипсу, з темнішим футряним ковніром, відповідний до попереднього моделю.

ч. 832. Спортовий плащ з мягкой матерії, прибранний плісами; ковнір, маншети з біберетів, до припинання.

ч. 833. Плащ з попелястої цибеїни з одною бічною кишенею. Ковнір, реверс і широкі маншети з модного футра.

ч. 884. Темний плащ з грубої англійської матерії ламований футром. Дуже практичний і елегантний.

Лист з Відня

Падолист 1927.

Падолист... але тепло таке що елегантні Віденки напевно надяглиб легенькі літні костюми, чи ще лекші сукні з літніх шовків — якби то так березени чи початок квітня... — Алеж це осінь і *Stadtspark Volksgarten* і всі *Ring'i* та парки на окраїнах міста насичені гарячими красками жовто-червоною зялого листя. Тому ті жінки, що привикли не йти за загально втертим шаблоном в царині моди, — а випереджувати других що до часу і стилю, обтулюють ший мягкими, теплими пушистими лисами. Лиси знову в моді, — і червоनावі, краски жовтіючого листя, і ще більше ясно-попелясті. Мода добирати всего в однім тоні ще не проминула. Тому не лише добирають краску капелюха, панчіх, черевиків, а навіть ручної торбинки до краски плаща чи комплекту з мягкой вовни *Kasha*, але й цілий убір стараються достроїти до тонів природи, — коли не можна примусити природу приміноватися до примх моди. Примі-

нюються до тонів жовто-червоного листя дикого винограду, і синяво-сірих тонів осіннього неба.

Багато попелястих плащів і комплектів на вулицях і в виставових шибках, попелястих футер — сивих кримів, брайтшванців і найбільш модних попеліць.

Впадає в очі велика кількість трикотевих суконок, — гладких коротеньких спідничок, і блюзочок по верха — джемперів, трикотеві сукні плетені, і інші з трикотевою вовняною матеріалу — краски *beige*, сірі, сиві та синяві — блюзки, з низу і на ковнірцях з взористими пасами в стилі наших різнобарвних хрестикових вишивок.

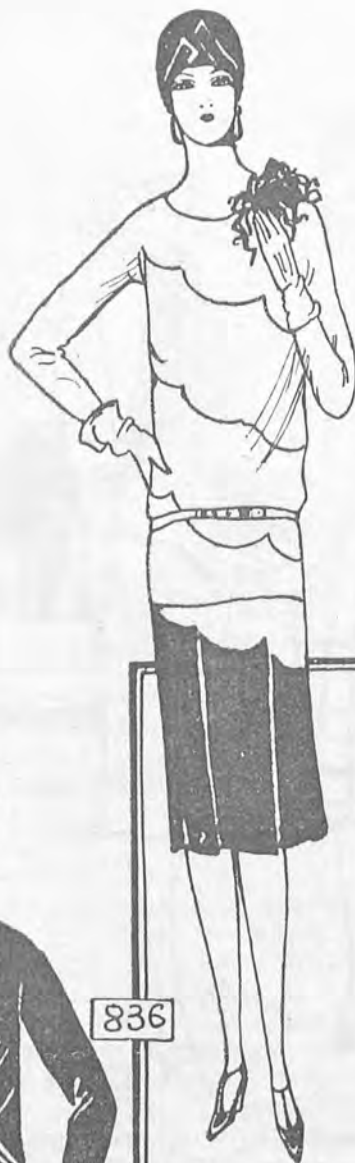
Але найповіше — „крик моди“ — це вовняний трикот перешиваний багато золотом. — Це на день. Але в вечір, в театрах, каварнях та *Dansing-ax*, в першорядних льокалях домінує краска чорна. *Crêpe georgete* і ще більше *Crêpe satin* — чорна, й аж в чорне впадаюче бордо — та тонка чорна тканина з оксамітовими різноцвітними узорами. І чорні маленькі капелюхи з легенького, як перце фільцу.

(Продовження на стор. 19.)

В І З И Т О В І

835

836

837

838

839

ч. 835. Джемпер з Kasha, краски beige з бронзовим, і перетиканою золотою ниточкою; спідничка з бронзової цибуліни.

ч. 836. Сукня з Crepe Georgette в красці синій, кремовий, жовтавий і каштаново-бронзовий, сполучена на шкіс зубами.

ч. 837. Чорна оксамітна сукня, з маркованим бічним болером. Бік спіднички продовжений.

ч. 838. Сукно з чорної Crepe Georgette з нашитими плісами і впущеними фалдами.

ч. 839. Каштаново-бронзова сукня з Crepe Georgette, прибрана плісами.

ч. 840. Бронзова оксамітна сукня зі шкісним стебном і продовженим болером.

840

ПЕРШОРЯДНА ФІРМА
СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСЬКИЙ
ЛЬВІВ, РИНОК 32.
Поручає у найбільшому виборі
Шовки, Оксаміти, Хустки, Полотна.

МАТЕРІЇ НА СУКНІ ТА ЖІНОЧІ ПЛАЩІ
СУКНА НА МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ й ПЛАЩІ
Ціни дуже умірковані

С У К Н І

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДЖЕРЕЛА! ПАНЧОХИ, СКАРПИТКИ, РУКАВИЦІ

ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ

СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.

ОЛЬКА

**ЛЬВІВ
РИНОК 35.**

(біля Народн. Торговлі).

СУКНІ НА ВЕЧІР

ч. 847. Чорна коронкова сукня. Спідничка оригінальна морщенням в формі мушлі.

ч. 848. Вечірня сукня з Velour Chiffon краски моря. Фальбанки обшиті лискучими каменями цієї самої краски.

ч. 849. Вечірня сукня з біло-зеленої Crepe Georgette, морщена на раменах і з переду. Лямування і вязання при ший з лискучої стяжки.

ч. 850. Тоалета з фіялкової Crepe Georgette з коронкою тої самої краски, прибрана спряжкою з різаних кристалів.

ч. 851. Тоалета з білої Crepe Georgette. Оригінальне нашиття з кристалів в пасі, долиною апликації з чорного оксаміту.

ч. 852. Сукня з рожевої Crepe Georgette нашита орнаментами з рожевих каменів.

ФІРМА

РОМАН ЗУБИК

Л Ь В І В
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
І ИНШІ — ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

ПРАКТИЧНИЙ ОДЯГ

ч. 858. Спортова суконка з мягкой вовни. Пришиї і боках спіднички вистебновані пліси.

ч. 858. Дуже елегантна сукня з бронзової англійської вовни, прибрана сірим суконцем. Капелюх шаль і мешти в красці прибрання.

ч. 854. Сукня з англійської матерії в крати, краски сірої з бронзовою, прибрана бронзовою шкіркою. Торбинка, капелюх і мешти з такої самої шкірки.

ч. 855. Гранатова вовняна суконка. Бік спіднички складання в фалди, квітка зі шкірки краски beige.

ч. 856. Спортова суконка з англійської матерії з широким паском і впущеними фалдами. Дуже практична і елегантна.

ч. 857. Суконка з каша оригінальна скісними плісами, які кінчаються впущеними фалдами.

До кожного моделю готовий крій.

С М О Т Р И К И Й Д І Т И

ч. 859. Спортова суконка для смотрика в англійської вовни в крати.

ч. 860. Чорна оксамітна суконка прибрана дрібними фалдами, і білим ковнірцем.

ч. 861. Суконка з гранатового оксаміту в болером. Ковнірець і перед блузки з ясного шовку.

ч. 862. Спортове убрання для хлопця з темного корту.

ч. 863. Плащик для дівчинки із синього суконця, морщений при гесці, прибраний ясним футром з крілика.

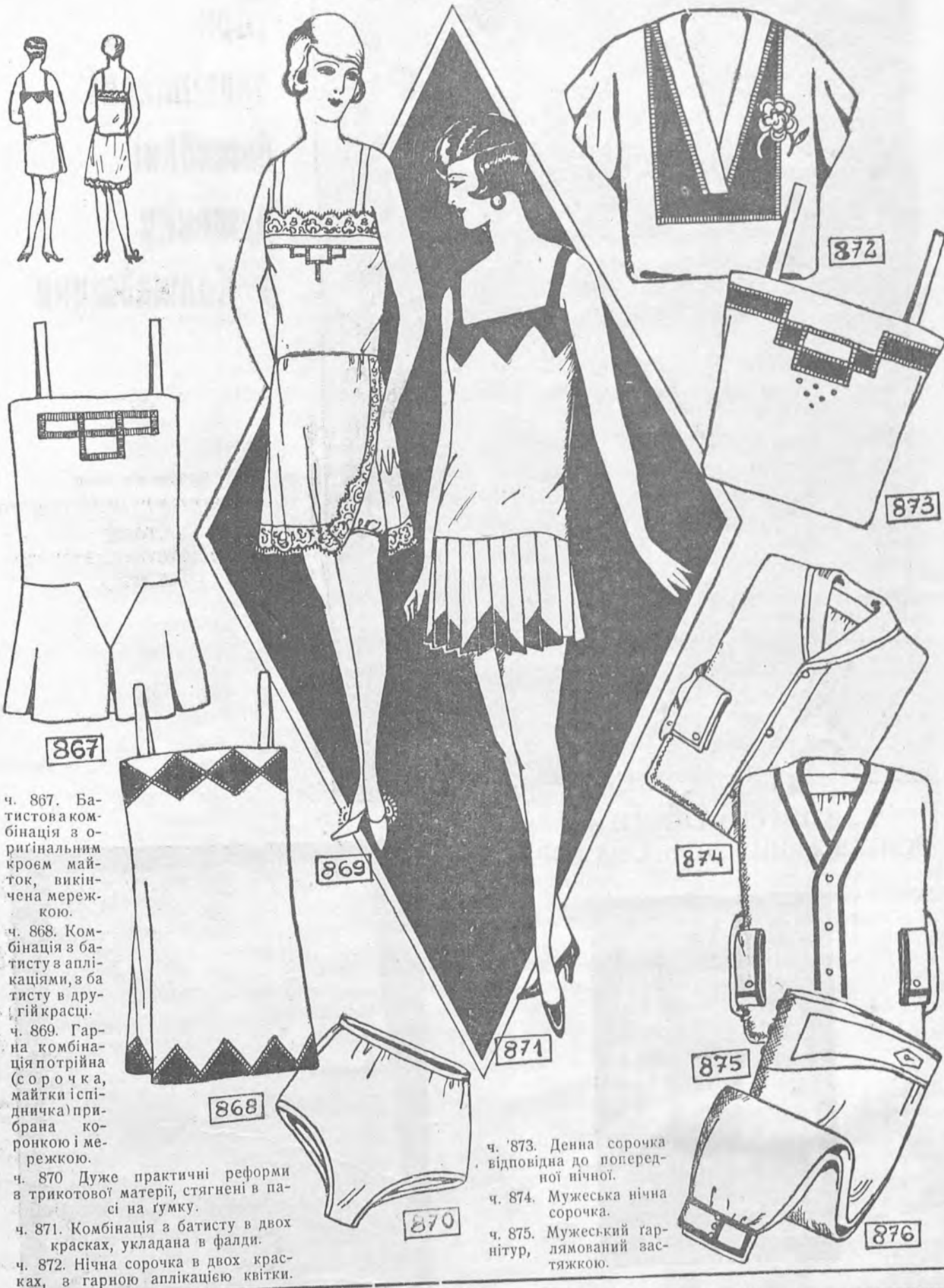
ч. 864. Спортовий плащик для смотрика із шкіряним паском і футряним ковнірцем.

ч. 865. Гладкий плащик з грубої англійської матерії прибраний футряним ковніром і маншетами.

ч. 866. Плащик для дівчинки з модним прибранням з футра і впущеним фалдом з одної сторони.

Д О К О Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

Б І Л Л Я

ч. 867. Батистова комбінація з оригінальним кроєм майток, викінчена мережкою.

ч. 868. Комбінація з батисту з аплікаціями, з батисту в другій красці.

ч. 869. Гарна комбінація потрійна (сорочка, майтки і спідничка) прибрана коронкою і мережкою.

ч. 870. Дуже практичні реформи з трикотажної матерії, стягнені в пасі на гумку.

ч. 871. Комбінація з батисту в двох красках, укладана в фалди.

ч. 872. Нічна сорочка в двох красках, з гарною аплікацією квітки.

ч. 873. Денна сорочка відповідна до попередньої нічної.

ч. 874. Мужеська нічна сорочка.

ч. 875. Мужеський гарлямований застязкою.

ПЛАЩІ

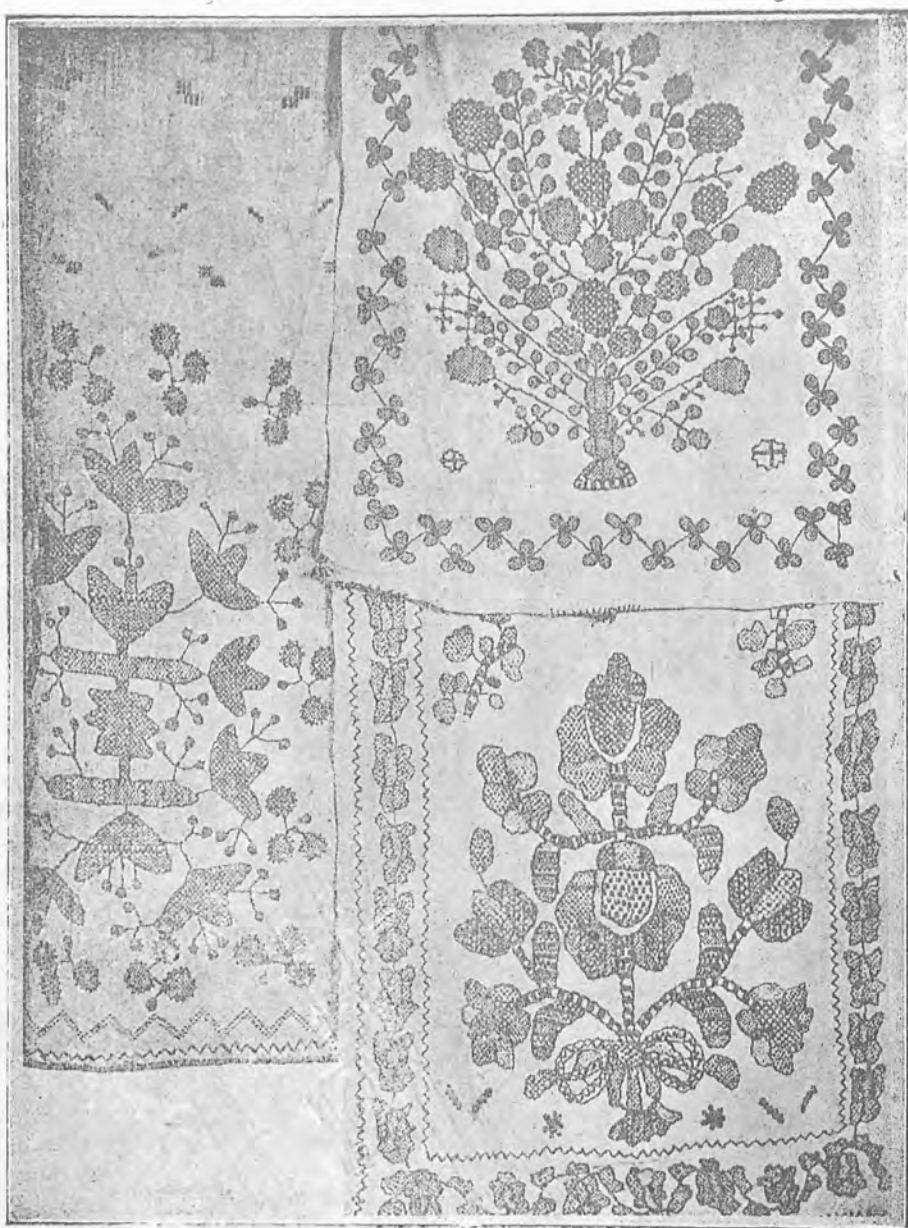
Львів, Софського ч. 12.

Вже надійшли із заграниці свіжі десені до витискання. плюшеві навіть старі знищені — витискаю в найновіші десені відчищую їх хемічно, переробляю на модний фасон. Робітня сукон та жіночих костюмів.

М. Волянська

ПЛАЩІ

Львів, Софського ч. 12.

Три оригінальні вишивані рушники з Полтавщини

Відбито з книжки
проф. ГРИГОРІЯ Г. ПАВЛУЦЬКОГО
„ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОГО ОРНАМЕНТУ“
Київ 1927 р.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ПОЛТАВСЬКИЙ РУШНИК НА ОБРАЗИ

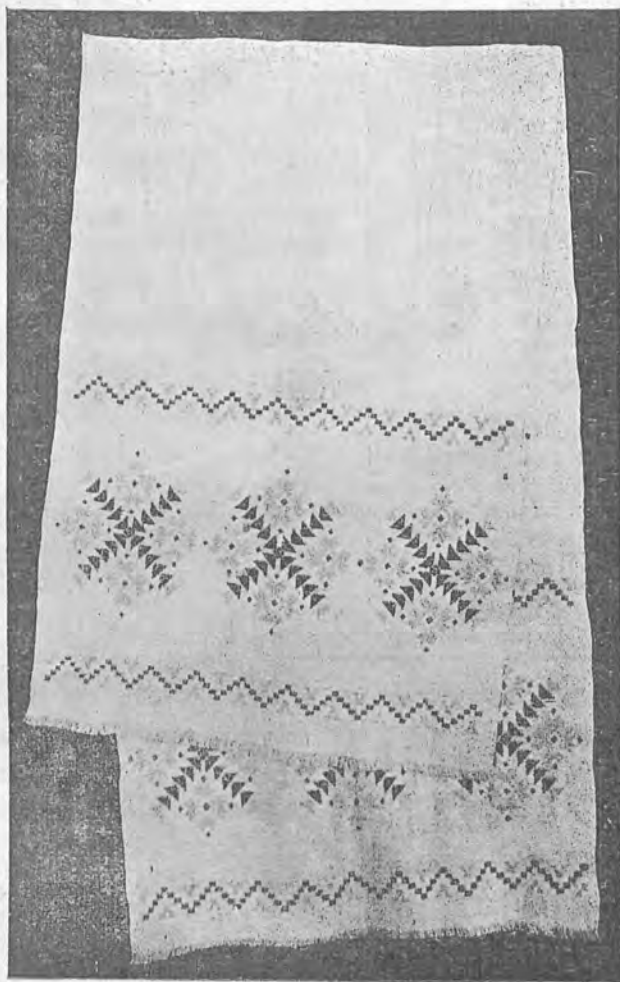

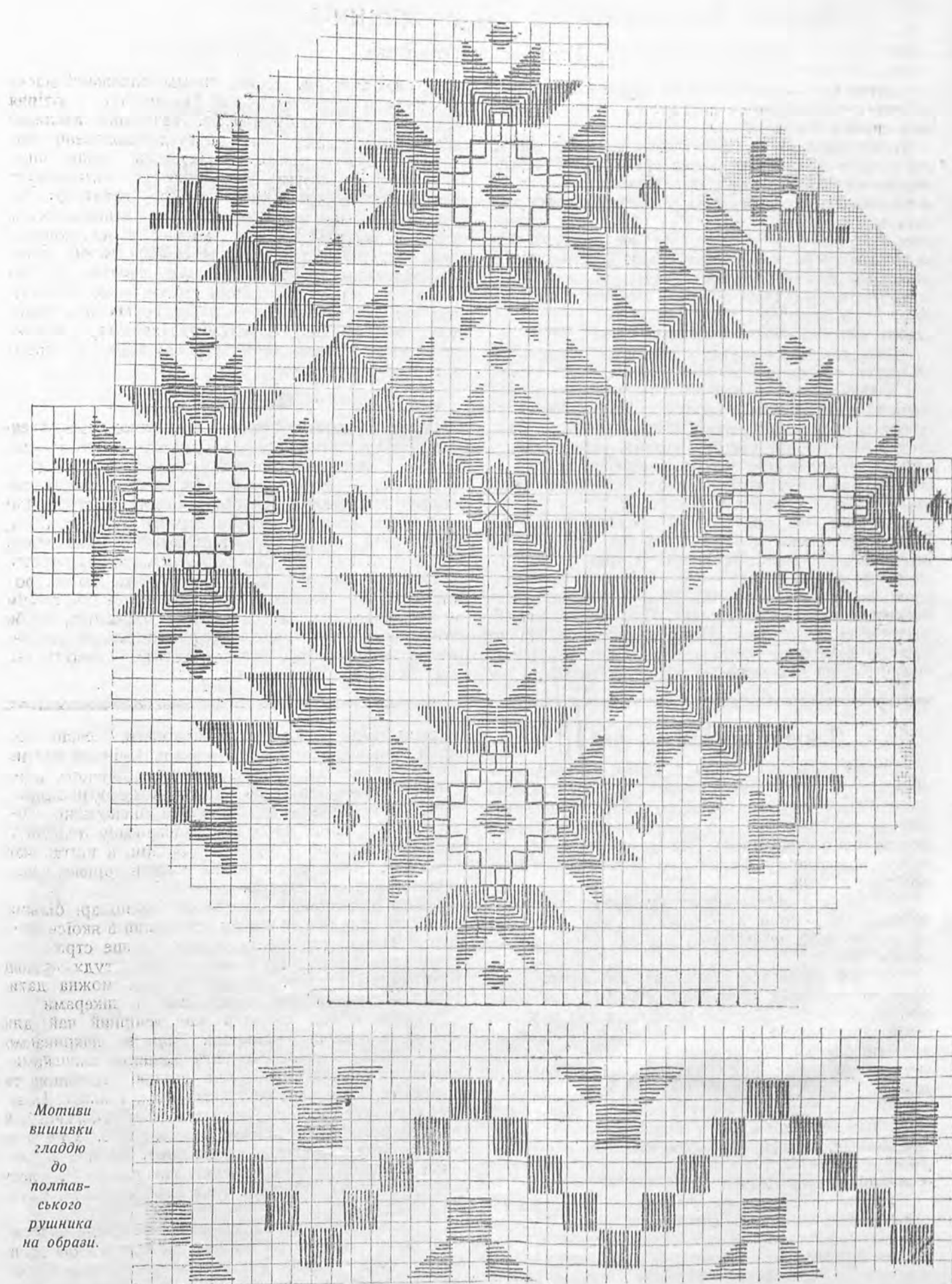
вишитий гладдю синіми й золотими нитками, або шовком, на тонкому полотні-бурунчуку.

Довжина рушника 170 см, ширина 50 см. Поперечні краї рушника з короткими тороками.

Темний хрест у зіздах, цятки між зіздочками, та доріжка в крайному шляку, виконані золотими нитками (на знімці рушника темніші місця вишивки). Звіздочки між раменами хрестів, кінці хрестів, і трикутнички в доріжці, виконані синіми нитками (ясніші місця вишивки).

Рушник цей незвичайно ніжний в самім рисунку вишивки, як і добірї красок, захоплює найбільш вибагливих знатоків народного мистецтва, і може бути прикрасою з найбільшим смаком урядженої хати.

ФУТРА

нові, всякі перерібки
переховування на літо

В. СІХЛЕРА Сини

НА РАТИ

Львів, пл. Галицька ч. 14/1 пов.

НА РАТИ

ІНТЕРЕСНА ЖІНКА

(Новий тип жіночої краси).

„Інтересна“ — говорилося до недавня про жінку, яка не хоче дбати про свій зовнішній вигляд. Високо поставлена культура тіла, спорт, руханка, раціональна косметика й масаж, лікарські заведення, в яких на- правляється всі хиби та ошибки природи, є причиною, що культурний світ не знає вже цегарної жінки в давиному розумінні цього слова. Тепер є тільки жінки, які дбають про свій вигляд і жінки, які його занедбують. Ці останні є погані, але вони перестали бути й „інтересні“. Назва „інтересна“ є для модерної жінки більшим признанням, чим „гарна“.

Ще недавно тріумфував у всьому світі тип жіночої краси, сотворений на взір великих зірок екрану, тип ляльки, з виплеканим, підкрашеним личком, великими очима в темній оправі, з бровами як шнурочки і з малиновими устами, намальованими у формі серця. Але що цей тип був наскрізь штучним продуктом, сотвореним у великих косметичних заведеннях Європи і Америки — надов він надто скоро як нецікавий, збуденний однострій.

Сьогодні — „гарна“ жінка сходиться на другий плян, а признання здобуває новий тип жінки — тип інтелігентної, працюючої жінки. В якій небудь ділянці праці вона занята — чи в промислі чи в торгівлі, чи в спорті, мистецтві, науці — вона не занедбує свого естетичного вигляду. При своїй самостійності вона може зрезигнувати з подружжя, та все таки не хоче резигнувати з поводження. І в неї не тільки гарний зовнішній вигляд, у неї виплекані по-

чуття, воля й розум. Її лице не має банальної маски ляльки; воно говорить про неї, як людину. Її одіння гармонізує з її індивідуальністю. Така жінка викликає серед оточення не тільки естетичне вдоволення для ока, але й духову насолоду. „Інтересна“ жінка ніколи не наслідує других, вона зуміє все підкреслити якісь цікаві, небуденні черти свого характеру. Інтересна жінка не може ніколи бути одноманітна й нудна, як звичайна красуня. Америка перша починає признавати новий тип інтересної жінки. Великі фільмові підприємства починають вже шукати не так гарних, як інтересних жінок, нових зірок екрану, яких духовий рівень відповідав би їх фізичній красі, нових лиць, на яких вирізьблений характер і висока інтелігенція. Гарною бути нині за мало — треба вміти бути інтересною.

□□□□□

Мода близнючок. У великих містах можна в останніх часах стрінути часто дві однаково одягнені жінки. Це не мусять бути конче рідні сестри, або ще й близнючки. — Жінки в погоні за оригінальністю сотворили таку моду, наслідуючи різні „сестри“, що виступають на сцені. Лице не мусить бути подібне, инша краса волосся є навіть пікантною; однаковими мусять бути постать й одяг до найменших подробиць. Мода ця поширена найбільше в Парижі, де аж роїться тепер від „близнючок“. Здебільша це дві, зовсім не подібні жінки, які одягаються однаково, щоби своєю „подвійною“ появою викликати більше враження. Чи ця мода буде довго трівати? — мабуть ні, вона за скоро „удивиться“.

„Зайдіть до нас на чай!“

Великі „прошені“ обіди й вечері з безмежним числом гарячих та зимних страв, перейшли щасливо до історії. Темпо сьогоднішнього життя не дозволяє вже на такі приняття, що вимагають від господині кількадечних приготувань. Не дозволяє на це загальне пововне зубожіння і не дозволяють закони модерної гігієни.

Всі обіди й вечері менше або більше „офіційні“ вийшли вже з моди, а заступив їх „чай“. „Зайдіть до нас на чай“, це найбільш модерна форма запрошення гостей.

На чай проситься пополуни або вечір. І так просить господиня дому своїх знайомих для товариської гутірки — а донька просить на чай молодіж, щоби потанцювати. На чай сходиться молодіж до молодої хазяйки, без родичів і без опіки, без великих строїв і всіх цих додатків, які обов'язували колись.

На пополудневий чай о 5 год. просимо гостей тоді, коли не бажаємо мати гостей довше, як дві три години. Гости повинні бути на тільки вирозумілі та не продовжувати свого побуту, бо тоді господиня є в клопоті, що подати на вечеру.

До чаю подається все, без огляду на пору дня, тільки зимні закуски. Пополудни канапки й тіста, а з мяса шинку або паштет. Пополудневий чай виглядає найсимпатичніше, коли на столі стоїть самовар, а господиня наливає кожному з окрема свіжий чай; це можливе тільки при невеликому числі запрошених гостей. До пополудневого чаю не дають ніколи й ніде алькоголевих напиків, крім руму або коняку до чаю. Приняття в нас звичай подавання при кожній нагоді горівки, повинні наші жінки вже раз переломити; це нездорово й дуже нееконімічно. На всяких чайних вечерах, призначених для молоді розумна господиня ніколи не повинна подавати алькоголю.

Коли просимо гостей на чай о 8-мій або 9-тій

вечером, тоді треба вже приготувати більше закусок, відповідно до числа учасників. Вечірній чай на 6—10 осіб має все характер більше родинного приняття. Тоді все, що даємо до чаю може бути скромніше. Гости сідають до столу усі, рівночасно. Подаємо одно зимне мясо, пр. фашеровану телятину, (роляду) або дріб з острими салатами а відтак чай і солодке. Перед мясом можна подати горівку з канапками або капусняками.

Коли на вечірний час просять господарі більше як десять осіб, або як що він устроений з якоїсь святочної нагоди, тоді треба подати більше страв: горівку з канапками, рибу в майонесі або студжену, два роди мяса і торт. До риби й мяса можна дати вино, — замість чаю чорну каву з лікерами.

Зовсім инший характер має вечірній чай для молоді получений з танцями. Тоді не накриваємо столу, тільки заставляємо його зимними закусками: канапками, шинкою, паштетом, зимною телятиною та солодким. Побіч кладемо тарілки, ножі й вилки. Кожний може собі свобідно взяти коли й що забажає; чай подається також поодинокі, не всім нараз. Крім чаю мусить бути й лимоняда, ніколи пиво. На чай, з танцями не треба подавати острих канапок (з цибулею або оселедцем), ані сосів. Над ранком можна подати борщ.

Кожний чай, — пополудневий чи вечірний, святочний чи з танцями не забирає модерній господині багато часу та праці. Усе можна приготувати заздалегідь так, що господиня дому не мусить що хвилини вибігати до кухні та вертати до своїх гостей розігріта, втомлена та роздратована.

Товариський, та гарний чайний вечір полягає не на кількості але на якості закусок до чаю, на поданню та прибранню стола.

Чайний вечір, чи пополудневий чай, це одна з особливих форм модерного товариського життя.

СВЯТОЧНІ ГОСТИНЦІ

У кожного народу, у всіх верствах суспільних виробився звичай взаємного обдаровування.

Обдаровують родичі дітей, діти родичів, рідня між собою, други друзів. Вибирають на це різні нагоди: уродини, іменини, свята родинні та деякі церковні. Майже всесвітнім звичаєм є дарування на Різдво. В західних землях між найширшими кругами населення є поширений звичай давати гостинці під „ялинку“. Між українцями прийняв цей звичай тільки серед інтелігенції та по часті серед міського населення. Вони перебрали його від поляків. В народі „ялинки“ не знають, але приходять одні до других на відвідини й приносять гостинця. Також звичай святкування Миколая не наш народний. Він прибував з Заходу, з Франції, але дуже поширився як діточе свято міських дітей. Діти по селах не знають цього свята, хіба що яка учителька, чи провідниця заохочення його заведе.

Всього кілька тижнів ділить нас від цих свят. Багато з нас вичерпне їх зовсім зі свого бюджету з причини загального недобору, багато використає цю нагоду, щоб дати гостинця тим дітям, які не мають що їсти і в що вдягнутись, але багато з нас буде думати про гостинці.

Уміння вибрати відповідний гостинець не є легке. Його вчать любов і мистецька вдача. Бо всі ті гостинці на борзі куплені, не оґріті творчою думкою і пляном є зимні і мертві. Гостинець мусить бути так придуманий і підібраний, щоб став для нас живою, дорогою пам'яткою.

Найбільше надаються на гостинці мистецькі предмети й книжки. Сьогодні, починає мистецтво сходяти з „висот“ неужитку, але широкою струєю вливається в буденне життя. Сьогодні, починають об'єднуватися мистецьке з практичним.

Тому тепер може й легше підібрати гостинця, як колинебудь давніше. Але треба знати й оглядатись на замишування того, кого обдаровуємо, треба завдати собі труда, щоб з поміж великого числа мистецьких предметів вибрати якраз відповідний. Люде, які не хочуть завдати собі труда пошукати дійсно вартісний і інтересний гостинець, люблять закривати свій брак фантазії грошевою надвишкою. Але уміння обдаровувати не полягає на високій ціні тільки на внутрішній вартості гостинця.

Прекрасним гостинцем можуть бути мистецькі ручні роботи, які тепер дуже модні. Однак вони мусять відповідати урядженню хати, щоб не бути не-прошеним гостем, ще й деколи крикливим.

Кілько радості можемо дати дорогій особі гарною оригінальною картиною або різьбою. Також кераміка, гуцульські дерев'яні вироби дуже надаються на гостинці.

Українські жінки можуть при цій нагоді сповняти навіть культурну місію: поширювати на кожному кроці українське народне мистецтво.

Також книжка не повинна би бути послідною у доборі гостинців. Головно для дітей і молоді книжка малаб бути гостинцем, за яким в першу чергу сягнулиб мати, батько, чи хто з рідні. Але книжка гарна, багато ілюстрована по мистецьки видана. Діти мусять з малку, від першої книжки привикати до її мистецької культури — тоді самі собою зникнуть всякі безвартісні, негарні книжки. Тому книжки для дітей малиб бути не тільки найкращі але й найдешевші, щоби могли своїм впливом виховувати найширші круги суспільности.

Діти любуються також в забавках. Тому й ці треба вміти підібрати. Давати дітям забавки, якіб були для них підготовкою для майбутньої творчої праці, якіб навчили дитину цінити людську працю і саму людину. Всякі забавки з області нищення людей, як жовнірі, зброя, армати — повинні зникнути з діточого оточення. А про це все повинна подумати жінка. (М. Ф.)

ЖІНКИ — ЖІНКАМ!

Жіночий Клуб Рідної Школи ім. Ганни Барвінок у Львові порішив продовжати свою „торговельну“ діяльність, започатковану в минулому році і знову улаштовує передсвяточний ярмарок на дохід дівочих шкіл, що остають під опікою Клуба. Вислід минулорічного ярмарку заохочує нас до дальших змагань в цьому напрямі. Матеріальний добуток приніс стільки, що могли ми перевести деякі адаптації будинку і запомогти грошевим датком кілька учениць семінарії. З морального боку дістали ми від нашого жіноцтва на провінції так багато теплих слів одобрення і заохоти, що й тепер з повною надією в успіхи звертаємося до всего українського жіноцтва в краю — в першу чергу до пань учительок і жінок священиків по селах — до всіх Філій і Клубів Союзу Українок з проханням, щоби прийшли нам з підмогою і самі і між своїми членами, серед сільського жіноцтва і в кругах своїх знайомих поширили наш зазив і пояснили його значіння.

Ярмарок відбудеться 1. і 2. січня 1928 р. в домі при вул. Мохнацького 12. Жертви в натураліях просимо слати в останніх днях грудня 27, 28, 29, 30, 31, на адресу: Миколаєва вул. Дрогоша 25. Приймаємо усе, що може пригодиться на Різдвяні свята: муку, пшеницю, мід, мак, суш, печиво, конфітури, яйця, дріб, дичину, напійки і все те, що підкаже нашим пострадам щире серце і господарська орієнтація. До посылки просимо вкладати зокрема карточку з назвищем посилюючої, бо минулого року на деяких відтинках переказів або зовсім не було імен жертвувачих, або написані так нечитко, що ми не могли відтак зложити подяки незвісним нам добродійкам і може поневоли кого й вразили. Хто не може збагатити нашого базару датком в натураліях, звольте зложити свою лепту в грошах на ту саму адресу.

З ярмарком хочемо злучити фантову лотерію на ту саму ціль. Просимо і те наше підприємство поперти хочби й найдрібнішими дарунками в формі книжок, картин, жіночих робіт — всего того, що звичайно складається на таку лотерію.

Нашу відозву містимо так зарання, щоби нашим жінкам дати доволі часу придумати, вибрати і приготувати щось на наш ярмарок.

Старшина Клуба вірить, що українське жіноцтво відкликнеться ще грімкіше як минулого року на наше прохання і дасть Рідній Школі спомогу піддержати львівські дівочі школи, які під сучасну хвилю більш чим колинебудь потребують помочі. А є в них звиш 500 дівчат не тільки зі Львова, а й з найближчих повітів і з подальших околиць.

Хайже клич: Жінки жінкам! зеднать перед Різдвом Христовим усе свідоме українське жіноцтво і принесе в результаті обильні жертви на львівський шкільний ярмарок.

М. Волошинова

К. Малицька

ЛИСТ З ВІДНЯ

(Докінчення зі стор. 9.)

Вже не такі дуже прості — гладкі хлопячі, як дотеперішні, ясні фільцові фасони капелюхів. Майже всі прибрані лискучими прикрасами, а денеде і раєрами.

А сукиї далі прибирають різнородними квітами шовковими, аксамитовими, з фільцу, або шкіри. Пишні хризантеми і дрібонькі стилізовані квіточки — під цим оглядом велика різнородність і велике багатство.

В великих салях *Konzerthausu* — великий перегляд мод — „*Modeschau*“ — мод місцевих віденських, париських та англійських. Подвійний „*Modeschau*“. Оглядають не лише граціозних манекінів, що пересуваються перед очима публіки, в щораз то нових, і що раз то вибагливіших креаціях ідучої моди, але оглядає себе взаємно й публіка, — віденські „*Made dam*“-и, і представниці фірм, — всі ті, яких притягнула сюди цікавість — чи інтерес. Г. Д.

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Оцим числом кінчимо III-рік видавання нашого журналу.

Зі слабих початків, з непевних перших кроків пішли ми в нашій праці значними кроками вперед до наміченої цілі: дати українському жіноцтву свій журнал, прогнати з української хати чужі видавництва й заставити широкий загальний нашого жіноцтва до співпраці в нашому журналі. — Ми старалися зробити цей журнал цікавою лектурою для широких кругів жіноцтва, а рівночасно робили всякі заходи, щоб його побільшити та заповнити його сторінки матеріалом добрим, різноманітним і звязаним з сучасним життям. Тому то ми не тільки пропагували головну нашу ідею: плекання народного мистецтва і домашньої культури, але рівночасно старалися заспокоїти й літературні інтереси наших читачок.

Маючи на увазі, що наш журнал в головній мірі призначений для наших родин, ми підібрали матеріал, який відповідав би на різні питання родинного життя. Багато місця присвячували ми жінці-матері, жіночій гігієні, питанню доцільного виховання дитини та жінці господині, яка має дбати про мистецьку культуру хати й однієї в найширших кругах громадянства. Не забували й практичну частину, в якій давали поради, як дешево а смачно зварити. Також старалися ми бодай доривочно порушувати всі важливі питання жіночого руху у нас і в широкому світі.

З почуттям великого вдовolenня можемо ствердити, що нам вдалось розбудити для нашого журналу велике зацікавлення так в краю, як і поза його межами.

Завдяки тій частині жіноцтва, яка точно платить передплату, можемо ми в дечому уліпшити наш журнал та поширити його сторінки, не побільшуючи ціни.

Рахуючи на точність наших передплатниць ми зважуємося на дальший крок удосконалення журналу і з Новим Роком почнемо видавати його, побільшений о 4-сторінки. Ми приєднали до співпраці багато наших визначних літературних робітників, та навязали переписку з жінками Радянської України в справі надсилання матеріалів з обсягу українського народного мистецтва.

З Новим Роком міститимемо історичну повість нашої відомої письменниці п. Катрі Гриневичевої п. н. „Стяги Говорять“.

Старитимемо збагатити наш журнал численними ілюстраціями і добром тем на актуальні життєві питання. Багато місця присвятимо народному мистецтву, культурі хати — вихованню дитини. Будитимемо в жінці її приспані творчі сили, щоб у домашньому житті перестала вона бути робучою машиною, а стала творцем — мистцем.

Віримо, що широкий загальний читачок радо повитає оце наше рішення. Маємо надію на успіх нашого діла й кличемо до передплатниць:

1) Вирівняйте залеглу передплату і надсилайте біжучу;

2) поширюйте наш журнал та зедуйте нових передплатниць;

3) присилайте свої праці — літературні та науково-популярні, свої помічання про нашу працю, свої поради.

Запрошуємо до співпраці всіх, хто охочий приложити своїх рук до духового збагачення нашого жіноцтва. І дякуємо всім тим, що співпрацею і точною передплатою допомогли нам у нашому ділі.

Ми сподіємося що наші передплатниці й читачки на новорічний чи святочний гостинець надішлють до адміністрації Н. Х. всі залеглі передплати, а тим самим допоможуть нам здійснити наші дальші плани.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Руська 18.

КРАЄВИЙ З'ЇЗД

відпоручниць жіночих промислових і торговельних кооп. відбудеться у Львові, в середу, дня 14. грудня ц. р. о год. 10. перед полуднем, в льокалі „Труду“ Ринок ч. 43. II. пов. з таким порядком нарад:

Відкриття — п. **МАРІЯ БІЛЕЦЬКА**

Реферати:

- 1) Організація торговельних взаїмовідносин жіночих промислових кооператив, — п. Олени Охримович Залізняка;
- 2) Про потребу й способи виображення фахових робітниць, — п. Стефанії Моцібовичевої;
- 3) Про Організацію збуту виробів народного мистецтва, та домашнього промислу, — п. Ірини Макух-Павликовської.

Участь в а'їзді, де в нарадах і дискусії можуть брати всі члени жіночих промислових кооператив та гості, — в голосованні — уважнені відпоручниці кооператив.

ПРИПИСИ

Зупа з фасолі.

Зварити росі на костях. Пів *kg* великої, білої фасолі заллати кипятком і полишити на плиті на короткий час. Потім обрати лупину, а фасолі зварити в несоленій воді. Половину протерти крізь сито до вази, заллати гарячим росолом, розколоти, всипати цілу фасолі і додати трохи дрібно посиченої зеленої петрушки.

Завивані товченики.

Один *kg* волового мяса на печеню очистити старанно, сполокати і пократити на кусники. Кожний кусник розбити на тонкий платок, і посолити з обох боків. Два кусники хрину втерти на терку, вимішати з ложкою свіжого масла і цим фаршом помастити кожний платок мяса. Позвивати тісно в подовгасті товченики і позапінати шпичками. В камінній ринці розігріти ложку товщу, вложити товченики один побіч другого, і душити під покришкою, дві години на легкому вогні. Коли зачнуть рум'янитися, всипати три ложки борошна підрум'янити, вляти $\frac{1}{8}$ л квасної сметани, додати ложку цукру і щерез заварити. Перед видачею повинимати обережно шпички. До цих товчеників подається „рибе“ з бульби.

Картоплі з „бешамельом“.

Півтора *kg* бульби обрати, зварити, відцідити і оставити нехай вихолоне. На 8 *dkg* масла всмажити на булькову краску дрібно посичену цибулю, вимішати з одною ложкою борошна і підрум'янити. До цієї засмажки вляти $\frac{1}{2}$ л квасної сметани, додати соли й перцю до смаку, а коли підлева завариться, вкинути до неї покращу в платочки картоплі і лишити $\frac{1}{4}$ год. на легкому вогні. Цю страву можна подати в часі посту.

Оріхові ріжки.

Трицять *dkg* борошна, 20 *dkg* свіжого несоленого масла, 10 *dkg* змелених волоських орхів, 2 жовтка і 8 *dkg* цукру. Все разом добре вимісити і виробити малі ріжки. Уложити на вимаченій товщом і посипаній борошном блясі, та спекти в недуже гарячій печі. Знамените печиво до чаю.

Солені палочки.

Двацятьвісім *dkg* борошна, 10 *dkg* масла, 6 ложок молока, 1 жовток і трохи соли. Все разом добре вимісити, а при кінці мішення додати одну ложечку порошку „Setker“. З цього тіста виробляти палочки грубі й довгі на палець, помастити їх жовтком, посипати кменом, покласти на вимачену бляху і вставити до рури на 15 хвилин. З цієї кількості тіста є до 40 штук.

С. Мійська.

Пікантна соломка.

Робиться таке тісто: 10 *dkg* муки, трохи соли й перцю, 6 очищених і виполоканих сарделок, перетертих в 7 *dkg* масла, одно жовтко. З цього тіста робити тоненькі валочки 5 *cm* довгі і дати на 10 хвилин до дуже гарячої рури. Подається гарячі до горівки.

ПЛІСОВАННЯ, МЕРЕЖКОВАННЯ
ОНДУЛЬОВАННЯ
ОБТЯГАННЯ ІЗУКІВ, ВІДБИ-
ВАННЯ ВЗОРІВ ДО ГАПТУ

виконує

заведення **М. ЛЯНДАВ**
Лвів, вул. Чарнецького 3.

За редакцію відповідає **МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА**,
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

В е л и ч и н а	для смотриків			д л я п а н ь					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовниста довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовниста довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 "
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— "
 г) малі взори ручних робіт 1'50 "
 г) великі взори ручних робіт 2'40 "

Гроші висилати **рівночасно із замовленням** переказом або в поштових значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. **За посліплатою не висилається.**

З Р А З К О В І М О Н О Г Р А М И

(ручно рисовані) можна замовляти в „Новій Хаті“ в ціні 0'50 до 1 зл за штуку, після зложення належності готівкою або почтов. значками. **З А П О С Л І П Л А Т О Ю Н Е В И С И Л А Є М О**

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

Для вигоди своїх передплатниць висилає „Нова Хата“ нитки фабрики **DMC** по ринкових цінах, а саме:

1. **Cotton Perle** Ч. 8 в клубках — 0.65 зол.
2. **Cotton Perle** Ч. 5 в мотках — 0.45 зол.
3. **DMC** в мотках Ч. 12, 16, 25 — 0.25 зол.
4. **Moulinée** в мотках — 0.18 зол.

При замовленнях треба подати краску (найкраще число краски) і кількість мотків чи клубків. До робіт, поміщених в „Новій Хаті“, можна красок не подавати, тільки зазначити, до якого взору дібрати краски. **Нитки висилаємо тільки за готівкою.**

П О В І Д О М Л Я Є М О

В С І Х З А І Н Т Е Р Е С О В А Н И Х

що експедиція „Нової Хати“ висилає замовлені взори до робіт і крої в міру приготованих запасів,
П О Ч Е Р З І

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка	250 зл.	1/4 сторінки	64 зл.
1/2 сторінки	125 „	1/8 „	35 „

В тексті 50%, дорожче.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінка. Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витрат. Вчить приміювати в прикрасах одягу й хати українське народне мистецтво, бо це правдива краса. Авторів белетристики та різних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх чужих. Хоронить жінку перед неміччю і старістю фаховими порадами в справі плекання тіла. Аккуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших днів. Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумно. А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних вершин.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:

■ „НОВА ХАТА“ ■
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон
30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“

Для краю: цілорічна зл. 18.—, піврічна зл. 9.50, чвертьрічна зл. 5.—, ціна одного числа зл. 1.80. Для закор.: цілор. 3.— дол.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

уділ 10.— зол.

ВЛІСОВЕ 1.— зол.

Адреса: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикраси одягів і домашньої обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивані блюзки, суконки, сорочки до народних стрій, білля, обруси, капи, сервети, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для плекання домашньої культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ! - - МОНОГРАМИ! - - ВЗОРИ!

Оригінальні килими, проєкту й праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ

через „НОВУ ХАТУ“

В друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

Ціна числа зол. 1.80